

**OPETUS- JA
KOULUTUSSANASTO
(OKSA)**

Undervisnings- och utbildningsordlista

Vocabulary of Education

Kansi: Kansien tuottaja
Kuvat: Kuvaaja

© Sanastokeskus TSK ry 2021

ISBN 978-952-9794-XX-X (PDF, toimeksiantaja)

ISSN 1795-6323 (verkkojulkaisu, julkaisija 1)
ISSN XXXX-XXXX (verkkojulkaisu, mahdollinen
julkaisija 2)

Toimeksiantajan nimi
Toimeksiantajan yhteystiedot

Sanastokeskus TSK ry
Runeberginkatu 4c B 20, 00100 Helsinki
tsk@tsk.fi
tsk.fi

Esipuhe

Liitä tähän esipuheet

Sisällysluettelo

Esipuhe.....	3
Käsittekaavioluettelo.....	7
Kuvaluettelo.....	8
Sanaston rakenne ja merkinnät.....	9
Alaotsikko.....	9
1 Yleisiä käsitteitä.....	11
2 Koulutusjärjestelmä.....	18
3 Toimijat.....	22
3.1 Varhaiskasvatuksen toimijat.....	22
3.2 Koulutustoimijat.....	26
3.2.1 Koulutustoimijoihin liittyviä käsitteitä.....	37
3.3 Koulutusorganisaatiot.....	40
3.4 Koulutuksen toimielimiä.....	48
3.5 Henkilöstö.....	49
3.6 Henkilön rooleja oppimisessa tai koulutuksessa.....	70
3.6.1 Henkilön rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa.....	83
4 Koulutuksen ja opetuksen sisällöt ja normit.....	88
4.1 Normatiivinen ohjaus.....	88
4.1.1 Säädökset.....	88
4.1.2 Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet ja varhaiskasvatussuunnitelmat.....	91
4.1.3 Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet.....	93
4.2 Tutkintorakenne (1).....	96
4.2.1 Eri koulutusasteille yhteisiä tutkintorakenteeseen tai opintojen rakenteeseen liittyviä käsitteitä.....	99
4.2.2 Ammatillisten tutkintojen rakenne.....	100
4.2.3 Lukio-opintojen rakenne.....	105
4.2.3.1 Lukio-opintojen rakenne lukiolain 714/2018 mukaisesti.....	105
4.2.3.2 Lukio-opintojen rakenne lukiolain 629/1998 mukaisesti.....	109
4.2.4 Korkeakoulututkinnon rakenne.....	113
4.3 Oppiaine.....	116
4.4 Koulutustoimijan opetussuunnitelmat ja koulutustarjonta.....	118
4.4.1 Opetussuunnitelma.....	118
4.4.1.1 Opetussuunnitelmaan liittyviä käsitteitä.....	126
4.4.2 Koulutustarjonta.....	128
4.5 Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan.....	135
4.6 Opintojen ja osaamisen mitoitus ja laajuus.....	140
5 Haku ja valinta.....	144
5.1 Varhaiskasvatuksen haku ja valinta.....	144
5.2 Haku.....	146
5.2.1 Henkilön toiminta koulutukseen pääsemiseksi.....	146
5.2.2 Koulutukseen hakemisen vaiheita.....	152
5.2.3 Hakutapoja ja -tyyppejä.....	154
5.2.4 Hakukelpoisuus.....	160
5.2.5 Muita hakukäsitteitä.....	164
5.3 Valinta.....	167
5.3.1 Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi.....	167
5.3.2 Valintatyppejä.....	173
5.3.3 Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä.....	176
5.3.4 Haku ja valinta: tietojärjestelmän käsitteitä.....	180
5.3.4.1 Hakukohde.....	180
5.3.4.2 Tietojärjestelmällä suoritettava opiskelijavalintaan liittyvä prosessi.....	183
5.3.4.3 Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot.....	186
5.4 Peruskoulun määräytyminen tai valinta.....	190
6 Koulutuksen toteuttaminen ja opintoprosessit.....	193
6.1 Varhaiskasvatus.....	193
6.1.1 Varhaiskasvatuksen toimintamuotoja.....	193
6.1.2 Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja.....	196

6.2	Opetus (1).....	201
6.2.1	Opetuksen (1) ja opiskelun koodistokäsitteitä.....	210
6.3	Koulutus (1).....	212
6.3.1	Koulutus (1) luonteen, koulutusasteen ja koulutuslajin mukaan.....	212
6.3.2	Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden mukaan eli tutkintoon johtavat ja tutkintoon johtamattomat koulutukset (1).....	220
6.3.3	Koulutus (1) järjestäjän, tavoitteen, rahoittajan ja kielen mukaan.....	222
6.3.4	Työpaikalla järjestettävän koulutuksen peruskäsitteitä.....	225
6.3.5	Perusopetuksen lajeja.....	230
6.3.6	Ammatillisen koulutuksen lajit ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 531/2017 mukaisesti.....	232
6.3.7	Ammatillisen koulutuksen lajit, järjestämisuodot ja -tavat ennen ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 531/2017 voimaantuloa.....	237
6.4	Koulutus (2).....	239
6.4.1	Tutkintoon johtamattomia koulutuksia (2).....	244
6.4.1.1	Ennen vuotta 2015 järjestettyjä tutkintoon johtamattomia, ammatilliseen koulutukseen hakeutumista edistäviä koulutuksia (2).....	247
6.5	Opiskelu oikeuteen liittyviä toimenpiteitä.....	249
6.5.1	Ilmoittautuminen.....	254
6.5.2	Opiskelun tai koulunkäynnin keskeytyminen.....	259
6.6	Ohjaus.....	262
6.7	Opiskelun tuki.....	264
6.7.1	Oppilaan ohjaus ja opinto-ohjaus.....	264
6.7.2	Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut.....	265
6.7.2.1	Työpaikalla järjestettävään koulutukseen liittyviä etuuksia ja korvauksia.....	269
6.7.3	Muut opiskelua tukevat palvelut.....	271
6.7.4	Oppilaan ja opiskelijan tukeminen perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa.....	271
6.7.5	Turvallisuuteen ja työrauhaan liittyvät ja kurinpidolliset toimenpiteet.....	277
6.7.5.1	Kurinpito.....	277
6.7.5.2	Kurinpitokeinoja perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa, lukiokoulutuksessa ja korkeakouluissa.....	279
6.8	Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa.....	284
6.9	Opiskelijaliikkuvuus.....	288
6.10	Työelämään tutustuminen ja työharjoittelu.....	292
6.11	Oppilaan suoritukset, arvosanat ja näytöt.....	294
6.11.1	Todistus.....	294
6.11.2	Tutkinto.....	305
6.11.2.1	Toisen asteen tutkinnot.....	310
6.11.2.2	Korkeakoulututkinto.....	315
6.11.2.3	Ulkomainen tutkinto.....	321
6.11.2.4	Aiemmat ammatilliset tutkinnot.....	323
6.11.3	Opintosuorituksia.....	325
6.11.4	Tutkinnon suorittaminen ammatillisessa koulutuksessa.....	327
6.11.5	Oppilaan ja opiskelijan suorituksen arviointi.....	330
6.11.5.1	Arvosanan korottaminen ja muutoksenhaku arviointiin (2).....	339
6.12	Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen.....	343
6.13	Varhaiskasvatukseen, opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut.....	348
6.14	Muita koulutuksen toteuttamiseen/läpivientiin ja opintoprosesseihin liittyviä käsitteitä.....	354
7	Varhaiskasvatus- ja koulutusjärjestelmän, oppimistulosten ja osaamisen arviointi.....	357
7.1	Arvioinnin peruskäsitteitä.....	357
7.2	Laatu.....	369
8	Muutoksenhaku.....	373
9	Muita opetustoimeen liittyviä käsitteitä.....	374
10	Liite: European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS) -tietoelementtien nimiä ja sisältökuvauksia suomeksi.....	381
10.1	Koulutustoimija (Learning Opportunity Provider).....	381
10.2	Koulutus (Learning Opportunity).....	384
	Englanninkielinen hakemisto / English index.....	388
	Ruotsinkielinen hakemisto / Svenskt register.....	397
	Suomenkielinen hakemisto.....	404

Käsitekaavioluettelo

Käsitekaavio 1. Kasvatus, opetus ja koulutus.....	18
Käsitekaavio 2. Koulutusjärjestelmä.....	22
Käsitekaavio 3. Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat.....	26
Käsitekaavio 4. Koulutustoimijat.....	32
Käsitekaavio 5. Koulutustoimija, koulutusorganisaatio, toimipiste ja toimipaikka.....	37
Käsitekaavio 6. Koulutusorganisaatiot.....	48
Käsitekaavio 7. Koulutuksen henkilöstö.....	56
Käsitekaavio 8. Muu koulutuksen henkilöstö.....	60
Käsitekaavio 9. Varhaiskasvatuksen henkilöstö.....	64
Käsitekaavio 10. Opettaja.....	70
Käsitekaavio 11. Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa.....	82
Käsitekaavio 12. Opiskelijan rooleja.....	83
Käsitekaavio 13. Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä.....	88
Käsitekaavio 14. Varhaiskasvatussuunnitelmat.....	93
Käsitekaavio 15. Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet.....	96
Käsitekaavio 16. Tutkintorakenne.....	98
Käsitekaavio 17. Tutkinnon rakenne (osien pakollisuuden mukaan).....	99
Käsitekaavio 18. Ammatillisten tutkintojen rakenne.....	105
Käsitekaavio 19. Lukio-opintojen rakenne lukiolain 714/2018 mukaisesti.....	109
Käsitekaavio 20. Lukio-opintojen rakenne lukiolain 629/1998 mukaisesti.....	113
Käsitekaavio 21. Opintokokonaisuus ja opintojakso.....	116
Käsitekaavio 22. Oppiaine.....	119
Käsitekaavio 23. Opetussuunnitelma.....	126
Käsitekaavio 24. Koulutustarjonta ja opetustarjonta.....	134
Käsitekaavio 25. Osaamistavoitteet.....	135
Käsitekaavio 26. Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan.....	140
Käsitekaavio 27. Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö.....	144
Käsitekaavio 28. Varhaiskasvatuksen haku ja valinta.....	147
Käsitekaavio 29. Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi.....	152
Käsitekaavio 30. Koulutukseen hakemisen vaiheita.....	154
Käsitekaavio 31. Hakutapoja ja -tyyppejä.....	160
Käsitekaavio 32. Hakukelpoisuus.....	164
Käsitekaavio 33. Muita hakukäsitteitä.....	167
Käsitekaavio 34. Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi.....	173
Käsitekaavio 35. Valintatyytit.....	176
Käsitekaavio 36. Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä.....	180
Käsitekaavio 37. Hakukohde.....	183
Käsitekaavio 38. Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi.....	186
Käsitekaavio 39. Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot.....	191
Käsitekaavio 40. Peruskoulun määräytyminen tai valinta.....	193
Käsitekaavio 41. Varhaiskasvatuksen toimintamuodot.....	196
Käsitekaavio 42. Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja.....	201
Käsitekaavio 43. Opetus (1).....	210
Käsitekaavio 44. Opetuksen (1) ja opiskelun koodistokäsitteitä.....	212
Käsitekaavio 45. Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan.....	220
Käsitekaavio 46. Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden mukaan.....	222
Käsitekaavio 47. Koulutus (1) järjestäjän, tavoitteen, rahoittajan ja kielen mukaan.....	225
Käsitekaavio 48. Työpaikalla järjestettävä koulutus.....	230
Käsitekaavio 49. Perusopetuksen lajeja.....	232
Käsitekaavio 50. Ammatillisen koulutuksen lajeja.....	237
Käsitekaavio 51. Ammatillisen koulutuksen lajeja ja muotoja ennen lain 531/2017 voimaantuloa.....	239
Käsitekaavio 52. Koulutus (2) -käsitteen alakäsitteitä.....	244
Käsitekaavio 53. Tutkintoon johtamattomat koulutukset (2).....	247
Käsitekaavio 54. Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä.....	254
Käsitekaavio 55. Ilmoittautumiskäsitteitä.....	258
Käsitekaavio 56. Korkeakoulun opiskelijarekisterin päivämääriä.....	260
Käsitekaavio 57. Opiskelun keskeytyminen.....	262
Käsitekaavio 58. Ohjaukskäsitteitä.....	263
Käsitekaavio 59. Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut.....	269
Käsitekaavio 60. Etuuksia ja korvauksia työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa.....	271
Käsitekaavio 61. Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa	

koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa.....	277
Käsitekaavio 62. Kurinpitoon liittyviä käsitteitä.....	284
Käsitekaavio 63. Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa.....	288
Käsitekaavio 64. Opiskelijaliikkuvuus.....	292
Käsitekaavio 65. Työelämään tutustuminen ja työharjoittelu.....	294
Käsitekaavio 66. Todistus.....	299
Käsitekaavio 67. Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät todistukset.....	303
Käsitekaavio 68. Tutkintotodistus.....	305
Käsitekaavio 69. Tutkinto.....	310
Käsitekaavio 70. Toisen asteen tutkinnot.....	315
Käsitekaavio 71. Korkeakoulututkinto.....	321
Käsitekaavio 72. Ulkomainen tutkinto.....	323
Käsitekaavio 73. Aiemmat ammatilliset tutkinnot.....	325
Käsitekaavio 74. Opintosuorituksia.....	328
Käsitekaavio 75. Tutkinnon suorittaminen ammatillisessa koulutuksessa.....	331
Käsitekaavio 76. Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi.....	339
Käsitekaavio 77. Arvosanan korottaminen ja muutoksenhaku arviointiin (2).....	343
Käsitekaavio 78. Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen.....	348
Käsitekaavio 79. Varhaiskasvatuksen maksut.....	350
Käsitekaavio 80. Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut.....	354
Käsitekaavio 81. Arviointi.....	366
Käsitekaavio 82. Arviointeihin liittyviä käsitteitä.....	369
Käsitekaavio 83. Laatuksitteitä.....	373

Kuvaluettelo

Kuva 1. Suomen koulutusjärjestelmä.....	19
---	----

Sanaston rakenne ja merkinnät

Liitä tähän sanastotyön johdatus

Alaotsikko

Liitä tähän sanastotyön johdatus

1 Yleisiä käsitteitä

1

kasvatus

sv fostran

en < education (1); upbringing

määritelmä

vuorovaikutukseen perustuva toiminta, jonka tavoitteena on kehittää yksilöstä eettisesti vastuukykyinen yhteiskunnan jäsen

huomautus

Kasvatuksen myötä kulttuuriset arvot, tavat ja normit välittyvät ja muovautuvat. Osaltaan kasvatuksen tavoite on siirtää kulttuuriperintöä sekä tärkeinä pidettyjä arvoja ja traditioita seuraavalle sukupolvelle, mutta kasvatuksen avulla halutaan myös uudistaa ajattelu- ja toimintatapoja. Kasvatuksen sivistystehtävänä on tietoisesti ohjata yksilöllisen identiteetin muotoutumista ja huolehtia, että muotoutuminen tapahtuu sosiaalisesti hyväksyttävällä tavalla.

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan varhaiskasvatustavan (540/2018) mukaan *lapsen* suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, *opetuksen (1)* ja *hoidon* muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu pedagogiikka.

Perusopetuksella on opetustavoitteiden lisäksi kasvatustavoitteita. Perusopetuslain (628/1998) mukaan perusopetuksella pyritään kasvattamaan oppilaita ihmisyyteen ja eettisesti vastuukykyiseen yhteiskunnan jäsenyyteen sekä antamaan heille elämässä tarpeellisia tietoja ja taitoja.

Yliopistolain (558/2009) mukaan *yliopistojen* tehtävänä on edistää vapaata tutkimusta sekä tieteellistä ja taiteellista sivistystä, antaa tutkimukseen perustuvaa ylintä *opetusta (1)* sekä kasvattaa *opiskelijoita* palvelemaan isänmaata ja ihmiskuntaa.

Englannin käsite education on laajempi kuin suomen kasvatus, niin että termillä education viitataan kasvatukseen lisäksi muun muassa *opetukseen (1)*, *koulutukseen (1)* ja sivistykseen.

Käsitteen tunnus: c116

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaaviot: [Kasvatus](#), [opetus ja koulutus](#) ja [Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan](#)

2

opetus (1)

sv undervisning (1)

en teaching (1); instruction (1); < education (2)

määritelmä

vuorovaikutukseen perustuva toiminta, jonka tavoitteena on *oppiminen*

huomautus

Opetuksella (1) ja *kasvatuksella* on osin yhteneväisiä tavoitteita.

Englannin käsite education on laajempi kuin suomen opetus (1), niin että termillä education viitataan opetuksen (1) lisäksi muun muassa *kasvatukseen*, *koulutukseen (1)* ja sivistykseen.

Käsitteen tunnus: c117

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaaviot: [Kasvatus](#), [opetus ja koulutus](#), [Varhaiskasvatuksessa](#), [opetuksessa \(1\)](#), [koulutuksessa \(1\)](#), [opintosuorituksessa](#) ja [tutkinnossa käytettävä kieli](#) sekä [opetus \(1\)](#) ja [koulutus \(1\) kielen mukaan](#), [Opetus \(1\)](#), [Opetuksen \(1\)](#) ja [opiskelun koodistokäsitteitä](#) ja [Kurinpitoon liittyviä käsitteitä](#)

3

<varhaiskasvatus>

hoito

sv vård

määritelmä

toiminta, jonka tavoitteena on huolenpito [lapsesta](#) sekä lapsen hyvinvoinnin ja kehityksen edistäminen

huomautus

Hoito kuuluu osana [varhaiskasvatukseen](#). Varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaan varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista [kasvatuksen](#), [opetuksen \(1\)](#) ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta.

Varhaiskasvatuksen hoitotilanteet ovat aina samanaikaisesti kasvatus- ja opetustilanteita, joissa opitaan laaja-alaisesti erilaisia tietoja ja taitoja.

Käsitteen tunnus: c399

Luokka: varhaiskasvatus

Käsittekaavio: [Kasvatus, opetus ja koulutus](#)

4

oppiminen

hakusana: oppimaan oppiminen

sv lärande; inläring; ~ lära sig *verb*

en learning

määritelmä

prosessi, jossa yksilö omaksuu uusia tai muuttaa olemassa olevia tietoja, taitoja, käyttäytymistä, arvoja tai mieltymyksiä

huomautus

Erityisesti [varhaiskasvatuksessa](#) ja [perusopetuksessa](#) painottuu oppimaan oppiminen, joka voidaan määritellä prosessiksi, joka edistää yksilön kykyä omaksua uusia tai muuttaa olemassa olevia tietoja, taitoja, käyttäytymistä, arvoja tai mieltymyksiä.

Käsitteen tunnus: c118

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaaviot: [Kasvatus, opetus ja koulutus](#) ja [Työelämään tutustuminen ja työharjoittelu](#)

5

opettaminen; opetus (2)

sv undervisning (2); ~ lära ut *verb*

en teaching (2); instruction (2); tuition (1); ~ facilitation

määritelmä

[opetuksen \(1\)](#) osa, jossa henkilö auttaa tai ohjaa toista henkilöä oppimaan

huomautus

Englannin sanalla facilitation viitataan esimerkiksi erityistarpeisen (kuten vammaisen) oppilaan tai opiskelijan avustajan toimintaan, jonka tavoitteena on auttaa [oppilasta](#) tai [opiskelijaa](#) osallistumaan opetukseen (1). Lisäksi sanalla facilitation viitataan esimerkiksi vertaisopetukseen, jossa edistyneemmät opiskelijat auttavat varhaisemmassa vaiheessa olevia opiskelijoita [opiskelussa](#).

Ks. [opettaja](#).

Käsitteen tunnus: c119

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaavio: [Kasvatus, opetus ja koulutus](#)

6

<varhaiskasvatus, opetus ja koulutus>

ohjaus; > opintojen ohjaus <lukiokoulutus>

hakusana: vertaisohjaus

sv handledning

en guidance; guidance for studies (2) <lukiokoulutuksen opintojen ohjaus>

määritelmä

varhaiskasvatuksen ja *koulutuksen (1)* yhteydessä tapahtuva, vuorovaikutukseen perustuva toiminta, jossa *oppijan* lähtökohdat huomioon ottaen annetaan oppijalle ohjeita, neuvoja, *palautetta* ja tukea tavoitteiden saavuttamiseksi

huomautus

Ohjausta voidaan antaa eri *oppimisympäristöissä*. Ohjaus voi olla toteutettu ajasta ja paikasta riippumatta.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaan *lasten* tulee saada *oppimiseensa varhaiskasvatushenkilöstön* ohjausta ja tukea.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaan jokaisen *opettajan* tehtävänä on ohjata tukea tarvitsevaa *oppilasta* koulunkäynnissä ja eri *oppiaineiden opiskelussa*.

Perusopetuksessa ohjaus liittyy kaikkiin opetustilanteisiin, oppiaineisiin ja oppilaalle annettavaan arviointipalautteeseen. Ohjauksen tavoitteena on, että tukea tarvitsevan oppilaan itseluottamus, itsearviointi- ja oppimaan oppimisen taidot sekä kyky suunnitella tulevaisuuttaan vahvistuvat.

opintojen ohjaus: *Lukiokoulutuksessa* käytetään termiä opintojen ohjaus. Sillä tarkoitetaan lukiokoulutuksen *oppimäärää* suorittavalle *opiskelijalle opinto-ohjauksen (1)* lisäksi annettavaa henkilökohtaista ja muuta opintoihin ja jatko-opintoihin *hakeutumiseen* liittyvää ohjausta.

Opintojen ohjausta (samoin kuin opinto-ohjausta (1)) voivat antaa *opinto-ohjaajan* lisäksi muun muassa *aineenopettajat* ja *ryhmänohjaaja*.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaan *opiskelijalla* on oikeus saada *opetusta (1)* ja ohjausta.

Ohjausta voidaan toteuttaa myös vertaisoppijoiden eli keskenään samassa tilanteessa olevien oppijoiden toimesta (nk. vertaisohjaus).

Vrt. *oppilaanohjaus, opinto-ohjaus*.

Ks. myös *työpaikalla järjestettävä ohjaus*.

Käsitteen tunnus: c1637

Luokka: varhaiskasvatus, perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulutus

Käsitteekaaviot: [Kasvatus, opetus ja koulutus](#) ja [Ohjauskäsitteitä](#)

7

opiskelu

sv < studier *pl*

en study (4)

määritelmä

toiminta, jossa henkilö käyttää aikaa ja tietoista huomiota uusien tietojen tai taitojen omaksumiseen tai osaamisen kartuttamiseen

huomautus

Ruotsin termi studier viittaa myös suomen opinnot-käsitteeseen.

Käsitteen tunnus: c120

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsitteekaaviot: [Kasvatus, opetus ja koulutus](#) ja [Opetuksen \(1\) ja opiskelun koodistokäsitteitä](#)

8

osaamisen hankkiminen

hakusana: puuttuva osaaminen; puuttuvan osaamisen hankkiminen

sv förvärvande *n* av kunskande

en acquisition of competence; acquiring competence

määritelmä

ammattillisen koulutuksen opiskelijan toiminta, jossa opiskelija pyrkii saavuttamaan *henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelmansa* mukaista osaamista

huomautus

Osaamisen kertyminen on osaamisen hankkimistavasta riippumatonta.

Yleiskielessä käytetään usein ilmaisuja puuttuva osaaminen ja puuttuvan osaamisen hankkiminen, mutta on suositettavaa käyttää niiden sijaan ilmaisuja hankittava osaaminen ja osaamisen hankkiminen.

Käsitteen tunnus: c1691

Luokka: ammatillinen koulutus

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

9

koulutus (1)

sv utbildning (1)

inte: skoling

en < education (3); training

määritelmä

organisoitu toiminta, jonka ensisijaisena tavoitteena on tuottaa osaamista

huomautus

Määritelmän sana ”ensisijaisena” viittaa siihen, että voidaan ajatella, että on myös muuta organisoitua toimintaa, jonka yhtenä tavoitteena on tuottaa osaamista – esimerkiksi sosiaalipolitiikka –, mutta koulutuksessa (1) osaamisen tuottaminen on ensisijainen tavoite.

Koulutuksen (1) tavoitteena oleva osaaminen voidaan tuottaa *opetuksen (1)* tai muun *oppimiseen* tähtäävän toiminnan avulla.

Koulutus (1) on laaja ja varsin abstrakti käsite.

Tutkintotavoitteisuuden mukaan koulutus (1) voidaan jakaa *tutkintoon* johtavaan koulutukseen, tutkintoon valmistavaan koulutukseen ja koulutukseen, joka ei johda eikä valmista tutkintoon.

Englannin käsite education on laajempi kuin suomen koulutus (1), niin että termillä education viitataan koulutuksen (1) lisäksi muun muassa *kasvatukseen*, *opetukseen (1)* ja sivistykseen.

Vrt. *koulutus (2)*.

Ks. myös *opettaminen*, *oppiminen*, *opiskelu*.

Käsitteen tunnus: c121

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsitekaaviot: *Kasvatus*, *opetus ja koulutus*, *Varhaiskasvatuksessa*, *opetuksessa (1)*, *koulutuksessa (1)*, *opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan*, *Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan*, *Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden mukaan*, *Koulutus (1) järjestäjän, tavoitteen, rahoittajan ja kielen mukaan*, *Työpaikalla järjestettävä koulutus*, *Koulutus (2) -käsitteen alakäsitteitä ja Tutkintoon johtamattomat koulutukset (2)*

10

koulutus (2)

sv utbildning (2)

en studies (1); learning opportunity (1); > study programme (1); > degree programme (1); > education programme (1) <ammattillinen koulutus>; ~ learning opportunity specification <koulutuksen (2) kuvauksesta; SFS-EN 15982:en ja SFS-EN 15981/AC>
search term: LOS

määritelmä

suunniteltu opintojen ja järjestelyjen kokonaisuus, jonka tavoitteena on lisätä johonkin aihepiiriin tai alaan liittyvää osaamista tai tarjota valmiudet *tutkinnon* tai muun kokonaisuuden suorittamiseen

huomautus

Koulutukset (2) ovat tapa käytännössä organisoida ja toteuttaa *koulutusta* (1).

Koulutukset (2) voivat olla tutkintoon (esimerkiksi filosofian maisterin tutkinto) johtavia tai tutkintoon johtamattomia. Esimerkkejä tutkintoon johtamattomista koulutuksista ovat *korkeakoulun (1) opintokokonaisuus (2)*, *ammattillisen koulutuksen tutkinnon osa*, *avoimena yliopisto-opetuksena* tarjottava *opintojakso*, *ammattilliseen koulutukseen valmentava koulutus*, korkeakoulun (1) *erikoistumiskoulutus* ja *perusopetuksen lisäopetus*.

learning opportunity specification: Standardissa Metadata for Learning Opportunities, Advertising (SFS-EN 15982:en) käytetään termiä learning opportunity specification (lyhenne LOS), jolla tarkoitetaan *opetussuunnitelmassa (2)* määritellyn koulutuksen (2) rakenteen, sisällön ja tavoitteiden kuvausta.

learning opportunity specification: Standardissa European Learner Mobility Achievement Information (SFS-EN 15981/AC) käsite learning opportunity specification on määritelty lähes samoin kuin em. standardissa.

Käsitteen tunnus: c122

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaaviot: [Kasvatus](#), [opetus ja koulutus](#), [Tutkintorakenne](#), [Koulutustarjonta ja opetustarjonta](#), [Osaamistavoitteet](#), [Muita hakukäsitteitä](#), [Koulutus \(2\) -käsitteen alakäsitteitä](#) ja [Tutkintoon johtamattomat koulutukset \(2\)](#)

11

koulutuksen toteutus; koulutus (3)

sv utbildning (3); > utbildningstillfälle

en organisation of studies; studies (2); learning opportunity (2); > study programme (2); > degree programme (2); > education programme (2) <ammattillinen koulutus>; learning opportunity instance <SFS-EN 15982:en ja SFS-EN 15981/AC>
search term: LOI

määritelmä

koulutustoimijan organisoima, tiettyyn aikaan ja paikkaan sijoittuva *koulutus (2)*

huomautus

Määritelmässä mainitulla "paikalla" voidaan tarkoittaa myös esimerkiksi tietoverkkoa. Koulutuksen toteutus voi myös sijoittua kahteen tai useampaan eri paikkaan (esimerkiksi jos suomalaiseen *oppilaitokseen* sijoittuvaan koulutustoteutukseen sisältyy ulkomailla suoritettava harjoittelu).

Varsinaisen *opiskelun* ja *opettamisen* voidaan katsoa tapahtuvan koulutuksen toteutuksessa. Koulutuksen toteutuksessa syntyvät myös *opintosuoritukset*.

Koulutuksen toteutus voi olla esimerkiksi Aalto-yliopistossa toteutettava tuotantotalouden diplomi-insinöörin koulutus, jonka laajuus on 120 *opintopistettä (2)* ja joka alkaa syksyllä 2015.

learning opportunity instance: Standardeissa Metadata for Learning Opportunities, Advertising (SFS-EN 15982:en) ja European Learner Mobility Achievement Information (SFS-EN 15981/AC) tätä vastaavasta käsitteestä käytetään termiä learning opportunity instance (lyhenne LOI).

utbildningstillfälle: Ruotsin termi utbildningstillfälle viittaa tässä määriteltyä koulutuksen toteutus -käsitettä suppeampaan käsitteeseen; esimerkiksi yhteen luentokertaan tai seminaarin yksittäiseen päivään.

Käsitteen tunnus: c123

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaaviot: [Kasvatus](#), [opetus ja koulutus](#), [Koulutustarjonta ja opetustarjonta](#), [Muita hakukäsitteitä](#), [Hakukohde](#) ja [Koulutus \(2\) -käsitteen alakäsitteitä](#)

12

<standardi "Metadata for Learning Opportunities, Advertising">

koulutusmahdollisuus; koulutus (4)

sv utbildningsmöjlighet

en learning opportunity (3)

määritelmä

kokonaisuus, joka muodostuu [koulutuksesta \(2\)](#) ja siihen liittyvästä tarjolla olevasta mahdollisuudesta osallistua [koulutuksen toteutukseen](#)

huomautus

Koulutusmahdollisuudet kuvataan [koulutustarjonnassa](#).

Yleiskielessä sana koulutusmahdollisuus on merkitykseltään tässä määriteltyä laajempi ja liittyy usein koulutuspolitiikkaan (esim. "eri maiden tarjoamat koulutusmahdollisuudet").

Tässä määritelty käsite esiintyy lähinnä standardissa Metadata for Learning Opportunities, Advertising (SFS-EN 15982:en). Ko. standardissa tätä käsitettä vastaavasta käsitteestä käytetään termiä learning opportunity.

Käsitteen tunnus: c124

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsitekaaviot: [Kasvatus, opetus ja koulutus](#) ja [Koulutustarjonta ja opetustarjonta](#)

2 Koulutusjärjestelmä

13

<Suomi>

koulutusjärjestelmä

hakusana: koulujärjestelmä

sv utbildningssystem *n*

en education system

määritelmä

kokonaisuus, joka kattaa Suomessa lakisääteisesti tarjottavan *varhaiskasvatuksen* ja *koulutuksen (1)* sekä tiedot koulutuksen (1) eri vaiheiden suorittamisjärjestyksestä ja mahdollisesta ikäsidonaisuudesta sekä koulutuksen (1) vaiheiden keustosta

huomautus

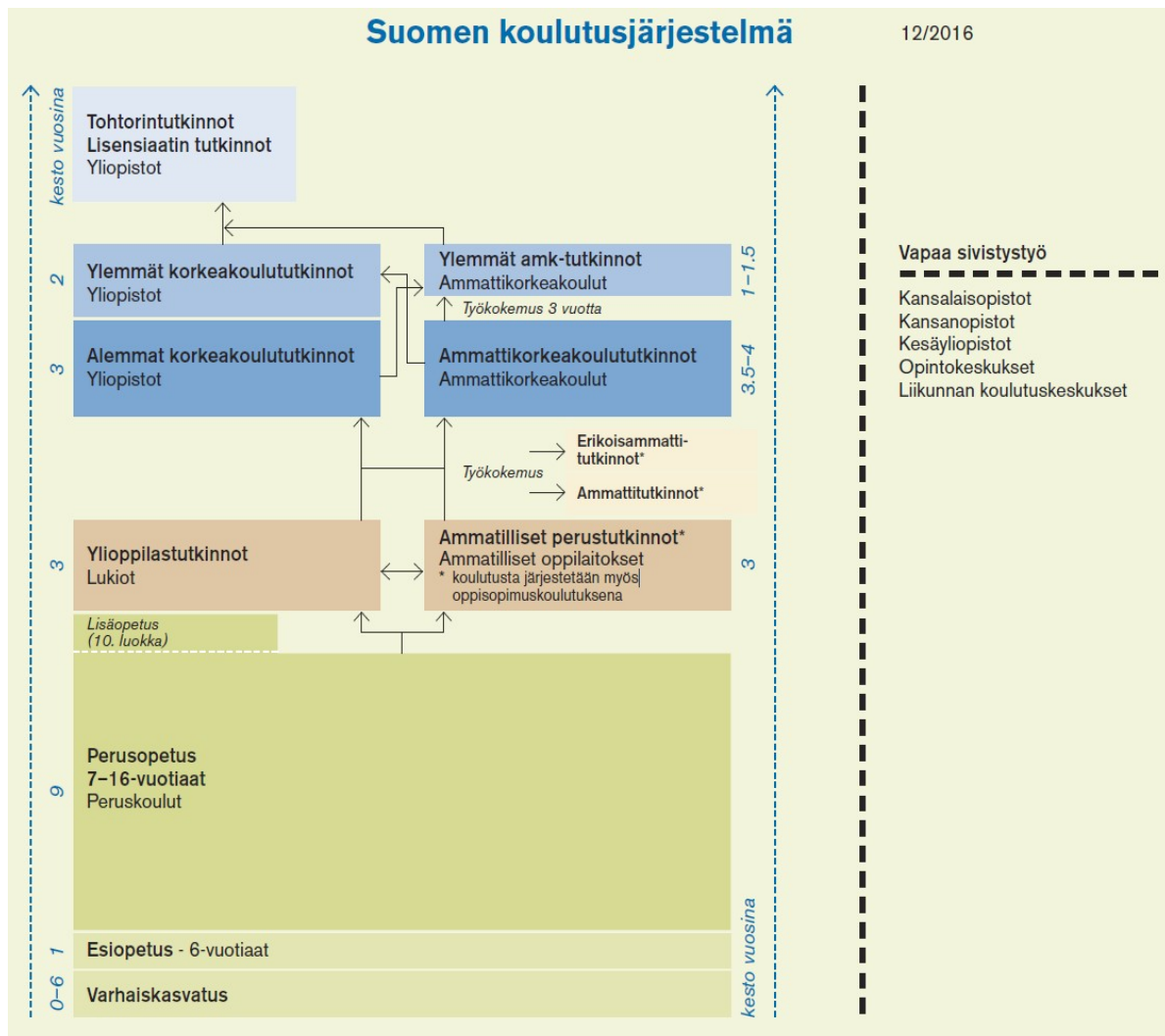
Suomen koulutusjärjestelmä muodostuu varhaiskasvatuksesta, *esiopetuksesta*, yhdeksänvuotisesta yleissivistävästä *perusopetuksesta* ja perusopetuksen jälkeisestä *koulutuksesta (1)*, johon kuuluvat *ammatillinen koulutus*, *lukiokoulutus* sekä *ammattikorkeakouluissa* ja *yliopistoissa* annettava *korkeakoulutus*. Suomen koulutusjärjestelmään kuuluu myös *vapaan sivistystyön koulutus*.

Ks. myös *oppivelvollisuus*.

Käsitteen tunnus: c126

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsitekaavio: [Koulutusjärjestelmä](#)

Kuva 1. Suomen koulutusjärjestelmä.

Kuvan lähde: opetus- ja kulttuuriministeriön viestintä, joulukuu 2017

14

koulutusaste

sv utbildningsnivå; utbildningsstadium
en level of education; educational level

määritelmä

luokka, jollaisiin [koulutusjärjestelmän](#) mukaiset [koulutukset \(2\)](#) jaotellaan vaativuutensa perusteella

huomautus

Koulutusasteluokittelua käytetään koulutusten (2) suunnitteluun, [seurantaan](#) ja säätelyyn.

Usein tietyn koulutusasteen koulutukseen (2) valituksi tuleminen edellyttää alemman koulutusasteen koulutuksen (2) suorittamista.

Suomessa käytetään nykyisin (lokakuu 2020) pääasiassa Kansallinen koulutusaste 2016 -luokitusta.

Esimerkkejä koulutusasteista (Kansallinen koulutusaste 2016 -luokittelun mukaan) ovat alempi ja ylempi perusaste, toinen aste sekä alempi ja ylempi korkeakouluaste.

Ruotsin termi utbildningsstadium on vanhahtavaa kieltä.

Käsitteen tunnus: c127

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaaviot: [Koulutusjärjestelmä](#) ja [Koulutustarjonta ja opetustarjonta](#)

15

koulutusala

sv utbildningsområde *n*
en field of education (1); field of study (1); > field of vocational education and training <ammatillinen koulutus>

määritelmä

luokka, jollaisiin [koulutusjärjestelmän](#) mukaiset [koulutukset \(2\)](#) jaotellaan sen perusteella, miten ne sijoittuvat tieteen, yhteiskunnan tai työelämän aloille

huomautus

Koulutusosaluokittelua käytetään koulutusten (2) suunnitteluun, [seurantaan](#) ja säätelyyn.

Kansallinen koulutusala 2016 -luokittelun mukaisia koulutusaloja ovat esimerkiksi yleissivistävä koulutus, tekniikan alat ja palvelualat.

Suomessa käytetään nykyisin (lokakuu 2020) pääasiassa Kansallinen koulutusala 2016 -luokitusta.

Käsitteen tunnus: c128

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaaviot: [Koulutusjärjestelmä](#) ja [Koulutustarjonta ja opetustarjonta](#)

16

<koulutustarjonta>

opintoala

sv < studieområde *n*
en field of education (2) <yleiskielessä>; field of study (2) <yleiskielessä>; subfield <opintohallinnon täsmällisissä jaotteluissa>; area of study

määritelmä

alaluokka, jollaisiin yhdelle [koulutusosalalle](#) kuuluvat [koulutukset \(2\)](#) voidaan jaotella sisältöjensä samansuuntaisuuden perusteella

huomautus

Esimerkiksi opetushallinnon Koulutusala 2002 -luokittelussa tekniikan ja liikenteen koulutusalan opintoaloja ovat mm. kone-, metalli- ja energiatekniikka sekä tekstiili- ja vaatustekniikka.

Koulutusalan alaluokitteluja on muitakin kuin opintoalaluokittelu, esimerkiksi pääaineluokittelu.

studieområde: Ruotsin termiä studieområde käytetään paitsi tilastollisen opintoala-käsitteen vastineena, myös yleiskielisesti viitattaessa [pääaineeseen](#) tai [koulutusohjelmaan \(2\)](#).

Käsitteen tunnus: c129

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaaviot: [Koulutusjärjestelmä](#) ja [Koulutustarjonta ja opetustarjonta](#)

17

tutkintorakenne (2) <ammatillinen koulutus, korkeakoulut>; ~ **ammatillisen koulutuksen tutkintorakenne; tutkintojärjestelmä** <korkeakoulut>

sv examenssystem

en degree system; qualification structure (2) <ammatillinen koulutus>

määritelmä

tietyille *koulutusasteelle* tai muuhun vastaavaan luokitteluyksikköön kuuluvien *tutkintojen* kokonaisuus

huomautus

Ammatillisessa koulutuksessa suoritettavissa olevat *ammatilliset tutkinnot* säädetään opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksessa ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteesta (835/2014).

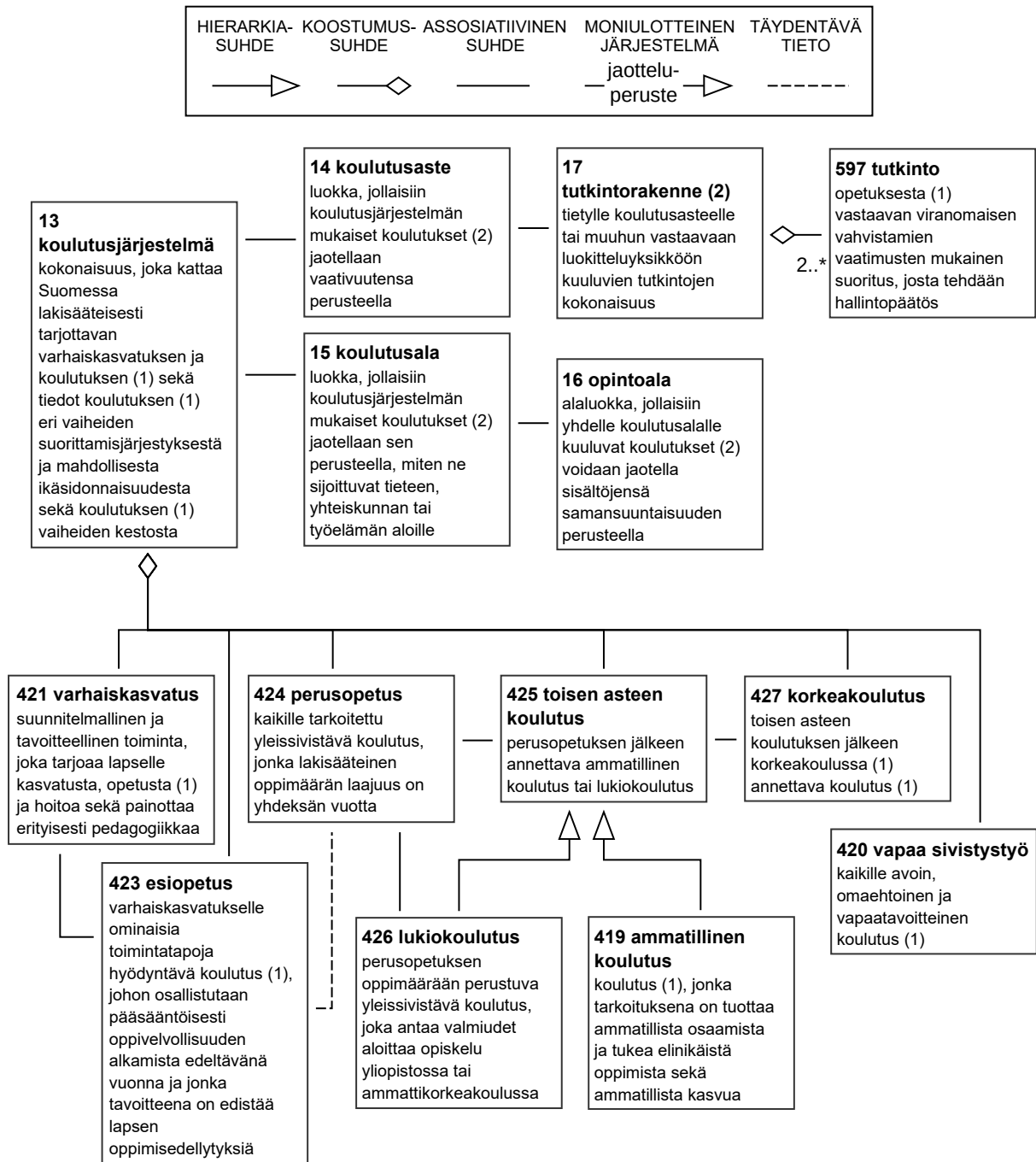
Ammatillisessa koulutuksessa termillä tutkintojärjestelmä viitataan tässä määriteltyä laajempaan käsitteeseen, joka pitää sisällään tutkintorakenteen (2) lisäksi mm. tutkintotyyppit, tutkintojen muodostumissäännöt ja *tutkinnon perusteet*.

Korkeakoulujen (1) tutkintojärjestelmään kuuluvia tutkintoja ovat esimerkiksi *ammattikorkeakouluissa* suoritettavat *ammattikorkeakoulututkinnot* ja *ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot* sekä *yliopistoissa* suoritettavat *alemmat korkeakoulututkinnot*, *ylemmät korkeakoulututkinnot* ja *jatkotutkinnot*.

Käsitteen tunnus: c130

Luokka: ammatillinen koulutus, korkeakoulut

Käsittekaavio: [Koulutusjärjestelmä](#)

Käsittekaavio 2. Koulutusjärjestelmä.

3 Toimijat

3.1 Varhaiskasvatuksen toimijat

18

varhaiskasvatustoimija

sv aktör inom småbarnspedagogik

määritelmä

organisaatio tai henkilö, joka järjestää tai tuottaa varhaiskasvatuslain mukaista [varhaiskasvatusta](#)

huomautus

Kunnilla on lain säätämä velvollisuus järjestää varhaiskasvatusta, vertaa [varhaiskasvatuksen järjestäjä](#).

Varhaiskasvatustoimija voi olla esimerkiksi kunta, kuntayhtymä, yksityinen kunnan sopimustoimittaja, palvelusetelillä toimiva [varhaiskasvatuksen palveluntuottaja](#), [perhepäivähoitaja](#) tai muu yksityinen rekisteröity varhaiskasvatustoimija.

Työsuhteisen hoitajan palkkaaminen kotiin yksityisen hoidon tuella tai kotihoidon tuella ei ole varhaiskasvatuslain mukaista varhaiskasvatusta eivätkä palkatut henkilöt ole varhaiskasvatustoimijoita.

Opetus- ja koulutuslalla käsitettä varhaiskasvatustoimija vastaa käsite [koulutustoimija](#).

Käsitteen tunnus: c978

Luokka: varhaiskasvatus

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat](#)

19

varhaiskasvatuksen järjestäjä

hakusana: varhaiskasvatuksen järjestämismuoto

sv anordnare av småbarnspedagogik

määritelmä

[varhaiskasvatustoimija](#), joka järjestää varhaiskasvatuslain mukaista [varhaiskasvatusta](#)

huomautus

Kunnilla on lain säätämä velvollisuus järjestää varhaiskasvatusta ([540/2018](#), 5 §). Kunta voi järjestää [varhaiskasvatuspalvelut](#) itse tai yhdessä muiden kuntien kanssa, hankkia ne muulta julkiselta tai yksityiseltä [varhaiskasvatuksen palveluntuottajalta](#) tai myöntää varhaiskasvatusta varten palvelusetelin.

Yksityinen varhaiskasvatuksen palveluntuottaja voi toimia varhaiskasvatuksen järjestäjänä silloin, kun kunta ei toimi järjestäjänä ja palveluntuottaja saa järjestämiseen yksityisen hoidon tukea.

Varhaiskasvatuksen järjestäjä vastaa [varhaiskasvatuksen toimipaikkojen](#) toiminnasta.

Tietojärjestelmissä kerätään tietoa varhaiskasvatuksen järjestämismuodosta, joka liittyy varhaiskasvatuksen järjestäjään ja rahoitusmuotoon. Varhaiskasvatuksen järjestämismuotoja ovat kunnan tai kuntayhtymän järjestämä varhaiskasvatus, kunnan tai kuntayhtymän ostopalveluna järjestetty varhaiskasvatus, palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus ja yksityisen hoidon tuella järjestetty varhaiskasvatus.

Opetus- ja koulutuspuolella käsitettä varhaiskasvatuksen järjestäjä vastaa käsite [koulutuksen järjestäjä](#).

Käsitteen tunnus: c948

Luokka: varhaiskasvatus

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat](#)

20

varhaiskasvatuksen palveluntuottaja

ei: päivähoitopalvelun tuottaja (vanhentunut)

sv serviceproducent av småbarnspedagogik

määritelmä

varhaiskasvatustoimija, joka tarjoaa **varhaiskasvatuspalveluja**

huomautus

Varhaiskasvatuksen palveluntuottaja voi olla esimerkiksi kunta, kuntayhtymä, julkisyhteisön perustama liikeyritys tai yksityinen yritys tai yhteisö.

Työsuhteisen hoitajan palkkaaminen kotiin yksityisen hoidon tuella tai kotihoidon tuella ei ole varhaiskasvatuslain mukaista **varhaiskasvatusta** eikä kotiin työsuhteeseen palkattu hoitaja ole varhaiskasvatuksen palveluntuottaja.

Käsitteen tunnus: c992

Luokka: varhaiskasvatus

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat](#)

21

varhaiskasvatuksen toimipaikka

sv verksamhetsställe inom småbarnspedagogik

määritelmä

fyysinen kokonaisuus, jossa **varhaiskasvatuksen palveluntuottaja** harjoittaa varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaista toimintaa

huomautus

Varhaiskasvatuksen toimipaikka on esimerkiksi **päiväkoti**, **perhepäiväkoti** tai **ryhmäperhepäiväkoti**, joka sijaitsee yhdessä katuosoitteessa. Esimerkiksi päiväkodin sivutoimipaikat ovat kukin omia toimipaikkojansa. **Avoimella varhaiskasvatustoiminnalla** voi myös olla oma toimipaikkansa.

Yhdessä toimipaikassa voi olla useampi **varhaiskasvatuksen lapsiryhmä**.

Opetus- ja koulutuslalla käsitettä varhaiskasvatuksen toimipaikka vastaa käsite **toimipaikka**.

Käsitteen tunnus: c1554

Luokka: varhaiskasvatus

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat](#)

22

varhaiskasvatuksen lapsiryhmä; varhaiskasvatuksen ryhmä

sv barngrupp inom småbarnspedagogik; grupp inom småbarnspedagogik

määritelmä

ryhmä **varhaiskasvatuksessa** olevia **lapsia**, joista vastaa siitä vastuussa oleva **henkilöstö**

huomautus

Varhaiskasvatuksen lapsiryhmän koosta ja muodostamisesta on säädetty varhaiskasvatuslaissa (540/2018, 34 ja 35 §) ja varhaiskasvatusasetuksessa (753/2018, 1 ja 2 §).

Käsitteen tunnus: c916

Luokka: varhaiskasvatus

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat](#)

23

päiväkoti

sv daghem

määritelmä

varhaiskasvatuksen toimipaikka, jossa **varhaiskasvatusta** toteuttaa säädetyn **kelpoisuuden** omaava **henkilöstö** (540/2018, 26–32 §)

huomautus

Päiväkodilla on **päiväkodin johtaja**.

Käsitteen tunnus: c870

Luokka: varhaiskasvatus

Käsitekaaviot: [Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat](#) ja [Koulutusorganisaatiot](#)

24

perhepäiväkoti

sv familjedaghem

määritelmä

varhaiskasvatuksen toimipaikka, jossa *varhaiskasvatusta* toteuttaa säädetyn *kelpoisuuden* omaava henkilö ja jossa on samanaikaisesti läsnä enintään 4,5 *lasta* (540/2018, 38 §)

huomautus

Perhepäiväkodissa varhaiskasvatuksesta vastaa yksi *perhepäivähoitaja*.

Käsitteen tunnus: c1556

Luokka: varhaiskasvatus

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat](#)

25

ryhmäperhepäiväkoti

sv gruppfamiljedaghem

määritelmä

varhaiskasvatuksen toimipaikka, jossa *varhaiskasvatusta* toteuttaa säädetyn *kelpoisuuden* omaava *henkilöstö* tarkoitukseen hyväksytyssä tilassa ja jossa on samanaikaisesti läsnä enintään 12 *lasta*

huomautus

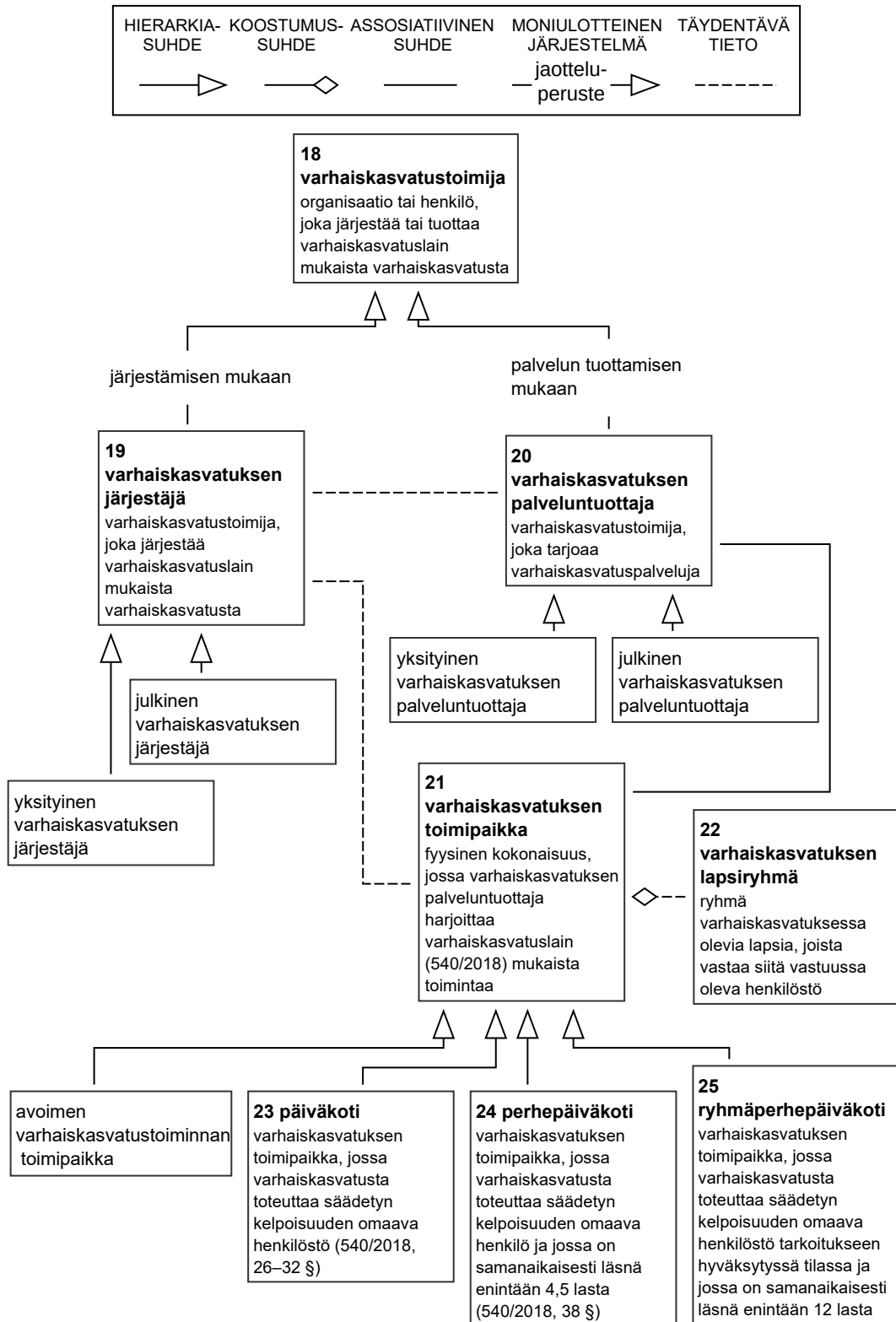
Ryhmäperhepäiväkodissa varhaiskasvatuksesta vastaa kaksi tai useampi *perhepäivähoitajaa* tai muuta ammatilliseen *varhaiskasvatushenkilöstöön* kuuluvaa henkilöä. Jos perhepäivähoitajia on enemmän kuin kaksi, tulee yhdellä olla säädetyn kelpoisuuden mukainen *koulutus* (2) (540/2018, 38 § ja 753/2018, 2 §).

Käsitteen tunnus: c1557

Luokka: varhaiskasvatus

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat](#)

Käsitekaavio 3. Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat.

3.2 Koulutustoimijat

26

koulutustoimija (uudistermi)

sv utbildningsaktör

en legal entity for education <tietomalli>

määritelmä

oikeushenkilö, joka järjestää *opetusta (1)* tai *koulutusta (1)*

huomautus

Käsite koulutustoimija on otettu käyttöön Opintopolku-palvelussa kokoavana yläkäsitteenä käsitteille *opetuksen järjestäjä*, *koulutuksen järjestäjä* ja *vapaan sivistystyön oppilaitoksen ylläpitäjä*. Myös *korkeakoulut (1)* ovat tässä ajattelussa koulutustoimijoita.

Standardissa Metadata for Learning Opportunities, Advertising (SFS-EN 15982:en) tätä vastaavasta käsitteestä käytetään termiä learning opportunity provider. Standardin määritelmä käsitteelle: "an agent (person or organisation) that provides learning opportunities".

Varhaiskasvatuksessa käsitettä koulutustoimija vastaa käsite *varhaiskasvatustoimija*.

Käsitteen tunnus: c131

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsitekaaviot: [Koulutustoimijat](#), [Koulutustoimija](#), [koulutusorganisaatio](#), [toimipiste ja toimipaikka](#) ja [Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi](#)

27

opetuksen järjestäjä

sv < utbildningsanordnare (1); < anordnare av utbildning (1)

en < education provider (1)

määritelmä

taho, jonka tehtävänä on järjestää *esi-* tai *perusopetusta* tai *aamu- ja iltapäivätoimintaa* ja jolla on tähän lakisääteinen velvollisuus tai jolle on myönnetty *opetuksen järjestämislupa*

huomautus

Opetuksen järjestäjinä voivat toimia esimerkiksi kunnat, joilla on toimintaan lakisääteinen velvollisuus, sekä valtio ja *yliopistojen* harjoittelukoulut. Muut tahot, esimerkiksi rekisteröidyt yhteisöt ja säätiöt, tarvitsevat toimintaan *opetuksen järjestämisluvan*.

Ruotsin käsite utbildningsanordnare kattaa opetuksen järjestäjän lisäksi *koulutuksen järjestäjän*.

Englannin käsite education provider kattaa opetuksen järjestäjän lisäksi koulutuksen järjestäjän.

Käsitteen tunnus: c132

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsitekaaviot: [Koulutustoimijat](#) ja [Koulutustoimija](#), [koulutusorganisaatio](#), [toimipiste ja toimipaikka](#)

28

koulutuksen järjestäjä; > lukiokoulutuksen järjestäjä; > ammatillisen koulutuksen järjestäjä

sv < utbildningsanordnare (2); < anordnare av utbildning (2); > anordnare av gymnasieutbildning
<lukiokoulutuksen järjestäjä>; > yrkesutbildningsanordnare <ammatillisen koulutuksen järjestäjä>;
> anordnare av yrkesutbildning <ammatillisen koulutuksen järjestäjä>
en < education provider (2) <lyhyempi muoto>;
> education provider offering general upper secondary education <lukiokoulutuksen järjestäjä>;
> VET provider <ammatillisen koulutuksen järjestäjä>

määritelmä

taho, jonka tehtävänä on järjestää *lukiokoulutusta*, *ammatillista koulutusta*, näihin valmistavia tai valmentavia *koulutuksia (2)* tai *taiteen perusopetusta* ja jolla on opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä *koulutuksen järjestämislupa*

huomautus

Koulutuksen järjestäjinä voivat kuntien, kuntayhtymien ja valtion lisäksi toimia esimerkiksi rekisteröidyt yhdistykset ja säätiöt.

Koulutuksen järjestäjiin voidaan rinnastaa *ammattikorkeakoulut* ja *vapaan sivistystyön oppilaitoksen ylläpitäjät*, sillä niiden kaikkien toiminta perustuu *lupa*an. *Yliopistojen* toiminta sen sijaan perustuu yliopistolakiin (558/2009).

Tilastoissa (esim. Vipunen-tilastopalvelu) koulutuksen järjestäjiin sisällytetään tässä määriteltyjen koulutuksen järjestäjien, *perusopetuksen opetuksen järjestäjien*, ammattikorkeakoulujen ja vapaan sivistystyön oppilaitosten ylläpitäjien lisäksi yliopistot.

Koulutuksen järjestäjä on myös yleiskielen ilmaus, ja yleiskielessä sillä voidaan viitata myös tahoon, jolla ei ole opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämää *koulutuksen järjestämislupaa*.

Varhaiskasvatuksessa käsitettä koulutuksen järjestäjä vastaa käsite *varhaiskasvatuksen järjestäjä*.

utbildningsanordnare, anordnare av utbildning: Ruotsin käsite utbildningsanordnare kattaa koulutuksen järjestäjän lisäksi *opetuksen järjestäjän*.

Englannin käsite education provider kattaa koulutuksen järjestäjän lisäksi opetuksen järjestäjän.

Käsitteen tunnus: c133

Luokka: varhaiskasvatus, perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus

Käsittekaaviot: *Koulutustoimijat*, *Koulutustoimija*, *koulutusorganisaatio*, *toimipiste ja toimipaikka* ja *Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä*

29

vapaan sivistystyön oppilaitoksen ylläpitäjä

määritelmä

taho, jonka tehtävänä on järjestää *vapaan sivistystyön koulutusta* ja jolla on opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä *oppilaitoksen ylläpitämislupa*

huomautus

Ks. *vapaan sivistystyön oppilaitos*.

Käsitteen tunnus: c135

Luokka: vapaa sivistystyö

Käsittekaaviot: *Koulutustoimijat* ja *Koulutustoimija*, *koulutusorganisaatio*, *toimipiste ja toimipaikka*

30

opetuksen järjestämislupa <esi- ja perusopetus>; **koulutuksen järjestämislupa** <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>; **tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa** <ammattillinen koulutus>; **oppilaitoksen ylläpitämislupa** <vapaa sivistystyö>; **ammattikorkeakoulun toimilupa** <ammattikorkeakoulut>

hakusana: järjestämislupa

sv tillstånd *n* att ordna utbildning <koulutuksen järjestämislupa>

en authorisation to provide education;

authorisation to award a qualification and to provide VET <tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa> rather than: education licence; licence to provide education;

licence to award a qualification and to provide VET <tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa>

not: operating licence <ammattikorkeakoulut>

määritelmä

yhteisölle tai säätiölle annettu lupa, vaatimus, vastuu tai tehtävä järjestää *koulutusta (1)*, *koulutusta (2)* tai *opetusta (1)*

huomautus

Luvan myöntää hakemuksen perusteella opetus- ja kulttuuriministeriö tai (*perusopetuksen* ja *ammattikorkeakoulujen* tapauksessa) valtioneuvosto.

Kunnilla on velvollisuus järjestää perusopetusta, joten ne eivät tarvitse perusopetuksen järjestämiseen lupaa.

Ammatillisessa koulutuksessa tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa on lupa *ammattillisten tutkintojen* ja ammatillisen koulutuksen järjestämiseen. Ammatillisia tutkintoja ja ammatillista koulutusta voidaan järjestää myös valtion *oppilaitoksissa* tai Suomen solmiman valtiosopimuksen perusteella opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksellä.

Yliopistoille ei myönnetä erikseen toimilupaa, vaan ne on lueteltu yliopistolaisissa (558/2009).

authorisation/licence: Koulutuksen järjestämisluvasta käytetään englanniksi toisinaan myös esimerkiksi vastinetta "education licence" ja tutkintojen ja koulutuksen järjestämisluvasta vastinetta "licence to award a qualification and to provide education". Licence-sanan sisältävien termimuotojen käyttöä ei kuitenkaan suositella. Opetus- ja kulttuuriministeriö käyttää termiä authorisation, ja tämä termi myös kuvaa käsitettä paremmin kuin licence.

Käsitteen tunnus: c137

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulut, vapaa sivistystyö

Käsittekaavio: [Koulutustoimijat](#)

31

(vanhentunut)

näyttötutkinnon järjestäjä; tutkinnon järjestäjä

määritelmä

koulutuksen järjestäjä tai muu säätiö tai yhteisö, joka on sopinut *tutkintotoimikunnan* kanssa *näyttötutkinnon* järjestämisestä

huomautus

Näyttötutkinnon järjestäjä tekee kunkin näyttötutkinnon järjestämisestä tutkintotoimikunnan kanssa *näyttötutkinnon järjestämissopimuksen*.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c136

Luokka: ammatillinen koulutus

32

(vanhentunut)

näyttötutkinnon järjestämissopimus

määritelmä

näyttötutkinnon järjestäjän ja *tutkintotoimikunnan* välinen sopimus *näyttötutkinnon* järjestämisestä

huomautus

Näyttötutkinnon järjestämissopimus on oikeudellisesti sitova asiakirja.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c138

Luokka: ammatillinen koulutus

33

(vanhentunut)

näyttötutkinnon järjestämissuunnitelma

sv plan för anordnande av fristående examen

määritelmä

näyttötutkinnon järjestäjän laatima suunnitelma solmimansa *näyttötutkinnon järjestämissopimuksen* piiriin kuuluvan *näyttötutkinnon* järjestämisestä

huomautus

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c139

Luokka: ammatillinen koulutus

34

opetuksen järjestämismuoto <perusopetus>; koulutuksen järjestämismuoto <lukiokoulutus>

sv form i vilken utbildningen ordnas; form för ordnande av utbildning; utbildningsform

määritelmä

tapa, jolla *opetus (1)*, *koulutus (1)* tai *koulutus (2)* on järjestetty

huomautus

Perusopetuksessa opetuksen järjestämismuodolla viitataan opetuksen (1) järjestämiseen *lähiopetuksena* tai *monimuoto-* tai *etäopetuksena* taikka sisäoppilaitosmuotoisesti. Monimuoto- ja etäopetus tulee kysymykseen muille kuin *oppivelvollisille* järjestettävässä opetuksessa (1).

Lukiokoulutuksessa koulutuksen järjestäjä päättää koulutuksen järjestämismuodosta *koulutuksen järjestämisluvassa* määrättyin ehdoin. Lähiopetusta pidetään lähtökohtaisena järjestämismuotona. Opetusta (1) voidaan antaa *koulutuksen järjestäjän* päättämällä tavalla myös esimerkiksi etä- tai monimuoto-opetuksena.

Myös *ammatillisessa koulutuksessa* oli ennen vuonna 2018 voimaan tullutta lakia ammatillisesta koulutuksesta (531/2017) käsite koulutuksen järjestämismuoto (engl. form of vocational education and training). Vuodesta 1998 vuoteen 2015 – eli ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (630/1998) – koulutuksen järjestämismuodolla viitattiin koulutuksen järjestämiseen lähiopetuksena, etäopetuksena tai monimuoto-opetuksena, oppisopimuskoulutuksena tai muutoin käytännön työtehtävien yhteydessä tapahtuvana opetuksena. 1.8.2015 voimaan tullessa laissa ammatillisesta peruskoulutuksesta (630/1998) järjestämismuodolla puolestaan viitattiin ainoastaan koulutuksen järjestämiseen oppilaitosmuotoisesti tai oppisopimusmuotoisesti (ks. *oppisopimuskoulutus*).

Käsitteen tunnus: c140

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus

35

(vanhentunut)

ammatillisen koulutuksen järjestämistapa

hakusana: koulutuksen järjestämistapa

huomautus

Termillä ammatillisen koulutuksen järjestämistapa viitataan *koulutuksen (1)* tai *koulutuksen (2)* järjestämiseen opetussuunnitelmaperusteisesti tai *näyttötutkintoon valmistavana koulutuksena*.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c141

Luokka: ammatillinen koulutus

36

koulutusmuoto (1); koulumuoto

huomautus

Opetustoimen *henkilöstön* kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen (986/1998) mukaan koulutusmuotoina (1) pidetään *esiopetusta*, *perusopetusta*, *lukiokoulutusta*, *ammattillista koulutusta*, *ammattillista aikuiskoulutusta*, *vapaata sivistystyötä* ja *taiteen perusopetusta*.

Termiä koulutusmuoto käytetään myös tilastoissa, jolloin sillä on eri merkitys; vrt.

koulutusmuoto (2).

Käsitteen tunnus: c869

37

<tilastointi>

koulutusmuoto (2)

huomautus

Tilastokeskuksen luokittelun mukaan koulutusmuotoja (2) ovat *koulutuksen järjestämissuotojen* ja *ammattillisen koulutuksen järjestämistapojen* yhdistelmät eli 1) oppilaitosmuotoinen opetussuunnitelmaperusteinen koulutus, 2) oppilaitosmuotoinen *näyttötutkintoon valmistava koulutus*, 3) oppisopimusmuotoinen opetussuunnitelmaperusteinen koulutus ja 4) oppisopimusmuotoinen näyttötutkintoon valmistava koulutus.

Käsitteen tunnus: c142

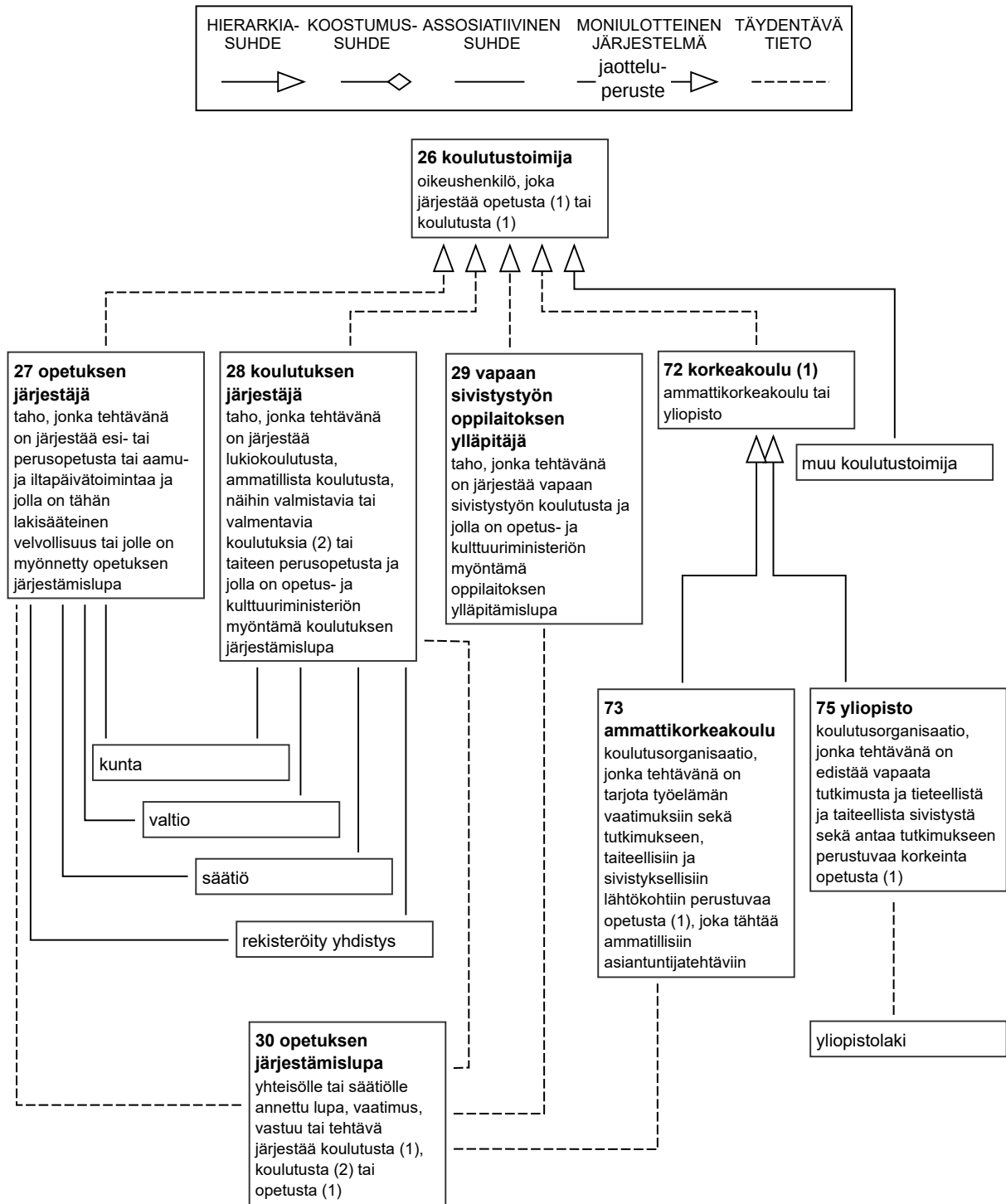
38

omistajatyyppe

huomautus

Termillä omistajatyyppe viitataan *koulutuksen järjestäjään* tai *oppilaitoksen* omistajaan (yksityinen, valtio, kunta, kuntayhtymä, Ahvenanmaan maakunta, muu). Tilastokeskus pitää yllä omistajatyyppeluokitusta.

Käsitteen tunnus: c146

Käsitekaavio 4. Koulutustoimijat.

39

koulutusorganisaatio

sv utbildningsorganisation; utbildningsinstitution
 en educational institution (1); educational establishment (1); educational institute (1)
 not: < educational organisation

määritelmä

organisaatio tai hallinnollinen yksikkö, jossa annetaan *opetusta (1)* ja jolla on johtaja

huomautus

Esimerkkejä koulutusorganisaatioista ovat *peruskoulu (1)*, *lukio (1)*, *ammattillinen oppilaitos*, *ammattikorkeakoulu*, *yliopisto* ja *vapaan sivistystyön oppilaitos*.

Yksi *koulutuksen järjestäjä* voi organisoida toimintansa usean koulutusorganisaation kautta (esim. kunta usean peruskoulun (1) kautta).

educational institution; educational establishment: Englannin kielessä ei ole erillisiä käsitteitä koulutusorganisaatio ja oppilaitos, kuten Suomessa (jossa koulutusorganisaatio on yhteinen yläkäsite oppilaitoksille ja korkeakouluille). Englannin kielessä termejä educational institution ja educational establishment voidaan käyttää sekä Suomen koulutusorganisaatio-käsitteestä että sen alakäsitteestä *oppilaitos*.

educational organisation: Termiä educational organisation ei tulisi käyttää käsitteen koulutusorganisaatio englanninkielisenä vastineena, koska englannissa termiä educational organisation käytetään monessa eri merkityksessä. Sillä voidaan viitata Suomen koulutusorganisaatiota vastaavaan käsitteeseen, mutta myös mm. koulutusjärjestelmän toimintaan ja opetus- ja koulutusalan hallintoon.

Käsitteen tunnus: c147

Luokka: varhaiskasvatus, esiopetus, perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut, vapaa sivistystyö

Käsittekaaviot: *Koulutustoimija, koulutusorganisaatio, toimipiste ja toimipaikka, Koulutusorganisaatiot, Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan ja Opiskelualueuteen liittyviä toimenpiteitä*

40

oppilaitos

sv läroanstalt; läroinrättning
 en < educational institution (2); < education institution (2); < educational establishment (2); < educational institute (2); > school (1)

määritelmä

muu *koulutusorganisaatio* kuin *korkeakoulu (1)*

huomautus

Termiä oppilaitos käytetään myös termin koulutusorganisaatio synonyymina, mutta yleensä oppilaitoksina pidetään vain muita koulutusorganisaatioita kuin korkeakouluja (1).

Oppilaitoksia ovat esimerkiksi *peruskoulu (1)*, *lukio (1)*, *ammattillinen oppilaitos* ja *vapaan sivistystyön oppilaitos*.

educational institution; educational establishment: Englannin kielessä ei ole erillisiä käsitteitä oppilaitos ja koulutusorganisaatio, kuten Suomessa (jossa koulutusorganisaatio on yhteinen yläkäsite oppilaitoksille ja korkeakouluille). Englannin kielessä termejä educational institution ja educational establishment voidaan käyttää sekä Suomen oppilaitos-käsitteestä että sitä laajemmasta käsitteestä koulutusorganisaatio.

school: Englanniksi on usein luontevaa käyttää oppilaitoksesta termiä school (1), kun kyse on esimerkiksi peruskoulusta (1), lukiosta (1) tai ammatillisesta oppilaitoksesta. Silloin puolestaan, kun kyse on oppilaitoksesta, joka tarjoaa vapaatavoitteista *opetusta (1)*, jonka sisältöjä ei säännellä lainsäädännöllä (esim. *kansalaisopisto*), voi olla luontevampaa käyttää jotain muuta termiä kuin school (1).

Vrt. *päiväkoti*, jossa voidaan antaa *esiopetusta*, mutta jota ei kuitenkaan pidetä oppilaitoksena.

Käsitteen tunnus: c1071

Luokka: esiopetus, perusopetus, lukiokoulutus, vapaa sivistystyö, ammatillinen koulutus, korkeakoulut

Käsittekaaviot: *Koulutustoimija, koulutusorganisaatio, toimipiste ja toimipaikka ja Koulutusorganisaatiot*

41

koulutusorganisaation toimipiste

hakusana: toimipiste

sv verksamhetsställe *n* (1); verksamhetsenhet; verksamhetspunkt; ~ campus <korkeakoulut>

en educational premises; ~ campus <korkeakoulut>

määritelmä

fyysinen paikka, jossa *koulutusorganisaation* tai jonkin sen osan toiminta tapahtuu

huomautus

Toimipiste on kokonaisuus, jossa toiminta tapahtuu samassa tai läheisissä katuosoitteissa ja jossa rakennusten etäisyys toisistaan on enintään satoja metrejä. Toimipisteellä ei tarkoiteta organisaatorakenteeseen perustuvaa toimintayksikköä vaan lähtökohtana on fyysinen kokonaisuus.

Koulutusorganisaation toimipisteessä tapahtuva toiminta voi olla esimerkiksi hallintoa tai *opetusta (1)* (vrt. aiempi käsite *opetuspiste*).

Käsitteen tunnus: c148

Luokka: esiopetus, perusopetus, lukiokoulutus, vapaa sivistystyö, ammatillinen koulutus, korkeakoulutus

Käsittekaavio: [Koulutustoimija](#), [koulutusorganisaatio](#), [toimipiste](#) ja [toimipaikka](#)

42

perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulu

hakusana: ala-aste; alakoulu (vanhentunut)

en primary school; elementary school /US/

määritelmä

peruskouluun (1) kuuluva *koulutusorganisaation toimipiste*, jossa annetaan *vuosiluokkien 1–6 opetusta (1)*

huomautus

Suomessa *perusopetuksen* vuosiluokilla 1–6 olevat *oppilaat* ovat pääsääntöisesti 7–12 vuoden ikäisiä.

Aiemmin, peruskoululain (476/1983) mukaan, peruskoulu (1) jakaantui ala-asteeseen (ruots. lågstadium) ja yläasteeseen siten, että kuusi alinta vuosiluokkaa muodostivat ala-asteen ja kolme ylintä yläasteen. Vuoden 1999 alusta voimaan tullessa perusopetuslaissa (628/1998) hallinnollinen raja ala- ja yläasteen väliltä poistettiin. Nykyisessä laissa edellytetään yhtenäistä *perusopetusta*, joka tosin voi jäsentyä vuosiluokkien 1–2, 3–6 ja 7–9 muodostamiin jaksoihin. Käsite ala-aste on näin ollen vanhentunut. Termi ala-aste esiintyy kuitenkin edelleen useiden *oppilaitosten* (perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulujen) nimissä ja muutenkin arkikielessä.

Termi alakoulu, jota eräässä vaiheessa käytettiin arkikielessä viitattaessa ala-asteeseen, on vanhentunut eikä sitä tule käyttää.

Ks. myös *perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 koulu*.

Käsitteen tunnus: c144

Luokka: perusopetus

Käsittekaavio: [Koulutustoimija](#), [koulutusorganisaatio](#), [toimipiste](#) ja [toimipaikka](#)

43

perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 koulu

hakusana: yläaste; yläkoulu (vanhentunut)

en lower secondary school

määritelmä

peruskouluun (1) kuuluva *koulutusorganisaation toimipiste*, jossa annetaan *vuosiluokkien 7–9 opetusta (1)*

huomautus

Suomessa *perusopetuksen* vuosiluokilla 7–9 olevat *oppilaat* ovat pääsääntöisesti 13–16 vuoden ikäisiä.

Aiemmin, peruskoululain (476/1983) mukaan, peruskoulu (1) jakaantui ala-asteeseen ja yläasteeseen (ruots. högstadium) siten, että kuusi alinta vuosiluokkaa muodostivat ala-asteen ja kolme ylintä yläasteen. Vuoden 1999 alusta voimaan tullessa perusopetuslaissa (628/1998) hallinnollinen raja ala- ja yläasteen väliltä poistettiin. Nykyisessä laissa edellytetään yhtenäistä *perusopetusta*, joka tosin voi jäsentyä vuosiluokkien 1–2, 3–6 ja 7–9 muodostamiin jaksoihin. Käsite yläaste on näin ollen vanhentunut. Termi yläaste esiintyy kuitenkin edelleen useiden *oppilaitosten* (perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 koulujen) nimissä ja muutenkin arkikielessä. Termi yläkoulu, jota eräissä vaiheissa käytettiin arkikielessä viitattaessa yläasteeseen, on vanhentunut eikä sitä tule käyttää.

Ks. myös *perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulu*.

Käsitteen tunnus: c145

Luokka: perusopetus

Käsittekaavio: [Koulutustoimija](#), [koulutusorganisaatio](#), [toimipiste](#) ja [toimipaikka](#)

44

(vanhentunut)

opetuspiste

sv undervisningsställe *n*

en teaching premises

määritelmä

koulutusorganisaation toimipiste, jossa järjestetään *opetusta (1)* tai *koulutuksen toteutuksia*

huomautus

Koulutusorganisaatiolla voi olla useita opetuspisteitä. Opetuspiste voi olla esimerkiksi sivukoulu tai yksikkö. Koulutusorganisaatio voi jakautua opetuspisteisiin myös *koulutusorganisaation opetuskielen* perusteella, jolloin saman organisaation suomen- ja ruotsinkielistä *koulutusta (1)* järjestävät osat muodostavat omat opetuspisteensä.

Käsite opetuspiste oli käytössä Kouluta-tietojärjestelmässä.

Käsitteen tunnus: c149

Luokka: esiopetus, perusopetus, lukiokoulutus, vapaa sivistystyö, ammatillinen koulutus, korkeakoulu

Käsittekaavio: [Peruskoulun määräytyminen tai valinta](#)

45

<opetus ja koulutus>

toimipaikka

sv verksamhetsställe *n* (2); kontor; avdelning <korkeakoulut>

en < unit (1); operational unit; place of activity <mm. tilastoissa, tietojärjestelmissä>

määritelmä

[koulutusorganisaation toimipiste](#) tai [toimipisteen](#) osa, jossa harjoitetaan pääasiassa yhdyntyyppistä toimintaa

huomautus

Vertaa Julkisen hallinnon suositus Toimipaikan ja toimipaikkaan liittyvien käsitteiden määritelmät (JHS 195), jossa käsite toimipaikka on määritelty hallinnonalojenvälisesti.

Opetushallinnon alalla esimerkki toimipaikasta on Ounasvaaran kampuksella (toimipiste) sijaitseva Ounaskirjasto.

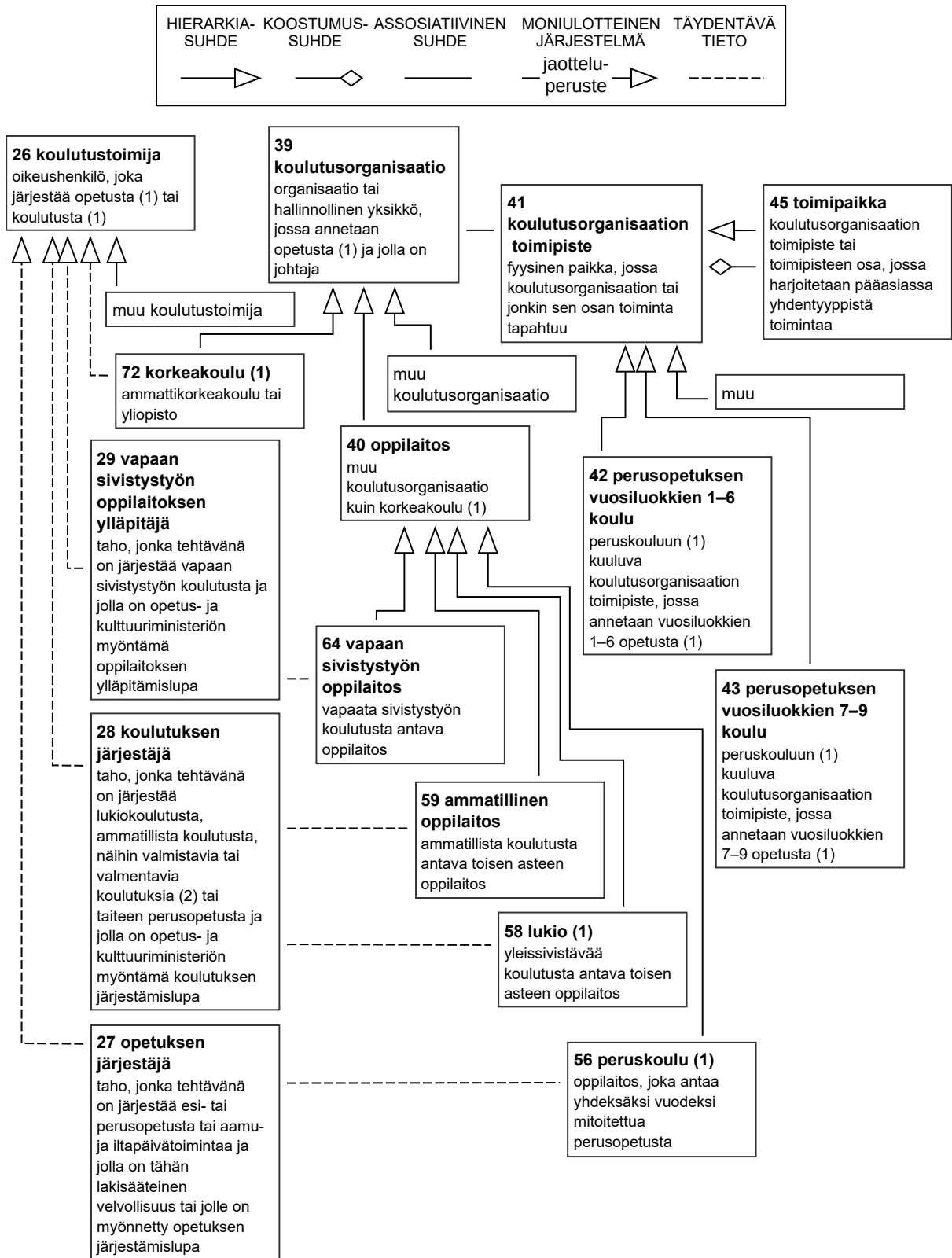
Toimipaikan englanninkielisenä vastineena on juoksevassa tekstissä sujuvaa käyttää termiä unit tai operational unit. Termi place of activity on ilmauksena kömpelömpi, mutta sitä voidaan käyttää esimerkiksi esitettäessä rakenteista tietoa (kuten tilastoissa ja tietojärjestelmissä).

[Varhaiskasvatuksessa](#) käsitettä toimipaikka vastaa käsite [varhaiskasvatuksen toimipaikka](#).

Käsitteen tunnus: c150

Luokka: yleinen/yhteinen, esiopetus, perusopetus, lukiokoulutus, vapaa sivistystyö, ammatillinen koulutus, korkeakoulut

Käsitteekaavio: [Koulutustoimija](#), [koulutusorganisaatio](#), [toimipiste](#) ja [toimipaikka](#)

Käsitekaavio 5. Koulutustoimija, koulutusorganisaatio, toimipiste ja toimipaikka.

3.2.1 Koulutustoimijoihin liittyviä käsitteitä

46

erityinen koulutustehtävä

sv särskild utbildningsuppgift
en specific educational mission
not: special educational mission

määritelmä

koulutuksen tai opetuksen järjestämisluvassa määritelty tehtävä painottaa *kasvatus, opetus (1)* tai *koulutus (1)* tietylle osa-alueelle tai tiettyyn *oppiaineeseen*

huomautus

Erityisiä koulutustehtäviä voi olla esimerkiksi *perusopetuksessa* ja *toisen asteen koulutuksessa*.

Esimerkkejä perusopetuksen erityisestä koulutustehtävästä ovat opettajankoulutukseen kuuluvaan *opetusharjoitteluun* ja *vieraskieliseen opetukseen* perustuvat erityiset koulutustehtävät.

Esimerkki *lukiokoulutuksen* erityisestä koulutustehtävästä on *lukiolle (1)* annettava lupa järjestää englanninkielistä IB-opetusta tai esimerkiksi urheilupainotteista opetusta (1).

Esimerkki *kansanopiston* erityisestä koulutustehtävästä on vaikeasti vammaisille tarkoitettu koulutus (1).

Käsitteen englanninkieliseksi vastineeksi suositetaan termiä specific educational mission.

Toisinaan nähtävää special-alkuista termimuotoa ei tule käyttää, sillä englannin sana special assosioituu helposti *oppimisen tukeen* liittyviin asioihin, eikä erityisessä koulutustehtävässä ole kyse tästä.

Käsitteen tunnus: c181

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus, vapaa sivistystyö

47

työelämän kehittämis- ja palvelutoiminta

määritelmä

ammattillisen koulutuksen yhteydessä suoritettava toiminta, jossa tuotetaan osaamisen kehittämispalveluja pienyrityksille, muille yrityksille ja julkisyhteisöille

huomautus

Käsitteen tunnus: c183

Luokka: ammatillinen koulutus

48

(vanhentunut)

työelämän kehittämis- ja palvelutehtävä

määritelmä

ammattillisen lisäkoulutuksen järjestäjälle annettu tehtävä *työelämän kehittämis- ja palvelutoiminnan* toteuttamiseksi

huomautus

Työelämän kehittämis- ja palvelutehtävä myönnetään *koulutuksen järjestämisluvan* myöntämisen yhteydessä. Työelämän kehittämis- ja palvelutehtävän hoitamiseen voidaan myöntää hanke- ja kehittämisavustusta.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c182

Luokka: ammatillinen koulutus

49

(vanhentunut)

ammattiosaamisen näyttöjen toimielin

määritelmä

koulutuksen järjestäjän asettama toimielin, jonka tehtävänä on *ammattiosaamisen näyttöjen* suunnittelu, toteuttaminen ja *seuranta*

huomautus

Toimielin mm. hyväksyy koulutuksen järjestäjän suunnitelmat ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamisesta ja *arvioinnista (2)*, päättää ammattiosaamisen näyttöjen arvioijista ja valvoo näyttötoimintaa.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (*531/2017*) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c184

Luokka: ammatillinen koulutus

50

koulutuksen järjestäjän monijäseninen toimielin

sv kollegialt organ *n* hos utbildningsanordnaren

määritelmä

koulutuksen järjestäjän asettama toimielin, joka päättää *opiskeluoikeuden peruuttamisesta* ja *palauttamisesta*, *määräaikaisesta erottamisesta*, *asuntolasta erottamisesta* sekä *opiskeluoikeuden* pidättämisestä

huomautus

Ammatillisessa koulutuksessa koulutuksen järjestäjän monijäseninen toimielin nimetään enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Siinä tulee olla ainakin koulutuksen järjestäjän, *opiskelijahuollon*, *opettajien*, työelämän ja *opiskelijoiden* edustus.

Perusopetuksessa on säännös vastaavasta toimielimestä: perusopetuslain (*628/1998*) mukaan *opetuksen järjestäjän* asianomainen monijäseninen toimielin päättää määräaikaisesta erottamisesta.

Termi koulutuksen järjestäjän monijäseninen toimielin ei ole tässä määriteltyä käsitettä täsmällisesti kuvaava, mutta ilmausta käytetään lukiolaissa (*629/1998*) ja ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (*531/2017*), kun viitataan tähän käsitteeseen.

Käsitteen tunnus: c1228

Luokka: lukiokoulutus, ammatillinen koulutus

51

<amatillinen koulutus>

koulutuksen järjestäjän toiminta-alue; toiminta-alue

en geographical area of operation of a vocational education and training provider

määritelmä

tutkintojen ja koulutuksen järjestämisluvassa määrätty maantieteellinen alue, jonka osaamistarpeisiin *ammattillisen koulutuksen järjestäjän* toiminta ensisijaisesti vastaa ja jolla koulutuksen järjestäjällä on velvollisuus järjestää osaamistarpeen mukaisesti *ammattillisia tutkintoja* ja *ammattillista koulutusta*

huomautus

Käsitteen tunnus: c1227

Luokka: ammatillinen koulutus

52

laajennettu oppisopimuskoulutuksen järjestämistehtävä

sv utvidgad uppgift att ordna läroavtalsutbildning

määritelmä

*koulutuksen järjestämislupa*n sisältyvä tehtävä, jonka mukaan *koulutuksen järjestäjällä* on oikeus järjestää *koulutuksen hankinnan* kautta *oppisopimuskoulutuksena* myös muita kuin koulutuksen järjestäjän omassa järjestämisluvassa määrättyjä *tutkintoja* ja *koulutusta (1)*

huomautus

Mikäli koulutuksen järjestäjällä ei ole laajennettua oppisopimuskoulutuksen järjestämistehtävää, sillä on oikeus järjestää oppisopimuskoulutusta vain oman järjestämislupansa mukaisissa tutkinnoissa.

Ks. myös *koulutuksen hankinta*.

Käsitteen tunnus: c1692

Luokka: ammatillinen koulutus

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

53

koulutuksen hankinta

sv anskaffning av utbildning

en procurement of education

määritelmä

toiminta, jossa *koulutustoimija* ei tuota kaikkea *koulutusta (1)*, *tutkinnon osia* tai tukitoimia itse, vaan hankkii osan niistä toiselta taholta

huomautus

Lukiolain 714/2018 mukaan *lukiokoulutuksen järjestäjä* voi täydentää itse järjestämäänsä koulutusta (1) hankkimalla *opetusta (1)* ja muita palveluja toiselta lukiokoulutuksen tai muun koulutuksen järjestäjältä, *korkeakoululta (1)*, muulta julkiselta taholta taikka muulta yksityiseltä rekisteröidyltä yhteisöltä tai säätiöltä.

Ammatillisen koulutuksen näkökulmasta koulutuksen hankinta on ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017, 30 §) mukaista toimintaa. Ammatillisen *koulutuksen järjestäjä* voi hankkia *koulutuksen järjestämisluvassa* määrättyjen *ammattillisten tutkintojen* osia, niihin valmistavaa *ammattillista tutkintokoulutusta*, järjestämisluvan mukaista muuta koulutusta (1) tai *oppisopimuskoulutusta*.

Lisäksi ammatillisen koulutuksen järjestäjä voi *opiskelijan* yksilöllisten valintojen mahdollistamiseksi hankkia myös muita kuin *koulutuksen järjestämisluvan* mukaisia ammatillisten tutkintojen ja ammatillisen koulutuksen osia sekä *osaamisen hankkimisen* tukitoimia.

Ammatillisen koulutuksen järjestäjä voi hankkia koulutusta (1) toiselta ammatillisen koulutuksen järjestäjältä, muulta *koulutuksen järjestäjältä*, muulta julkiselta taholta taikka muulta yksityiseltä yhteisöltä tai säätiöltä.

Yliopistolaisissa (558/2009) ja ammattikorkeakoululaisissa (932/2014) säädetään koulutuksen (1) hankkimisesta toiselta *korkeakoululta (1)*.

Vrt. *maksullinen palvelutoiminta*.

Käsitteen tunnus: c1229

Luokka: ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulutus

54

<koulutus>

maksullinen palvelutoiminta

en fee-paying service

määritelmä

toiminta, jossa *koulutuksen järjestäjä* perii järjestämistään palveluista maksuja ulkopuoliselta palveluiden hankkijalta

huomautus

Ulkopuolinen palveluiden hankkija voi olla esimerkiksi toinen koulutuksen järjestäjä tai julkinen tai yksityinen yhteisö.

Koulutuksen järjestäjä voi esimerkiksi myydä toiselle koulutuksen järjestäjälle *koulutusta (1)*, *tutkintoja*, osia tutkinnosta tai (ammattillisessa koulutuksessa) *tutkinnon osia*.

Esimerkiksi *ammattillisen koulutuksen järjestäjä* voi myydä toiselle ammattillisen koulutuksen järjestäjälle *ammattillisia tutkintoja* ja *tutkinnon osia*, niihin valmistavaa ammattillista *tutkintokoulutusta* sekä *valmentavaa koulutusta*.

Vrt. *koulutuksen hankinta*.

Käsitteen tunnus: c1230

Luokka: lukiokoulutus, ammattillinen koulutus

55

opetusta tukeva palvelu- ja tuotantotoiminta

en service and production supporting tuition; service and production supporting instruction

määritelmä

koulutukseen (2) sisältyvä toiminta, jonka tavoitteena on tarjota *opiskelijalle* työelämän toimintaympäristöjä mahdollisimman hyvin vastaava *oppimisympäristö*

huomautus

Ammattillisessa koulutuksessa opetusta tukevan palvelu- ja tuotantotoiminnan tulee liittyä *koulutuksen järjestäjän koulutuksen järjestämisluvan* mukaiseen koulutustehtävään.

Opetusta tukevaa palvelu- ja tuotantotoimintaa voi olla esimerkiksi *oppilaitoksen* ravintolassa, kahvilassa, kampaamossa, rakennustyömaalla, autokorjaamossa, osuuskunnassa tai erilaisissa opiskelijoiden perustamissa harjoitusyrityksissä.

Opetusta tukevan palvelu- ja tuotantotoiminnan tulee olla voittoa tavoittelematonta toimintaa.

Myös *lukiokoulutuksessa* voi olla palvelu- ja tuotantotoimintaa, mutta toiminnasta ei ole mainintaa lukiokoulutuksen säädöksissä eikä *opetussuunnitelman perusteissa*.

Käsitteen tunnus: c1231

Luokka: ammattillinen koulutus

3.3 Koulutusorganisaatiot

56

peruskoulu (1); koulu

määritelmä

oppilaitos, joka antaa yhdeksäksi vuodeksi mitoitettua *perusopetusta*

huomautus

Suomessa peruskoulujen (1) ylläpitäjiä ovat kunnat, kuntayhtymät, valtio ja yksityiset tahot.

Yhdeksänvuotisen perusopetuksen lisäksi peruskouluissa (1) voidaan antaa *esiopetusta*, *perusopetuksen lisäopetusta* ja maahanmuuttajien *perusopetukseen* valmistavaa *opetusta (1)*.

Perusopetusta antavista oppilaitoksista käytetään usein myös lyhyempää termiä koulu.

Ks. myös *perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulu*, *perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 koulu*.

Käsitteen tunnus: c156

Luokka: perusopetus

Käsittekaaviot: *Koulutustoimija*, *koulutusorganisaatio*, *toimipiste ja toimipaikka*, *Koulutusorganisaatiot ja Peruskoulun määräytyminen tai valinta*

57

toisen asteen oppilaitos

sv läroanstalt på andra stadiet

en upper secondary school (1); secondary education institution
rather than: secondary education establishment
not: secondary educational establishment

määritelmä

toisen asteen koulutusta antava *oppilaitos*

huomautus

Käsitteen tunnus: c157

Luokka: lukiokoulutus, ammatillinen koulutus

Käsittekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

58

lukio (1)

sv gymnasium *n*

en general upper secondary school
rather than: upper secondary school (2) <epävirallinen lyhyempi muoto>
not: upper secondary general school <sanajärjestyksen vuoksi hylättävä muoto>; < high school /US, GB/; ~ senior high school /US/; ~ sixth form /GB/

määritelmä

yleissivistävää koulutusta antava *toisen asteen oppilaitos*

huomautus

Lukio (1) antaa yleissivistävää *opetusta (1)* noin 16–19-vuotiaille *opiskelijoille* ja aikuisopiskelijoille.

Lukio (1) voi *lukiokoulutuksen* lisäksi antaa lukiokoulutukseen valmistavaa *koulutusta (2)*.

upper secondary general school: Lukio (1)-käsitteen englanninkielisessä vastineessa on vaihtelevaa sanajärjestystä: general upper secondary school vs. upper secondary general school. Myös *lukiokoulutus*-käsitteen englanninkielisessä vastineessa sanajärjestys vaihtelee: general upper secondary education vs. upper secondary general education. On tarkoituksenmukaista, että näiden käsitteiden englanninkielisissä vastineissa on yhdenmukainen sanajärjestys. Kielenkäytön yhtenäistämiseksi on suositettavaa käyttää yleisempiä muotoja general upper secondary school ja general upper secondary education.

high school: Termiä high school näkee toisinaan käytettävän Suomen lukio (1) -käsitteen vastineena. Tätä ei kuitenkaan suositella: sekä Yhdysvalloissa että nykyisin myös Isossa-Britanniassa on käsite high school, eikä kummankaan maan käsite vastaa Suomen lukio (1) -käsitettä. High schooliin ei esimerkiksi välttämättä ole osaamiseen liittyviä *pääsyvaatimuksia*, toisin kuin Suomen lukioon (1). Myös ikävuodet, joina high schoolia käydään, poikkeavat lukiosta (1).

high school /US/: Yhdysvalloissa high school on yleensä nelivuotinen ja käsittää 12-vuotisen oppivelvollisuuden *vuosiluokat* 9–12, joten Yhdysvaltojen high schoolin *opetukseen (1)* osallistuu myös Suomen *perusopetuksen* yhdeksännen *vuosiluokan* ikäluokka.

high school /GB/: Myös Ison-Britannian high school -käsite on Suomen lukio (1) -käsitettä laajempi: Isossa-Britanniassa high schoolin *opetukseen (1)* osallistutaan noin ikävuosina 11–18, eli high school kattaa Suomen lukiokoulutuksen lisäksi suunnilleen perusopetuksen vuosiluokat 7–9.

senior high school: Myöskään termiä senior high school ei tule käyttää Suomen lukio (1) -käsitteen vastineena. Käsite senior high school on Suomen lukion (1) lähikäsite; senior high schoolissa opiskelijat ovat yleensä noin 15–18-vuotiaita.

sixth form: Ison-Britannian käsite sixth form osin vastaa Suomen lukio (1) -käsitettä (on *toisen asteen koulutusta*, joka antaa valmiudet *korkeakouluun (1)* pyrkimiseen), mutta osin poikkeaa siitä (esimerkiksi opetussisältöjen ja keston puolesta: sixth form on kaksivuotinen). Termiä sixth form ei tule käyttää Suomen lukio (1) -käsitteen vastineena.

Käsitteen tunnus: c158

Luokka: lukiokoulutus

Käsittekaaviot: [Koulutustoimija](#), [koulutusorganisaatio](#), [toimipiste ja toimipaikka](#) ja [Koulutusorganisaatiot](#)

59

ammattillinen oppilaitos

määritelmä

ammattillista koulutusta antava *toisen asteen oppilaitos*

huomautus

Ammatilliset oppilaitokset järjestävät myös *tutkintoon* valmistavaa *koulutusta (2)* ja *valmentavia koulutuksia*.

Käsitteen tunnus: c159

Käsittekaaviot: *Koulustuomija, koulutusorganisaatio, toimipiste ja toimipaikka* ja *Koulutusorganisaatiot*

60

ammattillinen erityisoppilaitos

määritelmä

ammattillinen oppilaitos, jonka *koulutus (1)* on tarkoitettu *oppijoille*, joilla on todettu tarve saada opinnoissaan ja jatkosijoittumisessaan erityistä *oppimisen* ja *opiskelun* tukea ja joiden *opetus (1)* annetaan erityisopetuksena

huomautus

Syynä ammatillisen erityisoppilaitoksen oppijan *erityisen tuen (2)* tarpeeseen voi olla esimerkiksi oppimisvaikeudet, vamma tai sairaus.

Ammatillisessa koulutuksessa erityisopetus sisältää *opiskelijan* henkilökohtaisiin tavoitteisiin ja valmiuksiin perustuvaa suunnitelmallista pedagogista tukea sekä *erityisiä opetus- ja opiskelujärjestelyjä*.

Käsitteen tunnus: c160

Käsittekaavio: *Koulutusorganisaatiot*

61

Eurooppa-koulu

en European School

not: European Schooling

määritelmä

Euroopan unionin valtioiden hallitusten yhteisesti hallinnoimaan kouluverkostoon kuuluva *oppilaitos*, joka tarjoaa *esi-* ja *perusopetusta* sekä *yleissivistävää toisen asteen koulutusta* ensi sijassa Euroopan unioniin kuuluvien organisaatioiden *henkilöstön* lapsille

huomautus

Eurooppa-koulujen antama *opetus (1)* noudattaa niiden omaa opetussuunnitelmaa (vrt. *opetussuunnitelma (1)*).

Käsitteen tunnus: c436

Käsittekaavio: *Koulutusorganisaatiot*

62

vieraskielinen oppilaitos

määritelmä

oppilaitos, jonka *koulutusorganisaation opetuskieli* on muu kuin maan kansalliskieli

huomautus

Käsitteen tunnus: c168

Käsittekaavio: *Koulutusorganisaatiot*

63

kaksikielinen oppilaitos

sv tvåspråkig läroanstalt

en bilingual educational institution

määritelmä

oppilaitos, jossa lainsäädännön tai viranomaisen myöntämän luvan mukaisesti käytetään kahta *koulutusorganisaation opetuskieltä*

huomautus

Käsitteen tunnus: c169

Käsittekaavio: *Koulutusorganisaatiot*

64

vapaan sivistystyön oppilaitos

määritelmä

vapaata sivistystyön koulutusta antava *oppilaitos*

huomautus

Vapaan sivistystyön oppilaitoksia ovat *kansanopistot*, *kesäyliopistot*, *kansalaisopistot*, *opintokeskukset* ja *liikunnan koulutuskeskukset*.

Käsitteen tunnus: c170

Luokka: vapaa sivistystyö

Käsitekaaviot: [Koulutustoimija](#), [koulutusorganisaatio](#), [toimipiste ja toimipaikka](#) ja [Koulutusorganisaatiot](#)

65

kansanopisto

määritelmä

vapaan sivistystyön oppilaitos, joka toimii sisäoppilaitosmuotoisesti ja antaa kokopäiväistä *opetusta (1)*

huomautus

Kansanopisto tarjoaa *lukukauden* tai *lukuvuoden* kestävästä opetusta (1) sekä lyhyempiä *kursseja (2)*. Kansanopisto tarjoaa opetusta (1) sekä nuorille että aikuisille. Kukin kansanopisto voi painottaa arvo- tai aatetaustaansa ja kasvatustavoitteitaan. Eräissä kansanopistoissa annetaan myös mm. *perusopetusta*, *lukiokoulutusta* ja *ammattillista koulutusta* viranomaisen myöntämän luvan mukaisesti.

Käsitteen tunnus: c171

Käsitekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

66

kesäyliopisto

sv sommaruniversitet *n*

en summer university

määritelmä

vapaan sivistystyön oppilaitos, jonka tarjonnassa painotetaan *avointa korkeakouluopetusta* ja alueen muihin osaamis- ja sivistystarpeisiin vastaamista ja otetaan huomioon myös alueen korkeakoulutettu väestö

huomautus

Avoimen yliopisto-opetuksen tarjoaminen perustuu aina sopimukseen jonkin *yliopiston* kanssa.

Ks. myös *koulutustarjonta*, *opetustarjonta*.

Käsitteen tunnus: c172

Käsitekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

67

kansalaisopisto; työväenopisto

määritelmä

vapaan sivistystyön oppilaitos, jonka tarjonnassa painotetaan paikallisia ja alueellisia sivistystarpeita ja joka antaa pääasiassa ilta-aikaan sijoittuvaa *opetusta (1)* ja tarjoaa mahdollisuuksia omaehtoiselle *oppimiselle* ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi

huomautus

Eräiden kansalaisopistojen nimessä esiintyy sana työväenopisto. Lainsäädännön näkökulmasta kansalaisopistoilla ja työväenopistoilla ei kuitenkaan ole eroa.

Ks. myös *koulutustarjonta*, *opetustarjonta*.

Käsitteen tunnus: c173

Käsitekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

68

opintokeskus

määritelmä

[vapaan sivistystyön oppilaitos](#), joka järjestää opintoja itse sekä yhdessä kansalais- ja kulttuurijärjestöjen kanssa [elinikäisen oppimisen](#), hyvinvoinnin ja aktiivisen kansalaisuuden sekä demokratian ja kansalaisyhteiskunnan toiminnan edistämiseksi

huomautus

Käsitteen tunnus: c174

Käsittekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

69

liikunnan koulutuskeskus

määritelmä

[vapaan sivistystyön oppilaitos](#), joka järjestää liikuntaharrastusta, hyvinvointia ja terveyttä edistävää [koulutusta \(1\)](#) koko väestölle sekä liikunnan järjestö- ja seuratoimintaa palvelevaa koulutusta (1) ja valmennustoimintaa

huomautus

Käsitteen tunnus: c1076

Käsittekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

70

ammattillinen erikoisoppilaitos

määritelmä

teollisuuden tai palvelualan yrityksen [oppilaitos](#), joka tarjoaa yrityksen omiin tarpeisiin pohjautuvaa [koulutusta \(1\)](#)

huomautus

Käsitteen tunnus: c175

Käsittekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

71

erityiskoulu

määritelmä

[oppilaitos](#), jonka [opetus \(1\)](#) on tarkoitettu vammaisuuden, sairauden, kehityksessä viivästymisen tai muun vastaavan syyn vuoksi [erityistä tukea \(1\)](#) tarvitsevalle [oppijalle](#)

huomautus

Käsitteen tunnus: c176

Käsittekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

72

korkeakoulu (1)

sv högskola (1)

en higher education institution

määritelmä

[ammattikorkeakoulu](#) tai [yliopisto](#)

huomautus

Käsitteen tunnus: c161

Käsittekaaviot: [Koulutustoimijat](#), [Koulutustoimija](#), [koulutusorganisaatio](#), [toimipiste ja toimipaikka](#), [Koulutusorganisaatiot](#), [Opetussuunnitelma](#) ja [Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö](#) sekä [rahoitukseen vaikuttava yksikkö](#)

73

ammattikorkeakoulu

sv yrkeshögskola
en university of applied sciences; UAS
not: polytechnic (obsolete)

määritelmä

[koulutusorganisaatio](#), jonka tehtävänä on tarjota työelämän vaatimuksiin sekä tutkimukseen, taiteellisiin ja sivistyksellisiin lähtökohtiin perustuvaa [opetusta \(1\)](#), joka tähtää ammatillisiin asiantuntijatehtäviin

huomautus

Ammattikorkeakoulujen tehtävänä on harjoittaa työelämää ja aluekehitystä tukevaa ja alueen elinkeinorakenteen huomioon ottavaa soveltavaa tutkimus- ja kehitystyötä sekä taiteellista toimintaa.

Suomen [koulutusjärjestelmän](#) ammattikorkeakouluja ovat opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalaan kuuluvat ammattikorkeakoulut, joilla on valtioneuvoston myöntämä toimilupa, ja sisäministeriön alaisuudessa toimiva Poliisiammattikorkeakoulu. Ahvenanmaalla toimii ammattikorkeakoulu Högskolan på Åland.

[Ammattikorkeakoulujen toimiluvat](#) myöntää valtioneuvosto.

Käsitteen tunnus: c163

Käsittekaaviot: [Koulutustoimijat](#) ja [Koulutusorganisaatiot](#)

74

amatillinen opettajakorkeakoulu

sv yrkespedagogisk lärarhögskola
en tertiary-level institution for occupational teacher training
not: vocational teacher training institution

määritelmä

[ammattikorkeakoulun](#) yksikkö, joka tarjoaa opettajankoulutusta [amatillisten oppilaitosten](#) ja ammattikorkeakoulujen [opettajille](#) ja opettajiksi aikoville

huomautus

Englannin termi "vocational teacher training institution" amatillisen opettajakorkeakoulun vastineena on virheellinen, sillä se viittaa [toisen asteen oppilaitokseen](#).

Käsitteen tunnus: c164

Käsittekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

75

yliopisto

sv universitet *n*
en university; ~ college /US/

määritelmä

[koulutusorganisaatio](#), jonka tehtävänä on edistää vapaata tutkimusta ja tieteellistä ja taiteellista sivistystä sekä antaa tutkimukseen perustuvaa korkeinta [opetusta \(1\)](#)

huomautus

Suomen korkeakoulutusjärjestelmän yliopistoja ovat yliopistolain (558/2009) 1 §:ssä luetellut yliopistot ja puolustusministeriön hallinnonalaan kuuluva Maanpuolustuskorkeakoulu. Esimerkiksi Suomessa toimiva Estonian Business School ei ole yliopistolain tarkoittama yliopisto.

Yhdysvalloissa Suomen yliopisto-käsitettä vastaa käsite university ja osin myös käsite college. Collegessa suoritetaan ainoastaan [tutkintoja](#), jotka vastaavat Suomen [alempaa korkeakoulututkintoa](#) (Bachelor's degree). Universityssä puolestaan suoritetaan sekä [tutkintoja](#), jotka vastaavat Suomen alempia korkeakoulututkintoja (Bachelor's degree) että [tutkintoja](#), jotka vastaavat Suomen [ylempiä korkeakoulututkintoja](#) (Master's degree).

Käsitteen tunnus: c162

Käsittekaaviot: [Koulutustoimijat](#) ja [Koulutusorganisaatiot](#)

76

tiedekunta; korkeakoulu (2) <Aalto-yliopisto, Turun yliopiston kauppakorkeakoulu>; **akatemia** <Taideyliopisto>

sv fakultet; högskola (2) <Aalto-yliopisto, Turun yliopiston kauppakorkeakoulu>; akademi <Taideyliopisto>

en faculty (1) /GB/; school (2) /US/; academy <Taideyliopisto>

huomautus

Yliopistolain (558/2009, 27 §) mukaan *yliopisto* voi tutkimuksen ja *opetuksen (1)* järjestämistä varten jakaantua tiedekuntiin tai niihin rinnastettaviin yksiköihin sen mukaan kuin yliopiston johtosäännössä määrätään.

Eräissä yliopistoissa edelläkuvatun kaltaisista yksiköistä käytetään termiä korkeakoulu; esimerkiksi Aalto-yliopiston muodostaa kuusi korkeakouluksi nimettyä yksikköä (Insinööritieteiden korkeakoulu, Kauppakorkeakoulu, Kemian tekniikan korkeakoulu, Perustieteiden korkeakoulu, Sähkötekniikan korkeakoulu ja Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu), ja yksi Turun yliopiston tiedekunnista on nimeltään kauppakorkeakoulu.

Taideyliopisto puolestaan koostuu kolmesta akatemiaksi kutsutusta yksiköstä: Sibelius-Akatemia, Teatterikorkeakoulu ja Kuvataideakatemia.

Tiedekunta-käsitteen määrittelemisen yleispätevästi on vaikeaa.

Tiedekunta-käsitteen englanninkielisenä vastineena käytetään termiä faculty, joka kuitenkin amerikanenglannissa viittaa *henkilöstöön*. Eri yliopistojen tiedekunta-termin englanninkieliset vastineet vaihtelevat; käytäntö on tarkistettava kustakin yliopistosta. Esimerkiksi Aalto-yliopiston tiedekunnista (korkeakouluista) käytetään termiä school.

Käsitteen tunnus: c151

Luokka: korkeakoulut

Käsitekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

77

yliopistokeskus

sv universitetscenter

en university consortium

määritelmä

yksikkö, joka kokoaa kahden tai useamman alueellaan olevan *yliopiston* toiminnan niin, että yksikön osat toimivat alueen näkökulmasta yhtenäisenä kokonaisuutena

huomautus

Käsitteen tunnus: c177

Käsitekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

78

avoimen yliopisto-opetuksen järjestämisen yhteistyöoppilaitos

hakusana: yhteistyöoppilaitos

sv samarbetsläroanstalt för ordnandet av öppen universitetsundervisning

en partner institution for open university instruction

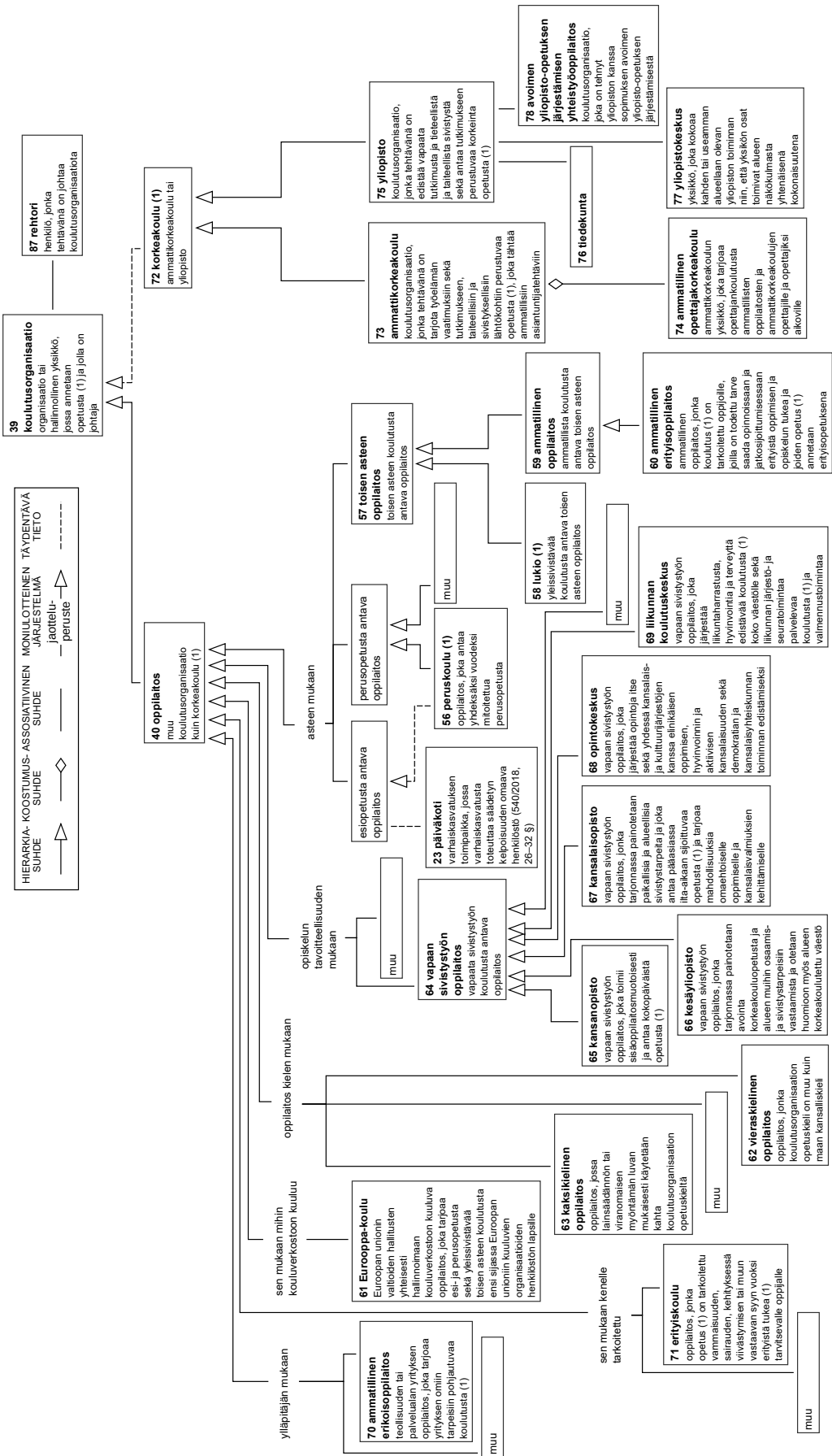
määritelmä

koulutusorganisaatio, joka on tehnyt *yliopiston* kanssa sopimuksen *avoimen yliopisto-opetuksen* järjestämisestä

huomautus

Käsitteen tunnus: c178

Käsitekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

Käsittekaavio 6. Koulutusorganisaatiot.

3.4 Koulutuksen toimielimiä

79

(vanhentunut)

<ammattillinen koulutus>

koulutustoimikunta

määritelmä

ammattillisesti suuntautuneen *koulutuksen (1)* asiantuntijaelin, jollaisen opetus- ja kulttuuriministeriö asettaa kullekin alalle seuraamaan, arvioimaan ja ennakoimaan *koulutuksen (1)* ja työelämässä tarvittavan osaamisen kehitystä

huomautus

Ammattillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika. Lain 513/2017 voimaan tullessa tämän käsitteen korvasi käsite *työelämätoimikunta*.

Käsitteen tunnus: c179

Luokka: ammatillinen koulutus

80

(vanhentunut)

tutkintotoimikunta

määritelmä

Opetushallituksen yhteydessä toimiva luottamuselin, jonka tehtävänä on omalla alallaan johtaa *näyttötutkintojen* järjestämistä ja antaa niihin liittyvät *tutkintotodistukset*

huomautus

Tutkintotoimikunnassa ovat edustettuina työnantajat, työntekijät, *opettajat* ja itsenäiset ammatinharjoittajat.

Ammattillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c180

Luokka: ammatillinen koulutus

81

työelämätoimikunta

en business and industry committee

määritelmä

Opetushallituksen yhteydessä toimiva valtakunnallinen alakohtainen toimielin, joka osallistuu *näyttöjen* toteutuksen ja *osaamisen arvioinnin (2)* laadun varmistamiseen, *ammattillisen koulutuksen tutkintorakenteen* sekä *ammattillisten tutkintojen* ja *tutkintojen perusteiden* kehittämiseen ja käsittelee *ammattillisen tutkintokoulutuksen opiskelijan osaamisen arviointia (2)* koskevat oikaisupyynnöt

huomautus

Työelämätoimikunnat ovat Opetushallituksen asettamia ja toimivat Opetushallituksen yhteydessä, mutta ovat riippumattomia toimielimiä.

Käsitteen tunnus: c1234

Luokka: ammatillinen koulutus

82

oppisopimustoimija

sv aktör inom läroavtalsutbildning

määritelmä

koulutuksen järjestäjää edustava taho, joka hoitaa koulutuksen järjestäjän *oppisopimuskoulutukseen* liittyviä viranomaistehtäviä

huomautus

Oppisopimustoimijan tehtävänä on järjestää *oppisopimukseen* liittyvät sopimusasiat, maksaa työnantajalle *koulutuskorvausta*, hankkia tietopuolista *koulutusta (1)* sekä tapauskohtaisesti maksaa *opiskelijalle* taloudellisia etuuksia.

Laajennetun oppisopimuskoulutuksen järjestämistehtävän omaavan koulutuksen järjestäjän oppisopimustoimija voi ostaa koulutusta (1) ja *arviointeja (2)* toiselta *koulutuksen järjestämisluvan* omaavalta koulutuksen järjestäjältä, muulta julkiselta taholta taikka muulta yksityiseltä yhteisöltä tai säätiöltä.

Käsitteen tunnus: c1693

Luokka: ammatillinen koulutus

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

3.5 Henkilöstö

83

henkilöstö

sv personal; anställda *pl*

en staff; personnel

määritelmä

organisaation palveluksessa olevat henkilöt

huomautus

Koulutusorganisaatioiden henkilöstössä on erotettavissa *opetushenkilöstö* ja muu henkilöstö lukuun ottamatta *korkeakouluja (1)*, joiden henkilöstössä voidaan erottaa *opetus- ja tutkimushenkilöstö* ja muu henkilöstö.

Käsitteen tunnus: c185

Käsittekaavio: [Koulutuksen henkilöstö](#)

84

varhaiskasvatushenkilöstö

sv personal inom småbarnspedagogik; anställda inom småbarnspedagogik

määritelmä

henkilöstö, joka toimii *varhaiskasvatuksessa*

huomautus

Varhaiskasvatushenkilöstö koostuu varhaiskasvatuksen johto-, kehittämis-, kasvatus-, opetus-, ja hoito- ja avustajatehtävissä olevista henkilöistä. Siihen ei lasketa esimerkiksi toimisto- tai keittiö- ja siivoushenkilökuntaa.

Päiväkodin henkilöstön mitoituksessa henkilöstöstä otetaan huomioon *varhaiskasvatuksen opettajat*, *sosionomit* ja *lastenhoitajat* sekä *päiväkodin johtaja*, jos hän toimii *varhaiskasvatuksen lapsiryhmässä*.

Käsitteen tunnus: c1558

Luokka: varhaiskasvatus

Käsittekaavio: [Koulutuksen henkilöstö](#)

85

opetushenkilöstö

sv undervisningspersonal
en teaching staff; training staff

määritelmä

henkilöstö, jonka tehtävänä on opettaa

huomautus

Ks. *opettaminen*.

Käsitteen tunnus: c186

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsitekaavio: [Koulutuksen henkilöstö](#)

86

opetus- ja tutkimushenkilöstö

hakusana: muu henkilöstö

sv undervisnings- och forskningspersonal
sökord: övrig personal
en teaching and research staff; academic staff; faculty (2) /US/

määritelmä

henkilöstö, jonka tehtävänä on opettaa tai tutkia

huomautus

Korkeakoulujen (1) henkilöstö voidaan yksinkertaisimmillaan jakaa opetus- ja tutkimushenkilöstöön ja muuhun henkilöstöön. Muuhun henkilöstöön kuuluu hallinnon, *opetuksen (1)* tukipalveluiden ja muiden tukipalveluiden tehtävistä vastaavia henkilöitä.

Ks. *opettaminen*.

Käsitteen tunnus: c187

Luokka: korkeakoulut

Käsitekaavio: [Koulutuksen henkilöstö](#)

87

rehtori

sv rektor
en principal <perusasteen oppilaitokset, toisen asteen oppilaitokset>; rector /GB/ <erit. korkeakoulut>; president /US/ <erit. korkeakoulut>; ~ school head

määritelmä

henkilö, jonka tehtävänä on johtaa *koulutusorganisaatiota*

huomautus

Rehtorin tehtävistä ja kelpoisuusvaatimuksista on säädelty eri *koulutusasteita* koskevassa lainsäädännössä.

Perusasteen ja *toisen asteen oppilaitoksissa* sekä *vapaan sivistystyön oppilaitoksissa* rehtori osallistuu usein myös opetustyöhön.

Englannin termi school head ei ole virkanimike vaan kuvaava nimitys *oppilaitoksen* ylimmälle johtajalle.

Käsitteen tunnus: c192

Käsitekaaviot: [Koulutusorganisaatiot](#) ja [Koulutuksen henkilöstö](#)

88

<korkeakoulut>

vastuuhenkilö (1)

sv examiner; ansvarsperson; ansvarig lärare (2)

en person in charge; authority; designated person

määritelmä

korkeakoulun (1) henkilöstön jäsen, joka vastaa *tutkintoon*, *koulutusohjelmaan (2)* tai *opintojaksoon* liittyvän *opetuksen (1)* järjestämisestä

huomautus

Esimerkiksi koulutusohjelman (2) vastuuhenkilönä (1) voi toimia dekaani.

Englanniksi vastuuhenkilöstä (1) voidaan käyttää termiä person in charge, authority tai designated person; vastineen valinta riippuu kontekstista.

Käsitteen tunnus: c210

Luokka: korkeakoulut

Käsitekaavio: [Koulutuksen henkilöstö](#)

89

opintoneuvoja

sv studierådgivare

en student advisor

määritelmä

korkeakoulun (1) nk. muun *henkilöstön* jäsen, jonka tehtävänä on *opinto-ohjaus*

huomautus

Vrt. *oppilaanohjaaja*, *opinto-ohjaaja*.

Käsitteen tunnus: c1544

Luokka: korkeakoulut

Käsitekaavio: [Koulutuksen henkilöstö](#)

90

aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaaja

määritelmä

henkilö, joka ohjaa *aamu- ja iltapäivätoimintaa*

huomautus

Aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajan *kelpoisuudesta* on säädetty.

Vrt. *koulunkäyntiavustaja*.

Käsitteen tunnus: c216

Luokka: perusopetus

Käsitekaavio: [Koulutuksen henkilöstö](#)

91

ensimmäisen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö; 1. portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö

- sv undervisnings- och forskningspersonal på första nivån;
undervisnings- och forskningspersonal på nivå ett;
undervisnings- och forskningspersonal på första steget;
undervisnings- och forskningspersonal på nivå 1
- en teaching and research staff on the first level of their career path;
teaching and research staff on the 1st level of their career path

määritelmä

yliopiston opetus- ja tutkimushenkilöstön osa, jonka tehtävänä on valmistaa oma väitöskirjatyönsä ja jonka tehtäviin saattaa tutkimuksen lisäksi kuulua *opettaminen*

huomautus

Ensimmäisen portaan *opetus- ja tutkimushenkilöstöltä* edellytetään *ylempää korkeakoulututkintoa* ja hyväksytyä tutkimussuunnitelmaa. Lisäksi edellytetään kykyä ja motivoitumista jatko-opintoihin ja *tohtorin tutkinnon* suorittamiseen. Ensimmäisen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstön nimikkeitä ovat tohtorikoulutettava, tohtoriopiskelija, tutkija, nuorempi tutkija, assistentti, projektitutkija ja doktorand.

Käsitteen tunnus: c188

Luokka: korkeakoulut

Käsitekaavio: [Koulutuksen henkilöstö](#)

92

toisen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö; 2. portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö

- sv undervisnings- och forskningspersonal på andra nivån;
undervisnings- och forskningspersonal på nivå två;
undervisnings- och forskningspersonal på andra steget;
undervisnings- och forskningspersonal på nivå 2
- en teaching and research staff on the second level of their career path;
teaching and research staff on the 2nd level of their career path

määritelmä

yliopiston opetus- ja tutkimushenkilöstön osa, jonka tehtävät ovat luonteeltaan itsenäisiä tutkimus- ja/tai opetustehtäviä, joissa henkilö toimii vastuullisena suunnittelijana ja toteuttajana

huomautus

Toisen portaan *opetus- ja tutkimushenkilöstön* virkoihin edellytetään pääsääntöisesti *tohtorin tutkintoa*.

Toisen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstön nimikkeitä ovat esimerkiksi yliopisto-opettaja, tutkijatohtori ja erikoistutkija.

Käsitteen tunnus: c189

Luokka: korkeakoulut

Käsitekaavio: [Koulutuksen henkilöstö](#)

93

kolmannen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö; 3. portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö

- sv undervisnings- och forskningspersonal på tredje nivån;
undervisnings- och forskningspersonal på nivå tre;
undervisnings- och forskningspersonal på tredje steget;
undervisnings- och forskningspersonal på nivå 3
- en teaching and research staff on the third level of their career path;
teaching and research staff on the 3rd level of their career path

määritelmä

yliopiston opetus- ja tutkimushenkilöstön osa, jonka tehtävät sisältävät *toisen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstön* tehtäviä enemmän johtamis- ja organisointivastuita ja taloudellista vastuuta ja tehtävissä vastataan myös muiden henkilöiden toiminnasta

huomautus

Kolmannen portaan tehtävissä edellytetään pääsääntöisesti tohtorintutkintoa. Lisäksi tehtäviin haettaessa katsotaan eduksi kokemus kansainvälisistä tehtävistä ja/tai työskentelykokemus oman organisaation ulkopuolella.

Toisen portaan *opetus- ja tutkimushenkilöstön* tehtäviin verrattuna kolmannen portaan tehtävät ovat itsenäisempiä ja vastuullisempia. Niissä on myös monipuolisempaa yhteistyötä oman organisaation ulkopuolisten tahojen kanssa ja vahvempi yhteys muuhun innovaatioympäristöön.

Kolmannen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstön nimikkeistä yleisimmät ovat yliopistonlehtori ja yliopistotutkija ja lääketieteen alalla kliininen opettaja. Käytössä ovat myös nimikkeet vanhempi tutkija, tutkijaopettaja ja erikoistutkija. Helsingin yliopistossa kolmannelle portaalle sijoittuvat myös tutkimuskoordinaattori ja intendentti.

Käsitteen tunnus: c190

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: [Koulutuksen henkilöstö](#)

94

neljännen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö; 4. portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö

- sv undervisnings- och forskningspersonal på fjärde nivån;
undervisnings- och forskningspersonal på nivå fyra;
undervisnings- och forskningspersonal på fjärde steget;
undervisnings- och forskningspersonal på nivå 4
- en teaching and research staff on the fourth level of their career path;
teaching and research staff on the 4th level of their career path

määritelmä

yliopiston opetus- ja tutkimushenkilöstön osa, jonka tehtävissä suunnitellaan, koordinoidaan ja johdetaan erittäin laajoja kokonaisuuksia, tehtäviin sisältyy kokonaisvaltaista vastuuta organisaation toiminnasta ja taloudesta sekä kansallisen tai kansainvälisen tason kehittämistehtävistä ja tehtävissä vaikutetaan huomattavasti koko tutkimusjärjestelmään

huomautus

Laajat kokonaisuudet, joissa neljännen portaan tehtävissä suunnitellaan, koordinoidaan ja johdetaan, ovat esimerkiksi huomattavia kansainvälisiä tutkimushankkeita.

Neljännen portaan *opetus- ja tutkimushenkilöstöön* valittavalta edellytetään *tohtorin tutkintoa*, korkeatasoista tieteellistä *pätevyyttä*, kokemusta tieteellisen tutkimuksen johtamisesta, kykyä antaa korkeatasoista tutkimukseen perustuvaa *opetusta (2)* ja ohjata *opinnäytetöitä* sekä näyttöjä edustamansa tutkimusalan kansainvälisestä yhteistyöstä.

Neljännen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstön päänimike on *professori*, ja lisäksi käytössä ovat nimikkeet tutkimusjohtaja ja tutkimusprofessori.

Käsitteen tunnus: c191

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: [Koulutuksen henkilöstö](#)

95

professori

sv professor

en professor

määritelmä

[yliopiston opetus- ja tutkimushenkilöstön](#) jäsen, jonka tehtävänä on harjoittaa ja ohjata tieteellistä tutkimustyötä tai taiteellista työtä, antaa siihen perustuvaa [opetusta \(1\)](#) ja seurata tieteen tai taiteen kehitystä sekä osallistua alallaan yhteiskunnalliseen vuorovaikutukseen ja kansainväliseen yhteistyöhön

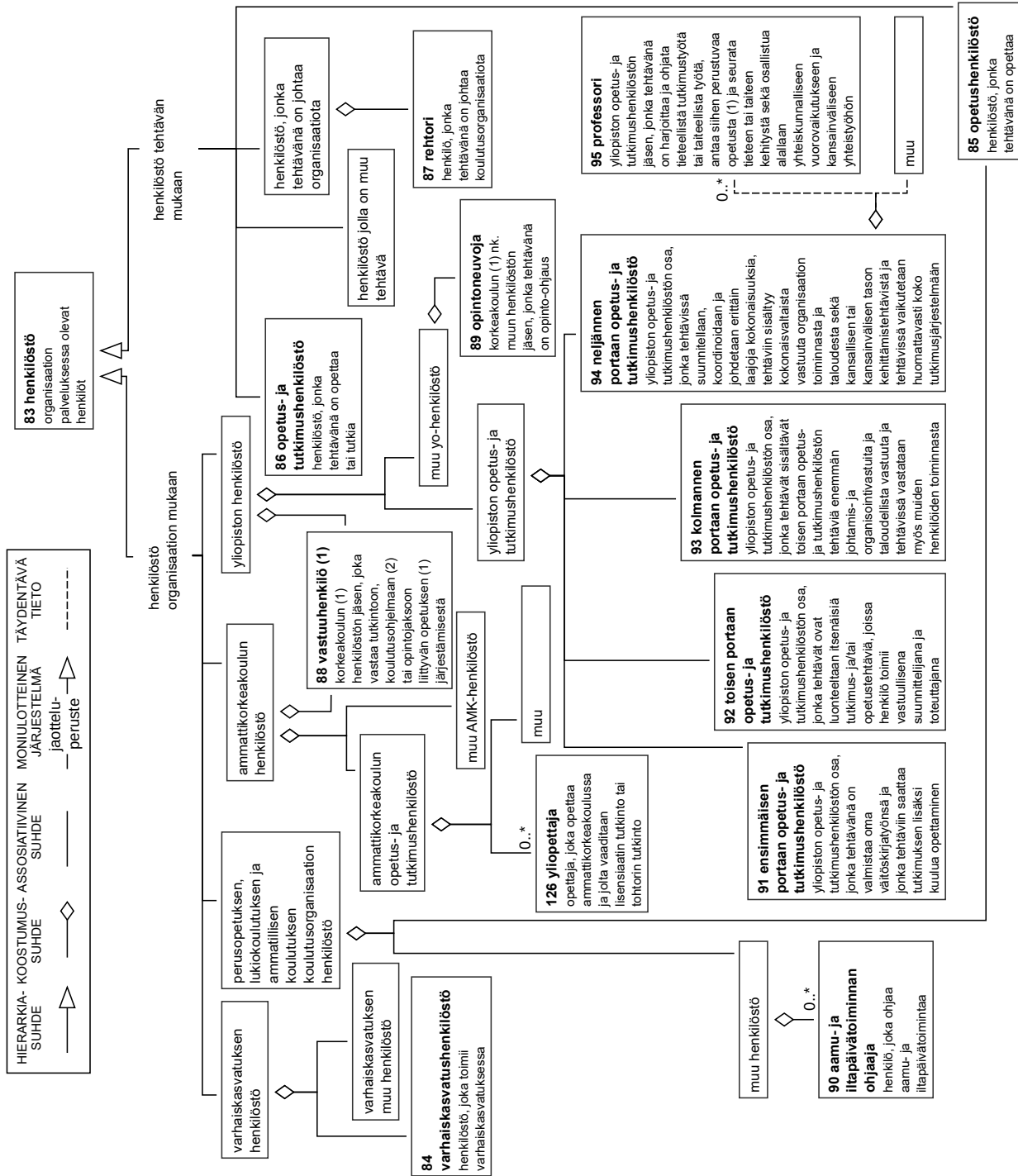
huomautus

Professorin tehtäviin voi kuulua [opettajana](#) toimiminen yliopistossa.

Ks. myös [neljännen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö](#).

Käsitteen tunnus: c219

Käsittekaaviot: [Koulutuksen henkilöstö](#) ja [Opettaja](#)

Käsitekaavio 7. Koulutuksen henkilöstö.

96

koulupsykologi <esiopetus, perusopetus>;
psykologi <esiopetus, perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus>;
opintopsykologi <korkeakoulut>

sv skolpsykolog <esiopetus, perusopetus>;
 psykolog <esiopetus, perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus>

en school psychologist <perusopetus, lukiokoulutus>

määritelmä

psykologi, joka työskentelee koulunkäyntiin, *opiskeluun* ja *oppimiseen* liittyvien asioiden parissa *esiopetusta*, *perusopetusta* tai *toisen asteen koulutusta* antavassa *oppilaitoksessa* tai *korkeakoulussa* (1)

huomautus

Koulupsykologi voi auttaa *oppilasta*, *opiskelijaa* tai *esiopetuksessa* olevaa lasta esimerkiksi oppimisvaikeuksissa, tarkkaavaisuuden ja työskentelyn pulmissa, tunne-elämän kehityksen solmukohdissa, kriiseissä, vuorovaikutusongelmissa tai kun on tarvetta opetusjärjestelyille. Koulupsykologi osallistuu myös yhteisöllisen *oppilas- ja opiskelijahuollon* kehittämiseen.

Koulupsykologi tekee psykologisia arviointeja, konsultoi ja antaa neuvontaa. Koulupsykologi myös kirjoittaa tarvittavat lausunnot opetusjärjestelyjä tai jatkotutkimuksia ja hoitoja varten.

Esiopetuksen osalta kunnat ovat jakaneet käytännöt niin, että *peruskoulussa* (1) järjestettävän esiopetuksen piirissä olevat lapset saattavat käyttää koulupsykologin palveluita, kun taas *varhaiskasvatuksen* yhteydessä järjestettävän esiopetuksen piirissä olevat lapset käyttävät neuvolan palveluita.

Korkeakouluissa (1) opintopsykologit tarjoavat yksilöohjausta ja ryhmiä *perustutkinto-opiskelijoille*, jotka kaipaavat tukea esimerkiksi opiskelutaitoihin, motivaatioon, ajankäyttöön, jaksamiseen, jännittämiseen tai tutkielmien tekoon liittyvissä kysymyksissä.

Käsitteen tunnus: c193

Luokka: esiopetus, perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulut

Käsittekaaviot: [Muu koulutuksen henkilöstö](#) ja [Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut](#)

97

koulukuraattori <esiopetus, perusopetus>;
kuraattori <esiopetus, perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, ammattikorkeakoulut>

hakusana: osakunnan kuraattori

sv kurator <esiopetus, perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus>

en school social worker <perusopetus, lukiokoulutus>

määritelmä

sosiaalialan ammattilainen, joka työskentelee *esiopetuksen* opetusyksikössä, *perusopetusta* tai *toisen asteen koulutusta* antavassa *oppilaitoksessa* taikka *ammattikorkeakoulussa*

huomautus

Kuraattorin kelpoisuusvaatimuksista on säädetty oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa (1287/2013).

Kuraattori auttaa *esiopetuksessa* olevia *lapsia*, perusopetuksen *oppilaita* ja *toisen asteen koulutuksen opiskelijoita*, joilla on koulunkäyntiin tai ihmissuhteisiin liittyviä vaikeuksia tai kasvuun ja kehitykseen liittyviä ongelmia tai pulmatilanteita. Kuraattorin tehtäväkuvaan kuuluu myös koko oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin ja toiminnan tukeminen sekä *kotien ja oppilaitoksen yhteistyön* tukeminen.

Kuraattorin työn tarkoituksena on järjestää *oppijoille* riittävä tuki ja *ohjaus* sekä muut tarpeelliset toimet koulunkäyntiin ja oppijoiden kehitykseen liittyvien sosiaalisten ja psyykkisten vaikeuksien poistamiseksi sekä opetusyksikön tai oppilaitoksen ja kotien välisen yhteistyön kehittämiseksi. Kuraattoria voidaan tarvita esimerkiksi *luokan* työilmapiiriin ja työrauhan ylläpitämiseen liittyvissä asioissa, *opettajan* ja oppilaan välisissä ristiriitatilanteissa, koulupinnauksessa, kiusaamisessa, kotiongelmassa ja *oppilaitoksen* tai luokan vaihtumisesta johtuvissa siirtymävaiheissa.

Huom. *Yliopistoissa* termiä kuraattori käytetään eri käsitteestä. Helsingin yliopistossa ja Aalto-yliopistossa, joiden osakunnat on kirjattu yliopistolakiin (558/2009), kuraattori toimii osakunnan luottamustehtävässä: kuraattorin tehtävänä on johtaa osakunnan toimintaa. Tämä perinne juontaa Turun Akatemiasta 1600-luvulta.

Käsitteen tunnus: c194

Luokka: esiopetus, perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus

Käsittekaaviot: [Muu koulutuksen henkilöstö](#) ja [Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut](#)

98

koulunkäyntiavustaja <esiopetus, perusopetus, ammatillinen koulutus>

en teaching assistant; classroom assistant; education assistant; teaching aide /US/;
teacher's aide /US/;
> special needs assistant <perusopetuksessa, erityisen tuen oppilaan avustaja>

määritelmä

henkilö, jonka tehtävänä on koulunkäynnin tai *opiskelun* yhteydessä auttaa ja tukea *oppijaa* tehtävissä, joista tämä ei kehitysvaiheensa, vammansa tai sosiaalisen tilanteensa vuoksi selviydy itse

huomautus

Koulunkäyntiavustaja voi työskennellä esimerkiksi *esiopetuksessa*, *perusopetuksessa*, *perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnassa* (ks. *aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaaja*) tai *ammattillisessa koulutuksessa*.

Englannin termiä special needs assistant voidaan käyttää *erityisen tuen (1) oppilaan* avustajasta.

Vrt. henkilökohtainen avustaja, jonka tehtävänä on antaa vammaiselle henkilölle tälle välttämätöntä apua tavanomaiseen elämään liittyvissä toiminna. Esimerkiksi *lukiokoulutuksessa* ei ole koulunkäyntiavustajia, mutta vaikkapa kuulovammaisella *opiskelijalla* on oikeus henkilökohtaiseen avustajaan, tulkkiin.

Käsitteen tunnus: c195

Luokka: esiopetus, perusopetus, ammatillinen koulutus

Käsittekaavio: [Muu koulutuksen henkilöstö](#)

99

kouluterveydenhoitaja <perusopetus>;

opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitaja <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulutus>;

terveydenhoitaja <perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulutus>

sv skolhälsovårdare <perusopetus>

en school nurse <perusopetus, lukiokoulutus>;
public health nurse <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulutus>

määritelmä

terveydenhoitaja, joka työskentelee *kouluterveydenhuollossa* tai *opiskeluterveydenhuollossa*

huomautus

Kouluterveydenhoitajan ja opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitajan tehtävät voivat liittyä koulu- tai opiskeluyhteisöön tai -ympäristöön, yksittäiseen *oppilaaseen* tai *opiskelijaan* tai moniammatilliseen yhteistyöhön *oppilaitoksessa* tai *korkeakoulussa (1)* tai laajemmin kunnassa ja palvelujärjestelmässä.

Kouluterveydenhoitaja vastaa *perusopetuksen oppilaiden* vuosittaisista terveystarkastuksista, ja yhteistyössä *koululääkärin* kanssa laajoista terveystarkastuksista *vuosiluokilla* 1, 5 ja 8. Terveysdenhoitaja tarjoaa tukea lisäkäynneillä ja pitää päivittäin avointa vastaanottoa, jonne oppilaat voivat itse hakeutua, ohjaa oppilaita tarvittaessa koululääkärin tai muiden asiantuntijoiden jatkotutkimuksiin sekä vastaa ensiavusta ja siihen liittyvästä hoitotyöstä *peruskoulussa (1)*. Terveysdenhoitaja osallistuu kouluympäristön terveellisyys- ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin tarkastamiseen.

Esiopetuksessa terveystarkastukset ja yksilöllinen terveysneuvonta järjestetään terveydenhuoltolain (1326/2010) mukaisina lastenneuvolapalveluina.

Käsitteen tunnus: c196

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulutus

Käsittekaavio: [Muu koulutuksen henkilöstö](#)

100

koululääkäri <perusopetus>; **kouluterveydenhuollon lääkäri** <perusopetus>;
opiskeluterveydenhuollon lääkäri <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulutus>;
lääkäri <perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulutus>

sv skolläkare <perusopetus>; läkare inom studerandehälsövård <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>

en school doctor <perusopetus, lukiokoulutus>

määritelmä

lääkäri, joka työskentelee *kouluterveydenhuollossa* tai *opiskeluterveydenhuollossa*

huomautus

Kouluterveydenhuollon ja opiskelijaterveydenhuollon lääkärin tehtävät voivat liittyä oppilaitosyhteisöön, yksittäiseen *oppilaaseen* tai *opiskelijaan* tai moniammatilliseen yhteistyöhön *oppilaitoksessa* tai laajemmin kunnassa ja palvelujärjestelmässä.

Kouluterveydenhuollon lääkäri huolehtii yhteistyössä *kouluterveydenhoitajan* kanssa *perusopetuksen oppilaiden* laajoista terveystarkastuksista *vuosiluokilla* 1, 5 ja 8. ja kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin tarkastamisesta. Kouluterveydenhuollon lääkäri tukee oppilaita yksilöllisissä tarpeissa, järjestää jatkotutkimuksia ja ohjausta muihin palveluihin ja vastaa muun muassa koulutyöhön liittyvistä lääkärinlausunnoista.

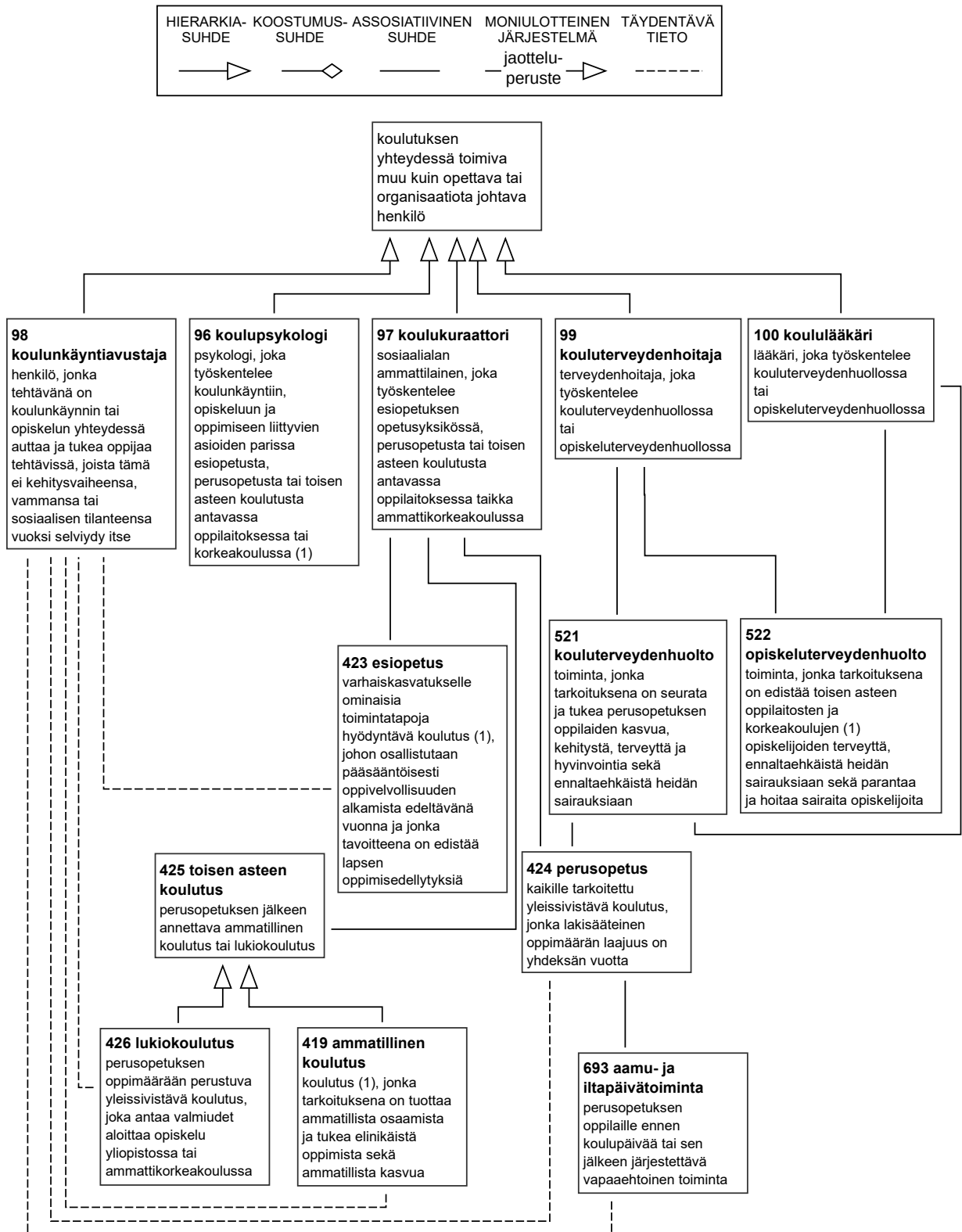
Opiskeluterveydenhuollon lääkäri huolehtii yhteistyössä opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitajan kanssa *toisen asteen koulutuksen opiskelijoiden* määräaikaisista terveystarkastuksista ja oppilaitosympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin tarkastamisesta. Opiskeluterveydenhuollon lääkäri tukee opiskelijoita yksilöllisissä tarpeissa, hoitaa heidän sairauksiaan, järjestää jatkotutkimuksia ja ohjausta muihin palveluihin ja vastaa muun muassa *opiskeluun* liittyvistä lääkärinlausunnoista.

Esiopetuksessa yksilölliset terveystarkastukset ja yksilöllinen terveysneuvonta järjestetään terveydenhuoltolain (1326/2010) mukaisina neuvolapalveluina.

Käsitteen tunnus: c197

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulutus

Käsittekaavio: [Muu koulutuksen henkilöstö](#)

Käsittekaavio 8. Muu koulutuksen henkilöstö.

101

varhaiskasvatusjohtaja

sv direktör för småbarnspedagogik

määritelmä

johtaja, jonka tehtävänä on johtaa kunnan [varhaiskasvatusta](#)

huomautus

Käsitteen tunnus: c1004

Luokka: varhaiskasvatus

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen henkilöstö](#)

102

päiväkodin johtaja

sv daghemsföreståndare; daghemschef

määritelmä

johtaja, jonka tehtävänä on johtaa yhtä tai useampaa [päiväkotia](#) tai [varhaiskasvatuksen](#) eri toimintamuotoa

huomautus

Päiväkodin johtajan alaisuudessa voi olla myös päiväkodin sivutoimipisteitä.

Päiväkodin johtajan alaisuudessa voi toimia myös [perhepäivähoitaja](#).

Päiväkodin johtajan [kelpoisuudesta](#) on säädetty (540/2018, 31 §, 74 § ja 75 §).

Käsitteen tunnus: c1564

Luokka: varhaiskasvatus

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen henkilöstö](#)

103

perhepäivähoidon johtaja; perhepäivähoidon ohjaaja

sv familjedagvårdsföreståndare; familjedagvårdschef; familjedagvårdsledare

määritelmä

johtaja, jonka tehtävänä on johtaa [perhepäivähoitoa](#)

huomautus

Perhepäivähoidon johtajana voi toimia myös [päiväkodin johtaja](#). Perhepäivähoidon johtajan nimi ke voi olla perhepäivähoidon ohjaaja.

Laissa ei säädetä perhepäivähoidon johtajan [kelpoisuudesta](#).

Käsitteen tunnus: c1565

Luokka: varhaiskasvatus

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen henkilöstö](#)

104

varhaiskasvatuksen vastuhenkilö; vastuhenkilö (2)

sv ansvarig person inom småbarnspedagogik; ansvarsperson inom småbarnspedagogik

määritelmä

yksityisen [varhaiskasvatuksen palveluntuottajan](#) nimeämä henkilö, joka vastaa siitä, että toimintayksikön [varhaiskasvatuksen](#) järjestämispaikka ja siellä toteutettava varhaiskasvatus täyttävät niille asetetut vaatimukset

huomautus

Varhaiskasvatuksen vastuuhenkilönä voi toimia [päiväkodin johtaja](#).

Varhaiskasvatuksen vastuuhenkilöstä on säädetty (540/2018, 45 §).

Käsitteen tunnus: c1566

Luokka: varhaiskasvatus

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen henkilöstö](#)

105

varhaiskasvatuksen opettaja; lastentarhanopettaja (vanhentunut)

sv lärare inom småbarnspedagogik; barnträdgårdslärare (föråldrad)

määritelmä

opettaja, joka työskentelee *varhaiskasvatuksessa* ja jonka tehtävissä painottuvat pedagogisen toiminnan suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi

huomautus

Varhaiskasvatuksen opettajan *kelpoisuudesta* on säädetty varhaiskasvatuslaissa (540/2018, 26 § ja 75 §).

Varhaiskasvatuksen opettajasta on ennen käytetty termiä lastentarhanopettaja.

Ks. myös *pedagogisen toiminnan arviointi*.

Käsitteen tunnus: c202

Luokka: varhaiskasvatus

Käsitekaaviot: [Varhaiskasvatuksen henkilöstö](#) ja [Opettaja](#)

106

varhaiskasvatuksen erityisopettaja; erityislastentarhanopettaja (vanhentunut)

sv speciallärare inom småbarnspedagogik; specialbarnträdgårdslärare (föråldrad)

määritelmä

varhaiskasvatuksen opettaja, joka on erikoistunut *erityisopetukseen (1)* ja työskentelee *lapsen oppimisen* ja tuen tehtävissä

huomautus

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja työskentelee yksittäisten lasten, lapsiryhmien, vanhempien, *varhaiskasvatuksen henkilöstön* ja muiden asiantuntijoiden kanssa sekä konsultoi henkilöstöä.

Varhaiskasvatuksen erityisopettajan *kelpoisuudesta* on säädetty varhaiskasvatuslaissa (540/2018, 30 § ja 75 §). Varhaiskasvatuksen erityisopettajasta on aikaisemmin käytetty termiä erityislastentarhanopettaja.

Käsitteen tunnus: c203

Luokka: varhaiskasvatus

Käsitekaaviot: [Varhaiskasvatuksen henkilöstö](#) ja [Opettaja](#)

107

varhaiskasvatuksen sosionomi

sv socionom inom småbarnspedagogik

määritelmä

henkilö, joka työskentelee *varhaiskasvatuksessa* ja jonka tehtävissä painottuvat moniammatillinen yhteistyö, perheiden palveluohjaus ja yhteisöllisyyden vahvistaminen

huomautus

Varhaiskasvatuksen sosionomin *kelpoisuudesta* on säädetty varhaiskasvatuslaissa (540/2018, 27 § ja 75 §).

Käsitteen tunnus: c1568

Luokka: varhaiskasvatus

108

varhaiskasvatuksen lastenhoitaja; lastenhoitaja

sv barnskötare inom småbarnspedagogik; barnskötare

määritelmä

henkilö, joka toimii *varhaiskasvatuksessa* ja jonka tehtävissä painottuu *lapsen hoito, kasvatus* ja *ohjaus* sekä mahdollisesti sosiaali- ja terveydenhuollon osaaminen

huomautus

Varhaiskasvatuksen lastenhoitajan *kelpoisuudesta* on säädetty (540/2018, 28 § ja 75 § sekä 753/2018, 3 § ja 4 §).

Käsitteen tunnus: c1008

Luokka: varhaiskasvatus

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksen henkilöstö](#)

109

perhepäivähoitaja

hakusana: omassa kodissa toimiva perhepäivähoitaja; lapsen kodissa toimiva perhepäivähoitaja; ryhmäperhepäivähoitaja
sv familjedagvårdare

määritelmä

henkilö, joka toimii *varhaiskasvatuksessa* omassa kodissaan, *lapsen* kodissa tai *ryhmäperhepäiväkodissa*

huomautus

Perhepäivähoitajan *kelpoisuudesta* on säädetty (540/2018, 29 §).

Käsitteen tunnus: c1009

Luokka: varhaiskasvatus

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen henkilöstö](#)

110

varhaiskasvatuksen avustaja

hakusana: lapsikohtainen avustaja; ryhmäkohtainen avustaja

sv assistent inom småbarnspedagogik; biträde *n* inom småbarnspedagogik

määritelmä

henkilö, joka työskentelee *varhaiskasvatuksessa* yhden tai useamman tukea tarvitsevan *lapsen* kanssa

huomautus

Varhaiskasvatuksen avustaja voi olla lapsi- tai ryhmäkohtainen avustaja.

Varhaiskasvatuksen avustajia ei lueta hoito- ja kasvatustehtävissä toimivaan *henkilöstöön*.
Avustajan *kelpoisuudesta* ja työnkuvasta ei ole säädetty.

Ruotsin termiä biträde inom småbarnspedagogik käytetään lainsäädännössä ja assistent inom småbarnspedagogik on tavallisempi käytännön työssä.

Käsitteen tunnus: c1013

Luokka: varhaiskasvatus

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen henkilöstö](#)

111

steinerpedagoginen varhaiskasvattaja

sv steinerpedagog inom småbarnspedagogik

määritelmä

henkilö, joka toimii *varhaiskasvatuksessa* steinerpedagogisessa päiväkodissa *varhaiskasvatuksen opettajan* tehtäviä vastaavissa tehtävissä

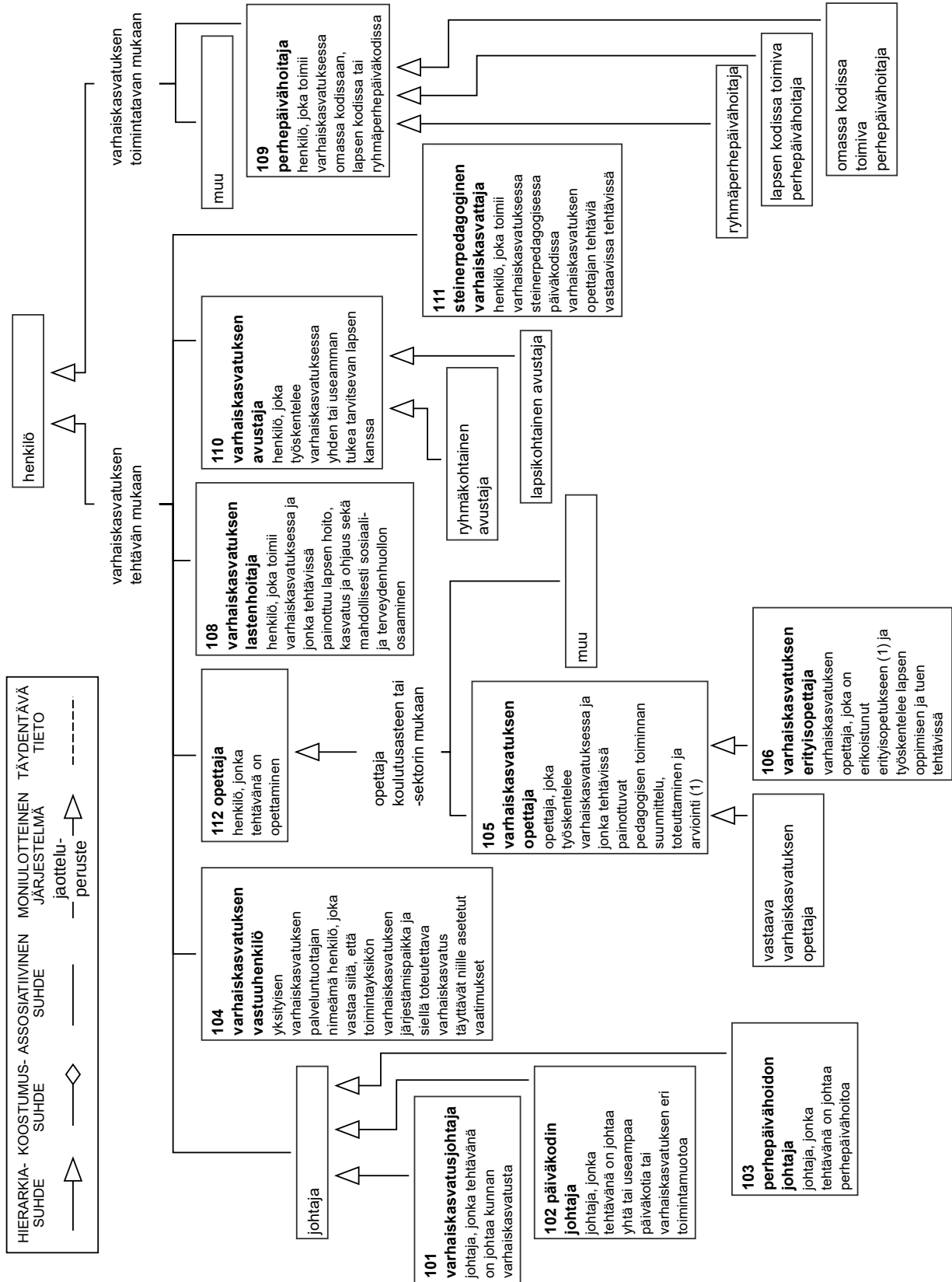
huomautus

Steinerpedagogisen varhaiskasvattajan *pätevyydestä* on säädetty (540/2018, 32 § ja 75 §).

Käsitteen tunnus: c1662

Luokka: varhaiskasvatus

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen henkilöstö](#)

Käsitekaavio 9. Varhaiskasvatuksen henkilöstö.

112

opettaja

sv lärare

en teacher; instructor

määritelmä

henkilö, jonka tehtävänä on *opettaminen*

huomautus

Eri *koulutusasteilla* opettajille asetetaan erilaisia kelpoisuusvaatimuksia (vrt. *kelpoisuus*).

Julkisessa *koulutusjärjestelmässä* opettajat toimivat virkavastuulla.

Käsitteen tunnus: c200

Käsittekaaviot: [Varhaiskasvatuksen henkilöstö](#) ja [Opettaja](#)

113

lehtori

sv lektor

en lecturer

huomautus

Lehtori on *opettajan* virkanimike.

Käsitteen tunnus: c201

Käsittekaavio: [Opettaja](#)

114

esiopetuksen opettaja

määritelmä

opettaja, joka työskentelee *esiopetuksessa*

huomautus

Esiopetuksen opettajana voi toimia *luokanopettaja* tai soveltuvan *tutkinnon* suorittanut opettaja.

Esiopetuksen opettaja voi toimia *päiväkodissa* annettavassa esiopetuksessa tai *peruskoulun (1)* esiopetusryhmässä.

Esiopetuksen opettajan *kelpoisuudesta* on säädetty asetuksessa opetustoimen *henkilöstön* kelpoisuusvaatimuksista (865/2005).

Käsitteen tunnus: c204

Luokka: esiopetus

Käsittekaavio: [Opettaja](#)

115

luokanvalvoja <perusopetus>; **luokanohjaaja** <perusopetus, lukiokoulutus>; **ryhmänohjaaja** <lukiokoulutus>

sv klassföreståndare

en > class teacher <perusopetus>; > homeroom teacher <lukiokoulutus>; > form teacher /GB/
not: class supervisor; group supervisor; group tutor

määritelmä

opettaja, joka on vastuussa *peruskoulun (1) luokasta* tai *lukiokoulutuksen opiskelijaryhmästä*

huomautus

homeroom teacher: Tässä sanastossa on pyritty antamaan käsitteille ensisijaisesti brittienglannin mukaiset vastineet. ”Homeroom teacher” on amerikanenglannin termi. Sitä on kuitenkin päädytty suosittamaan Suomen lukiokoulutuksen ryhmänohjaajan vastineeksi sen vuoksi, että Suomen järjestelmä poikkeaa tältä osin niin paljon brittijärjestelmästä, ettei brittienglannista löydy kuvaavaa termiä tälle käsitteelle.

form teacher: Brittienglannin termi form teacher viittaa suppeampaan käsitteeseen kuin suomen luokanvalvoja, sillä form teacher -nimikkeellä olevia opettajia on Isossa-Britanniassa ainoastaan tiettytyyppisissä oppilaitoksissa (ei Suomen *perusopetusta* vastaavissa *oppilaitoksissa*).

class supervisor, group supervisor: Supervisor-loppuisia englannin vastineita ei suositella käytettäväksi luokanvalvojan vastineina, sillä supervisor-sanana konnotaatiot liittyvät erityyppiseen valvojaan tai tarkastajaan kuin luokanvalvoja; esimerkiksi prosessin tai toiminnan valvoja.

group tutor: Termiä group tutor ei suositeta käyttämään tämän käsitteen englanninkielisenä vastineena sen vuoksi, että sana tutor assosioituu ainakin Suomessa helposti virheellisesti *oppilaaseen* tai *opiskelijaan*, vaikka kyse on opettajasta.

Vrt. *luokanopettaja*.

Käsitteen tunnus: c205

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus

Käsittekaavio: [Opettaja](#)

116

luokanopettaja

määritelmä

perusopetuksen opettaja, joka opettaa suurinta osaa *oppiaineista* ja pääasiassa itselleen nimettyä *luokkaa*

huomautus

Luokanopettaja työskentelee yleensä *perusopetuksen vuosiluokilla* 1–6.

Luokanopetusta antavan opettajan kelpoisuusvaatimuksista on säädetty asetuksessa opetustoimen *henkilöstön* kelpoisuusvaatimuksista (865/2005).

Vrt. *luokanvalvoja*.

Ks. myös *opettaminen*.

Käsitteen tunnus: c206

Luokka: perusopetus

Käsittekaavio: [Opettaja](#)

117

aineenopettaja

sv ämneslärare

en subject teacher

määritelmä

opettaja, joka opettaa *perusopetuksessa* tai *lukiokoulutuksessa* yhtä tai muutamaa *oppiainetta*, joissa on suorittanut yliopistotason *tutkinnon*

huomautus

Aineenopetusta perusopetuksessa tai lukiokoulutuksessa antavan opettajan kelpoisuusvaatimuksista on säädetty.

Ks. myös *opettaminen*.

Käsitteen tunnus: c207

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus

Käsittekaavio: [Opettaja](#)

118

erityisopettaja

sv speciallärare

en special education teacher; special educational needs teacher; special needs teacher; SEN teacher <lyhenne special educational needs teacher -sanasta>

määritelmä

opettaja, jonka tehtävänä on antaa *perusopetuksen erityisopetusta (1)* tai *lukiokoulutuksen erityisopetusta (2)*

huomautus

Erityisopettajan *kelpoisuudesta* on säädetty niin *perusopetuksen* kuin *lukiokoulutuksenkin* osalta.

Käsitteen tunnus: c208

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus

Käsitekaavio: [Opettaja](#)

119

vastuuopettaja

sv ansvarig lärare (1); tentator

en coordinating teacher; teacher-in-charge; > course coordinator <kurssin vastuuopettaja>

määritelmä

opintojaksoa tai *tutkinnonosaa* varten nimetty *opettaja*, joka vastaa opintojakson tai tutkinnonosan sisällöstä, toimii sen sisällöllisenä asiantuntijana, opettaa sillä itse ja voi vastata sen *opetuksen (1)* organisoinnista

huomautus

Vastuuopettajan vastuulla voi olla esimerkiksi opintojakson tai tutkinnonosan *opetustilojen*, aikataulujen ja työnjaon organisointi.

Vastuuopettaja toimii usein opintojakson *opintosuoritusten* hyväksyjänä.

Käsitteen tunnus: c209

Luokka: ammatillinen koulutus, korkeakoulut

Käsitekaavio: [Opettaja](#)

120

oppilaanohjaaja

määritelmä

opettaja, jonka tehtävänä on *oppilaanohjaus*

huomautus

Oppilaanohjaaja työskentelee *perusopetuksessa*.

Vrt. *opinto-ohjaaja*, *opintoneuvoja*.

Käsitteen tunnus: c211

Luokka: perusopetus

Käsitekaavio: [Opettaja](#)

121

opinto-ohjaaja

sv studiehandledare

en guidance counsellor <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>; student counsellor <lukiokoulutus>
not: careers adviser; study counsellor

määritelmä

opettaja, jonka tehtävänä on *opinto-ohjaus*

huomautus

careers adviser: Englannin termi careers adviser on muilta kulttuurialueilta kuin Suomesta peräisin oleva termi, joka viittaa eri käsitteeseen kuin Suomen opinto-ohjaaja, eikä sitä tule käyttää Suomen opinto-ohjaajan vastineena. Suomessa opinto-ohjaajat kuitenkin hoitavat osana omaa työtään myös vastaavia tehtäviä kuin muiden maiden careers adviser -nimikkeellä toimivat henkilöt.

Vrt. *oppilaanohjaaja*, *opintoneuvoja*.

Käsitteen tunnus: c212

Luokka: lukiokoulutus, ammatillinen koulutus

Käsitekaavio: [Opettaja](#)

122

ammatillisten opintojen opettaja

määritelmä

opettaja, joka opettaa *ammatillisessa oppilaitoksessa* ammatillisia opintoja

huomautus

Esimerkkejä ammatillisten opintojen opettajista ovat koneistuksen ja asennuksen opettaja ja hoitotyön opettaja.

Vrt. *yhteisten opintojen opettaja*.

Käsitteen tunnus: c213

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaavio: [Opettaja](#)

123

yhteisten opintojen opettaja

määritelmä

opettaja, joka opettaa *ammatillisessa oppilaitoksessa* yhteisiä opintoja

huomautus

Esimerkkejä yhteisten opintojen opettajista ovat kielten opettaja ja matematiikan opettaja.

Ks. myös *yhteinen tutkinnon osa*.

Vrt. *ammatillisten opintojen opettaja*.

Käsitteen tunnus: c214

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaavio: [Opettaja](#)

124

tuntiopettaja

en untenured teacher <korkeakoulut>; part-time teacher; hourly-paid teacher; fee-paid teacher

määritelmä

opettaja, jonka kanssa *koulutusorganisaatio* on sopinut tietyn opetustuntimäärän pitämisestä tietyssä ajanjaksona

huomautus

Se, onko henkilö tuntiopettaja vai muu opettaja, ei riipu henkilön opetustuntimäärästä vaan virkasta tai työsuhteen tyypistä.

Tuntiopettajat voivat olla pää- tai sivutoimisia.

Tuntiopettajia työskentelee esimerkiksi *korkeakouluissa (1)* ja *vapaan sivistystyön oppilaitoksissa*.

Käsitteen tunnus: c215

Käsitekaavio: [Opettaja](#)

125

toisen asteen opettaja

määritelmä

toisen asteen oppilaitoksessa opettava *opettaja*

huomautus

Käsitteen tunnus: c217

Käsittekaavio: [Opettaja](#)

126

yliopettaja

sv överlärare

en principal lecturer

määritelmä

opettaja, joka opettaa *ammattikorkeakoulussa* ja jolta vaaditaan *lisansiaatin tutkinto* tai *tohtorin tutkinto*

huomautus

Käsitteen tunnus: c218

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaaviot: [Koulutuksen henkilöstö](#) ja [Opettaja](#)

127

vapaan sivistystyön opettaja

määritelmä

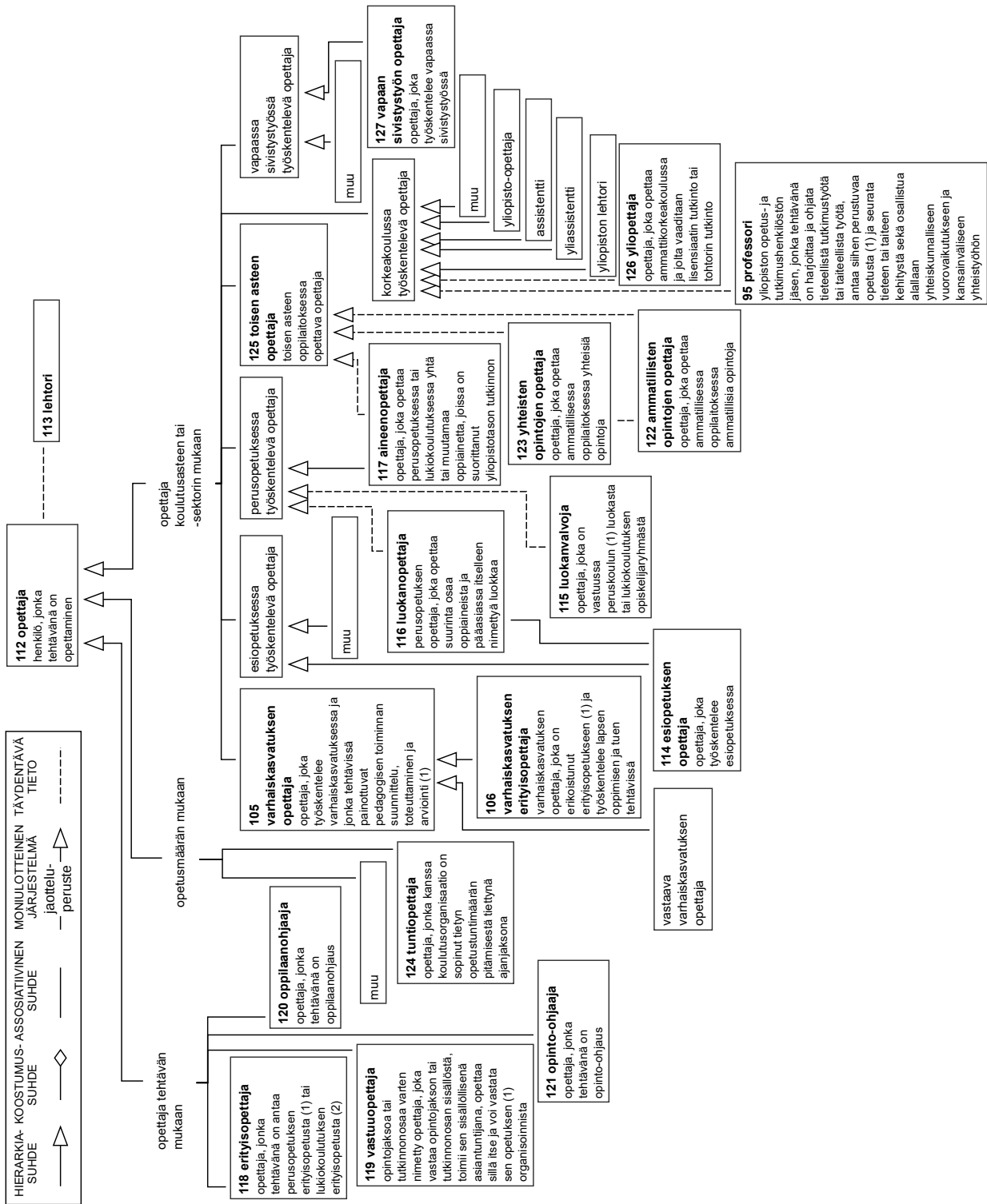
opettaja, joka työskentelee *vapaassa sivistystyössä*

huomautus

Käsitteen tunnus: c220

Luokka: vapaa sivistystyö

Käsittekaavio: [Opettaja](#)

Käsitteekaavio 10. Opettaja.

3.6 Henkilön rooleja oppimisessa tai koulutuksessa

128

oppija

sv inlärare <henkilö, joka osallistuu varhaiskasvatukseen tai koulutukseen>; > sökande *n* (3) <hakeutuja ja hakija>
en learner

määritelmä

henkilö, joka osallistuu *varhaiskasvatukseen* tai *koulutukseen* (1) tai on eri tavoin hakeutumassa tai hakeutunut siihen elämän eri vaiheissa

huomautus

Käsite oppija on yläkäsite mm. käsitteille varhaiskasvatukseen osallistuva *lapsi*, *oppilas*, *opiskelija* ja *hakija*.

Ruotsin inlärare on yläkäsite mm. käsitteille varhaiskasvatukseen osallistuva lapsi (ruots. barn inom småbarnspedagogik), oppilas (ruots. elev) ja opiskelija (ruots. student). Mikäli oppija-termillä viitataan *koulutukseen* (2) hakeutuvaan tai hakevaan henkilöön, ruotsin vastineena käytetään termiä sökande (3).

Ks. myös *hakeutuminen*, *esiopetukseen ilmoittautuminen*, *kouluun ilmoittautuminen*, *haku painotettuun opetukseen*, *koulutukseen hakeminen*.

Käsitteen tunnus: c221

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsitekaaviot: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#), [Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä](#) ja [Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä](#)

129

hakeutuja

sv sökande *n* (2)
en potential applicant

määritelmä

sopivaa *koulutusta* (1) etsivä ja *koulutukseen hakemista* suunnitteleva *oppija*

huomautus

Ruotsissa ei ole tarkkaa yksisanaista vastinetta termille hakeutuja (tässä tietueessa määritellyssä merkityksessä). Joidenkin säädösten ruotsinkielisissä versioissa suomen termin "hakeutuja" vastineena on käytetty sanaa "sökande", jota kuitenkin käytetään myös termin *hakija* vastineena.

Ks. myös *hakeutuminen*.

Käsitteen tunnus: c222

Käsitekaaviot: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#) ja [Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä](#)

130

opiskelun aloittaja

sv person som inlett studier; person som börjat studera; person som påbörjat studier
en entrant; ~ admitted student (2)
not: fresher /GB/; freshman /US/

määritelmä

hyväksytty hakija, joka on ottanut *opiskelupaikan* vastaan ja aloittanut *opiskelun*

huomautus

Aloittamista voidaan tarkastella esimerkiksi suhteessa tiettyyn *koulutukseen* (2), *koulutusorganisaatioon* tai *koulutusasteeseen*.

Englannin kielen termit fresher ja freshman ovat kulttuurisidonnaisia (Iso-Britannia ja Yhdysvallat) eikä niitä tule käyttää Suomen kontekstissa.

Ks. *opiskelupaikan vastaanotto*.

Käsitteen tunnus: c223

Käsitekaavio: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#)

131

<varhaiskasvatus>

lapsi

sv barn *n*

määritelmä

varhaiskasvatukseen osallistuva *oppija*

huomautus

Varhaiskasvatuksen näkökulmasta lapsi on pääsääntöisesti alle oppivelvollisuusikäinen, ks.

oppivelvollisuus.

Lapsen oikeuksien sopimuksen mukaan lapsi on alle 18-vuotias.

Käsitteen tunnus: c1574

Luokka: varhaiskasvatus

Käsittekaavio: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#)

132

huoltaja

sv vårdnadshavare

en person who has custody of a child; person having custody; parent or other person who has custody of a student <selittävä ilmaus; käytetty esim. lain 714/2018 käännöksessä>; ~ parent or guardian; ~ guardian; ~ caregiver; > parent

not: custodian

määritelmä

henkilö, joka vastaa alaikäisen lapsen huollosta kokonaan tai osittain

huomautus

Lapsen huollolla tarkoitetaan lapsen *hoidon*, *kasvatuksen*, valvonnan ja huolenpidon muodostamaa kokonaisuutta.

Huoltaja on määritelty laissa lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta ([361/1983](#), 3 §). Usein huoltaja on lapsen vanhempi.

parent or other person who has custody of a student: Suomessa huoltaja-käsite sisältää implisiittisesti alaikäisen vanhemmat, mutta englannin kielessä ilmaus "person who has custody of a child" ei assosioitu vanhempiin ("parents"). Tämän vuoksi englanniksi voi olla tarpeen käyttää pidempää termimuotoa, jossa "parent" on mainittu eksplisiittisesti.

Käsitteen tunnus: c712

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaaviot: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#) ja [Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä](#)

133

oppilas; ~ koululainen

määritelmä

esi- tai *perusopetuksessa* opiskeleva *oppija*

huomautus

Oppilaaksi kutsutaan tyypillisesti esi- tai perusopetuksen piirissä opiskelevaa lasta tai nuorta, mutta oppilas voi olla myös muussa *oppilaitoksessa* (esimerkiksi musiikkikoulu) tai esimerkiksi yksityisopettajalta *opetusta (2)* saava henkilö.

Sana koululainen on yleiskielessä oppilaan lähisynonyymi; sillä viitataan *peruskoulua (1)* tai muuta koulua käyvään oppilaaseen.

Käsitteen tunnus: c225

Käsittekaaviot: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#) ja [Opiskelun keskeytyminen](#)

134

opiskelija

sv studerande *n*; > student (1) <korkeakouluopiskelija>

en student

määritelmä

oppija, joka opiskelee muun kuin *esi-* tai *perusopetuksen* piirissä

huomautus

Opiskelijoita ovat esimerkiksi *lukiossa (1)*, toisen asteen *ammattillisessa koulutuksessa*, *korkeakoulussa (1)* ja *vapaan sivistystyön* piirissä opiskelevat henkilöt.

Myös perusopetuksen piirissä opiskelevia aikuisia kutsutaan opiskelijoiksi.

student: Ruotsin sana student viittaa korkeakouluopiskelijaan, mutta sitä käytetään myös muista opiskelijoista yhdyssanoissa.

Käsitteen tunnus: c227

Käsitekaaviot: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#), [Opiskelijan rooleja](#), [Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä](#), [Ilmoittautumiskäsitteitä ja Opiskelun keskeytyminen](#)

135

väliaikaisesti keskeyttänyt <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>; **keskeyttänyt** <ammattillinen koulutus>; **poissaoleva opiskelija** <korkeakoulut>

sv studerande som har tillfälligt avbrutit studierna <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>; frånvaroañmald studerande <korkeakoulut>

en non-attending student <lukiokoulutus, korkeakoulut>

määritelmä

lukiokoulutuksen tai **ammattillisen koulutuksen opiskelija**, joka on saanut oikeuden väliaikaisesti keskeyttää *opiskelu-oikeutensa*, tai **korkeakoulun (1)** opiskelija, joka on *lukukausi-ilmoittautumisella* ilmoittanut olevansa *lukukauden* tai *lukuvuoden* poissa

huomautus

Lukiokoulutuksen opiskelijan oikeudesta *opiskelu-oikeuden väliaikaiseen keskeyttämiseen* säädetään lukiolaissa (714/2018, 23 §). Ammatillisen koulutuksen opiskelijan oikeudesta opiskelu-oikeuden väliaikaiseen keskeyttämiseen säädetään puolestaan ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017, 96 §).

Korkeakoulussa (1) opiskelijan tulee yliopistolain (558/2009) ja ammattikorkeakoululain (932/2014) mukaan ilmoittautua joka lukuvuosi läsnä- tai poissaolevaksi.

Ks. myös *opiskelu-oikeuden väliaikainen keskeyttäminen, poissaolevaksi ilmoittautuminen*.

Vrt. *opiskelu-oikeuden menettänyt*.

Käsitteen tunnus: c864

Luokka: lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulut

Käsitekaaviot: [Opiskelijan rooleja](#) ja [Ilmoittautumiskäsitteitä](#)

136

opiskeluvoikeuden menettänyt <lukiokoulutus, korkeakoulut>; < eronneeksi katsottu <ammatillinen>

sv > den som anses ha avgått <lukiokoulutus, ammatillinen>; > den som har förlorat sin studierätt <lukiokoulutus, korkeakoulut>

en student who has forfeited the right to study <lukiokoulutus>; student who has discontinued studies; > dropout <ammatillinen koulutus; opiskelija joka on katsottu eronneeksi eikä jatka opintoja myöskään muualla>; > school dropout <ammatillinen koulutus; opiskelija joka on katsottu eronneeksi eikä jatka opintoja myöskään muualla>

määritelmä

lukiokoulutuksen tai *korkeakoulun (1) opiskelija*, joka on menettänyt *opiskeluvoikeutensa*, tai *ammatillisen koulutuksen* opiskelija, joka on *katsottu eronneeksi* muusta syystä kuin siksi että hän on itse ilmoittanut eroamisestaan

huomautus

Lukiolain (714/2018) mukaan opiskelija menettää opiskeluvoikeutensa, jos hän ei ole suorittanut opintojaan laissa säädettyssä ajassa tai hänelle mahdollisesti myönnettyssä lisäajassa. Opiskeluvoikeutensa menettää myös opiskelija, joka pätevää syytä ilmoittamatta on poissa *opetuksesta (1)* ja on ilmeistä, ettei hänen tarkoituksenaan ole jatkaa opintoja.

Aiemmassa lukiolaissa (629/1998) käytettiin ilmaisua eronneeksi katsominen; tätä ilmaisua ei käytetä nykyisessä lukiolaissa (714/2018).

eronneeksi katsottu: Ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017) käytetään käsitettä eronneeksi katsottu. ”Eronneeksi katsottu” on käsitteenä laajempi kuin yllä määritelty, lukiokoulutuksessa ja *korkeakouluissa (1)* käytettävä käsite opiskeluvoikeuden menettänyt. Ammatillisessa koulutuksessa opiskelija katsotaan eronneeksi, jos on ilmeistä, että hänen tarkoituksenaan ei ole osallistua *henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman* mukaiseen *opetukseen (1)* ja *näyttöihin* tai muuhun *osaamisen osoittamiseen* eikä hän ole esittänyt poissaololleen perusteltua syytä tai hän ei ole suorittanut *valmentavaa koulutusta* säädettyssä ajassa. Lisäksi ammatillisen koulutuksen käsite ”eronneeksi katsottu” pitää sisällään tapauksen, jossa opiskelija itse ilmoittaa *koulutuksen järjestäjälle* kirjallisesti eroamisestaan.

Ks. myös *opiskeluvoikeuden menettäminen*.

Käsitteen tunnus: c224

Luokka: lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulut

Käsittekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

137

eronnut <ammattillinen koulutus, lukiokoulutus>; **oman ilmoituksen perusteella eronneeksi katsottu** <ammattillinen>; **opiskeluoikeudesta luopunut** <korkeakoulutus>; **luopunut** <korkeakoulutus>

sv > den som avgått <ammattillinen koulutus, lukiokoulutus>; > den som avstått <lukiokoulutus, korkeakoulutus>

en student who has waived the right to study <lukiokoulutus, korkeakoulutus>; student who has relinquished the right to study <lukiokoulutus, korkeakoulutus>

not: student who has resigned

määritelmä

lukiokoulutuksen opiskelija, joka on itse ilmoittanut *koulutuksen järjestäjälle* eroamisestaan, tai *ammattillisen koulutuksen* opiskelija, joka on katsottu eronneeksi sillä perusteella, että hän on itse ilmoittanut koulutuksen järjestäjälle eroamisestaan, tai *korkeakoulun (1)* opiskelija, joka on luopunut *opiskeluoikeudestaan*

huomautus

eronnut (ammattillisessa koulutuksessa): Ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017) käytetään ilmaisua eronneeksi katsottu. Opiskelija katsotaan eronneeksi (ks. *eronneeksi katsominen*), jos on ilmeistä, että hänen tarkoituksenaan ei ole osallistua *henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman* mukaiseen *opetukseen (1)* ja *näyttöihin* tai muuhun *osaamisen osoittamiseen* eikä hän ole esittänyt poissaololleen perusteltua syytä tai hän ei ole suorittanut *valmentavaa koulutusta* säädetyssä ajassa. Lisäksi opiskelija katsotaan eronneeksi silloin, kun hän itse ilmoittaa koulutuksen järjestäjälle kirjallisesti eroamisestaan. Yleis- ja puhekielessä eroamisestaan itse ilmoittaneesta opiskelijasta käytetään termiä eronnut.

eronnut (lukiokoulutuksessa): Lukiolain (714/2018) mukaan jos opiskelija itse ilmoittaa *koulutuksen järjestäjälle* kirjallisesti eroamisestaan, hänen opiskeluoikeutensa päättyy siitä päivästä, jona ilmoitus saapuu koulutuksen järjestäjälle, tai opiskelijan ilmoittamana myöhemmän ajankohtana. Itse eroamisestaan ilmoittavasta opiskelijasta käytetään yleis- ja puhekielessä termiä eronnut (säädöstekstiä mukaillen termi olisi ”eroamisesta ilmoittanut”).

student who has resigned: Tämän käsitteen englanninkielisenä vastineena joskus käytettyä ilmaisua ”student who has resigned” ei tule käyttää, sillä verbi resign viittaa työstä irtisanoutumiseen, ei opiskelupaikan jättämiseen.

Ks. myös *eroamisesta ilmoittaminen* (eli *opiskeluoikeudesta luopuminen*) ja *opiskeluoikeuden päättymisen*.

Käsitteen tunnus: c1630

Luokka: lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulutus

Käsittekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

138

eronneeksi katsominen

sv ~ anses ha avgått *verb*

en ~ deem to have discontinued studies *verb*; > deem to have dropped out *verb* <tilanteesta jossa opiskelija on katsottu eronneeksi eikä hän jatka opintojaan muualla>
not: deem to have resigned *verb*

määritelmä

toimenpide, jossa *koulutuksen järjestäjä* toteaa *opiskelijan* luopuneen opinnoistaan opiskelijan oman ilmoituksen tai muun laissa mainitun syyn perusteella

huomautus

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaan *ammattillisen koulutuksen* opiskelija katsotaan eronneeksi, jos on ilmeistä, että hänen tarkoituksenaan ei ole osallistua *henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman* mukaiseen *opetukseen (1)* ja *näyttöihin* tai muuhun *osaamisen osoittamiseen* eikä hän ole esittänyt poissaololleen perusteltua syytä tai hän ei ole suorittanut *valmentavaa koulutusta* säädetyssä ajassa.

Ammatillisen koulutuksen opiskelija katsotaan eronneeksi myös silloin, kun hän itse kirjallisesti ilmoittaa koulutuksen järjestäjälle eroamisestaan.

Kun ammatillisen koulutuksen opiskelija katsotaan eronneeksi, hänen *opiskeluoikeutensa* päättyy.

Lukiolaissa 629/1998 käytettiin käsitettä eronneeksi katsominen; lukiolaissa 714/2018 sitä vastaa käsite *opiskeluoikeuden menettäminen*.

Tämän käsitteen englanninkielisenä vastineena joskus käytettyä ilmaisua ”deem a student to have resigned” ei tule käyttää, sillä verbi resign viittaa työstä irtisanoutumiseen, ei opiskelupaikan jättämiseen.

Ks. myös *eronneeksi katsottu* ja *eronnut*.

Käsitteen tunnus: c1237

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaaviot: [Opiskelijan rooleja](#) ja [Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä](#)

139

(vanhentunut)

<amatillinen koulutus / näyttötutkinnot>

tutkinnon suorittaja

määritelmä

opiskelija tai muu henkilö, joka on suorittamassa *ammattillista tutkintoa näyttötutkintona*

huomautus

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika. Lain 531/2017 voimaan tultua käsite näyttötutkinto poistui.

Käsitteen tunnus: c231

Luokka: ammatillinen koulutus

140

tutkinto-opiskelija; tutkintokoulutuksen opiskelija <ammattilinen koulutus>

en student taking part in a program leading to an upper secondary qualification <toisen asteen koulutus>; student studying for an upper secondary qualification <toisen asteen koulutus>; degree student <korkeakoulut>

määritelmä

opiskelija, jolla on *opiskeluoikeus tutkintokoulutuksessa*

huomautus

Esimerkiksi *ammattillisessa koulutuksessa* käytetään termimuotoa ”tutkintokoulutuksen opiskelija”. Ammatillisessa koulutuksessa tällä tarkoitetaan opiskelijaa, joka opiskelee suorittaakseen *ammattillisen tutkinnon* taikka yhden tai useamman ammatillisen *tutkinnon osan*. Ammatillisessa koulutuksessa *tutkintokoulutuksen* opiskelija voi osallistua *ammattilliseen tutkintokoulutukseen* tai hän voi suorittaa *tutkinnon* ilman tutkintokoulutusta, jos hänen aiemmin hankkimansa osaaminen riittää *osaamisen osoittamiseen näytöissä* tai muulla tavoin. Vrt. käsite *valmentavan koulutuksen opiskelija*.

Lukiokoulutuksessa opiskelijat voivat olla tutkinto-opiskelijoita tai *aineopiskelijoita*.

Aineopiskelijalla tarkoitetaan yhden tai useamman lukiokoulutuksen *oppimäärään* kuuluvan *oppiaineen* opintoja suorittavaa opiskelijaa.

Käsitteen tunnus: c1622

Luokka: ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut

Käsittekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

141

perustutkinto-opiskelija

määritelmä

tutkinto-opiskelija, jolla on *opiskeluoikeus ammattikorkeakoulututkinnon, alemman korkeakoulututkinnon, ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon* tai *ylemmän korkeakoulututkinnon* suorittamiseen

huomautus

Käsitteen tunnus: c1623

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

142

jatko-opiskelija

määritelmä

tutkinto-opiskelija, jolla on *opiskeluoikeus jatkotutkinnon* suorittamiseen

huomautus

Käsitteen tunnus: c1624

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

143

tilauskoulutusopiskelija

määritelmä

opiskelija, joka opiskelee *tilauskoulutuksessa*

huomautus

Käsitteen tunnus: c1653

Luokka: ammatillinen koulutus korkeakoulut

Käsittekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

144

aineopiskelija

sv ämnesstuderande *n*
en subject student
not: syllabus student

määritelmä

opiskelija, joka opiskelee yksittäistä *peruskoulun (1)* tai *lukion (1) opetussuunnitelmaan (1)* kuuluvaa *oppiainetta*, ei koko *oppimäärää*

huomautus

Käsitteen tunnus: c229

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus

Käsitekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

145

<ammattillinen koulutus>

valmentavan koulutuksen opiskelija

määritelmä

opiskelija, joka opiskelee *ammattilliseen koulutukseen valmentavassa koulutuksessa* tai *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavassa koulutuksessa*

huomautus

Vrt. *tutkintokoulutuksen opiskelija*.

Käsitteen tunnus: c1666

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

146

erillisopiskelija

määritelmä

opiskelija, jolla on oikeus suorittaa opintoja *erillisen opiskeluoikeuden* perusteella

huomautus

Käsitteen tunnus: c1621

Luokka: korkeakoulut

Käsitekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

147

avoimen korkeakoulutuksen opiskelija

määritelmä

opiskelija, joka osallistuu *ammattikorkeakoulun* tai *yliopiston avoimeen korkeakouluopetukseen*

huomautus

Ks. myös *avoin ammattikorkeakouluopetus* ja *avoin yliopisto-opetus*.

Käsitteen tunnus: c1652

Luokka: korkeakoulut

Käsitekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

148

täydennysopiskelija

määritelmä

opiskelija, joka on suorittanut *korkeakoulututkinnon* ja valmistumisensa jälkeen käyttää oikeuttaan suorittaa samassa *korkeakoulussa (1)* opintoja ilmaiseksi korkeakoulun (1) sisäisten ohjeiden ja tutkintojohtosäännön mahdollistamalla tavalla

huomautus

Lainsäädännön näkökulmasta täydennysopiskelija opiskelee *erillisellä opiskeluoikeudella*.

Käsitteen tunnus: c1650

Luokka: korkeakoulut

Käsitekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

149

täydennyskoulutuksen opiskelija

määritelmä

opiskelija, joka ei ole tullut *korkeakoulun (1)* opiskelijaksi *yhteishaun* eikä *erillisvalinnan* kautta eikä ole *tutkinto-opiskelija*, vaan opiskelee *täydennyskoulutuksessa* tai sellaiseen vertautuvassa *opintokokonaisuudessa (2)*

huomautus

Käsitteen tunnus: c1616

Luokka: korkeakoulut

Käsitekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

150

siirto-opiskelija

sv överflyttande studerande *n*

en transfer student; migrant student

määritelmä

korkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin otettu *opiskelija*, jonka *opiskelu-oikeus* siirtyy *korkeakoulusta (1)* toiseen, tai *ammattikorkeakoulun* sisällä *koulutuksen toteutuksesta* toiseen siten että tavoitetutkintoon liitettävä *tutkintonimike* vaihtuu, taikka *yliopiston* sisällä *tutkinnosta* toiseen

huomautus

Ammattikorkeakoulu tai yliopisto päättää siirtymisen edellytyksistä, jotka voivat liittyä esimerkiksi siirtoa hakevan opiskelijan *opintosuorituksiin* tai opintomenestykseen. Siirtyminen edellyttää voimassaolevasta *opiskelu-oikeudesta luopumista*.

Ks. myös *siirtohaku*.

Käsitteen tunnus: c230

Luokka: korkeakoulut

Käsitekaaviot: [Opiskelijan rooleja](#) ja [Opiskelu-oikeuteen liittyviä toimenpiteitä](#)

151

ristiinopiskelija

määritelmä

opiskelija, joka suorittaa opintoja toisessa *korkeakoulussa (1)* kotikorkeakoulunsa *opiskelu-oikeuden* perusteella

huomautus

Korkeakoulujen (1) opetusyhteistyön verkostosopimuksessa sovitaan, mitä opiskelijaryhmiä ristiinopiskelu-oikeus koskee. Näitä ryhmiä voivat olla *tutkinto-opiskelijat*, *avoimen korkeakouluopetuksen* opiskelijat, *vaihto-opiskelijat* sekä muut sopimuksessa määriteltävät opiskelijaryhmät.

Verkostosopimuksen perusteella suoritettavat opinnot hyväksytään yleensä ilman erillistä hyväksilukumenettelyä (ks. *opintosuorituksen hyväksilukeminen*) osaksi suoritettavaa *tutkintoa* tai opintoja. Verkostosopimus määrittelee toisesta korkeakoulusta (1) saatavan *opintopisteen (2)* korvaushinnan korkeakoulujen (1) välillä.

Käsitteen tunnus: c1656

Luokka: korkeakoulut

Käsitekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

152

väyläopiskelija

määritelmä

opiskelija, joka *avoimessa korkeakouluopetuksessa* suoritettujen opintojen perusteella hakee *avoimen väylän* kautta *tutkinto-opiskelijaksi*

huomautus

Ks. myös *koulutukseen hakeminen*.

Käsitteen tunnus: c1658

Luokka: korkeakoulut

Käsitekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

153

koulutulokas

määritelmä

oppija, joka on aloittamassa *perusopetukseen* osallistumisen

huomautus

Käsitteen tunnus: c226

Käsittekaavio: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#)

154

alumni

sv alumn

en alumnus *m*; alumna *f*; alumni *m pl*; alumnae *f pl*

määritelmä

oppilaitoksessa tai *korkeakoulussa* (1) aiemmin opiskellut *oppija*

huomautus

Englannin kielessä termiä alumnus/alumna/alumni/alumnae käytetään kuten latinassa.

Monikkomuotoa alumni käytetään miespuolisten henkilöiden joukosta tai joukosta, jossa on kumpaakin sukupuolta olevia henkilöitä. Monikkomuotoa alumnae käytetään naispuolisten henkilöiden joukosta.

Käsitteen tunnus: c233

Käsittekaavio: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#)

155

erityisen tuen päätöksen saanut oppilas <esiopetus, perusopetus>; erityiseen tukeen oikeutettu opiskelija <ammattillinen koulutus>; erityisopetukseen oikeutettu opiskelija

ei: erityisoppilas <esiopetus, perusopetus> (vanhentunut); erityisopiskelija <lukiokoulutus, ammattillinen koulutus> (vanhentunut)

en student with special needs; student entitled to special needs education <lukiokoulutus>

määritelmä

perusopetuksen oppija, joka on oikeutettu *erityiseen tukeen* (1), *ammattillisen koulutuksen oppija*, joka on oikeutettu *erityiseen tukeen* (2) tai *lukiokoulutuksen oppija*, joka on oikeutettu *erityisopetukseen* (2)

huomautus

erityisen tuen päätöksen saanut oppilas / erityisoppilas: Vuonna 2011 voimaan tulleet perusopetuslain (628/1998) muutokset toivat mukanaan muun muassa käsitteet *erityinen tuki* (1) ja erityisen tuen päätös. Uusien käsitteiden myötä ei ole enää suositeltavaa käyttää termiä erityisoppilas, joka voi vaikuttaa leimaavalta, vaan ilmaisua erityisen tuen päätöksen saanut oppilas. Erityisen tuen tarve voi muun muassa olla lyhytaikainen.

erityiseen tukeen oikeutettu opiskelija / erityisopiskelija: Ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017, 64 §) säädetään *opiskelijan* oikeudesta erityiseen tukeen (2). Tämän myötä *toisen asteen koulutuksessa* ei ole enää suositeltavaa käyttää termiä erityisopiskelija, joka voi vaikuttaa leimaavalta, vaan ilmaisua erityiseen tukeen oikeutettu opiskelija.

erityisopetukseen oikeutettu opiskelija: Lukiolain (714/2018) mukaan opiskelijalla, jolla on kielellisten erityisvaikeuksien tai muiden oppimisvaikeuksien vuoksi vaikeuksia suoriutua opinnoistaan, on oikeus saada *erityisopetusta* (2) ja muuta *oppimisen tukea* yksilöllisten tarpeidensa mukaisesti.

Käsitteen tunnus: c228

Luokka: esiopetus, perusopetus, lukiokoulutus, ammattillinen koulutus

Käsittekaavio: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#)

156

ylioppilas

sv student (2)

en secondary school graduate

määritelmä

ylioppilastutkinnon suorittanut *oppija*

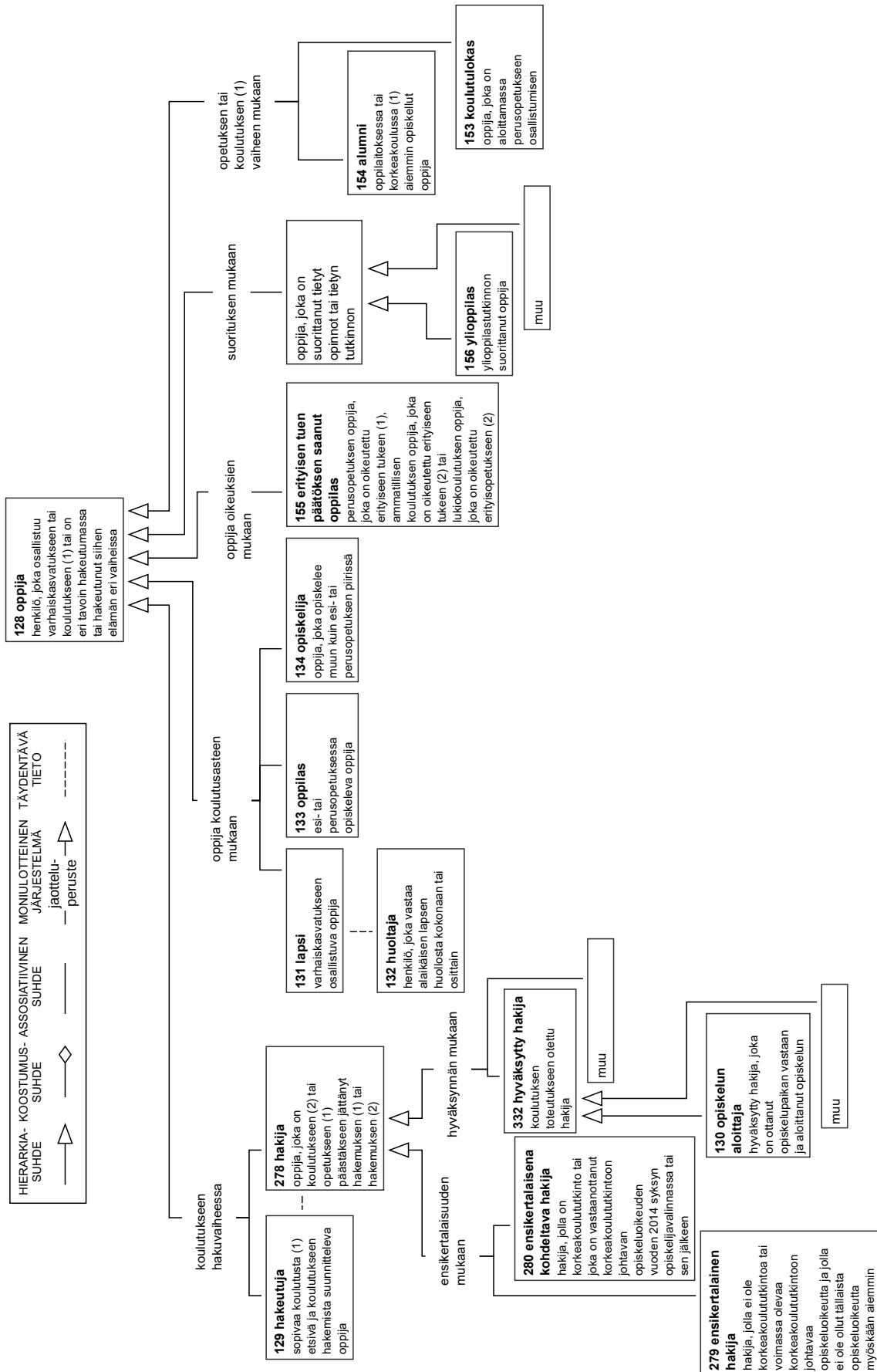
huomautus

Ylioppilaalta edellytetään myös *lukiokoulutuksen oppimäärän* tai *ammattillisen perustutkinnon* suorittamista.

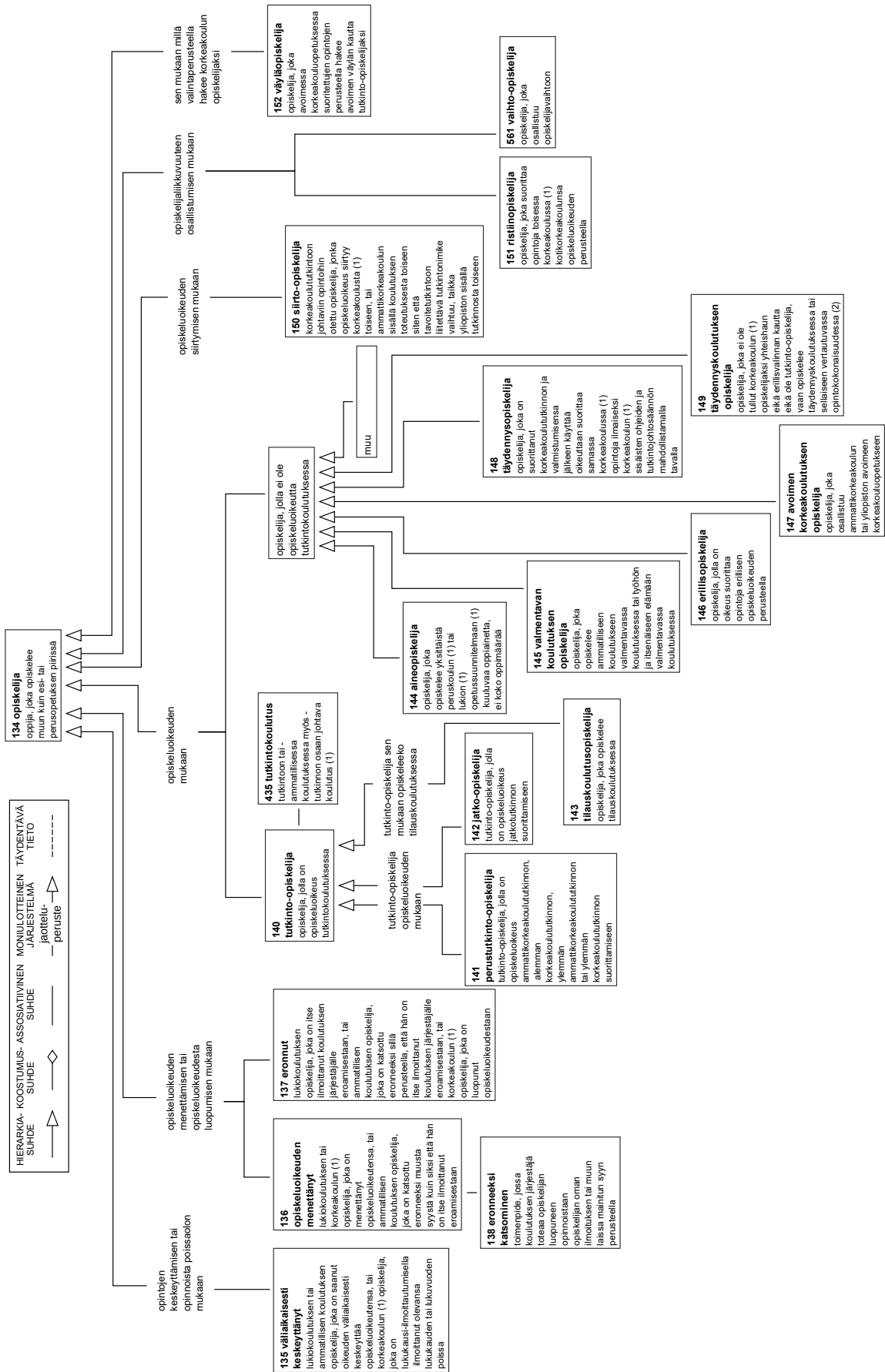
Käsitteen tunnus: c232

Käsittekaavio: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#)

Käsitekaavio 11. Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa.

Käsitekaavio 12. Opiskelijan rooleja.

3.6.1 Henkilön rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa

Tässä luvussa määritellyt käsitteet kuvaavat työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa toimivien henkilöiden rooleja. Roolikäsitteillä ja niiden käsitte kuvauksilla ei oteta kantaa siihen, millaisilla tehtävänimikkeillä toimivat henkilöt rooleja hoitavat, koska tehtävänimikkeet ovat organisaatiokohtaisia ja yksi henkilö voi organisaatiokohtaisen työnkuvansa mukaisesti toimia useammassa roolissa.

157

työpaikkaohjaaja; vastuullinen työpaikkaohjaaja <ammattillisesta koulutuksesta annetussa laissa 531/2017>

ei: työpaikkakouluttaja (vanhentunut)

hakusana: ohjausosaaminen

sv arbetsplatshandledare; ansvarig arbetsplatshandledare <laissa 531/2017>

inte: arbetsplatsutbildare (föråldrad)

en workplace instructor; principal workplace instructor <vastuullinen työpaikkaohjaaja>

määritelmä

koulutussopimuksessa tai **oppisopimuksessa** sovittu, koulutustyöpaikkaa edustava henkilö, jonka vastuulla on antaa **opiskelijalle työpaikalla järjestettävää ohjausta**

huomautus

Työpaikkaohjaaja nimetään opiskelijan **henkilökohtaisessa osaamisen kehittämissuunnitelmassa**, ja tieto työpaikkaohjaajasta kirjataan koulutussopimukseen tai oppisopimukseen.

Työpaikkaohjaajan tulee olla ammattitaidoltaan, koulutukseltaan tai **työkokemukseltaan** pätevä, eli hänellä tulee olla nk. ohjausosaamista. Myös muut työpaikan henkilöt voivat ohjata opiskelijaa **osaamisen hankkimisessa**, mutta tehtävään nimetyllä nk. vastuullisella työpaikkaohjaajalla on sovittuja vastuutehtäviä.

Työpaikkaohjaajan tehtävänä voi olla esimerkiksi huolehtia opiskelijan perehdytyksestä, osallistua koulutussopimuksen tai oppisopimuksen ja näytön suunnitteluun, toteutukseen ja **arviointiin (2)**, ohjata opiskelijaa tavoitteellisesti henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaan sekä antaa **palautetta** opiskelijan osaamisen kehittymisestä.

Tässä luvussa määritellyt käsitteet kuvaavat **työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa** toimivien henkilöiden rooleja. Roolikäsitteillä ja niiden käsitte kuvauksilla ei oteta kantaa siihen, millaisilla tehtävänimikkeillä toimivat henkilöt rooleja hoitavat, koska tehtävänimikkeet ovat organisaatiokohtaisia ja yksi henkilö voi organisaatiokohtaisen työnkuvansa mukaisesti toimia useammassa roolissa.

Käsitteen tunnus: c1695

Käsittekaavio: [Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä](#)

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

158

<ammattillinen koulutus>

mentori

sv mentor

määritelmä

henkilö, joka toimii **työpaikkaohjaajan** tehtävässä **yrittäjän oppisopimuskoulutuksessa**

huomautus

Oppisopimuskoulutusta saavan yrittäjän mentori voi olla kyseisen yrityksen tai jonkin toisen työnantajan palveluksessa. Mentorina voi toimia myös muu tehtävään soveltuva henkilö.

Käsitteen tunnus: c1696

Käsittekaavio: [Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä](#)

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

159

työpaikalla järjestettävän koulutuksen sopimusvastaava (uudistermi);

> koulutussopimusvastaava; > oppisopimusvastaava

sv ansvarsperson för utbildning som ordnas på en arbetsplats; > ansvarsperson för utbildningsavtal
<koulutussopimusvastaava>; > ansvarsperson för läroavtal <oppisopimusvastaava>

määritelmä

koulutuksen järjestäjä edustava henkilö, joka vastaa *koulutussopimuksessa* tai *oppisopimuksessa* siitä, että *työpaikalla järjestettävä koulutus* täyttää lainsäädännöstä tulevat vaatimukset ja *opiskelijan henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan* kirjatut tavoitteet

huomautus

Termi ”työpaikalla järjestettävän koulutuksen sopimusvastaava” on ehdotus koulutussopimusvastaavan ja oppisopimusvastaavan yhteisen yläkäsitteen nimitykseksi.

Tässä luvussa määritellyt käsitteet kuvaavat *työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa* toimivien henkilöiden rooleja. Roolikäsitteillä ja niiden käsitte kuvauksilla ei oteta kantaa siihen, millaisilla tehtävänimikkeillä toimivat henkilöt rooleja hoitavat, koska tehtävänimikkeet ovat organisaatiokohtaisia ja yksi henkilö voi organisaatiokohtaisen työnkuvansa mukaisesti toimia useammassa roolissa.

Käsitteen tunnus: c1699

Käsittekaavio: [Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä](#)

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

160

koulutuksen hankintasopimusvastaava (uudistermi)

sv avtalsansvarig för anskaffning av utbildning (termförslag)

määritelmä

koulutuksen järjestäjä edustava henkilö, joka hoitaa *koulutuksen hankintaa* koskevaan sopimukseen liittyvät asiat ja toimii koulutuksen hankintaan liittyvissä asioissa *koulutuksen järjestäjän* yhteyshenkilönä

huomautus

Tässä luvussa määritellyt käsitteet kuvaavat *työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa* toimivien henkilöiden rooleja. Roolikäsitteillä ja niiden käsitte kuvauksilla ei oteta kantaa siihen, millaisilla tehtävänimikkeillä toimivat henkilöt rooleja hoitavat, koska tehtävänimikkeet ovat organisaatiokohtaisia ja yksi henkilö voi organisaatiokohtaisen työnkuvansa mukaisesti toimia useammassa roolissa.

Käsitteen tunnus: c1700

Käsittekaavio: [Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä](#)

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

161

oppilaitosohjaaja (uudistermi)

hakusana: vastuuopettaja (1); ohjaava opettaja

sv ~ ansvarig handledare; ~ handledande lärare; ~ ansvarig lärare (3)

määritelmä

koulutuksen järjestäjää edustava henkilö, joka antaa **oppijalle työpaikalla järjestettävää ohjausta**

huomautus

Oppilaitosohjaajan roolissa voi **ammattillisesta koulutuksesta** annetun asetuksen (673/2017) mukaan toimia koulutuksen järjestäjän nimeämä **opettaja** tai perustellusta syystä muu koulutuksen järjestäjän edustaja.

oppilaitosohjaaja-termi: "Oppilaitosohjaaja" on työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanastoprojektissa luotu termi (eli nimitys). Termi tarvittiin luoda, koska tietojärjestelmiä ja tiedonsiirtoa varten oli tarpeen saada nimitys **työpaikkaohjaaja**-käsitteen vastinparille. Oppilaitosohjaaja-termi ei siis välttämättä ole käytössä **oppilaitosten** arjessa, sillä tässä roolissa voi toimia opettaja tai muulla nimikkeellä oleva koulutuksen järjestäjän edustaja.

Tässä luvussa määritellyt käsitteet kuvaavat **työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa** toimivien henkilöiden rooleja. Roolikäsitteillä ja niiden käsitte kuvauksilla ei oteta kantaa siihen, millaisilla tehtävänimikkeillä toimivat henkilöt rooleja hoitavat, koska tehtävänimikkeet ovat organisaatiokohtaisia ja yksi henkilö voi organisaatiokohtaisen työnkuvansa mukaisesti toimia useammassa roolissa.

ansvarig handledare, handledande lärare, ansvarig lärare: Ruotsin kielellä termille oppilaitosohjaaja ei löydy täydellistä vastinetta (esimerkiksi termi "läroanstaltshandledare" olisi kömpelö), joten tässä kohtaa on annettu eräitä ruotsinkielisiä tehtävänimikkeitä, joilla oppilaitosohjaajan roolissa voidaan toimia.

Käsitteen tunnus: c1704

Käsittekaavio: [Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä](#)

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

162

oppisopimusasiantuntija; oppisopimuskoordinoija

sv sakkunnig inom läroavtalsutbildning; läroavtalskoordinator

inte: läroavtalsexpert

määritelmä

työpaikalla järjestettävän koulutuksen sopimusvastaava, joka hoitaa **koulutuksen järjestäjän oppisopimuskoulutukseen** liittyviä viranomaistehtäviä ja voi suorittaa **opiskelijalle tehtävän henkilökohtaistamisen** alkuvaiheen

huomautus

Oppisopimusasiantuntijan tehtäviin kuuluu muun muassa järjestää oppisopimuskoulutukseen liittyvät sopimusasiat, huolehtia **koulutuskorvauksista** ja tapauskohtaisesti **opintososiaalisista eduista**, hankkia tietopuolista **koulutusta (1)** sekä tapauskohtaisesti maksaa opiskelijalle taloudellisia etuuksia.

Tässä luvussa määritellyt käsitteet kuvaavat **työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa** toimivien henkilöiden rooleja. Roolikäsitteillä ja niiden käsitte kuvauksilla ei oteta kantaa siihen, millaisilla tehtävänimikkeillä toimivat henkilöt rooleja hoitavat, koska tehtävänimikkeet ovat organisaatiokohtaisia ja yksi henkilö voi organisaatiokohtaisen työnkuvansa mukaisesti toimia useammassa roolissa.

Käsitteen tunnus: c1705

Käsittekaavio: [Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä](#)

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

163

HOKS-ohjaaja

hakusana: hoksaaja; hoksaajaopettaja; vastuuopettaja (2); omaopettaja

sv PUK-handledare

määritelmä

koulutuksen järjestäjää edustava henkilö, jonka vastuulla on yhdessä *opiskelijan* kanssa laatia ja päivittää *ammattilliseen koulutukseen* osallistuvan opiskelijan *henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma*

huomautus

HOKS-ohjaajana voi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaan toimia koulutuksen järjestäjän nimeämä *opettaja*, *opinto-ohjaaja* tai tarvittaessa muu koulutuksen järjestäjän edustaja.

Tässä luvussa määritellyt käsitteet kuvaavat *työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa* toimivien henkilöiden rooleja. Roolikäsitteillä ja niiden käsitteilyillä ei oteta kantaa siihen, millaisilla tehtävänimikkeillä toimivat henkilöt rooleja hoitavat, koska tehtävänimikkeet ovat organisaatiokohtaisia ja yksi henkilö voi organisaatiokohtaisen työnkuvansa mukaisesti toimia useammassa roolissa.

Käsitteen tunnus: c1706

Käsittekaavio: [Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä](#)

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

164

<ammattillinen koulutus>

osaamisen arvioija

sv bedömare av kunnandet

en assessor of competence

määritelmä

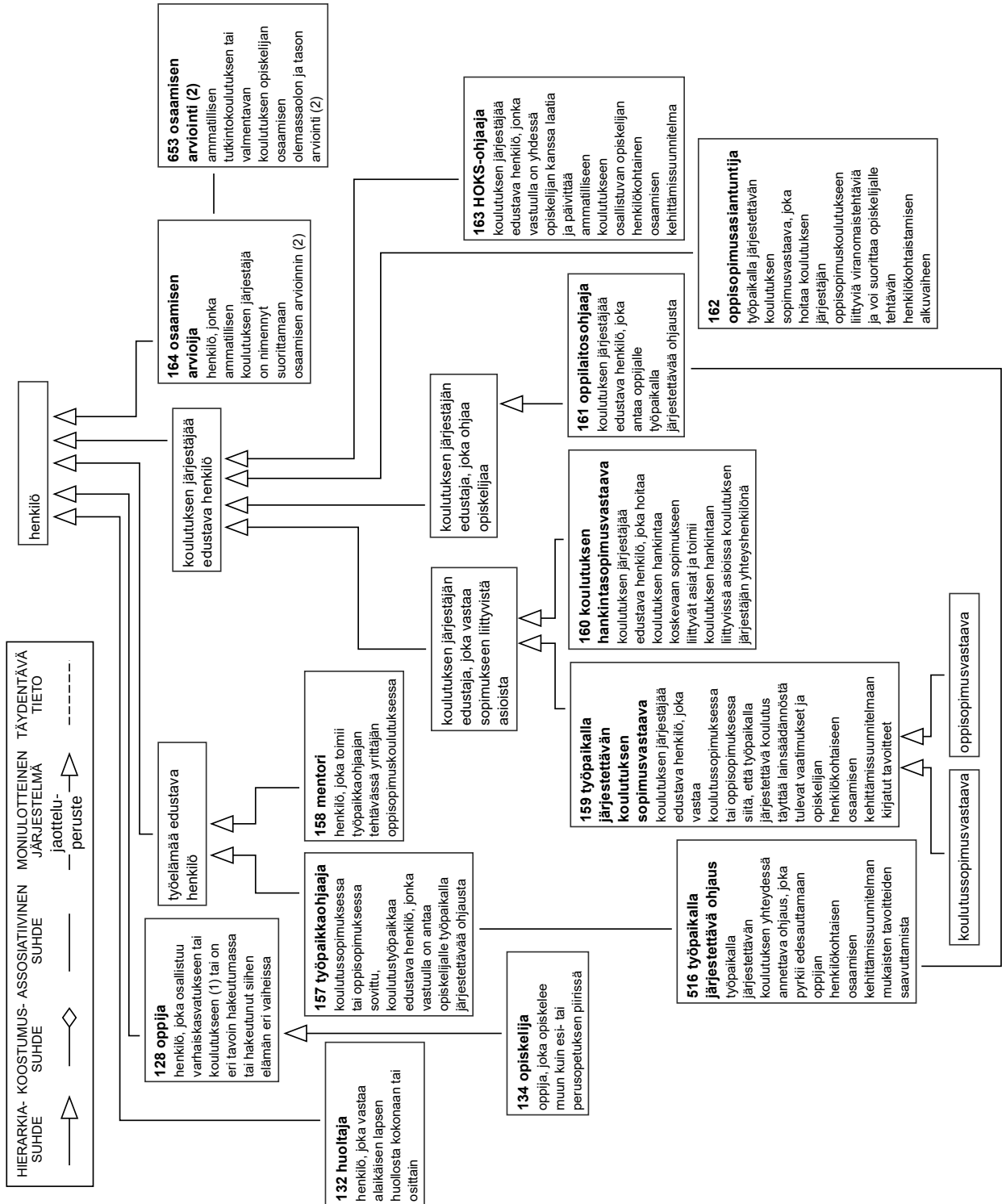
henkilö, jonka ammatillisen *koulutuksen järjestäjä* on nimennyt suorittamaan *osaamisen arvioinnin (2)*

huomautus

Käsitteen tunnus: c1312

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaaviot: [Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä](#) ja [Arvosanan korottaminen ja muutoksenhaku arviointiin \(2\)](#)

Käsitekaavio 13. Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä.

4 Koulutuksen ja opetuksen sisällöt ja normit

4.1 Normatiivinen ohjaus

4.1.1 Säädökset

165

varhaiskasvatusoikeus; oikeus varhaiskasvatukseen

sv rätt till småbarnspedagogik

määritelmä

lapsen oikeus saada *varhaiskasvatusta*

huomautus

Varhaiskasvatusoikeudesta on säädetty varhaiskasvatuslaissa (540/2018, 12 §). Jokaisella alle oppivelvollisuusikäisellä *lapsella* on oikeus saada varhaiskasvatusta. *Esiopetuksessa* olevalla lapsella on oikeus *täydentävään varhaiskasvatukseen*.

Käsitteen tunnus: c953

Luokka: varhaiskasvatus

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

166

tuntijako <perusopetus>; lukiokoulutuksen oppimäärään sisältyvät opinnot <lukiokoulutus>

en distribution of lesson hours <perusopetus, lukiokoulutus>; distribution of study hours <perusopetus, lukiokoulutus>

määritelmä

valtioneuvoston asetuksella säädetty *opetukseen (1)* käytettävän ajan jakaminen eri *oppiaineiden* ja *aineryhmien* opetukseen (1) sekä *oppilaanohjaukseen* tai *opinto-ohjaukseen*

huomautus

Perusopetuksen tuntijako on säädetty valtioneuvoston asetuksessa perusopetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta (422/2012).

Lukiokoulutuksen oppimäärään sisältyvistä opinnoista on säädetty valtioneuvoston asetuksessa lukiokoulutuksesta (810/2018).

Käsitteen tunnus: c278

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus

167

oppimäärä; > perusopetuksen oppimäärä; > lukiokoulutuksen oppimäärä; > oppiaineen oppimäärä; > oppimäärän laajuus (1) <perusopetus>

hakusana: perusopetuksen oppimäärä; lukion oppimäärä

sv > ämneslärokurs <oppiaineen oppimäärä>; > omfattning av lärokurs <oppimäärän laajuus>

en > syllabus <kokonaisen koulutuksen oppimäärä>; > general upper secondary education syllabus <lukiokoulutuksen oppimäärä>; > subject syllabus <yksittäisen oppiaineen oppimäärä>; > scope of syllabus <oppimäärän laajuus>
not: course (2)

määritelmä

perusopetukseen, lukiokoulutukseen tai niiden *oppiaineeseen* kuuluvien opintojen laajuus ja sisältö

huomautus

perusopetuksen oppimäärä, lukiokoulutuksen oppimäärä, oppiaineen oppimäärä:

Perusopetuksessa ja *lukiokoulutuksessa* on määritelty sekä koko *koulutuksen (2)* oppimäärä että yksittäisten *oppiaineiden* oppimäärät. Perusopetuksen oppimäärästä on säädetty perusopetuslaissa (628/1998). Lukiokoulutuksen oppimäärästä on säädetty lukiolaissa (714/2018) ja kumotussa lukiolaissa (629/1998). Esimerkki yksittäisen oppiaineen oppimäärästä on matematiikan pitkä oppimäärä lukiokoulutuksessa.

oppimäärän laajuus: Perusopetuslain (628/1998) mukaan *perusopetuksen* oppimäärän laajuus on yhdeksän vuotta. Perusopetuksen oppimäärään sisältyvän kunkin oppiaineen ja *aineryhmän* oppimäärän laajuus ilmaistaan *vuosiviikkotunteina* (ks. valtioneuvoston asetus 422/2012).

Lukiokoulutuksessa käytetään käsitteen ”oppimäärä” lisäksi myös käsitettä *opintojen laajuus*.

Ammatillisessa koulutuksessa oppimäärä-käsitettä vastaa käsite *osaamisen laajuus* ja *korkeakouluissa (1)* käsite *opintojen laajuus*.

Course (2): Course-termiä ei tulisi käyttää oppiaineen oppimäärän englanninkielisenä vastineena. Esim. ”matematiikan pitkä oppimäärä” ilmaistaan englanniksi ”advanced mathematics syllabus” mieluummin kuin ”advanced mathematics course”.

Käsitteen tunnus: c238

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus

Käsittekaaviot: *Koulutustarjonta ja opetustarjonta* ja *Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö*

168

oppivelvollisuus

määritelmä

henkilön velvollisuus hankkia *perusopetuksen oppimäärää* vastaavat tiedot ja taidot

huomautus

Oppivelvollisuus alkaa sinä vuonna, jona lapsi täyttää seitsemän vuotta, ja päättyy vuonna, jona perusopetuksen oppimäärä on suoritettu tai oppivelvollisuuden alkamisesta on kulunut kymmenen vuotta. Vrt. *pidennetty oppivelvollisuus*.

Käsitteen tunnus: c239

Käsittekaavio: *Opiskelun keskeytyminen*

169

oppivelvollinen

en person within the scope of compulsory education; person of compulsory school age; > pupil in compulsory education <oppivelvollisuuden suorittamisen aikana>; > student in compulsory education <oppivelvollisuuden suorittamisen aikana>

määritelmä

henkilö, jolla on *oppivelvollisuus*

huomautus

Perusopetuslain (628/1998) mukaan oppivelvollinen on Suomessa vakituisesti asuva 7–17-vuotias lapsi tai nuori, joka ei ole vielä suorittanut *perusopetuksen oppimäärää*.

Käsitteen tunnus: c240

170

esiopetusvelvollisuus (1)

hakusana: velvollisuus osallistua esiopetukseen

määritelmä

lapsen velvollisuus osallistua *esiopetukseen*

huomautus

Lapsella on velvollisuus osallistua vuoden kestävään esiopetukseen tai *esiopetuksen tavoitteet* saavuttavaan toimintaan *oppivelvollisuutta* edeltävänä vuonna.

Perusopetuslain (628/1998, 6 §) mukaan esiopetuksessa olevalla lapsella on oikeus myös *varhaiskasvatukseen*.

Käsitteen tunnus: c1066

Luokka: esiopetus

171

esiopetusvelvollisuus (2)

määritelmä

kunnan velvollisuus järjestää sen alueella asuville *lapsille esiopetusta*

huomautus

Kunta on velvollinen järjestämään esiopetusta lasten *oppivelvollisuuden* alkamista edeltävänä vuonna. Kunta on velvollinen järjestämään esiopetusta myös *pidennetyn oppivelvollisuuden* piirissä oleville lapsille sekä vuotta myöhemmin *perusopetuksensa* aloittaville lapsille.

Kunta voi järjestää esiopetuspalvelut itse tai yhdessä muiden kuntien kanssa tai hankkia ne julkiselta tai yksityiseltä palveluntuottajalta.

Käsitteen tunnus: c957

Luokka: esiopetus

172

koulunkäynnin aloittamisen varhentaminen

määritelmä

perusopetuksen aloittamisen siirtäminen lakisääteistä *oppivelvollisuuden* alkamisikää aikaisemmaksi

huomautus

Perusopetuslain (628/1998) mukaan lapsella on oikeus aloittaa perusopetus vuotta säädettyä aikaisemmin, jos lapsella psykologisten ja tarvittaessa lääketieteellisten selvitysten perusteella on edellytykset suoriutua *opiskelusta*.

Käsitteen tunnus: c241

Luokka: perusopetus

173

koulunkäynnin aloittamisen lykkääminen; koululykkäys

hakusana: lykkääminen

määritelmä

perusopetuksen aloittamisen siirtäminen lakisääteistä *oppivelvollisuuden* alkamisikää myöhemmäksi

huomautus

Perusopetuslain (628/1998) mukaan *opetuksen järjestäjä* voi psykologisten ja tarvittaessa lääketieteellisten selvitysten perusteella antaa lapselle luvan aloittaa perusopetus vuotta säädettyä myöhemmin.

Käsitteen tunnus: c242

Luokka: perusopetus

4.1.2 Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet ja varhaiskasvatussuunnitelmat

174

varhaiskasvatussuunnitelman perusteet

sv grunderna för planen för småbarnspedagogik

määritelmä

Opetushallituksen antama [valtakunnallinen määräys varhaiskasvatuksen](#) yhdenvertaisesta toteuttamisesta

huomautus

Opetushallituksella on lain määräämä velvoite laatia varhaiskasvatussuunnitelman perusteet ([540/2018](#), 21 §).

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa määrätään varhaiskasvatuksen toteuttamisen keskeisistä sisällöistä, [varhaiskasvatuksen järjestäjän](#) ja [lapsen huoltajien](#) välisestä yhteistyöstä, monialaisesta yhteistyöstä sekä [lapsen varhaiskasvatussuunnitelman](#) sisällöstä.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden tehtävänä on tukea ja ohjata varhaiskasvatuksen paikallista toteuttamista ja kehittämistä.

Käsitteen tunnus: c984

Luokka: varhaiskasvatus

Käsitekaaviot: [Varhaiskasvatussuunnitelmat](#) ja [Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet](#)

175

paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma

hakusana: toimintamuotokohtainen varhaiskasvatussuunnitelma; yksikkökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma; ryhmäkohtainen varhaiskasvatussuunnitelma; palveluntuottajakohtainen varhaiskasvatussuunnitelma

sv lokal plan för småbarnspedagogik

määritelmä

lain velvoittama varhaiskasvatussuunnitelma, joka tukee ja ohjaa [varhaiskasvatuksen](#) toteuttamista ja kehittämistä [varhaiskasvatuksen järjestäjän](#) toimialueella

huomautus

Varhaiskasvatuksen järjestäjä laatii paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman, joka perustuu valtakunnalliseen [varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin](#) ja täydentää niitä alueellisilla ominaispiirteillä.

Varhaiskasvatuksen järjestäjä voi myös laatia varhaiskasvatuksen toimintamuoto-, [toimipaikka-](#) tai [lapsiryhmä](#)kohtaisia suunnitelmia. Yksityinen [varhaiskasvatuksen palveluntuottaja](#) voi myös soveltaa kunnan varhaiskasvatussuunnitelmaa.

Käsitteen tunnus: c920

Luokka: varhaiskasvatus

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatussuunnitelmat](#)

176

lapsen varhaiskasvatussuunnitelma; lapsen henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma

sv barnets plan för småbarnspedagogik; barnets individuella plan för småbarnspedagogik

määritelmä

lain velvoittama varhaiskasvatussuunnitelma, johon kirjataan [lapsen](#) yksilöllinen [varhaiskasvatuksen](#) toteuttaminen [päiväkotitoiminnassa](#) ja [perhepäivähoidossa](#)

huomautus

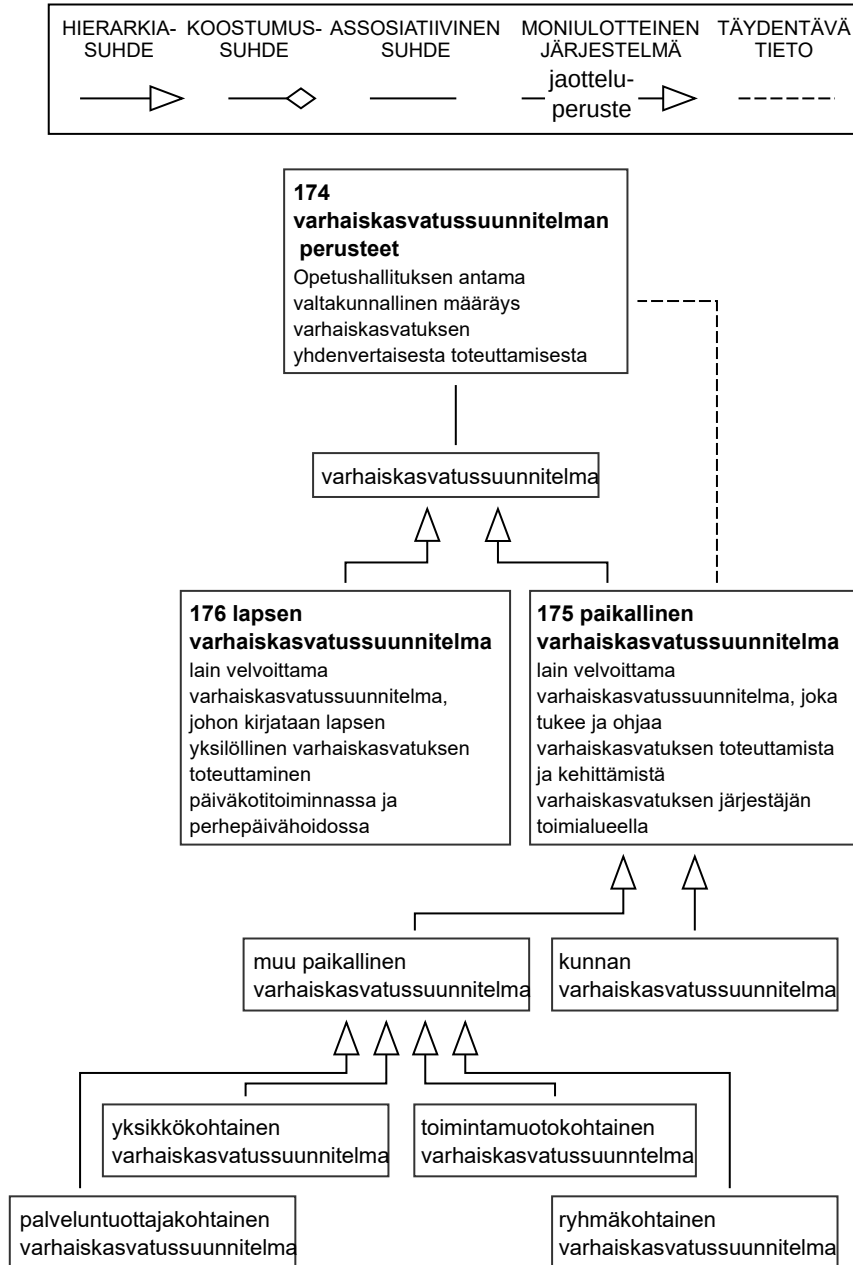
Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjataan myös lapsen tuen tarve, tukitoimenpiteet ja niiden toteuttaminen.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma laaditaan yhteistyössä [varhaiskasvatushenkilöstön](#) ja lapsen [huoltajan](#) sekä tarvittaessa muiden asiantuntijoiden kanssa.

Käsitteen tunnus: c921

Luokka: varhaiskasvatus

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatussuunnitelmat](#)

Käsitekaavio 14. Varhaiskasvatussuunnitelmat.

4.1.3 Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet

177

opetussuunnitelman perusteet *pl*

sv grunderna *pl* för läroplanen; läroplansgrunderna *pl*

en national core curriculum; core curriculum <lyhyempi, epätäsmällisempi muoto>

määritelmä

Opetushallituksen antama valtakunnallinen määräys *koulutuksen (1)* rakenteesta, tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä

huomautus

Opetussuunnitelman perusteita ovat esimerkiksi *esiopetuksen* opetussuunnitelman perusteet, *perusopetuksen* opetussuunnitelman perusteet ja *lukiokoulutuksen* opetussuunnitelman perusteet. Lisäksi opetussuunnitelman perusteet laaditaan esimerkiksi *lukiokoulutukseen valmistavalle koulutukselle*, *taiteen perusopetukselle*, *perusopetukseen valmistavalle opetukselle*, *aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutukselle* ja *aikuisten maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon koulutukselle*.

Korkeakoulutuksessa ei määritellä opetussuunnitelman perusteita.

Ammatillisessa koulutuksessa opetussuunnitelman perusteita vastaavaa määrystä kutsutaan *tutkinnon perusteiksi*.

Opetussuunnitelman mukaisesti laaditaan *opetuksen järjestäjän ja koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelmat (2)*.

Käsitteen tunnus: c234

Luokka: esiopetus, perusopetus, lukiokoulutus

Käsittekaaviot: [Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet](#) ja [Opetussuunnitelma](#)

178

lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen perusteet

sv grunderna *pl* för utbildning som förbereder för gymnasieutbildning; grunderna *pl* för gymnasieförberedande utbildning

en national core curriculum for preparatory education for general upper secondary education

määritelmä

opetussuunnitelman perusteet, joka koskee *lukiokoulutukseen valmistavaa koulutusta*

huomautus

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen perusteissa määritellään lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opintojen muodostuminen, eri *oppiaineiden* ja *aineryhmien opetuksen (1)* tavoitteet ja keskeiset sisällöt sekä *oppilaitoksen* ja kodin yhteistyön ja *opiskelijahuollon* keskeiset periaatteet ja opetustoimeen kuuluvan opiskelijahuollon tavoitteet

Käsitteen tunnus: c1327

Luokka: lukiokoulutus

Käsittekaavio: [Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet](#)

179

tutkinnon perusteet *pl*

en national qualification requirements

määritelmä

Opetushallituksen antama *valtakunnallinen määräys*, joka koskee *ammattillisia tutkintoja* ja jossa määrätään ammatillisten tutkintojen *tutkintonimikkeet*, *osaamisalat*, *tutkinnon* muodostuminen *pakollisista tutkinnon osista* ja *valinnaisista tutkinnon osista*, *tutkinnon osien ammattitaitovaatimukset* tai *osaamistavoitteet (2)*, *osaamisen laajuus osaamispisteinä* ja *osaamisen arviointi (2)*

huomautus

Ammatillisten perustutkintojen perusteissa Opetushallitus määrää myös *yhteisten tutkinnon osien* osa-alueiden laajuuden osaamispisteinä sekä sen, miltä osin *osaamisen arvioinnin (2)* *mukauttaminen* tai *ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeaminen* ei ole mahdollista.

Tutkinnon perusteet -niminen määräys koski aiemmin vain ammatillista perustutkintoa; *ammattitutkintoa* ja *erikoisammattitutkintoa* puolestaan koski *näyttötutkinnon perusteet* -niminen määräys. Nämä määräykset yhdistyivät 1.8.2015 uudeksi tutkinnon perusteet -nimiseksi määräykseksi.

Käsitteen tunnus: c235

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaavio: [Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet](#)

180

(vanhentunut)

näyttötutkinnon perusteet

määritelmä

Opetushallituksen antama valtakunnallinen määräys, joka koskee *ammattitutkintoa* ja *erikoisammattitutkintoa* ja jossa määritellään *näyttötutkinnon* osat, *tutkinnoissa* vaadittava ammattitaito, *ammattitaidon osoittamistavat* sekä tutkinnon yleiset *arviointikriteerit*

huomautus

Aiempi tutkinnon perusteet -niminen määräys, joka koski *ammattillista perustutkintoa*, sekä näyttötutkinnon perusteet -niminen määräys yhdistyivät 1.8.2015 uudeksi *tutkinnon perusteet* -nimiseksi määräykseksi. Tässä yhteydessä näyttötutkinnon perusteet poistui käytöstä.

Käsitteen tunnus: c236

Luokka: ammatillinen koulutus

181

<amatillinen koulutus>

valmentavan koulutuksen perusteet

en requirements for preparatory education and training

määritelmä

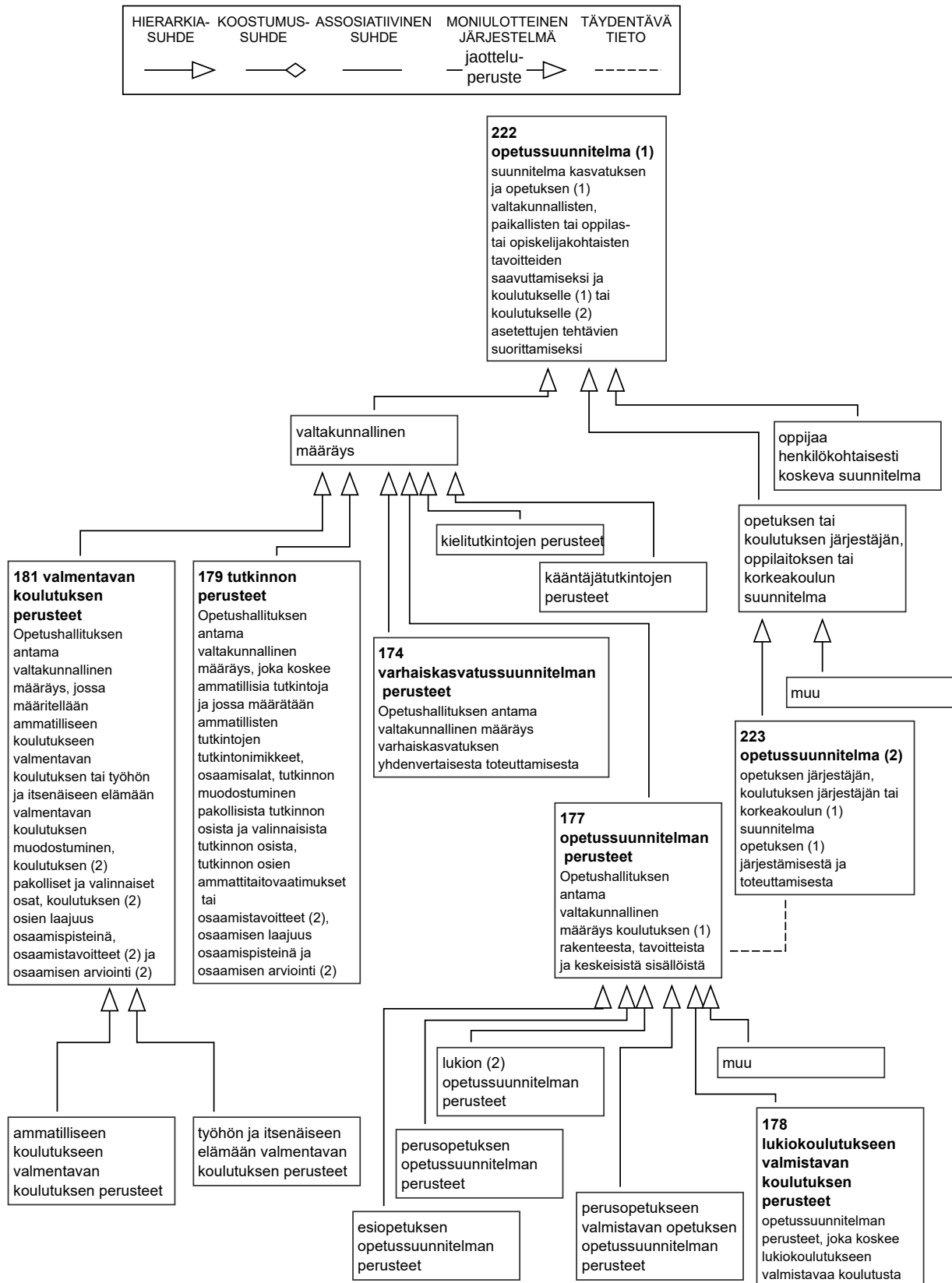
Opetushallituksen antama valtakunnallinen määräys, jossa määritellään *ammattilliseen koulutukseen valmentavan koulutuksen* tai *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen* muodostuminen, *koulutuksen (2)* pakolliset ja valinnaiset osat, koulutuksen (2) osien laajuus *osaamispisteinä*, *osaamistavoitteet (2)* ja *osaamisen arviointi (2)*

huomautus

Käsitteen tunnus: c878

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaavio: [Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet](#)

Käsitekaavio 15. Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet.

4.2 Tutkintorakenne (1)

182

tutkintorakenne (1); tutkinnon rakenne; tutkinnon muodostuminen <ammatillinen koulutus>; koulutuksen rakenne

sv examensstruktur

en degree structure <korkeakoulut>; qualification structure (1) <ammatilliset tutkinnot ja korkeakoulujen erikoistumiskoulutukset>; composition of qualification <tutkinnon muodostuminen>

määritelmä

osat, joista tiettyyn *tutkintoon* johtavat tai tiettyyn *koulutukseen (2)* kuuluvat opinnot koostuvat

huomautus

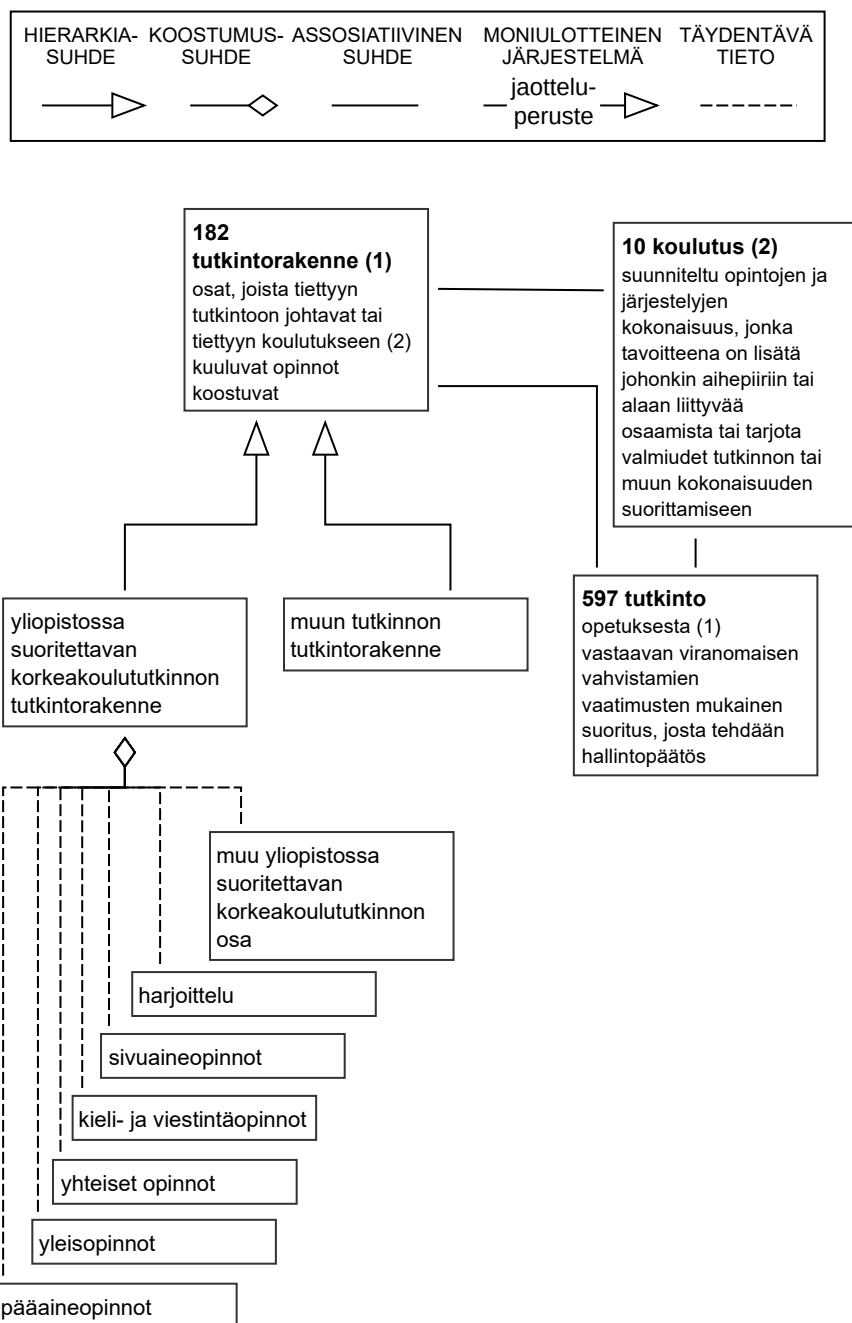
Esimerkiksi *yliopistossa* suoritettavaan *korkeakoulututkintoon* johtavat opinnot voivat koostua seuraavista osista: pääaineopinnot, yleisopinnot, yhteiset opinnot, kieli- ja viestintäopinnot, sivuaineopinnot ja harjoittelu.

Käsitteen tunnus: c247

Luokka: ammatillinen korkeakoulut

Käsittekaaviot: [Tutkintorakenne](#) ja [Ammatillisten tutkintojen rakenne](#)

Käsitekaavio 16. Tutkintorakenne.

183

pakollinen tutkinnon osa; tutkinnon pakollinen osa

hakusana: kaikille pakolliset tutkinnon osat

määritelmä

sellainen osa *tutkintoa* tai *ammattillisessa koulutuksessa tutkinnon osa*, joka kaikkien kyseistä tutkintoa suorittavien *oppijoiden* on suoritettava suorittaakseen tutkinnon

huomautus

Mikään osa tutkintoa, tai ammattillisessa koulutuksessa mikään tutkinnon osa, ei itsessään ole pakollinen (tai valinnainen), vaan sama osa voi yhdessä tutkinnossa olla pakollinen ja toisessa valinnainen.

Käsitteen tunnus: c248

Luokka: ammatillinen koulutus, korkeakoulut

Käsitekaaviot: [Tutkinnon rakenne \(osien pakollisuuden mukaan\)](#) ja [Ammatillisten tutkintojen rakenne](#)

184

valinnainen tutkinnon osa; tutkinnon valinnainen osa

hakusana: kaikille valinnaiset tutkinnon osat

määritelmä

sellainen osa *tutkintoa* tai *ammattillisessa koulutuksessa tutkinnon osa*, jollaisia *oppijan* on valittava suoritettaviksi tietty määrä tutkinnon muodostumissääntöjen mukaisesti

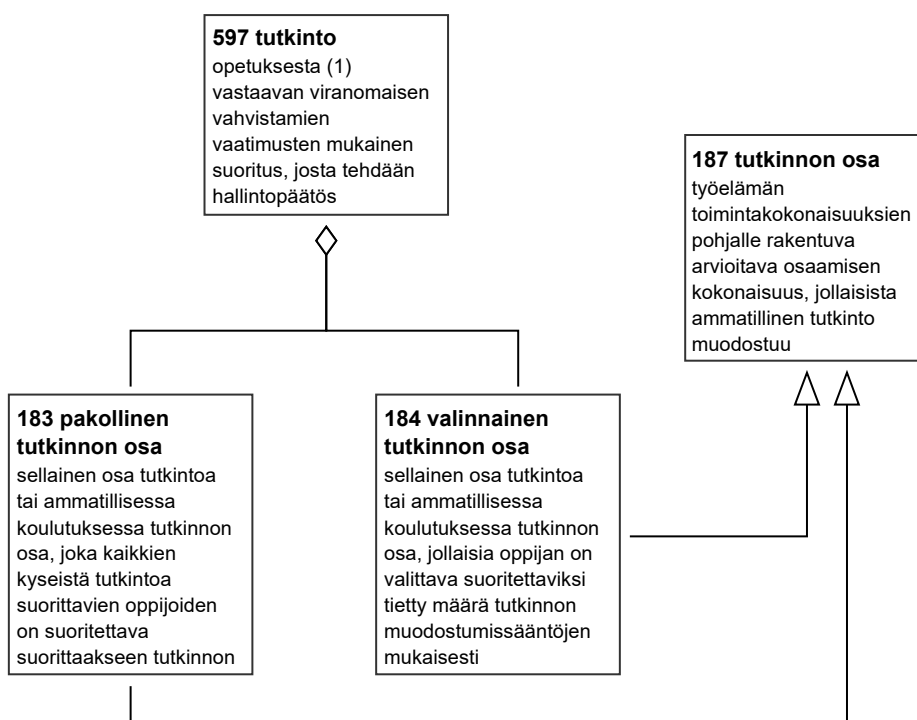
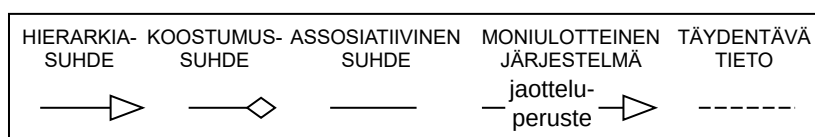
huomautus

Mikään osa tutkintoa, tai ammatillisessa koulutuksessa mikään tutkinnon osa, ei itsessään ole valinnainen (tai pakollinen), vaan sama osa voi yhdessä tutkinnossa olla valinnainen ja toisessa pakollinen.

Käsitteen tunnus: c249

Luokka: ammatillinen koulutus, korkeakoulut

Käsittekaaviot: [Tutkinnon rakenne \(osien pakollisuuden mukaan\)](#) ja [Ammatillisten tutkintojen rakenne](#)

Käsittekaavio 17. Tutkinnon rakenne (osien pakollisuuden mukaan).

4.2.1 Eri koulutusasteille yhteisiä tutkintorakenteeseen tai opintojen rakenteeseen liittyviä käsitteitä

185

opintojakso <ammattillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut, vapaa sivistystyö>; **oppimisjakso** <vapaa sivistystyön oppijan näkökulma>; **opetusjakso** <vapaa sivistystyön opettajan näkökulma>; **kurssi (2)** <vapaa sivistystyö>; ~ **kurssi (3)** <korkeakoulut>

sv studieavsnitt *n* <lukiokoulutus, korkeakoulut>; studieperiod; ~ kurs (2)

en study unit <lukiokoulutus, korkeakoulut>; < course (1) <korkeakoulut; sekä opintojaksosta että opintojakson toteutuksesta>

search term: course unit

määritelmä

tiettyä opiskeltavaa kokonaisuutta, osaamisen alaa, aihetta tai sisältöä käsittelevä, erikseen suoritettavissa oleva opintojen osa

huomautus

Yhden opintojakson voi usein suorittaa eri tavoilla (esim. luennoille osallistuminen, kirjatentti, työharjoittelu, osaamisen tunnustaminen).

Koulutuksen järjestäjän tai *korkeakoulun (1)* näkökulmasta opintojakso on opintojen järjestämisen yksikkö.

opintojakso / kurssi lukiokoulutuksessa: *Lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden* 2019 mukaisesti lukiokoulutuksen *pakolliset opinnot* ja *valtakunnalliset valinnaiset opinnot* on jäsennelly entisten *kurssien (1)* sijaan opintopistemäärältään eri laajuisiksi *moduuleiksi*, joista paikallisesti rakennetaan *oppiaineiden* omia tai oppiaineiden yhteisiä opintojaksoja.

Lukiolain (714/2018) mukaisesti lukio-opinnot myös arvioidaan (ks. *arviointi (2)*) opintojaksoittain.

Lukiokoulutuksessa *koulutuksen järjestäjä* päättää, minkä laajuisina opintojaksoina opinnot tarjotaan *opiskelijalle*. Koulutuksen järjestäjän tulee kuitenkin tarjota opiskelijalle mahdollisuus suorittaa valtakunnallisia valinnaisia opintoja kahden *opintopisteen (1)* laajuisina opintojaksoina. Opintojaksoina voidaan tarjota myös *lukiodiplomeja* ja muita valinnaisia opintoja koulutuksen järjestäjän *opetussuunnitelmassaan (2)* päättämällä tavalla.

opintojakso / kurssi yliopistoissa: Useissa *yliopistoissa* käsitteiden opintojakso ja kurssi välille tehdään ero, mutta eri yliopistoissa termillä kurssi viitataan hiukan eri käsitteeseen.

Useissa yliopistoissa 'opintojakson' ajatellaan olevan abstraktimpi käsite, johon liittyvät pysyväluonteiset tiedot, kuten laajuus, sisältö ja *osaamistavoitteet (1)*. 'Kurssilla' puolestaan tarkoitetaan opintojakson toteutusta, johon liittyvät vaihtuvaluonteiset tiedot, kuten aika ja paikka sekä mahdollisesti *opetusmuoto* ja suoritustapa. Yhdestä opintojaksosta voi siis olla eri vuosina samanlaisia tai toisistaan hiukan poikkeavia toteutuksia, kursseja.

Joissakin yliopistoissa 'kurssi' on puolestaan yksi 'opintojakson' suoritustapa, nimittäin sellainen, jossa *opiskelija* osallistuu *lähiopetukseen* (esimerkiksi luennoille tai harjoituksiin). Muita opintojakson suoritustapoja voivat tällöin olla esimerkiksi itsenäinen opiskelu, esseen kirjoittaminen ja kirjatenttiin osallistuminen.

study unit / course (1): Englanniksi korkeakoulujen (1) opintojakso-käsitteen vastineena voi käyttää joko termiä study unit tai course (1). Opintojakson toteutus -käsitteeseen puolestaan voidaan viitata englanniksi esimerkiksi termillä course unit ja myös termillä course.

Vrt. *opintokokonaisuus (1)*, *opintokokonaisuus (2)*.

Käsitteen tunnus: c264

Luokka: ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut, vapaa sivistystyö

Käsitteekaaviot: [Lukio-opintojen rakenne lukiolain 714/2018 mukaisesti](#), [Opintokokonaisuus ja opintojakso](#) ja [Koulutustarjonta ja opetustarjonta](#)

186

yhdistelmäopinnot <opetus- ja koulutusalan yleis- ja puhekieli>

määritelmä

toisen asteen koulutuksen opinnot, joissa *opiskelija* suorittaa sekä *ammattilliseen koulutukseen* että *lukiokoulutukseen* sisältyviä opintoja

huomautus

Yhdistelmäopinnot voivat olla tutkintotavoitteisia; opiskelijan tavoitteena voi olla suorittaa esimerkiksi sekä *ammattillinen perustutkinto* että *ylioppilastutkinto* (ks. *kaksoistutkinto*) tai nk. kolmoistutkinto eli yhdistelmä, johon kuuluu *ylioppilastutkinnon* ja *ammattillisen perustutkinnon* lisäksi lukiokoulutuksen *oppimäärä*.

Yhdistelmäopintoja voi kuitenkin suorittaa myös opiskelija, jonka tavoitteena on vain yhden *tutkinnon*, esimerkiksi ammattillisen perustutkinnon, suorittaminen. Ammatilliseen perustutkintoon sisältyvien opintojen lisäksi opiskelija voi suorittaa yhden tai useamman *opintojakson* verran lukiokoulutukseen sisältyviä opintoja.

termi yhdistelmäopinnot: Lukiokoulutuksen ja ammattillisen koulutuksen lainsäädäntö mahdollistaa tässä tarkoitettujen opintojen suorittamisen, mutta termiä yhdistelmäopinnot ei ole lainsäädännössä käytetty. Termi yhdistelmäopinnot on käytössä opetus- ja koulutusalan yleis- ja puhekielessä.

Käsitteen tunnus: c1518

Luokka: ammatillinen koulutus, lukiokoulutus

4.2.2 Ammatillisten tutkintojen rakenne

187

<ammattillinen koulutus>

tutkinnon osa

en qualification unit; unit (2) <lyhyempi muoto ja EU-yhteyksissä käytettävä termi>; module <koulutuksen alan yleiskielessä>
not: subunit

määritelmä

työelämän toimintakokonaisuuksien pohjalle rakentuva arvioitava osaamisen kokonaisuus, jollaisista *ammattillinen tutkinto* muodostuu

huomautus

Sanaliittoa ”tutkinnon osa” käytetään eri koulutussektoreilla, mutta *ammattillisessa koulutuksessa* termi esiintyy *tutkinnon perusteissa* ja kyseessä on yo. tavalla määriteltävissä oleva käsite.

Ammattillisessa koulutuksessa tutkinnon osia ovat *ammattillinen tutkinnon osa* ja *yhteinen tutkinnon osa*. Ammatilliset tutkinnon osat puolestaan jakautuvat *pakollisiin tutkinnon osiin* ja *valinnaisiin tutkinnon osiin*.

Ammattillisessa koulutuksessa kukin tutkinnon osa suoritetaan siten, että *opiskelija* osoittaa osaamisen (ks. *osaamisen osoittaminen*) *näytössä* tai siten, että opiskelijan osaaminen tunnustetaan (ks. *osaamisen tunnustaminen*) lainsäädännössä tarkemmin määritellyllä tavalla.

Korkeakouluissa (1) ammattillisen koulutuksen tutkinnon osa -käsitettä vastaa usein käsite *opintokokonaisuus* (2). Tietojärjestelmissä sekä ammattillisen koulutuksen tutkinnon osia että korkeakoulujen (1) opintokokonaisuuksia (2) pidetään yhdentyyppisinä *koulutuksina* (2).

Ammattillisesta koulutuksesta poiketen korkeakouluja (1) koskevat säännökset eivät kuitenkaan määrittele käsitettä tutkinnon osa. Korkeakouluissa (1) tutkinnon osalla voidaan siis tarkoittaa periaatteessa mitä tahansa tutkintoa itseään pienempää osaa, eli käytännössä opintokokonaisuutta tai myös yksittäistä *opintojaksoa*.

Ks. *arviointi* (1).

Vrt. käsite *valmentavan koulutuksen osa*.

Käsitteen tunnus: c250

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaaviot: *Kasvatus, opetus ja koulutus, Tutkinnon rakenne (osien pakollisuuden mukaan), Ammatillisten tutkintojen rakenne, Koulutustarjonta ja opetustarjonta, Osaamistavoitteet, Koulutus (2) -käsitteen alakäsitteitä ja Tutkinnon suorittaminen ammatillisessa koulutuksessa*

188

ammattillinen tutkinnon osa

en vocational unit

määritelmä

tutkinnon osa, joka sisältää ammatillista osaamista

huomautus

Käsitteen tunnus: c251

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaaviot: [Ammatillisten tutkintojen rakenne](#) ja [Osaamistavoitteet](#)

189

yhteinen tutkinnon osa

ei: ammattitaitoa täydentävä tutkinnon osa (vanhentunut)

en common unit

määritelmä

tutkinnon osa, joka sisältää yleissivistävää ja muuta työelämässä ja yhteiskunnassa tarvittavaa osaamista

huomautus

Yhteiset tutkinnon osat ovat *ammattillisen perustutkinnon* osia. Yhteisiä tutkinnon osia on kolme: viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen sekä yhteiskunta ja työelämäosaaminen.

Käsitteen tunnus: c252

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaaviot: [Ammatillisten tutkintojen rakenne](#) ja [Osaamistavoitteet](#)

190

(vanhentunut)

vapaasti valittava tutkinnon osa

määritelmä

tutkinnon osa, jollaisia *oppija* voi valita suoritettaviksi osana *tutkintoaan* oman kiinnostuksensa mukaan

huomautus

Vapaasti valittavat tutkinnon osat ovat *ammattillisten perustutkintojen* osia. Vapaasti valittavat tutkinnon osat voivat olla oppijan opintojen tai harrastusten parista.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantumisen myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c254

Luokka: ammatillinen koulutus

191

paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa

ei: paikallisesti tarjottava tutkinnon osa (vanhentunut)

määritelmä

ammattillinen tutkinnon osa, joka perustuu työelämän alueellisiin tai paikallisiin *ammattitaitovaatimuksiin* tai *opiskelijan* ammattitaidon syventämistarpeisiin ja jonka *koulutuksen järjestäjä* sisällyttää *opetussuunnitelmaansa (2)*

huomautus

Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvien tutkinnon osien tulee vastata laajemmin paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin kuin pelkästään yhden yrityksen tarpeisiin. Nämä *tutkinnon osat* nimetään työelämän toimintakokonaisuuden pohjalta.

Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvat tutkinnon osat ovat *valinnaisia tutkinnon osia*.

Käsitteen tunnus: c255

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaavio: [Ammatillisten tutkintojen rakenne](#)

192

(vanhentunut)

tutkintoa yksilöllisesti laajentava tutkinnon osa

ei: ammatillista osaamista yksilöllisesti syventävä osa (vanhentunut)

määritelmä

ammatillinen tutkinnon osa tai *paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa*, jonka *oppija* voi yksilöllisesti sisällyttää *tutkintoonsa* yli tutkinnon laajuuden silloin, kun se on tarpeellista työelämän alakohtaisten tai paikallisten ammattitaitovaatimusten taikka oppijan ammattitaidon syventämisen kannalta

huomautus

Ennen ammatillisesta koulutuksesta annetun lain [531/2017](#) voimaantuloa tutkintoa yksilöllisesti laajentavia tutkinnon osia sisältyi sekä *ammatillisena peruskoulutuksena* että *näyttötutkintona* suoritettaviin *ammatillisiin perustutkintoihin*.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain ([531/2017](#)) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c253

Luokka: ammatillinen koulutus

193

ammattitaitovaatimus; ~ ammattitaitovaatimukset *pl*

sv krav *n* på yrkesskicklighet; krav *n* på yrkeskunskap

en vocational competence requirement

not: vocational skills requirement (obsolete)

määritelmä

työelämän tehtävä- ja taitoalueiden pohjalta muodostettu tavoite, joka kunkin *ammatillisen tutkinnon osan* osalta ilmaisee, mitä *ammatillisen koulutuksen* opiskelijan odotetaan tietävän, ymmärtävän tai osaavan tehdä

huomautus

Ammattitaitovaatimukset on määritelty Opetushallituksen vahvistamissa *tutkinnon perusteissa* tai *koulutuksen järjestäjän* vahvistamissa *paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvissa tutkinnon osissa*.

Kuhunkin *ammatilliseen tutkinnon osaan* liittyy yleensä useita ammattitaitovaatimuksia.

Ammattitaitovaatimukset määritetään hallittavina tietoina, taitoina ja *pätevyytenä* ja kuvataan konkreettisenä työn tekemisenä.

Käsitettä ammattitaitovaatimus käytetään *ammatillisissa tutkinnon osissa*; vrt. käsite *osaamistavoite (2)*, jota käytetään ammatilliseen perustutkintoon kuuluvissa *yhteisissä tutkinnon osissa* sekä *valmentavan koulutuksen* osissa.

ammattitaitovaatimukset (monikko): Monikkomuotoinen ammattitaitovaatimukset-termi viittaa kokoelmaan ammattitaitovaatimuksia; yleensä termillä viitataan yhden *ammatillisen tutkinnon osan* ammattitaitovaatimusten kokonaisuuteen tai kokonaisen *ammatillisen tutkinnon* ammattitaitovaatimusten kokonaisuuteen.

Vrt. myös *osaamistavoitteet (1)*.

Käsitteen tunnus: c621

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaaviot: [Ammatillisten tutkintojen rakenne](#), [Osaamistavoitteet](#) ja [Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa](#)

194

osaamistavoite (2); ~ osaamistavoitteet pl (2)sv mål *n* för kunnandet (2)

en key competence requirement

määritelmä

yleissivistykseen liittyvien sekä yhteiskunnan ja työelämän yleisten osaamistarpeiden pohjalta muodostettu tavoite, joka kunkin *yhteisen tutkinnon osan* osalta tai kunkin *valmentavan koulutuksen osan* osalta ilmaisee, mitä opiskelijan odotetaan tietävän, ymmärtävän tai osaavan tehdä

huomautus

Osaamistavoitteet (2) on määritelty Opetushallituksen vahvistamissa *tutkinnon perusteissa* tai *valmentavan koulutuksen perusteissa*.

Kuhunkin *yhteiseen tutkinnon osaan* ja kuhunkin *valmentavan koulutuksen osaan* liittyy yleensä useita osaamistavoitteita (2).

Osaamistavoitteet (2) määritetään hallittavina tietoina, taitoina ja *pätevyytenä*.

Käsitettä osaamistavoite (2) käytetään *ammattilliseen perustutkintoon* kuuluvissa *yhteisissä tutkinnon osissa* sekä *valmentavan koulutuksen osissa*; vrt. käsite ammattitaitovaatimus, jota käytetään *ammattillisissa tutkinnon osissa*.

Osaamistavoitteet on määritelty Opetushallituksen vahvistamissa *tutkinnon perusteissa*.

Yhteisten tutkinnon osien valinnaiset osaamistavoitteet voivat olla myös ammattillisen *koulutuksen järjestäjän* päättämiä muita valinnaisia osaamistavoitteita, jotka tukevat kyseisen tutkinnon osan ja sen osa-alueiden tutkinnon perusteissa määrättyjä tavoitteita.

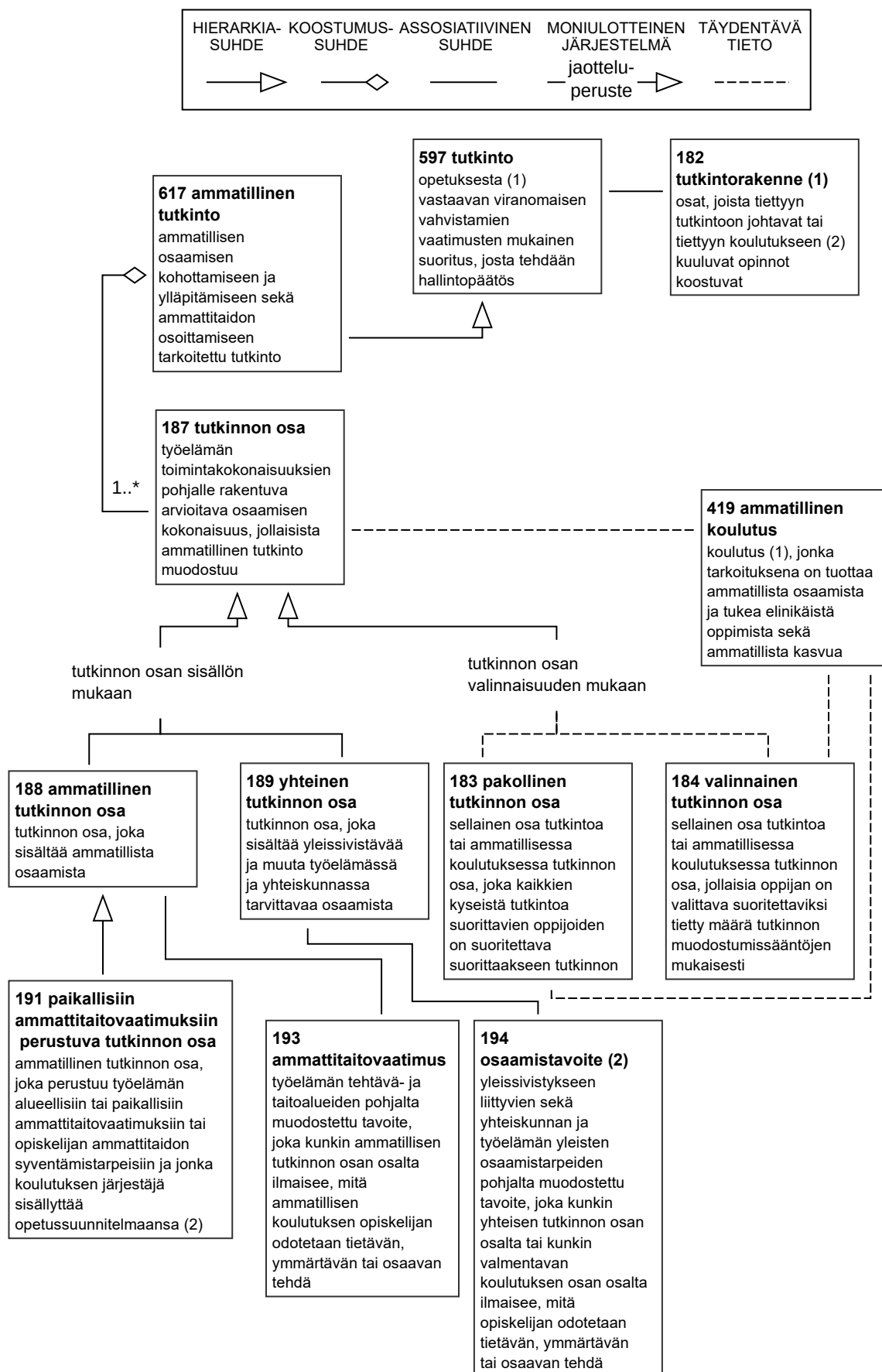
osaamistavoitteet (monikko): Monikkomuotoinen osaamistavoitteet-termi viittaa kokoelmaan osaamistavoitteita; yleensä termillä viitataan yhden *yhteisen tutkinnon osan* tai yhden *valmentavan koulutuksen osan* osaamistavoitteiden kokonaisuuteen tai kokonaisen *ammattillisen perustutkinnon* tai *valmentavan koulutuksen* osaamistavoitteiden kokonaisuuteen.

Vrt. *osaamistavoitteet (1)*.

Käsitteen tunnus: c1648

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaaviot: [Ammattillisten tutkintojen rakenne](#), [Osaamistavoitteet](#) ja [Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa](#)

Käsitekaavio 18. Ammatillisten tutkintojen rakenne.

4.2.3 Lukio-opintojen rakenne

4.2.3.1 Lukio-opintojen rakenne lukiolain 714/2018 mukaisesti

195

moduuli (1)

en study module (1)

määritelmä

lukiokoulutukseen kuuluvien opintojen rakenneosia, jollaisina *pakolliset opinnot* ja *valtakunnalliset valinnaiset opinnot* vuonna 2019 annetuissa lukion *opetussuunnitelman perusteissa* tarjotaan

huomautus

Lukiokoulutuksen pakollisten opintojen moduulit ovat 1–3 *opintopisteen (1)* laajuisia ja valtakunnallisten valinnaisten opintojen moduulit kahden opintopisteen (1) laajuisia. Moduulit ovat rakenneosia, joista *koulutuksen järjestäjä* muodostaa paikallisessa *opetussuunnitelmassa (2)* päätettävät *opintojaksot*.

Käsitteen tunnus: c1613

Luokka: lukiokoulutus

Käsittekaavio: [Lukio-opintojen rakenne lukiolain 714/2018 mukaisesti](#)

196

opintokokonaisuus (1)

en > study entity <opintojakson laajuinen tai sitä suppeampi opintojen kokonaisuus>; > set of study units <usean opintojakson muodostama kokonaisuus>

huomautus

Termillä opintokokonaisuus viitataan *lukiokoulutusta* koskevassa lainsäädännössä ja määräyksissä sekä *lukioissa (1)* useimmiten *opintojakson* laajuiseen opintojen kokonaisuuteen. Lisäksi termillä opintokokonaisuus voidaan viitata opintojaksoa laajempaan tai suppeampaan lukio-opintojen kokonaisuuteen.

Käsitteen tunnus: c1629

Luokka: lukiokoulutus

197

pakolliset opinnot

määritelmä

opinnot, jotka *lukiokoulutuksen järjestäjän* tulee tarjota ja jotka *opiskelijan* tulee suorittaa suorittaakseen lukiokoulutuksen *oppimäärän*

huomautus

Lukiokoulutuksen pakollisista opinnoista on säädetty lukioasetuksessa (810/2018) ja sen liitteessä. Pakollisissa opinnoissa on tietty määrä variaatiota; esimerkiksi jostakin oppiaineesta voi pakollisina opintoina olla valittavana vaikkapa kaksi eri laajuista oppimäärää.

Käsitteen tunnus: c1667

Luokka: lukiokoulutus

Käsittekaavio: [Lukio-opintojen rakenne lukiolain 714/2018 mukaisesti](#)

198

valtakunnalliset valinnaiset opinnot

määritelmä

opinnot, jotka *lukiokoulutuksen järjestäjän* tulee tarjota ja joita *opiskelijan* tulee valita ja suorittaa tietty määrä suorittaakseen lukiokoulutuksen *oppimäärän*

huomautus

Lukiokoulutuksen valtakunnallisista valinnaisista opinnoista on säädetty lukioasetuksessa (810/2018) ja sen liitteessä.

Käsitteen tunnus: c1626

Luokka: lukiokoulutus

Käsittekaavio: [Lukio-opintojen rakenne lukiolain 714/2018 mukaisesti](#)

199

temaattiset opinnot

sv tematiska studier *pl*

en thematic studies *pl*

määritelmä

lukiokoulutuksen valtakunnalliset valinnaiset opinnot, joiden pääasiallisena tavoitteena on kehittää *opiskelijan laaja-alaista osaamista*

huomautus

Koulutuksen järjestäjän tulee tarjota temaattisia opintoja sekä nuorten että aikuisten lukiokoulutuksessa lukioasetuksessa (810/2018) säädettyssä laajuudessa. Temaattisten opintojen tavoitteista ja sisällöstä päätetään koulutuksen järjestäjän hyväksymässä *opetussuunnitelmassa (2)*.

Vrt. aiemmat käsitteet *teemaopinnot* ja *aihekokonaisuus*.

Käsitteen tunnus: c1505

Luokka: lukiokoulutus

Käsittekaavio: [Lukio-opintojen rakenne lukiolain 714/2018 mukaisesti](#)

200

paikalliset valinnaiset opinnot

määritelmä

opinnot, joiden tarjoamisesta päätetään *lukiokoulutuksen järjestäjän* hyväksymässä *opetussuunnitelmassa (2)* ja joita *opiskelija* voi sisällyttää suorittamaansa lukiokoulutuksen *oppimäärään*

huomautus

Paikalliset valinnaiset opinnot voivat olla esimerkiksi yhteen tai useampaan valtakunnalliseen *oppiaineryhmään* tai *oppiaineeseen* liittyviä opintoja, jotka syventävät *pakollisia opintoja* ja *valtakunnallisia valinnaisia opintoja*. Ne voivat olla myös muita *lukiokoulutuksen tehtävään* soveltuvia opintoja.

Käsitteen tunnus: c1627

Luokka: lukiokoulutus

Käsittekaavio: [Lukio-opintojen rakenne lukiolain 714/2018 mukaisesti](#)

201

lukiodiplomi

sv gymnasiediplom *n*

en general upper secondary school diploma

määritelmä

tapa, jolla *lukiokoulutuksen opiskelija* voi osana lukio-opintojaan suorittaa eri *oppiaineryhmissä* tai *oppiaineissa* erityistä osaamista tai harrastuneisuutta osoittavan näytön

huomautus

Lukiodiplomit ovat lukiokoulutuksen yleissivistävän koulutustehtävän mukaista toimintaa.

Lukiodiplomeja voi tällä hetkellä (helmikuu 2019) suorittaa kotitaloudessa, kuvataiteessa, käsityössä, liikunnassa, mediassa, musiikissa, tanssissa ja teatterissa.

Esimerkiksi musiikin lukiodiplomi perustuu lukiokoulutuksen musiikinopetuksen tavoitteisiin ja sisältöihin sekä opiskelijan lukioaikaiseen musiikinopiskeluun. Musiikin lukiodiplomin voi suorittaa musiikkiprojektina (esimerkiksi konsertti) tai näytesalkkuna lukioaikaisista töistä (esimerkiksi soittamisesta tai sävellystyöstä).

Valtioneuvoston asetuksen [942/2014](#) mukaisesti lukiodiplomin suorittamiseksi järjestetään lukiodiplomikurssi. Lukiodiplomikurssi on säännösten mukaan valtakunnallinen *soveltava kurssi*.

Opetushallitus on laatinut lukiodiplomeille 1.8.2016 alkaen valtakunnalliset *opetussuunnitelman perusteet*.

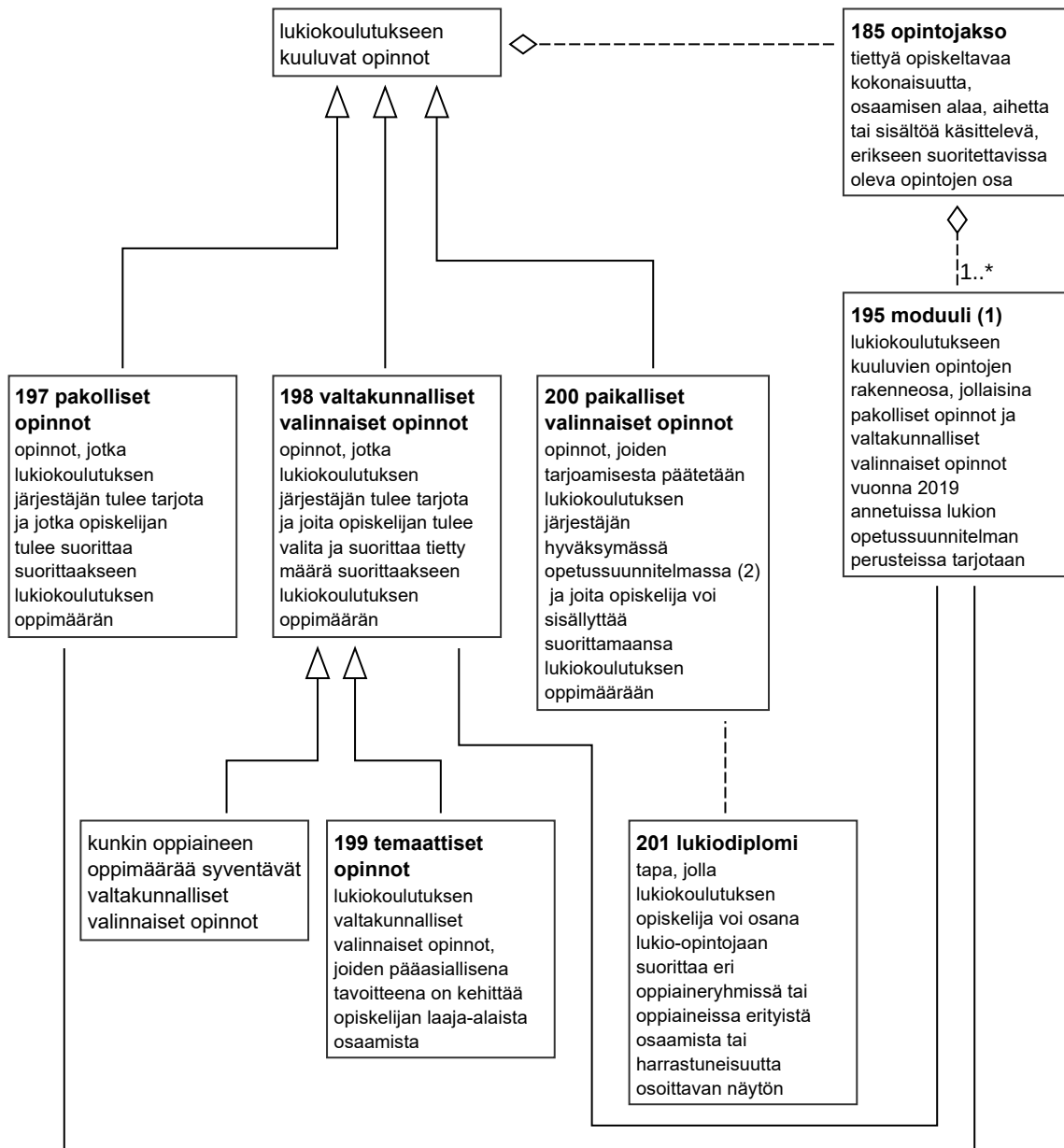
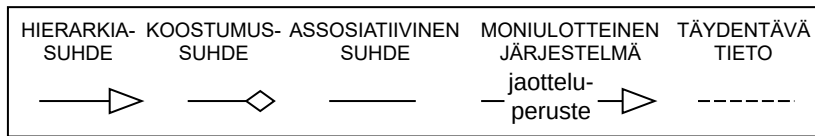
Lukioasetuksen [810/2018](#) mukaan lukiodiplomit ovat lukiokoulutuksen *opetussuunnitelman perusteissa* kahden *opintopisteen (1)* laajuisia *moduuleja (1)*. Lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden (LOPS 2019) mukaan lukiodiplomeja voi *koulutuksen järjestäjän* päätöksellä suorittaa yhdessä tai useammassa oppiaineryhmässä tai oppiaineessa. Lukiodiplomi voi koulutuksen järjestäjän *paikallisessa opetussuunnitelmassa* päättämällä tavalla sisältyä tietyn oppiaineen *paikallisiin valinnaisiin opintoihin*.

Lukio (1) antaa suoritetusta lukiodiplomista *lukiodiplomitodistuksen*, joka on *lukion päättötodistuksen* liite.

Käsitteen tunnus: c274

Luokka: lukiokoulutus

Käsittekaaviot: [Lukio-opintojen rakenne lukiolain 714/2018 mukaisesti](#) ja [Lukio-opintojen rakenne lukiolain 629/1998 mukaisesti](#)

Käsittekaavio 19. Lukio-opintojen rakenne lukiolain 714/2018 mukaisesti.

4.2.3.2 Lukio-opintojen rakenne lukiolain 629/1998 mukaisesti

202

kurssi (1)

sv kurs (1)

en course (2)

määritelmä

lukiokoulutukseen kuuluva opiskeltava kokonaisuus, joka käsittelee tiettyä *oppiainetta* tai muuta aihepiiriä ja joka toimii lukiokoulutuksen opintojen järjestämisen ja suorittamisen yksikkönä

huomautus

Lukioasetuksen (810/1998) mukaan kurssi (1) kestää nuorten lukiokoulutuksessa keskimäärin 38 tuntia ja aikuisille tarkoitettussa lukiokoulutuksessa keskimäärin 28 tuntia.

Kurssi (1) on lukiolain (714/2018), lukioasetuksen (810/2018) ja niiden nojalla annettavien lukiokoulutuksen *opetussuunnitelman perusteiden* myötä siirtymäajan puitteissa vanheneva käsite.

Aiemman lukiolain (629/1998) ja lukioasetuksen (810/1998) mukaisesti kurssia (1) käytettiin opintojen järjestämisen ja suorittamisen yksikkönä. Tällaisena yksikkönä kurssi (1) -käsite korvautuu käsitteellä *opintojakso*. Lisäksi kurssia (1) käytettiin *opintojen mitoitussyksikkönä* (ks. yllä lukioasetuksessa 810/1998 kurssille (1) säädetty laajuus). Uudemmassa lukiolaissa 714/2018 ja lukioasetuksessa 810/2018 opintojen mitoitussyksiköksi on säädetty *opintopiste (1)*.

Käsitteen tunnus: c873

Luokka: lukiokoulutus

Käsitteekaavio: [Lukio-opintojen rakenne lukiolain 629/1998 mukaisesti](#)

203

<lukiokoulutus>

pakollinen kurssi

sv obligatorisk kurs (2)

en compulsory course (2); compulsory studies *pl*; mandatory course (2); mandatory studies *pl*
rather than: obligatory course (2); obligatory studies *pl*

määritelmä

kurssi (1), jonka suorittaminen on edellytys *lukiokoulutuksen oppimäärän* suorittamiselle

huomautus

Lukiokoulutuksen *tuntijaossa* pakollisista kursseista on säädetty valtioneuvoston asetuksessa 942/2014 (9 §).

Englannin termimuodot, jotka alkavat sanalla obligatory, ovat selvästi harvemmin käytettyjä kuin muut tässä vastineina olevat englannin termimuodot.

Pakollinen kurssi on lukiolain (714/2018), lukioasetuksen (810/2018) ja niiden nojalla annettavien lukiokoulutuksen *opetussuunnitelman perusteiden* myötä siirtymäajan puitteissa vanheneva käsite.

Käsitteen tunnus: c271

Luokka: lukiokoulutus

Käsitteekaavio: [Lukio-opintojen rakenne lukiolain 629/1998 mukaisesti](#)

204

<lukiokoulutus>

syventävä kurssi

sv fördjupad kurs

en specialisation course

not: in-depth course

määritelmä

kurssi (1), joka pääasiallisesti välittömästi liittyy aiempaan **pakolliseen kurssiin** ja lisää ja syventää sen tietoa ja jollaisia **opiskelijan** on valittava ja suoritettava säädetty määrä **lukiokoulutuksen oppimäärän** suorittamiseksi

huomautus

Syventävät kurssit voivat olla valtakunnallisia tai koulukohtaisia. Valtioneuvoston asetuksen **942/2014** mukaan valtakunnallisilla syventävillä kursseilla on valtakunnalliset, lukiokoulutuksen **opetussuunnitelman perusteissa** määritellyt tavoitteet ja keskeiset sisällöt. Koulukohtaisten syventävien sisällöstä päättävät **lukiot (1)** itse.

Kaikki syventävät kurssit eivät välittömästi liity pakolliseen kurssiin ja lisää tai syvennä sellaisen tietoja; esimerkiksi lukiokoulutuksessa alkavan B3-kielen kurssit (1) – B3-kielissä ei ole pakollisia kursseja (1).

Syventävä kurssi on lukiolain (**714/2018**), lukioasetuksen (**810/2018**) ja niiden nojalla annettavien lukiokoulutuksen **opetussuunnitelman perusteiden** myötä siirtymäajan puitteissa vanheneva käsite.

Käsitteen tunnus: c272

Luokka: lukiokoulutus

Käsittekaavio: [Lukio-opintojen rakenne lukiolain 629/1998 mukaisesti](#)

205

<lukiokoulutus>

soveltava kurssi; > valtakunnallinen soveltava kurssi; > paikallinen soveltava kurssi

sv tillämpad kurs

en applied course

määritelmä

lukiokoulutuksen opiskelijalle vapaaehtoinen **kurssi (1)**, jollaisia **koulutuksen järjestäjä** voi tarjota valittaviksi ja joka voi olla menetelmäkurssi, eri **oppiaineiden** aineksia sisältävä eheyttävä kurssi taikka saman tai muun koulutuksen järjestäjän tarjoamia ammatillisia opintoja tai muita **lukiokoulutuksen tehtävään** soveltuvia opintoja

huomautus

valtakunnallinen soveltava kurssi, paikallinen soveltava kurssi: Lukiokoulutuksen **opetussuunnitelman perusteiden** (2015) mukaisesti soveltavat kurssit jaetaan valtakunnallisiin soveltaviin kursseihin ja paikallisiin soveltaviin kursseihin. Valtakunnallisia soveltavia kursseja ovat eri **oppiaineissa** ja **aineryhmissä** suoritettavat **koulutuksen järjestäjän** tarjoamat valtakunnallisten opetussuunnitelman perusteiden mukaiset **lukiodiplomit** sekä ne taideopintokurssit, joille Opetushallitus on laatinut valtakunnalliset opetussuunnitelman perusteet lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden luvussa Taiteiden väliset kurssit.

Lukiokoulutuksen soveltavista kursseista on säädetty valtioneuvoston asetuksessa **942/2014**.

Soveltava kurssi on lukiolain (**714/2018**), lukioasetuksen (**810/2018**) ja niiden nojalla annettavien lukiokoulutuksen **opetussuunnitelman perusteiden** myötä siirtymäajan puitteissa vanheneva käsite.

Käsitteen tunnus: c273

Luokka: lukiokoulutus

Käsittekaavio: [Lukio-opintojen rakenne lukiolain 629/1998 mukaisesti](#)

206

taiteiden välinen kurssi

määritelmä

valtakunnallinen *soveltava kurssi*, joka muodostuu taiteenaloja yhdistävistä opinnoista

huomautus

Taiteiden välinen kurssi on lukiolain (714/2018), lukioasetuksen (810/2018) ja niiden nojalla annettavien *lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden* myötä siirtymäajan puitteissa vanheneva käsite.

Käsitteen tunnus: c1640

Luokka: lukiokoulutus

Käsittekaavio: [Lukio-opintojen rakenne lukiolain 629/1998 mukaisesti](#)

207

teemaopinnot

määritelmä

lukiokoulutukseen kuuluvat opinnot, jotka muodostuvat kolmesta valtakunnallisesta *syventävästä kurssista*, joiden tavoitteena on eheyttää *opetusta (1)*, vahvistaa *opiskelijoiden* yksittäistä *oppiainetta* laajempien kokonaisuuksien hallintaa ja lisätä oppiaineiden välistä yhteistyötä

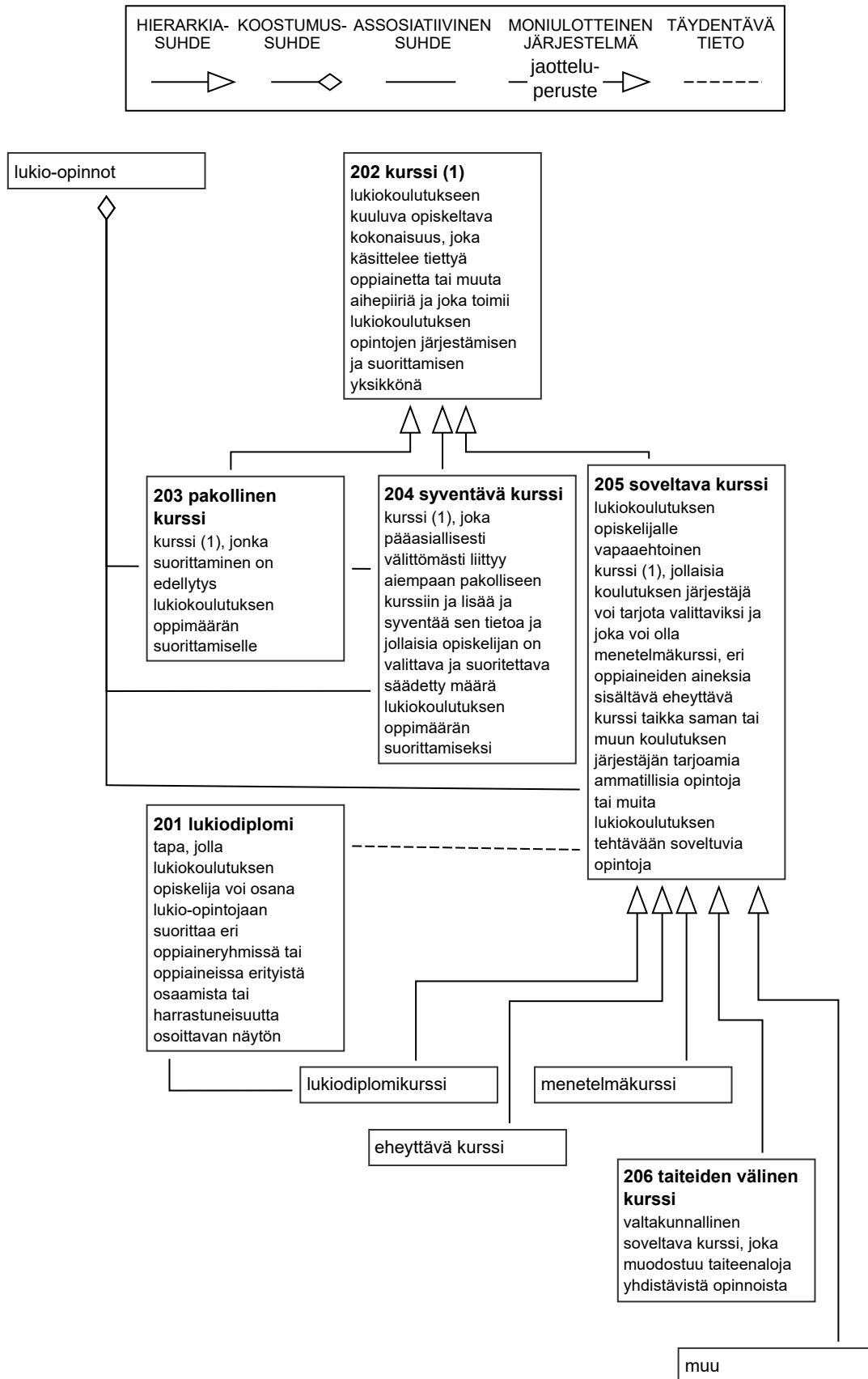
huomautus

Teemaopinnot on lukiolain (714/2018), lukioasetuksen (810/2018) ja niiden nojalla annettavien lukiokoulutuksen *opetussuunnitelman perusteiden* myötä siirtymäajan puitteissa vanheneva käsite.

Vrt. *temaattiset opinnot*.

Käsitteen tunnus: c1642

Luokka: lukiokoulutus

Käsitekaavio 20. Lukio-opintojen rakenne lukiolain 629/1998 mukaisesti.

4.2.4 Korkeakoulututkinnon rakenne

208

<yliopisto>

pääaine

sv huvudämne *n*

en major; major subject

määritelmä

yliopistossa suoritettavan *korkeakoulututkinnon* pääasiallinen *oppiaine*, josta edellytetään eniten *opintosuorituksia tutkintoa* suoritettaessa ja jota opiskelemaan *hakija opiskelijavalinnassa* hyväksytään tai jonka *opiskelija* myöhemmin valitsee

huomautus

Alemmassa korkeakoulututkinnossa pääaineesta edellytetään suoritettavaksi *perusopinnot* ja *aineopinnot* sekä kandidaatin tutkinto. *Ylemmässä korkeakoulututkinnossa* suoritetaan *syventävät opinnot* sekä pro gradu -tutkielma.

Käsitteen tunnus: c265

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: [Opintokokonaisuus ja opintojakso](#)

209

<yliopisto>

sivuaine

sv biämne *n*

en minor; minor subject

määritelmä

oppiaine, jonka *opiskelija* voi valita *pääaineen* ohella opiskeltavaksi *korkeakoulututkinnon* suorittamiseksi

huomautus

Sivuaineita voi valita yhden tai useamman.

Käsitteen tunnus: c266

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: [Opintokokonaisuus ja opintojakso](#)

210

<korkeakoulut>

opintokokonaisuus (2)

hakusana: moduuli (2)

sv studiehelhet

en study module (2)

määritelmä

korkeakoulututkintoon kuuluvien opintojen osa, joka muodostuu kahdesta tai useammasta yhtä tai useampaa aihepiiriä tai ongelma-aluetta käsittelevästä *opintojaksosta*

huomautus

Yliopistoissa opintokokonaisuuksia (2) ovat esimerkiksi tietyn alan tai monitieteiset *perusopinnot*, *aineopinnot* ja *syventävät opinnot*.

Ammatillisessa koulutuksessa puhutaan opintokokonaisuuksien (2) sijaan *tutkinnon osista*.

Tietojärjestelmissä sekä *korkeakoulujen* (1) opintokokonaisuuksia (2) että tutkinnon osia pidetään yhdentyypisinä *koulutuksina* (2).

Laaja opintokokonaisuus (2) voi sisältää osinaan myös toisia opintokokonaisuuksia (2).

Vrt. *lukiokoulutuksen* käsite *opintokokonaisuus* (1).

Käsitteen tunnus: c263

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaaviot: [Opintokokonaisuus ja opintojakso](#), [Koulutustarjonta ja opetustarjonta](#) ja [Koulutus \(2\) -käsitteen alakäsitteitä](#)

211

perusopinnot *pl*

sv grundstudier *pl*

en core studies *pl*

not: basic studies *pl* (obsolete)

määritelmä

yliopiston tai *ammattikorkeakoulun oppiaineen* tai siihen rinnastettavan kokonaisuuden ensimmäisenä suoritettava *opintokokonaisuus (2)*

huomautus

Perusopintojen laajuus on vähintään 25 *opintopistettä (2)*.

Käsitteen tunnus: c267

Luokka: korkeakoulut

Käsitekaavio: [Opintokokonaisuus ja opintojakso](#)

212

aineopinnot

sv ämnesstudier *pl*

en intermediate studies *pl*

määritelmä

yliopiston oppiaineen tai siihen rinnastettavan kokonaisuuden *opintokokonaisuus (2)*, joka suoritetaan *perusopintojen* jälkeen

huomautus

Käsitteen tunnus: c268

Luokka: korkeakoulut

Käsitekaavio: [Opintokokonaisuus ja opintojakso](#)

213

syventävät opinnot *pl*

sv fördjupade studier *pl*

en advanced studies *pl*

määritelmä

yliopiston oppiaineen tai siihen rinnastettavan kokonaisuuden *opintokokonaisuus (2)*, joka suoritetaan *aineopintojen* jälkeen

huomautus

Käsitteen tunnus: c269

Luokka: korkeakoulut

Käsitekaavio: [Opintokokonaisuus ja opintojakso](#)

214

pakollinen opintojakso

sv obligatoriskt studieavsnitt *n*; obligatorisk studieperiod; obligatorisk kurs (1)

en compulsory course (1); required course; mandatory course (1); compulsory study unit
<tietojärjestelmissä, tilastoissa>; required study unit <tietojärjestelmissä, tilastoissa>; mandatory study unit
<tietojärjestelmissä, tilastoissa>
rather than: obligatory course (1); obligatory study unit

määritelmä

opintojakso, joka *opiskelijan* on suoritettava suorittaakseen tietyn *opintokokonaisuuden (2)* tai *tutkinnon*

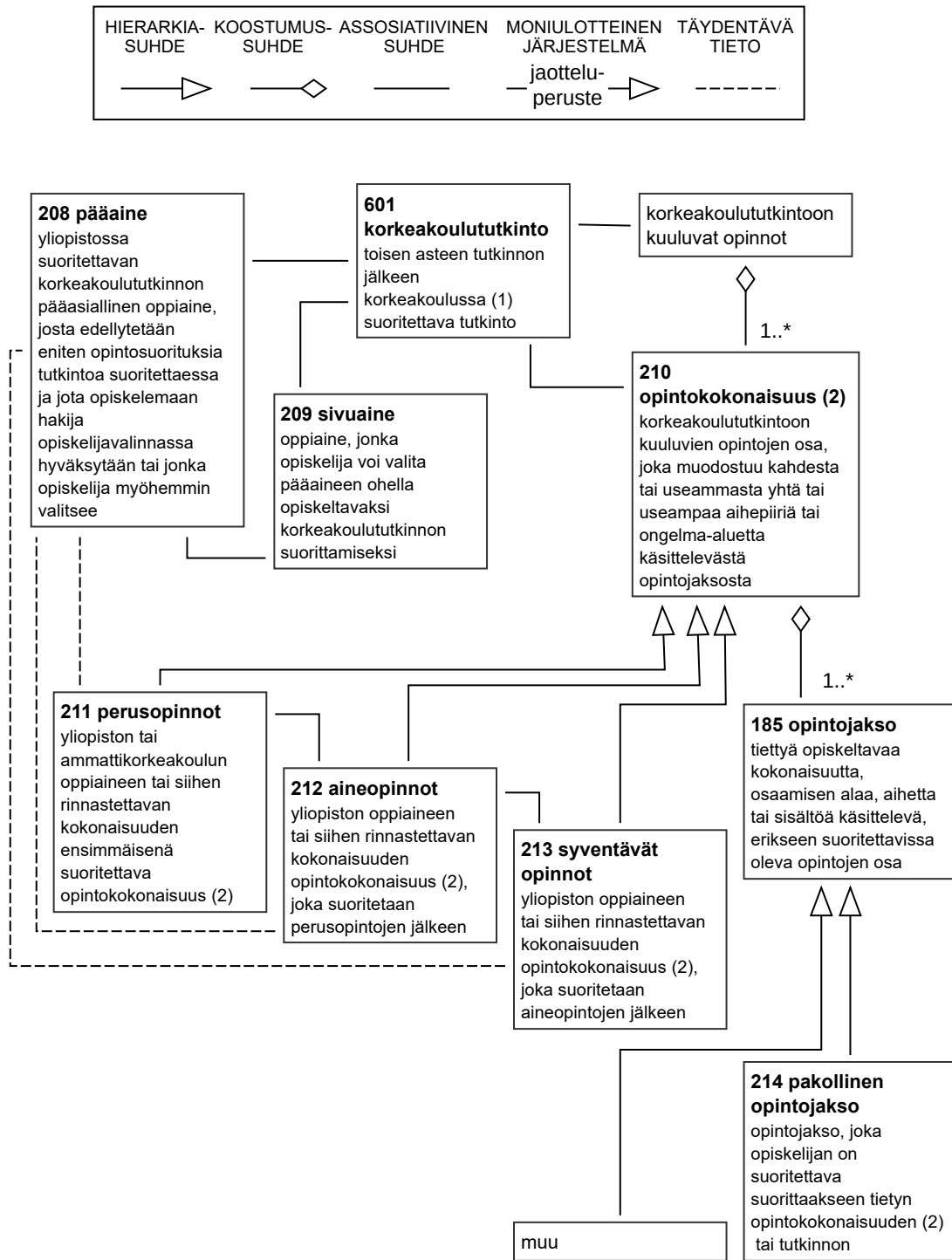
huomautus

Englannin termimuodot, jotka alkavat sanalla obligatory, ovat selvästi harvemmin käytettyjä kuin muut tässä vastineina olevat englannin termimuodot.

Käsitteen tunnus: c270

Luokka: korkeakoulut

Käsitekaavio: [Opintokokonaisuus ja opintojakso](#)

Käsitekaavio 21. Opintokokonaisuus ja opintojakso.

4.3 Oppiaine

215

oppiaine; yhteisen tutkinnon osan osa-alue <ammattillinen koulutus>; **YTO** <ammattillinen koulutus>

sv läroämne *n*; ämne *n*

en subject; subject of common unit <yhteisen tutkinnon osan osa-alue>

määritelmä

opiskeltava tiedonala tai aihealue

huomautus

Määritelmässä sanalla aihealue ei tarkoiteta samaa kuin *esiopetuksessa*.

Käsitteen tunnus: c256

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus, ammattillinen koulutus

Käsittekaavio: [Oppiaine](#)

216

yhteinen oppiaine

määritelmä

perusopetuksen oppimäärään kuuluva *oppiaine*, jota kaikki *oppilaat* opiskelevat

huomautus

Perusopetuksen yhteiset oppiaineet on säädetty perusopetuslaissa [628/1998](#) ja niiden *tuntijako* valtioneuvoston asetuksessa [422/2012](#) (valtioneuvoston asetus perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja perusopetuksen tuntijaosta).

Käsitteen tunnus: c257

Luokka: perusopetus

Käsittekaavio: [Oppiaine](#)

217

valinnainen aine

määritelmä

perusopetuksen oppimäärään kuuluva *oppiaine* tai opintokokonaisuus, jonka *oppilas* voi valita *opetustarjonnasta*

huomautus

Eri *koulutusasteilla* valinnaisten opintojen käsitteet vaihtelevat hiukan. Perusopetuksessa käytettävä käsite on valinnainen aine. *Lukiokoulutuksessa* käytettävät käsitteet ovat *syventävä kurssi*, *soveltava kurssi*, *valtakunnalliset valinnaiset opinnot* ja *paikalliset valinnaiset opinnot*. *Ammatillisessa koulutuksessa* käytetään käsitettä *vapaasti valittava tutkinnon osa*.

Käsitteen tunnus: c258

Luokka: perusopetus

Käsittekaavio: [Oppiaine](#)

218

ainevalinta; > kielivalinta

määritelmä

tapahtuma, jossa *opiskelija* tai perusasteen *oppilaan huoltaja* valitsee opiskeltavan kielen tai muun *oppiaineen opetussuunnitelman (2)* mukaisesta tarjonnasta

huomautus

Käsitteen tunnus: c259

Käsittekaavio: [Oppiaine](#)

219

aineryhmä <perusopetus, lukiokoulutus>; **oppiainekokonaisuus** <perusopetus>;

ainekokonaisuus <perusopetus>; **oppiaineryhmä** <lukiokoulutus>

sv läroämnesgrupp <lukiokoulutus>

en subject group <lukiokoulutus>

määritelmä

kokonaisuus, joka muodostuu kahdesta tai useammasta [oppiaineesta](#)

huomautus

[Perusopetuksen](#) aineryhmiä ovat esimerkiksi ympäristö- ja luonnontieteet sekä taito- ja taideaineet.

Perusopetuksessa termiä oppiainekokonaisuus käytetään epävirallisena synonyymina termille aineryhmä.

[Lukiokoulutuksessa](#) oppiaineryhmiä ovat esimerkiksi humanistis-yhteiskunnalliset opinnot ja matemaattis-luonnontieteelliset opinnot.

Käsitteen tunnus: c260

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus

Käsittekaavio: [Oppiaine](#)

220

katsomusaine

sv religion och livsåskådningkunskap

en religion and worldview studies

huomautus

Katsomusaineiksi kutsutaan [peruskoulun \(1\)](#) ja [lukiokoulutuksen oppiaineista](#) uskontoa ja elämäntutkimustietoa.

Käsitteen tunnus: c261

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus

Käsittekaavio: [Oppiaine](#)

221

kieliohjelma

sv språkprogram *n*

en language programme

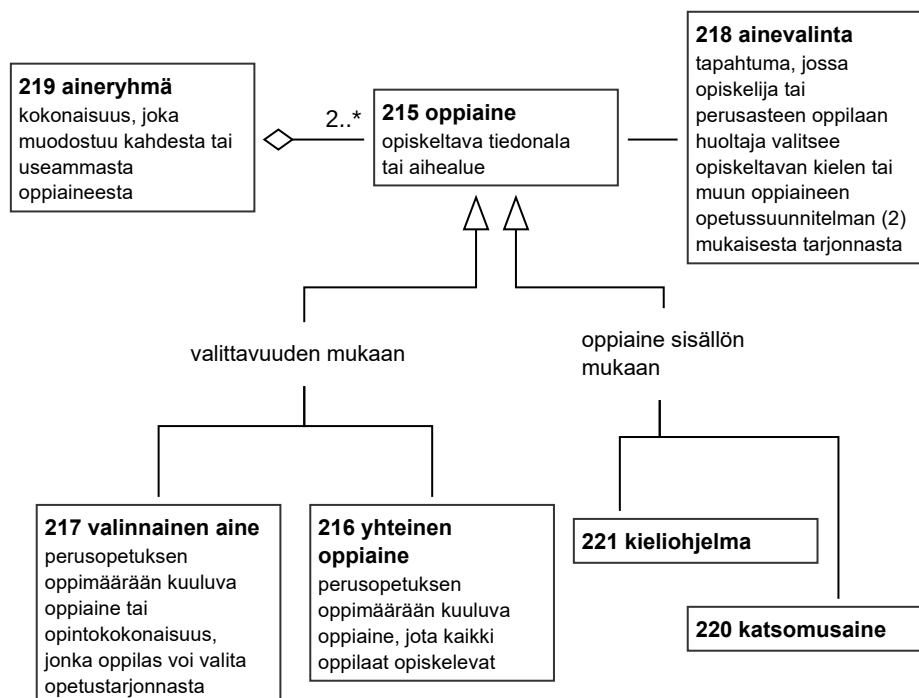
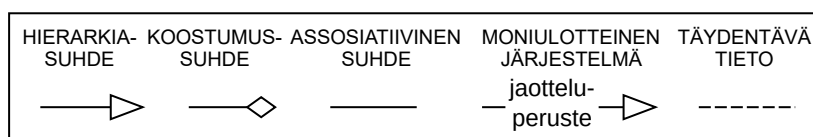
huomautus

Termillä kieliohjelma viitataan [peruskoulun \(1\)](#) ja [lukion \(1\) opetuksen järjestäjän tai koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelman \(2\)](#) mukaiseen kielitarjontaan. Kieliohjelmasta ilmenee esimerkiksi, mitä kieliä peruskoulussa (1) tai lukiossa (1) voi opiskella ja kuinka laajasti (esimerkiksi miltä luokka-asteelta alkaen).

Käsitteen tunnus: c262

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus

Käsittekaavio: [Oppiaine](#)

Käsitekaavio 22. Oppiaine.

4.4 Koulutustoimijan opetussuunnitelmat ja koulutustarjonta

4.4.1 Opetussuunnitelma

222

opetussuunnitelma (1)

sv läroplan
en curriculum

määritelmä

suunnitelma *kasvatuksen* ja *opetuksen (1)* valtakunnallisten, paikallisten tai oppilas- tai opiskelijakohtaisten tavoitteiden saavuttamiseksi ja *koulutukselle (1)* tai *koulutukselle (2)* asetettujen tehtävien suorittamiseksi

huomautus

Opetussuunnitelmassa (1) kuvataan myös opetuksen (1) järjestämistavat.

Käsitteen tunnus: c275

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus

Käsitekaaviot: [Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet](#) ja [Opetussuunnitelma](#)

223

opetussuunnitelma (2); opetuksen järjestäjän opetussuunnitelma <perusopetus>; koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelma <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>

sv lokal läroplan; undervisningsplan <korkeakoulut>

en local curriculum <perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>; education provider-specific curriculum <perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>; institute-specific curriculum <korkeakoulut>

määritelmä

opetuksen järjestäjän, koulutuksen järjestäjän tai *korkeakoulun (1)* suunnitelma *opetuksen (1)* järjestämisestä ja toteuttamisesta

huomautus

Esiopetuksen ja *perusopetuksen* opetuksen järjestäjän opetussuunnitelmassa ja *lukiokoulutuksen* koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelmassa noudatetaan *opetussuunnitelman perusteita*.

Ammatillisen koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelmassa noudatetaan *ammattillisen perustutkinnon* perusteita.

Perusopetuksen opetuksen järjestäjän opetussuunnitelmassa voi olla koulukohtainen osio.

Perusopetuksen opetuksen järjestäjän opetussuunnitelma koskee opetuksen (1) lisäksi *kasvatusta* ja *oppimisen* ja koulunkäynnin tukea.

Lukiokoulutuksessa koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelma koskee opetuksen (1) lisäksi *kodin ja oppilaitoksen yhteistyötä* ja *opiskelijahuoltoa*.

Kansanopistojen ja *liikunnan koulutuskeskusten* tulee laatia opetussuunnitelma (2) *koulutukselle (2)*, jonka kesto on vähintään kahdeksan viikkoa tai joka sisältää *etäopetusta* tai työssäoppimista.

Korkeakoulun (1) opetussuunnitelmassa (2) kuvataan mm. opintojen rakenne, opintojen *osaamistavoitteet (1)* sekä *opetuksen (1)* järjestämistavat.

Korkeakoulun (1) opetussuunnitelmaa (2) ei välttämättä ole olemassa yhtenä dokumenttina, vaan se voi koostua osista, joista päätetään eri aikoina.

Käsitteen tunnus: c276

Luokka: esiopetus, perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut

Käsittekaaviot: [Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet](#) ja [Opetussuunnitelma](#)

224

lukuvuosisuunnitelma <perusopetus, lukiokoulutus>; oppilaitoksen työsuunnitelma <ammattillinen koulutus>; vuosittain laadittava opetussuunnitelmaan perustuva suunnitelma <lukiokoulutus>; vuosisuunnitelma <lukiokoulutus>; ~ opetusohjelma <korkeakoulut>

sv läroanstaltens verksamhetsplan för läsåret <lukiokoulutus>

en school-specific annual plan

määritelmä

opetuksen järjestäjän tai *koulutuksen järjestäjän* laatima suunnitelma *lukuvuoden opetustarjonnasta, opetuksen (1)* järjestämisestä ja muusta toiminnasta sekä *oppilaitoksen* työajoista

huomautus

Tässä määritelty suunnitelma on käytössä *perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa* ja *ammattillisessa koulutuksessa*.

Perusopetusasetuksessa (852/1998) ja lukioasetuksessa (810/1998) lukuvuosisuunnitelma on säädetty opetuksen tai koulutuksen järjestäjän tehtäväksi. Suunnitelmassa päätetään kuitenkin oppilaitoskohtaisista asioista, ja käytännössä suunnitelman laatiminen on delegoitu *koulutusorganisaatioille (peruskouluille (1))* ja oppilaitoksille).

Korkeakouluissa (1) vastaavansisältöistä asiakirjaa kutsutaan opetusohjelmaksi.

Korkeakouluissa (1) *tutkintovaatimukset* ja kutakin lukuvuotta koskeva opetusohjelma muodostavat yhdessä *opetussuunnitelman (2)*.

Käsitteen tunnus: c277

Luokka: perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut

Käsittekaavio: [Opetussuunnitelma](#)

225

<korkeakoulut>

tutkintovaatimukset

määritelmä

korkeakoulun (1) opetussuunnitelman (2) osa, jossa kuvataan *tutkinnon* suorittamisen edellyttämät tiedot ja osaaminen

huomautus

Tutkintovaatimuksia ei välttämättä kuvata erillisenä asiakirjana.

Käsitteen tunnus: c1034

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaaviot: [Opetussuunnitelma](#) ja [Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen](#)

226

<esiopetus, perusopetus>

oppimissuunnitelma

määritelmä

esiopetuksessa olevalle lapselle tai *perusopetuksen oppilaalle* laadittava kirjallinen, pedagoginen suunnitelma *oppimisen* ja/tai koulunkäynnin etenemisestä, opetusjärjestelyistä ja tarvittavasta tuesta

huomautus

Oppimissuunnitelmaa voidaan tarvittaessa käyttää osana *yleistä tukea*, ja sitä tulee käyttää *tehostetun tuen* aikana. Oppimissuunnitelma tehdään myös, jos perusopetuksen oppilaalla on päätös oman *opinto-ohjelman* mukaan etenemisestä, *erityisistä opetusjärjestelyistä* tai hänet on otettu *joustavan perusopetuksen* toimintaan. *Eriyistä tukea (1)* saavalle perusopetuksen oppilaalle tehdään oppimissuunnitelman sijaan *henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma*.

Käsitteen tunnus: c280

Luokka: esiopetus, perusopetus

Käsittekaavio: [Opetussuunnitelma](#)

227

henkilökohtainen opintosuunnitelma <lukiokoulutus, korkeakoulut>; **henkilökohtainen opiskelusuunnitelma** <lukiokoulutukseen valmistava koulutus>; **HOPS** <lukiokoulutukseen valmistava koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut>; **oma opinto-ohjelma** <perusopetukseen valmistava opetus>
hakusana: rajattu HOPS; avoin HOPS

sv individuell studieplan <perusopetus, lukiokoulutus, korkeakoulut>; ISP <perusopetus, lukiokoulutus, korkeakoulut>

en personal study plan; PSP
rather than: personalised study plan; individual study plan

määritelmä

oppijan omaan käyttöön tarkoitettu suunnitelma opintojen suorittamisesta

huomautus

Käsitettä henkilökohtainen opintosuunnitelma tai henkilökohtainen opiskelusuunnitelma käytetään *perusopetuksen*, *lukiokoulutuksen* ja *korkeakoulujen (1)* lisäksi *perusopetukseen valmistavassa opetuksessa* ja *lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa*.

Lukiokoulutuksessa henkilökohtainen opintosuunnitelma koostuu opiskelusuunnitelmasta, ylioppilastutkintosuunnitelmasta sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelmasta.

rajattu HOPS: Termiä rajattu HOPS (sv begränsad; en narrow) käytetään tietojärjestelmissä viittaamaan siihen osaan henkilökohtaisesta opiskelusuunnitelmasta, joka sisältää esimerkiksi opintojen aikataulutukseen, valinnaisiin opintoihin ja korvaavuuksiin liittyvät valinnat.

avoin HOPS: Termiä avoin HOPS (sv öppen; en open-ended) käytetään tietojärjestelmissä viittaamaan siihen osaan henkilökohtaisesta opiskelusuunnitelmasta, joka liittyy laajemmin yksilöllisen opintopolun suunnitteluun osana henkilökohtaista kehittymistä.

personal study plan / personalised study plan: Englannin vastine personal study plan on tämän käsitteen kohdalla suositettavampi kuin personalised study plan, sillä oppija laatii suunnitelman itse. (Sana personalised viittaisi prosessiin, jossa suunnitelma henkilökohtaistetaan oppijalle.)

individual study plan: Englannin sana "individual" voi viitata 'henkilökohtaisen' lisäksi myös 'yksittäiseen'. Monitulkintaisuuden vuoksi termin "individual study plan" käyttöä ei suositella henkilökohtaisen opiskelu- tai opintosuunnitelman vastineena.

Käsitteen tunnus: c279

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus, korkeakoulut

Käsitekaavio: [Opetussuunnitelma](#)

228

(vanhentunut)

henkilökohtainen opiskeluohjelma

määritelmä

oppisopimuskoulutuksessa tehtävä suunnitelma, johon kirjataan ammattitaito, johon *opiskelija* pyrkii, ja tapa, jolla opiskelija osoittaa saavuttamansa ammattitaidon

huomautus

Henkilökohtaiseen opiskeluohjelmaan voidaan kirjata myös *näyttötutkinnon henkilökohtaistamista* koskevat tiedot.

Henkilökohtaisen opiskeluohjelman laativat opiskelija, työnantaja ja *koulutuksen järjestäjä*.

Vrt. *henkilökohtaistamista koskeva asiakirja*.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika. Lain 513/2017 voimaan tullessa tämän käsitteen korvasi käsite *henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma*.

Käsitteen tunnus: c935

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaavio: [Opetussuunnitelma](#)

229

<perusopetus>

opinto-ohjelma

määritelmä

ohjelma, joka sisältää tiedot siitä, mitä opintoja ja missä laajuudessa *oppilaan* on tarkoitus tietynä ajanjaksona suorittaa

huomautus

Perusopetusasetuksen (852/1998, 10 §) mukaan *perusopetuksen* oppilaalle tulee kunkin *lukuvuoden* päättyessä antaa *todistus*, johon merkitään oppilaan opinto-ohjelma ja oppiaineittain tai aineryhmittäin arvio siitä, miten oppilas on saavuttanut asetetut tavoitteet, sekä arvio oppilaan käyttäytymisestä.

Lisäksi käsite opinto-ohjelma liittyy perusopetuksen nk. vuosiluokkiin sitomattomaan *opiskeluun*. Perusopetusasetuksen (852/1998, 11 §) mukaan *opetussuunnitelmassa (1)* voidaan määrätä, että eri *oppiaineiden* opinnoissa voidaan edetä *vuosiluokkiin* jaetun *oppimäärän* sijasta oppilaan oman opinto-ohjelman mukaisesti.

Käsitteen tunnus: c243

Luokka: perusopetus

Käsitekaavio: [Opetussuunnitelma](#)

230

henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma; HOKS

sv personlig utvecklingsplan för kunnandet; PUK

en personal competence development plan

määritelmä

henkilökohtainen suunnitelma, joka sisältää *ammattillisen koulutuksen opiskelijalle* tehtävää *henkilökohtaistamista* koskevat tiedot

huomautus

Henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan kirjataan opiskelijan yksilölliset *osaamisen tunnistamista*, *osaamisen tunnustamista*, osaamisen hankkimista ja osoittamista sekä ohjaus- ja tukitoimia koskevat tiedot.

Henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan kirjataan tietoja mm. opiskelijan *ammattillisen tutkinnon* suorittamiseen tai *oppimiseen* liittyvistä tavoitteista, valinnoista, *opetuksesta (1)* ja *oppimisympäristöistä* sekä esimerkiksi mahdollisesta .

Henkilökohtainen osaaminen kehittämissuunnitelma laaditaan ja päivitetään yhdessä opiskelijan kanssa. Henkilökohtaista osaamisen kehittämissuunnitelman toteutumista seurataan ja suunnitelmaa päivitetään opintojen aikana tarvittaessa.

Henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman laatimiseen, päivittämiseen ja hyväksymiseen osallistuvista tahoista on säädetty ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017).

Käsitteen tunnus: c1240

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaaviot: [Opetussuunnitelma](#) ja [Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa](#)

231

henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma; HOJKS

määritelmä

[erityisen tuen \(1\)](#) päätökseen perustuva suunnitelma [oppilaan oppimiseen](#) ja koulunkäyntiin liittyvistä tavoitteista sekä [opetuksen \(1\)](#) sisällöistä, tukimuodoista, pedagogisista menetelmistä ja [oppimisympäristöön](#) liittyvistä tukitoimista

huomautus

Perusopetuslain (628/1998, 17 §) mukaisesti erityistä tukea koskevan päätöksen toimeenpanemiseksi oppilaalle on laadittava henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS). Kaikki erityistä tukea saavan oppilaan tuki kirjataan HOJKSiin. HOJKS on kirjallinen suunnitelma, jossa määritellään mm. [opiskelun](#) erityiset painoalueet, oppilaan edistymisen [seuranta ja arviointi \(2\)](#), oppilaan mahdollisuus osoittaa osaamisensa eri tavoin, arviointitavat ja ajankohdat, oppilaan [itsearviointi \(2\)](#) sekä muut pedagogiset ratkaisut, kuten joustavat ryhmittelyt, samanaikaisopetus, opetusmenetelmät, opiskelustrategiat, työskentelytavat, kommunikointitavat ja [oppimateriaalit](#).

Ennen ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 531/2017 voimaantuloa [ammattillisen peruskoulutuksen koulutuksen järjestäjän](#) tuli erityisopetuksen toteuttamiseksi laatia [opiskelijalle](#) henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS). HOJKS:n sisällöstä säädettiin valtioneuvoston asetuksessa ammatillisesta peruskoulutuksesta (811/1998, 8 §). Suunnitelma mainittiin myös laissa ammatillisesta peruskoulutuksesta (630/1998, 20 §). Lain 513/2017 voimaan tullessa tämän käsitteen korvasi käsite [henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma](#).

Käsitteen tunnus: c281

Luokka: esiopetus, perusopetus

Käsittekaavio: [Opetussuunnitelma](#)

232

(vanhentunut)

henkilökohtainen näyttösuunnitelma; HENSU

määritelmä

henkilökohtainen suunnitelma [näyttötutkinnon](#) osien suorittamisesta

huomautus

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika. Lain 513/2017 voimaan tullessa tämän käsitteen korvasi käsite [henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma](#).

Käsitteen tunnus: c282

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaavio: [Opetussuunnitelma](#)

233

henkilökohtainen opinto- ja valmennussuunnitelma; HOVS

määritelmä

suunnitelma, jossa yhdistyy [opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma](#) ja hänen urheilulajinsa valmennussuunnitelma

huomautus

Käsitteen tunnus: c283

Käsittekaavio: [Opetussuunnitelma](#)

234

(vanhentunut)

henkilökohtaistamista koskeva asiakirja

määritelmä

ammattillisessa aikuiskoulutuksessa käytettävä asiakirja, johon kirjataan tiedot *näyttötutkintoon* liittyvästä *henkilökohtaistamisesta*

huomautus

Henkilökohtaistamista koskevan asiakirjan laatii *koulutuksen järjestäjä* yhdessä *tutkinnon suorittajan* kanssa.

Henkilökohtaistamista koskevan asiakirjan sisällöstä säädetään valtioneuvoston asetuksessa (25.6.2015) ammatilliseen aikuiskoulutukseen liittyvästä henkilökohtaistamisesta.

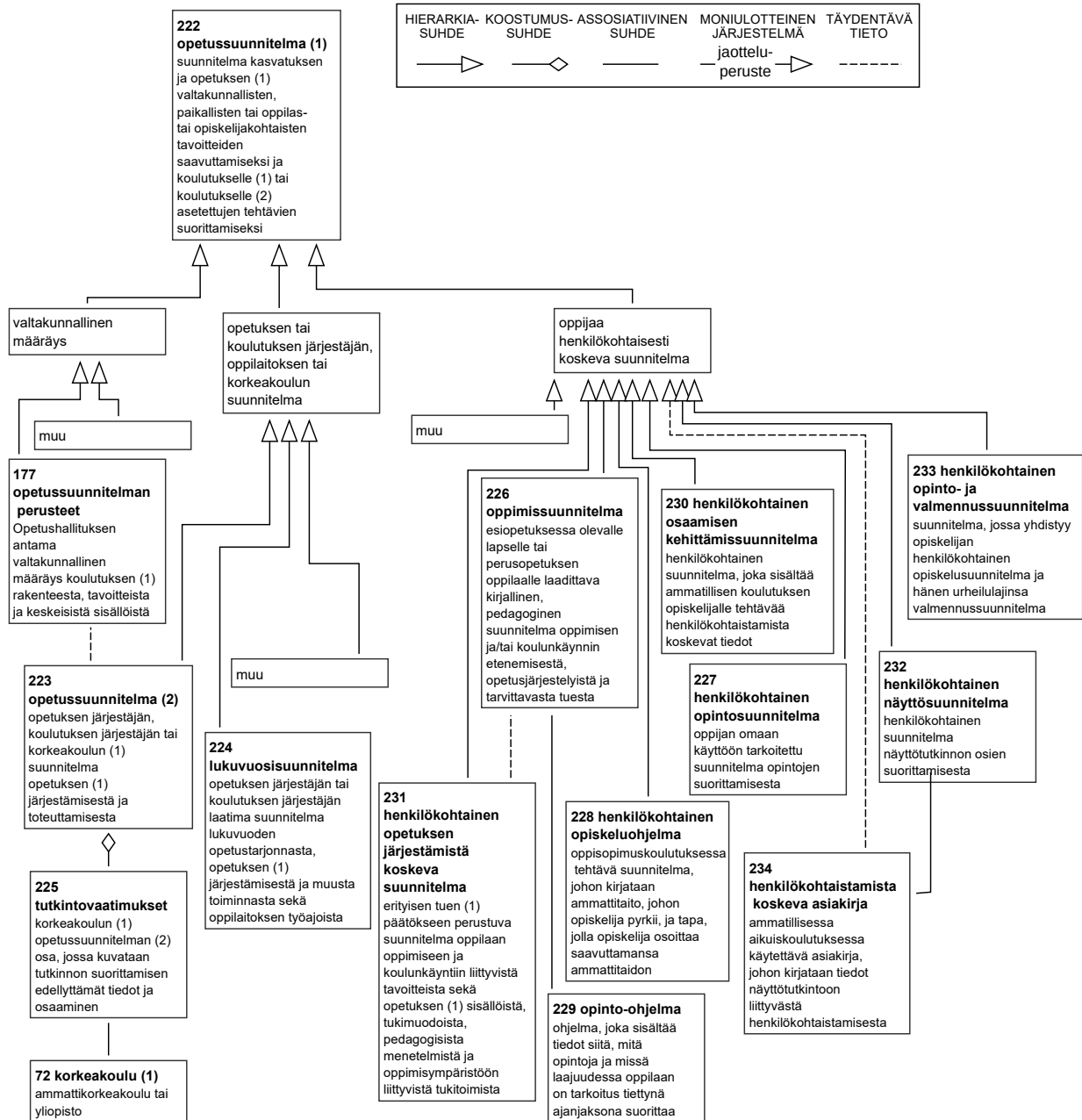
Henkilökohtaistamista koskevaan asiakirjaan merkitään muun muassa tutkinnon suorittajan aiemmin hankkima ja osoittama osaaminen, tiedot niistä *tutkinnon osista*, jotka on ilmoitettu *tutkintotoimikunnalle* niiden liittämiseksi tutkintosuoritukseen, tiedot niistä tutkinnon osista, joista on tehty tutkintotoimikunnalle esitys *osaamisen tunnustamista* varten; *näyttötutkintoon valmistavan koulutuksen* ja muun ammattitaidon hankkimisen tarve; tarvittava *ohjaus* ja tuki; mahdollisesti tarvittavat opiskeluvalmiuksia parantavat opinnot.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika. Lain 513/2017 voimaan tullessa tämän käsitteen korvasi käsite *henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma*.

Käsitteen tunnus: c934

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaavio: [Opetussuunnitelma](#)

Käsittekaavio 23. Opetussuunnitelma.

4.4.1.1 Opetussuunnitelmaan liittyviä käsitteitä

235

<lukiokoulutus>

aihekokonaisuus

sv temaområde; ämneshelhet

en cross-curricular theme

määritelmä

lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteissa (1) annettu, *opetuksen (1)* eheyttämiseen pyrkivä teema, jolla on liittymäkohtia useisiin *oppiaineisiin* ja jota käsitellään eri oppiaineiden yhteydessä ja *oppilaitoksen* muussa toiminnassa

huomautus

Esimerkkejä *lukiokoulutuksen* vuoden 2015 opetussuunnitelman perusteiden (1) mukaisista aihekokonaisuuksista ovat ”ihmisenä kasvaminen”, ”kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys” sekä ”osallistuva kansalaisuus”.

Aihekokonaisuus on lukiolain (714/2018), lukioasetuksen (810/2018) ja niiden nojalla annettavien lukiokoulutuksen *opetussuunnitelman perusteiden* myötä siirtymäajan puitteissa vanheneva käsite.

Käsitteellä aihekokonaisuus, samoin kuin lukiolain 714/2018 myötä tulleilla käsitteillä *laaja-alainen osaaminen* ja *temaattiset opinnot*, on *opetusta (1)* eheyttävä tehtävä.

Käsite aihekokonaisuus on mainittu myös perusopetuslaissa (628/1998). OKSAn 2. laitoksessa käsite on kuitenkin määritelty vain lukiokoulutuksen näkökulmasta.

Käsitteen tunnus: c285

Luokka: lukiokoulutus

236

<lukiokoulutus>

laaja-alainen osaaminen

en transversal competence

määritelmä

osaaminen, joka rakentuu tiedoista, taidoista, arvoista, asenteista ja tahdosta, jotka tarvitaan *lukiokoulutuksen opiskelijan* hyvää yleissivistystä ja hyväksi ihmiseksi kasvamista, kestävän tulevaisuuden rakentamista sekä jatko-opinto-, työelämä- ja kansainvälisyysvalmiuksia varten

huomautus

Laaja-alaisella osaamisella on lukiokoulutusta eheyttävä tehtävä. *Lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteissa* 2019 laaja-alaisen osaamisen osa-alueet muodostavat lukiokoulutuksen *oppiaineiden* yhteiset tavoitteet.

Laaja-alaisen osaamisen kuusi osa-aluetta ovat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen, monitieteinen ja luova osaaminen, yhteiskunnallinen osaaminen, eettisyys ja ympäristöosaaminen sekä globaali- ja kulttuuriosaaminen.

Käsite laaja-alainen osaaminen on käytössä lukiokoulutuksen lisäksi myös *varhaiskasvatuksessa*, *esiopetuksessa* ja *perusopetuksessa*. OKSAn 2. laitoksessa käsite on kuitenkin määritelty vain lukiokoulutuksen näkökulmasta.

Vrt. *temaattiset opinnot*.

Käsitteen tunnus: c1638

Luokka: lukiokoulutus

237

opetuksen eriyttäminen

sv differentiering av undervisningen

en differentiation of teaching

määritelmä

toiminta, jossa samaan *opetusryhmään (2)* kuuluville *oppilaille* tai *opiskelijoille* annetaan *opetusta (1)* heidän toisistaan poikkeavien tarpeidensa mukaisesti

huomautus

Eriyttämisessä voidaan tarpeiden mukaan vaihdella *opiskelun* laajuutta, syvyyttä ja etenemisnopeutta. Eriyttäminen voi tapahtua esimerkiksi opetuksen (1) sisältöjä, käytettäviä *opetusmateriaaleja* ja menetelmiä, työtapoja, kotitehtävien määrää ja käytettävissä olevaa aikaa vaihtelemalla.

Käsitteen tunnus: c286

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus

238

koulutuksen tavoitteet; > esiopetuksen tavoitteet; > perusopetuksen tavoitteet;

> lukiokoulutuksen tavoitteet <valtioneuvoston asetus 942/2014>; > lukiokoulutuksen tehtävät <lukion opetussuunnitelman perusteet 2015>; > lukiokoulutuksen tarkoitus <lukiolaki 714/2018>

mieluummin kuin: opetuksen tavoitteet <esiopetus, perusopetus>

sv utbildningens mål *n pl*; > mål *n pl* för den grundläggande utbildningen; > gymnasieutbildningens mål

en mission of education; > mission of general upper secondary education <lukiokoulutuksen tavoite>

määritelmä

niiden päämäärien kokonaisuus, joihin *koulutuksella (1)* pyritään

huomautus

Esiopetuksen ja *perusopetuksen* tavoitteista on säädetty perusopetuslaissa (628/1998) ja valtioneuvoston asetuksessa perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja perusopetuksen *tuntijaosta (422/2012)*.

Lukiokoulutuksen tavoitteista on säädetty lukiolaissa (629/1998) sekä valtioneuvoston asetuksessa lukiolaissa tarkoitetun koulutuksen yleisistä valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta (942/2014).

Perusopetuksen tavoitteita ovat esimerkiksi tukea *oppilaan* kasvamista ihmisyyteen ja eettisesti vastuukykyiseen yhteiskunnan jäsenyyteen, tarjota elämässä tarpeellisia tietoja ja taitoja, lisätä sivistystä ja tasa-arvoa ja turvata yhdenvertaisuutta.

Lukiokoulutuksen tavoitteita ovat lain 942/2014 mukaan esimerkiksi tukea *opiskelijan* tasapainoista henkistä, fyysistä ja sosiaalista kasvua sekä edistää elämän, ihmisoikeuksien, kestävän kehityksen, ympäristön ja kulttuurien monimuotoisuuden kunnioittamista.

Esi- ja perusopetuksella on yleis- ja erityistavoitteet. Valtioneuvoston asetuksessa 422/2012 säädetään perusopetuksen yleiset tavoitteet ja asetuksen 5 §:ssä lisäksi muille kuin *oppivelvollisuuttaan* suorittaville oppilaille annettavan *opetuksen (1)* erityiset tavoitteet.

opetuksen tavoitteet: Säädöksissä (esim. perusopetuslaki 628/1998 ja valtioneuvoston asetus 422/2012) käytetään lyhyttä termimuotoa "opetuksen tavoitteet", jolla viitataan sekä käsitteeseen esiopetuksen tavoitteet ja että käsitteeseen perusopetuksen tavoitteet. Termin opetuksen tavoitteet käyttäminen koulutuksen (1) tavoitteista ei kuitenkaan ole suositeltavaa, sillä termillä opetuksen tavoitteet viitataan myös yksittäisten *oppiaineiden* tavoitteisiin. Esimerkiksi perusopetuksen osalta oppiaineiden tavoitteista on säädetty *opetussuunnitelman perusteissa*.

Käsitteen tunnus: c287

Luokka: esiopetus, perusopetus, lukiokoulutus

239

opetustunti

sv undervisningstimme
en lesson
not: teaching hour

määritelmä

yksikkö, joka ilmaisee [opetukseen \(1\)](#) käytettävää aikamäärää tuntia kohti

huomautus

Opetustuntia käytetään aikayksikkönä opetuksessa (1), opetuksen (1) suunnittelussa ja hallinnossa.

Käsitteen tunnus: c288

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus

4.4.2 Koulutustarjonta

240

koulutustarjonta

sv utbildningsutbud *n*
en study opportunities available; provision of study opportunities; education and training provision

määritelmä

kokonaisuus, joka muodostuu tietyssä aikana tarjottavista [koulutusmahdollisuuksista](#), tarjolla olevia [aloituspaikkoja](#) koskevista tiedoista sekä muista koulutusmahdollisuuksiin liittyvistä tiedoista

huomautus

Tarjottavista koulutusmahdollisuuksista voidaan antaa tietoa esimerkiksi verkkopalveluissa tai opinto-oppaissa.

Käsite koulutustarjonta voidaan ymmärtää myös muilla tavoilla. Esimerkiksi [hakijan](#) kannalta koulutustarjonta on kokonaisuus, joka muodostuu [koulutustoimijoiden](#) tarjoamista koulutusmahdollisuuksista yhteensä. Yksittäisen koulutustoimijan näkökulmasta koulutustarjonta voidaan ymmärtää toimijan itsensä tarjoamien [koulutuksen toteutusten](#) kokonaisuudeksi.

Käsitteen tunnus: c289

Luokka: ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulutus, vapaa sivistystyö

Käsitekaaviot: [Koulutustarjonta ja opetustarjonta](#) ja [Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi](#)

241

opetustarjonta <perusopetus, ammatillinen, lukiokoulutus, korkeakoulutus>; opintotarjotin <lukiokoulutus>; opintojakso- ja opintotarjotin <lukiokoulutus>

ei: > kurssitarjotin <lukiokoulutus> (vanhentunut)

sv undervisningsutbud *n*
en teaching on offer; available courses and modules; > course selection <lukiokoulutuksen opintojaksoista>; > courses on offer <opintojaksoista>; > available courses <opintojaksoista> rather than: available teaching; available instruction

määritelmä

kokonaisuus, joka muodostuu yksittäisistä [opintojaksoista](#), [opintokokonaisuuksista \(1\)](#), [opintokokonaisuuksista \(2\)](#) tai [tutkinnon osista](#), joiden suorittamismahdollisuutta tietyssä aikana tarjotaan, tai ([perusopetuksen](#) osalta) [oppiaineiden oppimääristä](#), joita tietyssä aikana on tarkoitus suorittaa

huomautus

Ero [koulutustarjonnan](#) ja opetustarjonnan välillä on, että koulutustarjonta on suunnattu henkilöille, jotka eivät toistaiseksi opiskele kyseisessä [koulutusorganisaatiossa](#) tai [koulutuksessa \(2\)](#); opetustarjonta puolestaan on tarkoitettu tarjoavan koulutusorganisaation [oppilaille](#) tai [opiskelijoille](#).

Käsitteen tunnus: c290

Luokka: perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulutus, vapaa sivistystyö

Käsitekaavio: [Koulutustarjonta ja opetustarjonta](#)

242

koulutustarjonnan koulutuslaji; koulutuslaji

sv typ av utbildning inom utbildningsutbud

en type of education

not: form of education

huomautus

Koulutuksen hakumenettelyn ja *opiskelijavalinnan* yhteydessä *hakijoille* näytettävät koulutuslajivaihtoehdot ovat tällä hetkellä (tammikuu 2018) nuorten koulutus ja *aikuiskoulutus*. Esimerkiksi nuorten ja aikuisten *lukiokoulutus*; aikuisten *perusopetus*.

Termi (koulutustarjonnan) koulutuslaji ei näy *hakijalle* (esim. Opintopolussa tai muussa viestinnässä), vaan se on käytössä lähinnä opintohallinnon puolella.

Käsitteen tunnus: c291

Luokka: yleinen/yhteinen, perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulutus

Käsittekaaviot: [Koulutustarjonta ja opetustarjonta](#) ja [Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan](#)

243

opintojen laajuus <lukiokoulutus, korkeakoulutus>; osaamisen laajuus <ammatillinen koulutus>; > oppimäärän laajuus (2) <lukiokoulutus>

sv studiernas omfattning; omfattning av studierna

en scope of studies

rather than: range of studies; extent of studies

määritelmä

ominaisuus, joka liittyy suoritettavaan opintojen osaan tai kokonaisuuteen ja joka kuvaa kyseiseen yksikköön liittyvää *opiskelijan* työ määrää, annettavan *opetuksen (2)* määrää tai yksikköön sisältyvän osaamisen kattavuutta, vaikeusastetta ja merkittävyyttä

huomautus

Opintojen laajuus on ominaisuus, joka liittyy

- *ammatillisessa koulutuksessa: tutkintoon, tutkinnon osaan* tai *opintojaksoon*

- *lukiokoulutuksessa: lukiokoulutuksen koko oppimäärään, yksittäisen oppiaineen oppimäärään, moduuliin ja opintojaksoon*

- *korkeakouluissa (1): tutkintoon, opintojaksoon ja opintokokonaisuuteen (1)*

ja kuvaa

- ammatillisessa koulutuksessa: osaamisen kattavuutta, vaikeusastetta ja merkittävyyttä

suhteessa *ammattitaitovaatimuksiin* ja *osaamistavoitteisiin (2)*

- lukiokoulutuksessa: opiskelijalle annettavan *opetuksen (2)* määrää ja

- korkeakouluissa (1): suorittamiseen vaadittavan opiskelijan työn määrää.

Ammatillisessa koulutuksessa osaamisen laajuus ilmaistaan *osaamisasteinä*.

Lukiokoulutuksessa pakollisten opintojen ja valtakunnallisten valinnaisten opintojen laajuudesta säädetään lukioasetuksella (810/2018). Lukiokoulutuksen oppimääriin kuuluvien opintojen laajuus ilmaistaan opintojen keston mukaan *opintopisteinä (1)*. Lukiokoulutuksessa käytetään käsitteen opintojen laajuus lisäksi käsitettä *oppimäärä*.

Korkeakouluissa (1) opintojen laajuus ilmaistaan *opintopisteinä (2)*.

Perusopetuksessa käsitettä opintojen laajuus vastaa käsite *oppimäärä*.

Ks. myös *opintojen laajuusyksikkö*.

Käsitteen tunnus: c293

Luokka: ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulutus

Käsittekaaviot: [Koulutustarjonta ja opetustarjonta](#) ja [Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoituksen vaikuttava yksikkö](#)

244

<ammatillinen koulutus>

osaamisala

ei: koulutusohjelma (1) (vanhentunut)

sv kompetensområde

en competence area

not: training programme

määritelmä

itsenäiseen työelämän toimintakokonaisuuteen liittyvä suuntautuminen *ammatillisen tutkinnon* sisällä

huomautus

Esimerkiksi sosiaali- ja terveysalan *ammatillisessa perustutkinnossa* osaamisalana voivat olla lasten ja nuorten hoidon ja kasvatuksen osaamisala tai vammaistyön osaamisala.

Käsitteen tunnus: c299

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaavio: [Koulutustarjonta ja opetustarjonta](#)

245

suuntautumisvaihtoehto <yliopisto, ammattikorkeakoulu>; **erikoistumisala** <yliopisto, ammattikorkeakoulu>; **opintosuunta** <yliopisto>; **linja**

sv studieinriktning; inriktningsoption; studieriktning

en specialisation; specialist option <yliopisto>

määritelmä

opintokokonaisuuksien (2) tai *tutkinnon osien* joukko, jonka valitseminen ja suorittaminen suuntaa *koulutuksen (2)* sisältöä tiettyyn aihepiiriin tai tietylle alalle

huomautus

Suuntautumisvaihtoehto-termillä viitataan keskenään vaihtoehtoihin valintoihin, joilla on merkitystä myös *opiskelu-oikeuden* suhteen. Kun *opiskelijan* opiskelu-oikeuteen täsmennetään yksi suuntautumisvaihtoehto, muut vaihtoehtoiset suuntautumisvaihtoehdot opintoineen eivät ole opiskelijalle mahdollisia ilman eri menettelyä.

Yliopistossa suuntautumisvaihtoehdon valitseminen voi tulla kyseeseen *tutkintoon* johtavassa koulutuksessa (2).

Käsitteen tunnus: c302

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: [Koulutustarjonta ja opetustarjonta](#)

246

osaamistavoitteet *pl* (1); **osaamisen tavoitteet** *pl*

sv lärandemål *n pl* <korkeakoulut>; mål *n pl* för kunnandet (1) <ammattillinen koulutus>

en learning outcomes *pl* (1); intended learning outcomes *pl* <kun tarvitaan tehdä ero osaamistavoitteet vs. oppimistulokset> (new term); defined learning outcomes *pl* <kun tarvitaan tehdä ero osaamistavoitteet vs. oppimistulokset> (new term); learning objectives

määritelmä

tavoitteet, jotka ilmaisevat, mitä *opiskelijan* odotetaan tietävän, ymmärtävän tai osaavan tehdä sen jälkeen, kun on suorittanut *koulutuksen* (2) tai *tutkinnon* hyväksytysti

huomautus

Koulutuksen (1) alan eurooppalaisen yhteistyön avulla on otettu laajasti käyttöön osaamistavoitteiden (1) kuvaaminen. Osaamista voidaan kuvata sekä koulutuksellisenä että ammatillisena tavoitteena.

Vertaa käsitettä osaamistavoitteet (1) lähikäsitteeseen *oppimistulokset*. Osaamistavoitteilla (1) tarkoitetaan sitä, mitä opiskelijan odotetaan *opintojakson* tai -kokonaisuuden suoritettuaan tietävän, ymmärtävän tai osaavan tehdä. *Oppimistuloksilla* taas tarkoitetaan samaa kuin termillä *saavutetut osaamistavoitteet* eli sitä tietämistä, ymmärtämistä ja osaamista, jonka opiskelija on oppimistyönsä tuloksena opintojakson tai -kokonaisuuden suoritettuaan saavuttanut. Osaamistavoitteet (1) -käsite esiintyy esimerkiksi *yliopistojen* opintojaksokuvauksissa; oppimistulokset taas esimerkiksi PISA-tulosten yhteydessä.

Ammatillisessa koulutuksessa käytetään *yhteisten tutkinnon osien* ja *valmentavan koulutuksen osien* kohdalla geneerisen käsitteen osaamistavoitteet (1) sijaan käsitettä *osaamistavoite* (2). *Ammatillisten tutkinnon osien* kohdalla vastaava käsite on *ammattitaitovaatimus*.

lärandemål: Ruotsin käsitteen lärandemål voidaan hahmottaa koostuvan suppeammista käsitteistä, kuten kunskapsmål, färdighetsmål ja attitydmål.

learning outcomes (1), intended learning outcomes, defined learning outcomes: Termiä learning outcomes käytetään kahden eri käsitteen englannin vastineena: yhtäältä osaamistavoitteet (1) ja toisaalta *oppimistulokset*. (Sanan outcome(s) peruserkitys englannin kielessä on 'tulos', 'tulokset'.) Mikäli mahdollista, onkin suositettavaa käyttää tarkempia englanninkielisiä vastinetermejä, jotka kuvaavat, kummasta käsitteestä on kyse: osaamistavoitteista (1) vastinetta "intended learning outcomes" tai "defined learning outcomes" ja *oppimistuloksista* vastinetta "achieved learning outcomes".

Käsitteen tunnus: c303

Luokka: ammatillinen koulutus, korkeakoulut

Käsittekaaviot: [Koulutustarjonta ja opetustarjonta](#) ja [Osaamistavoitteet](#)

247

oppimistulokset *pl* <perusopetus, lukiokoulutus, korkeakoulutus>; **saavutetut osaamistavoitteet** *pl* (uudistermi); ~ **todennettu osaaminen** <ammattillinen koulutus>

en learning outcomes (2); achieved learning outcomes <kun tarvitaan tehdä ero osaamistavoitteet vs. oppimistulokset> (new term); learning achievements *pl*; learning attainments *pl*; ~ validated learning <ammattillinen koulutus: todennettu osaaminen>; ~ validated competence <ammattillinen koulutus: todennettu osaaminen>
rather than: learning outcomes (2)

määritelmä

tulokset, jotka ilmaisevat, mitä *oppilas* tai *opiskelija* tietää, ymmärtää tai osaa tehdä sen jälkeen, kun on suorittanut *koulutuksen* (2) tai *tutkinnon* hyväksytysti

huomautus

Vertaa käsitettä oppimistulokset lähikäsitteeseen *osaamistavoitteet* (1). Osaamistavoitteilla (1) tarkoitetaan sitä, mitä opiskelijan odotetaan opintojakson tai -kokonaisuuden suoritettuaan tietävän, ymmärtävän tai osaavan tehdä. Oppimistuloksilla taas tarkoitetaan samaa kuin ilmaisulla ”saavutetut osaamistavoitteet” eli sitä tietämistä, ymmärtämistä ja osaamista, jonka opiskelija on oppimistyönsä tuloksena *opintojakson* tai -kokonaisuuden suoritettuaan saavuttanut. Osaamistavoitteet (1) -käsite esiintyy esimerkiksi *yliopistojen* opintojaksokuvauksissa; oppimistulokset taas esimerkiksi PISA-tulosten yhteydessä.

learning outcomes (2): Termiä learning outcomes käytetään kahden eri käsitteen englannin vastineena: yhtäältä *osaamistavoitteet* (1) ja toisaalta oppimistulokset. Mikäli mahdollista, onkin suositettavaa käyttää tarkempia englanninkielisiä vastinetermejä, jotka kuvaavat, kummasta käsitteestä on kyse: *osaamistavoitteista* (1) vastinetta ”intended learning outcomes” tai ”defined learning outcomes” ja oppimistuloksista vastinetta ”achieved learning outcomes”.

Käsitteen tunnus: c1631

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus, ammattillinen koulutus, korkeakoulutus

248

tutkinnon vaativuustaso

sv examens kvalifikationsnivå; examens kravnivå

en qualifications level <EQF-viitekehysten yhteydessä>

määritelmä

luokka, jollaisiin *tutkinnot* jaotellaan niiden edellyttämän tai tuottaman osaamisen perusteella

huomautus

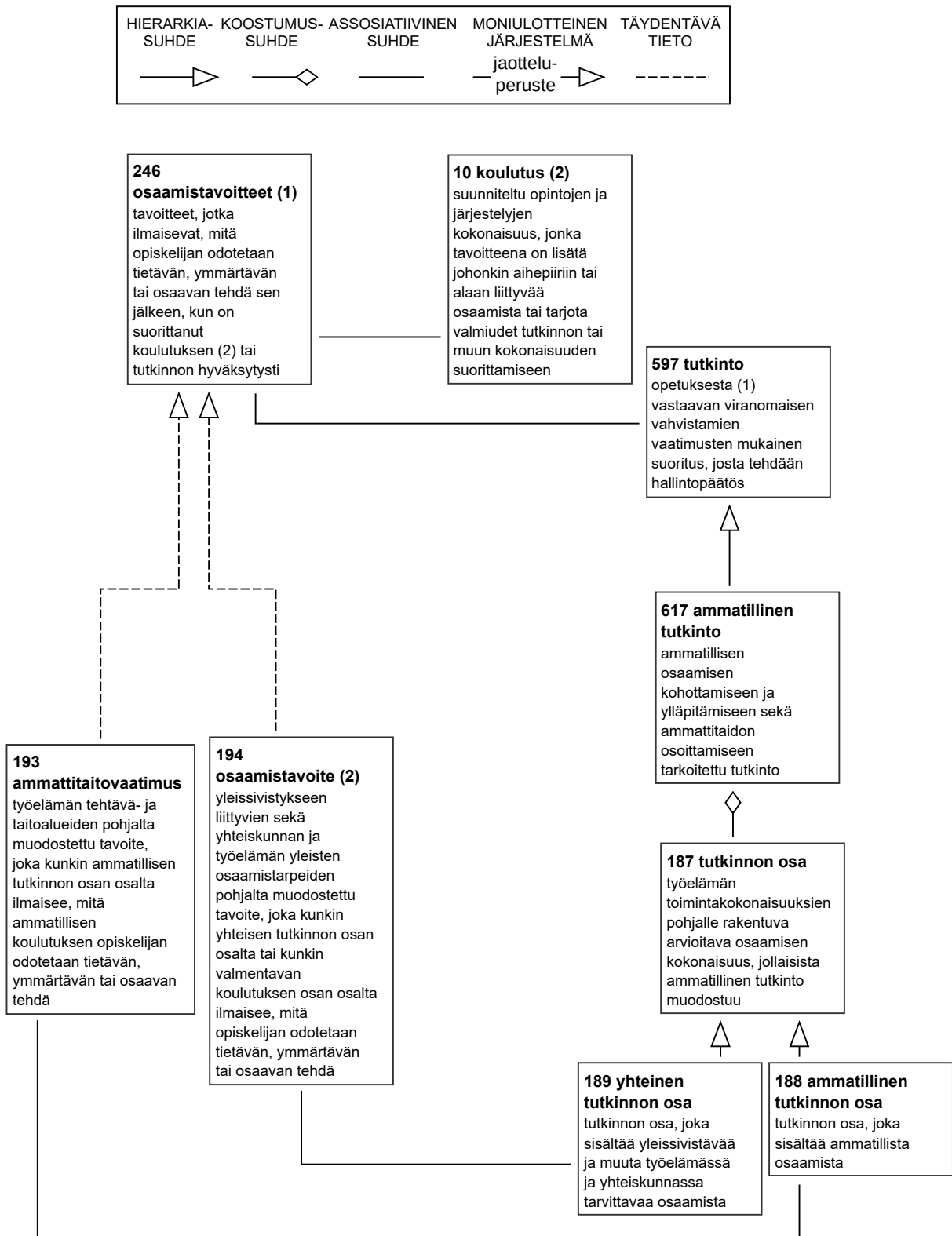
Suomessa tutkintojen ja muun osaamisen kansallinen viitekehys rakentuu eurooppalaisen tutkintojen viitekehysten (EQF) pohjalle. Viitekehysten ja tutkinnon vaativuustasojen tarkoituksena on lisätä tutkintojen kansainvälistä vertailtavuutta. Viitekehysten mukaan kuhunkin tutkinnon vaativuustasoon liittyvä osaaminen ilmaistaan tietoina, taitoina ja pätevyysinä.

Viitekehysten mukaisia tutkinnon vaativuustasoja on kahdeksan. Esimerkiksi *perusopetuksen oppimäärä* sijoittuu tasolle 2, *ylioppilastutkinto*, *lukiokoulutuksen oppimäärä*, *ammattilliset perustutkinnot* ja *ammattitutkinnot* sijoittuvat tasolle 4, *erikoisammattitutkinnot* tasolle 5, *ammattikorkeakoulututkinnot* ja *alemmat korkeakoulututkinnot* tasolle 6, *ylemmät korkeakoulututkinnot* tasolle 7 ja *korkeakoulujen* (1) *jatkotutkinnot* tasolle 8.

Käsitteen tunnus: c305

Käsittekaavio: [Koulutustarjonta ja opetustarjonta](#)

Käsitekaavio 25. Osaamistavoitteet.

4.5 Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan

249

asiointikieli

määritelmä

asiakkaan tarjolla olevista kielistä valitsema kieli, jota viranomaisen halutaan käyttävän vuorovaikutuksessa asiakkaan kanssa

huomautus

Käsitteen tiedot perustuvat Julkisen hallinnon yhteisessä sanastossa julkaistuihin tietoihin, ks. [asiointikieli](#).

Käsitteen tunnus: c1612

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa \(1\), koulutuksessa \(1\), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus \(1\) ja koulutus \(1\) kielen mukaan](#)

250

varhaiskasvatuksen toimintakieli

määritelmä

kieli, jota käytetään [varhaiskasvatuksessa lapsen](#) ja [varhaiskasvatushenkilöstön](#) kesken

huomautus

Varhaiskasvatuslain ([540/2018](#), 8 §) mukaan kunnan on huolehdittava siitä, että lapsi voi saada varhaiskasvatusta lapsen äidinkielenä olevalla suomen, ruotsin tai saamen kielellä.

Varhaiskasvatusta voidaan antaa myös muilla kielillä.

Käsitteen tunnus: c1610

Luokka: varhaiskasvatus

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa \(1\), koulutuksessa \(1\), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus \(1\) ja koulutus \(1\) kielen mukaan](#)

251

koulutusorganisaation opetuskieli; opetuskieli (1); koulun opetuskieli <perusopetus>;
perusopetuslain mukainen opetuskieli <perusopetus>; **oppilaitoksen opetuskieli** <lukiokoulutus>;
ammattillisen koulutuksen opetuskieli <ammattillinen koulutus>; **korkeakoulun opetus- ja tutkintokieli**
 <korkeakoulutus>

hakusana: opetus- ja tutkintokieli

sv undervisningsspråk *n* (1); undervisnings- och examensspråk *n*

en language of instruction (1) <perusopetus, lukiokoulutus, ammattillinen koulutus>; language of instruction, examinations and degrees <korkeakoulutus>

rather than: language of instruction and degrees <korkeakoulutus>

not: language of instruction and examination <yliopistolain 558/2009 käännöksessä>

määritelmä

kieli, jolla *koulutuksen järjestäjällä* tai *koulutusorganisaatiolla* on velvollisuus antaa *opetus (1)* tai *koulutus (1)* tai *tutkinnon* ja tutkintoon sisältyvien opintojen suorittamismahdollisuus

huomautus

Perusopetuslain (628/1998, 10 §) mukaan *peruskoulun (1)* opetuskieli (1) ja muualla kuin *peruskoulussa (1)* järjestettävässä *perusopetuksessa* käytettävä kieli on joko suomi tai ruotsi. Niiden ohella opetuskielenä (1) voi olla saame, romani tai viittomakieli. Lisäksi erillisessä *opetusryhmässä (2)* tai *oppilaitoksessa* koulutusorganisaation opetuskieli voi olla muu kuin jokin näistä kielistä.

Ammattillisen koulutuksen opetuskieli määrätään *koulutuksen järjestäjälle koulutuksen järjestämisluvassa*. Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 531/2017 mukaan ammatillisen koulutuksen opetuskieli voi olla suomi, ruotsi tai saame. Koulutuksen järjestäjä voi olla myös kaksikielinen, jolloin opetuskielinä ovat suomi ja ruotsi. Ammatillisen koulutuksen järjestämisluvassa määrätyn opetuskielen (1) lisäksi koulutuksen järjestäjä voi antaa *opetusta (1)* toisella kotimaisella kielellä, romanikielellä, viittomakielellä tai vieraalla kielellä (vrt. *opetuskieli (2)*).

Lukiolain (714/2018) mukaan *lukiokoulutuksessa* koulutusorganisaation opetuskieli määrätään *koulutuksen järjestäjälle koulutuksen järjestämisluvassa*. Koulutusorganisaation opetuskieli on joko suomi tai ruotsi. Niiden lisäksi koulutusorganisaation opetuskielenä voi olla saame, romani tai viittomakieli taikka muu *koulutuksen järjestämisluvassa* määrätty kieli.

Ammattikorkeakoulun opetus- ja tutkintokieli määrätään ammattikorkeakoululain (932/2014) mukaan *ammattikorkeakoulun toimiluvassa*.

Yliopistojen opetus- ja tutkintokielistä säädetään yliopistolaissa (558/2009). Lain mukaan esimerkiksi Helsingin yliopiston opetus- ja tutkintokielet ovat suomi ja ruotsi ja Åbo Akademin ja Svenska handelshögskolanin opetus- ja tutkintokieli on ruotsi. Useiden muiden yliopistojen opetus- ja tutkintokieli on lain mukaan suomi. Yliopisto voi lisäksi päättää muun kielen kuin lain mukaisen opetus- ja tutkintokielensä käyttämisestä opetus- ja tutkintokielenä ja *opintosuorituksissa* (ks. *opintosuorituksen kieli*).

Vapaan sivistystyön oppilaitosten ylläpitämisluvissa on määritelty opetuskieli (1), suomi tai ruotsi; saamelaisalueilla yhdellä vapaan sivistystyön oppilaitoksella saamen kieli.

Käsitteen tunnus: c308

Luokka: perusopetus, ammattillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulutus, vapaa sivistystyö

Käsitteekaavio: *Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan*

252

opetuskieli (2)

sv undervisningsspråk *n* (2)
 en language of instruction (2)

määritelmä

(perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen osalta) kieli, joka on eri kuin *koulutusorganisaation opetuskieli* ja jolla osa *perusopetuksen*, *lukiokoulutuksen* tai *ammatillisen koulutuksen opetuksesta* (1) annetaan, tai (korkeakoulutuksen osalta) kieli, joka on eri kuin *koulutusorganisaation opetuskieli* ja jolla *korkeakoulutuksen opintojakson* tai *opintokokonaisuuden* (2) *opetus* (1) annetaan

huomautus

Perusopetuslain (628/1998, 10 §) mukaan perusopetuksessa erillisessä *opetusryhmässä* (2) tai *peruskoulussa* (1) opetus (1) voidaan antaa pääosin tai kokonaan muulla kuin *koulun opetuskielellä*. Esimerkiksi saamelaisten kotiseutualueella asuvien saamen kieltä osaavien *oppilaiden* opetus (1) tulee antaa pääosin saamen kielellä. Tällaisessa tapauksessa perusopetuslain mukainen *koulun opetuskieli* voi olla suomi tai ruotsi ja opetuskielenä (2) käytetään saamen kieltä.

Lukiolain (714/2018) mukaan osa *lukiokoulutuksen oppimäärän opetuksesta* (1) voidaan antaa myös muulla kuin koulutusorganisaation opetuskielellä, jos tämä ei vaaranna *opiskelijan mahdollisuutta seurata opetusta* (1) ja suorittaa oppimäärä ja *ylioppilastutkinto*.

Opetuskielestä (2) voidaan päättää *lukion* (1) paikallisessa *opetussuunnitelmassa* (2).

Esimerkkinä voidaan mainita suomenkielisessä *lukiossa* (1) englannin kielellä annettava matematiikan *opetus* (1).

Korkeakouluissa (1) opetuskielellä (2) viitataan kieleen, jota opetustilanteessa käytetään, ei *opintosuorituksen kieleen* (esimerkiksi *opintojakson* tai *opintokokonaisuuden* (2) suorituskielesi).

Käsitteen tunnus: c865

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulutus

Käsittekaaviot: *Koulutustarjonta ja opetustarjonta* ja *Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa* (1), *koulutuksessa* (1), *opintosuorituksessa* ja *tutkinnoissa käytettävä kieli sekä opetus* (1) ja *koulutus* (1) kielen mukaan

253

kohdekieli

määritelmä

kaksikielisessä *perusopetuksessa* käytettävä *opetuskieli* (2), joka on eri kuin *koulun opetuskieli* ja jolla osa kaksikielisestä *opetuksesta* (1) annetaan

huomautus

Esimerkiksi *peruskoulun* (1) *opetuskieli* (1) voi olla suomi, mutta peruskoulussa voidaan antaa myös suomi–englanti-opetusta, jossa englanti on nk. kohdekieli.

Huom.: Kääntämisen ja tulkkauksen erikoisalalla termillä kohdekieli viitataan eri käsitteeseen: kieleen, jolle käännetään tai tulkataan (vs. lähtökieli, joka on kieli, josta käännetään tai tulkataan (lähde: Tieteen termipankki, viitattu 22.2.2019)). Tätä toista kohdekieli-käsitettä käytetään muun muassa asioimistulkkauksen *ammattitutkinnon tutkinnon perusteissa*.

Käsitteen tunnus: c1614

Luokka: perusopetus

Käsittekaavio: *Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa* (1), *koulutuksessa* (1), *opintosuorituksessa* ja *tutkinnoissa käytettävä kieli sekä opetus* (1) ja *koulutus* (1) kielen mukaan

254

ammattillisen koulutuksen tutkintokieli <ammattillinen tutkintokoulutus>; **opintosuorituksen kieli** <lukiokoulutus, korkeakoulutus>

sv studiespråk *n*

en language of qualification <ammattillisen koulutuksen tutkintokieli>; language of learning <lukiokoulutuksen ja korkeakoulun opintosuorituksen kieli>

määritelmä

kieli, jolla *oppija* suorittaa *ammattillisen tutkinnon* tai *tutkinnon osan* tai tekee *lukiokoulutukseen* tai *korkeakoulutukseen* kuuluvan *opintosuorituksen*

huomautus

Ammattillisen koulutuksen tutkintokielellä *ammattillisen tutkintokoulutuksen opiskelija* osoittaa *tutkinnon* edellyttämän ammattitaidon ja osaamisen. *Ammattillisessa koulutuksessa todistukset* annetaan tutkintokielellä. Ammatillisen *koulutuksen järjestäjän* tutkintokieliä ovat *koulutuksen järjestämisluvassa* määrätyt *ammattillisen koulutuksen opetuskielet* sekä järjestämisluvassa tutkinnoittain määrätyt muut kielet.

Lukiokoulutuksessa opintosuorituksen kieli voi olla *koulutusorganisaation opetuskieli*, *opetuskieli (2)* tai muu kieli.

Yliopistojen osalta esimerkkinä opintosuorituksen kieli -käsitteestä voidaan mainita tapaus, jossa *opiskelija* suorittaa *opintojakson* kirjatentillä lukemalla englanninkielistä tenttikirjallisuutta ja vastaamalla kysymyksiin suomeksi. OKM:n tekemän yliopistojen opintopistetiedonkeruun mukaan opintosuorituksen kieli on tässä tapauksessa suomi.

Käsitteen tunnus: c309

Luokka: ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulutus

Käsitteekaavio: *Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan*

255

vieraskielinen opetus

sv undervisning på främmande språk

en teaching provided in a foreign language

määritelmä

muulla kielellä kuin suomen, ruotsin tai saamen kielellä, romanikielellä tai viittomakielellä annettu *opetus (1)*

huomautus

Termillä vieraskielinen opetus ei tarkoiteta opetusta (1), joka annetaan muulla kuin *koulutusorganisaation opetuskielellä* tai henkilön äidinkielellä.

Vrt. lähikäsite *vieraskielinen koulutus*.

Käsitteen tunnus: c306

Käsitteekaaviot: *Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan ja Opetus (1)*

256

vieraskielinen koulutus

sv utbildning på främmande språk

en education provided in a foreign language

määritelmä

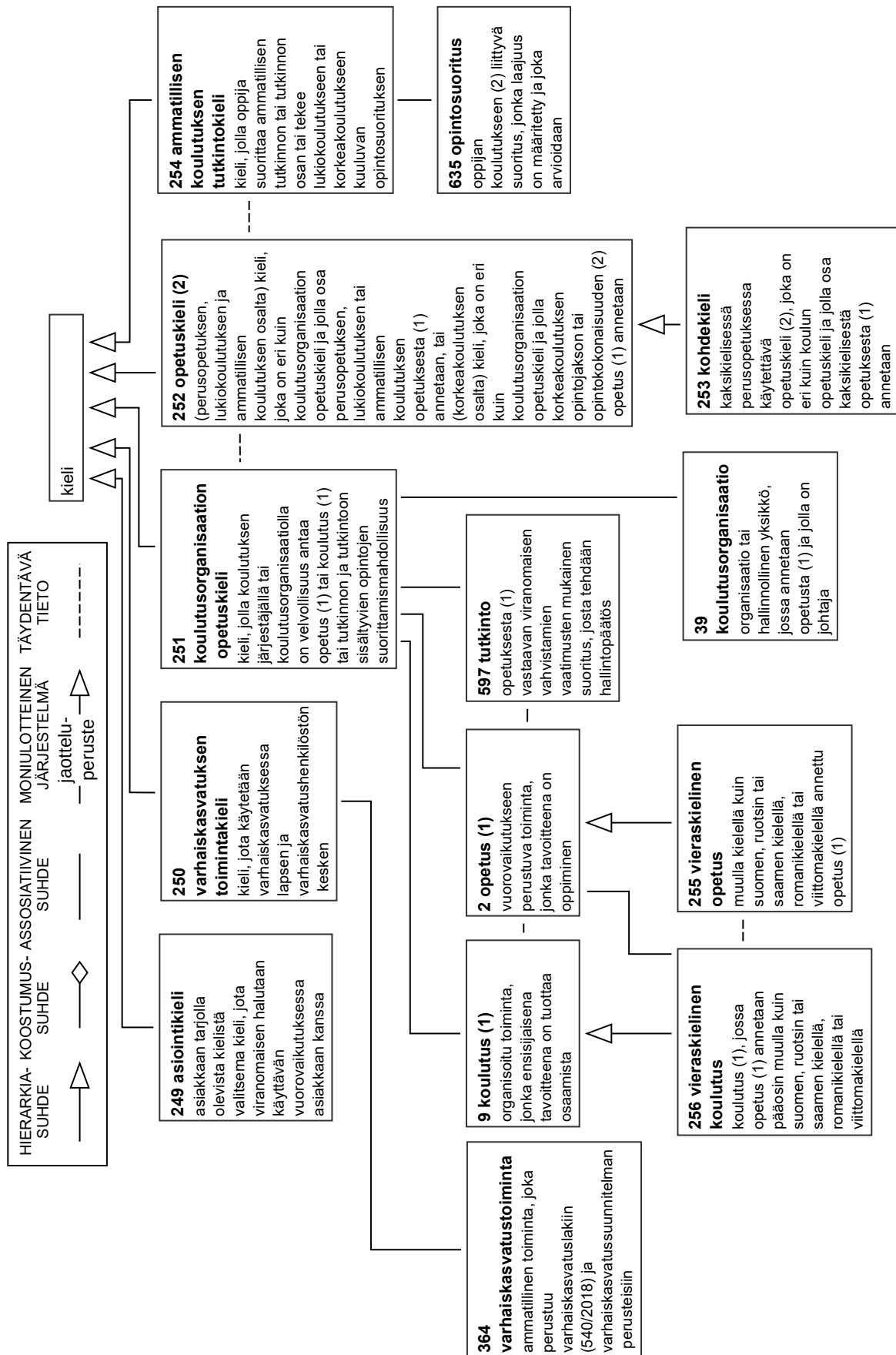
koulutus (1), jossa *opetus (1)* annetaan pääosin muulla kuin suomen, ruotsin tai saamen kielellä, romanikielellä tai viittomakielellä

huomautus

Vrt. lähikäsite *vieraskielinen opetus*.

Käsitteen tunnus: c307

Käsitteekaaviot: *Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan ja Koulutus (1) järjestäjän, tavoitteen, rahoittajan ja kielen mukaan*

Käsitekaavio 26. Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan.

4.6 Opintojen ja osaamisen mitoitust ja laajuus

257

opintojen laajuusyksikkö; opintojen mitoitussyksikkö; osaamisen laajuusyksikkö <ammattillinen koulutus>

sv enhet för studiernas omfattning

en unit of scope; unit of the scope of studies

määritelmä

yksikkö, jolla ilmaistaan *perusopetuksen* tai siihen kuuluvan *oppiaineen oppimäärän* laajuutta, *ammattillisen koulutuksen osaamisen laajuutta* taikka *lukiokoulutuksen* tai *korkeakoulujen (1) opintojen laajuutta*

huomautus

Perusopetuksessa opintojen laajuusyksikkö on *vuosiviikkotunti*, lukiokoulutuksessa opintojen mitoitussyksikkö on *opintopiste (1)*, ammattillisessa koulutuksessa osaamisen laajuusyksikkö on *osaamispiste* ja korkeakouluissa (1) opintojen laajuusyksikkö on *opintopiste (2)*.

Käsitteen tunnus: c294

Luokka: perusopetus, ammattillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulutus

Käsittekaavio: [Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö](#)

258

vuosiviikkotunti

sv årsveckotimme

en weekly lesson per year; average weekly instruction time per year <selittävä käännös>

määritelmä

opintojen laajuusyksikkö, joka ilmaisee *opetuksen (1)* määrää siten, että yksi viikoittainen oppitunti *lukuvuoden* ajan vastaa yhtä tällaista yksikköä

huomautus

Perusopetuksessa lukuvuosi sisältää 38 viikkoa, joten yksi vuosiviikkotunti vastaa 38 oppituntia.

Käsitteen tunnus: c298

Luokka: perusopetus

Käsittekaavio: [Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö](#)

259

opintopiste (1)

sv studiepoäng *n* (1)

en credit (1)

määritelmä

opintojen mitoitussyksikkö, joka kuvaa *lukiokoulutuksessa* annettavan *opetuksen (1)* määrää

huomautus

Opintopiste (1) on lukiokoulutuksen *oppimäärien* ja niihin kuuluvien opintojen mitoituksen peruste.

Lukiokoulutuksen ja *lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen* opinnot pisteytetään niiden keston mukaan. Nuorille tarkoitetun lukiokoulutuksen oppimäärän laajuus on 150 op, aikuisille tarkoitetun lukiokoulutuksen oppimäärän laajuus on 88 op ja lukiokoulutuksen valmistavan koulutuksen oppimäärän laajuus on 50 op.

Opetusta (1) annetaan nuorille tarkoitetussa koulutuksessa keskimäärin 14 h 15 min opintopistettä (1) kohden ja aikuisille tarkoitetussa koulutuksessa keskimäärin 9 h 20 min opintopistettä (1) kohden. Lisäksi opintoihin kuuluu niiden tavoitteiden ja sisällön kannalta tarpeellinen ja *opiskelijan* kannalta kohtuullinen määrä opiskelijan omatoimista työskentelyä.

Käsitteen tunnus: c1647

Luokka: lukiokoulutus

Käsittekaavio: [Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö](#)

260

osaamispiste

sv kompetenspoäng *n*

en competence point

määritelmä

osaamisen laajuusyksikkö, joka kuvaa *ammattillisen tutkinnon*, *valmentavan koulutuksen* tai niiden osan laajuutta ja syvyyttä

huomautus

Ammatillisen tutkinnon *tutkinnon osien* ja *valmentavan koulutuksen osien* osaamispisteet määräytyvät sen mukaan, mikä on niihin sisältyvän osaamisen kattavuus, vaikeusaste ja merkittävyys suhteessa koko ammatillisen tutkinnon tai valmentavan koulutuksen *ammattitaitovaatimuksiin* ja *osaamistavoitteisiin (2)*.

Käsitteen tunnus: c297

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaavio: [Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö](#)

261

opintopiste (2)

sv studiepoäng *n (2)* <lukiokoulutus, korkeakoulut>

en credit (2) <lukiokoulutus, korkeakoulut>; cr; > ECTS credit; > ECTS cr

määritelmä

opintojen laajuusyksikkö, joka kuvaa *korkeakoulun (1) koulutuksen (2)*, *opintokokonaisuuden (2)* tai *opintojakson* suorittamiseksi vaadittavan työn määrää siten, että yhden *lukuvuoden* opintojen suorittamiseen *opiskelijalta* keskimäärin vaadittava 1600 tunnin työpanos vastaa 60 tällaista yksikköä

huomautus

Suomen korkeakoulujen (1) opintopisteen (2) laajuus on ECTS-järjestelmän (European Credit Transfer System) mukainen, minkä vuoksi termin englanninkielisenä vastineena voidaan käyttää myös termiä ECTS credit.

Käsitteen tunnus: c295

Luokka: korkeakoulut

Käsitekaavio: [Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö](#)

262

(vanhentunut)

opintoviikko

sv studievecka

en credit unit

rather than: study week

määritelmä

opintojen laajuusyksikkö, joka kuvaa *koulutuksen (2)*, *opintokokonaisuuden (2)* tai *opintojakson* suorittamiseksi vaadittavan työn määrää siten, että *opiskelijan* noin 40 tunnin työ vastaa yhtä tällaista yksikköä

huomautus

Käsite opintoviikko oli käytössä *ammattillisessa peruskoulutuksessa* ja *korkeakouluissa (1)*. Ammatillisessa peruskoulutuksessa käsite korvautui käsitteellä *osaamispiste* ja korkeakouluissa (1) puolestaan käsitteellä *opintopiste (2)*.

Käsitteen tunnus: c296

263

opiskelijaviikko

määritelmä

kansanopistojen rahoituksen valtionosuuden määrään vaikuttava yksikkö, joka muodostuu yhden *opiskelijan* sellaisesta viiden työpäivän pituisesta opiskelujaksosta kansanopistossa, jona opiskelija on saanut ohjattua *opetusta (1)* keskimäärin vähintään viisi tuntia päivässä

huomautus

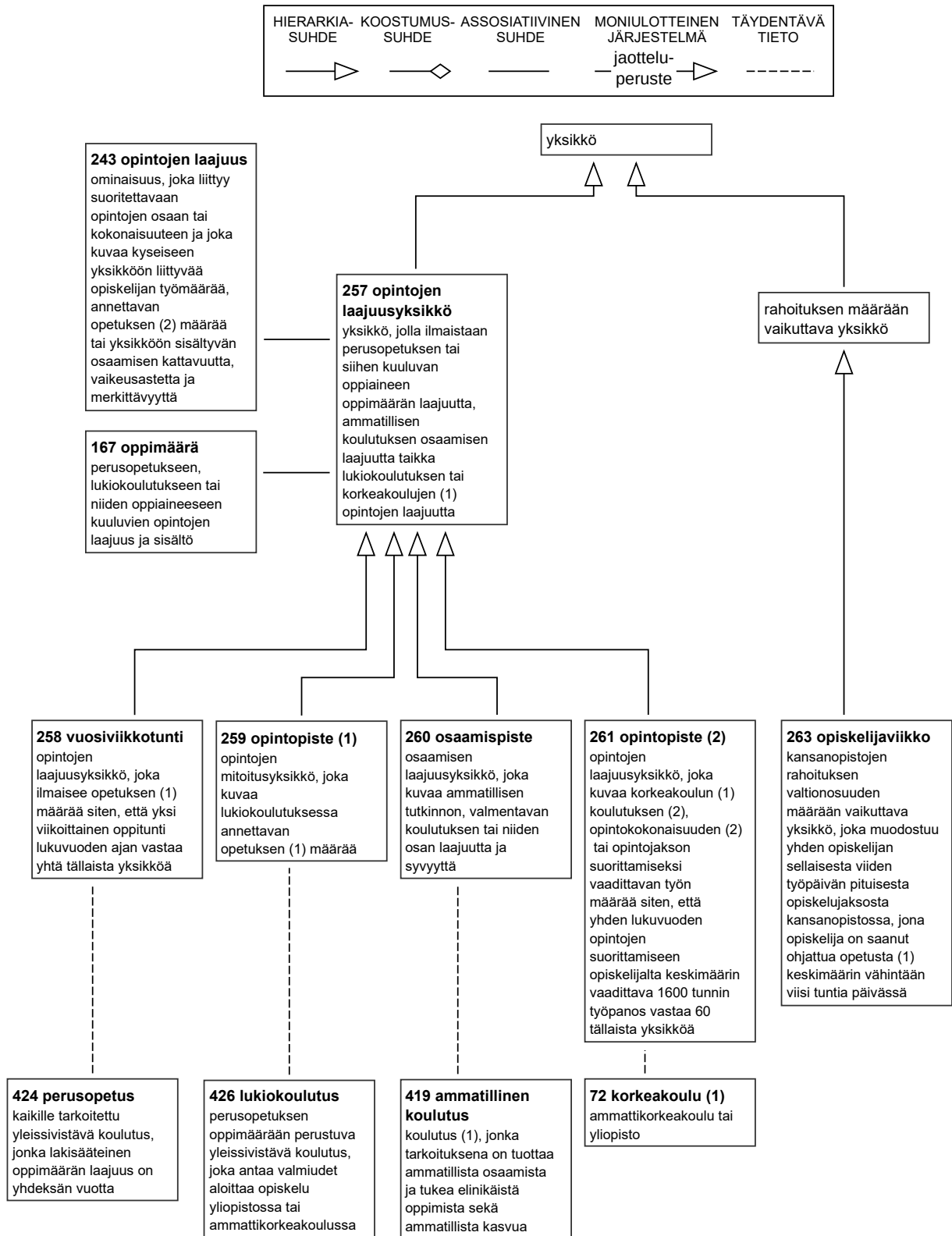
Kansanopistojen *lähiopetusta* korvaavassa *etäopetuksessa* ja työssäoppimisessa opiskelijaviikolla tarkoitetaan *opetussuunnitelman (1)* perusteella arvioitua 40 tunnin ohjattua työmäärää.

Kansanopistojen vuotuinen valtionosuuden peruste lasketaan kertomalla opiskelijaviikkojen määrä opiskelijaviikkoa kohden määrätyllä yksikköhinnalla.

Käsitteen tunnus: c875

Luokka: vapaa sivistystyö

Käsittekaavio: [Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö](#)

Käsitekaavio 27. Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö.

5 Haku ja valinta

5.1 Varhaiskasvatuksen haku ja valinta

264

varhaiskasvatukseen hakeminen

sv ansökan till småbarnspedagogik

määritelmä

toimenpide, jolla [lapsen huoltaja](#) hakee lapselle [varhaiskasvatuspaikkaa](#)

huomautus

Kunnan järjestämään [varhaiskasvatukseen](#) voi hakea ympäri vuoden, kuitenkin viimeistään 4 kuukautta ennen tarpeen alkamista. Jos varhaiskasvatuksen tarve johtuu ennakoimattomasta työllistymisestä, [koulutuksesta \(2\)](#) tai muutosta toiseen kuntaan työn tai opintojen takia, haetaan paikkaa niin pian kuin mahdollista, kuitenkin viimeistään 2 viikkoa ennen tarpeen alkamista.

Käsitteen tunnus: c958

Luokka: varhaiskasvatus

Käsitekaaviot: [Varhaiskasvatuksen haku ja valinta](#) ja [Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi](#)

265

varhaiskasvatukseen hakija

sv sökande till småbarnspedagogik

määritelmä

[huoltaja](#), joka hakee [varhaiskasvatuspaikkaa lapselleen](#)

huomautus

Käsitteen tunnus: c959

Luokka: varhaiskasvatus

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksen haku ja valinta](#)

266

varhaiskasvatuspäätös

ei: päätös päivähoidosta (vanhentunut)

sv beslut *n* om anordnande av småbarnspedagogik

määritelmä

kunnan tai kuntayhtymän viranhaltijan päätös [lapselle](#) annettavasta [varhaiskasvatuksesta](#)

huomautus

Varhaiskasvatuspäätökseen voi sisältyä myös tieto [varhaiskasvatuksen toimipaikasta](#) ja aloituspäivästä.

[Yksityinen varhaiskasvatus](#) perustuu yksityisen [varhaiskasvatuksen palveluntuottajan](#) ja asiakkaan väliseen sopimukseen.

Ks. myös [varhaiskasvatuspaikka](#).

Käsitteen tunnus: c955

Luokka: varhaiskasvatus

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksen haku ja valinta](#)

267

varhaiskasvatuspaikka

ei: päivähoitopaikka (vanhentunut)

sv plats inom småbarnspedagogiken
inte: dagvårdsplats (föräldrad)

määritelmä

lapselle varattu paikka tietyssä *varhaiskasvatuksen toimipaikassa*

huomautus

Yhtä varhaiskasvatuspaikkaa voi käyttää eri aikoina useampi lapsi.

Varhaiskasvatuslaissa (540/2018) on säädetty varhaiskasvatuspaikan säilymisestä
isyysrahaajaksojen aikana.

Käsitteen tunnus: c954

Luokka: varhaiskasvatus

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen haku ja valinta](#)

268

varhaiskasvatuspaikan vastaanottaminen

sv mottagande n av plats inom småbarnspedagogik

määritelmä

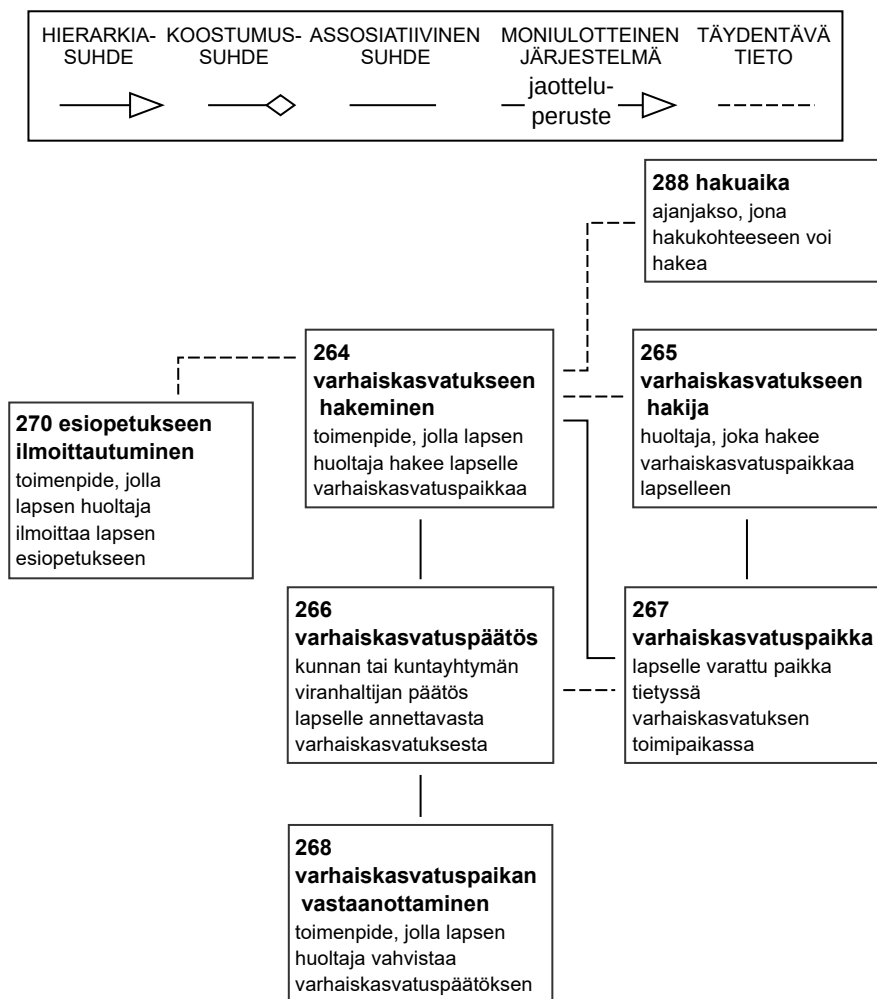
toimenpide, jolla *lapsen huoltaja* vahvistaa *varhaiskasvatuspäätöksen*

huomautus

Käsitteen tunnus: c961

Luokka: varhaiskasvatus

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen haku ja valinta](#)

Käsitekaavio 28. Varhaiskasvatuksen haku ja valinta.

5.2 Haku

5.2.1 Henkilön toiminta koulutukseen pääsemiseksi

269

hakeutuminen

sv söka sig till utbildning *verb*

hellre än: ~ söka information om utbildningar *verb*; ~ söka utbildning *verb*

en screening of application opportunities; ~ pre-application stage

määritelmä

toiminta, jossa henkilö pohtii osaamistarpeitaan ja etsii itselleen sopivaa tutkinto- tai [koulutustarjontaa](#)

huomautus

Ks. myös [hakeutuja](#).

Käsitteen tunnus: c310

Luokka: ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut, vapaa sivistystyö

Käsitekaavio: [Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi](#)

270

esiopetukseen ilmoittautuminen

määritelmä

toimenpide, jolla lapsen *huoltaja* ilmoittaa lapsen *esiopetukseen*

huomautus

Käsitteen tunnus: c313

Luokka: esiopetus

Käsittekaaviot: [Varhaiskasvatuksen haku ja valinta](#) ja [Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi](#)

271

oppivelvollisuusilmoitus

määritelmä

ilmoitus, jolla asuinkunta tiedottaa *huoltajalle* lapsen *oppivelvollisuuden* alkamisesta

huomautus

Oppivelvollisuusilmoitus lähetetään sinä vuonna, jona *lapsi* tulee oppivelvollisuuskään.

Käsitteen tunnus: c312

Luokka: perusopetus

Käsittekaavio: [Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi](#)

272

kouluun ilmoittautuminen; peruskouluun ilmoittautuminen; perusopetukseen ilmoittautuminen

määritelmä

toimenpide, jolla lapsen *huoltaja* ilmoittaa lapsen *perusopetukseen ensisijaiseen kouluun*

huomautus

Kouluun ilmoittautumisella lapsen huoltaja vastaanottaa kunnan osoittaman koulupaikan.

Vrt. *kouluun hakeutuminen muualle kuin kunnan oppivelvolliselle osoittamaan kouluun*.

Käsitteen tunnus: c314

Luokka: perusopetus

Käsittekaaviot: [Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi](#) ja [Ilmoittautumiskäsitteitä](#)

273

opetukseen ilmoittautuminen; opintoihin ilmoittautuminen <lukiokoulutus>; **opiskelijaksi ilmoittautuminen (2)** <vapaa sivistystyö>; **koulutukseen ilmoittautuminen** <ammattillinen koulutus>; > **kurssi-ilmoittautuminen** <muusta kuin opintokokonaisuuteen ilmoittautumisesta>;

~ **opintojaksovalinnat** *pl* <lukiokoulutus>; ~ **kurssivalinnat** *pl* <lukiokoulutus> (vanhentunut)

sv anmälan till undervisning; > kursanmälan <muusta kuin opintokokonaisuuteen ilmoittautumisesta>

en registration (1); > course registration <muusta kuin opintokokonaisuuteen ilmoittautumisesta>; ~ decide which courses to take *verb* <lukiokoulutus: kurssivalinnat>

määritelmä

toimenpide, jolla henkilö ilmaisee haluavansa osallistua *opintojaksoon* tai (*korkeakouluissa (1)*) myös *opintokokonaisuuteen (2)*

huomautus

Ilmoittautumiseen voi – koulutussektorin mukaan – kuulua osallistumismaksun maksaminen tai sitoutuminen sen maksamiseen.

Termiä opetukseen ilmoittautuminen käytetään esimerkiksi *lukiokoulutuksessa* ja maahanmuuttajien *perusopetuksessa*.

Ammatillisessa koulutuksessa käytetään termiä koulutukseen ilmoittautuminen esimerkiksi kenelle tahansa tarkoitettuun kurssimuotoiseen tulityökorttikoulutukseen ilmoittautumisesta.

Lukiokoulutuksessa opiskelijat tekevät opintojaksovalintansa sähköisesti, yleensä koko *lukuvuodeksi* samalla kertaa. Opintojaksovalintojen tekeminen toimii tavallaan samalla ilmoittautumisena opintojaksolle; erillistä opintojaksoilmoittautumista ei lukiokoulutuksessa *lukion (1)* itse tarjoamille opintojaksoille ole. Sen sijaan ilmoittautumista voidaan vaatia *lukion (1) opetustarjontaan* kuuluvan, mutta ulkopuoliselle taholle tentittävän suorituksen kohdalla (esimerkiksi hygieniapassin suorittaminen).

Käsitteen tunnus: c317

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus, ammattillinen koulutus, vapaa sivistystyö, korkeakoulutus

Käsittekaavio: [Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi](#)

274

kouluun hakeutuminen muualle kuin kunnan oppivelvolliselle osoittamaan kouluun

määritelmä

oppivelvollisen lapsen *huoltajan* toiminta, jonka tavoitteena on saada oppivelvolliselle koulupaikka muun kuin *ensisijaisen koulun perusopetukseen*

huomautus

Kouluun hakeutumista muualle kuin kunnan oppivelvolliselle osoittamaan kouluun voi olla esimerkiksi *haku painotettuun opetukseen*.

Vrt. *kouluun ilmoittautuminen*.

Käsitteen tunnus: c315

Luokka: perusopetus

Käsittekaaviot: [Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi](#) ja [Ilmoittautumiskäsitteitä](#)

275

haku painotettuun opetukseen

määritelmä

oppivelvollisen lapsen *huoltajan* toiminta, jonka tavoitteena on saada *oppivelvolliselle* koulupaikka *painotettuun opetukseen*

huomautus

Painotettuun opetukseen voi hakea muuhun kuin *ensisijaiseen kouluun* (ks. *kouluun hakeutuminen muualle kuin kunnan oppivelvolliselle osoittamaan kouluun*) tai, mikäli ensisijainen koulu tarjoaa painotettua opetusta, ensisijaiseen kouluun.

Ks. myös *oppilasvalinta*.

Käsitteen tunnus: c318

Luokka: perusopetus

Käsittekaavio: [Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi](#)

276

koulutukseen hakeminen; koulutukseen haku (2)

sv ansökning till utbildning; ansökan till utbildning (1)

en applying for education; > applying for education and training <ammattillinen koulutus>

määritelmä

hakijan toiminta *koulutuksen toteutukseen* pääsemiseksi

huomautus

Käsitteen tunnus: c316

Käsittekaaviot: [Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi](#), [Koulutukseen hakemisen vaiheita](#), [Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi](#) ja [Ilmoittautumiskäsitteitä](#)

277

siirtohaku

sv ansökan om överflyttning; ansökan för överflyttande studerande

en transfer application procedure

määritelmä

koulutukseen hakeminen, jossa *korkeakoulututkintoon* johtaviin opintoihin otettu *opiskelija* hakee *opiskeluoikeutensa* siirtämistä *korkeakoulusta (1)* toiseen, *ammattikorkeakoulun* sisällä *koulutuksen toteutuksesta* toiseen siten, että tavoitetutkintoon liitettävä *tutkintonimike* vaihtuu, tai *yliopiston* sisällä *tutkinnosta* toiseen

huomautus

Opiskelijaa, joka siirtohaun kautta siirtyy korkeakoulusta (1) tai koulutuksen toteutuksesta toiseen, kutsutaan *siirto-opiskelijaksi*.

Siirtohaku ei tarkoita kandidaatin- ja maisterintutkinnon välisessä *nivelvaiheessa* tapahtuvaa siirtymistä.

Käsitteen tunnus: c327

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: [Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi](#)

278

hakija; koulutukseen hakija

sv sökande *n* (1)

en applicant

määritelmä

oppija, joka on *koulutukseen (2)* tai *opetukseen (1)* päästäkseen jättänyt *hakemuksen (1)* tai *hakemuksen (2)*

huomautus

Vrt. JHS 175 -sanastotyöprosessin ydinsanastoryhmän hallinnonalojenvälinen määritelmä käsitteelle "hakija": "henkilö tai oikeushenkilö, joka on pannut asian vireille hakemuksella".

Ks. *koulutukseen hakeminen*.

Käsitteen tunnus: c311

Käsittekaaviot: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#), [Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi](#), [Koulutukseen hakemisen vaiheita](#), [Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä](#) ja [Ilmoittautumiskäsitteitä](#)

279

ensikertalainen hakija; ensikertalainen; ensimmäistä opiskelupaikkaa hakeva hakija

sv förstagångssökande *n*

en first-time applicant

määritelmä

hakija, jolla ei ole *korkeakoulututkintoa* tai voimassa olevaa korkeakoulututkintoon johtavaa *opiskeluoikeutta* ja jolla ei ole ollut tällaista opiskeluoikeutta myöskään aiemmin

huomautus

Käsitteen tunnus: c879

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaaviot: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#) ja [Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi](#)

280

ensikertalaisena kohdeltava hakija; ensikertalaisena kohdeltava

sv person som behandlas som förstagångssökande

en person who qualifies as a first-time applicant

määritelmä

hakija, jolla on *korkeakoulututkinto* tai joka on vastaanottanut korkeakoulututkintoon johtavan *opiskeluoikeuden* vuoden 2014 syksyn *opiskelijavalinnassa* tai sen jälkeen

huomautus

Käsitteen tunnus: c880

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaaviot: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#) ja [Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi](#)

281

hakemus (1); hakemus koulutukseen

sv ansökan till utbildning (2); ansökan (2)

en application

määritelmä

asiakirja, jolla pyydetään *opiskeluoikeutta* yhteen tai useampaan *koulutukseen (2)* tai *koulutuksen toteutukseen*

huomautus

Vrt. JHS 175 -sanastotyöprosessin ydinsanastoryhmän hallinnonalojenvälinen määritelmä käsitteelle "hakemus": "asiakirja tai asiakirjojen muodostama kokonaisuus, jolla pyydetään tai vaaditaan etuutta, oikeutta tai toimenpidettä".

Ks. *koulutukseen hakeminen*.

Käsitteen tunnus: c346

Käsittekaaviot: [Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi](#) ja [Muita hakukäsitteitä](#)

282

hakemus (2); hakemus kouluun; > hakemus painotettuun opetukseen; > hakemus toissijaiseen kouluun

määritelmä

asiakirja, jolla *oppivelvollisen huoltaja* pyytää oppivelvolliselle koulupaikkaa *painotettuun opetukseen* tai muun kuin *ensisijaisen koulun perusopetukseen*

huomautus

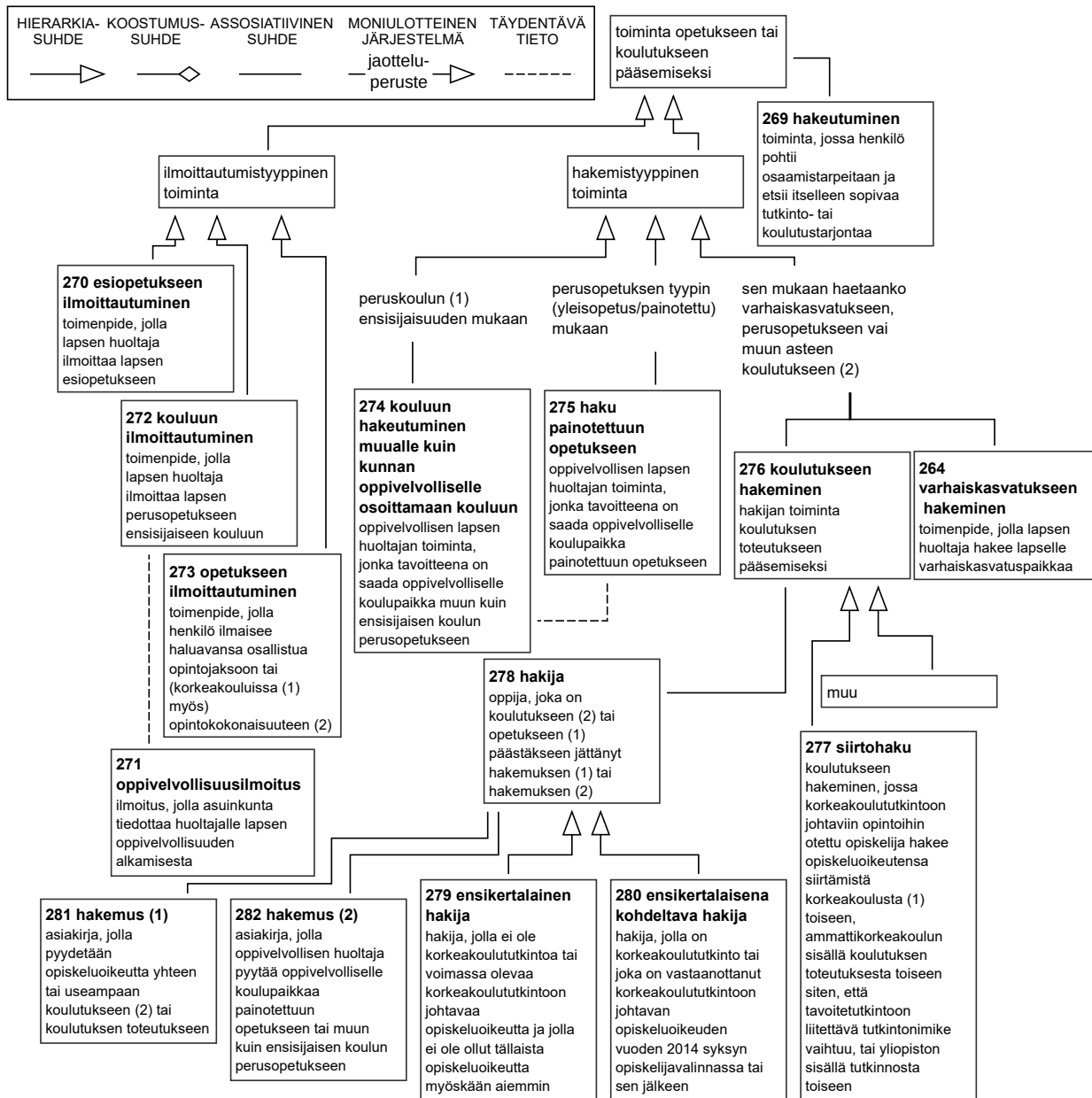
Perusopetuksessa termiä hakemus käytetään ainoastaan määritelmässä mainituissa tapauksissa; muuten puhutaan ilmoittautumisesta.

Ks. *kouluun hakeutuminen muualle kuin kunnan oppivelvolliselle osoittamaan kouluun* ja *haku painotettuun opetukseen*.

Käsitteen tunnus: c347

Luokka: perusopetus

Käsittekaaviot: [Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi](#) ja [Muita hakukäsitteitä](#)

Käsitekaavio 29. Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi.

5.2.2 Koulutukseen hakemisen vaiheita

283

opiskelupaikan vastaanotto

sv mottagande *n* av studieplats

en accepting a student place; accepting an offered student place; accepting an offer of admission

määritelmä

toiminta, jossa *koulutuksen toteutukseen hyväksytyt* ilmoittaa, ottaako hän *opiskelupaikan* vastaan

huomautus

Korkeakouluissa (1) on *opiskelupaikan* vastaanottamisen lisäksi tehtävä *opiskelijaksi ilmoittautuminen (1)* ja *lukukausi-ilmoittautuminen*.

Lukiokoulutuksessa ei ole erillistä *opiskelijaksi ilmoittautuminen (1)* -toimenpidettä, vaan opiskelupaikan vastaanotto kattaa myös *oppilaitoksen opiskelijaksi* ilmoittautumista vastaavan toimenpiteen.

Ks. myös *aloituspaikka*, *opiskelijaksi ilmoittautuminen (1)*.

Käsitteen tunnus: c345

Luokka: ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut

Käsittekaaviot: [Koulutukseen hakemisen vaiheita](#) ja [Ilmoittautumiskäsitteitä](#)

284

opiskelupaikan ehdollinen vastaanotto

ei: jonotus (vanhentunut)

sv ta emot studieplatsen villkorligt *verb*; villkorligt mottagande *n* av studieplats

en conditional acceptance of student place; conditional acceptance of an offer of admission

määritelmä

opiskelupaikan vastaanotto, jossa *koulutuksen toteutukseen hyväksytyt* ilmoittaa ottavansa *opiskelupaikan* vastaan sillä ehdolla, ettei tule hyväksytyksi ylempään *hakutoiveeseensa varasijalta*

huomautus

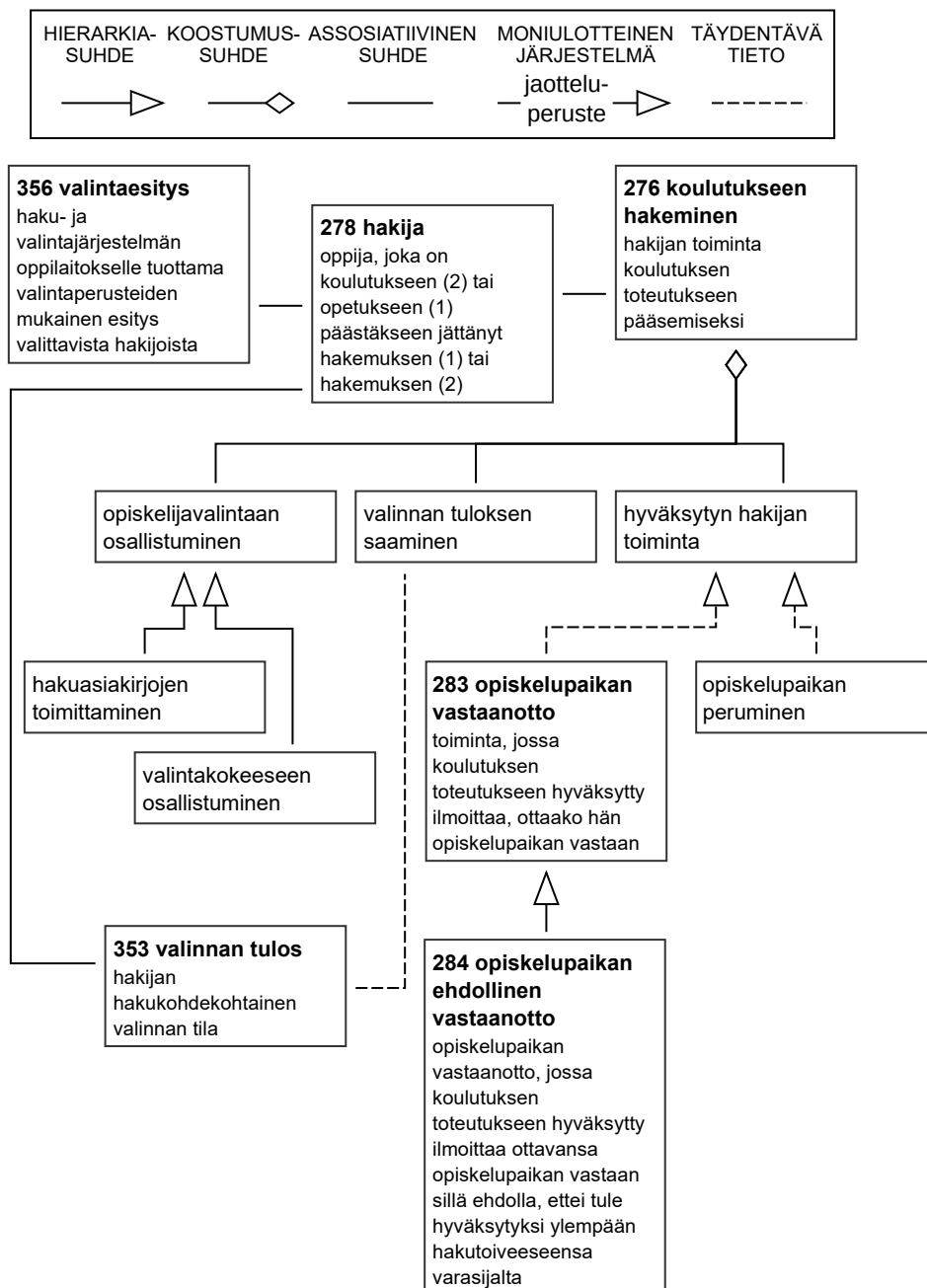
Termi opiskelupaikan ehdollinen vastaanotto on ainoastaan haun ja valinnan ammattilaisten käytössä. *Hakijalle* näkyvä ilmaus on "ottanut paikan vastaan ja jonottaa ylempään".

Käsitteen tunnus: c344

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: [Koulutukseen hakemisen vaiheita](#)

Käsittekaavio 30. Koulutukseen hakemisen vaiheita.

5.2.3 Hakutapoja ja -tyyppejä

285

koulutuksen hakumenettely; koulutukseen haku (1); haku (1); > ammatillisen koulutuksen hakumenettely

hakusana: hakumenettely

sv ansökningsförfarande *n* till utbildning

en application procedure; admissions procedure (1)

määritelmä

menettely, jolla *koulutustoimija* mahdollistaa henkilöille pyrkimisen *koulutuksen toteutukseen* ja jolla se valitsee ja ottaa *opiskelijat* koulutuksen toteutuksiin

huomautus

Koulutuksen hakumenettely sisältää *opiskelijavalinnan* sekä sitä edeltäviä muita osia, jotka liittyvät *koulutukseen hakemisen* mahdollistamiseen, kuten *koulutustarjonnan* julkaisemisen sekä hakumenettelyn ohjeistamisen *hakeutujille*.

Koulutuksen hakumenettelyllä on mm. *hakutapa* ja *hakutyyppi*.

Ammatillisen koulutuksen hakumenettelyllä tarkoitetaan menettelyä, jolla *ammatillisen koulutuksen* järjestäjä mahdollistaa henkilölle *hakeutumisen* tai *hakemisen koulutuksen toteutukseen* tai suorittamaan *ammatillista tutkintoa* ja jolla se ottaa tämän opiskelijaksi.

Englanniksi koulutukseen hakumenettelystä suositetaan käytettäväksi vastinetta application procedure, jotta pystytään tekemään ero koulutukseen hakumenettelyn ja siihen sisältyvän opiskelijavalinnan (engl. student admissions) välille. Kansainvälisesti kuitenkin usein käytetään termiä admissions kokonaisuudesta, joka muodostuu hausta ja valinnasta; sen vuoksi application procedure -termin synonyymiksi on otettu myös admissions procedure (1).

Lisäksi englannin termissä application näkökulma on enemmän opiskelijan, termissä admissions taas *korkeakoulun* (1).

Käsitteen tunnus: c890

Luokka: ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut, opiskelijavalinnat

Käsittekaaviot: [Hakutapoja ja -tyyppejä](#), [Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi](#) ja [Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi](#)

286

hakutapa

sv ansökningsätt

en type of application procedure

määritelmä

koulutuksen hakumenettelyn toteuttamistavan kertova tieto

huomautus

Opiskelijavalinnan tietojärjestelmässä hakutapoja ovat *yhteishaku* ja *erillishaku*.

Opiskelijavalinnan tietojärjestelmässä hakutapa, *hakutyyppi* ja *hakuaika* esitetään teknisen *haku* (2)-käsitteen ominaisuuksina.

Käsitteen tunnus: c329

Luokka: yleinen/yhteinen, opiskelijavalinnat

Käsittekaaviot: [Hakutapoja ja -tyyppejä](#) ja [Hakukohde](#)

287

hakutyyppi

sv ansökningstyp; typ av ansökan

inte: ansökningssomgång (2)

en type of application round

määritelmä

hakutavan tyyppin kertova tieto

huomautus

Hakutyyppejä ovat *varsinainen haku* ja *lisähaku*.

Opiskelijavalinnan tietojärjestelmässä *hakutapa*, hakutyyppi ja *hakuaika* esitetään teknisen *haku (2)* -käsitteen ominaisuuksina.

Käsitteen tunnus: c328

Luokka: yleinen/yhteinen, opiskelijavalinnat

Käsittekaaviot: [Hakutapoja ja -tyyppejä](#) ja [Hakukohde](#)

288

hakuaika

sv ansökningstid

en application period

määritelmä

ajanjakso, jona *hakukohteeseen* voi hakea

huomautus

JHS 175 -sanastotyöprosessin ydinsanastoryhmä on määritellyt hakuaika-käsitteen yleisemmin "ajanjakso, jonka aikana asian saa vireille *hakemuksella (2)*."

Varhaiskasvatukseen voi hakea ympäri vuoden ja hakuaika määräytyy varhaiskasvatuksen tarpeen alkamisen mukaan, kuten varhaiskasvatuslaissa (540/2018, 17 §) on säädetty.

Käsitteen tunnus: c330

Käsittekaaviot: [Varhaiskasvatuksen haku ja valinta](#), [Hakutapoja ja -tyyppejä](#), [Muita hakukäsitteitä](#) ja [Hakukohde](#)

289

yhteinen haku

sv ansökan till flera mål samtidigt (termförslag)

inte: gemensam ansökan (2)

en shared application procedure

määritelmä

koulutuksen hakumenettely, jossa *hakija* voi yhdellä *hakemuksella (1)* hakea usean *koulutusorganisaation* useaan *koulutuksen toteutukseen*

huomautus

Yhdellä hakulomakkeella voi hakea *erityisopetuksena järjestettävään ammatilliseen koulutukseen*, *ammatilliseen koulutukseen valmentavaan koulutukseen* sekä *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaan koulutukseen*.

Käsitteen tunnus: c319

Luokka: yleinen/yhteinen, opiskelijavalinnat

Käsittekaaviot: [Hakutapoja ja -tyyppejä](#) ja [Koulustuomijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi](#)

290

yhteishaku

hakusana: ammatillisen koulutuksen valtakunnallinen hakumenettely; valtakunnallinen hakumenettely

sv gemensam ansökan (1)

en joint application procedure

search term: joint application system; national application procedure

määritelmä

valtakunnallinen, lainsäädännössä määritelty *ammattillista koulutusta*, *lukiokoulutusta* ja *korkeakouluja (1)* koskeva *koulutuksen hakumenettely*, jossa *hakija* voi yhdellä *hakemuksella (1)* hakea useaan *koulutuksen toteutukseen*

huomautus

Yhteishauissa *hakija* voi hakea tiettyyn määrään *koulutuksen toteutuksia*. Osassa yhteishauista hakijan tulee asettaa koulutuksen toteutukset ensisijaisuusjärjestykseen.

Yhteishaku on *ajallisesti määritelty* eli siihen liittyy *hakuaika* (vrt. *erillishaku*, joka voi olla ajallisesti määritelty tai *jatkuva*).

Ammattillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaan ammatillisen perustutkintokoulutuksen ja *valmentavan koulutuksen opiskelijaksi ottamisessa* voidaan käyttää valtakunnallisia hakumenettelyitä (engl. national application procedure), kuten yhteishakua. Näissä hakumenettelyissä hakuaika ja mahdollisesti *valintaperusteet* on määrätty valtakunnallisesti (vrt. *jatkuva haku*, jolla ei ole valtakunnallisesti määrättyä hakuaikaa).

Kun puhutaan yhteishakujärjestelmästä, englanniksi käytetään yleisesti vastinetta ”joint application system”.

Käsitteen tunnus: c320

Luokka: ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut

Käsittekaaviot: [Hakutapoja ja -tyyppejä](#) ja [Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi](#)

291

erillishaku; erillisvalinta

mieluummin kuin: suorahaku

sv separat ansökan

hellre än: direkt ansökan

en separate application procedure; separate admissions procedure <korkeakoulujen erillisvalinta-termin vastineena>

määritelmä

yhden tai usean *koulutusorganisaation* järjestämä *koulutuksen hakumenettely*, jossa *hakija* hakee suoraan kyseisen koulutusorganisaation tiettyyn *koulutuksen toteutukseen*

huomautus

Erillishaku voidaan toteuttaa *ajallisesti määriteltynä hakuna* tai *jatkuvana hakuna*.

Termiä erillishaku käytetään, jotta voidaan tehdä ero *yhteishakuun*. Koulutusorganisaatiot, jotka eivät osallistu yhteishakuun, käyttävät (erillishaun tyyppisestä) *haustaan (1)* yksinkertaisesti termiä ”haku” (tai, jos haulla (1) ei ole määrättyä *hakuaikaa*, termiä ”jatkuva haku”).

Yliopistojen erillishausta on säädetty yliopistolaisissa (558/2009, 36 a §) ja *ammattikorkeakoulujen* erillishausta ammattikorkeakoululaisissa (932/2014, 28 a §). Näissä laeissa käytetään erillishaun sijaan termiä erillisvalinta.

Vertaa *yhteinen haku* ja *yhteishaku*.

Käsitteen tunnus: c321

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaaviot: [Hakutapoja ja -tyyppejä](#) ja [Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi](#)

292

jatkuva haku

hakusana: ammatillisen koulutuksen jatkuva haku

sv kontinuerlig ansökan; fortgående ansökan

en rolling application procedure; rolling admissions

määritelmä

koulutustoimijan tai *koulutusorganisaation* järjestämä *koulutuksen hakumenettely*, jolla ei ole määrättyä *hakuaikaa*

huomautus

Jatkuva haku muistuttaa *erillishakua* siinä mielessä, että myös jatkuvassa haussa haetaan usein suoraan tiettyyn *koulutusorganisaatioon*.

Ammatillisen koulutuksen jatkuvassa haussa haetaan ammatillisen *koulutuksen järjestäjälle* tai *ammattilliseen oppilaitokseen*.

Ammatillisen koulutuksen jatkuvassa haussa ei ole valtakunnallisesti määriteltyä hakuaikaa, mutta koulutuksen järjestäjä voi tarvittaessa asettaa erillisen hakuajan.

Lukiokoulutuksessa pääsääntöinen tapa ottaa *opiskelijoita* on valtakunnallinen *yhteishaku*.

Tämän lisäksi *koulutuksen järjestäjä* voi ottaa opiskelijoita jatkuvassa haussa koulutuksen järjestäjän itse päättämällä tavalla.

Englannin termien application procedure ja admissions eroista ks. *koulutuksen hakumenettely*.

Käsitteen tunnus: c325

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaavio: [Hakutapoja ja -tyyppejä](#)

293

ajallisesti määritelty haku

sv ansökan med ansökningstid

en time-restricted application procedure; time-restricted admissions

määritelmä

koulutuksen hakumenettely, jolla on määrätty *hakuaika*

huomautus

Englannin termien application procedure ja admissions eroista ks. *koulutuksen hakumenettely*.

Käsitteen tunnus: c326

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaavio: [Hakutapoja ja -tyyppejä](#)

294

varsinainen haku

sv egentlig ansökan

en primary application round

määritelmä

yhteishakuun kuuluvan *hakukierroksen* ensimmäinen *koulutuksen hakumenettely*, jossa ovat tarjolla seuraavana *lukukautena* alkavien *koulutuksen toteutusten* kaikki *hakukohteet*

huomautus

Yhteishaun jakaminen varsinaisen haun vaiheeseen ja *lisähaun* vaiheeseen on käytössä *perusopetuksen lisäopetukseen* haettaessa sekä *korkeakouluihin (1)* haettaessa.

Käsitteen tunnus: c322

Käsittekaavio: [Hakutapoja ja -tyyppejä](#)

295

lisähaku

sv tilläggsansökan
en supplementary application round
rather than: additional application round

määritelmä

koulutuksen hakumenettely, joka tapahtuu *varsinaisen haun* jälkeen ja jossa ovat tarjolla aiemmin täyttämättä jääneet *aloituspaikat*

huomautus

Lisähaku voidaan toteuttaa *erillishakuna*.

Yhteishaun jakaminen *varsinaisen haun* vaiheeseen ja lisähaun vaiheeseen on käytössä *perusopetuksen lisäopetukseen* haettaessa sekä *korkeakouluihin (1)* haettaessa.

Englannin termin additional application round käyttöä lisähaun vastineena ei suositella, sillä termistä voi saada mielikuvan, että haussa olisi ylimääräisiä aloituspaikkoja (eikä varsinaisessa haussa täyttämättä jääneitä).

Käsitteen tunnus: c324

Käsittekaavio: [Hakutapoja ja -tyyppejä](#)

296

(vanhentunut)

täydennyshaku

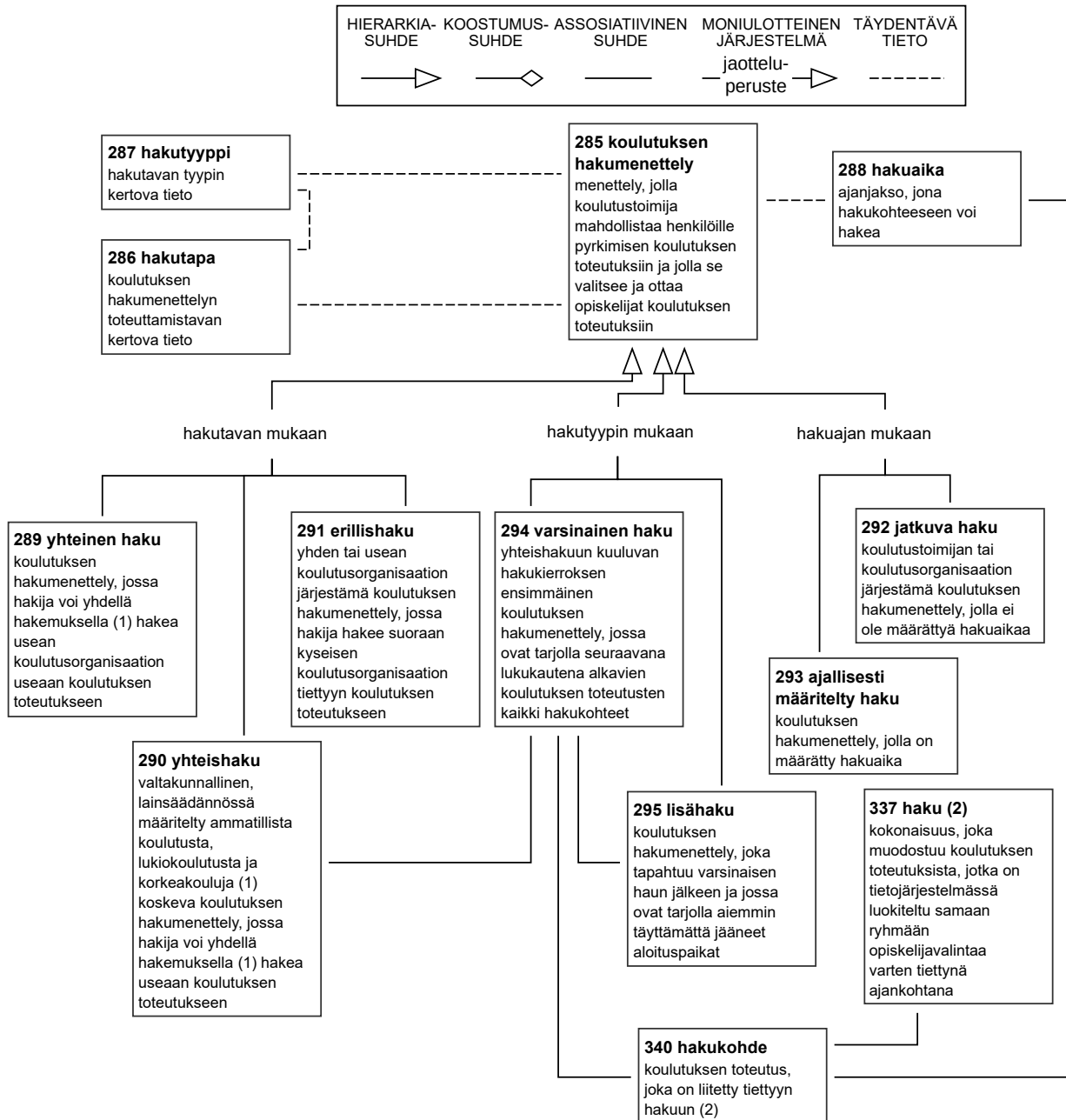
sv kompletteringsansökan
en secondary application round

määritelmä

koulutuksen hakumenettely, joka tapahtuu *varsinaisen haun* jälkeen ja jossa ovat tarjolla varsinaisessa haussa täyttämättä jääneet *aloituspaikat*

huomautus

Käsitteen tunnus: c323

Käsitekaavio 31. Hakutapoja ja -tyyppejä.

5.2.4 Hakukelpoisuus

297

hakukelpoisuus; valintakelpoisuus (uudistermi); > **kelpoisuus korkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin** <korkeakoulut; lait 932/2014 ja 558/2009>; ~ **opiskelijaksi ottamisen edellytykset** <lukiolaki 714/2018, laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017>

sv ansökningsbehörighet; behörighet att ansöka; behörighet för viss utbildning; behörighet till viss utbildning; antagningsbehörighet <valintakelpoisuus; koulutusorganisaation näkökulma>

en eligibility (1); ~ prerequisites for admission of a student <opiskelijaksi ottamisen edellytykset>

määritelmä

ominaisuus, joka ilmentää sitä, että *hakija* täyttää *koulutukseen (2)* tai *koulutuksen toteutukseen* valituksi tulemisen edellytykset

huomautus

Termiä hakukelpoisuus käytetään laajasti, esimerkiksi Opintopolku-palvelussa, vaikka termiä voidaan pitää harhaanjohtavana – *koulutukseen hakeminenhan* on sallittua kaikille. Tässä määriteltyä käsitettä paremmin kuvaava termi olisi valintakelpoisuus, joka on käytössä useissa *korkeakouluissa (1)*.

Vrt. laajempi käsite *kelpoisuus*.

Käsitteen tunnus: c338

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsitekaavio: [Hakukelpoisuus](#)

298

pohjakoulutusvaatimus

sv krav *n* på tidigare utbildning; krav *n* på grundutbildning

en required prior studies

määritelmä

koulutukselle (2) määritelty vaatimus, jonka mukaan *hakijalla* on oltava tietty *pohjakoulutus* voidakseen tulla valituksi kyseiseen koulutukseen (2)

huomautus

Pohjakoulutusvaatimuksen täyttäminen on yksi *hakukelpoisuuden* edellytyksistä.

Koulutuksen järjestäjät ja *korkeakoulut (1)* voivat valita hakijoita (1) *opiskelijoiksi* myös ilman pohjakoulutusvaatimusta, ks. *harkinnanvarainen valinta*.

Käsitteen tunnus: c339

Käsitekaavio: [Hakukelpoisuus](#)

299

pohjakoulutus; ~ koulutustausta

sv tidigare utbildning; grundutbildning (1); > grundutbildning (2) <korkeakoulut>; > skoluterbyggnad <perusaste>; ~ utbildningsbakgrund <koulutustausta>

sökord: forskarutbildning

en previous qualifications; previous degree <korkeakoulut>; prior degree <korkeakoulut>; ~ educational background <koulutustausta>

määritelmä

koulutus (2) tai *tutkinto*, jonka *hakija* on suorittanut ennen toiseen koulutukseen (2) hakemista

huomautus

grundutbildning: Ruotsin yleiskielessä termiä grundutbildning käytetään samassa merkityksessä kuin suomen termiä pohjakoulutus (määritelty yllä). Kuitenkin *korkeakoulujen (1)* sisäisessä kielenkäytössä termillä grundutbildning viitataan suppeampaan käsitteeseen: korkeakoulun (1) perustutkintoon eli opintoihin, jotka *opiskelija* on suorittanut korkeakoulussa (1) ennen jatko-opintoja. Korkeakouluissa (1) onkin käytössä termipari grundutbildning ja forskarutbildning (joista jälkimmäinen viittaa *lisensiaatin tutkintoon* ja *tohtorin tutkintoon* tähtäävään koulutukseen).

Käsitteen tunnus: c340

Käsitekaavio: [Hakukelpoisuus](#)

300

jatko-opintokelpoisuus (1)

sv behörighet för fortsatta studier (vid viss läroanstalt)

en eligibility for further studies

määritelmä

tutkinnon tai opintojen henkilölle antama *hakukelpoisuus*, joka koskee suoritettujen opintojen jälkeiseen *koulutukseen (2)* valituksi tulemista

huomautus

Vrt. esivaatimukset

Käsitteen tunnus: c341

Luokka: yleinen/yhteinen, opiskelijavalinnat

Käsitekaavio: [Hakukelpoisuus](#)

301

jatko-opintokelpoisuus (2)

sv behörighet för påbyggnadsstudier; behörighet för forskarutbildning; behörighet för doktorsutbildning; behörighet för doktorandstudier

en eligibility for third-cycle studies; > eligibility for doctoral studies

rather than: eligibility for postgraduate studies

määritelmä

korkeakoulututkinnon tai -opintojen *opiskelijalle* antama *jatko-opintokelpoisuus (1)*, joka koskee *yliopiston jatkotutkintoon* valituksi tulemista

huomautus

Englannin termi eligibility for doctoral studies on suppeampi kuin suomen jatko-opintokelpoisuus (2), sillä doctoral studies ei kata *lisansiaatin tutkintoa*.

Englannin termin eligibility for postgraduate studies käyttöä ei suositella, sillä termi postgraduate studies saattaa viitata myös *ylempään korkeakoulututkintoon* (esim. maisterin tutkinto) johtaviin opintoihin.

Käsitteen tunnus: c905

Luokka: korkeakoulut

Käsitekaavio: [Hakukelpoisuus](#)

302

tutkintokohtainen terveydentilavaatimus

määritelmä

tutkinnoille määritelty vaatimus, jonka mukaan *opiskelijaksi* hakeutuvan ja valitun henkilön terveydentilan on oltava sellainen, että hän voi selviytyä tutkintoon johtavasta *koulutuksesta (2)*, koulutukseen (2) sisältyvästä työpaikalla tapahtuvasta *oppimisesta* ja alan tehtävissä toimimisesta

huomautus

Terveydentilavaatimukset on määritelty tutkintokohtaisesti säädöksissä.

Tutkintokohtaisilla terveydentilavaatimuksilla ei tarkoiteta pelkästään nk. SORA-lainsäädännössä (1.1.2012 voimaan tullut "soveltumattomuuteen ratkaisuja"-lainsäädäntö, joka liittyy opiskelijoiden soveltumattomuus- ja turvallisuuskysymyksiin) tarkoitettuja potilas- tai asiakasturvallisuuteen liittyviä rajoituksia, vaan myös muita terveydentilaan liittyviä vaatimuksia.

Käsitteen tunnus: c342

Käsitekaavio: [Hakukelpoisuus](#)

303

<koulutus>

hakuperuste

sv grund för ansökning

en demonstration of eligibility

määritelmä

hakukelpoisuuden täyttämistapa, jonka *hakija* on valinnut perusteeksi hakiessaan *koulutukseen (2)*

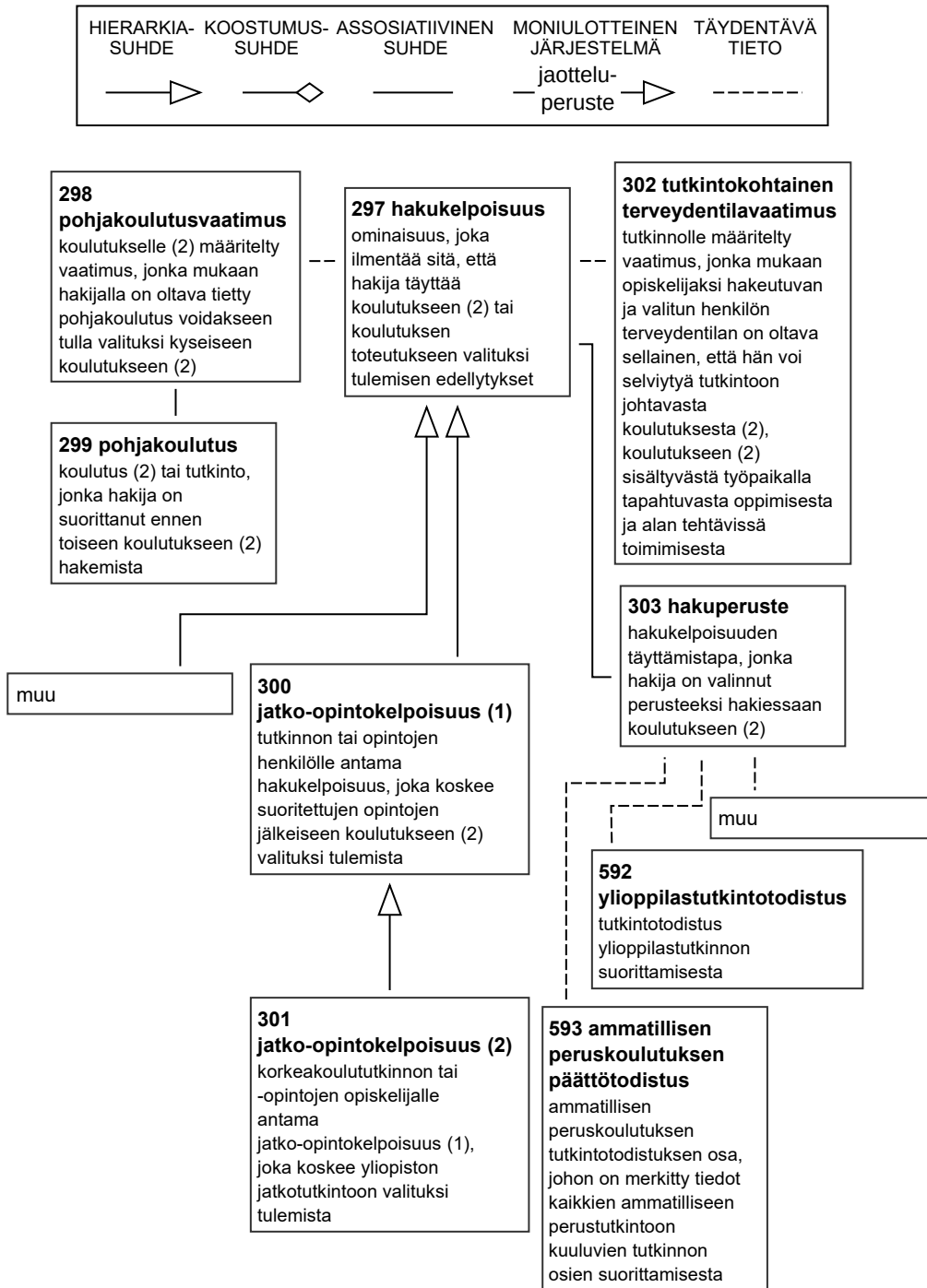
huomautus

Hakija voi valita hakuperusteeksi esimerkiksi *ylioppilastutkintotodistuksen* tai *ammattillisen peruskoulutuksen päättötodistuksen*.

Käsitteen tunnus: c343

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaavio: [Hakukelpoisuus](#)

Käsittekaavio 32. Hakukelpoisuus.

5.2.5 Muita hakukäsitteitä

304

hakukausi

sv ansökningstermin
inte: ansökningsperiod

en application term; application semester /US/

määritelmä

lukukausi, jonka aikana *koulutuksen toteutukseen* voi hakea ilmoitettujen *hakuaikojen* mukaisesti

huomautus

Käsitteen tunnus: c348

Luokka: yleinen/yhteinen, opiskelijavalinnat

Käsitekaavio: [Muita hakukäsitteitä](#)

305

hakuvuosi

sv ansökningsår *n*

en application year

määritelmä

kalenterivuosi, jonka aikana *koulutuksen toteutukseen* voi hakea

huomautus

Käsitteen tunnus: c349

Luokka: yleinen/yhteinen, opiskelijavalinnat

Käsitekaavio: [Muita hakukäsitteitä](#)

306

koulutuksen alkamiskausi

sv starttermin för utbildningen; inledningstermin för utbildningen; ~ utbildningen inleds

inte: begynnelsetermin för utbildningen (föråldrad); begynnelseperiod (föråldrad)

en first term of studies; first semester of studies; first term of school <perusopetus, lukiokoulutus>

määritelmä

lukukausi, jona *koulutuksen toteutus* alkaa

huomautus

Koulutuksen alkamiskausi voi olla syys- tai kevätlukukausi.

Ruotsiksi on useassa kontekstissa luontevampaa ilmaista koulutuksen alkamiskausi lauseella, kuten "Utbildningen inleds hösten 2016", kuin substantiivimuotoisella termillä.

Käsitteen tunnus: c350

Luokka: yleinen/yhteinen, opiskelijavalinnat

Käsitekaaviot: [Koulutustarjonta ja opetustarjonta](#) ja [Muita hakukäsitteitä](#)

307

koulutuksen alkamisvuosi

sv begynnelseår *n* för utbildningen

en first calendar year of educational programme

määritelmä

kalenterivuosi, jona *koulutuksen toteutus* alkaa

huomautus

Käsitteen tunnus: c351

Luokka: yleinen/yhteinen, opiskelijavalinnat

Käsitekaavio: [Muita hakukäsitteitä](#)

308

lukukausi

sv termin

en term; semester

määritelmä

opetuksen (1) järjestämistä jaksottava osa *lukuvuotta*

huomautus

Lukukausia ovat syys-, kevät- ja joissakin tapauksissa kesälukukausi.

Esimerkiksi Isossa-Britanniassa ja Yhdysvalloissa lukuvuosi jakautuu kolmeen lukukauteen, ja niistä käytetään englanniksi termiä "term". Suomessa lukuvuodessa on ainakin tällä hetkellä vain kaksi lukukautta, ja niistä käytetään englanniksi sekä termiä "term" että termiä "semester".

Uudet *opiskelijat* aloittavat *opiskelun* yleensä lukukauden alussa.

Käsitteen tunnus: c352

Käsittekaaviot: [Muita hakukäsitteitä](#) ja [Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut](#)

309

lukuvuosi

sv läsar *n*

en academic year <korkeakoulut>; school year

not: study year

määritelmä

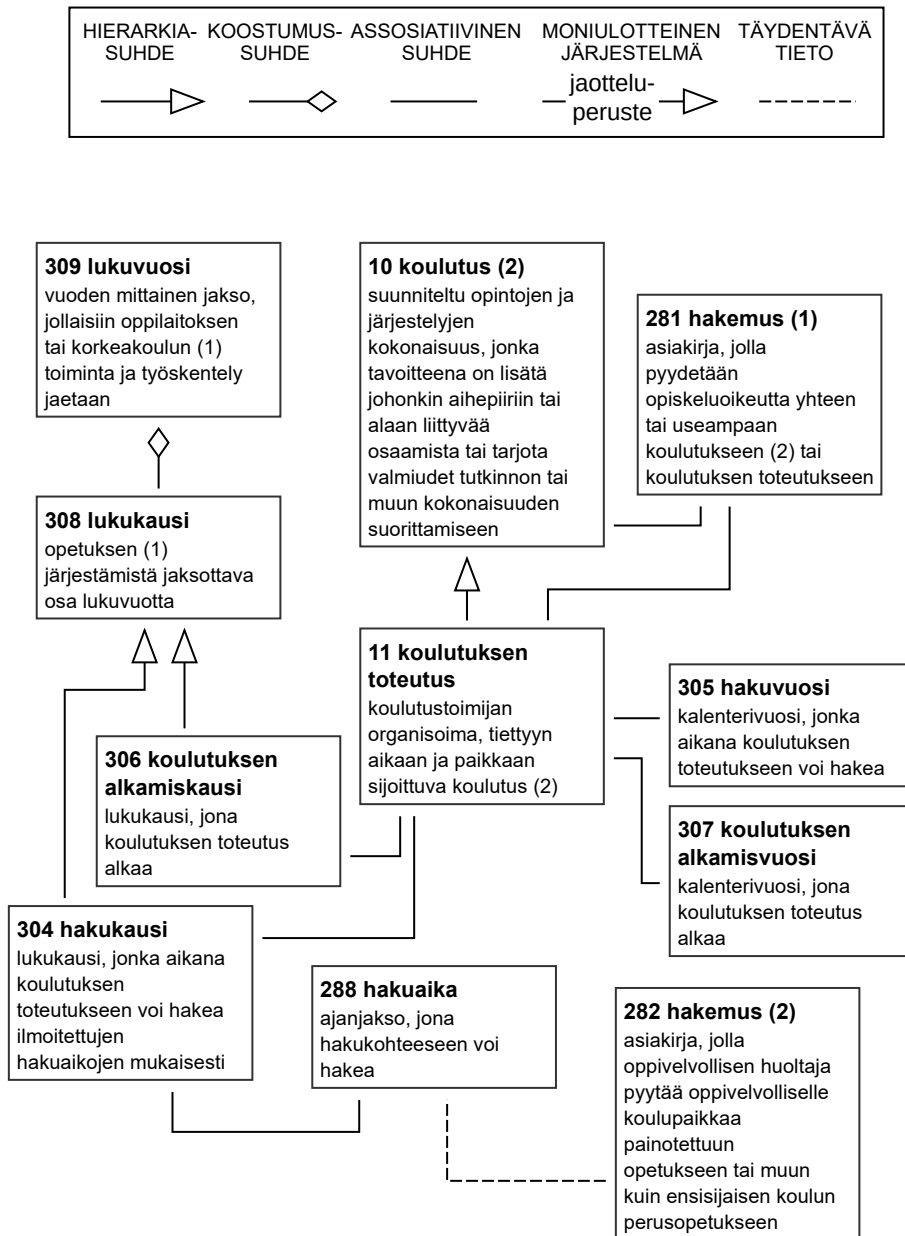
vuoden mittainen jakso, jollaisiin *oppilaitoksen* tai *korkeakoulun (1)* toiminta ja työskentely jaetaan

huomautus

Lukuvuosi alkaa useimmiten 1.8. ja päättyy 31.7. seuraavana kalenterivuonna.

Käsitteen tunnus: c353

Käsittekaaviot: [Muita hakukäsitteitä](#) ja [Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut](#)

Käsitekaavio 33. Muita hakukäsitteitä.

5.3 Valinta

5.3.1 Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi

310

hakukierros

sv ansökningsomgång (1)
 en application cycle
 rather than: application round

määritelmä

ajanjakso, joka alkaa, kun *koulutustoimija* tai muu taho päättää *koulutustarjonnasta* ja *valintaperusteista*, ja joka päättyy, kun *opiskelupaikan vastaanottoon* ja *opiskelijaksi ilmoittautumiseen* (1) liittyvät tiedot ovat *haku- ja valintajärjestelmässä*

huomautus

Yhteishakuun kuuluvan *koulutuksen* (1) osalta hakukierrokseen liittyvistä asioista säädetään asetuksessa.

Englannin termin application round käyttöä hakukierroksen vastineena ei suositella, sillä termi ei sisällä viittausta niihin hakukierroksen vaiheisiin, jotka edeltävät sitä, että *hakija* voi toimia eli hakea *koulutuksen toteutuksiin*. Vrt. *hakutyypit*.

Käsitteen tunnus: c354

Luokka: yleinen/yhteinen, opiskelijavalinnat

Käsittekaavio: [Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi](#)

311

opiskelijavalinta

sv antagning av studerande (1); studentantagning
 inte: urval *n*; intagning av studerande (föråldrad)
 en student admissions <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulutus>; student selection <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus; korkeakoulutus tietyissä yhteyksissä>; ~ select students *verb* <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus; korkeakoulutus tietyissä yhteyksissä>

määritelmä

menettely, jota hyväksi käyttäen *koulutustoimija* valitsee ja/tai ottaa *hakijan opiskelijaksi koulutuksen toteutukseen hakemuksen* (1) ja *valintaperusteiden* perusteella

huomautus

Lainsäädännössä *lukiokoulutuksen*, *ammatillisen koulutuksen* ja *korkeakoulujen* (1) opiskelijavalinnasta käytetään termiä "opiskelijaksi ottaminen". Tässä sanastossa on kuitenkin tehty ero käsitteiden opiskelijavalinta ja opiskelijaksi ottaminen välillä: *opiskelijaksi ottaminen* on opiskelijavalinnan yksi vaihe.

urval: Ruotsin sanaa urval ei tule käyttää opiskelijavalinnan vastineena muun muassa siksi, että se on monimerkityksinen ja viittaa valinnan lisäksi muun muassa valikoimaan, otantaan ja otokseen. Joissakin yhdyssanoissa sanaa urval kuitenkin käytetään, esimerkiksi urvalsprov (valintakoe).

student admissions: Termi student admissions on suositettava englannin vastine opiskelijavalinta-käsitteelle niin *toisen asteen koulutuksen* kuin korkeakoulujenkin (1) osalta.

student selection: Opiskelijavalinnasta näkee käytettävän englanniksi myös vastinetta student selection; näin etenkin *toisen asteen koulutuksen* osalta. Myös korkeakouluissa (1) käytetään joissakin tapauksissa termiä student selection (tai ilmausta to select students). Esimerkiksi Taideyliopistossa opiskelijavalinnan yhteydessä voi toimia arviointiraateja, jotka valitsevat hakijoista (1) koulutuksen toteutukseen pääsevät, ja niiden toiminnasta voidaan käyttää select-verbä. Myös jatko-opintoihin voidaan valita opiskelijat sopivan opintomenestyksen ja tutkimussuunnitelman perusteella, jolloin select saattaa olla sopiva verbi. Myös korkeakoulun (1) perustutkintoon jo valittujen opiskelijoiden valitsemisesta tietyille erikoiskursseille esim. opintomenestyksen perusteella voi olla sopivaa käyttää verbiä select.

Ks. myös *päätös opiskelijaksi ottamisesta*.

Käsitteen tunnus: c359

Luokka: lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulutus, opiskelijavalinnat

Käsittekaaviot: [Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi](#), [Valintatyytit](#), [Hakukohde](#) ja [Ilmoittautumiskäsitteitä](#)

312

opiskelijaksi ottaminen

sv antagning som studerande; antagning av studerande (2)
en admission of a student

määritelmä

toiminta, jossa *koulutustoimija* tai *koulutusorganisaatio* päättää *hakijan* ottamisesta *opiskelijaksi opiskelijavalinnan* lopputuloksena

huomautus

Opiskelijaksi ottaminen on opiskelijavalinnan viimeinen vaihe.

Ks. myös *päätös opiskelijaksi ottamisesta*.

Käsitteen tunnus: c947

Luokka: lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulut, opiskelijavalinnat

Käsittekaaviot: *Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi* ja *Valintatyypit*

313

valintaperuste

sv antagningsgrund; antagningskriterium
hellre än: antagningsprincip (1)

en admissions criterion <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulut>; selection criterion <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus; korkeakoulut tietyissä yhteyksissä>

määritelmä

lainsäädännön ja *koulutustoimijan* määrittämä peruste, jonka mukaan *hakijoita* valitaan *opetukseen (1)* tai *koulutukseen (2)*

huomautus

selection criterion: Suositeltava englannin vastine valintaperusteelle on admissions criterion. Vastinetta selection criterion on kuitenkin johdonmukaista käyttää samoissa yhteyksissä, joissa opiskelijavalinnasta käytetään vastinetta student selection. Ks. tarkempi kuvaus käsitteen *opiskelijavalinta* kohdalla.

admissions criterion, selection criterion: Englannin sanan criterion monikkomuoto on criteria.

Käsitteen tunnus: c366

Luokka: ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut

Käsittekaaviot: *Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi*, *Valintatyypit* ja *Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot*

314

lisänäyttö

sv tilläggsprestation
en additional proof of competence

määritelmä

valintaperuste, jota voidaan käyttää *opiskelijavalinnassa todistuksen* ja mahdollisen *valintakokeen* tai *pääsy- ja soveltuvuuskokeen* lisäksi

huomautus

Lisänäyttö on käytössä *lukiokoulutuksessa*.

Lisänäytön voi muodostaa esimerkiksi todiste tai näyttö osaamisesta, aiemmasta *koulutuksesta (2)* tai harrastuneisuudesta.

Käsitteen tunnus: c373

Luokka: lukiokoulutus, opiskelijavalinnat

Käsittekaavio: *Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi*

315

valintapiste

sv antagningspoäng

en admission point; ~ admission score

määritelmä

tietyin *valintaperusteen* mukaan *hakijalle* annettu piste

huomautus

Kunkin hakijan saamien valintapisteiden yhteenlaskettu summa määrittää hakijoiden (1) keskinäisen järjestyksen *opiskelijavalinnassa*.

Englannin termi admission score viittaa yhteispisteisiin.

Käsitteen tunnus: c361

Käsittekaavio: [Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi](#)

316

hakijaryhmä

en applicant category

määritelmä

hakijoiden joukko, johon sovelletaan tiettyjä *valintaperusteita* tai jolle varataan tietty osa *aloituspaikoista*

huomautus

Perusteista, joilla hakijoita (1) voidaan jakaa hakijaryhmiin, säädetään lainsäädännössä.

Käsitteen tunnus: c368

Käsittekaavio: [Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi](#)

317

valintakiintiö

sv antagningskvot

en intake quota

määritelmä

opiskelijavalinnassa käytettävä kiintiö, jossa tietyille *hakijaryhmälle* on varattu tietty määrä *aloituspaikkoja*

huomautus

Valintakiintiön perusteena voi olla esimerkiksi *hakijan pohjakoulutus*.

Käsitteen tunnus: c369

Käsittekaavio: [Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi](#)

318

valintakoe; pääsykoe

sv urvalsprov *n*; antagningsprov *n*; inträdesprov *n* <pääsykoe>

en entrance examination; entrance exam; entrance test

määritelmä

koe, joka järjestetään osana *oppilas-* tai *opiskelijavalintaa*

huomautus

Valintakokeita on erityyppisiä. Usein valintakokeella mitataan *hakijan* tietoja esimerkiksi tietyistä aineistosta (vrt. *soveltuvuuskoe*, jolla selvitetään tietojen sijaan edellytyksiä ja soveltuvuutta). Valintakoe voi sisältää soveltuvuus- ja *kielikokeen (1)* tai jommankumman näistä.

Toisaalta termejä valintakoe ja pääsykoe käytetään joskus termin *soveltuvuuskoe* synonyymina kokeista, joissa mitataan kykyjä ja ominaisuuksia (kuten musikaalisuus, rytmitaju).

Valintakokeessa menestyminen voi (esimerkiksi *todistusten* sijaan) olla *valintaperuste*.

Käsitteen tunnus: c371

Käsittekaaviot: [Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi](#) ja [Valintatyytit](#)

319

soveltuvuuskoe; pääsy- ja soveltuvuuskoe <ammattillinen koulutus, lukiokoulutus>

sv lämplighetsprov *n*; antagnings- och lämplighetsprov *n* <toisen asteen koulutus>; inträdes- och lämplighetsprov *n* <toisen asteen koulutus>

en aptitude test

määritelmä

koe, jolla selvitetään *hakijan* edellytykset ja soveltuvuus *opetukseen (1)* tai *koulutukseen (2) oppilas-* tai *opiskelijavalintaa* varten

huomautus

Edellytyksillä ja soveltuvuudella voidaan tarkoittaa esimerkiksi taitoja (kuten vuorovaikutustaidot tai jonkin instrumentin käsittelytaito), kykyjä (kuten fyysinen koordinaatiokyky) tai henkilön luonteen tai muiden ominaisuuksien sopivuutta.

Käsitteen tunnus: c372

Luokka: ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulutus

Käsittekaavio: [Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi](#)

320

<opetushallinto>

kielikoe (1); opetuskielen hallinnan osoittamiseksi järjestettävä kielikoe

sv språkprov *n*

en language proficiency test (1); language test

määritelmä

koe, jonka tarkoituksena on *opetuskielen (1)* tai *opetuskielen (2)* hallinnan osoittaminen

huomautus

Kielikokeita (1) voidaan järjestää esimerkiksi *opiskelijavalintojen* yhteydessä tai *oppilaitoksen* sisäisesti.

Opiskelijavalinnassa *koulutuksen järjestäjä* tai *korkeakoulu (1)* voi edellyttää *hakijan* suorittavan kielikokeen (1) silloin, kun järjestettävän *koulutuksen (2)* kieli on eri kuin hakijan äidinkieli.

Kielikoe (1) voi olla osa *valintakoetta*.

Vrt. *kielitutkinto*.

Käsitteen tunnus: c374

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaavio: [Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi](#)

321

päätös oppilaaksi ottamisesta <perusopetus>; **päätös opiskelijaksi ottamisesta** <ammattillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulutus>; **valintapäätös**

sv beslut *n* om antagning som studerande; antagningsbeslut *n*

en admission decision <perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen, korkeakoulutus>; decision on admission <perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen, korkeakoulutus>; decision on student admission <lukiokoulutus, ammatillinen, korkeakoulutus>
rather than: selection decision <perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen>

määritelmä

koulutustoimijan tai *koulutusorganisaation opiskelijaksi ottamisesta* tai *oppilaaksi ottamisesta* tekemä hallintopäätös

huomautus

Opiskelijaksi ottamista tai oppilaaksi ottamista koskevasta päätöksestä voidaan antaa *hakijalle* asiakirja tai muu ilmoitus. Myös tätä asiakirjaa tai ilmoitusta voidaan kutsua päätökseksi opiskelijaksi ottamisesta tai valintapäätökseksi.

Käsitteen tunnus: c375

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulutus, opiskelijavalinta

Käsittekaavio: [Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi](#)

322

ennakkotehtävät *pl*; **esitehtävät** *pl*

sv förhandsuppgifter *pl*

en preliminary assignments *pl*; advance assignments *pl*

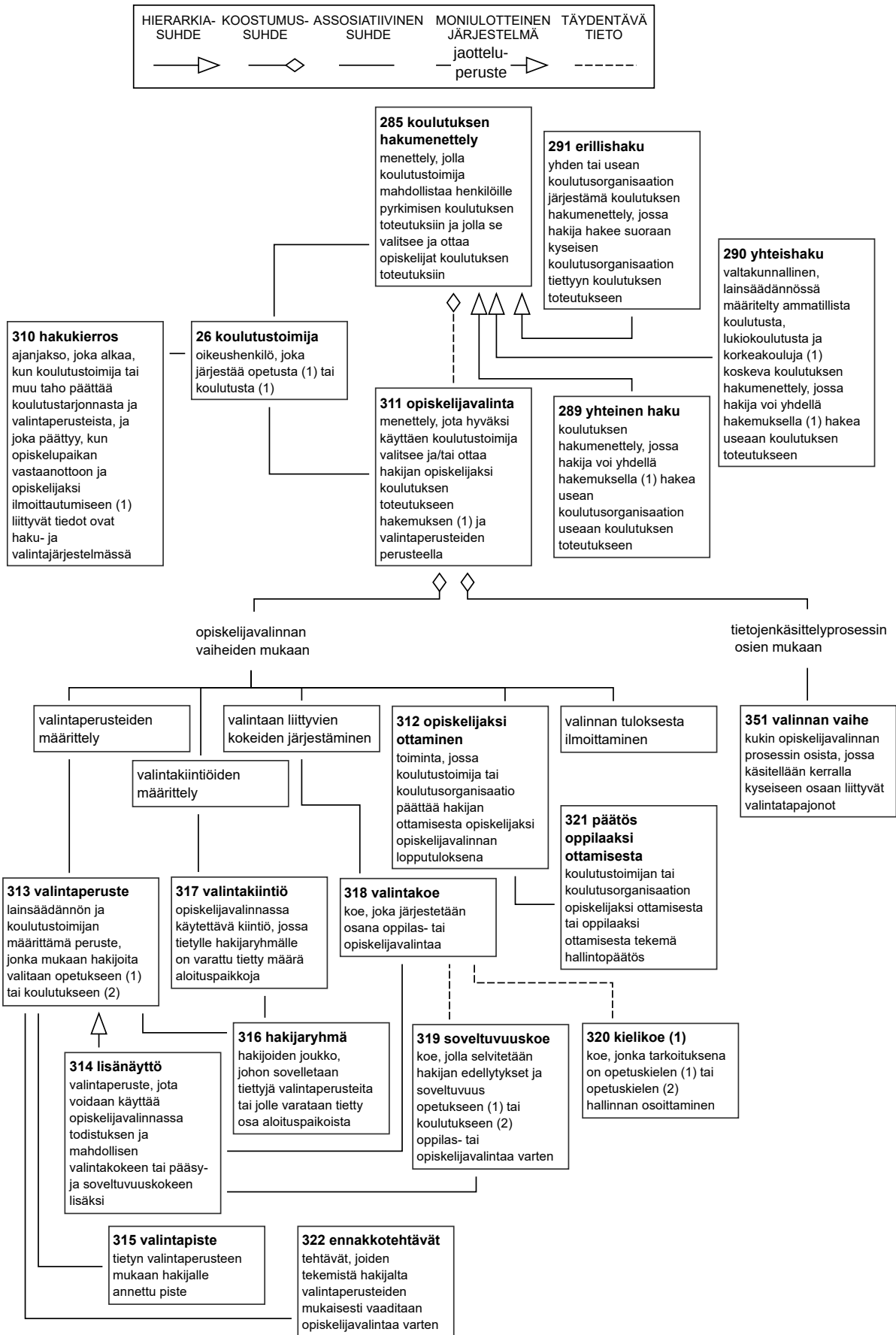
määritelmä

tehtävät, joiden tekemistä *hakijalta valintaperusteiden* mukaisesti vaaditaan *opiskelijavalintaa* varten

huomautus

Käsitteen tunnus: c376

Käsittekaavio: [Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi](#)

Käsitekaavio 34. Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi.

5.3.2 Valintatyyppejä

323

oppilaaksi ottaminen; oppilaaksiotto

määritelmä

menettely, jolla *opetuksen järjestäjä* ottaa lapsen *esi-* tai *perusopetukseen*

huomautus

Oppilaaksi ottaminen suoritetaan viranhaltijan tekemällä päätöksellä.

Käsitteen tunnus: c357

Käsitekaavio: [Valintatyypit](#)

324

oppilasvalinta

määritelmä

menettely, jota hyväksi käyttäen *opetuksen järjestäjä* hyväksyy lapsen *esi-* tai *perusopetukseen hakemuksen (2)* ja *valintaperusteiden* perusteella

huomautus

Esimerkki oppilasvalintaa käyttävästä *perusopetuksesta* on *painotettu opetus*, kuten kuvataiteen, musiikin ja liikunnan erikoisluokat. Painotetun opetuksen oppilasvalintaan liittyy *soveltuvuuskoe*, haastattelu ja/tai arvonta.

Oppilasvalintaa käytetään myös haettaessa esimerkiksi *joustavan perusopetuksen opetusryhmään (2)* tai *taiteen perusopetukseen*.

Ks. myös *haku painotettuun opetukseen*.

Käsitteen tunnus: c358

Käsitekaaviot: [Valintatyypit](#) ja [Ilmoittautumiskäsitteitä](#)

325

esivalinta

sv förurval; första urval

inte: förhandsantagning

en preliminary selection phase

määritelmä

opiskelijavalinnan mahdollinen osa, jossa osa tai kaikki *hakijoista* valitaan seuraavaan *valinnan vaiheeseen*

huomautus

Käsitteen tunnus: c364

Käsitekaavio: [Valintatyypit](#)

326

yhteisvalinta

sv gemensam antagning

en joint admissions

määritelmä

korkeakoulujen (1) yhteistyönä toteutettava *opiskelijavalinta*, jossa yhteistyöhön osallistuvilla *hakukohteilla* on yhteiset *valintaperusteet* ja/tai yhteinen *valintakoe*

huomautus

Yhteisvalinta on käytössä esimerkiksi kauppatieteen alalla.

Ks. *hakutoiveiden priorisointi*.

Käsitteen tunnus: c360

Luokka: yhteinen/yleinen, opiskelijavalinnat

Käsitekaavio: [Valintatyypit](#)

327

harkinnanvarainen valinta

ei: joustava valinta (vanhentunut)

sv antagning enligt provning

en discretionary admission

määritelmä

opiskelijavalinta, joka tapahtuu henkilöön liittyvällä erityisellä perusteella *hakukelpoisuudesta* ja *valintaperusteista* riippumatta

huomautus

Koulutuksen järjestäjä tai *korkeakoulu (1)* voi käyttää harkinnanvaraista valintaa silloin, kun *hakijalla* ei ole hakukelpoisuutta. Koulutuksen järjestäjä tai korkeakoulu (1) voi valita esimerkiksi enintään 30 prosenttia hakijoista valintapistemääristä riippumatta hakijoiden (1) esittämien syiden perusteella.

Harkinnanvaraisessa valinnassa voi tulla valituksi esim. henkilö, jolta puuttuu vaadittava *pohjakoulutus* tai *työkokemus*, mutta jolla *oppilaitos* tai korkeakoulu (1) katsoo olevan riittävät tiedot ja taidot opintoja varten.

Käsitteen tunnus: c362

Käsitekaavio: [Valintatyypit](#)

328

todistusvalinta; ~ suoravalinta

sv antagning på basis av betyg; betygsbaserad antagning; ~ direktantagning <suoravalinnasta>

en certificate-based admission; < admission based on prior academic record; ~ direct admission <suoravalinnasta>

määritelmä

opiskelijavalinta, jossa *valintaperusteena* on erillisen *valintakokeen* sijaan *hakijan* aiemmasta *koulutuksesta (2)* saama *todistus*

huomautus

Esimerkki todistusvalinnasta on, että hakija valitaan *yliopiston* tai *ammattikorkeakoulun koulutukseen (2)* *ylioppilastutkintotodistuksen arvosanojen* perusteella tai *ylempään korkeakoulututkintoon* johtavaan koulutukseen (2) *alemman korkeakoulututkinnon* todistuksen perusteella.

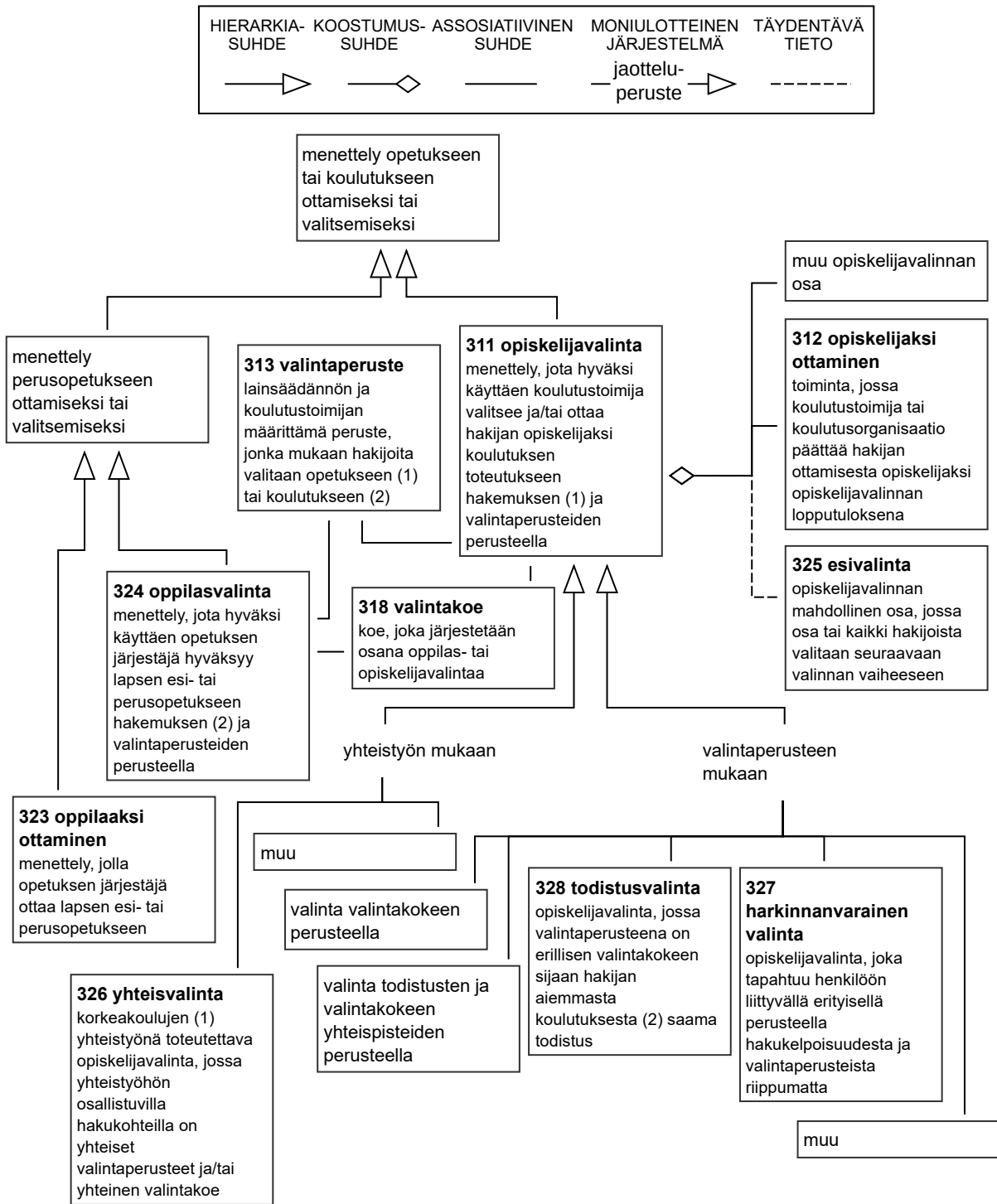
Joskus termiä suoravalinta käytetään rajatusti tarkoittamaan sellaista todistusvalintaa, jossa pääsyy takaavat kriteerit on kerrottu etukäteen. Esimerkiksi tapaus, jossa valituiksi tulevat *hakijat*, jotka ovat kirjoittaneet *ylioppilastutkinnon* ainereaalien kemian kokeessa arvosanan laudatur.

Muutoin suoravalinta on todistusvalinnan lähikäsite; hiukan todistusvalintaa väljempi siinä mielessä, että suoravalinnassa valituksi tulemisen perusteena ei ole välttämättä todistus aiemmasta koulutuksesta (2). Esimerkki suoravalinnasta on, että hakija valitaan yliopiston koulutukseen (2) matematiikkakilpailumenestyksen perusteella.

Käsitteen tunnus: c365

Luokka: korkeakoulut

Käsitekaavio: [Valintatyypit](#)

Käsittekaavio 35. Valintatyypit.

5.3.3 Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä

329

hyväksytty

sv antagen (2)

en admission offered

määritelmä

hyväksytylle hakijalle tietojärjestelmään määritetty *valinnan tila*

huomautus

Käsitteen tunnus: c1088

Luokka: opiskelijavalinnat

Käsitekaaviot: [Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä](#) ja [Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot](#)

330

hylätty

määritelmä

hylätylle hakijalle tietojärjestelmään määritetty *valinnan tila*

huomautus

Käsitteen tunnus: c1262

Luokka: opiskelijavalinnat

Käsitekaaviot: [Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä](#) ja [Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot](#)

331

varasijalla

määritelmä

varasijalla olevalle hakijalle tietojärjestelmään määritetty *valinnan tila*

huomautus

Käsitteen tunnus: c1264

Luokka: opiskelijavalinnat

Käsitekaaviot: [Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä](#) ja [Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot](#)

332

hyväksytty hakija

sv sökande *n* som antagits; antagen (1); > nyantagen

en admitted student (1); admittee

not: admitted

määritelmä

koulutuksen toteutukseen otettu *hakija*

huomautus

Ruotsiksi käytetään termiä nyantagen hakijoista, jotka on otettu koulutuksen toteutukseen kyseisenä vuonna.

Englannin kielessä attribuutti admitted vaatii pääsanana, jota se määrittää (esim. "admitted student"). Mikäli esimerkiksi koodistossa halutaan käyttää lyhyempää muotoa, suositellaan sanaa "admittee".

Ks. myös [valinnan tila](#), [hyväksytty](#).

Käsitteen tunnus: c367

Luokka: lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulut, opiskelijavalinnat

Käsitekaaviot: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#) ja [Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä](#)

333

varasijalla oleva hakija

määritelmä

hakija, joka on *opiskelijavalinnassa varasijalla* tiettyyn *koulutuksen toteutukseen* pääsemiseksi

huomautus

Varasijalla olevan hakijan on mahdollista tulla valituksi koulutuksen toteutukseen, mikäli paikka vapautuu. Varasijalla oleva hakija täyttää *hyväksytyksi* tuleminen minimivaatimukset, mutta jää tarjolla olevan aloituspaikkamäärän ulkopuolelle. *Aloituspaikka* voi vapautua esimerkiksi silloin, kun *hakukohteeseen* aiemmin *hyväksytyt* hakija päättää olla ottamatta tarjottua aloituspaikkaa vastaan.

Käsitteen tunnus: c1267

Luokka: lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulut, opiskelijavalinnat

Käsittekaavio: [Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä](#)

334

hylätty hakija

määritelmä

hakija, joka ei *opiskelijavalinnassa* ole tullut otetuksi *koulutuksen toteutukseen*

huomautus

Hakija voi jäädä ottamatta koulutuksen toteutukseen eri syistä. Yleisimmin syynä on se, että vaikka hakija on hakukelpoinen (ks. *hakukelpoisuus*) ja hän täyttää muut kriteerit, hän jää koulutuksen toteutuksen aloituspaikkamäärän ulkopuolelle. Muita syitä ovat, että hakijalla ei ole hakukelpoisuutta tai ettei hän täytä muita *opiskelijavalinnan* kriteereitä, esimerkiksi kielitaitovaatimuksia, ja se, ettei hakijalle voida myöntää *opiskeluoikeutta* SORA-lainsäädännön perusteella.

Ks. myös *opiskelijaksi ottaminen*, *aloituspaikka*.

Käsitteen tunnus: c1268

Luokka: lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulut, opiskelijavalinnat

Käsittekaavio: [Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä](#)

335

aloituspaikka

hakusana: aloituspaikkamäärä; päätöksen mukaiset aloituspaikat; valinnan aloituspaikat; palpa; valpa

sv nybörjarplats

sökord: antal nybörjarplatser

en available student place; ~ initial intake; ~ available intake; ~ potential intake; ~ maximum intake

määritelmä

hakukohteeseen tiettyssä *koulutuksen hakumenettelyssä* tarjolla oleva *opiskelupaikka*

huomautus

Aloituspaikkamäärä on määrä, joka *koulutustoimijalla* on oikeus ja suunnitelman mukaiset edellytykset ottaa *opiskelijoita*. Aloituspaikkamäärä on optio; se ei välttämättä toteudu.

Ilmaissalla ”aloituspaikat” viitataan *koulutuksen järjestäjän* tai *korkeakoulun (1)* ilmoittamaan tietoon siitä, kuinka monta opiskelupaikkaa hakukohteeseen on tiettyssä koulutuksen hakumenettelyssä tarjolla.

Ilmaissalla ”pätöksen mukaiset aloituspaikat” (lyhenne ”palpa”) tarkoitetaan koulutuksen järjestäjän, *oppilaitoksen* ylläpitäjän tai korkeakoulun (1) päättämää aloituspaikkojen lukumäärää.

Ilmaissalla ”valinnan aloituspaikat” (lyhenne ”valpa”) tarkoitetaan *opiskelijavalinnassa* käytettävää aloituspaikkamäärää, jossa on varauduttu peruutuksiin tai jossa osa päätöksen mukaisista aloituspaikoista on varattu opiskeluoikeuden aikaisemmin saaneille.

Englannin intake-loppuisilla vastineilla viitataan hakukohteeseen tarjolla olevien opiskelupaikkojen kokonaismäärään.

Käsitteen tunnus: c370

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulut, opiskelijavalinnat

Käsittekaaviot: [Koulutustarjonta ja opetustarjonta](#) ja [Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä](#)

336

varasija

määritelmä

ilman [aloituspaikkaa](#) jääneen [hakijan](#) asema, jossa hakijan on vielä mahdollista tulla valituksi [koulutuksen toteutukseen](#), mikäli paikka vapautuu

huomautus

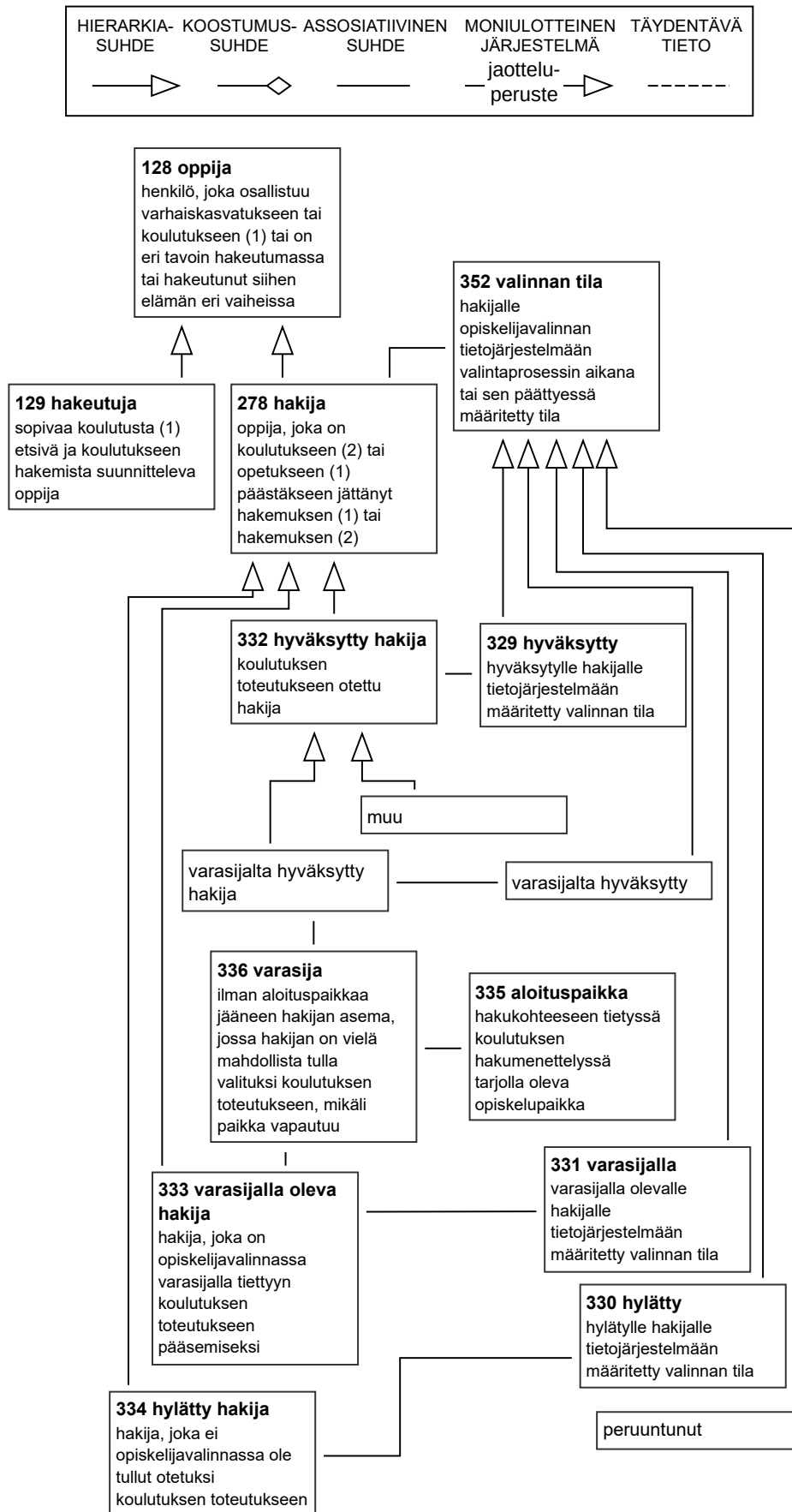
Varasijalla oleva hakija täyttää [hyväksytyksi](#) tulemisen minimivaatimukset, mutta jää tarjolla olevan aloituspaikkamäärän ulkopuolelle. Aloituspaikka voi vapautua esimerkiksi silloin, kun [hakukohteeseen](#) aiemmin [hyväksytyt](#) hakija päättää olla ottamatta tarjottua aloituspaikkaa vastaan.

Ks. myös [varasijalla oleva hakija](#).

Käsitteen tunnus: c882

Luokka: lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulut, opiskelijavalinnat

Käsittekaavio: [Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä](#)

Käsitekaavio 36. Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä.

5.3.4 Haku ja valinta: tietojärjestelmän käsitteitä

5.3.4.1 Hakukohde

337

<koulutukseen haun ja valinnan tietojärjestelmä>

haku (2)

sv ansökan (1); urvalsparti <Svenska handelshögskolan>

en application data

määritelmä

kokonaisuus, joka muodostuu *koulutuksen toteutuksista*, jotka on tietojärjestelmässä luokiteltu samaan ryhmään *opiskelijavalintaa* varten tietyinä ajankohtana

huomautus

Tässä tarkoitettu haku (2) on tekninen käsite. Tietojärjestelmässä hakuun (2) kiinnitetään tiedot muun muassa *hakutavasta*, *hakutyypistä* ja *hakuajasta*.

Käsitteen tunnus: c336

Luokka: lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulut, opiskelijavalinnat

Käsittekaaviot: [Hakutapoja ja -tyyppejä](#) ja [Hakukohde](#)

338

hakukohdejoukko

sv grupp av ansökningsmål; grupp av ansökningsobjekt; grupp av ansökningsalternativ

en set of study options available for applicants

määritelmä

joukko *hakukohteita*, joita sitovat toisiinsa tietyt säännöt

huomautus

Hakukohdejoukkoa sitova sääntö voi koskea esimerkiksi sitä, mihin hakukohteisiin tulee hakea tai mihin ei saa hakea, jos hakee tiettyyn hakukohteeseen. Sääntö voi koskea myös esimerkiksi sitä, missä järjestyksessä tietyt hakukohteet tulee priorisoida.

Esimerkki hakukohdejoukosta ovat lääketieteen hakukohteet *korkeakoulujen (1) yhteishaussa*.

Käsitteen tunnus: c334

Luokka: opiskelijavalinnat

Käsittekaavio: [Hakukohde](#)

339

valintaryhmä

sv urvalsgrupp

määritelmä

hakukohdejoukko, joka käyttää *opiskelijavalinnassa* yhteisiä laskentakaavoja

huomautus

Valintaryhmä-käsitettä ei tule sekoittaa valintakoeryhmä-käsitteeseen. Valintaryhmä on tietojärjestelmiin liittyvä käsite; se on tapa ryhmitellä *hakukohteita valintaperusteiden* mallinnuksessa. Valintaryhmän hakukohteilla ei välttämättä ole minkäänlaista valintakoeyhteistyötä keskenään (vrt. *valintakoeryhmä*).

Käsitteen tunnus: c335

Luokka: opiskelijavalinnat

Käsittekaavio: [Hakukohde](#)

340

hakukohde

sv ansökningsmål *n* <Studieinfo.fi, Svenska handelshögskolan>; ansökningsobjekt *n* <Helsingfors universitet>;
ansökningsalternativ *n* <Aalto-universitetet>

en option available for application; study programme available for application

määritelmä

koulutuksen toteutus, joka on liitetty tiettyyn *hakuun* (2)

huomautus

Esimerkki *ammattillisen koulutuksen* hakukohteesta *yhteishaussa* on puualan perustutkinto (180 *osaamispistettä*) kevään 2015 yhteishaussa.

Esimerkki *korkeakoulutuksen* hakukohteesta yhteishaussa on yleinen kielitiede (180 *opintopistettä* (2)) kevään 2015 *korkeakoulujen* (1) yhteishaussa.

Käsitteen tunnus: c331

Luokka: opiskelijavalinnat

Käsittekaaviot: [Hakutapoja ja -tyyppejä](#), [Hakukohde](#), [Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi](#) ja [Koulutus](#) (2) -käsitteen alakäsitteitä

341

hakutoive

sv ansökningsönskemål *n*

en preferred option for application; preferred study programme <lukiokoulutus, jossa linjoja; korkeakoulut>

määritelmä

hakukohde, jonne *hakija* hakee *opiskelu-oikeutta*

huomautus

Käsitteen tunnus: c332

Luokka: ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut, opiskelijavalinnat

Käsittekaavio: [Hakukohde](#)

342

hakutoiveiden priorisointi

mieluummin kuin: hakukohteiden priorisointi

sv prioritering av ansökningsönskemål; rangordning av ansökningsönskemål

en ~ order of preference

määritelmä

hakijan tekemä *hakukohteiden* etusija- tai mieluisuusjärjestykseen asettaminen

huomautus

Käsitteen tunnus: c333

Luokka: ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut, opiskelijavalinnat

Käsittekaavio: [Hakukohde](#)

343

valintakoeryhmä

sv grupp för urvalsprovssamarbete

hellre än: urvalsprovgrupp

en entrance examination group

määritelmä

koulutuksen toteutukset, joissa käytetään yhteistä *valintakoetta*

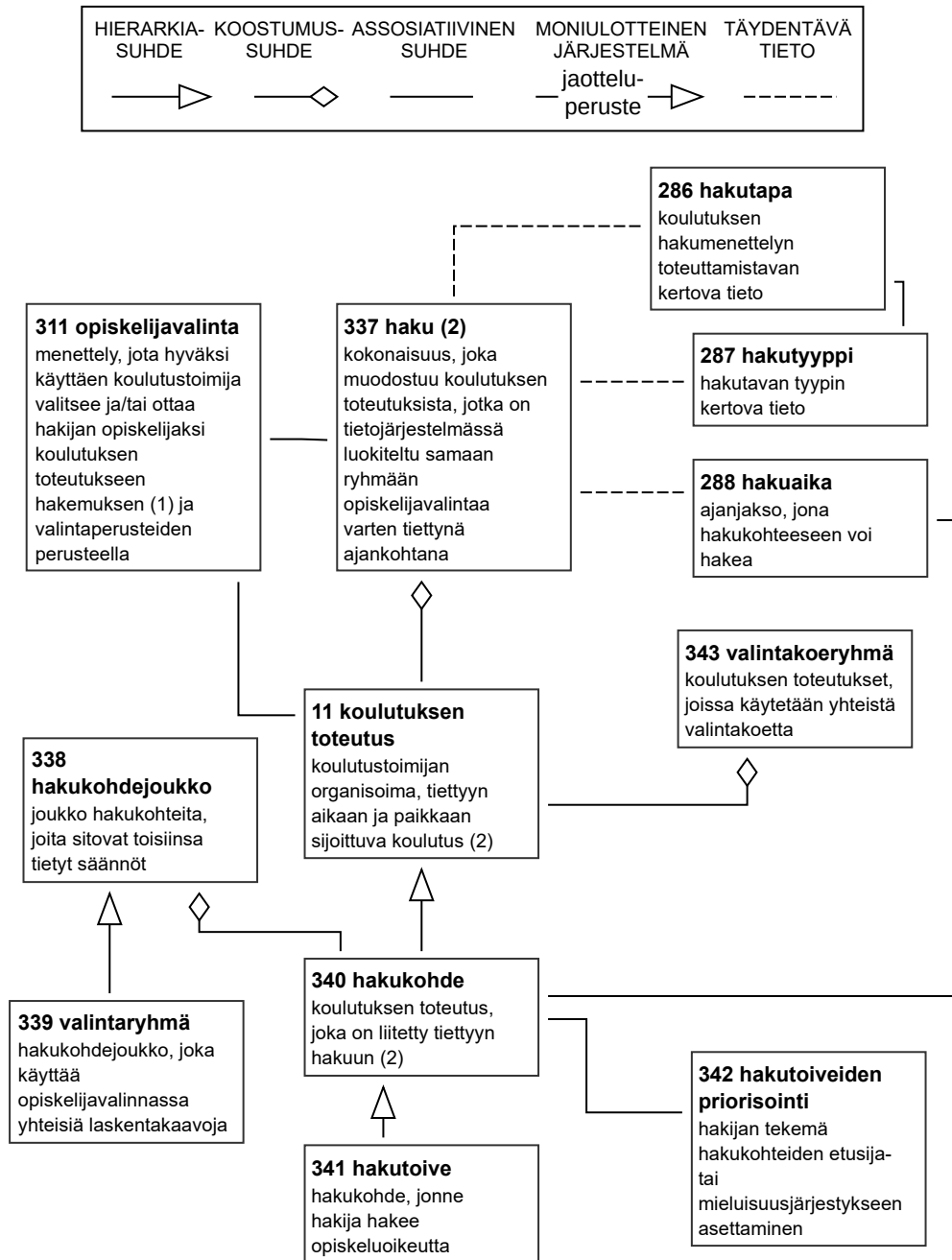
huomautus

Valintakoeryhmäyhteistyössä olevat *koulutusorganisaatioilla* valintakoe voi olla kaikilla koulutuksen toteutuksilla sama tai osalla eri, mutta koulutusorganisaatiot hyväksyvät toisessa samaan yhteistyöryhmään kuuluvassa koulutusorganisaatiossa tehdyn valintakokeen tuloksen.

Käsitteen tunnus: c337

Luokka: ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut, opiskelijavalinnat

Käsittekaavio: [Hakukohde](#)

Käsitekaavio 37. Hakukohde.

5.3.4.2 Tietojärjestelmällä suoritettava opiskelijavalintaan liittyvä prosessi

344

haku- ja valintajärjestelmä

sv ansöknings- och antagningsystem *n*

en application and admissions system

määritelmä

opiskelijavalintarekisteriä hyödyntävä tietojärjestelmä, jonka avulla voi hakea ja tulla valituksi *koulutukseen (2)* tai *koulutuksen toteutukseen*

huomautus

Ks. myös *koulutukseen hakeminen*, *opiskelijavalinta*.

Käsitteen tunnus: c377

Luokka: ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut, opiskelijavalinnat

Käsittekaaviot: [Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi](#) ja [Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot](#)

345

valintalaskenta

sv urvalskörning; antagningskörning

en admission ranking phase

määritelmä

tietojärjestelmällä suoritettavan, *opiskelijavalintaan* liittyvän prosessin vaihe, jonka tuloksena *hakijat* ovat *valintaperusteiden* mukaan *valintatapajonoittain* keskinäisessä järjestyksessä ja kunkin *hakijan valinnan tila* on joko 'hyväksyttävissä oleva' tai 'hylätty'

huomautus

Käsitteen tunnus: c906

Luokka: ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut, opiskelijavalinnat

Käsittekaavio: [Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi](#)

346

<koulutuksen haku- ja valintajärjestelmä>

sijoittelu

sv placering

en placement

määritelmä

tietojärjestelmällä suoritettavan, *opiskelijavalintaan* liittyvän prosessin vaihe, jossa *hakija* valitaan *valintalaskennan* tuloksen perusteella ylimpään sellaiseen *hakutoiveeseensa*, johon hänen on *aloituspaikkojen* puitteissa mahdollisuus päästä

huomautus

Käsitteen tunnus: c907

Luokka: ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut, opiskelijavalinnat

Käsittekaaviot: [Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi](#) ja [Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot](#)

347

opiskelijavalintarekisteri

ei: hakijarekisteri (vanhentunut)

sv antagningsregister *n*

en student admissions register

rather than: student selection register

määritelmä

erityislailla säädetty rekisteri, joka sisältää tiedot *opiskelijavalinnan* toteuttamiseksi

huomautus

Opiskelijavalintarekisteristä on säädetty laissa 1058/1998.

Opiskelijavalintarekisteri voi sisältää tiedot *hakijoista*, *hakutoiveista*, *hakukohteista*, *valintaperusteista*, *opiskelijavalinnoista*, *opiskelupaikan vastaanotosta* ja *opiskelijaksi ilmoittautumisesta* (1). Sitä käytetään myös opinnoista tiedottamiseen ja *arviointiin* (2).

Opiskelijavalintarekisteri koostuu seuraavista osarekistereistä: 1) *korkeakoulujen* (1) hakurekisteri ja 2) *ammattillisen koulutuksen*, *lukiokoulutuksen* ja muun *perusopetuksen* jälkeisen *koulutuksen* (1) hakurekisteri.

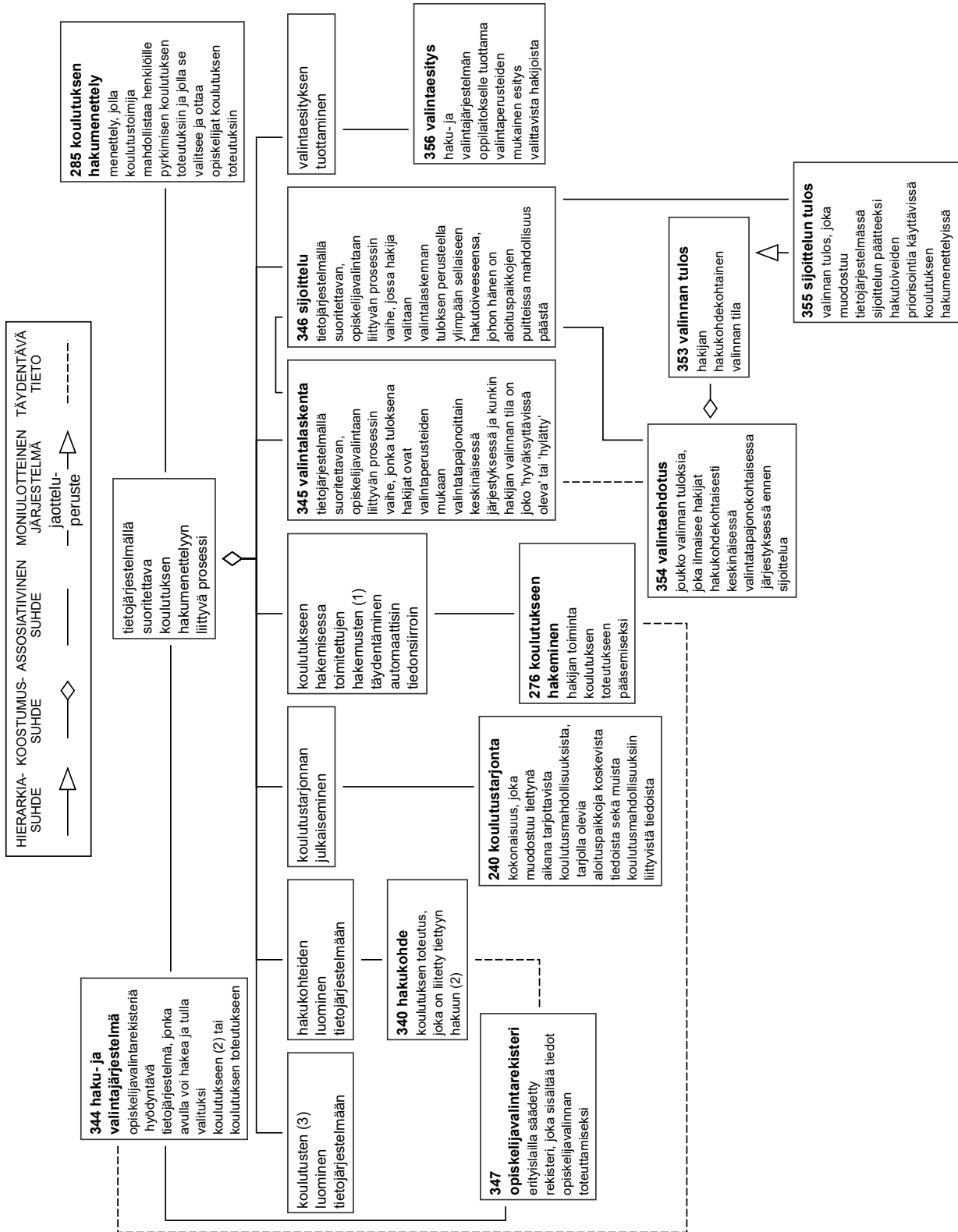
Student selection register -termiä tavataan joissakin suomalaisissa lähteissä, mutta kansainvälisesti vakiintunut englanninkielinen termi on student admissions register.

Käsitteen tunnus: c355

Luokka: ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut, opiskelijavalinnat

Käsittekaavio: [Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi](#)

Käsitekaavio 38. Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi.

5.3.4.3 Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot

348

<koulutuksen haku- ja valintajärjestelmä>

valintatapa; valintamenettely

- sv antagningsätt *n*; antagningsförfarande *n*; urvalsmetod <ammattikorkeakouluissa>
hellre än: urvalssätt *n* <Svenska handelshögskolan>; urvalsförfarande *n*
inte: antagningsprincip (2) <Helsingfors universitet> (föråldrad)
- en selection procedure <perusaste, lukiokoulutus, ammatillinen>; admissions procedure (2) <korkeakoulut>
rather than: selection method

määritelmä

tieto, joka ilmaisee, mitä [valintaperustetta](#) käytetään [hakijan](#) hyväksymisessä [koulutukseen \(2\)](#)

huomautus

Valintatapoja ovat esimerkiksi [todistuksen](#), [valintakokeen](#) tai näistä yhdessä muodostuvien kriteerien perusteella. Samassa [hakukohteessa](#) hakijoita voidaan valita eri valintatavoilla.

antagningsprincip (2): Valintatavan ruotsinkielisenä vastineena käytettiin aiemmin esimerkiksi Helsingin yliopistossa termiä antagningsprincip. Nykyisin termiä antagningsprincip käytetään [valintaperusteen](#) ruotsinkielisenä vastineena, joten termin käyttöä valintatavan vastineena ei enää suositella.

selection method: [Ammattikorkeakoulujen](#) valintaperustesuosituksessa käytetään termiä selection method. Tässä sanastossa termi selection on kuitenkin varattu [toisen asteen koulutuksen](#) käyttöön, ja tästä syystä myöskään termin selection method käyttöä ei suositella muuten kuin toisen asteen koulutuksen yhteydessä.

Ks. [todistusvalinta](#).

Käsitteen tunnus: c378

Luokka: opiskelijavalinnat, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulut

Käsittekaavio: [Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot](#)

349

avoimen väylä

- sv öppna universitetsleden; öpu-leden
- en open university route
rather than: open university track

määritelmä

[korkeakoulun \(1\) opiskelijavalinnassa hakijoille](#) tarjottu mahdollisuus tulla valituksi [avoimessa korkeakouluopetuksessa](#) suoritettujen opintojen perusteella

huomautus

Avoimen väylä on yksi [valintatavoista](#).

Käsitteen tunnus: c379

Luokka: korkeakoulut, opiskelijavalinnat

Käsittekaavio: [Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot](#)

350

valintatapajono

- sv antagningskö
- en listing based on admissions type; admissions type listing
rather than: admission queue

määritelmä

jono, joka muodostuu [valintaperusteiden](#) mukaan järjestykseen asetetuista [hakijoista](#)

huomautus

Samassa [hakukohteessa](#) voi olla useita valintatapajonoja (esim. [todistusvalinta](#), valintakoevalinta tai näiden yhdistelmä).

[Ammattikorkeakoulujen](#) valintaperustesuosituksessa valintatapajonosta käytetään englanniksi termiä admission queue. Termit listing based on admissions type ja admissions type listing kuvaavat kuitenkin käsitettä paremmin, ja tämän vuoksi termin admission queue käyttöä ei suositella.

Käsitteen tunnus: c380

Luokka: ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut, opiskelijavalinnat

Käsittekaavio: [Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot](#)

351

valinnan vaihe

sv antagningssskede *n*
 hellre än: > urvalsskede *n*
 en stage of admissions procedure

määritelmä

kukin *opiskelijavalinnan* prosessin osista, jossa käsitellään kerralla kyseiseen osaan liittyvät *valintatapajonot*

huomautus

Valinnan vaiheita on useita, esimerkiksi hakukelpoisuusvaihe, lähtöpisteiden laskemisvaihe, koekutsuvaihe, esivalintavaihe ja varsinainen valinta. Kun kaikki valinnan vaiheet on suoritettu, *hakija* on joko hyväksyttävissä jatkoon tai *hylätty*.

Käsitteen tunnus: c381

Luokka: ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut, opiskelijavalinnat

Käsittekaaviot: *Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi* ja *Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot*

352

valinnan tila; hakijan valinnan tila; valintatieto

sv antagningsstatus; urvalsstatus
 en admission status

määritelmä

hakijalle opiskelijavalinnan tietojärjestelmään valintaprosessin aikana tai sen päättyessä määritetty tila

huomautus

Valinnan tiloja ovat muun muassa *hyväksytty*, *hylätty*, *varasijalta* hyväksytty, *varasijalla* ja peruuntunut.

Valinnan tila on lähinnä *haku- ja valintajärjestelmässä* käytettävä tieto/käsite. *Hakijoille* suunnatussa viestinnässä näytettävä tieto on *valinnan tulos*.

Käsitteen tunnus: c389

Luokka: ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut, opiskelijavalinnat

Käsittekaaviot: *Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä* ja *Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot*

353

valinnan tulos

sv antagningsresultat *n*
 inte: urvalsresultat *n*
 en admissions result

määritelmä

hakijan hakukohdekohtainen *valinnan tila*

huomautus

Ruotsiksi termin urvalsresultat käyttöä valinnan tulos -käsitteen vastineena ei suositella, sillä urvalsresultat assosioituu pikemminkin esimerkiksi *valintakokeen* (ruotsiksi urvalsprov) tulokseen.

Käsitteen tunnus: c383

Luokka: ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut, opiskelijavalinnat

Käsittekaaviot: *Koulutukseen hakemisen vaiheita*, *Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi* ja *Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot*

354

valintaehdotus; valintalaskennan tulos

sv antagningsförslag *n*

hellre än: urvalsförslag

en proposal for placement phase

määritelmä

joukko *valinnan tuloksia*, joka ilmaisee *hakijat* hakukohdekohtaisesti keskinäisessä valintatapajonokohtaisessa järjestyksessä ennen *sijoittelua*

huomautus

Valintaehdotus syntyy *valintalaskennan* tuloksena.

Valinnan tulos on hakijakohtainen; valintaehdotus puolestaan on joukko valinnan tuloksia eli se muodostuu listasta hakijoita (1).

Ks. myös *hakukohde*.

Käsitteen tunnus: c382

Luokka: ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut, opiskelijavalinnat

Käsittekaaviot: [Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi](#) ja [Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot](#)

355

sijoittelun tulos

sv resultat *n* av placeringen

en placement results *pl*

määritelmä

valinnan tulos, joka muodostuu tietojärjestelmässä *sijoittelun* päätteeksi *hakutoiveiden priorisointia* käytävissä *koulutuksen hakumenettelyissä*

huomautus

Sijoittelun tulosta käytetään *yhteishaussa* ja *sijoittelua* käytävissä *erillishauissa*.

Käsitteen tunnus: c384

Luokka: ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut, opiskelijavalinnat

Käsittekaaviot: [Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi](#) ja [Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot](#)

356

valintaesitys

sv antagningsframställning

en admissions proposal

määritelmä

haku- ja valintajärjestelmän oppilaitokselle tuottama *valintaperusteiden* mukainen esitys valittavista *hakijoista*

huomautus

Valintaesityksen perusteella tehdään *päätös opiskelijaksi ottamisesta*.

Käsitteen tunnus: c385

Luokka: opiskelijavalinnat

Käsittekaaviot: [Koulutukseen hakemisen vaiheita](#), [Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi](#) ja [Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot](#)

357

valintaperustemalli

sv modell för antagningsgrunderna
en computation model for admissions
not: < data model for admissions

määritelmä

[haku- ja valintajärjestelmään](#) tallennettu laskentakaava, jolla lasketaan kunkin [valintaperusteen](#) perusteella [opiskelijavalinnassa](#) saatavat pisteet

huomautus

Valintaperustemalli voidaan liittää [hakukohteeseen](#) tai [valintaryhmään](#).

Käsitteen tunnus: c387

Luokka: ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut, opiskelijavalinnat

Käsittekaavio: [Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot](#)

358

hakemusnumero

sv ansökningsnummer *n*; ansökans nummer *n*
en application ID
rather than: application number

määritelmä

[haku- ja valintajärjestelmän hakemukselle \(1\)](#) antama tunnus

huomautus

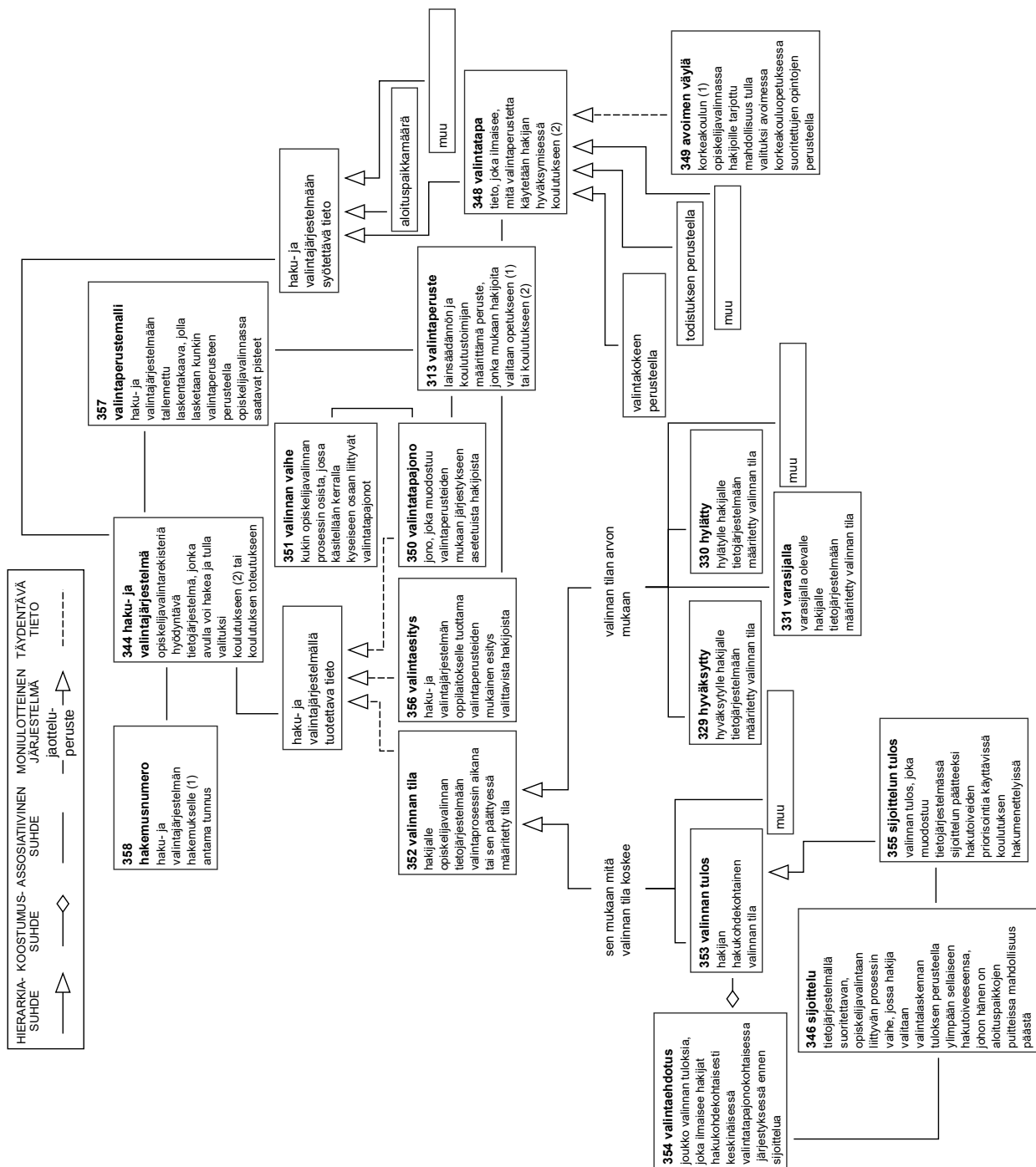
Hakemusnumero voi koostua numeroista ja kirjainmerkeistä.

Englannin termin application number käyttöä hakemusnumeron vastineena ei suositella, koska hakemusnumero voi sisältää myös kirjainmerkkejä.

Käsitteen tunnus: c388

Luokka: ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut, opiskelijavalinnat

Käsittekaavio: [Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot](#)

Käsittekaavio 39. Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot.

5.4 Peruskoulun määräytyminen tai valinta

359

koulutarjonta; kouluverkko

määritelmä

joukko, joka muodostuu kunnan tarjoamista *peruskouluista* (1) ja niiden *opetuspisteistä*, joihin *oppilas* voidaan ilmoittaa

huomautus

Käsitteen tunnus: c390

Luokka: perusopetus

Käsittekaavio: [Peruskoulun määräytyminen tai valinta](#)

360

ensisijainen koulu; lähikoulu

määritelmä

kunnan [oppivelvolliselle](#) osoittama [peruskoulu \(1\)](#)

huomautus

Ensisijainen koulu osoitetaan [oppilaan](#) asuinpaikan mukaiselta [oppilaaksiottoalueelta](#).

Tässä määritelmästä käsitteestä käytetään perusopetuslaissa [628/1998](#) termiä lähikoulu.

Lähikoulu ei nimityksestään huolimatta välttämättä ole oppilaan asuinpaikkaa maantieteellisesti lähimpänä sijaitseva peruskoulu (1).

Käsitteen tunnus: c391

Luokka: perusopetus

Käsitteekaavio: [Peruskoulun määräytyminen tai valinta](#)

361

toissijainen koulu

hakusana: toissijainen hakija

määritelmä

[peruskoulu \(1\)](#), joka ei ole kunnan/kaupungin [oppivelvolliselle](#) osoittama peruskoulu (1) ja josta [huoltaja](#) hakee oppivelvolliselle koulupaikkaa

huomautus

Toissijainen koulu voi olla esimerkiksi [painotettua opetusta](#) tarjoava koulu.

Termi toissijainen koulu ei ole käytössä kaikissa kunnissa.

Toissijaiseen kouluun hakevaa oppilasta kutsutaan toissijaiseksi hakijaksi.

Ks. [kouluun hakeutuminen muualle kuin kunnan oppivelvolliselle osoittamaan kouluun, haku painotettuun opetukseen, hakemus \(2\)](#).

Käsitteen tunnus: c392

Luokka: perusopetus

Käsitteekaavio: [Peruskoulun määräytyminen tai valinta](#)

362

oppilaaksiottoalue

hakusana: laajennettu oppilaaksiottoalue

määritelmä

maantieteellinen alue, jolta kukin [peruskoulu \(1\)](#) ottaa [oppilaansa](#)

huomautus

Se, mihin oppilaaksiottoalueeseen [oppivelvollinen](#) kuuluu, määräytyy hänen asuinpaikkansa mukaan. Oppivelvollisella on oikeus päästä siihen peruskouluun (1), jonka oppilaaksiottoalueella hän asuu.

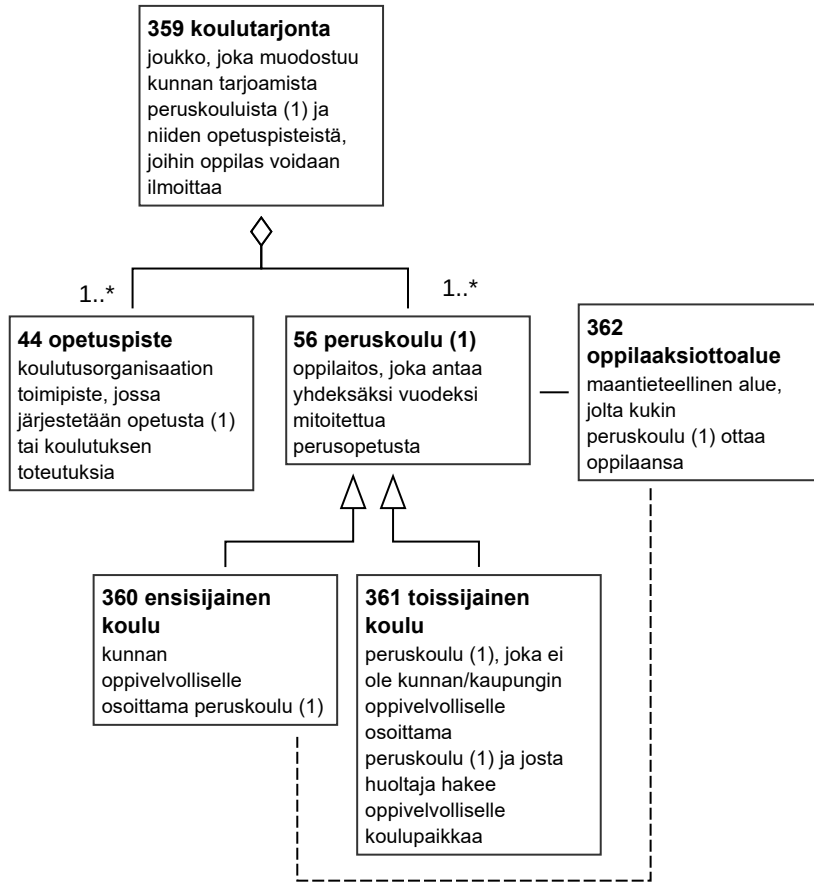
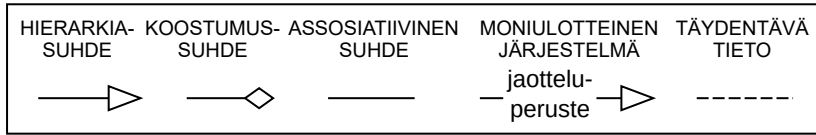
Joissakin kunnissa oppilaaksiottoalueella voi sijaita useampi kuin yksi peruskoulu (1).

Esimerkiksi Helsingin kaupungissa oppilaaksiottoalueesta, jolla sijaitsee useampi kuin yksi peruskoulu (1), käytetään termiä laajennettu oppilaaksiottoalue.

Käsitteen tunnus: c394

Luokka: perusopetus

Käsitteekaavio: [Peruskoulun määräytyminen tai valinta](#)

Käsitekaavio 40. Peruskoulun määräytyminen tai valinta.

6 Koulutuksen toteuttaminen ja opintoprosessit

6.1 Varhaiskasvatus

6.1.1 Varhaiskasvatuksen toimintamuotoja

363

varhaiskasvatuspalvelu

ei: päivähoido (2) (vanhentunut)

sv småbarnspedagogisk service; småbarnspedagogiska tjänster *pl*; tjänster *pl* inom småbarnspedagogik
inte: dagvårdsservice (föråldrad)

määritelmä

kunnan, kuntayhtymän tai muun palveluntuottajan järjestämä [varhaiskasvatusta](#) tarjoava palvelu

huomautus

Kunnalla tai kuntayhtymällä on lain säätämä velvollisuus järjestää varhaiskasvatusta.

småbarnspedagogiska tjänster / tjänster inom småbarnspedagogik: Jos ruotsinkielisessä tekstissä käsitellään sekä virkoja (tjänst) että palveluja, suositellaan varhaiskasvatuksen viroista käytettäväksi muotoa tjänster inom småbarnspedagogik.

Käsitteen tunnus: c395

Luokka: varhaiskasvatus

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#)

364

varhaiskasvatustoiminta

sv verksamhet inom småbarnspedagogik; småbarnspedagogisk verksamhet (2)

määritelmä

ammattillinen toiminta, joka perustuu varhaiskasvatukseenlakiin (540/2018) ja [varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin](#)

huomautus

Varhaiskasvatustoimintaa ovat [päiväkotitoiminta](#), [perhepäivähoito](#) ja [avoin varhaiskasvatustoiminta](#).

Käsitteen tunnus: c1582

Luokka: varhaiskasvatus

Käsitekaaviot: [Varhaiskasvatuksessa](#), [opetuksessa \(1\)](#), [koulutuksessa \(1\)](#), [opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus \(1\) ja koulutus \(1\) kielen mukaan](#) ja [Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#)

365

päiväkotitoiminta

sv daghemsverksamhet

määritelmä

[varhaiskasvatustoiminta](#), jota annetaan [päiväkodissa](#)

huomautus

Käsitteen tunnus: c1024

Luokka: varhaiskasvatus

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#)

366

perhepäivähoito

sv familjedagvård

määritelmä

varhaiskasvatustoiminta, jota annetaan *perhepäiväkodissa*

huomautus

Perhepäivähoitoa järjestetään pääsääntöisesti *perhepäivähoitajan* kotona, mutta sitä voidaan antaa myös *lapsen* tai lasten kotona tai *ryhmäperhepäivähoitona*.

Käsitteen tunnus: c397

Luokka: varhaiskasvatus

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#)

367

ryhmäperhepäivähoito

sv gruppfamiljedagvård

määritelmä

perhepäivähoito, jota antaa kaksi tai kolme *perhepäivähoitajaa* yhdessä

huomautus

Käsitteen tunnus: c1584

Luokka: varhaiskasvatus

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#)

368

avoin varhaiskasvatustoiminta

ei: muu varhaiskasvatus (vanhentunut); avoin päiväkotitoiminta (2) (vanhentunut)

sv öppen småbarnspedagogisk verksamhet

sökord: övrig småbarnspedagogik

määritelmä

kerholuonteinen *varhaiskasvatustoiminta*, jota tarjotaan *lapsille* tai lapsille yhdessä aikuisen kanssa

huomautus

Avoin varhaiskasvatustoiminta on pääsääntöisesti suunnattu lapsille, jotka eivät osallistu *osa-* tai *kokoaikaiseen varhaiskasvatukseen*. Toiminta voi olla kohdennettu tietyille ikäryhmille ja sen nimi voi vaihdella toiminnan painotuksen mukaan.

Avointa varhaiskasvatustoimintaa ovat esimerkiksi leikkipuistotoiminta, lasten leikki- ja kerhotoiminta ja *avoin päiväkotitoiminta (1)*.

Lainsäädännössä ei säädetä avoimen varhaiskasvatustoiminnan *henkilöstön* mitoituksesta tai kelpoisuusehdoista.

muu varhaiskasvatus: Termiä muu varhaiskasvatus käytettiin aikaisemmin lainsäädännössä.

övrig småbarnspedagogik: Ruotsin termiä övrig småbarnspedagogik käytettiin aikaisemmin lainsäädännössä.

Käsitteen tunnus: c398

Luokka: varhaiskasvatus

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#)

369

avoin päiväkotitoiminta (1)

sv öppen daghemsverksamhet

määritelmä

avoin varhaiskasvatustoiminta, jota järjestetään sitä varten varatuissa tiloissa

huomautus

Avoimen päiväkotitoiminnan (1) toimintamuodot voivat vaihdella.

Käsitteen tunnus: c412

Luokka: varhaiskasvatus

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#)

370

yksityinen varhaiskasvatus

sv privat småbarnspedagogik; privat småbarnspedagogisk verksamhet

määritelmä

ilmoituksenvarainen liike- tai ammattitoimintaan perustuva *varhaiskasvatustoiminta*

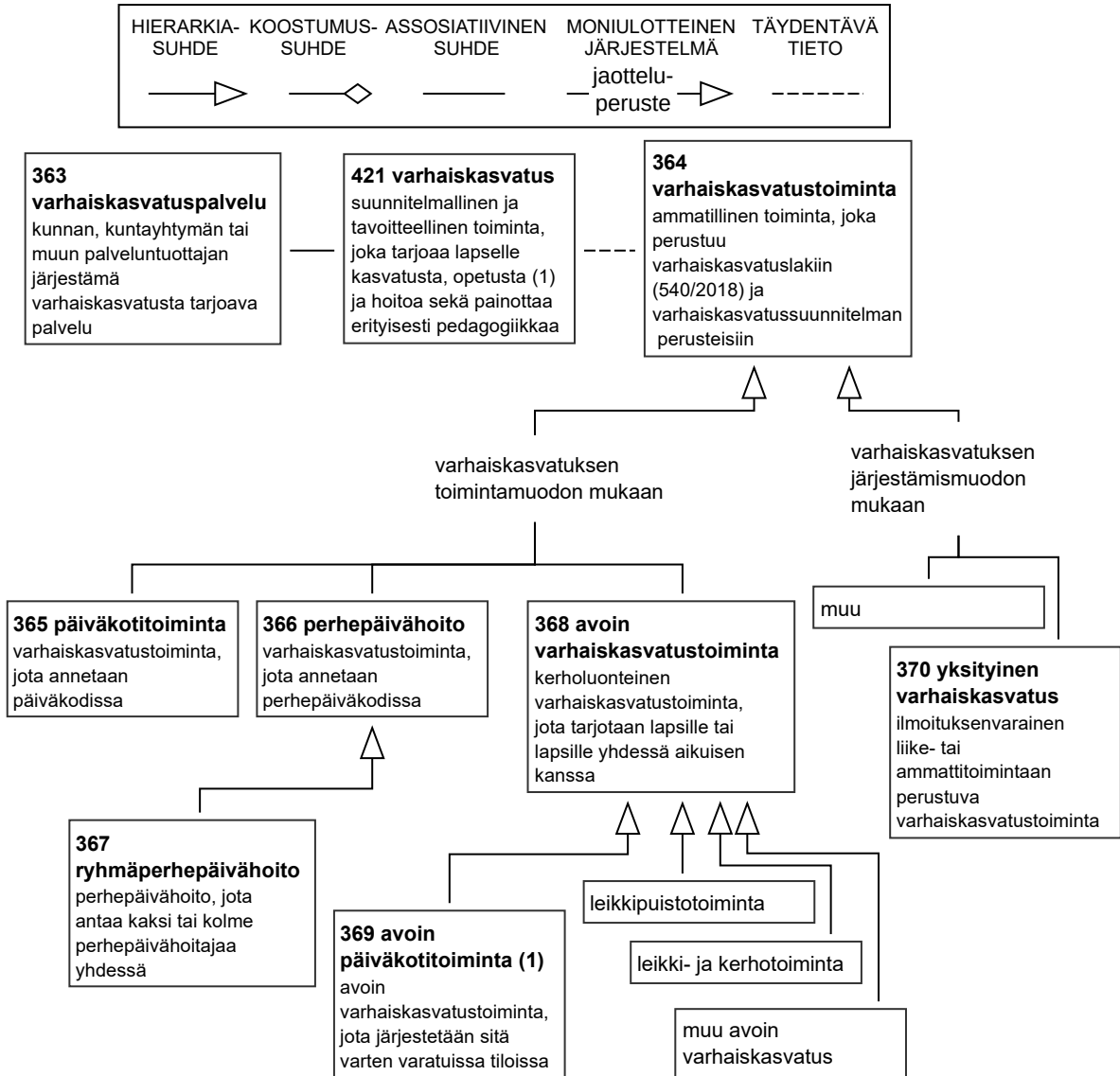
huomautus

Kunta, aluevalvontavirasto ja sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto valvovat yksityistä varhaiskasvatusta.

Käsitteen tunnus: c994

Luokka: varhaiskasvatus

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#)

Käsittekaavio 41. Varhaiskasvatuksen toimintamuodot.

6.1.2 Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja

371

varhaiskasvatuksen toimintavuosi

sv verksamhetsår *n* inom småbarnspedagogik

määritelmä

ajanjakso, joka alkaa elokuun alusta ja loppuu seuraavan vuoden heinäkuun loppuun

huomautus

Vertaa *koulutuksen (1)* käsite *lukuvuosi*.

Käsitteen tunnus: c967

Luokka: varhaiskasvatus

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

372

varhaiskasvatuksen toimintakausi

sv verksamhetsperiod inom småbarnspedagogik

määritelmä

varhaiskasvatuksen järjestämistä jaksottava osa *varhaiskasvatuksen toimintavuodesta*

huomautus

Varhaiskasvatuksen toimintavuosi jakautuu syys- ja kevätkauteen.

Vertaa *koulutuksen (1)* käsite *lukukausi*.

Käsitteen tunnus: c968

Luokka: varhaiskasvatus

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

373

kokoaikainen varhaiskasvatus

sv småbarnspedagogik på heltid

määritelmä

varhaiskasvatus, johon *lapsen* on sovittu osallistuvan 35 tuntia tai enemmän viikossa

huomautus

Kokoaikainen varhaiskasvatus on *varhaiskasvatuksen asiakasmaksuihin* liittyvä käsite ja siitä on säädetty varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaissa (1503/2016).

Kokoaikaisessa varhaiskasvatuksessa oleva lapsi voi päiväkohtaisesti olla joko *osapäiväisessä* tai *kokopäiväisessä varhaiskasvatuksessa*.

Käsitteen tunnus: c404

Luokka: varhaiskasvatus

Käsitekaaviot: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#) ja [Varhaiskasvatuksen maksut](#)

374

osa-aikainen varhaiskasvatus

sv småbarnspedagogik på deltid

määritelmä

varhaiskasvatus, johon *lapsen* on sovittu osallistuvan alle 35 tuntia viikossa

huomautus

Osa-aikainen varhaiskasvatus on *varhaiskasvatuksen asiakasmaksuihin* liittyvä käsite ja siitä on säädetty varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaissa (1503/2016).

Osa-aikaisessa varhaiskasvatuksessa oleva lapsi voi päiväkohtaisesti olla joko *osapäiväisessä* tai *kokopäiväisessä varhaiskasvatuksessa*.

Käsitteen tunnus: c940

Luokka: varhaiskasvatus

Käsitekaaviot: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#) ja [Varhaiskasvatuksen maksut](#)

375

kokopäiväinen varhaiskasvatus; kokopäivähoito

sv heldagsverksamhet inom småbarnspedagogiken; heldagsvård

määritelmä

varhaiskasvatus, johon *lapsen* on sovittu osallistuvan yli 5 tuntia päivässä

huomautus

Kokopäiväisen varhaiskasvatuksen raja, yli viisi tuntia päivässä, perustuu varhaiskasvatusasetuksen (753/2018) mukaiseen henkilöstömitoitukseen.

Varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaan varhaiskasvatus saa pääsääntöisesti kestää enintään kymmenen tuntia yhtäjaksoisesti.

Käsitettä kokopäiväinen varhaiskasvatus käytetään varhaiskasvatuksen tiedontuotannossa.

Kokopäiväinen varhaiskasvatus voi olla varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain (1503/2016) mukaan joko *kokoaikaista* tai *osa-aikaista varhaiskasvatusta*.

Vertaa *kokoaikainen varhaiskasvatus*.

Käsitteen tunnus: c1591

Luokka: varhaiskasvatus

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

376

osapäiväinen varhaiskasvatus

ei: osapäivähoito

sv halvdagsverksamhet inom småbarnspedagogiken; halvdagsvård

määritelmä

varhaiskasvatus, johon *lapsen* on sovittu osallistuvan 5 tuntia tai vähemmän päivässä

huomautus

Osapäiväisen varhaiskasvatuksen raja viisi tuntia tai vähemmän päivässä perustuu varhaiskasvatusasetuksen (753/2018) mukaiseen henkilöstömitoitukseen. Käsitettä käytetään varhaiskasvatuksen tiedontuotannossa.

Termejä osapäivähoito ja halvdagsvård on käytetty aikaisemmin lainsäädännössä.

Käsitteen tunnus: c405

Luokka: varhaiskasvatus

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

377

osaviikkoinen varhaiskasvatus

sv småbarnspedagogik under en del av veckan

määritelmä

varhaiskasvatus, johon *lapsen* on sovittu osallistuvan vain tiettyinä viikonpäivinä

huomautus

Osaviikkoisen varhaiskasvatuksen viikonpäivät sovitaan asiakaskohtaisesti.

Käsitteen tunnus: c941

Luokka: varhaiskasvatus

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

378

päivittäinen varhaiskasvatus

sv småbarnspedagogik som ordnas dagligen

määritelmä

varhaiskasvatus, johon *lapsen* on sovittu osallistuvan kaikkina arkipäivinä

huomautus

Käsitteen tunnus: c1595

Luokka: varhaiskasvatus

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

379

varhaiskasvatuspäivä

sv dag inom småbarnspedagogik; småbarnspedagogisk dag

määritelmä

päivä, jona *lapsen* on sovittu osallistuvan *varhaiskasvatukseen*

huomautus

Lapsen varhaiskasvatuspäivät ja säännölliset poissaolopäivät sovitaan aina etukäteen.

Käsitteen tunnus: c943

Luokka: varhaiskasvatus

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

380

varhaiskasvatuksen toimintapäivä

sv verksamhetsdag inom småbarnspedagogik

määritelmä

päivä, jona *varhaiskasvatuksen toimipaikka* tarjoaa *varhaiskasvatusta*

huomautus

Käsitteen tunnus: c1596

Luokka: varhaiskasvatus

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

381

varhaiskasvatuksen vuorohoito; vuorohoito

ei: vuoropäivähoito (vanhentunut)

sv skiftesvård inom småbarnspedagogik; skiftesvård

määritelmä

varhaiskasvatus, jota järjestetään myös *varhaiskasvatuksen toimipaikkojen* normaalin aukioloajan lisäksi

huomautus

Varhaiskasvatuksen vuorohoitoa järjestetään tarpeen mukaan myös illalla, yöllä, viikonloppuna tai arkipyhinä. Varhaiskasvatuksen toimipaikkojen normaali aukioloaika on yleensä klo 6.00 ja 18.00 välinen aika maanantaista perjantaihin.

Varhaiskasvatuksen vuorohoidon muotoja ovat *ympäri vuorokautinen varhaiskasvatus*, *varhaiskasvatuksen viikonloppuhoito* ja *varhaiskasvatuksen iltahoito*.

Käsitteen tunnus: c406

Luokka: varhaiskasvatus

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

382

ympäri vuorokautinen varhaiskasvatus; ympäri vuorokautinen hoito

ei: ympäri vuorokautinen päivähoito (vanhentunut)

sv dygnetruntvård inom småbarnspedagogik; dygnetruntvård

määritelmä

varhaiskasvatuksen vuorohoito, jota järjestetään kaikkina vuorokauden aikoina ja kaikkina viikonpäivinä

huomautus

Tarpeen mukaan *lapsi* voi osallistua ympäri vuorokautiseen varhaiskasvatukseen myös useita vuorokausia peräkkäin.

Käsitteen tunnus: c407

Luokka: varhaiskasvatus

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

383

varhaiskasvatuksen viikonloppuhoito; viikonloppuhoito

sv småbarnspedagogik under veckoslut; vård under veckoslut

määritelmä

[varhaiskasvatuksen vuorohoito](#), jota järjestetään perjantai-illan ja maanantaiaamun välisenä aikana

huomautus

Käsitteen tunnus: c1598

Luokka: varhaiskasvatus

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

384

varhaiskasvatuksen iltahoito; iltahoito

sv kvällsvård inom småbarnspedagogik; kvällsvård

määritelmä

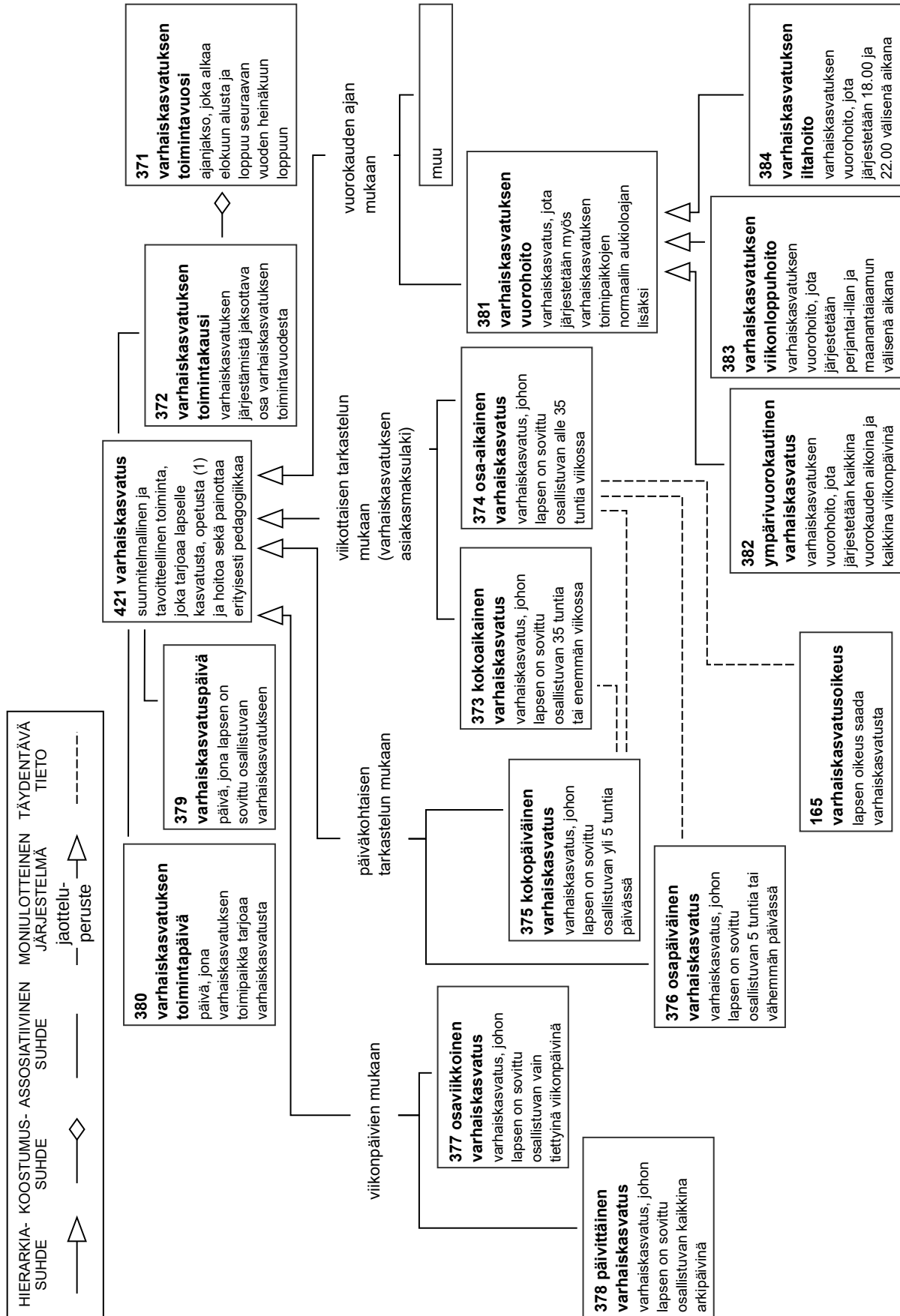
[varhaiskasvatuksen vuorohoito](#), jota järjestetään 18.00 ja 22.00 välisenä aikana

huomautus

Käsitteen tunnus: c1599

Luokka: varhaiskasvatus

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

Käsitekaavio 42. Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja.

6.2 Opetus (1)

385

ryhmäopetus

määritelmä

opetusryhmälle (2) tarkoitettu *opetus (1)*

huomautus

Ryhmäopetusta ovat esimerkiksi pienryhmäopetus, seminaariopetus, ryhmässä suoritettavat harjoitukset, lukupiiri ja vertaisryhmäopetus.

Käsitteen tunnus: c413

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsitekaavio: [Opetus \(1\)](#)

386

luokkaopetus

määritelmä

oppilaitoksen tiloissa annettava *ryhmäopetus*

huomautus

Käsitteen tunnus: c414

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsitekaavio: [Opetus \(1\)](#)

387

yksilöopetus

määritelmä

yhdelle *oppijalle* tarkoitettu *opetus (1)*

huomautus

Käsitteen tunnus: c415

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsitekaavio: [Opetus \(1\)](#)

388

luento-opetus

sv föreläsningsundervisning; föreläsning

en lecture; lectures; instruction given in the form of lectures

määritelmä

luentoina järjestettävä *opetus (1)*

huomautus

Käsitteen tunnus: c416

Luokka: vapaa sivistystyö, korkeakoulut

Käsitekaavio: [Opetus \(1\)](#)

389

tukiopetus

määritelmä

opetus (1), joka on tarkoitettu tilapäistä tai lyhytaikaista tukea opinnoissaan tarvitsevalle *oppilaalle*

huomautus

Oppilaalla, joka on tilapäisesti jäänyt jälkeen opinnoissaan tai muutoin tarvitsee *oppimisessaan* lyhytaikaista tukea, on oikeus saada tukiopetusta heti, kun oppimiseen liittyvät vaikeudet on havaittu. Tukiopetuksella voidaan myös ehkäistä vaikeuksia ennakolta. Tukiopetus on *opetuksen eriyttämisen* muoto, jolle ovat ominaisia yksilöllisesti suunnitellut tehtävät, ajankäyttö ja *ohjaus*. Sitä voidaan antaa *yleistä, tehostettua* ja *erityistä tukea (1)* saavalle oppilaalle.

Tukiopetuksen antamiseen ei tarvita erityistä päätöstä kuten esimerkiksi *erityisopetuksen (1)* antamiseen.

Käsitteen tunnus: c417

Luokka: perusopetus

Käsittekaaviot: *Opetus (1)* ja *Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa*

390

osa-aikainen erityisopetus

määritelmä

opetus (1), jota annetaan *yleisen, tehostetun* tai *erityisen tuen (1)* piirissä olevalle, *oppimisessaan* tai koulunkäynnissään lieviä vaikeuksia omaavalle *oppilaalle* muun opetuksen (1) ohessa

huomautus

Osa-aikaista erityisopetusta annetaan esimerkiksi *oppijalle*, jolla on vaikeuksia yksittäisissä *oppiaineissa*, opiskelutaidoissa, sosiaalisissa taidoissa tai koulunkäynnissä. Sitä annetaan joustavin järjestelyin samanaikaisopetuksena, pienryhmässä tai *yksilöopetuksena*.

Käsitteen tunnus: c418

Luokka: perusopetus

Käsittekaaviot: *Opetus (1)* ja *Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa*

391

erityisopetus (1)

määritelmä

opetus (1), jota annetaan erityisen tuen (1) piirissä olevalle *perusopetuksen oppilaalle* osana *erityistä tukea (1)*

huomautus

Perusopetuksessa erityisopetus on erityisen tuen (1) keskeinen pedagoginen osa-alue. Sellaisen oppilaan, jolle on tehty erityisen tuen päätös, opetus (1) ja muu tuki annetaan hänelle laaditun *henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman* mukaisesti.

Perusopetuksen erityisopetuksessa (1) voidaan poiketa *oppiaineista* ja niitä koskevasta valtakunnallisesta *tuntijaosta* sen mukaan kuin erityistä tukea koskevassa päätöksessä määrätään. Perusopetuksen erityisopetus (1) voidaan järjestää joko muun opetuksen (1) yhteydessä tai osittain tai kokonaan *erityisluokalla* tai muussa soveltuvassa paikassa.

Käsitteen tunnus: c419

Luokka: perusopetus

Käsittekaaviot: *Opetus (1)* ja *Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa*

392

erityisopetus (2)

sv specialundervisning
en special needs education

määritelmä

[opetus \(1\)](#), jonka tarkoituksena on tukea lukio-opintojen suorittamisessa [lukiokoulutuksen opiskelijaa](#), jolla on oppimisvaikeuksien vuoksi haasteita suoriutua opinnoistaan

huomautus

Lukiolain (714/2018) mukaan opiskelijalla, jolla on kielellisten erityisvaikeuksien tai muiden oppimisvaikeuksien vuoksi vaikeuksia suoriutua opinnoistaan, on oikeus saada erityisopetusta (2) ja muuta [oppimisen tukea](#) yksilöllisten tarpeidensa mukaisesti. Mahdollinen tuen tarve kirjataan opiskelijan [henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan](#) sisältyvään opiskelusuunnitelmaan. Tuen tarvetta seurataan opintojen ajan.

Ks. myös [erityisopettaja](#).

Käsitteen tunnus: c1659

Luokka: lukiokoulutus

Käsitekaaviot: [Opetus \(1\)](#) ja [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

393

starttiluokka; starttiopetus

määritelmä

[koulunkäynnin aloittamisen lykkäämisen](#) tapauksessa järjestettävä, [perusopetuksessa](#) tarvittavien valmiuksien kehittämiseen tähtäävä [opetus \(1\)](#)

huomautus

Perusopetuslain (628/1998, 27 §) mukaan [opetuksen järjestäjä](#) voi psykologisten ja tarvittaessa lääketieteellisten selvitysten perusteella antaa lapselle luvan aloittaa perusopetus vuotta säädettyä myöhemmin.

Ks. myös [oppivelvollisuus](#).

Käsitteen tunnus: c451

Luokka: perusopetus

Käsitekaavio: [Opetus \(1\)](#)

394

joustava perusopetus

määritelmä

[perusopetuksen vuosiluokkien 7–9](#) yhteydessä järjestettävä [opetus \(1\)](#) ja [oppimisen](#) ja kasvun tuki, jonka tavoitteena on vähentää perusopetuksen keskeyttämistä ja ehkäistä syrjäytymistä

huomautus

Joustava perusopetus järjestetään [opetussuunnitelman perusteiden](#) mukaan.

Joustava perusopetus järjestetään pienryhmämuotoisesti koulussa ja muissa [oppimisympäristöissä](#) moniammatillista yhteistyötä sekä tuki- ja neuvontapalveluita käyttäen.

Ks. myös [perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 koulu](#).

Käsitteen tunnus: c453

Luokka: perusopetus

Käsitekaavio: [Opetus \(1\)](#)

395

lähiopetus

sv kontaktundervisning; närundervisning
en contact teaching

määritelmä

[opetus \(1\)](#), jossa [opettaja](#) ja [oppija](#) ovat samassa tilassa

huomautus

Käsitteen tunnus: c424

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsitekaavio: [Opetus \(1\)](#)

396

etäopetus

hakusana: sulautuva opetus

sv distansundervisning

en distance teaching; remote teaching

määritelmä

opetus (1), jossa *opettaja* ja *oppija* ovat fyysisesti eri tiloissa, mutta yhteydessä tieto- ja viestintätekniiikan välityksellä

huomautus

Joskus puhutaan sulautuvasta opetuksesta, jolla tarkoitetaan etä- ja *lähiopetuksen* yhdistelmää.

Käsitteen tunnus: c425

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsitekaavio: [Opetus \(1\)](#)

397

monimuoto-opetus

sv flerformsundervisning

en blended teaching

not: multiform teaching (obsolete)

määritelmä

opetus (1), joka toteutetaan yhdistämällä *lähiopetusta*, *etäopetusta* ja *opiskelijoiden* itsenäistä työskentelyä

huomautus

Ks. myös *opetusmuoto*.

Käsitteen tunnus: c426

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsitekaavio: [Opetus \(1\)](#)

398

verkko-opetus

sv nätbaserad undervisning; nätundervisning; webbaserad undervisning

en online teaching; web-based teaching; ~ e-teaching; ~ computer-aided teaching

määritelmä

tietoverkossa tai sen avulla toteutettu *opetus (1)*

huomautus

Yleisimmin verkko-opetus tapahtuu internetin kautta tai avulla.

Käsitteen tunnus: c427

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsitekaavio: [Opetus \(1\)](#)

399

aineenopetus

sv ämnesundervisning

en subject teaching

määritelmä

tiettyyn *oppiaineeseen* liittyvä, kyseiseen oppiaineeseen pätevöityneen *aineenopettajan* antama *opetus (1)*

huomautus

Perusopetuksessa aineenopetusta on pääosin *vuosiluokilla* 7–9; tätä alemmilla vuosiluokilla lähes kaikkien oppiaineiden opetusta (1) antaa *luokanopettaja*. *Lukiokoulutuksessa* kaikkien oppiaineiden opetus (1) on aineenopetusta.

Käsitteen tunnus: c428

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus

Käsitekaavio: [Opetus \(1\)](#)

400

korvaava opetus

määritelmä

perusopetuksen oppilaalle jonkin *oppiaineen* opetuksen (1) sijaan järjestettävä *opetus (1)* tai *ohjaus*

huomautus

Korvaavaa opetusta saava oppilas vapautuu korvatus oppiaineen opetuksesta (1).

Käsitteen tunnus: c429

Luokka: perusopetus

401

kaksikielinen opetus

määritelmä

opetus (1), jossa käytetään kahta kieltä

huomautus

Käsitteen tunnus: c438

Luokka: yleinen/yhteinen

402

kielikylpy

sv språkbud *n*

en language immersion

määritelmä

kielenopetusmenetelmä, jossa on tavoitteena opetella muuta kieltä kuin *oppijan* äidinkieltä siten, että kyseistä kieltä käytetään tarkoituksellisesti oppijan toimintaympäristössä

huomautus

Kielikylpyä voidaan käyttää esimerkiksi *varhaiskasvatuksessa* sekä *esi-* ja *perusopetuksessa*.

Perusopetuksessa järjestettävässä kielikylpyopetuksessa oppija oppii usein lukemaan ja kirjoittamaan suoraan opeteltavalla kielellä ja eri *oppiaineita* opetetaan opeteltavalla kielellä.

Ks. myös *kielisuihku*.

Käsitteen tunnus: c439

Luokka: yleinen/yhteinen

403

kielisuihku

määritelmä

kielikyllyn kevyt muoto, jossa *oppijan* kosketukset opetettavaan kieleen ovat lyhyitä ja tapahtuvat muun toiminnan ohessa

huomautus

Kielisuihkussa kosketukset kieleen voivat tapahtua esimerkiksi laulujen, leikkien tai lorujen avulla.

Käsitteen tunnus: c1056

Luokka: yleinen/yhteinen

404

vuosiluokka <perusopetus>; vuosikurssi (1) <lukiokoulutus>; vuositaso <lukiokoulutus>

sv årskurs (1)

en grade (1) <perusopetus>; year <lukiokoulutus>

määritelmä

joukko, joka muodostuu samassa koulunkäynnin tai *opiskelun* vaiheessa olevista *oppilaista*

huomautus

Vuosiluokan muodostavat esimerkiksi tietyn *peruskoulun (1)* kuudensien *luokkien* oppilaat.

Perusopetuksen käsite vuosiluokka on määritelty perusopetusasetuksen (852/1998) 2 §:ssä.

Termillä vuosiluokka viitataan perusopetuksen *opetussuunnitelman perusteissa* myös toiseen käsitteeseen eli *lukuvuoden* mittaiseen jaksoon, jollaisiin perusopetuksen *oppimäärän* suorittaminen on jaettu; esim. ”ensimmäisen vuosiluokan oppimäärä”, ”seitsemännen vuosiluokan oppimäärä”.

Käsitteen tunnus: c1049

Luokka: perusopetus lukiokoulutus

405

luokka <perusopetus>; **opetusryhmä (1)** <perusopetus>; **ryhmänohjausryhmä** <lukiokoulutus>; **lähiohjausryhmä** <lukiokoulutus>; < **opiskelijaryhmä** <lukiokoulutus>; < **ryhmä** <ammattillinen koulutus, lukiokoulutus>

hakusana: yhdysluokka

sv klass

en homeroom group <lukiokoulutus>; < group <ammattillinen koulutus>
not: tutor group

määritelmä

joukko, joka muodostuu samassa koulunkäynnin tai *opiskelun* vaiheessa olevista, hallinnollisesti saman *opettajan* valvontaan kuuluvista *oppilaista* tai *opiskelijoista*, tai *ammattillisessa koulutuksessa* joukko opiskelijoita jotka hankkivat samaa osaamista ja kuuluvat hallinnollisesti saman opettajan valvontaan

huomautus

Pienessä *peruskoulussa* (1) voi olla esimerkiksi vain yksi 3. luokka; suuremmissa oppilaat on jaettu esim. luokkiin 3A ja 3B. Yhden luokan oppilaat voivat muodostaa *opetusryhmän* (2), tai luokan oppilaat voivat jakaantua eri *opetusryhmiin* (2) esimerkiksi valinnaisten kielten *opettamista* varten.

Yhdysluokalla tarkoitetaan *perusopetuksen opetusryhmää* (2), joka muodostuu kahden tai useamman peräkkäisen *vuosiluokan* oppilaista, esimerkiksi pienen peruskoulun (1) yhdistetty viides ja kuudes luokka.

Lukiokoulutuksen osalta terminkäyttö vaihtelee. Lukiokoulutuksen *opetussuunnitelman perusteissa* käytetään termiä ryhmänohjaus, ja siitä johdettu termi ryhmänohjausryhmä on suhteellisen yleinen.

homeroom group: Tässä sanastossa on pyritty antamaan käsitteille ensisijaisesti brittienglannin mukaiset vastineet. "Homeroom group" on amerikanenglannin termi. Sitä on kuitenkin päädytty suosittamaan Suomen lukiokoulutuksen ryhmänohjausryhmän vastineeksi sen vuoksi, että Suomen järjestelmä poikkeaa tältä osin niin paljon brittijärjestelmästä, ettei brittienglannista löydy kuvaavaa termiä tälle käsitteelle.

group: Englannin termi group viittaa laajempaan käsitteeseen kuin suomen luokka; *koulutuksen* (1) alalla group viittaa mihin tahansa opetusryhmään.

Ks. myös *luokanvalvoja*; *ryhmänohjaaja*.

Käsitteen tunnus: c445

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus, ammattillinen koulutus

Käsitekaavio: [Opetus \(1\)](#)

406

opetusryhmä (2)

sv undervisningsgrupp

en teaching group
not: study group

määritelmä

joukko, joka muodostuu yhtä aikaa opetettavista *oppilaista* tai *opiskelijoista*

huomautus

Opetusryhmä (2) voi muodostua esimerkiksi yhden tai useamman *luokan* tai *oppilaitoksen* oppilaista tai tietyn *oppiaineen* valinneista oppilaista tai opiskelijoista.

study group: Englannin termin study group käyttöä opetusryhmä-käsitteen vastineena ei suositella, sillä se viittaa myös toiseen käsitteeseen, tiettyä aihetta opiskelemaan kokoontuvien, toisiaan tukevien henkilöiden ryhmään.

Käsitteen tunnus: c444

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus

Käsitekaavio: [Opetus \(1\)](#)

407

erityisluokka

määritelmä

opetusryhmä (2), joka muodostuu *erityistä tukea (1)* tarvitsevista *oppilaista*

huomautus

Eriyisluokan oppilaat voivat opiskella samalla *vuosiluokalla* tai erityisluokka voi muodostua useamman luokka-asteen oppilaista.

Käsitteen tunnus: c434

Luokka: perusopetus

Käsitekaavio: *Opetus (1)*

408

opetusryhmäkoko

sv undervisningsgruppens storlek

en teaching group size

määritelmä

yhteen *opetusryhmään (2)* kuuluvien *oppilaiden* tai *opiskelijoiden* määrä

huomautus

Käsitteen tunnus: c446

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus

409

vuosikurssi (2)

sv årskurs (2)

en students who begin their studies in the same year; student year group

määritelmä

joukko *opiskelijoita*, jotka ovat aloittaneet opintonsa *koulutusorganisaatiossa* samana vuonna

huomautus

Esimerkiksi vuosikurssi 2002 eli vuonna 2002 aloittaneet.

Käsitteen tunnus: c1052

Luokka: korkeakoulut

410

varhaiskasvatusympäristö

sv småbarnspedagogisk miljö

määritelmä

varhaiskasvatuksen fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen ja digitaalisen ympäristön kokonaisuus, joka on kehittävä, *oppimista* edistävä sekä terveellinen ja turvallinen

huomautus

Varhaiskasvatusympäristössä tulee ottaa huomioon *lapsen* ikä, kehitys ja muut edellytykset ja sen tulee suojata väkivallalta, kiusaamiselta ja muulta häirinnältä.

Varhaiskasvatusympäristö kattaa myös piha-alueet ja muun lähiympäristön. Toimitilojen ja toimintavälineiden on oltava asianmukaisia ja niissä on huomioitava esteettömyys.

Vertaa *oppimisympäristö*.

Käsitteen tunnus: c1600

Luokka: varhaiskasvatus

411

oppimisympäristö; opiskeluympäristö

sv lärmiljö; lärandemiljö; inlärningsmiljö
en learning environment

määritelmä

fyysisen tai digitaalisen ympäristön, psyykkisten tekijöiden, sosiaalisten suhteiden ja pedagogisten ratkaisujen kokonaisuus, jossa *opetus (1)*, *ohjaus*, *opiskelu* ja *oppiminen* tapahtuvat

huomautus

Oppimisympäristöjä voivat olla esimerkiksi *oppilaitos*, työpaikka ja erilaiset verkkoympäristöt.

Säädöksissä (kuten perusopetuslaki 628/1998 ja laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017) käytetään termiä opiskeluympäristö; esimerkiksi säädetään oikeudesta turvalliseen opiskeluympäristöön.

Vrt. *opetustila*.

Käsitteen tunnus: c244

Luokka: yleinen/yhteinen

412

nivelvaihe

määritelmä

vaihe, jossa henkilö siirtyy *opetuksen (1)* vaiheesta toiseen niin että opetuksen (1) menetelmät, sisällöt, tavoitteet tai *opiskelumuoto (1)* muuttuvat merkittävästi, tai jossa henkilö siirtyy *koulutusasteelta* toiselle tai *koulutuksesta (1)* työelämään

huomautus

Nivelvaiheina voidaan pitää esimerkiksi *varhaiskasvatukseen* kuuluvan *esiopetuksen* aloittamista sekä siirtymistä esiopetuksesta perusopetuksen alkuopetukseen, *perusopetuksen* toiselta *vuosiluokalta* kolmannelle, *perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulusta perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 kouluun* ja perusopetuksesta sitä seuraavaan koulutukseen (1).

Käsitteen tunnus: c246

Luokka: varhaiskasvatus, esiopetus, perusopetus

413

<perusopetus, lukiokoulutus>

toimintakulttuuri

sv verksamhetskultur
en school ethos; school values, practices and procedures <selittävä vastine>; school culture
not: operating culture

määritelmä

kokonaisuus, joka muodostuu *oppilaitoksessa* vallitsevista ajattelu-, käyttäytymis- ja toimintamalleista ja joka on määritelty *opetussuunnitelman perusteissa*

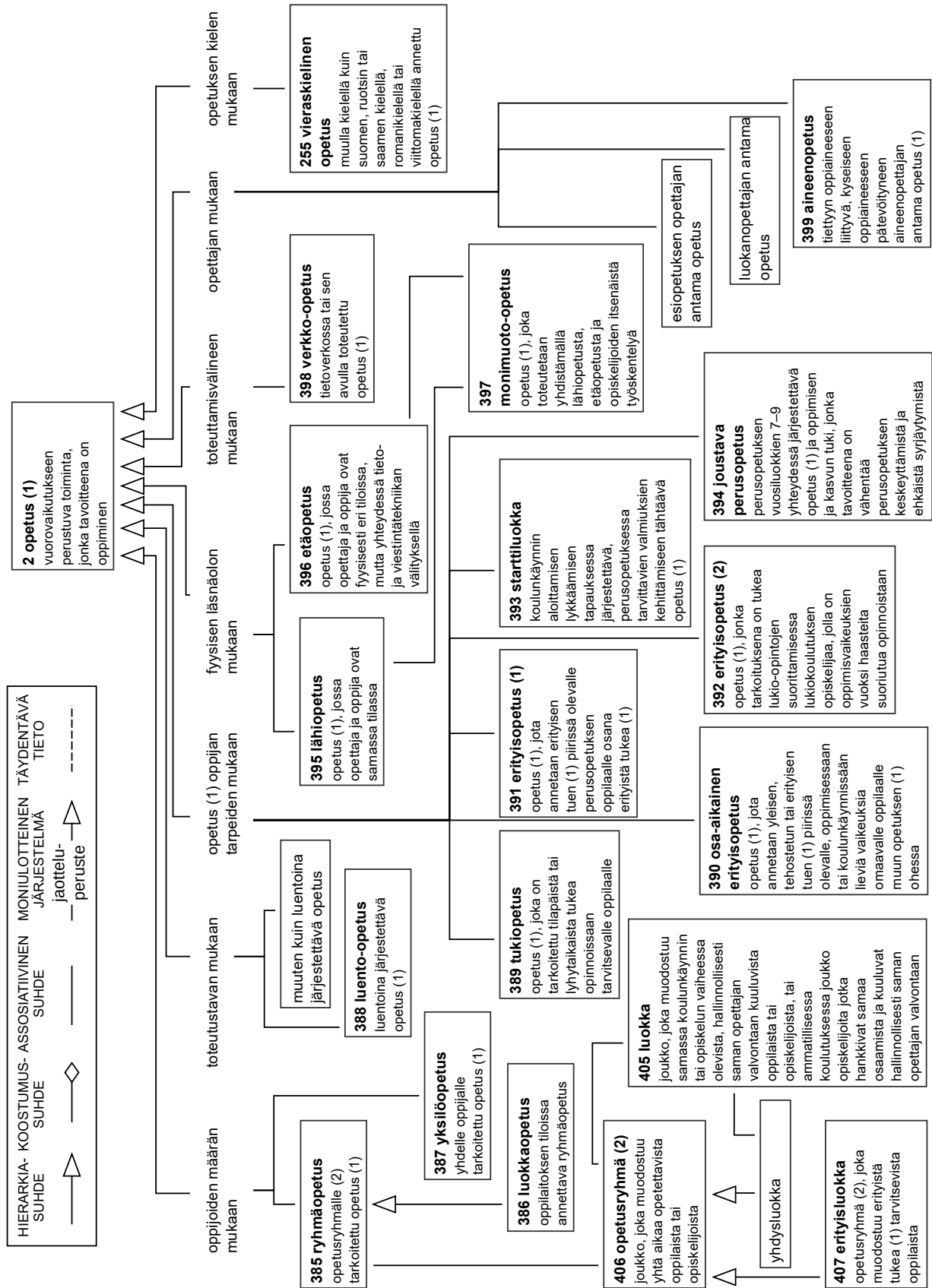
huomautus

Toimintakulttuuriin sisältyvät myös oppilaitoksen työn laadun perustana olevat säännöt, arvot, periaatteet ja kriteerit.

Käsitteen tunnus: c447

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus

Käsitekaavio 43. Opetus (1).

6.2.1 Opetuksen (1) ja opiskelun koodistokäsitteitä

414

<koodistot>

opetusmuoto; opiskelumuoto (1)

hakusana: päiväopetus (1); iltaopetus (1); päiväopiskelu; iltaopiskelu; monimuoto-opiskelu; varhaiskasvatuksen toimintamuoto (1)

sv undervisningsform

en mode of teaching

määritelmä

tapa, jolla *opetus (1)* ja *opiskelu* järjestetään ja johon sisältyvät käytettävät toimintatavat, välineet, ajankohdat ja paikat

huomautus

Opetusmuotoa voidaan kuvata *opiskelumuodon (2)*, *opetustavan* ja *opetusajankohdan* yhdistelminä; esimerkiksi ohjattu opiskelu *lähiopetuksena* iltaisin.

Näkökulman mukaan (esim. opettaja/opiskelija) käsitteestä opetusmuoto käytetään myös termiä opiskelumuoto (1). Vrt. myös näkökulma yhtäältä termeissä päivä- ja iltaopetus sekä *monimuoto-opetus* ja toisaalta termeissä päivä- ja iltaopiskelu sekä monimuoto-opiskelu.

Varhaiskasvatuksen puolella tätä käsitettä vastaa käsite varhaiskasvatuksen toimintamuoto, ks. käsitteen *varhaiskasvatus* kohdalla oleva huomautus.

Käsitteen tunnus: c420

Luokka: perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut

Käsitekaavio: [Opetuksen \(1\) ja opiskelun koodistokäsitteitä](#)

415

<koodistot>

opiskelumuoto (2)

sv studieforn

en form of learning

määritelmä

koulutuksen (2) osaamistavoitteiden (1) saavuttamistapa, joka ilmaisee, onko *opiskelu* ohjattua vai itsenäistä

huomautus

Opiskelumuotoja (2) ovat ohjattu opiskelu ja itsenäinen opiskelu.

Käsitteen tunnus: c421

Luokka: perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut

Käsitekaavio: [Opetuksen \(1\) ja opiskelun koodistokäsitteitä](#)

416

<koodistot>

opetustapa

sv undervisningssätt *n*
inte: undervisningsmetod

en form of instruction

määritelmä

opetuksen (1) muoto tarkasteltuna sen mukaan, missä ympäristössä tai millä välineillä *opettaja* ja *oppija* ovat yhteydessä toisiinsa ohjatun *opiskelun* aikana

huomautus

Opetustapoja ovat *lähi-* ja *etäopetus*.

Opetustapa-tiedon ruotsinkielisenä vastineena koodistoissa on suositeltavaa käyttää termiä undervisningssätt. Termiä undervisningsmetod ei tulisi tässä yhteydessä käyttää, sillä se kuuluu lähinnä pedagogiikan alaan ja viittaa opetusmetodiin.

Vrt. *verkko-opetus*.

Käsitteen tunnus: c422

Luokka: perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut

Käsitekaavio: [Opetuksen \(1\) ja opiskelun koodistokäsitteitä](#)

417

<koodistot>

opetusajankohta

mieluummin kuin: opetusaika

hakusana: päiväopetus (2); iltaopetus (2); viikonloppuopetus

sv undervisningstidpunkt

en time period when teaching takes place; > time period when instruction takes place

not: teaching time

määritelmä

ajankohta, jona *opetus (1)* tai *opettaminen* tapahtuu

huomautus

Opetusajankohta voi olla esimerkiksi päivä, ilta tai viikonloppu, jolloin kyseessä on vastaavasti päivä-, ilta- tai viikonloppuopetus.

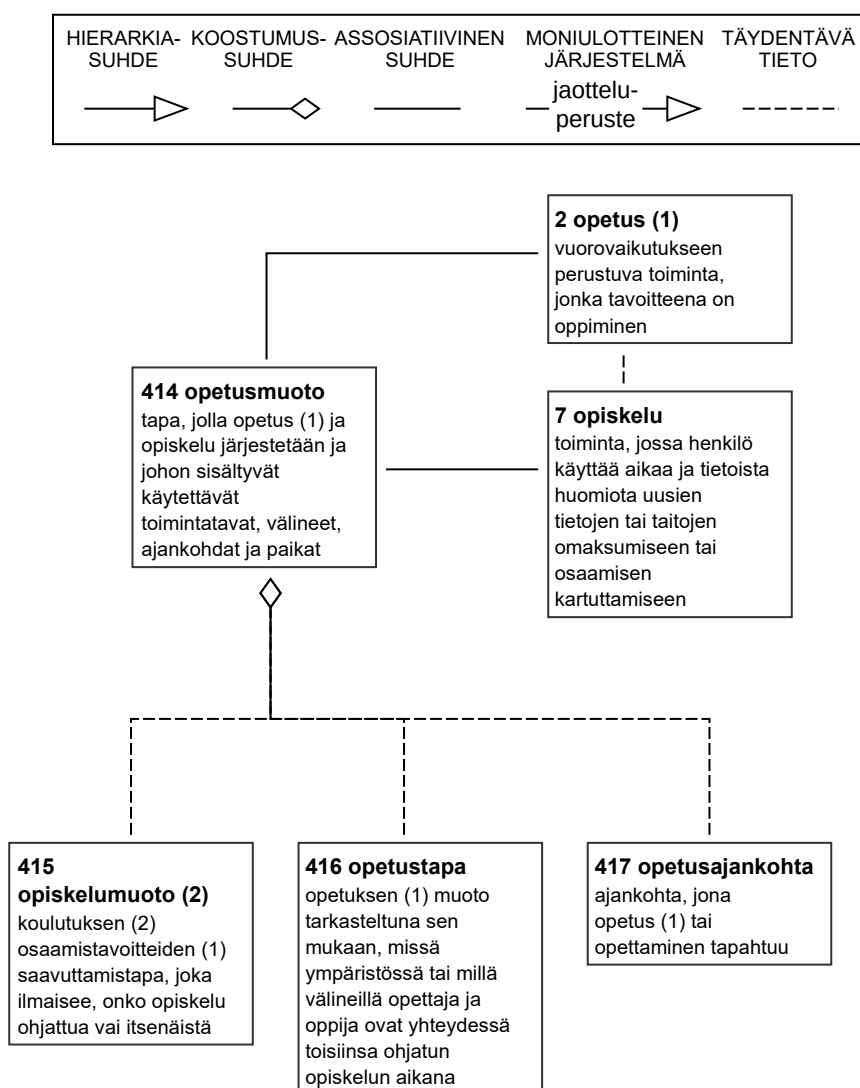
Englanniksi voidaan käyttää termimuotoa "time of day or week day when *instruction* takes place", kun viitataan esimerkiksi *varhaiskasvatukseen*.

Englannin termi teaching time viittaa opetuksen (1) tai opettamisen keston, esim. kaksi tuntia.

Käsitteen tunnus: c423

Luokka: perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut

Käsittekaavio: [Opetuksen \(1\) ja opiskelun koodistokäsitteitä](#)

Käsittekaavio 44. Opetuksen (1) ja opiskelun koodistokäsitteitä.

6.3 Koulutus (1)

6.3.1 Koulutus (1) luonteen, koulutusasteen ja koulutuslajin mukaan

418

yleissivistävä koulutus

sv allmänbildande utbildning

en general education

määritelmä

koulutus (1), jonka tarkoituksena on antaa tietoja ja taitoja, jotka auttavat toimimaan ja vaikuttamaan yhteiskunnassa

huomautus

Yleissivistävää koulutusta ovat *esiopetus*, *perusopetus*, *lukiokoulutus* ja muut ei-ammattilliset opinnot esimerkiksi *vapaan sivistystyön oppilaitoksissa*.

Vrt. *ammattillinen koulutus*.

Käsitteen tunnus: c448

Luokka: yleinen/yhteinen, perusopetus, lukiokoulutus

Käsittekaaviot: [Kasvatus](#), [opetus ja koulutus](#), [Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan](#), [Työpaikalla järjestettävä koulutus](#) ja [Perusopetuksen lajeja](#)

419

ammattillinen koulutus; ammattikoulutus

sv yrkesutbildning

en vocational education and training; vocational upper secondary education and training; VET
not: upper secondary vocational education <sanajärjestyksen vuoksi hylättävä muoto>; technical vocational education and training <käytössä ensisijaisesti Euroopan ulkopuolella>; TVET <käytössä ensisijaisesti Euroopan ulkopuolella>

määritelmä

koulutus (1), jonka tarkoituksena on tuottaa ammatillista osaamista ja tukea *elinikäistä oppimista* sekä ammatillista kasvua

huomautus

Ammatillisessa koulutuksessa voi suorittaa *ammattillisia perustutkintoja* sekä *ammatti-* ja *erikoisammattitutkintoja*.

Ammatillisessa koulutuksessa voi *tutkinnon* suorittamisen lisäksi suorittaa *tutkinnon osia*, *valmentavia koulutuksia* tai *valmentavien koulutusten osia* sekä *muuta ammatillista koulutusta*.

Ammatillisen koulutuksen tarkoitus ja tavoitteet on tarkemmin kuvattu ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017).

vocational education and training: Myös termi vocational education and training viittaa nimenomaan toisen asteen ammatilliseen koulutukseen, vaikkei termissä ole eksplisiittisesti mukana koulutusastetta ("upper secondary"). Sana "vocational" assosioituu *toisen asteen koulutukseen*; *korkeakouluissa (1)* käytetään sanaa "professional".

upper secondary vocational education: Ammatillinen koulutus -käsitteen englanninkielisessä vastineessa on vaihtelevaa sanajärjystä: vocational upper secondary education vs. upper secondary vocational education. Myös *lukiokoulutus*-käsitteen englanninkielisessä vastineessa sanajärjestys vaihtelee: general upper secondary education vs. upper secondary general education. On tarkoituksenmukaista, että näiden kahden käsitteen englanninkielisissä vastineissa on yhdenmukainen sanajärjestys. Kielenkäytön yhtenäistämiseksi on suositettavaa käyttää yleisempiä muotoja vocational upper secondary education ja general upper secondary education.

technical vocational education and training (TVET): Termiä technical vocational education and training käytetään ammatillisen koulutuksen englanninkielisenä vastineterminä erityisesti Euroopan ulkopuolella. Termillä tarkoitetaan (sanasta "technical" huolimatta) laajasti koko ammatillista koulutusta, ei pelkästään tekniikan alan *koulutusta (1)*.

Käsitteen tunnus: c449

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaaviot: [Kasvatus](#), [opetus ja koulutus](#), [Koulutusjärjestelmä](#), [Muu koulutuksen henkilöstö](#), [Ammatillisten tutkintojen rakenne](#), [Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö](#) sekä [rahoitukseen vaikuttava yksikkö](#), [Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan](#), [Työpaikalla järjestettävä koulutus](#), [Ammatillisen koulutuksen lajeja](#), [Ammatillisen koulutuksen lajeja ja muotoja ennen lain 531/2017 voimaantuloa](#) ja [Tutkintoon johtamattomat koulutukset \(2\)](#)

420

vapaa sivistystyö; vapaan sivistystyön koulutus

en liberal adult education

määritelmä

kaikille avoin, omaehtoinen ja vapaatavoitteinen *koulutus (1)*

huomautus

Vapaa sivistystyö on *tutkintoon* johtamatonta koulutusta (1). Vapaa sivistystyö voi olla luonteeltaan esimerkiksi harrastuspohjaista.

Vapaasta sivistystyöstä säädetään vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa (632/1998).

Vapaan sivistystyön järjestämiseen vaaditaan *oppilaitoksen ylläpitämislupa*, ks. *vapaan sivistystyön oppilaitoksen ylläpitäjä*.

Käsitteen tunnus: c463

Luokka: vapaa sivistystyö

Käsittekaaviot: *Koulutusjärjestelmä*, *Koulutus (1) koulutusasteen*, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan ja *Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden* mukaan

421

varhaiskasvatus

ei: päivähoito (2) (vanhentunut)

hakusana: varhaiskasvatuksen toimintamuoto (2)

sv småbarnspedagogik; småbarnspedagogisk verksamhet (1); förskola /SE/

inte: dagvård (föräldrad)

määritelmä

suunnitelmallinen ja tavoitteellinen toiminta, joka tarjoaa *lapselle kasvatusta*, *opetusta (1)* ja *hoitoa* sekä painottaa erityisesti pedagogiikkaa

huomautus

Varhaiskasvatuksen toimintamuotoja ovat *päiväkotitoiminta*, *perhepäivähoito* ja *avoin varhaiskasvatustoiminta*. Opetuksen (1) ja *koulutuksen (1)* puolella käsitettä varhaiskasvatuksen toimintamuoto vastaa käsite *opetusmuoto*.

Käsitteen tunnus: c125

Luokka: varhaiskasvatus

Käsittekaaviot: *Kasvatus*, *opetus ja koulutus*, *Koulutusjärjestelmä*, *Varhaiskasvatuksen toimintamuodot*, *Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja* ja *Koulutus (1) koulutusasteen*, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan

422

täydentävä varhaiskasvatus

määritelmä

varhaiskasvatus, johon *lapsi* voi osallistua ennen oppivelvollisuusiä *esiopetuksen*, *esiopetuksen tavoitteet* saavuttavan toiminnan tai *perusopetuksen* lisäksi

huomautus

Täydentävä varhaiskasvatus järjestetään varhaiskasvatuslain (540/2018) perusteella.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään perusopetuksen *oppilaille*.

Käsitteen tunnus: c1669

Luokka: varhaiskasvatus

Käsittekaavio: *Koulutus (1) koulutusasteen*, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan

423

esiopetus; esikouluopetus

määritelmä

varhaiskasvatukselle ominaisia toimintatapoja hyödyntävä *koulutus (1)*, johon osallistutaan pääsääntöisesti *oppivelvollisuuden* alkamista edeltävänä vuonna ja jonka tavoitteena on edistää lapsen oppimisedellytyksiä

huomautus

Esiopetuksesta on säädetty perusopetuslaissa (628/1998). Perusopetuslain (6 §) mukaan esiopetuksessa olevalla lapsella on oikeus myös varhaiskasvatukseen.

Kunta voi järjestää esiopetuksen itse tai yhdessä muiden kuntien kanssa tai hankkia sen muulta julkiselta tai yksityiseltä palveluntuottajalta.

Esiopetusta voi järjestää kunta tai yksityinen *perusopetuksen* järjestäjä, jolla on *opetuksen järjestämisluvan* myötä oikeus järjestää myös esiopetusta.

Esiopetusta voidaan antaa *päiväkodissa* tai *peruskoulussa (1)*.

Määritelmän sana "pääsääntöisesti" viittaa siihen, että nk. *pidennetyn oppivelvollisuuden* piirissä olevilla *oppilailta* esiopetus kuuluu oppivelvollisuuden alkuun.

pre-primary education: Suomessa esiopetukseen osallistutaan vuosi ennen oppivelvollisuusikää, ja oppivelvollisuus alkaa sinä vuonna, jona *lapsi* täyttää seitsemän vuotta. Tämä tieto voi olla hyödyllistä mainita, kun Suomen esiopetus-käsitteestä puhutaan kansainvälisissä yhteyksissä, sillä muissa maissa pre-primary education -koulutukseen osallistuvat saattavat olla eri ikäisiä (usein nuorempia) kuin Suomessa.

Käsitteen tunnus: c450

Luokka: varhaiskasvatus, esiopetus, perusopetus

Käsitekaaviot: *Kasvatus, opetus ja koulutus, Koulutusjärjestelmä, Muu koulutuksen henkilöstö ja Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan*

424

perusopetus; peruskoulu (2)

sv grundläggande utbildning; grundskola

en primary and lower secondary education; basic education; comprehensive education; comprehensive school education <nimenomaan koulussa annettava perusopetus>

määritelmä

kaikille tarkoitettu [yleissivistävä koulutus](#), jonka lakisääteinen [oppimäärän](#) laajuus on yhdeksän vuotta huomautus

Perusopetusta annetaan [peruskouluissa \(1\)](#). Sen lisäksi sitä voidaan antaa myös [kansanopistoissa](#), aikuislukioissa tai muissa [oppilaitoksissa](#). Perusopetukseen osallistumalla tai hankkimalla muulla tavoin vastaavat tiedot suoritetaan perusopetuslakiin (628/1998) perustuva oppimäärä.

Perusopetus antaa [jatko-opintokelpoisuuden \(1\) toisen asteen koulutukseen](#).

primary and lower secondary education: Ilmaisua ”primary and lower secondary education” on suositettava englannin vastine Suomen perusopetus-käsitteelle, sillä se antaa oikean mielikuvan käsitteestä myös Suomen [koulutusjärjestelmää](#) tuntemattomalle vastaanottajalle. Tätä ilmaisua kannattaa kuitenkin tarpeen mukaan täydentää Suomessa usein käytetyllä perusopetuksen vastineella ”basic education”, jonka voi kirjoittaa esimerkiksi sulkuihin: ”primary and lower secondary education (basic education)”.

basic education: Perusopetuksesta käytetään monissa yhteyksissä englanniksi sanasanaista käännöstä basic education. Englannin yleiskielessä basic education -termillä viitataan kuitenkin [oppimisen](#) alkeisiin (esim. lukemaan oppiminen, yhteen- ja vähennyslaskun oppiminen), joten jos termiä käytetään kansainvälisissä yhteyksissä, kannattaa varmistaa, että käsitteen sisältö on vastaanottajalle selvä (esimerkiksi käyttämällä monissa maissa tunnettua ilmaisua ”primary and lower secondary education”).

comprehensive education: Suomessa perusopetukseen osallistutaan oppivelvollisuusikäisenä, ja [oppivelvollisuus](#) alkaa sinä vuonna, jona [lapsi](#) täyttää seitsemän vuotta. Oppivelvollisuus päättyy, kun perusopetuksen oppimäärä on suoritettu tai kun oppivelvollisuuden alkamisesta on kulunut kymmenen vuotta. Tämä tieto voi olla hyödyllistä mainita, kun Suomen perusopetus-käsitteestä puhutaan kansainvälisissä yhteyksissä, sillä muissa maissa comprehensive education -tason [koulutukseen \(1\)](#) osallistuvat saattavat olla eri ikäisiä (usein vuotta nuorempia) kuin Suomessa.

comprehensive school education: Englannin termillä comprehensive school education viitataan perusopetukseen, jota annetaan nimenomaan peruskouluissa (1) (vrt. esim. kotiopetus).

Ks. myös [perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulu](#), [perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 koulu](#).

Käsitteen tunnus: c452

Luokka: yleinen/yhteinen, perusopetus

Käsittekaaviot: [Kasvatus](#), [opetus ja koulutus](#), [Koulutusjärjestelmä](#), [Muu koulutuksen henkilöstö](#), [Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö](#), [Koulutus \(1\) koulutusasteen](#), [tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan](#), [Perusopetuksen lajeja ja Työelämään tutustuminen ja työharjoittelu](#)

425

toisen asteen koulutus

sv utbildning på andra stadiet

en upper secondary education

määritelmä

[perusopetuksen](#) jälkeen annettava [ammattillinen koulutus](#) tai [lukiokoulutus](#)

huomautus

Käsitteen tunnus: c455

Luokka: yleinen/yhteinen, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus

Käsittekaaviot: [Koulutusjärjestelmä](#), [Muu koulutuksen henkilöstö](#) ja [Koulutus \(1\) koulutusasteen](#), [tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan](#)

426

lukiokoulutus; lukio (2)

sv gymnasieutbildning

en general upper secondary education

not: upper secondary general education <sanajärjestyksen vuoksi hylättävä muoto>

määritelmä

perusopetuksen oppimäärään perustuva *yleissivistävä koulutus*, joka antaa valmiudet aloittaa *opiskelu yliopistossa* tai *ammattikorkeakoulussa*

huomautus

Lukiokoulutus antaa myös valmiudet aloittaa opiskelu lukiokoulutuksen *oppimäärään* perustuvassa *ammattillisessa koulutuksessa*.

Lukiokoulutuksen päätteeksi suoritetaan *ylioppilastutkinto*.

Lukiokoulutusta annetaan pääasiassa *lukioissa (1)*.

general upper secondary education: Suomessa suoraan *perusopetuksesta* lukiokoulutukseen jatkavat *opiskelijat* ovat lukiokoulutuksen aikana tyypillisesti 16–19 vuoden ikäisiä. Tämä tieto voi olla hyödyllistä mainita, kun Suomen lukiokoulutus-käsitteestä puhutaan kansainvälisissä yhteyksissä, sillä muissa maissa upper secondary education -tason *koulutukseen (1)* osallistuvat saattavat olla eri ikäisiä (usein vuotta nuorempia) kuin Suomessa.

upper secondary general education: Lukiokoulutus-käsitteen englanninkielisessä vastineessa on vaihtelevaa sanajärjestystä: general upper secondary education vs. upper secondary general education. Myös *ammattillinen koulutus* -käsitteen englanninkielisessä vastineessa sanajärjestys vaihtelee: vocational upper secondary education vs. upper secondary vocational education. On tarkoituksenmukaista, että näiden kahden käsitteen englanninkielisissä vastineissa on yhdenmukainen sanajärjestys. Kielenkäytön yhtenäistämiseksi on suositettavaa käyttää yleisempiä muotoja general upper secondary education ja vocational upper secondary education.

Ks. myös *perusopetus*.

Käsitteen tunnus: c456

Luokka: yleinen/yhteinen, lukiokoulutus

Käsittekaaviot: *Koulutusjärjestelmä*, *Muu koulutuksen henkilöstö*, *Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö* ja *Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan*

427

korkeakoulutus

sv högskoleutbildning; utbildning på högskolenivå

en higher education; tertiary education

määritelmä

toisen asteen koulutuksen jälkeen *korkeakoulussa (1)* annettava *koulutus (1)*

huomautus

Käsitteen tunnus: c457

Käsittekaaviot: *Koulutusjärjestelmä* ja *Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan*

428

ammattikorkeakoulutus

sv yrkeshögskoleutbildning

en university of applied sciences education; education provided by universities of applied sciences

not: polytechnic education (obsolete)

määritelmä

ammattikorkeakoulussa annettava *korkeakoulutus*

huomautus

Käsitteen tunnus: c459

Käsittekaavio: *Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan*

429

yliopistokoulutus

sv universitetsutbildning

en university education

määritelmä

yliopistossa annettava *korkeakoulutus*

huomautus

Käsitteen tunnus: c458

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan](#)

430

taiteen perusopetus

määritelmä

peruskoulun (1) ulkopuolinen, ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettu eri taiteenalojen *koulutus (1)*, joka ei johda *tutkintoon*

huomautus

Taiteen perusopetusta annetaan mm. musiikkioppilaitoksissa, kuvataidekouluissa, tanssioppilaitoksissa ja käsityökouluissa.

Käsitteen tunnus: c462

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\) tutkintotavoitteisuuden mukaan](#)

431

avoin korkeakouluopetus

sv öppen högskoleundervisning

en open higher education studies

määritelmä

tutkintovaatimusten mukainen *korkeakoulutus*, jota tarjotaan henkilöille, joilla pääsääntöisesti ei ole tutkinnonsuorittamisoikeutta

huomautus

Käsitteen tunnus: c431

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan](#)

432

avoin yliopisto-opetus

sv öppen universitetsundervisning

en open university studies

määritelmä

yliopistossa annettava *avoin korkeakouluopetus*

huomautus

Käsitteen tunnus: c432

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan](#)

433

avoin ammattikorkeakouluopetus

sv öppen yrkeshögskoleundervisning

en open university of applied sciences studies; open UAS studies

not: open polytechnic education (obsolete)

määritelmä

ammattikorkeakoulussa annettava *avoin korkeakouluopetus*

huomautus

Käsitteen tunnus: c433

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan](#)

434

aikuiskoulutus

sv vuxenutbildning

en adult education and training

määritelmä

aikuisille suunniteltu ja järjestetty *koulutus (1)*

huomautus

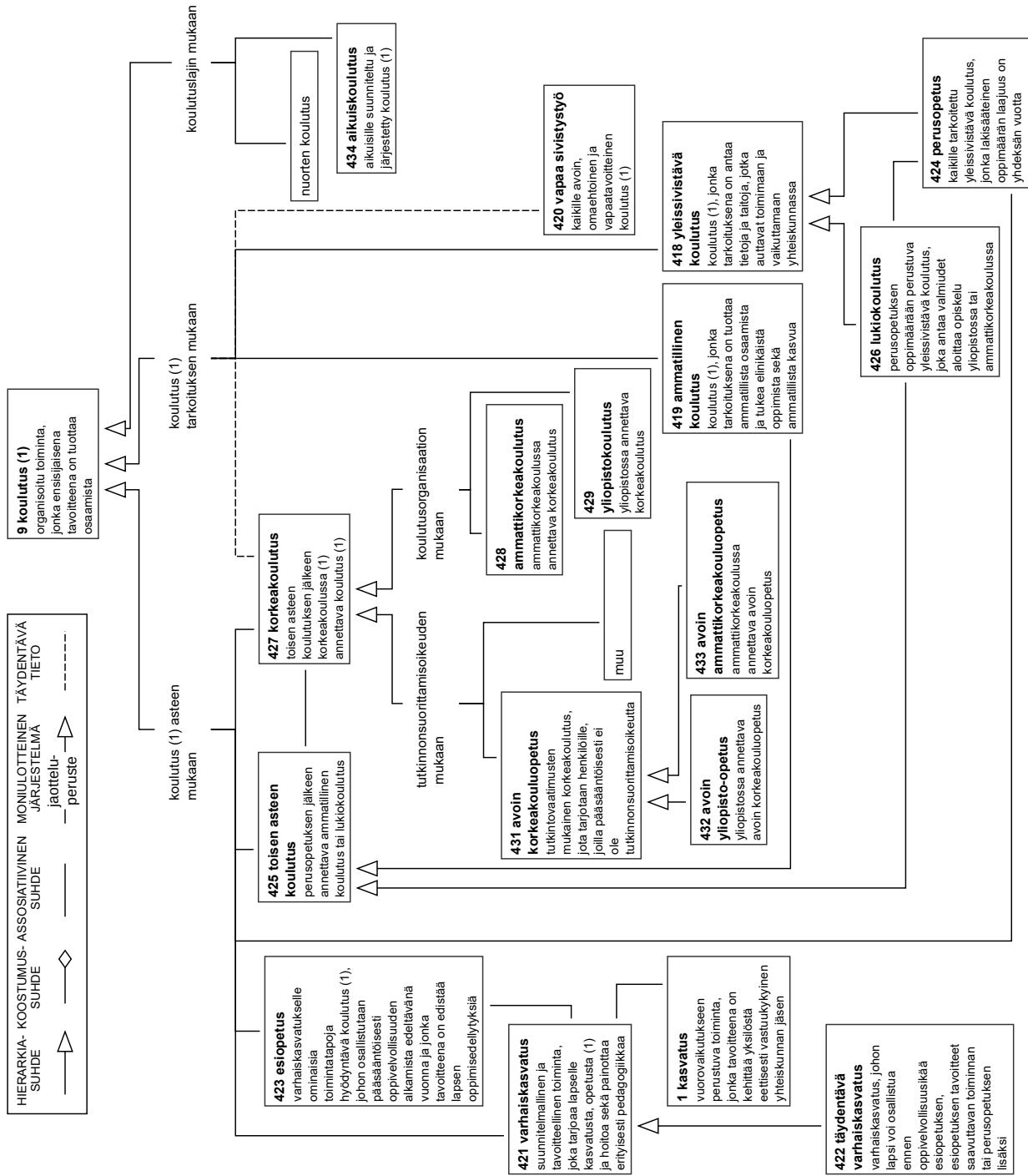
Aikuiskoulutusta järjestetään kaikilla koulutuksen (1) osa-alueilla. Se voi olla esimerkiksi *täydennyskoulutusta* tai *tutkintoon* johtavaa tai valmistavaa koulutusta (1). Aikuiskoulutus voi olla omaehtoista koulutusta, *henkilöstökoulutusta* tai *työvoimakoulutusta*.

Käsite *ammattilinen aikuiskoulutus* poistui käytöstä, kun ammatillisesta koulutuksesta annettu laki (531/2017) tuli voimaan 1.1.2018.

Käsitteen tunnus: c464

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaaviot: [Koulutustarjonta ja opetustarjonta](#) ja [Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan](#)

Käsitekaavio 45. Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan.

6.3.2 Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden mukaan eli tutkintoon johtavat ja tutkintoon johtamattomat koulutukset (1)

435

tutkintokoulutus; > tutkintoon johtava koulutus

sv examensutbildning; examensinriktad utbildning; utbildning som leder till examen
en > programme leading to a general upper secondary qualification <lukiokoulutus>; > education and training to complete a qualification <ammattillinen koulutus>; > degree programme (4) <korkeakoulutus>; > graduate programme <ylempään korkeakoulututkintoon tai jatkotutkintoon johtava koulutus>; > graduate studies <ylempään korkeakoulututkintoon tai jatkotutkintoon johtavat opinnot>; > postgraduate programme <ylempään korkeakoulututkintoon tai jatkotutkintoon johtava koulutus>

määritelmä

tutkintoon tai - *ammattillisessa koulutuksessa* myös - *tutkinnon osaan* johtava *koulutus (1)*

huomautus

programme / studies: Englannin sana programme viittaa määrämuotoiseen koulutukseen (1); studies voi olla vähemmän määrämuotoinen kokoelma opintoja.

graduate programme, graduate studies: Englannin termit graduate programme ja graduate studies viittaavat yleisesti ainoastaan *ylempään korkeakoulututkintoon* ja *jatkotutkintoihin* johtavaan koulutukseen (1) tai opintoihin, eivät muuhun tutkintokoulutukseen.

Käsitteen tunnus: c1488

Luokka: yleinen/yhteinen, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulutus

Käsittekaaviot: [Opiskelijan rooleja](#) ja [Koulutus \(1\) tutkintotavoitteisuuden mukaan](#)

436

muuntokoulutus

määritelmä

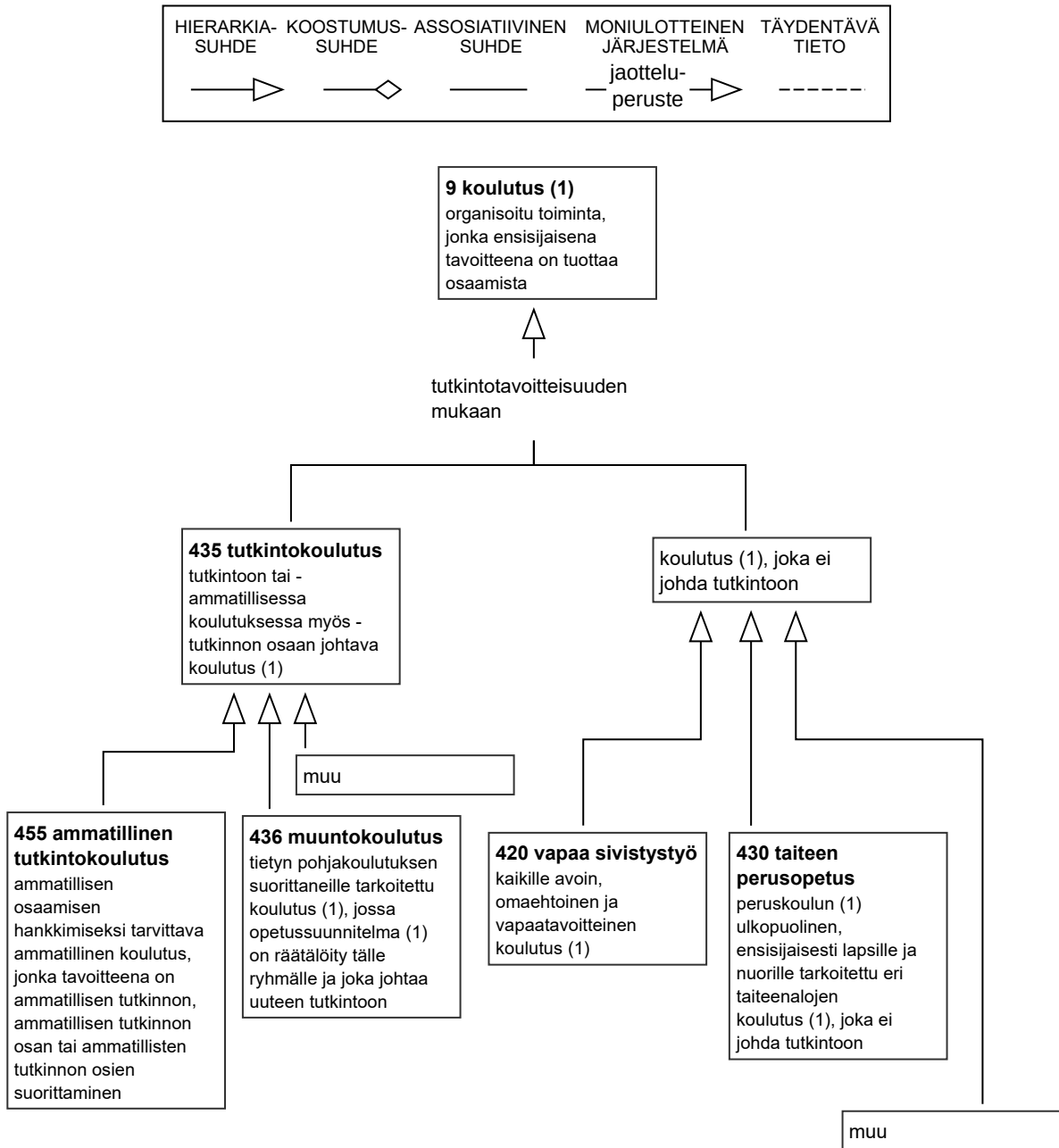
tietyn *pohjakoulutuksen* suorittaneille tarkoitettu *koulutus (1)*, jossa *opetussuunnitelma (1)* on räätälöity tälle ryhmälle ja joka johtaa uuteen *tutkintoon*

huomautus

Esimerkki muuntokoulutuksesta on insinööritutkintoon johtava kaivosalan *koulutus (2)*, joka on tarkoitettu henkilöille, jotka ovat suorittaneet insinööri (AMK)- tai DI-tutkinnon kone- ja tuotantotekniikan, sähkötekniikan tai tuotantotalouden alalta.

Käsitteen tunnus: c461

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\) tutkintotavoitteisuuden mukaan](#)

Käsitekaavio 46. Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden mukaan.

6.3.3 Koulutus (1) järjestäjän, tavoitteen, rahoittajan ja kielen mukaan

437

tilauskoulutus

sv uppdragsutbildning
en commissioned education

määritelmä

yhteisötilaajan rahoittamana opiskelijaryhmälle järjestettävä [tutkintokoulutus](#)

huomautus

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaan [ammattillisen koulutuksen järjestäjä](#) voi järjestää tilauskoulutuksena [koulutuksen järjestämisluvassa](#) määrättyjä [ammattillisia tutkintoja](#) ja [tutkinnon osia](#) sekä niihin valmistavaa [tutkintokoulutusta](#).

Yliopistolain (558/2009) ja ammattikorkeakoululain (932/2014) mukaan [yliopisto](#) ja [ammattikorkeakoulu](#) voivat järjestää tilauskoulutuksena [korkeakoulututkintoon](#) johtavaa [koulutusta \(1\)](#).

Tilauskoulutuksen tilaajan on oltava yhteisö (ei yksittäinen henkilö).

Yliopistolain (558/2009), ammattikorkeakoululain (932/2014) ja ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) säännösten mukaan tilauskoulutuksen voi tilata ja rahoittaa Suomen valtio, toinen valtio, kansainvälinen järjestö taikka suomalainen tai ulkomainen julkisyhteisö, säätiö tai yksityinen yhteisö.

[Lukiokoulutuksessa](#) tilauskoulutusta saa järjestää [koulutuksen järjestäjä](#), jonka [koulutuksen järjestämislupa](#)n sisältyy lupa järjestää [IB-tutkintoon](#) johtavaa koulutusta (1).

[Ammattikorkeakouluissa](#) tilauskoulutuksena annettavan [opetuksen \(1\)](#) on liityttävä [ammattikorkeakoulun toimiluvassa](#) määrättyyn koulutustehtävään.

[Yliopistoissa](#) tilauskoulutuksena annettavan opetuksen (1) on liityttävä sellaiseen perus- tai jatkokoulutukseen, jossa yliopistolla on tutkinnonanto-oikeus.

[Korkeakoulujen \(1\)](#) on perittävä tilauskoulutuksen tilaajalta koulutuksen järjestämisestä vähintään siitä aiheutuvat kustannukset kattava maksu. Koulutuksen tilaajalla on oikeus periä tilauskoulutukseen osallistuvilta [opiskelijoilta](#) koulutuksen sijaintivaltion lainsäädännön tai oman käytäntönsä mukaisia maksuja.

Käsitteen tunnus: c1299

Luokka: lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulutus

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\) järjestäjän, tavoitteen, rahoittajan ja kielen mukaan](#)

438

henkilöstökoulutus

en personnel training

määritelmä

työnantajan [henkilöstölleen](#) järjestämä tai hankkima [koulutus \(1\)](#)

huomautus

Henkilöstökoulutuksen voi rahoittaa työnantaja kokonaan tai osittain. Henkilöstökoulutus voi saada myös julkista rahoitusta; vrt. [julkisrahoitteinen henkilöstökoulutus](#).

Vrt. omaehtoinen koulutus, jonka sisällön [opiskelija](#) itse valitsee [koulutustarjonnasta](#).

Käsitteen tunnus: c1300

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\) järjestäjän, tavoitteen, rahoittajan ja kielen mukaan](#)

439

julkisrahoitteinen henkilöstökoulutus

määritelmä

[henkilöstökoulutus](#), joka on osin työnantajan rahoittamaa ja osin julkisesti rahoitettua

huomautus

Käsitteen tunnus: c1095

Luokka: yleinen/yhteinen, ammatillinen koulutus

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\) järjestäjän, tavoitteen, rahoittajan ja kielen mukaan](#)

440

täydennyskoulutus

sv fortbildning (1)

en continuing education; continuing professional development; in-service training <toisen asteen koulutus>; further training <toisen asteen koulutus>
rather than: extension studies

määritelmä

aikaisempaa *koulutusta (2)* tai *pätevyyttä* täydentävä ja ajanmukaistava *koulutus (1)*

huomautus

Täydennyskoulutus on yleistermi, jolla voidaan viitata hyvin monenlaisiin, muun muassa *toisen asteen oppilaitoksissa*, *yliopistoissa* ja *ammattikorkeakouluissa* järjestettäviin *koulutuksiin (2)*.

Täydennyskoulutuksella ei tarkoiteta *erillisiä opintoja*, esim. *aineenopettajaksi* pätevöittäviä erillisiä opintoja.

Englanninkielisellä termillä extension studies on eri maissa eri merkityksiä, minkä vuoksi sen käyttöä täydennyskoulutuksen vastineena ei suositella.

Vrt. *korkeakoulujen täydennyskoulutus*, *ammattillinen lisäkoulutus*.

Käsitteen tunnus: c460

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsitekaavio: *Koulutus (1) järjestäjän, tavoitteen, rahoittajan ja kielen mukaan*

441

korkeakoulujen täydennyskoulutus

sv högskolornas fortbildning; fortbildning (2)

en academic continuing education

määritelmä

korkeakoulututkinnon suorittaneelle tarjottava, liiketaloudellisin perustein järjestettävä, asiakkaalle maksullinen *täydennyskoulutus*

huomautus

Täydennyskoulutuksen kesto vaihtelee yhden päivän mittaisesta *koulutuksesta (2)* usean *lukukauden* mittaiseen koulutukseen (2). Täydennyskoulutusta järjestetään avoimina ohjelmina sekä *henkilöstökoulutuksena*, joka suunnitellaan vastaamaan asiakkaan osaamistarpeisiin.

Käsitteen tunnus: c891

Luokka: korkeakoulut

Käsitekaavio: *Koulutus (1) järjestäjän, tavoitteen, rahoittajan ja kielen mukaan*

442

työvoimakoulutus

ei: työvoimapoliittinen koulutus (vanhentunut)

en labour market training

määritelmä

koulutus (1), jonka toteutus perustuu työ- ja elinkeinohallinnon ennakointitoimintaan sekä työ- ja elinkeinoelämän tarpeista lähtien tuotettuun suunnitelmaan

huomautus

Työvoimakoulutus voi olla *ammattillista koulutusta* tai sitä voidaan järjestää *korkeakouluissa (1)*.

Työvoimakoulutuksen *opiskelijat* valitaan työ- ja elinkeinoviranomaisen toteaman koulutustarpeen perusteella. Työvoimakoulutusta järjestetään ensisijaisesti työttömille ja työttömyysuhan alaisille henkilöille.

Työvoimakoulutuksesta ja *opiskelijavalinnasta* säädetään julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa (916/2012).

Käsitteen tunnus: c466

Käsitekaavio: *Koulutus (1) järjestäjän, tavoitteen, rahoittajan ja kielen mukaan*

6.3.4 Työpaikalla järjestettävän koulutuksen peruskäsitteitä

443

työpaikalla järjestettävä koulutus <sääöksissä>; työpaikalla opiskelu; ~ työelämässä oppiminen; ~ työpaikalla oppiminen

ei: ~ työssäoppiminen <työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan käsite>; ~ työssä oppiminen <työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan käsite>; työharjoittelu (2) <termi vanhentunut ammatillisen koulutuksen kontekstissa> (vanhentunut)

sv utbildning som ordnas på en arbetsplats <sääöksissä>; UA (1)

hellre än: ~ inläring i arbetslivet <työelämässä oppiminen>; ~ inläring i yrkeslivet <työelämässä oppiminen>

inte: ~ inläring i arbetet <työssäoppiminen työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla>; ~ lärande i arbetet <työssäoppiminen työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla>; ~ IA <työssäoppiminen työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla>; ~ LIA <työssäoppiminen työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla>

en workplace education and training

määritelmä

koulutus (1), jossa *opiskelijan osaamisen hankkiminen* tapahtuu pääosin työelämässä käytännön työtehtävien yhteydessä

huomautus

Työpaikalla järjestettävä koulutus kattaa *ammatillisesta koulutuksesta* annetussa laissa (531/2017) säädettyt muodot eli *koulutussopimukseen perustuvan koulutuksen* ja *oppisopimuskoulutuksen*. Lisäksi työpaikalla järjestettävä koulutus voi käsittää muita muotoja, joista sovitaan *koulutuksen järjestäjän* ja työpaikan edustajan kesken ja jotka kirjataan *henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan*.

työelämässä oppiminen, työpaikalla oppiminen: Lähikäsitteet työelämässä oppiminen ja työpaikalla oppiminen poikkeavat käsitteestä työpaikalla järjestettävä koulutus (eli työpaikalla opiskelu). Työpaikalla järjestettävä koulutus on koulutuksen järjestäjän ja työpaikan organisoimaa toimintaa: määrämuotoista, sovittua, suunnitelmallista, tavoitteellista ja ohjattua. Sen sijaan työelämässä oppiminen ja työpaikalla oppiminen ovat yksilön toimintaa, jota tapahtuu, vaikkei kyse olisi suunnitelmallisesta osaamisen hankkimisesta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on hyväksynyt, että termejä työelämässä oppiminen ja työpaikalla oppiminen voidaan käyttää esimerkiksi yrityksille suunnatussa viestinnässä viittaamaan työpaikalla järjestettävään koulutukseen silloin, kun asiayhteydestä on selvää, että kyse on nimenomaan työpaikalla järjestettävästä koulutuksesta.

työssäoppiminen, työssä oppiminen: Termejä työssäoppiminen ja työssä oppiminen ei suositella käytettäväksi *ammatillisen koulutuksen* yhteydessä, sillä työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla (mm. hallituksen esityksessä 93/2018 julkisista rekrytointipalveluista ja osaamisen kehittämisspalveluista annettavaksi laiksi) näitä termejä käytetään eri merkityksessä.

työharjoittelu: Termi työharjoittelu on vanhentunut tässä määritellyyn käsitteeseen viittaavana nimityksenä ammatillisen koulutuksen yhteydessä.

inläring / lärande: Ruotsin sana inläring assosioituu yleensä yksisuuntaiseen, *opettajalta* opiskelijalle tapahtuvaan *opettamiseen*, joten termin käyttöä ei suositella, kun puhutaan nykyisestä ammatillisesta koulutuksesta oppimiskäsitteineen. Sana lärande puolestaan viittaa *oppimiseen*, joka ei välttämättä tapahdu tiettyyn aikaan tietyissä paikassa, vaan prosessina, ja joka voi tapahtua yksin tai ryhmässä.

Käsitteen tunnus: c1709

Käsittekaavio: [Työpaikalla järjestettävä koulutus](#)

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

444

koulutussopimus

sv utbildningsavtal; UA (2)

en training agreement

määritelmä

[koulustoitimian](#) ja työpaikan välinen kirjallinen määräaikainen sopimus [opiskelijan osaamisen hankkimisesta](#) työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä

huomautus

[Ammatillisessa koulutuksessa](#) koulutussopimukseen kuuluu, että opiskelija hankkii osaamista työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä ilman, että on työsuhteessa työpaikkaan.

[Yliopistoissa](#) koulutussopimuksia tehdään esimerkiksi lääkäreiden [erikoistumiskoulutuksen](#) suorittamiseksi kliinisessä ympäristössä. Yliopistojen sopimukseen kuuluu, että opiskelija solmii työnantajaansa normaalin työsuhteen.

[Ammatillisessa tutkintokoulutuksessa](#) ja [valmentavassa koulutuksessa](#) koulutussopimus sovitaan [henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman](#) mukaisesti [tutkinnonosa-](#) tai koulutuksenosakohtaisesti. Koulutussopimukseen liitetään opiskelijan henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma siltä osin kuin se koskee koulutussopimukseen perustuvaa [koulutusta \(2\)](#). Henkilökohtaisesta osaamisen kehittämissuunnitelmasta ilmenevät ne käytännön työtehtävät, joita tekemällä opiskelija voi saavuttaa tavoitteeksi asetetun osaamisen.

Vrt. [oppisopimus](#).

Käsitteen tunnus: c1232

Luokka: ammatillinen koulutus, korkeakoulut

Käsittekaaviot: [Työpaikalla järjestettävä koulutus](#) ja [Ammatillisen koulutuksen lajeja](#)

445

koulutussopimukseen perustuva koulutus

hakusana: koulutussopimus

sv utbildning som grundar sig på utbildningsavtal

määritelmä

[koulutus \(1\)](#), jossa [opiskelijan osaamisen hankkiminen](#) järjestetään työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä ja jossa perustana on [koulustoitimian](#) ja työpaikan välinen [koulutussopimus](#)

huomautus

Koulutussopimus on käytössä sekä ammatillisessa koulutuksessa että [yliopistoissa](#). Näin ollen koulutussopimukseen perustuva koulutus voi olla [ammattillista koulutusta](#) tai [korkeakoulutusta](#).

Käsitteen tunnus: c1710

Käsittekaavio: [Työpaikalla järjestettävä koulutus](#)

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

446

oppisopimus

sv läroavtal; LA

en apprenticeship agreement

määritelmä

[ammattillisen koulutuksen opiskelijan](#) ja työnantajan välinen kirjallinen määräaikainen sopimus, jonka perusteella järjestetään [oppisopimuskoulutusta](#)

huomautus

Oppisopimuksesta tulee ilmetä sopimuksen voimassaoloaika, sovellettava työaika ja opiskelijan palkkauksen perusteet. Oppisopimukseen tulee myös liittää [henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma](#) siltä osin kuin suunnitelma koskee oppisopimuskoulutusta.

Joskus näkee käytettävän termiä yrittäjän oppisopimus, mutta termi on virheellinen, sillä yrittäjälle ei solmita varsinaista oppisopimusta, vaan tehdään ainoastaan sopimus [oppisopimuskoulutuksen](#) järjestämisestä. Ks. myös [yrittäjän oppisopimuskoulutus](#).

Käsitteen tunnus: c1430

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaaviot: [Työpaikalla järjestettävä koulutus](#) ja [Ammatillisen koulutuksen lajeja](#)

447

oppisopimuskoulutus

hakusana: sopimus oppisopimuskoulutuksen järjestämisestä

en apprenticeship training

määritelmä

ammattillinen koulutus, jossa **opiskelijan osaamisen hankkiminen** järjestetään pääosin tai kokonaan työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä ja jossa opiskelija on työnantajaan työsopimussuhteessa, virkasuhteessa tai virkasuhteeseen verrattavassa julkisoikeudellisessa palvelussuhteessa tai toimii yrittäjänä

huomautus

Määritelmän sana 'pääosin' viittaa siihen, että oppisopimuskoulutuksessa työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä tapahtuvaa oppimista täydennetään tarvittaessa muissa **oppimisympäristöissä**, kuten **oppilaitoksessa**, tapahtuvalla osaamisen hankkimisella. Tässä mielessä oppisopimuskoulutus poikkeaa **koulutussopimukseen perustuvasta koulutuksesta**.

Yrittäjälle voidaan järjestää oppisopimuskoulutusta omassa yrityksessään, jos ammatillisen **koulutuksen järjestäjä** ja yrittäjä siitä kirjallisesti sopivat (eli tekevät sopimuksen oppisopimuskoulutuksen järjestämisestä).

Oppisopimuskoulutuksessa olevan **opiskelijan** viikoittaisen työajan tulee olla keskimäärin vähintään 25 tuntia.

Työpaikalla järjestettävää oppisopimuskoulutusta täydennetään muissa **oppimisympäristöissä** tapahtuvalla osaamisen hankkimisella.

Oppisopimuskoulutuksessa opiskelijan tulee olla 15 vuotta täyttänyt. Oppisopimuskoulutus perustuu työnantajan ja opiskelijan väliseen **oppisopimukseen** sekä **koulutuksen järjestäjän** ja työnantajan väliseen sopimukseen oppisopimuskoulutuksen järjestämisestä.

Vrt. **koulutussopimus**.

Käsitteen tunnus: c483

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaaviot: [Työpaikalla järjestettävä koulutus](#), [Ammatillisen koulutuksen lajeja](#) ja [Ammatillisen koulutuksen lajeja ja muotoja ennen lain 531/2017 voimaantuloa](#)

448

työsuhteeseen perustuva oppisopimuskoulutus

sv läroavtalsutbildning som grundar sig på arbetsavtalsförhållande

määritelmä

oppisopimuskoulutus, jossa **opiskelija** on työnantajaan työsopimussuhteessa

huomautus

Käsitteen tunnus: c1711

Käsitekaavio: [Työpaikalla järjestettävä koulutus](#)

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

449

virkasuhteeseen perustuva oppisopimuskoulutus

sv läroavtalsutbildning som grundar sig på tjänsteförhållande

määritelmä

oppisopimuskoulutus, jossa **opiskelija** on työnantajaan virkasuhteessa

huomautus

Käsitteen tunnus: c1712

Käsitekaavio: [Työpaikalla järjestettävä koulutus](#)

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

450

virkasuhteeseen verrattavaan julkisoikeudelliseen palvelussuhteeseen perustuva oppisopimuskoulutus

sv läroavtalsutbildning som grundar sig på ett offentligrättsligt anställningsförhållande som kan jämföras med ett tjänsteförhållande

määritelmä

oppisopimuskoulutus, jossa *opiskelija* on työnantajaan virkasuhteeseen verrattavassa julkisoikeudellisessa palvelussuhteessa

huomautus

Käsitteen tunnus: c1713

Käsittekaavio: [Työpaikalla järjestettävä koulutus](#)

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

451

yrittäjän oppisopimuskoulutus

sv läroavtalsutbildning för företagare; företagarens läroavtalsutbildning

määritelmä

oppisopimuskoulutus, jossa *opiskelija* toimii yrittäjänä ja työpaikkana on opiskelijan yritys

huomautus

Ammatillisen koulutuksen opiskelijalle, joka toimii yrittäjänä, voidaan järjestää oppisopimuskoulutusta omassa yrityksessään, jos ammatillisen **koulutuksen järjestäjä** ja yrittäjä siitä kirjallisesti sopivat. Yrittäjän oppisopimuskoulutuksessa toisessa yrityksessä tai organisaatiossa toimiva kokenut yrittäjä tai työntekijä toimii opiskelijan **mentorina**.

Käsitteen tunnus: c1714

Käsittekaavio: [Työpaikalla järjestettävä koulutus](#)

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

452

osaamisperusteisuus

hakusana: osaamisperustaisuus

sv ~ kompetensbaserat lärande *n*

määritelmä

pedagogista toimintaa ohjaava periaate, jonka mukaan **koulutuksessa (1)** tärkeintä on se, että **oppija** saavuttaa hänelle tavoitteeksi asetetun osaamisen, ei se, millä tavoin ja minkä ajan kuluessa osaaminen on hankittu

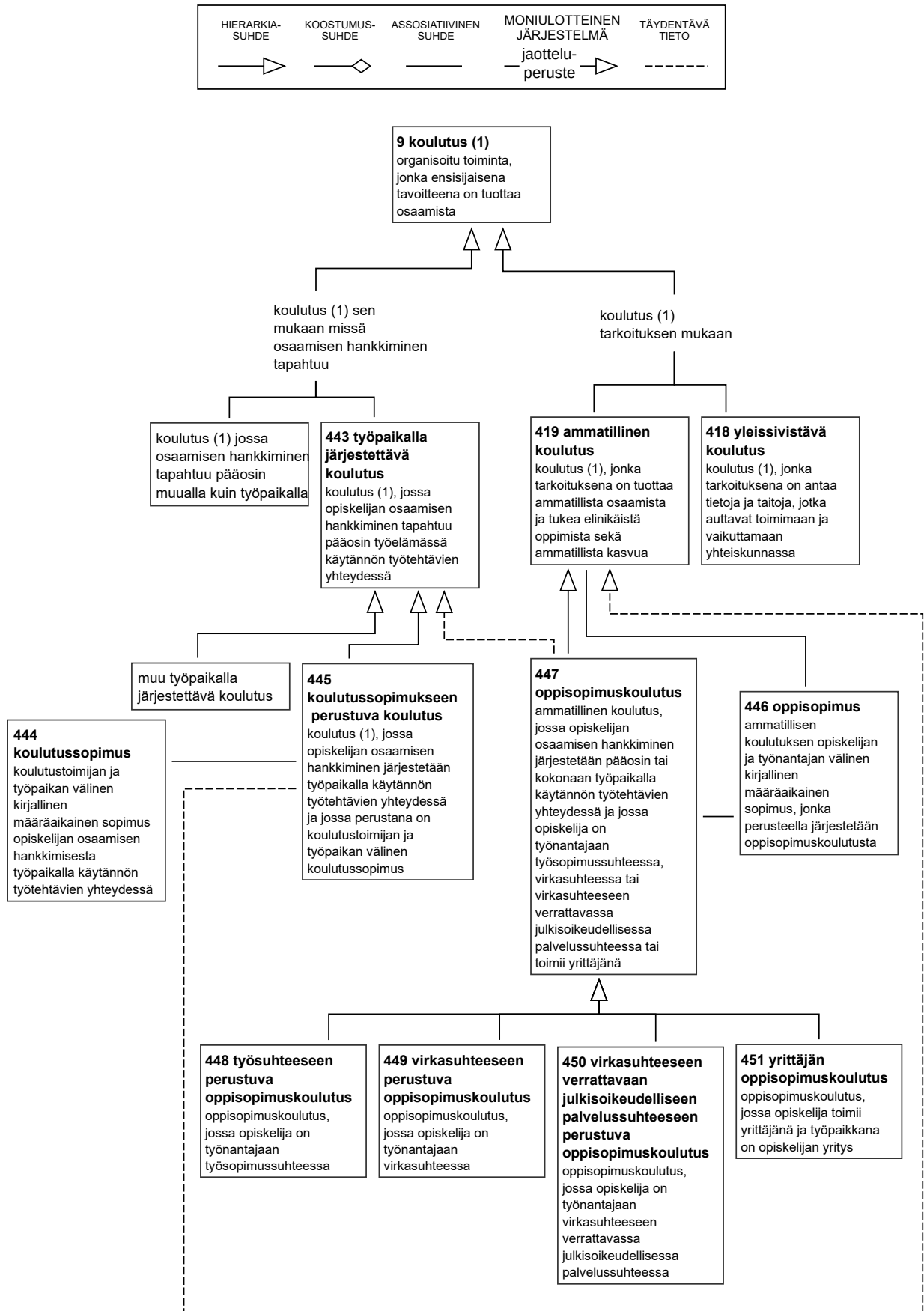
huomautus

Osaamisperusteisen pedagogiikan mukaan koulutuksessa (1) ei pyritä opiskelemaan tiettyjä **oppiaineita** ja suorittamaan vakiomäärää opintoja, vaan tärkeintä on, että oppijalle tavoitteeksi asetettu osaaminen tulee **koulutuksen (2)** aikana hankittua. Lähtökohtana on oppijan aikaisemmin hankittu **tutkinnon** kannalta olennainen osaaminen, jonka päälle kerrytetään tarvittavin osin uutta osaamista. Oppijat voivat saavuttaa osaamisensa erilaisissa **oppimisympäristöissä** (ei esimerkiksi pelkästään oppilaitoksessa), keskenään eri tavoin ja eri tahdissa.

Ammatillinen osaaminen on kokonaisuus, joka muodostuu ammatissa tarvittavista tiedoista ja taidoista ja niiden soveltamisesta käytännön työtehtäviin.

Käsitteen tunnus: c1715

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

Käsitekaavio 48. Työpaikalla järjestettävä koulutus.

6.3.5 Perusopetuksen lajeja

453

painotettu opetus

hakusana: erikoisluokka

määritelmä

perusopetus, jossa jonkin *oppiaineen*, *aineryhmän* tai muun sisältöalueen *opetusta (2)* annetaan enemmän ja vaativammin tavoittein kuin muussa perusopetuksessa

huomautus

Esimerkkejä painotusalueista ovat musiikki, kuvataide, ilmaisutaito, matemaattis-luonnontieteelliset aineet ja liikunta. Painotettua opetusta annetaan esimerkiksi musiikin, kuvataiteen, ilmaisutaidon ym. erikoisluokilla.

Ks. myös *oppilasvalinta*.

Käsitteen tunnus: c435

Luokka: perusopetus

Käsittekaavio: [Perusopetuksen lajeja](#)

454

sairaalaopetus

määritelmä

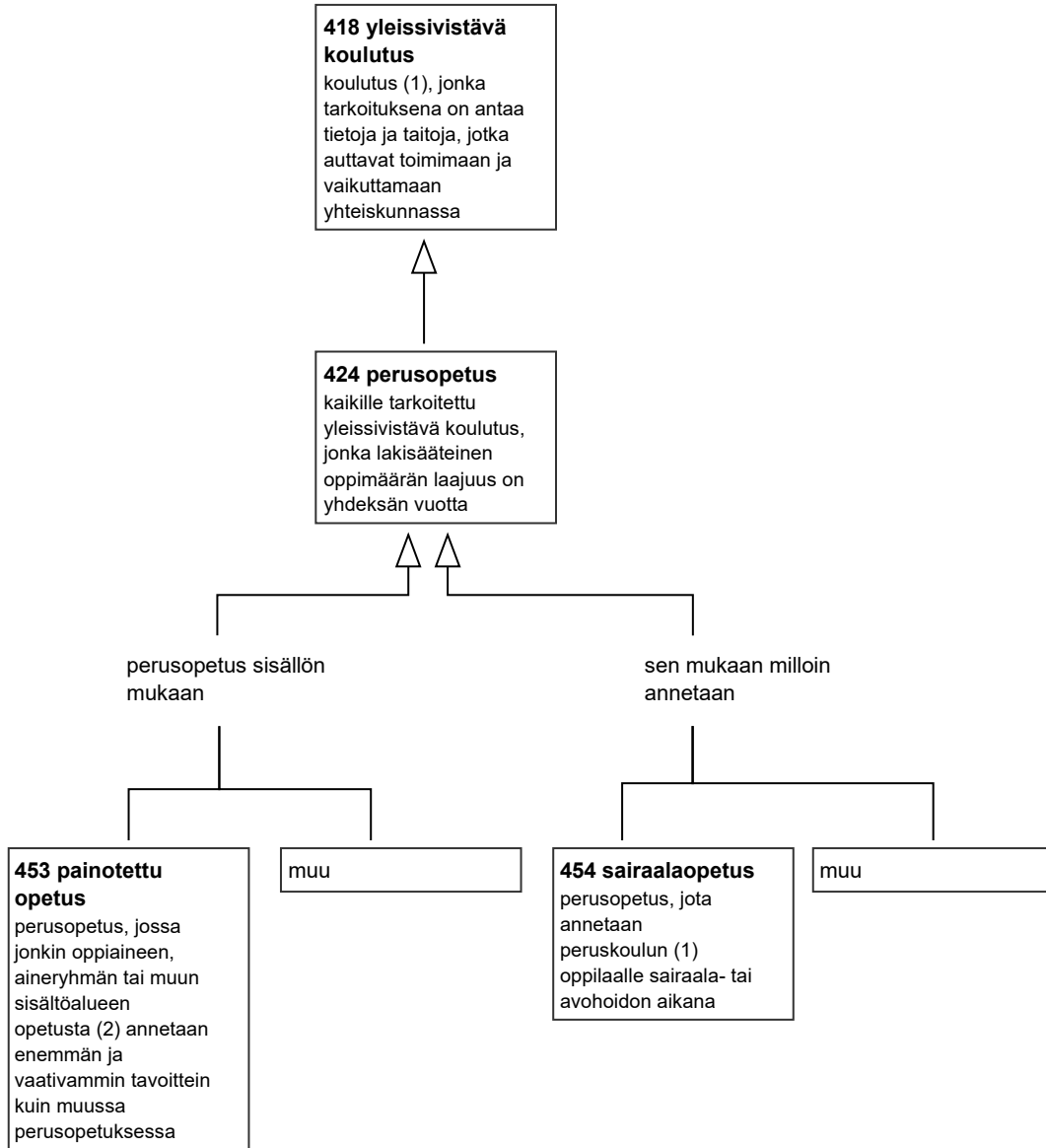
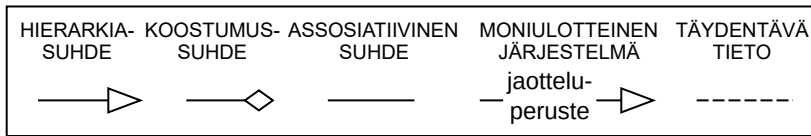
perusopetus, jota annetaan *peruskoulun (1) oppilaalle* sairaala- tai avohoidon aikana

huomautus

Käsitteen tunnus: c437

Luokka: perusopetus

Käsittekaavio: [Perusopetuksen lajeja](#)

Käsitekaavio 49. Perusopetuksen lajeja.

6.3.6 Ammatillisen koulutuksen lajit ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 531/2017 mukaisesti

455

ammatillinen tutkintokoulutus

määritelmä

ammatillisen osaamisen hankkimiseksi tarvittava [ammatillinen koulutus](#), jonka tavoitteena on [ammatillisen tutkinnon](#), ammatillisen [tutkinnon osan](#) tai ammatillisten tutkinnon osien suorittaminen

huomautus

Vrt. [tutkintokoulutus](#).

Käsitteen tunnus: c1213

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaaviot: [Koulutus \(1\) tutkintotavoitteisuuden mukaan](#), [Ammatillisen koulutuksen lajeja](#), [Tutkintoon johtamattomat koulutukset \(2\)](#) ja [Tutkinnon suorittaminen ammatillisessa koulutuksessa](#)

456

muu ammatillinen koulutus

en other vocational education and training; other VET

määritelmä

[ammatillista osaamista syventävä tai täydentävä koulutus](#) tai [ammatilliseen tehtävään valmistava koulutus](#)

huomautus

Käsitteen tunnus: c1218

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaavio: [Ammatillisen koulutuksen lajeja](#)

457

ammatillista osaamista syventävä tai täydentävä koulutus

en advanced or supplementary vocational education and training; advanced or supplementary VET

määritelmä

[ammatillinen koulutus](#), jonka tavoitteena ei ole [tutkinnon](#) tai [tutkinnon osan](#) suorittaminen ja joka syventää tai täydentää ammatillista osaamista

huomautus

Käsitteen tunnus: c1219

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaavio: [Ammatillisen koulutuksen lajeja](#)

458

ammatilliseen tehtävään valmistava koulutus

määritelmä

[ammatillinen koulutus](#), jonka tavoitteena ei ole [tutkinnon](#) tai [tutkinnon osan](#) suorittaminen ja joka valmistaa ansio- ja liikennealentäjän, lennonjohtajan tai kaupunkiraideliikenteen kuljettajien tehtäviin

huomautus

Käsitteen tunnus: c1220

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaavio: [Ammatillisen koulutuksen lajeja](#)

459

<ammattillinen koulutus>

valmentava koulutus

en preparatory education and training

määritelmä

ammattilliseen koulutukseen valmentava koulutus tai *työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus*

huomautus

Käsitteen tunnus: c1221

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaaviot: [Ammattillisen koulutuksen lajeja](#), [Tutkintoon johtamattomat koulutukset \(2\)](#) ja [Tutkinnon suorittaminen ammatillisessa koulutuksessa](#)

460

valmentavan koulutuksen osa; koulutuksen osa

en education and training unit

määritelmä

arvioitava osaamisen kokonaisuus, jollaisista *valmentava koulutus* muodostuu

huomautus

Esimerkkejä valmentavan koulutuksen osista ovat *ammattilliseen koulutukseen valmentavan koulutuksen* osa ”opiskeluvalmiuksien vahvistaminen” sekä *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen* osa ”ammattillisen toimintakyvyn vahvistaminen”.

Vrt. käsite *tutkinnon osa*, jollaisista *ammattillinen tutkintokoulutus* muodostuu.

Käsitteen tunnus: c1491

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaavio: [Ammattillisen koulutuksen lajeja](#)

461

ammattilliseen koulutukseen valmentava koulutus; VALMA

ei: ammatilliseen peruskoulutukseen valmentava koulutus (vanhentunut)

määritelmä

tutkintoon johtamaton *ammattillinen koulutus*, joka antaa *opiskelijalle* valmiuksia *ammattilliseen tutkintokoulutukseen* hakemiseksi sekä vahvistaa opiskelijan edellytyksiä suorittaa *ammattillinen tutkinto*

huomautus

Ammattillisesta koulutuksesta annetun lain [531/2017](#) mukaan ammatillisen *koulutuksen järjestäjät* voivat järjestää tutkintoon johtamattomana *valmentavana koulutuksena* ammatilliseen koulutukseen valmentavaa koulutusta sekä *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaa koulutusta*.

Ennen ammatillista perusopetusta koskevan lain ([630/1998](#)) vuonna 2015 voimaantullutta muutosta koulutuksen järjestäjät saattoivat lain nojalla järjestää seuraavia ammatilliseen koulutukseen hakeutumista edistäviä *koulutuksia (2): ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus, maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus, kotitalousopetus*, valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus 1. (nk. valmentava I) sekä *oppisopimuskoulutuksen* ennakkopakso. Elokuussa 2015 voimaan tulleen lakimuutoksen jälkeen nämä koulutukset (2) sisältyivät ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavaan koulutukseen.

Ks. myös *hakeutuminen*.

Käsitteen tunnus: c861

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaaviot: [Ammattillisen koulutuksen lajeja](#) ja [Tutkintoon johtamattomat koulutukset \(2\)](#)

462

työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus; TELMA

en preparatory education and training for work and independent living

määritelmä

[tutkintoon](#) johtamaton [ammattillinen koulutus](#), joka antaa sairauden tai vamman vuoksi [erityistä tukea \(2\)](#) tarvitsevalle [opiskelijalle](#) henkilökohtaisten tavoitteiden ja valmiuksien mukaista [opetusta \(1\)](#) ja [ohjausta](#)

huomautus

Ammatillista koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaan ammatillisen [koulutuksen järjestäjät](#) voivat järjestää tutkintoon johtamattomana [valmentavana koulutuksena ammatilliseen koulutukseen valmentavaa koulutusta](#) (aiempi nimitys ”ammattilliseen peruskoulutukseen valmentava koulutus”) sekä työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaa koulutusta.

Työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus sisältää ennen elokuussa 2015 voimaan tullutta ammatillista perusopetusta koskevan lain (630/1998) muutosta järjestetyn työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan ja kuntouttavan opetuksen ja ohjauksen (nk. valmentava II; ks. [vammaisten valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus](#)).

Ammatillista perusopetusta koskevan lain (630/1998) elokuussa 2015 voimaan tulleen muutoksen mukaan ammatillisen [koulutuksen järjestäjät](#) saattoivat järjestää tutkintoon johtamattomana valmentavana koulutuksena ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavaa koulutusta (nyk. ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus) sekä työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaa koulutusta.

Käsitteen tunnus: c862

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaaviot: [Ammatillisen koulutuksen lajeja](#) ja [Tutkintoon johtamattomat koulutukset \(2\)](#)

463

ammattillisen osaamisen hankkimiseksi tarvittava koulutus

sv utbildning som behövs för förvärvande av yrkeskompetens

määritelmä

[ammattillinen koulutus](#), jota ammatillisen koulutuksen [opiskelija](#) tarvitsee [tutkinnon perusteissa](#) tai [valmentavan koulutuksen perusteissa](#) edellytetyn osaamisen osoittamiseksi tai muun ammatillisen osaamisen hankkimiseksi

huomautus

Ammatillisen osaamisen hankkimiseksi tarvittava koulutus tarkoittaa kaikkea ammatillista koulutusta, jossa opiskelija hankkii häneltä puuttuvaa, [henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman](#) mukaista osaamista. Kuten ammatillinen koulutus yleensä, ammatillisen osaamisen hankkimiseksi tarvittava koulutus voi olla [ammattillista tutkintokoulutusta](#), [valmentavaa koulutusta](#) tai [muuta ammatillista koulutusta](#).

Ammatillisen osaamisen hankkimiseksi tarvittava koulutus voidaan toteuttaa työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä järjestettävänä tai [koulutuksen järjestäjän](#) omissa [oppimisympäristöissä](#) annettavana [koulutuksena \(1\)](#).

Ks. myös [osaamisen osoittaminen](#), [osaamisen hankkiminen](#).

Käsitteen tunnus: c1302

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaavio: [Ammatillisen koulutuksen lajeja](#)

464

urheilijan ammatillinen koulutus

määritelmä

[ammattillinen koulutus](#), jossa [opiskelijalle](#) tarjotaan [opiskelun](#) ohella mahdollisuus urheilulajiin valmentautumiseen

huomautus

Urheilijan ammatillista koulutusta järjestetään niissä [koulutusorganisaatioissa](#), joilla on [erityinen koulutustehtävä](#) tällaisen [koulutuksen \(1\)](#) järjestämiseksi.

Käsitteen tunnus: c485

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaaviot: [Ammatillisen koulutuksen lajeja](#) ja [Ammatillisen koulutuksen lajeja ja muotoja ennen lain 531/2017 voimaantuloa](#)

465

erityisopetuksena järjestettävä ammatillinen koulutus

määritelmä

amatillinen koulutus, joka on tarkoitettu erityisopetusta tarvitseville *opiskelijoille*

huomautus

Koulutuksen järjestäjällä tulee olla *erityinen koulutustehtävä* erityisopetuksen järjestämiseen, jotta se voi suunnata *hakukohteita* erityisopetuksena järjestettäviksi. Myös koulutuksen järjestäjä, jolla ei ole erityistä koulutustehtävää erityisopetuksen järjestämiseen, voi järjestää ammatillista koulutusta erityisopetuksena erityistä tukea tarvitseville opiskelijoille.

Käsitteen tunnus: c486

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaaviot: [Ammatillisen koulutuksen lajeja](#) ja [Ammatillisen koulutuksen lajeja ja muotoja ennen lain 531/2017 voimaantuloa](#)

466

<amatillinen koulutus>

opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot

en studies supporting learning skills

määritelmä

osana *amatillista tutkintokoulutusta* järjestettävät opinnot, joiden tarkoituksena on mahdollistaa *tutkinnon* tai *tutkinnon osan* suorittaminen tai ammatilliseen tutkintokoulutukseen osallistuminen ja *osaamisen osoittaminen näytössä* silloin, kun *opiskelijalla* ei ole riittäviä opiskeluvalmiuksia

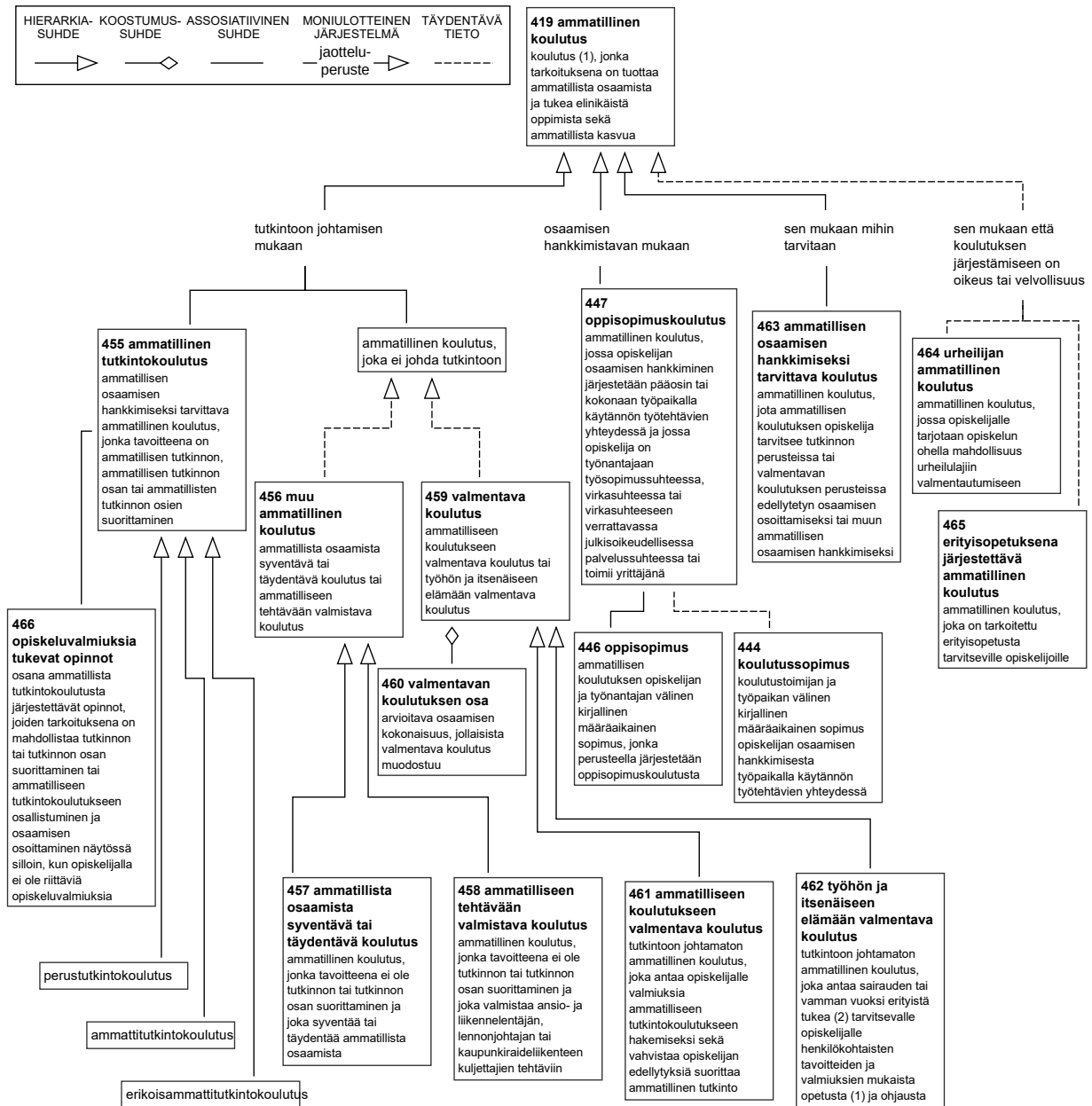
huomautus

Opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot perustuvat kunkin opiskelijan yksilöllisiin tarpeisiin.

Käsitteen tunnus: c1303

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaaviot: [Ammatillisen koulutuksen lajeja](#) ja [Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa](#)

Käsittekaavio 50. Ammatillisen koulutuksen lajeja.

6.3.7 Ammatillisen koulutuksen lajit, järjestämismuodot ja -tavat ennen ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 531/2017 voimaantuloa

467

(vanhentunut)

ammatillinen peruskoulutus

määritelmä

[ammatilliseen perustutkintoon](#) johtava tai valmistava [ammatillinen koulutus](#)

huomautus

Ammatillinen peruskoulutus antaa laaja-alaiset ammatilliset perusvalmiudet ja yleisen [jatko-opintokelpoisuuden \(1\) korkeakouluihin \(1\)](#).

Ammatillista peruskoulutusta järjestävät esimerkiksi [ammatilliset oppilaitokset](#), [ammatilliset erityisoppilaitokset](#) ja [kansanopistot](#).

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c481

Käsittekaavio: [Ammatillisen koulutuksen lajeja ja muotoja ennen lain 531/2017 voimaantuloa](#)

468

(vanhentunut)

ammatillinen lisäkoulutus

määritelmä

[ammatillinen koulutus](#), joka valmistaa [ammatti-](#) tai [erikoisammattitutkintoon](#), tai ei [tutkintoon](#) valmistava ammatillinen jatko- ja [täydennyskoulutus](#)

huomautus

Ammatti- ja erikoisammattitutkinto suoritetaan aina [näyttötutkintona](#).

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c482

Käsittekaavio: [Ammatillisen koulutuksen lajeja ja muotoja ennen lain 531/2017 voimaantuloa](#)

469

(vanhentunut)

ammatillinen aikuiskoulutus

määritelmä

aikuisille suunnattu ja järjestetty [ammatillinen koulutus](#)

huomautus

Ammatillisessa aikuiskoulutuksessa voi suorittaa [ammatillisen perustutkinnon](#), [ammattitutkinnon](#), [erikoisammattitutkinnon](#) tai osan jostain tutkinnosta (ks. [tutkinnon osa](#)). Opintoja voi tehdä työn ohessa, [oppisopimuskoulutuksena](#), [työvoimapolitiittisena koulutuksena](#) tai [henkilöstökoulutuksena](#).

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c484

Käsittekaavio: [Ammatillisen koulutuksen lajeja ja muotoja ennen lain 531/2017 voimaantuloa](#)

6.4 Koulutus (2)

470

(vanhentunut)

näyttötutkintoon valmistava koulutus

määritelmä

koulutus (2), jonka aikana *tutkinnon suorittaja* hankkii riittävät valmiudet suorittaa *tutkinto* tai *tutkinnon osa näyttötutkintona*

huomautus

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c474

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaavio: [Ammatillisen koulutuksen lajeja ja muotoja ennen lain 531/2017 voimaantuloa](#)

471

erilliset opinnot pl

määritelmä

koulutus (2), joka suoritetaan *erillisen opiskeluoikeuden* perusteella

huomautus

Käsitteen tunnus: c478

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: [Koulutus \(2\) -käsitteen alakäsitteitä](#)

472

erikoistumiskoulutus

ei: erikoistumisopinnot pl (vanhentunut)

sv specialiseringsutbildning; specialiseringsstudier pl

en professional specialisation education; specialist education; specialist training <lääketieteen koulutukset>

määritelmä

ammatillista kehittymistä ja erikoistumista edistävä *koulutus (2)*, jollaisia *yliopistot* ja *ammattikorkeakoulut* järjestävät *korkeakoulututkinnon* suorittaneille, työelämässä jo toimineille henkilöille ja niille, joilla *korkeakoulu (1)* toteaa muutoin olevan opintoja varten riittävät tiedot ja valmiudet

huomautus

Käsitteen tunnus: c477

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: [Koulutus \(2\) -käsitteen alakäsitteitä](#)

473

koulutuskokeilu

sv utbildningsförsök
en education trial; education pilot; training trial <toisen asteen koulutus>
rather than: educational trial

määritelmä

toiminta, jolla selvitetään *koulutuksen (2)*, *tutkinnon* tai *ammattillisen koulutuksen osaamisalan* toimivuutta ja sitä, miten se vastaa siihen kohdistuviin tarpeisiin tai vaatimuksiin

huomautus

Koulutuskokeilussa *koulutustoimijalle* voidaan myöntää *opetuksen järjestämislupa* tai *koulutuksen järjestämislupa* kyseessä olevan koulutuksen (2) järjestämiseksi esimerkiksi muutaman *lukuvuoden* ajan.

Englannin termit education trial ja education pilot ovat synonyymisia ilmauksia. Kuitenkin esimerkiksi pääministeri Juha Sipilän hallitus (v. 2015–2019) käytti termiä education pilot, kun viitattiin hallituksen kokeilukulttuurin mukaisiin, pienimuotoisiin ja lyhytkestoisin koulutuskokeiluihin.

Termiä education trial voi käyttää kaikilla *koulutusasteilla*, termiä training trial puolestaan käytetään vain *toisen asteen koulutuksessa*.

Käsitteen tunnus: c480

Luokka: yleinen/yhteinen

474

työpaikkaohjaajakoulutus

sv arbetsplatshandledarutbildning

määritelmä

koulutus (2), jonka tavoitteena on tuottaa työelämässä toimivalle henkilölle valmiudet toimia *työpaikkaohjaajana*

huomautus

Koulutuksen järjestäjät järjestävät työpaikkaohjaajakoulutuksia. Työpaikkaohjaajien on suositeltavaa osallistua työpaikkaohjaajakoulutukseen, mutta osallistumista ei edellytetä.

Käsitteen tunnus: c1717

Luokka: ammatillinen koulutus

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

475

osaamisen arvioijan perehdytys

sv introduktion av bedömare

määritelmä

koulutuksen järjestäjän vastuulla oleva perehdytys, jonka tavoitteena on varmistaa, että *osaamisen arviointia (2)* suorittavalla henkilöllä on tähän tarvittava osaaminen

huomautus

Ammattillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017, 54 §) mukaan koulutuksen järjestäjällä on velvoite järjestää perehdytys *osaamisen arvioijille*. Vrt. *työpaikkaohjaajakoulutus*, jonka järjestämistä suositellaan.

Käsitteen tunnus: c1718

Luokka: ammatillinen koulutus

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

476

perusopetuksen lisäopetus; lisäopetus; 10. luokka; kymppiluokka

määritelmä

lukuvuoden kestävä vapaaehtoinen, yleissivistävä *koulutus (2)*, joka on tarkoitettu *perusopetuksen päättötodistuksen* samana tai edellisenä vuonna saaneille

huomautus

Perusopetuksen lisäopetuksen laajuus on vähintään 1100 tuntia.

Käsitteen tunnus: c430

Luokka: perusopetus

Käsittekaavio: *Koulutus (2)* -käsitteen alakäsitteitä

477

oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetus; > aikuisten perusopetus

määritelmä

perusopetuksen päättödistuksen saamiseen tähtäävä *koulutus (2)*, joka on tarkoitettu oppivelvollisuusiän ylittäneille henkilöille, jotka eivät ole suorittaneet perusopetuksen *oppimäärää*

huomautus

Oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetus koostuu *opiskelijan* osaamistarpeen mukaan alku- ja päättövaiheen tai ainoastaan päättövaiheen *opetuksesta (1)*. Opiskelijan osaamistarpeen mukaan alkuvaihe voi sisältää lisäksi lukutaitovaiheen.

Oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetuksessa voi perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisen sijaan opiskella myös yksittäisiä perusopetuksen oppimäärään kuuluvia *oppiaineita* (nk. aineopiskelija) tai korottaa perusopetuksen oppimäärään kuuluvan oppiaineen *arvosanaa*.

aikuisten perusopetus: Termejä oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetus ja aikuisten perusopetus käytetään synonyymisesti, mutta tarkkaan ottaen termi aikuisten perusopetus ei sovi tapaukseen, jossa opiskelija on oppivelvollisuusiän ylittänyt, muttei kuitenkaan vielä aikuinen eli 18 vuotta täyttänyt.

Ks. myös *oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetuksen alkuvaihe*, *oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetuksen päättövaihe*, *oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetuksen lukutaitovaihe*.

Käsitteen tunnus: c479

Luokka: perusopetus

Käsittekaavio: [Koulutus \(2\) -käsitteen alakäsitteitä](#)

478

oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetuksen alkuvaihe; aikuisten perusopetuksen alkuvaihe

määritelmä

oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetuksen vaihe, jossa annettavan *opetuksen (2)* tavoitteena on antaa *oppijalle* sellaiset tiedot ja taidot, että hänellä on mahdollisuus jatkaa opintojaan *oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetuksen päättövaiheessa*

huomautus

Oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetuksen alkuvaihe voi sisältää lukutaitovaiheen (ks. *oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetuksen lukutaitovaihe*).

Käsitteen tunnus: c1643

Luokka: perusopetus

Käsittekaavio: [Koulutus \(2\) -käsitteen alakäsitteitä](#)

479

oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetuksen lukutaitovaihe; aikuisten perusopetuksen lukutaitovaihe

määritelmä

oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetuksen alkuvaiheeseen mahdollisesti sisällytettävä vaihe, jossa annettava *opetus (2)* on tarkoitettu henkilöille, joilla ei ole luku- ja kirjoitustaitoa tai joiden luku- ja kirjoitustaito ovat puutteellisia

huomautus

Oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetuksen lukutaitovaihe sisältää luku- ja kirjoitustaidon alkeita, numeerisia perustaitoja ja kotoutumista tukevia sisältöjä.

Vrt. *vapaan sivistystyön lukutaitokoulutus*.

Käsitteen tunnus: c1644

Luokka: perusopetus

Käsittekaavio: [Koulutus \(2\) -käsitteen alakäsitteitä](#)

480

oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetuksen päättövaihe; aikuisten perusopetuksen päättövaihe

määritelmä

oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetuksen vaihe, jossa annettavan *opetuksen (2)* tavoitteena on *perusopetuksen* koko *oppimäärän* suorittaminen ja *päättötodistuksen* saaminen ja joka on tarkoitettu henkilöille, joilla on opinnoista suoriutumiseen riittävät opiskelutaidot sekä riittävä *opetuskielen (1)* hallinta

huomautus

Oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetuksen päättövaiheen opinnot vastaavat perusopetuksen *vuosiluokkien* 7–9 opintoja.

Oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetuksen päättövaiheessa voi perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisen sijaan opiskella myös yksittäisiä perusopetuksen oppimäärään kuuluvia *oppiaineita* (nk. aineopiskelija) tai korottaa perusopetuksen oppimäärään kuuluvan oppiaineen *arvosanaa*.

Käsitteen tunnus: c1645

Luokka: perusopetus

Käsittekaavio: [Koulutus \(2\) -käsitteen alakäsitteitä](#)

6.4.1 Tutkintoon johtamattomia koulutuksia (2)

481

perusopetukseen valmistava opetus

määritelmä

koulutus (2), jota järjestetään esi- ja perusopetusikäisille maahanmuuttajataustaisille lapsille ja nuorille ja jonka tarkoituksena on antaa *oppijalle* kielelliset ja muut tarvittavat valmiudet *esiopetukseen* tai *perusopetukseen* siirtymistä varten

huomautus

Käsitteen tunnus: c1633

Luokka: perusopetus

Käsitekaavio: [Tutkintoon johtamattomat koulutukset \(2\)](#)

482

lukiokoulutukseen valmistava koulutus

ei: maahanmuuttajien ja vieraskielisten lukiokoulutukseen valmistava koulutus (vanhentunut)

sv utbildning som förbereder för gymnasieutbildning

en preparatory education for general upper secondary education

not: course preparatory to general upper secondary education <kielellisesti virheellinen muoto>; instruction preparing for general upper secondary education; instruction preparatory to general upper secondary education <kielellisesti virheellinen muoto>; preparatory education for general upper secondary education for immigrants and foreign-language speakers (obsolete)

määritelmä

koulutus (2), jota järjestetään maahanmuuttajille ja vieraskielisille ja jonka tarkoituksena on antaa *oppijalle* kielelliset ja muut tarvittavat valmiudet *lukiokoulutukseen* siirtymistä varten

huomautus

Käsitteen tunnus: c469

Luokka: lukiokoulutus

Käsitekaavio: [Tutkintoon johtamattomat koulutukset \(2\)](#)

483

(vanhentunut)

aikuisten maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon koulutus

määritelmä

koulutus (2), jota järjestetään oppivelvollisuusiän ylittäneille maahanmuuttajille ja jonka tarkoituksena on, että *oppija* oppii suomen tai ruotsin kielen alkeet sekä luku- ja kirjoitustaidon perusteet

huomautus

Käsite aikuisten maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon koulutus on vanhentunut 1.1.2018. Aikuisten maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon koulutus oli työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla järjestetty koulutus (2), joka oli tarkoitettu oppijoille, jotka eivät osanneet lukea millään kielellä tai osasivat lukea muulla kuin latinalaisella kirjaimistolla, mutta lukutaito ei ollut riittävä tietoyhteiskunnan vaatimusten näkökulmasta. Vuoden 2018 alussa aikuisten luku- ja kirjoitustaidon koulutus siirrettiin opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle osaksi *koulutusjärjestelmää*.

Vuoden 2018 alusta lähtien aikuisten maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon koulutus on korvautunut käsitteillä *oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetuksen lukutaitovaihe* sekä *vapaan sivistystyön lukutaitokoulutus*. Myös *aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksessa* on mahdollisuus vahvistaa latinalaisen kirjaimiston hallintaa.

Käsitteen tunnus: c471

484

vapaan sivistystyön lukutaitokoulutus

määritelmä

koulutus (2), jota annetaan *vapaan sivistystyön oppilaitoksissa* maahanmuuttajille kotoutumisen tueksi ja jonka tarkoituksena on kehittää *oppijan* luku- ja kirjoitustaitoa

huomautus

Luku- ja kirjoitustaidon kehittämisen ohella vapaan sivistystyön lukutaitokoulutuksen tavoitteena on tutustuttaa oppijaa suomalaiseen yhteiskuntaan, kulttuuriin ja arkielämään.

Vapaan sivistystyön lukutaitokoulutus on tarkoitettu kotoutumisen tueksi sellaisille maahanmuuttajille, joilla ei omassa kotimaassaan tai muualla ole ollut mahdollisuutta saada riittävästi koulutusta ja yleissivistystä, jotta he voisivat selviytyä *opiskelun*, työssäkäynnin sekä käytännön arjen toimintojen haasteista suomalaisessa yhteiskunnassa.

Opetushallitus on antanut vapaan sivistystyön lukutaitokoulutukseen opetussuunnitelmasuosituksen, joka tuli voimaan 1.1.2018.

Käsitteen tunnus: c1646

Luokka: vapaa sivistystyö

Käsittekaavio: [Tutkintoon johtamattomat koulutukset \(2\)](#)

485

aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus

määritelmä

koulutus (2), jota järjestetään oppivelvollisuusiän ylittäneille maahanmuuttajille ja jonka tarkoituksena on kehittää *oppijan* suomen tai ruotsin kielen taitoa ja muita kotoutumista edistäviä valmiuksia, jotka tukevat henkilön pääsyä opintoihin ja työelämään sekä osallistumista yhteiskunnan toimintaan

huomautus

Kotoutumiskoulutukseen sisältyy 1) suomen tai ruotsin kielen *opetusta (1)*; 2) ammatillisten ja muiden työelämässä tarvittavien valmiuksien opetusta (1), ammatillista suunnittelua ja *ohjausta* jatko-opintoihin, työllistymistä edistäviin palveluihin tai työmarkkinoille; 3) muuta opetusta, joka edistää yhteiskunnallisia valmiuksia. Kotoutumiskoulutuksen sisällöt määräytyvät Opetushallituksen antamien aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksen *opetussuunnitelman perusteiden* ja Opetushallituksen suositusten mukaisesti.

Kotoutumiskoulutuksen kielellisenä tavoitteena on, että henkilö saavuttaa suomen tai ruotsin kielessä toimivan peruskielitaidon.

Kotoutumiskoulutus järjestetään pääsääntöisesti *työvoimakoulutuksena*.

Vrt. *oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetuksen lukutaitovaihe*, *vapaan sivistystyön lukutaitokoulutus*.

Käsitteen tunnus: c472

Käsittekaavio: [Tutkintoon johtamattomat koulutukset \(2\)](#)

6.4.1.1 Ennen vuotta 2015 järjestettyjä tutkintoon johtamattomia, ammatilliseen koulutukseen hakeutumista edistäviä koulutuksia (2)

486

(vanhentunut)

ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus; ammattistartti

määritelmä

koulutus (2), jonka tavoitteena on täydentää **oppijan** valmiuksia hakeutua **ammatilliseen perustutkintoon** johtavaan koulutukseen (2) sekä tukea ja vahvistaa oppijan edellytyksiä suorittaa ammatillinen perustutkinto

huomautus

Ammatilliseen koulutukseen ohjaavan ja valmistavan koulutuksen tavoitteena on tarjota **opiskelijalle ammatillisessa peruskoulutuksessa** tarvittavat perustiedot ja -taidot ja yksilöllistä tukea vastuulliseksi ja tasapainoiseksi ihmiseksi ja aktiiviseksi yhteiskunnan jäseneksi kehittymiseen.

Ammatilliseen koulutukseen ohjaavaa ja valmistavaa koulutusta voidaan järjestää esimerkiksi opiskelijoille, joilla on heikko **perusopetuksen päättötodistuksen** keskiarvo tai joilla ei ole riittäviä valmiuksia ammatilliseen koulutukseen **hakeutumiseen** tai opinnoista suoriutumiseen. Kohderyhmään voivat lukeutua muun muassa maahanmuuttajat ja vammaiset.

Ennen elokuussa 2015 voimaan tullutta muutosta lakiin **630/1998 koulutuksen järjestäjät** saattoivat lain nojalla järjestää seuraavia ammatilliseen koulutukseen hakeutumista edistäviä koulutuksia (2): ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus, **maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus**, **kotitalousopetus**, **vammaisten valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus** 1. (ammatilliseen peruskoulutukseen valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus eli nk. valmentava 1) sekä **oppisopimuskoulutuksen** ennakkopakso. Elokuussa 2015 voimaan tulleen lakimuutoksen jälkeen nämä koulutukset (2) sisältyivät ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavaan koulutukseen (jonka nimi muuttui ammatillisesta koulutuksesta annetun lain **531/2017** myötä **ammatilliseen koulutukseen valmentavaksi koulutukseksi**).

Käsitteen tunnus: c476

487

(vanhentunut)

maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus

en preparatory education for immigrants for vocational education and training

määritelmä

koulutus (2), jota järjestetään maahanmuuttajille ja jonka tarkoituksena on antaa **oppijalle** kielelliset ja muut tarvittavat valmiudet **ammatilliseen peruskoulutukseen** siirtymistä varten

huomautus

Ennen elokuussa 2015 voimaan tullutta muutosta lakiin **630/1998 koulutuksen järjestäjät** saattoivat lain nojalla järjestää seuraavia **ammatilliseen koulutukseen** hakeutumista edistäviä koulutuksia (2): **ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus**, maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus, **kotitalousopetus**, ammatilliseen peruskoulutukseen valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus (nk. valmentava 1; ks. **vammaisten valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus**) sekä **oppisopimuskoulutuksen** ennakkopakso. Elokuussa 2015 voimaan tulleen lakimuutoksen jälkeen nämä koulutukset (2) sisältyivät ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavaan koulutukseen (jonka nimi muuttui ammatillisesta koulutuksesta annetun lain **531/2017** myötä **ammatilliseen koulutukseen valmentavaksi koulutukseksi**).

Käsitteen tunnus: c470

488

(vanhentunut)

<ammattillinen peruskoulutus>

kotitalousopetus

määritelmä

tutkintoon johtamaton *koulutus (2)*, jonka tavoitteena on antaa *oppijalle* kotitalouden hoitamisessa sekä hyvinvoinnin edistämiseksi tarvittavia käytännön tietoja ja taitoja

huomautus

Tässä määritelty kotitalousopetus ei tarkoita *perusopetuksen* kotitalous-*oppiainetta*.

Ennen elokuussa 2015 voimaan tullutta muutosta lakiin 630/1998 *koulutuksen järjestäjät* saattoivat lain nojalla järjestää seuraavia *ammattilliseen koulutukseen hakeutumista* edistäviä koulutuksia (2): *ammattilliseen peruskoulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus*, *maahanmuuttajien ammattilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus*, kotitalousopetus, ammattilliseen peruskoulutukseen valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus (nk. valmentava I; ks. *vammaisten valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus*) sekä *oppisopimuskoulutuksen* ennakkopakso. Elokuussa 2015 voimaan tulleen lakimuutoksen jälkeen nämä koulutukset (2) sisältyivät ammattilliseen peruskoulutukseen valmentavaan koulutukseen (jonka nimi muuttui ammattillisesta koulutuksesta annetun lain 531/2017 myötä *ammattilliseen koulutukseen valmentavaksi koulutukseksi*).

Käsitteen tunnus: c467

489

(vanhentunut)

vammaisten valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus

määritelmä

opetus (1) ja *ohjaus*, joiden tarkoituksena on täydentää *oppijan* valmiuksia hakeutua *ammattilliseen perustutkintoon* johtavaan *koulutukseen (2)* sekä tukea ja vahvistaa oppijan edellytyksiä suorittaa ammattillinen perustutkinto, tai joiden tarkoituksena on antaa *erityistä tukea (2)* runsaasti tarvitsevalle oppijalle lisää valmiuksia, mahdollisuuksia ja edellytyksiä *ammattilliseen peruskoulutukseen*, työhön ja itsenäiseen elämään

huomautus

Vammaisten valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus on vammaisille *opiskelijoille* järjestettävää *tutkintoon* johtamatonta *koulutusta (2)*. Se voi olla ammattilliseen peruskoulutukseen valmentavaa ja kuntouttavaa opetusta ja ohjausta (nk. valmentava I) tai työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaa ja kuntouttavaa opetusta ja ohjausta (nk. valmentava II).

Ennen elokuussa 2015 voimaan tullutta muutosta lakiin 630/1998 *koulutuksen järjestäjät* saattoivat lain nojalla järjestää seuraavia *ammattilliseen koulutukseen hakeutumista* edistäviä koulutuksia (2): *ammattilliseen peruskoulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus*, *maahanmuuttajien ammattilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus*, *kotitalousopetus*, ammattilliseen peruskoulutukseen valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus (nk. valmentava I) sekä *oppisopimuskoulutuksen* ennakkopakso. Elokuussa 2015 voimaan tulleen lakimuutoksen jälkeen nämä koulutukset (2) sisältyivät ammattilliseen peruskoulutukseen valmentavaan koulutukseen (jonka nimi muuttui ammattillisesta koulutuksesta annetun lain 531/2017 myötä *ammattilliseen koulutukseen valmentavaksi koulutukseksi*).

Käsitteen tunnus: c475

6.5 Opiskelu-oikeuteen liittyviä toimenpiteitä

490

opiskelu-oikeus; opinto-oikeus; opiskelupaikka; > tutkintoon johtava opiskelu-oikeus; > tutkintoon johtava opinto-oikeus; > rajattu opiskelu-oikeus; > rajattu opinto-oikeus

sv studierätt; studieplats <opiskelupaikasta>
inte: examensrätt

en right to study; student place <opiskelupaikasta>
rather than: study right
not: study entitlement; study place

määritelmä

oikeus suorittaa *tutkinto* tai osallistua *koulutukseen (2)* tai *opetukseen (1)*

huomautus

Yliopistolaissa (558/2009) ja ammattikorkeakoululaissa (932/2014) säädellään tutkintoon johtavia opiskelu-oikeuksia. Yliopistolain ja ammattikorkeakoululain mukaan opiskelu-oikeuden määritelmä on siis yllä annettua suppeampi: opiskelu-oikeudella tarkoitetaan nimenomaan oikeutta suorittaa tutkinto (ei oikeutta osallistua koulutukseen (2) tai opetukseen (1)).

Ammatillisessa koulutuksessa ja *lukiokoulutuksessa* opiskelu-oikeus syntyy, kun *koulutuksen järjestäjä* ottaa *hakijan opiskelijaksi*. Opiskelu-oikeus alkaa *koulutuksen järjestäjän* päättämänä ajankohtana.

Lukiokoulutuksessa opiskelijan opiskelu-oikeus alkaa koulutuksen järjestäjän päättämänä ajankohtana. Opiskelu-oikeus päättyy, kun opiskelija saa opintonsa suoritetuiksi, mutta kuitenkin viimeistään neljän vuoden kuluttua opintojen aloittamisesta tai opiskelijalle mahdollisesti myönnettävän lisäajan jälkeen. Opiskelu-oikeus voi päättyä myös siihen, että opiskelija menettää opiskelu-oikeutensa (ks. *opiskelu-oikeuden menettänyt*) tai siihen, opiskelija itse eroaa eli luopuu opiskelu-oikeudestaan (vrt. *eroamisesta ilmoittaminen*).

tutkintoon johtava opiskelu-oikeus; tutkintoon johtava opinto-oikeus ja rajattu opiskelu-oikeus; rajattu opinto-oikeus: Termin opiskelu-oikeus käyttöyhteydessä täytyy erikseen tarkentaa, onko kyse tutkintoonjohtavasta oikeudesta (termit "tutkintoon johtava opiskelu-oikeus" ja "tutkintoon johtava opinto-oikeus") vai oikeudesta osallistua *koulutukseen (2)* tai *opetukseen (1)* (termit "rajattu opiskelu-oikeus" ja "rajattu opinto-oikeus").

opiskelupaikka: Termit opiskelu-oikeus ja opiskelupaikka ovat (ainakin lähes) synonyymeja, mutta niillä on hiukan eri käyttökontekstit. Esimerkiksi puhutaan *opiskelupaikan vastaanotosta* eikä opiskelu-oikeuden vastaanotosta.

examensrätt: Ruotsin termiä examensrätt käytetään joskus virheellisesti viittaamaan opiskelu-oikeuteen, vaikka se merkitsee tutkinnon myöntämislupaa.

study place: Englannin termi study place sisältää myös viittauksen fyysiseen paikkaan, joten sen käyttöä ei suositella suomen opiskelupaikka-termin vastineena.

Ks. myös *opiskelu-oikeuden päätyminen*.

Käsitteen tunnus: c487

Luokka: yleinen/yhteinen, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulutus

Käsittekaaviot: *Opiskelu-oikeuteen liittyviä toimenpiteitä*, *Korkeakoulun opiskelijarekisterin päivämääriä ja Opiskelun keskeytyminen*

491

opiskelu-oikeuden tila

sv studierättens status

en status of the right to study
not: study entitlement status

määritelmä

oppijan opiskelu-oikeudelle tietojärjestelmään määritetty tila

huomautus

Opiskelu-oikeuden tiloja voivat olla esimerkiksi aktiivinen, optio, päättynyt, passivoitu, luopunut ja peruutettu. Tilaa "aktiivinen" tarkennetaan *lukukausi-ilmoittautumisen tila* -tiedolla.

Käsitteen tunnus: c488

Käsittekaavio: *Opiskelu-oikeuteen liittyviä toimenpiteitä*

492

opiskeluoikeuden väliaikainen keskeyttäminen <ammattillinen koulutus, lukiokoulutus>

en ~ put studies on hold *verb*

määritelmä

ammattillisen koulutuksen tai *lukiokoulutuksen koulutuksen järjestäjän* toimenpide, jolla *opiskelijan opiskeluoikeus* keskeytetään väliaikaisesti

huomautus

Kun opiskeluoikeus keskeytetään väliaikaisesti, opiskelijan opiskeluoikeus säilyy, mutta hän ei aktiivisesti opiskele keskeytyksen aikana. Vrt. *opiskeluoikeuden menettänyt*, joka menettää opiskeluoikeutensa kokonaan.

Opiskeluoikeuden väliaikainen keskeyttäminen tehdään käytännössä yleensä *opiskelijan hakemuksesta*.

Korkeakouluissa (1) opiskeluoikeuden väliaikainen keskeyttäminen -käsitettä vastaa lähinnä käsite *poissaolevaksi ilmoittautuminen*.

Ks. myös *väliaikaisesti keskeyttänyt*.

Käsitteen tunnus: c1628

Luokka: lukiokoulutus, ammattillinen koulutus

Käsitekaavio: [Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä](#)

493

opiskeluoikeuden peruuttaminen

sv indragning av studierätten

en revocation of the right to study; revoking the right to study

määritelmä

koulutusorganisaation tai *koulutuksen järjestäjän* toimenpide, jolla soveltumattomaksi osoittautuneen *opiskelijan opiskeluoikeus* peruutetaan

huomautus

Opiskeluoikeuden peruuttaminen voi tulla kysymykseen *koulutuksessa (2)*, johon liittyy alaikäisten turvallisuutta, potilas- tai asiakasturvallisuutta taikka liikenteen turvallisuutta koskevia vaatimuksia. Peruuttaminen voidaan tehdä esimerkiksi, jos opiskelija on vaarantamalla toistuvasti tai vakavasti toisen henkilön terveyden tai turvallisuuden osoittautunut ilmeisen soveltumattomaksi toimimaan koulutukseen (2) liittyvissä käytännön tehtävissä tai jos hän on terveydentilansa vuoksi soveltumaton. Opiskeluoikeuden peruuttamisesta on säädetty ammattillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017), yliopistolaissa (558/2009) ja ammattikorkeakoululaissa (932/2014).

Opiskeluoikeuden peruuttaminen voidaan tehdä myös kurinpidollistyyppisestä syystä.

Opiskeluoikeus voidaan peruuttaa esimerkiksi tapauksessa, jossa opiskelijan *opiskelijavalinnassa* käyttämä dokumentaatio todetaan vilpilliseksi.

Käsitteen tunnus: c489

Luokka: ammattillinen koulutus, korkeakoulut

Käsitekaaviot: [Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä](#) ja [Opiskelun keskeytyminen](#)

494

opiskeluoikeuden palauttaminen

sv återställande *n* av studierätten

en reinstatement of the right to study <peruutetun opiskeluoikeuden palauttamisesta>; ~ readmission <menetetyn opiskeluoikeuden palauttamisesta>

määritelmä

koulutusorganisaation tai *koulutuksen järjestäjän* päätös, jolla *opiskelijan* peruutettu *opiskeluoikeus* palautetaan

huomautus

Peruutettu opiskeluoikeus (ks. *opiskeluoikeuden peruuttaminen*) tulee palauttaa, jos *opiskelija* osoittaa, ettei opiskeluoikeuden peruuttamisen aiheuttaneita syitä enää ole.

Termillä opiskeluoikeuden palauttaminen viitataan joskus myös menetetyn opiskeluoikeuden (ks. *opiskeluoikeuden menettäminen*) takaisin antamiseen, vaikka esimerkiksi *ammattillisessa koulutuksessa* ja yliopistolaissa (558/2009) sillä tarkoitetaan nimenomaan peruutetun opiskeluoikeuden palauttamista.

Englanniksi (peruutetun) opiskeluoikeuden palauttamisesta käytetään termiä reinstatement of the right to study (esimerkiksi *yliopistolain 558/2009 englanninkielisessä käännöksessä*).

Menetetyn opiskeluoikeuden takaisin hakemisesta puolestaan käytetään epävirallisesti termiä reapplication ja menetetyn opiskeluoikeuden palauttamisesta termiä readmission.

Käsitteen tunnus: c491

Luokka: ammatillinen koulutus, korkeakoulut

Käsittekaavio: [Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä](#)

495

opiskeluoikeuden menettäminen

sv förlust av studierätten

en forfeiture of the right to study <lukiokoulutus, korkeakoulut>

määritelmä

koulutuksen järjestäjän toimenpide, joka seuraa säännösten noudattamatta jättämisestä ja jossa *opiskelija* menettää *opiskeluoikeutensa*

huomautus

Lukiolain (714/2018) mukaan opiskelija menettää opiskeluoikeutensa, jos hän ei ole suorittanut opintojaan laissa säädettyssä ajassa tai hänelle mahdollisesti myönnettyssä lisäajassa.

Opiskeluoikeutensa menettää myös opiskelija, joka pätevää syytä ilmoittamatta on poissa *opetuksesta (1)*, mikäli on ilmeistä, ettei hänen tarkoituksenaan ole jatkaa opintoja.

Korkeakoulun (1) opiskelija voi menettää *opiskeluoikeutensa* esimerkiksi mikäli hän on laiminlyönyt yliopistolain mukaisen ilmoittautumisvelvollisuuden (ks. *opiskelijaksi ilmoittautuminen (1)*) tai ei ole suorittanut opintojaan säädettyssä ajassa.

Menetty opiskeluoikeus on mahdollista saada takaisin.

Ks. myös *opiskeluoikeuden menettänyt*.

Vrt. *ammattillisen koulutuksen* käsite *eronneeksi katsominen*.

Käsitteen tunnus: c490

Luokka: lukiokoulutus, korkeakoulut

Käsittekaaviot: [Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä](#) ja [Opiskelun keskeytyminen](#)

496

eroamisesta ilmoittaminen <ammattillinen, lukiokoulutus>; **eroaminen** <ammattillinen, lukiokoulutus>; **opiskeluoikeudesta luopuminen** <korkeakoulut>

sv avstå sin studierätt *verb*

en waiver of the right to study; renunciation of the right to study

määritelmä

opiskelijan toimenpide, jossa opiskelija ilmoittaa *koulutuksen järjestäjälle* eroavansa tai *korkeakoululle (1)* luopuvansa *opiskeluoikeudestaan*

huomautus

Ks. myös *eronnut* (eli opiskeluoikeudesta luopunut).

Käsitteen tunnus: c504

Luokka: ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut

Käsittekaaviot: [Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä](#) ja [Opiskelun keskeytyminen](#)

497

opiskeluoikeuden päättyminen

en termination of the right to study

määritelmä

opiskelijan opiskeluoikeuden loppuminen

huomautus

Lukiokoulutuksessa opiskeluoikeuden päättymisen perusteita ovat *eroamisesta ilmoittaminen*, *opiskeluoikeuden menettäminen* sekä se, että opiskelija on suorittanut *koulutuksen (2)*, johon hänet on otettu opiskelijaksi. Lukiolain (714/2018) mukaan *koulutuksen järjestäjä* antaa opiskeluoikeuden päättymisestä erillisen päätöksen.

Ammatillisessa koulutuksessa opiskeluoikeuden päättymisen perusteita ovat opiskelijan *eronneeksi katsominen* sekä se, että opiskelija on suorittanut *tutkinnon, tutkinnon osan* tai koulutuksen (2), johon hänet on otettu opiskelijaksi. *Työvoimakoulutuksessa* opiskeluoikeus päättyy *koulutuksen järjestäjän* ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tai työ- ja elinkeinotoimiston sopimana ajankohtana.

Korkeakoulussa (1) opiskeluoikeuden päättymisen perusteita ovat *opiskeluoikeudesta luopuminen*, *opiskeluoikeuden menettäminen* sekä se, että opiskelija on suorittanut tutkinnon tai koulutuksen (2), johon hänet on otettu opiskelijaksi.

Käsitteen tunnus: c1615

Luokka: lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulutus

Käsittekaavio: [Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä](#)

498

lisääjän myöntäminen opiskeluoikeuteen; opiskeluoikeuden jatkaminen <korkeakoulutus>

ei: suoritusajan pidennys <lukiokoulutus> (vanhentunut)

sv förlängning av studierätt <korkeakoulutus>; förlängning av studietid <korkeakoulutus>; ~ fortsatt studierätt <korkeakoulutus>

en extension of the right to study <lukiokoulutus, korkeakoulutus>; extension of the time for completing studies <lukiokoulutus>

määritelmä

koulutusorganisaation toimenpide, jolla opintojen suorittamisen sallittua kestoa tai *opiskeluoikeuden* kestoa jatketaan *opiskelijan* hakemuksesta

huomautus

Lukiokoulutuksessa opiskelijalla on oikeus suorittaa lukiokoulutuksen *oppimäärä* enintään neljässä vuodessa ja *lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen* oppimäärä enintään yhdessä vuodessa, jollei *koulutuksen järjestäjä* myönnä opiskelijalle sairauden, vamman tai muun erityisen syyn vuoksi lisäaikaa opintojen loppuun saattamiseen.

Korkeakoulutuksessa opiskelijan on opiskeluoikeuden jatkamista koskevan hakemuksen yhteydessä esitettävä suunnitelma opintojen loppuun saattamisesta. Opiskeluoikeutta voidaan jatkaa, mikäli opiskelijalla on suunnitelman perusteella mahdollisuus saattaa opintonsa loppuun kohtuullisessa ajassa. Yliopistolain (558/2009) mukaan opiskeluoikeutta voidaan *korkeakoulussa (1)* jatkaa korkeintaan kaksi vuotta tavoiteaikaa pidemmäksi.

Käsitteen tunnus: c892

Luokka: lukiokoulutus, korkeakoulutus

Käsittekaavio: [Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä](#)

499

ensisijainen opiskeluoikeus

sv primär studierätt

en primary right to study

määritelmä

useasta yhdessä *korkeakoulussa (1)* samaan aikaan voimassaolevasta *opiskeluoikeudesta* se, jonka *opiskelija* ilmoittaa ensisijaiseksi

huomautus

Eri tavoitetutkintoihin tähtäävistä, samassa korkeakoulussa (1) samaan aikaan voimassaolevista opiskeluoikeuksista vain yksi voi kunakin ajanjaksona olla ensisijainen.

Käsitteen tunnus: c493

Käsittekaavio: [Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä](#)

252

500

erillinen opiskeluoikeus; erillinen opinto-oikeus

sv separat studierätt

en non-degree right to study; right to complete non-degree studies

not: separate non-degree right to study

määritelmä

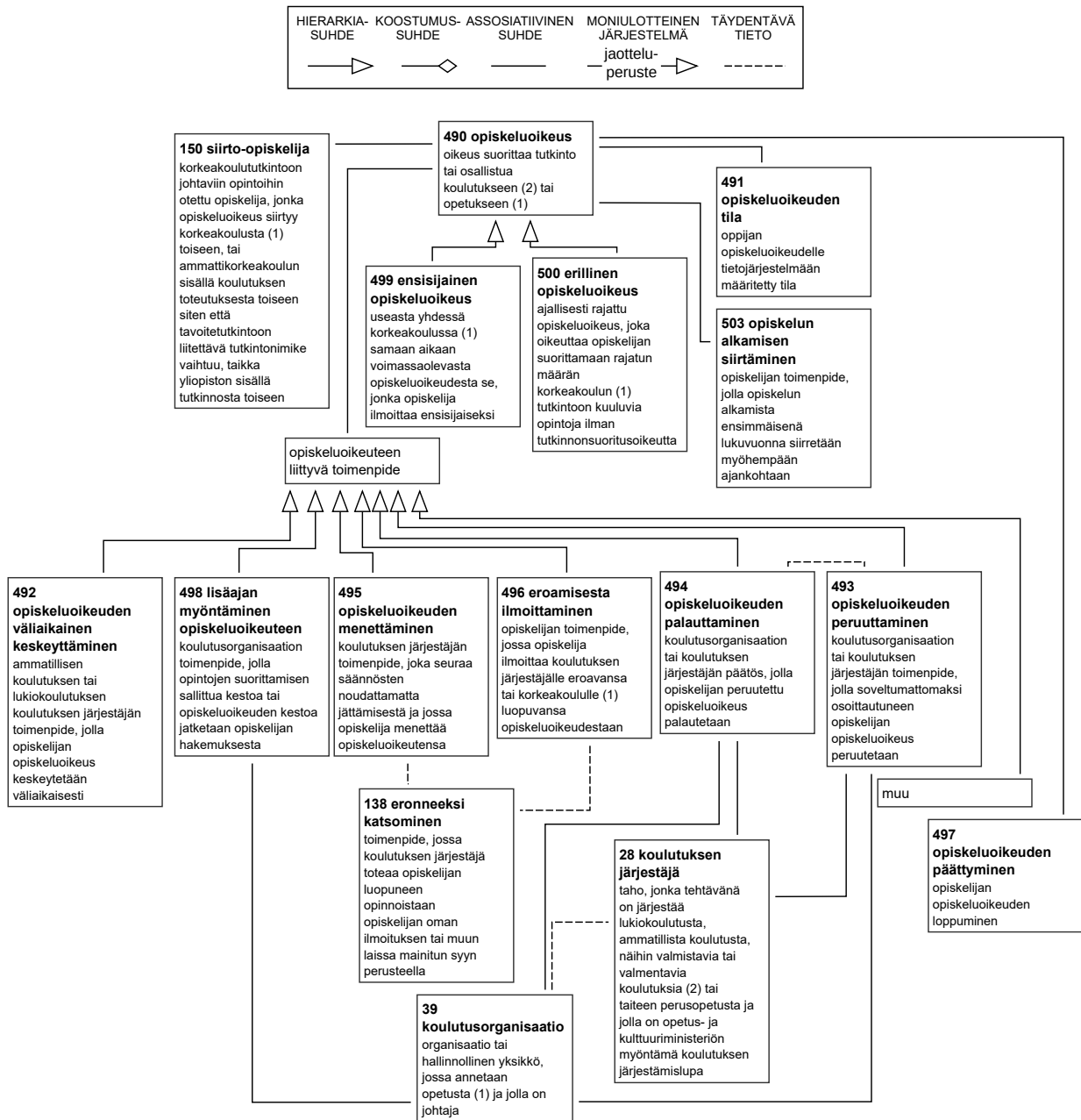
ajallisesti rajattu *opiskeluoikeus*, joka oikeuttaa *opiskelijan* suorittamaan rajatun määrän *korkeakoulun (1) tutkintoon* kuuluvia opintoja ilman tutkinnonsuoritusoikeutta

huomautus

Käsitteen tunnus: c494

Luokka: korkeakoulu

Käsittekaavio: [Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä](#)

Käsittekaavio 54. *Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä.*

6.5.1 Ilmoittautuminen

501

oppilaaksi ilmoittautuminen

määritelmä

toimenpide, jolla *oppilasvalintaa* käyttävään *esi-* tai *perusopetukseen* hyväksytty *oppilas* ilmoittaa, aikooko hän osallistua *opetukseen (1)*

huomautus

Käsitteen tunnus: c495

Käsitekaavio: [Ilmoittautumiskäsitteitä](#)

502

opiskelijaksi ilmoittautuminen (1)

ei: kirjoittautuminen (vanhentunut)

sv anmäling

inte: inskrivning (1)

en enrolment

not: registration (2)

määritelmä

toimenpide, jolla *opiskelupaikan* vastaanottanut *hakija* ilmaisee *korkeakoululle (1)* aloittavansa *opiskelun*, minkä jälkeen hänet merkitään korkeakoulun (1) opiskelijarekisteriin *opiskelijaksi*

huomautus

Henkilön on tehtävä opiskelijaksi ilmoittautuminen (1), kun hän saa uuden *opiskeluoikeuden*.

Opiskelijaksi ilmoittautumisen (1) yhteydessä korkeakouluopiskelija tekee *lukuvuosi-ilmoittautumisen* läsnä olevaksi tai, mikäli laissa määritellyt ehdot täyttyvät, poissa olevaksi. Poissaolon syistä säädetään yliopistolaissa (558/2009) ja ammattikorkeakoululaissa (932/2014).

Mikäli korkeakouluopiskelijalla ei ole aiempia opiskeluoikeuksia, opiskelijaksi ilmoittautumisen (1) tuloksena tapahtuu *kirjoilletulo*.

Lukiokoulutuksessa ei ole erillistä "opiskelijaksi ilmoittautuminen"-toimenpidettä, vaan *opiskelupaikan vastaanotto* kattaa myös *oppilaitoksen* opiskelijaksi ilmoittautumista vastaavan toimenpiteen.

Englannin registration-termiä käytetään ilmoittautumisesta *lukuvuosille* tai *lukukausille* (ks. *lukuvuosi-ilmoittautuminen* ja *lukukausi-ilmoittautuminen*), kun taas opiskelijaksi ilmoittautuminen (1), engl. enrolment, tehdään vain kerran, opintojen alussa.

Ks. myös *opiskelupaikan vastaanotto*.

Myös *vapaassa sivistystyössä* käytetään termiä opiskelijaksi ilmoittautuminen, mutta sillä viitataan eri käsitteeseen; ks. *opetukseen ilmoittautuminen*.

Käsitteen tunnus: c496

Luokka: korkeakoulut

Käsitekaavio: [Ilmoittautumiskäsitteitä](#)

503

opiskelun alkamisen siirtäminen

sv skjuta upp studiestarten *verb*

en deferral of the start of studies; postponement of the start of studies

määritelmä

opiskelijan toimenpide, jolla *opiskelun* alkamista ensimmäisenä *lukuvuonna* siirretään myöhempään ajankohtaan

huomautus

Opiskelun alkamisen siirtäminen on mahdollista ainoastaan laissa säädettyistä syistä.

Opiskelun alkamisen siirtäminen tapahtuu ilmoittautumalla ensimmäiseksi lukuvuodeksi - tai poikkeuksellisesti ensimmäiseksi *lukukaudeksi* - poissa olevaksi (ks. *lukukausi-ilmoittautuminen*).

Vrt. *poissaoleva opiskelija*.

Käsitteen tunnus: c492

Luokka: korkeakoulut

Käsitekaaviot: [Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä](#) ja [Ilmoittautumiskäsitteitä](#)

504

<korkeakoulut>

kirjoilletulo

sv inskrivning (2); inskrivning i matrikeln <historiallinen, juhlallinen>

en entry into the student register

määritelmä

henkilön ensimmäinen kirjaaminen *korkeakoulun (1)* opiskelijarekisteriin *tutkintoon* johtavien opintojen aloittamisen yhteydessä

huomautus

Ks. myös *opiskelijaksi ilmoittautuminen (1)*.

Käsitteen tunnus: c500

Luokka: korkeakoulut

Käsitekaaviot: [Ilmoittautumiskäsitteitä](#) ja [Korkeakoulun opiskelijarekisterin päivämääriä](#)

505

lukuvuosi-ilmoittautuminen

mieluummin kuin: läsnäoloilmoittautuminen (1)

sv läsårsanmälan /FI/

en registration for the academic year

rather than: annual registration

määritelmä

kokonaisuus, joka muodostuu tietyn *lukuvuoden lukukausia* koskevista *lukukausi-ilmoittautumisista*

huomautus

Opiskelijan velvollisuudesta ilmoittautua joka lukuvuosi säädetään yliopistolaissa (558/2009) ja ammattikorkeakoululaissa (932/2014).

Lukuvuosi-ilmoittautumisella opiskelija voi ilmoittautua lukuvuoden lukukausiksi läsnä [olevaksi tai, mikäli laissa mainitut ehdot täyttyvät, poissaolevaksi. Poissaolon syistä säädetään yliopistolaissa ja ammattikorkeakoululaissa.

Lukuvuosi-ilmoittautuminen voi kohdistua *korkeakouluun (1)* tai tiettyyn *opiskeluoikeuteen*.

Käsitteen tunnus: c883

Luokka: korkeakoulut

Käsitekaavio: [Ilmoittautumiskäsitteitä](#)

506

lukukausi-ilmoittautuminen

mieluummin kuin: läsnäoloilmoittautuminen (2)

sv terminsanmälan

en registration for the academic term

määritelmä

toimenpide, jolla *opiskelija* ilmoittaa olevansa läsnä tai poissa tietyn *lukukauden* ajan

huomautus

Käsitteen tunnus: c497

Luokka: korkeakoulut

Käsitekaaviot: [Ilmoittautumiskäsitteitä](#) ja [Korkeakoulun opiskelijarekisterin päivämääriä](#)

507

poissaolevaksi ilmoittautuminen

määritelmä

lukukausi-ilmoittautuminen, jolla *korkeakoulun (1) opiskelija* ilmoittaa olevansa *lukukauden* poissa

huomautus

Korkeakoulujen (1) poissaolevaksi ilmoittautuminen -käsitettä vastaa *toisen asteen koulutuksessa* lähinnä käsite *opiskeluoikeuden väliaikainen keskeyttäminen*.

Ks. myös *väliaikaisesti keskeyttäneet; poissaoleva opiskelija*.

Käsitteen tunnus: c1660

Luokka: korkeakoulut

Käsitekaavio: [Ilmoittautumiskäsitteitä](#)

508

lukukausi-ilmoittautumisen tila; ~ lukuvuosi-ilmoittautumisen tila

sv status för terminsanmälan

en registration status for the academic term; ~ registration status for the academic year

määritelmä

opiskelijan lukukausi-ilmoittautumiselle tietojärjestelmään määritetty tila

huomautus

Lukukausi-ilmoittautumisen tila liittyy tarkentavana tietona *opiskeluoikeuden tilaan* ”aktiivinen”.

Lukukausi-ilmoittautumisen tiloja ovat ”läsnä”, ”poissa” ja ”poissa, ei kuluta opintoaikaa”.

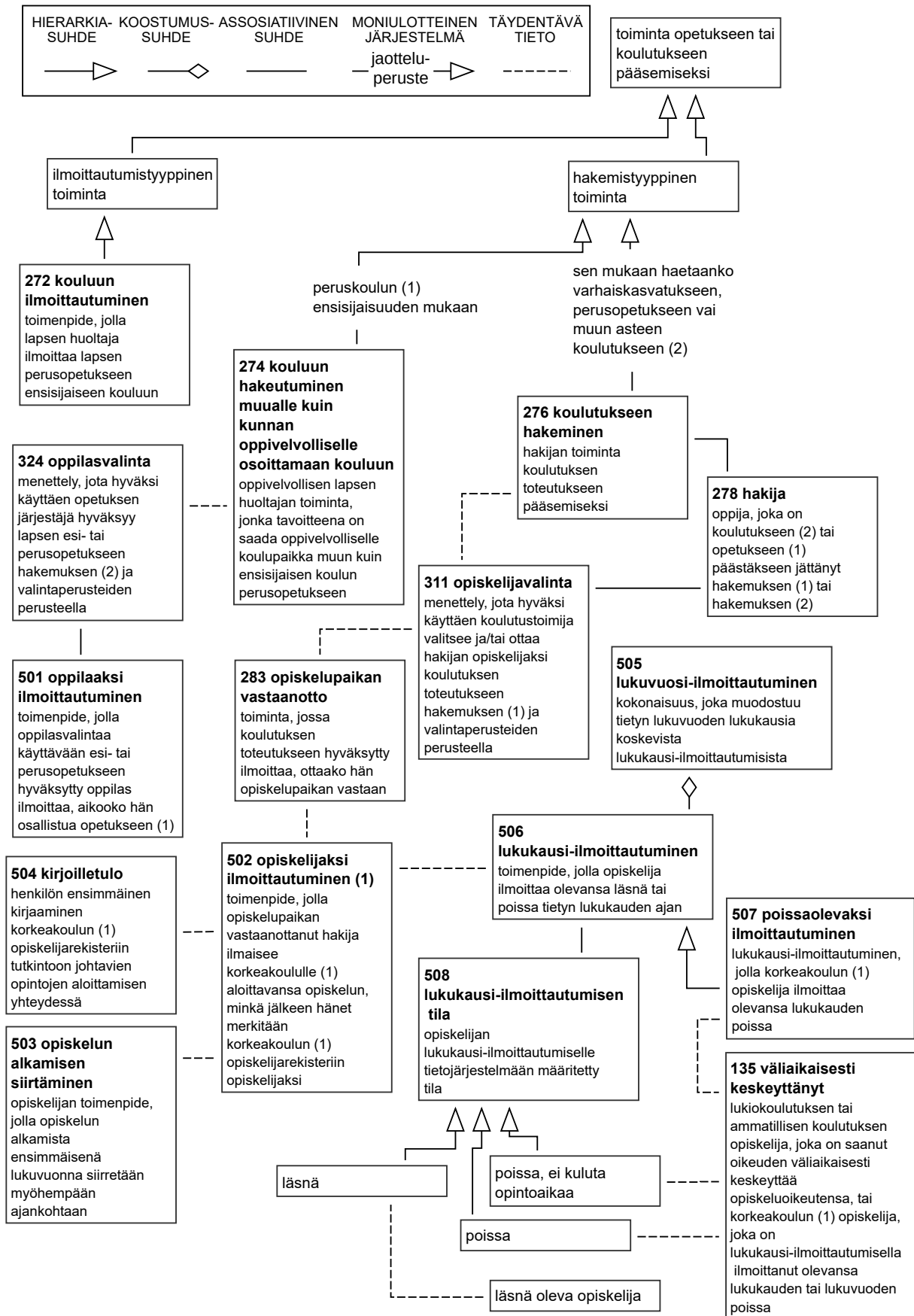
Lukuvuosi-ilmoittautumisen tila muodostuu tietyn *lukuvuoden* lukukausi-ilmoittautumisten tilatiedoista.

Käsitteen tunnus: c884

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: [Ilmoittautumiskäsitteitä](#)

Käsitekaavio 55. Ilmoittautumiskäsitteitä.

509

<korkeakoulut>

kirjoilletulopäivämäärä; kirjoihintulopäivämäärä

sv inskrivningsdatum *n*

en date of entry into the student register

määritelmä

päivämäärä, jona *opiskelijan kirjoilletulo* on opiskelijarekisterin merkinnän mukaan tapahtunut

huomautus

Käsite kirjoilletulopäivämäärä on eri kuin käsite *opiskeluoikeuden alkamispäivämäärä*.

Käsitteen tunnus: c501

Käsitekaavio: [Korkeakoulun opiskelijarekisterin päivämääriä](#)

510

lukukausi-ilmoittautumispäivämäärä; ~ lukuvuosi-ilmoittautumispäivämäärä

sv datum *n* för terminsanmälan

en date of registration for the academic term; ~ date of registration for the academic year

not: enrolment date

määritelmä

päivämäärä, jona *opiskelija* on opiskelijarekisterin merkinnän mukaan tehnyt *lukukausi-ilmoittautumisen*

huomautus

Tietojärjestelmiin merkitään hienomman jaon mukainen tieto eli tieto lukukausi-ilmoittautumisesta. Lukuvuosi-ilmoittautumispäivämäärä päätellään lukukausi-ilmoittautumispäivämääristä. Lukuvuosi-ilmoittautumispäivämäärä on siis päivämäärä, jona opiskelija on opiskelijarekisterin merkinnän mukaan tehnyt tiettyyn *lukuvuoteen* liittyvät lukukausi-ilmoittautumiset.

Käsitteen tunnus: c499

Luokka: korkeakoulut

Käsitekaavio: [Korkeakoulun opiskelijarekisterin päivämääriä](#)

511

<korkeakoulut>

opiskeluoikeuden alkamispäivämäärä

sv startdatum *n* för studierätten

en start date of the right to study

määritelmä

päivämäärä, jona *opiskelijan opiskeluoikeus* on *korkeakoulun (1)* opiskelijarekisterin merkinnän mukaan alkanut

huomautus

Opiskeluoikeus alkaa korkeakoulussa (1) yleensä ensimmäinen elokuuta tai ensimmäinen tammikuuta.

Käsitteen tunnus: c502

Käsitekaavio: [Korkeakoulun opiskelijarekisterin päivämääriä](#)

512

opintojen aloittamispäivämäärä

sv studiernas startdatum *n*

en start date of studies

määritelmä

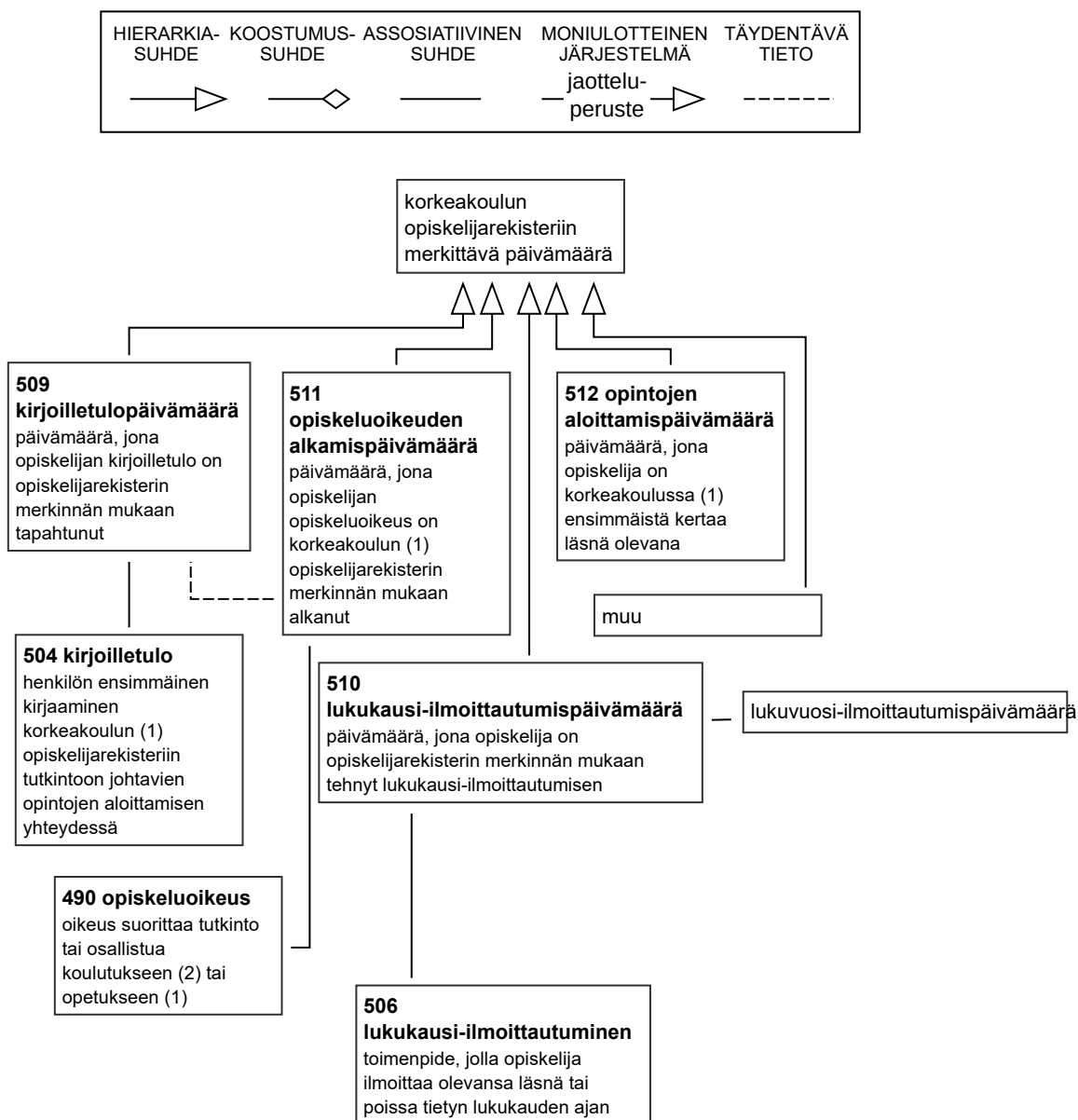
päivämäärä, jona *opiskelija* on *korkeakoulussa (1)* ensimmäistä kertaa läsnä olevana

huomautus

Käsitteen tunnus: c908

Luokka: korkeakoulut

Käsitekaavio: [Korkeakoulun opiskelijarekisterin päivämääriä](#)

Käsittekaavio 56. Korkeakoulun opiskelijarekisterin päivämääriä.

6.5.2 Opiskelun tai koulunkäynnin keskeytyminen

513

esiopetuksen keskeyttäminen

määritelmä

tilanne, jossa *lapsi* lakkaa osallistumasta *esiopetukseen*

huomautus

Käsitteen tunnus: c877

Luokka: esiopetus

Käsittekaavio: [Opiskelun keskeytyminen](#)

514

koulunkäynnin keskeyttäminen

määritelmä

tilanne, jossa *oppilas* lakkaa suorittamasta *oppivelvollisuuttaan*

huomautus

Käsitteen tunnus: c503

Luokka: perusopetus

Käsitekaavio: [Opiskelun keskeytyminen](#)

515

(vanhentunut)

opintojen työvoimapoliittinen keskeyttäminen

sv < avbrott i studierna

en temporary discontinuation of the right to study on employment policy grounds

määritelmä

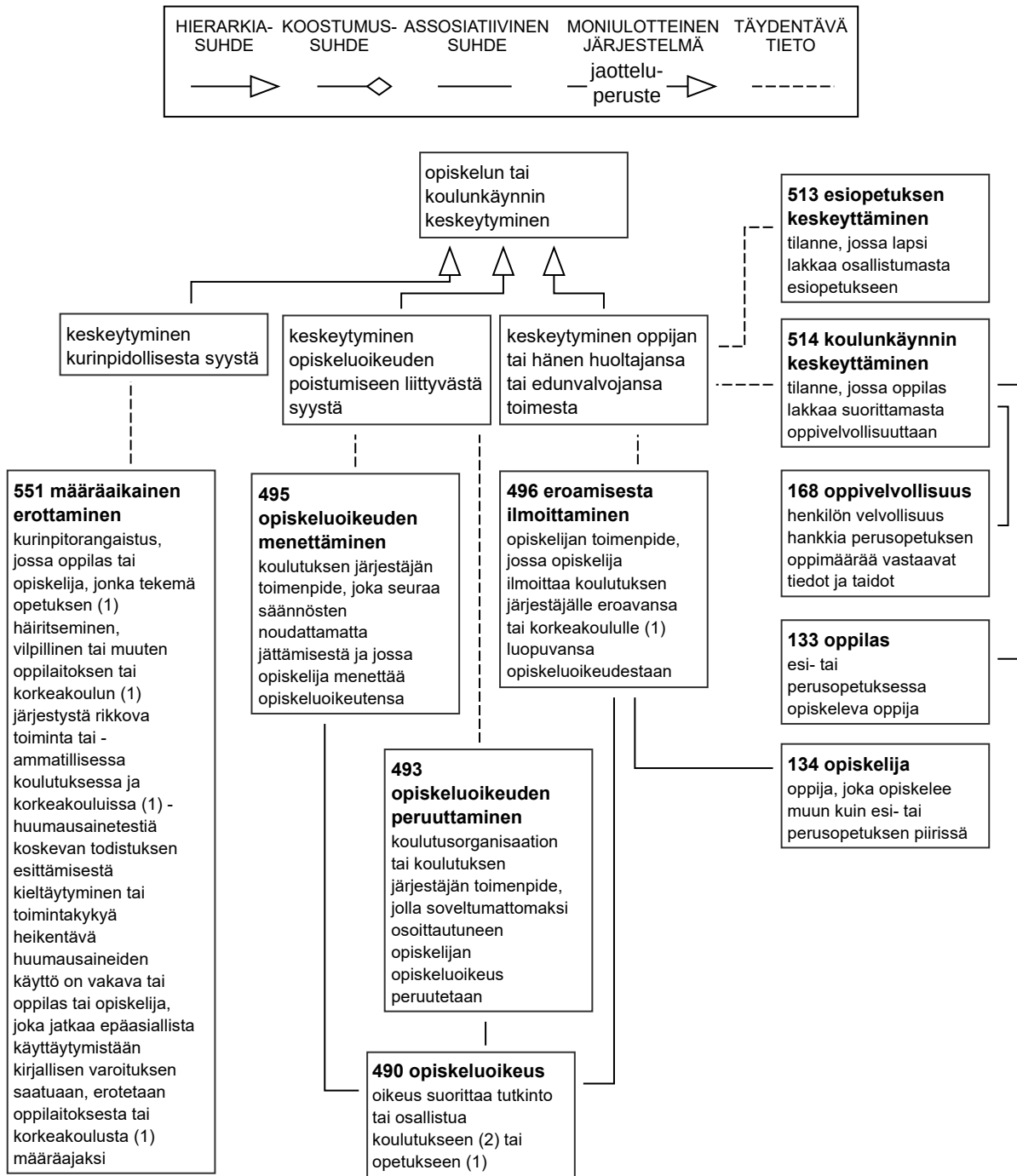
toimenpide, jossa yliopisto-opiskelija ilmoittaa luopuvansa *opiskeluoikeudestaan* väliaikaisesti vähintään vuoden ajaksi, jona aikana häntä ei työttömyysturvalain mukaan pidetä päätoimisena *opiskelijana*

huomautus

Työttömyysturvalain (1290/2002) mukaan yliopisto-opiskelijaa, joka on keskeyttänyt opintonsa vähintään vuoden ajaksi, ei keskeytysaikana pidetä päätoimisena opiskelijana.

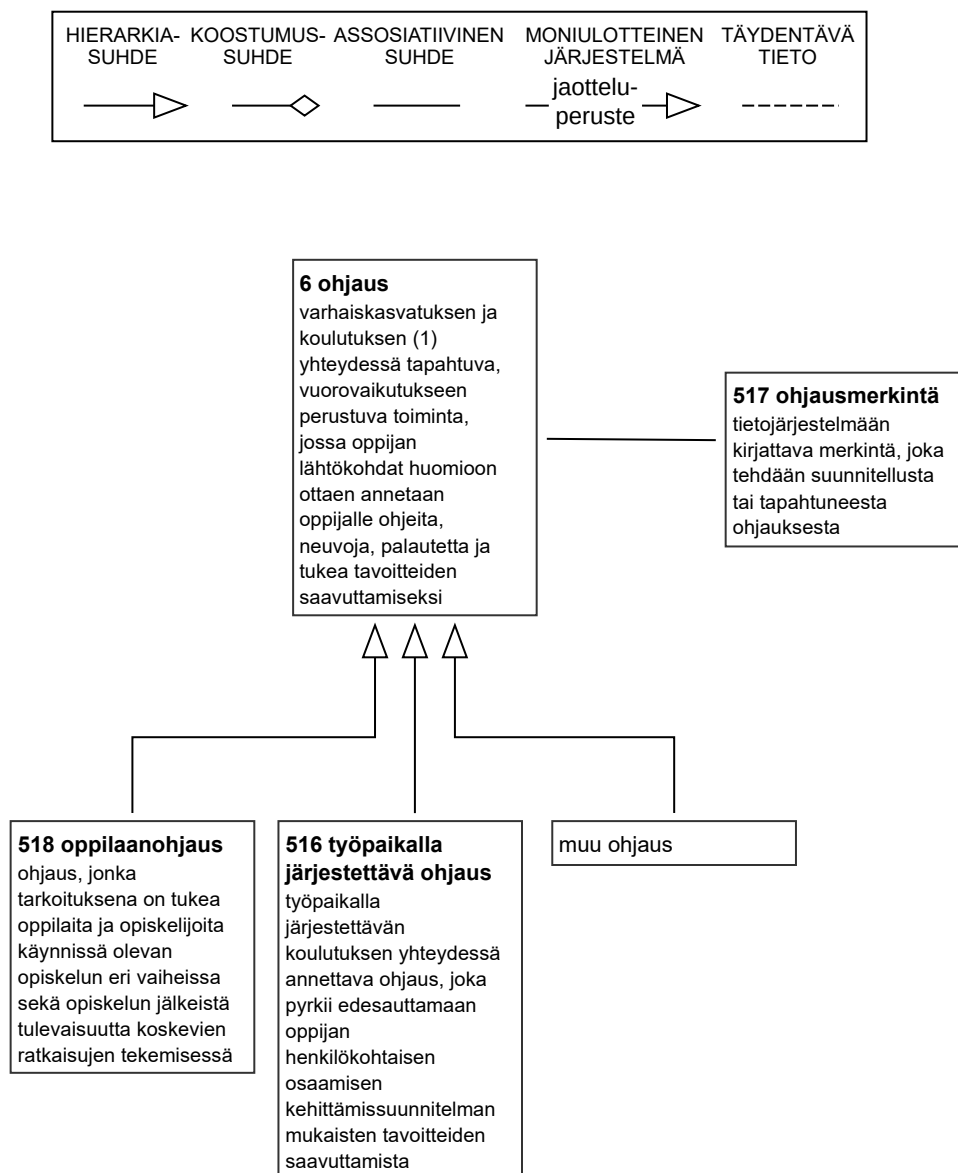
Vrt. *opiskeluoikeudesta luopuminen*.

Käsitteen tunnus: c506

Käsitekaavio 57. Opiskelun keskeytyminen.

6.6 Ohjaus

Käsitekaavio 58. Ohjaukäsitteitä.

516

työpaikalla järjestettävä ohjaus; työpaikkaohjaus

sv arbetsplatshandledning

määritelmä

työpaikalla järjestettävän koulutuksen yhteydessä annettava *ohjaus*, joka pyrkii edesauttamaan *oppijan henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman* mukaisten tavoitteiden saavuttamista

huomautus

Työpaikalla järjestettävän ohjauksen tavoitteena on ohjata *opiskelijaa osaamisen hankkimisessa* ja valmistaa opiskelijaa *näyttöön*.

Työpaikalla järjestettävää ohjausta voivat antaa *työpaikkaohjaaja* ja *oppilaitosohjaaja*.

Käsitteen tunnus: c1720

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaaviot: [Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä](#) ja [Ohjaukäsitteitä](#)

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

517

ohjausmerkintä; ohjauskirjaus

sv dokumentering av handledning

määritelmä

tietojärjestelmään kirjattava merkintä, joka tehdään suunnitellusta tai tapahtuneesta [ohjauksesta](#)

huomautus

Käsitteen tunnus: c1721

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaavio: [Ohjauskäsitteitä](#)

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

6.7 Opiskelun tuki

6.7.1 Oppilaan ohjaus ja opinto-ohjaus

518

oppilaanohjaus <perusopetus>; **opinto-ohjaus (1)** <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>; **opintoneuvonta** <korkeakoulut>; > **opinto-ohjaus (2)** <yliopistot>; ~ **opiskelijaneuvonta** <korkeakoulut>
 sv studiehandledning <ammatillinen koulutus, lukiokoulutus>; < studierådgivning <korkeakoulut>
 en guidance for studies (1) <lukiokoulutus>; study guidance <lukiokoulutus, korkeakoulut>; student advice <korkeakoulut>; academic advice <yliopistojen opinto-ohjaus (2)>; > guidance counselling <lukiokoulutus; oppiaineeseen rinnastettava opinto-ohjaus>

määritelmä

ohjaus, jonka tarkoituksena on tukea *oppilaita* ja *opiskelijoita* käynnissä olevan *opiskelun* eri vaiheissa sekä opiskelun jälkeistä tulevaisuutta koskevien ratkaisujen tekemisessä

huomautus

Tässä määriteltyyn ohjaustoimintaan sisältyy *perusopetuksessa* ja *lukiokoulutuksessa* myös opintoja: perusopetuksessa kaikille yhteiseen *oppiaineeseen* rinnastettava oppilaanohjauksen *oppimäärä* ja *lukiokoulutuksessa oppiaineeseen* rinnastettava opinto-ohjauksen pakollinen *oppimäärä*.

Perusopetuksen oppilaanohjaukseen, *ammatillisen koulutuksen* opinto-ohjaukseen (1) ja *lukiokoulutuksen* opinto-ohjaukseen (1) kuuluu oppilaiden ja opiskelijoiden tukeminen opintojen etenemisessä, auttaminen oppimisongelmissa sekä henkilökohtainen ohjaus.

Perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa ohjaus on oppilaiden, *oppilaitoksen henkilöstön* ja *huoltajien* yhteistoimintaa. Perusopetuksen oppilaanohjaus ja lukiokoulutuksen opinto-ohjaus (1) tutustuttaa *oppijoita* myös työntekoon järjestämällä tutustumiskäyntejä yrityksiin ja toteuttamalla käytännön tutustumista työelämään.

Ammatillisessa koulutuksessa opinto-ohjauksen (1) tavoitteena on muun muassa turvata opintojen sujuminen, tukea ja edistää henkilökohtaista kehitystä ja ammatillista kasvua sekä antaa tietoa työmarkkinoista, työllisyystilanteesta, työllistymismahdollisuuksista ja jatko-opintoihin *hakeutumisesta*.

Lukiokoulutuksen osalta vertaa myös opinto-ohjausta (1) laajempi käsite *opintojen ohjaus*.

Jälkimmäiseen sisältyy opinto-ohjauksen (1) lisäksi henkilökohtaista ja muuta opintoihin ja jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää ohjausta.

Korkeakouluissa (1) käytetään termiä opintoneuvonta. Opintoneuvonnan tavoitteena on neuvoa opiskelijoita opiskeluun liittyvissä kysymyksissä (esimerkkinä *pääaineen* vaihtamiseen tai tietyn *siivaineen* saamiseen liittyvät menettelyt).

Yliopistoissa käsite opinto-ohjaus (2) on suppeampi kuin tässä määritelty käsite opintoneuvonta. Yliopistojen opinto-ohjauksella (2) tarkoitetaan kunkin *opintoalan* toimintaa, jota voi tehdä *professori* tai muu *opetushenkilöstön* edustaja.

Korkeakoulujen (1) käsite opiskelijaneuvonta on tässä määriteltyä laajempi käsite, johon sisältyy esimerkiksi *opiskelijavaihtoa* koskeva neuvonta.

studierådgivning: Ruotsin termi studierådgivning viittaa tässä määriteltyä laajempaan käsitteeseen, esimerkiksi opintososiaalisiin teemoihin liittyvään ohjaamiseen.

guidance counselling: Termi guidance counselling viittaa yhtäältä *lukiokoulutuksen oppiaineeseen* rinnastettavaan opinto-ohjaukseen ja toisaalta *opinto-ohjaajan* tekemään ryhmä- tai henkilökohtaiseen ohjaukseen, joka liittyy em. oppiaineeseen rinnastettavaan opinto-ohjaukseen.

Käsitteen tunnus: c902

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulut

Käsitteekaavio: [Ohjauskäsitteitä](#)

6.7.2 Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut

519

opintososiaalinen etu <perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus>; ~ **opintososiaalinen palvelu**;
opintososiaalinen etuus <ammatillinen koulutus>

hakusana: opintoetus

sv studiesocial förmån

en social benefit for students

määritelmä

lakisääteinen etu, jolla ylläpidetään ja edistetään *perusopetuksen oppilaan* tai *toisen asteen koulutuksen opiskelijan* oppimista, terveyttä ja hyvinvointia

huomautus

Etuudella tarkoitetaan taloudelliselta arvoltaan määriteltävissä olevaa hyödykettä, joka myönnetään saajan aseman tai elämäntilanteen perusteella ennalta määritellyin perustein. Etuudet eivät aina ole rahamääräisiä, mutta niiden rahallinen arvo on laskettavissa. [Lähde: Kelan terminologinen sanasto – Etuuksiin liittyvät käsitteet, 4. laitos (TSK 49, 2017).] Etu puolestaan on yleiskielen sana ja viittaa hyödylliseen tai myönteiseen asiaan ottamatta kantaa siihen, voidaanko asian taloudellista arvoa määrittää. Opetus- ja koulutuslalla termejä opintososiaalinen etu ja opintososiaalinen etuus käytetään kuitenkin osin synonyymisesti.

Opintososiaaliset edut tai opintososiaaliset etuudet on laaja käsite, ja nämä edut tai etuudet voivat olla myös palveluita (nk. opintososiaaliset palvelut). Esimerkkejä opintososiaalisista palveluista ovat *opiskeluhoolto* sekä niihin sisältyvät *opiskeluterveydenhuolto* ja *kouluterveydenhuolto*.

Perusopetukseen, *lukiokoulutukseen* ja *ammatilliseen perustutkintoon* johtavaan *ammatilliseen koulutukseen* sekä *valmentavaan koulutukseen* liittyviä opintososiaalisia etuja ovat esimerkiksi *opetuksen (1)* ja *kouluterian* maksuttomuus.

Ammatilliseen koulutukseen ja lukiokoulutukseen liittyviä opintososiaalisia etuuksia ovat esim. avustajapalvelut ja erityiset apuvälineet sekä ammatillisessa koulutuksessa lisäksi *oppisopimuskoulutuksessa* päiväraha ja korvaus majoitus- ja matkakustannuksista.

Vertaa Kelan maksamat opintoetudet eli etuudet, joilla tuetaan *peruskoulun (1)* jälkeisiä päätoimisia opintoja. Kelan myöntämiä opintoetuksia ovat opintotukeen kuuluvat opintoraha, opintotuen asumislisä ja opintolainan valtiontakaus sekä koulumatkatuki, ateriatuki ja korkoavustus.

Käsitteen tunnus: c636

Luokka: perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus

Käsittekaaviot: [Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut](#) ja [Etuuksia ja korvauksia työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa](#)

520

oppilashuolto <esiopetus, perusopetus>; **opiskelijahuolto** <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>;

opiskeluhoito <yhteinen nimitys oppilashuollolle ja opiskelijahuollolle>

hakusana: psykologi- ja kuraattoripalvelut

sv elevvård <esiopetus, perusopetus>; studerandevård <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>; < elevhälsa <opiskeluhoito>

en < student welfare <oppilashuolto, opiskelijahuolto ja niiden yhdessä muodostama opiskeluhoito>; ~ student welfare body <opiskeluhoitoyhjä>

not: pupil and student welfare <opiskeluhoito>; student care services

määritelmä

oppilaitoksessa tapahtuva toiminta, jonka tavoitteena on edistää **esiopetuksessa** olevan lapsen, **perusopetuksen oppilaan** tai **lukiokoulutuksen** tai **ammattillisen koulutuksen opiskelijan oppimista** ja tukea hänen fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointiaan

huomautus

Esiopetuksessa oppilashuollon palveluita ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä terveydenhoitopalvelut, jotka järjestetään terveydenhuoltolain mukaisina ikäryhmälle suunnattuina lastenneuvolapalveluina.

Perusopetuksen oppilashuollon palvelut muodostuvat **kouluterveydenhuollon** sekä **koulukuraattorin** ja **koulupsykologin** palveluista.

Lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijahuollon palvelut muodostuvat **opiskeluterveydenhuollon** palveluista sekä opiskeluhoollon **kuraattorin** ja **psykologin** palveluista.

Psykologi- ja kuraattoripalveluilla tarkoitetaan opiskeluhoollon psykologin ja kuraattorin antamaa koulunkäynnin ja **opiskelun** tukea ja **ohjausta**, joilla edistetään koulu- ja opiskeluyhteisön hyvinvointia sekä yhteistyötä **oppijoiden** perheiden ja muiden läheisten kanssa ja tuetaan oppijoiden **oppimista** ja hyvinvointia sekä sosiaalisia ja psyykkisiä valmiuksia.

Oppilas- ja opiskelijahuolto on maksutonta.

oppilashuolto, opiskelijahuolto, opiskeluhoito: Oppilas- ja opiskelijahuollosta on säädetty laissa 1287/2013. Laissa käytetään termiä opiskeluhoito, jolla viitataan sekä perusopetuslain (628/1998) mukaiseen oppilashuoltoon että lukiolain (714/2018) ja ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaiseen opiskelijahuoltoon.

Käsitteen tunnus: c508

Luokka: esiopetus, perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus

Käsittekaavio: [Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut](#)

521

kouluterveydenhuolto

määritelmä

toiminta, jonka tarkoituksena on seurata ja tukea **perusopetuksen oppilaiden** kasvua, kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia sekä ennaltaehkäistä heidän sairauksiaan

huomautus

Kouluterveydenhuollon tehtäviin kuuluu myös tarjota ja järjestää tukea oppilaiden tarpeen mukaan, tukea vanhempia heidän kasvatustehtävässään sekä varmistaa kouluympäristön terveellisyys ja turvallisuus ja yhteisön hyvinvointi.

Kouluterveydenhuoltoon kuuluvat muun muassa **koululääkärin** ja **kouluterveydenhoitajan** tekemät terveystarkastukset, terveysneuvonta ja suun terveyden huolto.

Esiopetuksessa yksilölliset terveystarkastukset ja yksilöllinen terveysneuvonta järjestetään terveydenhuoltolain (1326/2010) mukaisina lastenneuvolapalveluina.

Kouluterveydenhuollon palveluiden järjestämisvastuu on **peruskoulun (1)** sijaintikunnalla.

Kouluterveydenhuollosta säädetään terveydenhuoltolaissa (1326/2010).

Käsitteen tunnus: c198

Luokka: perusopetus

Käsittekaaviot: [Muu koulutuksen henkilöstö](#) ja [Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut](#)

522

opiskeluterveydenhuolto

mieluummin kuin: opiskelijaterveydenhuolto

sv studerandehälsovård <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>; studenthälsovård <korkeakoulut>

en student health care

määritelmä

toiminta, jonka tarkoituksena on edistää *toisen asteen oppilaitosten* ja *korkeakoulujen (1) opiskelijoiden* terveyttä, ennaltaehkäistä heidän sairauksiaan sekä parantaa ja hoitaa sairaita opiskelijoita

huomautus

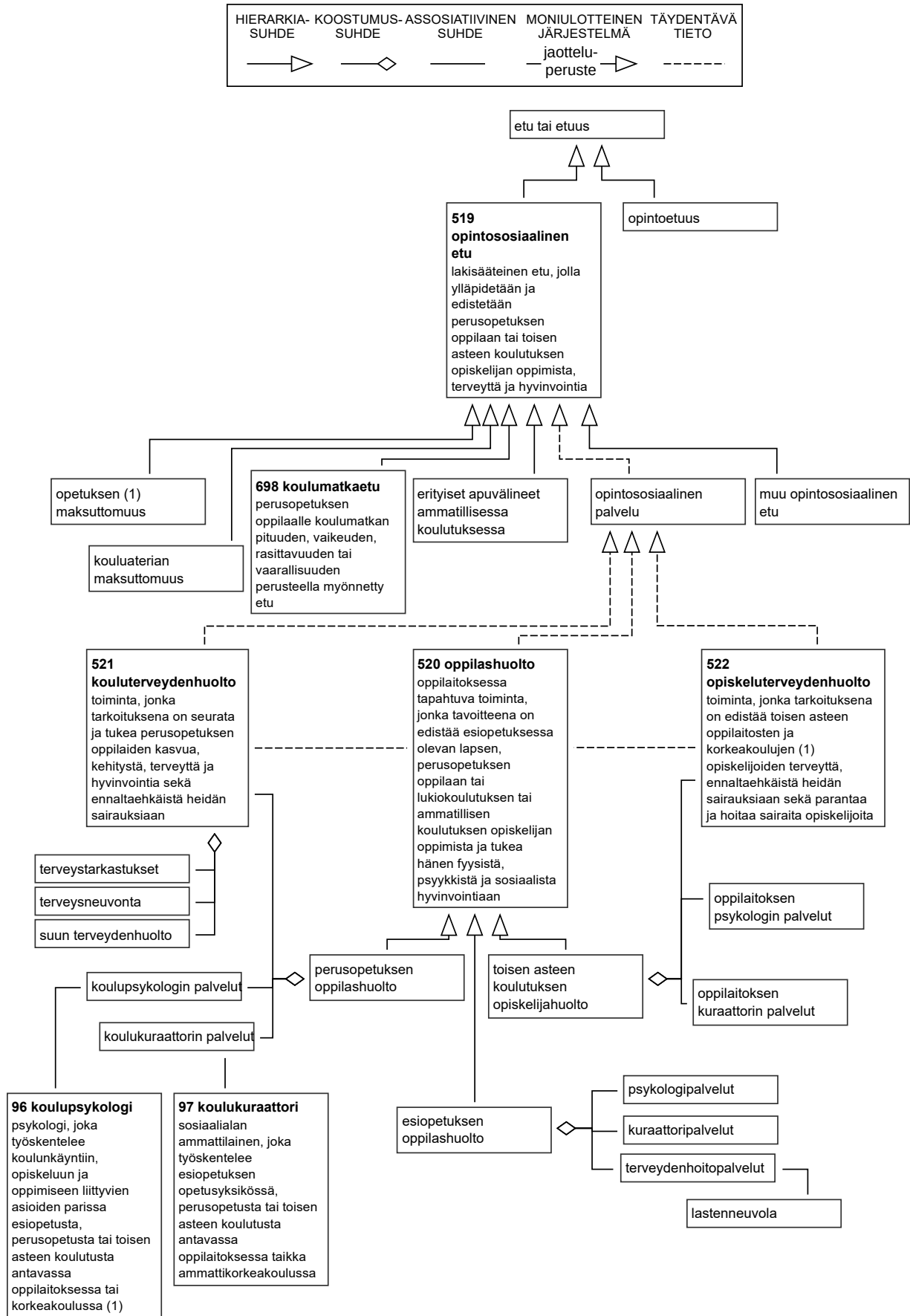
Opiskeluterveydenhuollon palvelut kuuluvat *lukioiden (1)*, *ammattillista koulutusta* antavien *oppilaitosten* sekä *korkeakoulujen (1) opiskelijoille*. Opiskeluterveydenhuoltoon sisältyvät opiskelijoiden terveyden ja opiskelukyvyn edistäminen, oppilaitosympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä opiskeluyhteisön hyvinvoinnin turvaaminen ja parantaminen, terveyden- ja sairaanhoitopalvelut, opiskelijan *erityisen tuen (2)* ja tutkimuksen tarpeen varhainen tunnistaminen ja tarvittaessa tutkimuksiin ja hoitoon ohjaaminen.

Opiskeluterveydenhuollosta säädetään terveydenhuoltolaissa (1326/2010) ja korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta annetussa laissa (695/2019).

Käsitteen tunnus: c199

Luokka: lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulut

Käsittekaaviot: [Muu koulutuksen henkilöstö](#) ja [Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut](#)

Käsitekaavio 59. Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut.

6.7.2.1 Työpaikalla järjestettävään koulutukseen liittyviä etuuksia ja korvauksia

523

opiskelijan ateriakorvaus; ruokaraha

sv måltidsersättning för studerande

määritelmä

opiskelijan ateriointikulujen kattamiseen tarkoitettu korvaus, joka maksetaan *ammattilliseen perustutkintoon* johtavan *koulutuksen (2)* ja *ammattilliseen koulutukseen valmentavan koulutuksen* opiskelijalle sellaisina opiskelupäivinä, joina opiskelija on ollut oikeutettu *maksuttomaan ateriaan* mutta ei ole voinut käyttää tätä oikeuttaan

huomautus

Opiskelijan ateriakorvausta maksetaan muun muassa *työpaikalla järjestettävän koulutuksen* ajalta.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaan opiskelijalla on päätoimisessa perustutkintokoulutuksessa ja valmentavassa koulutuksessa oikeus maksuttomaan ateriaan sellaisina päivinä, joina opiskelijan *henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma* edellyttää opiskelijan läsnäoloa *koulutuksen järjestäjän* osoittamassa koulutuspaikassa. *Maksuton ruokailu* kuuluu *opintososiaalisiin etuihin*.

Tässä määriteltyä käsitettä ei tule sekoittaa toiseen ateriakorvaus-nimiseen käsitteeseen, jolla tarkoitetaan esimerkiksi työnantajan työntekijälle maksamaa kustannusten korvausta ateriointikuluista, jotka johtuvat työmatkasta.

Käsitteen tunnus: c1724

Käsittekaavio: [Etuuksia ja korvauksia työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa](#)

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

524

koulutuskorvaus

sv utbildningsersättning

en financial compensation for education and training

määritelmä

korvaus, jota *koulutuksen järjestäjä* maksaa työnantajalle *oppisopimuskoulutuksesta* aiheutuvista kustannuksista

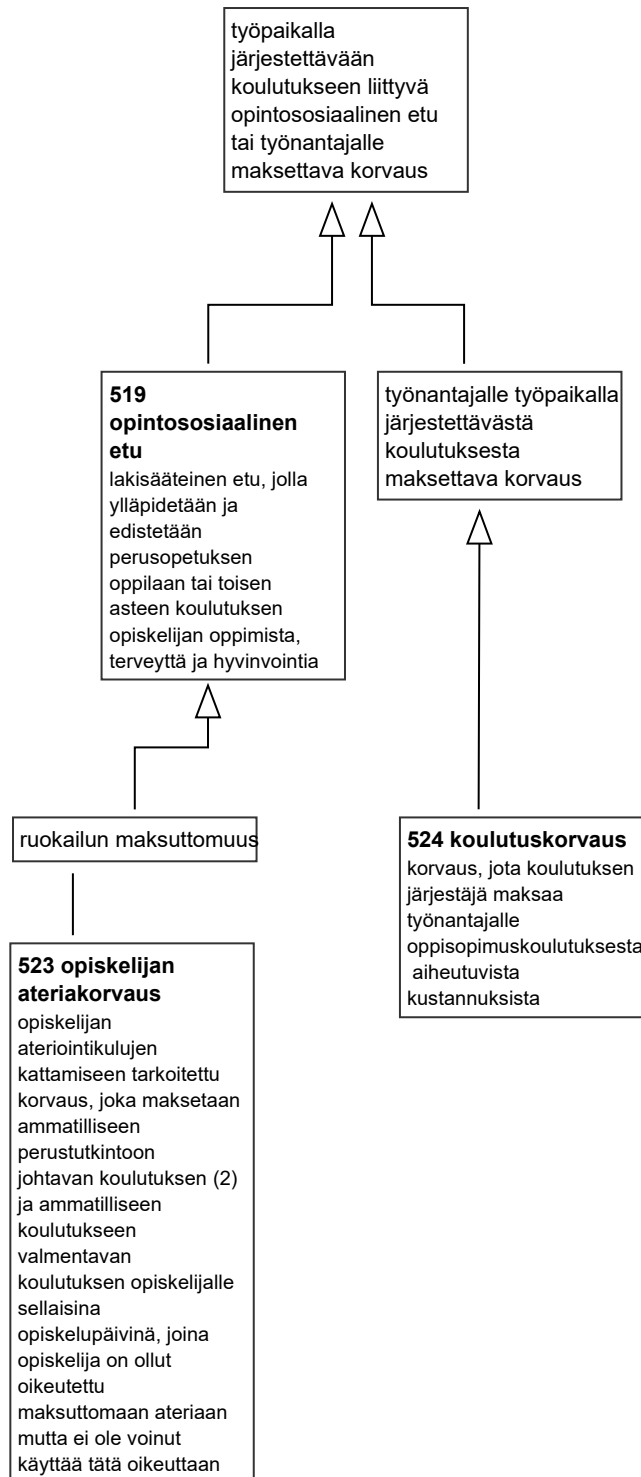
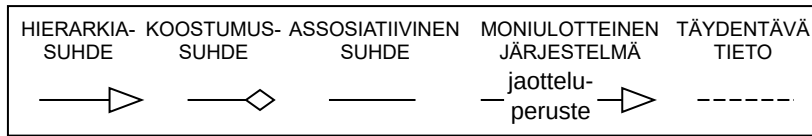
huomautus

Koulutuksen järjestäjä maksaa koulutuskorvausta oppisopimuskoulutuksen järjestämistä koskevan sopimuksen mukaisesti.

Käsitteen tunnus: c1726

Käsittekaavio: [Etuuksia ja korvauksia työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa](#)

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

Käsitekaavio 60. Etuuksia ja korvauksia työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa.

6.7.3 Muut opiskelua tukevat palvelut

525

opiskelun tukipalvelut

sv stödtjänster för studerande

en ancillary student support services; non-academic student support services <korkeakoulut>
rather than: study support services; student services
not: academic support services

määritelmä

koulutusorganisaation tarjoamat, varsinaista *opiskelua* tukevat palvelut

huomautus

Esimerkkejä opiskelun tukipalveluiksi luettavista *korkeakoulujen (1)* palveluista ovat opiskelijapalvelut, terveydenhuoltopalvelut (ks. *opiskeluterveydenhuolto*), esteettömyyspalvelut, vakuutuspalvelut, vapaa-ajanpalvelut ja liikuntapalvelut.

Monissa *korkeakouluissa (1)* opiskelun tukipalveluihin sisältyvät myös tieto- ja viestintäteknikan tukipalvelut.

Käsitteen tunnus: c509

Luokka: korkeakoulut

6.7.4 Oppilaan ja opiskelijan tukeminen perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa

526

yleinen tuki

määritelmä

kaiken *kasvatuksen* ja *opetuksen (1)* osana *opettajan arvioinnin (2)* perusteella annettava tuki, jonka tehtävänä on tukea *oppijaa* tavoitteiden saavuttamisessa

huomautus

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (2014) mukaan yleinen tuki on ensimmäinen keino vastata *oppilaan* tuen tarpeeseen. Tämä tarkoittaa yleensä yksittäisiä pedagogisia ratkaisuja sekä ohjaus- ja tukitoimia, joilla tilanteeseen vaikutetaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa osana *peruskoulun (1)* arkea. Perusopetuslain (628/1998, 30 §) mukaan *oppimisen* ja koulunkäynnin tukea annetaan heti tuen tarpeen ilmetessä, eikä tuen aloittaminen edellytä erityisiä tutkimuksia tai päätöksiä.

Yleisen tuen aikana voidaan käyttää kaikkia tukimuotoja lukuun ottamatta *erityisen tuen (1)* päätökseen perustuvaa *erityisopetusta*. Tuen tarpeen kasvaessa ja oppilaan tarvitessa suunnitelmallista tukea hänen tulee saada *tehostettua tukea*.

Käsitteen tunnus: c510

Luokka: esiopetus, perusopetus

Käsittekaavio: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

527

tehostettu tuki

määritelmä

tuki, jota annetaan *oppijalle*, joka tarvitsee *yleistä tukea* voimakkaampaa, säännöllisempää ja suunnitelmallista tukea

huomautus

Perusopetuslain (628/1998, 16a §) mukaan *oppilaalle*, joka tarvitsee *oppimisessaan* tai koulunkäynnissään säännöllistä tukea tai samanaikaisesti useita tukimuotoja, on annettava tehostettua tukea hänelle tehdyn *oppimissuunnitelman* mukaisesti.

Tehostettu tuki sisältää erityisesti *tukiopetusta* ja *osa-aikaista erityisopetusta, opetukseen (1)* osallistumisen edellyttämiä tulkitsemis- ja avustajapalveluita, muita opetuspalveluita, erityisiä apuvälineitä, *oppilashuollon* palveluita sekä tarvittavia pedagogisia järjestelyjä. Tehostetun tuen ja oppimissuunnitelman keskeisestä sisällöstä määrätään *opetussuunnitelman perusteissa*.

Käsitteen tunnus: c511

Luokka: esiopetus, perusopetus

Käsittekaavio: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

528

<esiopetus, perusopetus>

erityinen tuki (1)

hakusana: erityisen tuen päätös

määritelmä

tuki, jota annetaan *esiopetuksen* ja *perusopetuksen oppijalle*, jonka kasvun, kehityksen tai *oppimisen* tavoitteiden saavuttaminen ei toteudu riittävästi *tehostetun tuen* avulla

huomautus

Perusopetuksessa peruste sille, että *oppilas* kuuluu erityisen tuen (1) piiriin, voi olla esimerkiksi vammaisuus, sairaus, kehityksessä viivästyminen tai tunne-elämän häiriö.

Perusopetuslain (628/1998, 17 §) mukaan erityinen tuki (1) muodostuu *erityisopetuksesta (1)* ja muusta *oppilaan* tarvitsemasta, perusopetuslain mukaan annettavasta tuesta.

Erityisen tuen (1) antamiseksi *opetuksen järjestäjän* tulee tehdä kirjallinen päätös.

Erityisopetus (1) ja oppilaan saama muu tuki muodostavat järjestelmällisen kokonaisuuden.

Käytettävissä ovat kaikki perusopetuslain mukaiset tukimuodot. Erityinen tuki (1) järjestetään joko yleisen *oppivelvollisuuden* tai *pidennetyn oppivelvollisuuden* piirissä. Erityistä tukea saava oppilas opiskelee joko oppiaineittain tai toiminta-alueittain. Mikäli oppilas opiskelee *oppiaineittain*, hän opiskelee eri oppiaineissa joko yleisen tai yksilöllistetyn *oppimäärän* mukaisesti.

Perusopetuksen erityistä tukea varten oppilaasta tehdään *pedagoginen selvitys*, minkä jälkeen tehdään erityistä tukea koskeva hallintopäätös.

Perusopetuksen oppilaalle laaditaan *henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma*, josta käy ilmi erityistä tukea koskevan päätöksen mukaisen *opetuksen (1)* ja muun tuen antaminen.

Käsitteen tunnus: c512

Luokka: esiopetus, perusopetus

Käsittekaavio: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

529

pedagoginen arvio tehostettua tukea varten

määritelmä

asiakirja, joka sisältää kuvauksen *oppijan oppimisen* ja koulunkäynnin tilanteesta, oppimisvalmiuksista ja erityistarpeista, hänen saamastaan *yleisestä tuesta* sekä arvion tarvittavista tukijärjestelyistä ja *tehostetun tuen* tarpeesta

huomautus

Tehostetun tuen aloittaminen ja käsittely moniammatillisessa oppilashuoltotyössä perustuu kirjalliseen pedagogiseen arvioon. Arvion laativat *oppilaan opettaja* tai opettajat yhdessä, ja tarvittaessa muut asiantuntijat yhteistyössä oppilaan ja *huoltajan* kanssa. Pedagogisessa arviossa kuvattavat asiat, kuten oppimisen ja koulunkäynnin tilanne kokonaisuutena, oppilaan saaman *yleisen tuen* vaikutukset sekä arvio tarvittavista tukijärjestelyistä, sisältyvät *opetussuunnitelman perusteisiin*.

Käsitteen tunnus: c513

Luokka: perusopetus

Käsittekaavio: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

530

pedagoginen selvitys erityistä tukea varten

määritelmä

asiakirja, joka sisältää kuvauksen *oppijan oppimisen* ja koulunkäynnin tilanteesta, oppimisvalmiuksista ja erityistarpeista, hänen saamastaan *tehostetusta tuesta* sekä arvion tarvittavista tukijärjestelyistä ja *erityisen tuen (1)* tarpeesta

huomautus

Pedagogisessa selvityksessä arvioidaan *oppilaan* erityisen tuen (1) tarvetta. Pedagoginen selvitys tehdään ennen erityistä tukea koskevaa päätöstä.

Käsitteen tunnus: c515

Luokka: perusopetus

Käsittekaavio: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

531

perusopetuksen yksilöllistetty oppimäärä

määritelmä

oppimäärä, joka on määriteltä *erityistä tukea (1)* saavan *oppilaan* tavoitetasolle hänen omien edellytystensä mukaiseksi

huomautus

Käsitteen tunnus: c516

Käsittekaavio: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

532

pidennetty oppivelvollisuus

määritelmä

oppivelvollisuus, joka alkaa vuotta säädettyä aiemmin ja kestää 11 vuotta

huomautus

Jos *perusopetukselle* säädettyjä tavoitteita ei lapsen vammaisuuden tai sairauden vuoksi ilmeisesti ole mahdollista saavuttaa yhdeksässä vuodessa, oppivelvollisuus alkaa sinä vuonna, jona *lapsi* täyttää kuusi vuotta. Pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin kuuluvat vaikeasti vammaiset tai sairaat lapset. Päätös pidennetystä oppivelvollisuudesta tehdään pääsääntöisesti ennen oppivelvollisuuden alkamista. Lapselle tehdään aina myös päätös *erityisestä tuesta (1)*.

Käsitteen tunnus: c517

Käsittekaavio: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

533

toiminta-alueittain järjestetty opetus

määritelmä

oppiainejaon sijasta käytettävä *perusopetuksen* järjestämistapa, jota voidaan käyttää vammaisen tai vakavasti sairaan *oppilaan* kohdalla ja josta tehdään päätös *erityisen tuen (1)* päätöksessä

huomautus

Vaikeimmin kehitysvammaisten *oppilaiden opetus (1)* voidaan järjestää oppiainejaon sijasta *koulutuksen järjestäjän* toiminta-alueittain. Myös muulla tavoin vammaisen tai vakavasti sairaan oppilaan opetus (1) voi olla perusteltua järjestää toiminta-alueittain. Perusopetuksen *opetussuunnitelmaan (1)* kuuluvat toiminta-alueet ovat motoriset taidot, kieli ja kommunikaatio, sosiaaliset taidot, päivittäisten toimintojen taidot ja kognitiiviset taidot.

Käsitteen tunnus: c518

Luokka: perusopetus

Käsittekaavio: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

534

erityiset opetusjärjestelyt <perusopetus>; erityiset opetus- ja opiskelijärjestelyt <ammattillinen koulutus>

määritelmä

hallintopäätökseen perustuva *opetuksen (1)* järjestäminen toisin kuin laissa ja sen nojalla säädetään tai määrätään

huomautus

Perusopetuksessa erityisiä opetusjärjestelyitä voidaan käyttää, kun kyse on *erityistä tukea (1)* saavasta *oppilaasta*. Tällaisen oppilaan erityisistä opetusjärjestelyistä määrätään erityisen tuen päätöksessä.

Erityisiä opetusjärjestelyjä voidaan käyttää myös tietyissä muissa perusopetuslain (628/1998) mukaisissa tilanteissa, kuten jos oppilaalla katsotaan joltakin osin ennestään olevan perusopetuksen *oppimäärää* vastaavat tiedot ja taidot, jos perusopetuksen oppimäärän suorittaminen olisi oppilaalle joltakin osin kohtuutonta tai jos järjestelyt ovat perusteltuja oppilaan terveydentilaan liittyvistä syistä. Erityisistä opetusjärjestelyistä tehdään hallintopäätös, minkä jälkeen oppilaalle laaditaan *oppimissuunnitelma*.

Ammatillisessa koulutuksessa erityisiä opetus- ja opiskelijärjestelyitä voidaan käyttää, kun on kyse erityisopetuksessa olevasta *opiskelijasta*.

Erityisiä opetus- ja opiskelijärjestelyitä voidaan käyttää myös tietyissä muissa ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaisissa tilanteissa, kuten jos *opiskelijalla* katsotaan joltakin osin ennestään olevan tutkinnon sisältämiä opintoja vastaavat tiedot ja taidot, jos *tutkinnon* sisältämien opintojen suorittaminen olisi opiskelijalle olosuhteet ja aikaisemmat opinnot huomioon ottaen joltakin osin kohtuutonta tai jos järjestelyt ovat perusteltuja opiskelijan terveydentilaan liittyvistä syistä.

Ammatillisessa koulutuksessa erityisten opetus- ja opiskelijärjestelyiden käyttämisen tavoitteena on, että opiskelija voi suorittaa *tutkinnon* tai *koulutuksen (2)*, vaikka hän joiltakin osin ei voi saavuttaa *tutkinnon perusteiden* tai koulutuksen (2) perusteiden mukaisia *ammattitaitovaatimuksia* tai *osaamistavoitteita (2)*. Ammattitaitovaatimuksista ja osaamistavoitteista (2) voidaan poiketa vain siinä määrin kuin se on välttämätöntä.

Käsitteen tunnus: c519

Luokka: perusopetus, ammatillinen koulutus

Käsittekaavio: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

535

<ammattillinen koulutus>

erityinen tuki (2); ammatillisen koulutuksen erityinen tuki

en special needs support

määritelmä

tuki ja siihen liittyvät erityiset opetus- ja opiskelijärjestelyt, jota annetaan *ammattillisen koulutuksen opiskelijalle* silloin, kun hän tarvitsee pitkäaikaista tai säännöllistä *oppimisen* ja *opiskelun* tukea oppimisvaikeuksien, vamman, sairauden tai muun syyn vuoksi

huomautus

Erityinen tuki (2) on opiskelijan tavoitteisiin ja valmiuksiin perustuvaa suunnitelmallista ja pedagogista tukea.

Käsitteen tunnus: c1306

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaaviot: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#) ja [Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa](#)

536

<ammattillinen koulutus>

vaativa erityinen tuki

en intensive special needs support

määritelmä

erityinen tuki (2), jota annetaan **ammattillisen koulutuksen opiskelijalle** silloin, kun hänellä on vaikea vamma tai sairaus, joiden vuoksi hän tarvitsee yksilöllistä, laaja-alaista ja monipuolista tukea

huomautus

Vaativaa erityistä tukea voivat antaa vain vaativan erityisen tuen tehtävän saaneet **koulutuksen järjestäjät**.

Käsitteen tunnus: c1307

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaavio: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

537

osaamisen arvioinnin mukauttaminen

määritelmä

järjestely, jossa **erityistä tukea (2)** saavan **opiskelijan ammatillisen perustutkinnon perusteiden** mukaista **osaamisen arviointia (2)** muutetaan laatimalla opiskelijalle yksilöllinen osaamisen arviointi (2), jossa otetaan huomioon opiskelijan henkilökohtaiset tavoitteet ja valmiudet

huomautus

Ammatillisessa koulutuksessa erityisen tuen (2) tavoitteena on, että opiskelija voi saavuttaa **tutkinnon perusteiden** tai **koulutuksen (2)** perusteiden mukaiset **ammattitaitovaatimukset** ja **osaamistavoitteet (2)**. Erityistä tukea (2) saavan opiskelijan osalta ammatillisen perustutkinnon perusteiden mukaista osaamisen arviointia (2) voidaan mukauttaa laatimalla opiskelijalle yksilöllinen osaamisen arviointi (2). Osaamisen arviointia (2) voidaan mukauttaa vain siinä määrin, kuin se on opiskelijan henkilökohtaiset tavoitteet ja valmiudet huomioon ottaen välttämätöntä.

Käsitteen tunnus: c881

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaaviot: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#) ja [Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa](#)

538

oppimisen tuki

en support for learning

määritelmä

tuki, jonka tarkoituksena on tukea lukio-opintojen suorittamisessa **lukiokoulutuksen opiskelijaa**, jolla on oppimisvaikeuksien vuoksi haasteita suoriutua opinnoistaan

huomautus

Yksi lukiokoulutuksessa käytetty oppimisen tuen muoto on **erityisopetus (2)**. Muita tuen muotoja ovat esimerkiksi **aineenopettajan** antama pedagoginen tuki, erilaiset opetusjärjestelyt ja **ylioppilaskokeen** suorittamiseen annettava lisäaika.

Käsitteen tunnus: c1686

Luokka: lukiokoulutus

Käsitekaavio: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

6.7.5 Turvallisuuteen ja työrauhaan liittyvät ja kurinpidolliset toimenpiteet

6.7.5.1 Kurinpito

539

kurinpito

sv disciplin
en discipline

määritelmä

opetuksen (1) yhteydessä *oppilasta* tai *opiskelijaa* kohtaan käytettävä menettely, joka tähtää järjestyksen ylläpitämiseen, *oppimisympäristön* turvallisuuteen ja *vilppiä* koskevien sääntöjen noudattamiseen

huomautus

Ks. myös *järjestyssäännöt*.

Käsitteen tunnus: c522

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulutus

Käsittekaavio: [Kurinpitoon liittyviä käsitteitä](#)

540

vilppi

hakusana: tenttivilppi; lunttaaminen; plagiointi; autoplagiointi; havaintojen vääristely; anastaminen

sv fusk
sökord: luntning; plagiering

en cheating
search term: cheating on exam; plagiarism; autoplagerism; misrepresentation; falsification; misappropriation

määritelmä

tahallinen, epärehellinen teko tai keino, jonka tarkoituksena on antaa väärä kuva *oppijan* omasta tai toisen henkilön osaamisesta taikka tutkittavaa aihetta koskevista havainnoista tai tutkimustuloksista

huomautus

Korkeakouluopinnoissa vilpin eri muotoja ovat esimerkiksi tenttivilppi eli lunttaaminen (ruots. luntning, engl. cheating), plagiointi (ruots. plagiering, engl. plagiarism) eli luvaton toisen julkituoman tutkimussuunnitelman, käsikirjoituksen, artikkelin tai muun tekstin tai sen osan esittäminen omana, autoplagiointi (engl. autoplagerism) eli omien töiden kierrättäminen uusissa *opintosuorituksissa*, sepittäminen (engl. fabrication) eli tekaistujen havaintojen tai tulosten esittäminen tiedeyhteisölle, havaintojen vääristely (engl. misrepresentation, falsification) eli alkuperäisten havaintojen tarkoituksellinen muokkaaminen tai esittäminen niin, että havaintoihin perustuva tulos vääristyy, ja anastaminen (engl. misappropriation) eli luottamuksella esitetyn aineiston luvaton esittäminen tai esittäminen omilla nimissään.

Käsitteen tunnus: c1530

Luokka: perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulutus

Käsittekaavio: [Kurinpitoon liittyviä käsitteitä](#)

541

järjestyssäännöt; järjestysmääräykset

sv ordningsregler; ordningsstadga; ordningsbestämmelser
en rules; rules of procedure; rules and regulations; > school rules <perusopetus, toisen asteen koulutus>; > school rules and regulations <perusopetus, lukiokoulutus>
not: school ordinance

määritelmä

koulutuksen järjestäjän oppilaitokselle hyväksymät tai *korkeakoulun (1)* itselleen hyväksymät säännöt, joilla edistetään sisäistä järjestystä, *opiskelun* esteetöntä sujumista sekä *opiskeluympäristön* ja yhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä

huomautus

Järjestyssääntöjen loukkaaminen voi johtaa *kurinpitokeinojen* käyttöön.

Käsitteen tunnus: c1309

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulutus

542

<opetus ja koulutus>

kurinpitokeino <perusopetus, ammatillinen, lukiokoulutus, korkeakoulutus>; **kurinpitotoimenpide** <perusopetus, korkeakoulutus>

hakusana: suunnitelma kurinpitokeinojen ja kasvatustieteiden käyttämisestä

sv disciplinär åtgärd

en disciplinary action (1); disciplinary measure

määritelmä

keino *kurinpidon* toteuttamiseksi

huomautus

Kurinpitokeinot voidaan jakaa lievempiin keinoihin ja *kurinpitorangeistuksiin*.

Perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa lievempiä kurinpitokeinoja ovat esimerkiksi *oppijan* poistaminen *opetustilasta* sekä *opetukseen osallistumisen epääminen*.

Perusopetuslain (628/1998) mukaan *opetuksen järjestäjän* tulee *opetussuunnitelman* (2) yhteydessä laatia ja ohjeistaa suunnitelma kurinpitokeinojen ja *kasvatustieteiden* käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista.

Käsitteen tunnus: c1310

Luokka: perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulutus

Käsittekaavio: [Kurinpitoon liittyviä käsitteitä](#)

543

<opetus ja koulutus>

kurinpitorangeistus

sv disciplinärt straff *n*; disciplinstraff *n*

en sanction; disciplinary sanction; < disciplinary action (2)

rather than: punishment

määritelmä

kurinpitokeino, jota käytetään vakavassa tai toistuvassa rikkomuksessa ja jossa *opiskelijaa* tai *oppilaan huoltajaa* on kuultava ennen toimenpiteitä

huomautus

Perusopetuslain (628/1998) mukaan kurinpitorangeistuksia ovat *kirjallinen varoitus* ja *määräaikainen erottaminen*.

Lukiolain (714/2018) mukaan kurinpitorangeistuksia ovat *kirjallinen varoitus* ja *määräaikainen erottaminen*.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaan kurinpitorangeistuksia ovat kirjallinen varoitus, määräaikainen erottaminen sekä *asuntolasta erottaminen*.

Yliopistolain (558/2009) mukaisia kurinpitorangeistuksia ovat kirjallinen varoitus ja opiskelijan määräaikainen erottaminen. Opiskelijalle annettavasta kirjallisesta varoituksesta päättää *yliopiston rehtori* ja opiskelijan määräaikaisesta erottamisesta yliopiston hallitus. Ennen asian ratkaisemista on kurinpitorangeistukseen syynä oleva teko tai laiminlyönti yksilöitävä, hankittava tarpeellinen selvitys sekä varattava opiskelijalle tilaisuus tulla asiassa kuulluksi.

Perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa kurinpitorangeistusten antamista voivat rajoittaa syytteen vireilläolo ja tuomioistuinten ratkaisut.

Käsitteen tunnus: c1311

Luokka: perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulutus

Käsittekaavio: [Kurinpitoon liittyviä käsitteitä](#)

6.7.5.2 Kurinpitokeinoja perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa, lukiokoulutuksessa ja korkeakouluissa

544

kasvatuskeskustelu

määritelmä

toimenpide, jossa *opetusta (1)* häirinneen tai muutoin *peruskoulun (1)* järjestystä rikkoneen, vilpillisesti menetelleen tai epäkunnioittavasti käyttäytyneen *oppilaan* kanssa keskustellen yksilöidään tämän teko tai laiminlyönti, tarvittaessa selvitetään sen syyt ja seuraukset sekä keinot oppilaan käyttäytymisen ja hyvinvoinnin parantamiseksi

huomautus

Kasvatuskeskustelusta on säädetty perusopetuslain muuttamisesta annetussa laissa (1267/2013). Kasvatuskeskustelu on yllä mainitussa tapauksessa ensisijainen toimenpide. Keskustelu kestää yhteensä enintään kaksi tuntia, ja se voidaan järjestää kerralla tai useassa osassa. Kasvatuskeskusteluun määrää *peruskoulun (1) opettaja* tai *rehtori*.

Ks. myös *vilppi*.

Vrt. *kurinpito*.

Käsitteen tunnus: c523

Luokka: perusopetus

Käsitekaavio: [Kurinpitoon liittyviä käsitteitä](#)

545

jälki-istunto

en detention

määritelmä

perusopetuksessa käytettävä *kurinpitokeino*, jossa *oppilas opetuksen (1)* häiritsemisen, *oppilaitoksen* järjestyksen rikkomisen tai *vilpin* käytön vuoksi määrätään jäämään *oppilaitoksen* tiloihin normaalin koulupäivän päättymisen jälkeen

huomautus

Jälki-istunto on perusopetuslain (628/1998) mukainen kurinpitokeino. Jälki-istunnon pituus voi olla enintään kaksi tuntia. Jälki-istunnossa voidaan teettää kirjallisia tai suullisia tehtäviä ja harjoituksia. Tehtävien ja harjoitusten tulee olla *kasvatusta*, *opetusta (1)* ja kehitystä tukevia, oikeassa suhteessa oppilaan tekoon tai laiminlyöntiin sekä ikä ja kehitystaso huomioon ottaen oppilaalle sopivia.

Käsitteen tunnus: c524

Luokka: perusopetus

Käsitekaavio: [Kurinpitoon liittyviä käsitteitä](#)

546

poistumismääräys; oppilaan poistumaan määrääminen <perusopetus>; opiskelijan poistumaan määrääminen <ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulutus>

sv uppmaning att avlägsna sig

en order to leave; ~ order someone to leave *verb*

määritelmä

kurinpitokeino, jossa *opetusta (1)* häiritsevä, väkivaltaisesti tai uhkaavasti käyttäytyvä tai turvallisuutta vaarantava *oppilas* tai *opiskelija* määrätään poistumaan luokkahuoneesta tai muusta tilasta, jossa *opetusta (1)* annetaan, taikka *koulutusorganisaation* järjestämästä tilaisuudesta

huomautus

Käsitteen tunnus: c1538

Luokka: perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulutus

Käsitekaavio: [Kurinpitoon liittyviä käsitteitä](#)

547

oppilaan poistaminen; opiskelijan poistaminen

sv avlägsnande av en elev; avlägsnande av en studerande

en > removal from the class <poistaminen oppitunnilta>; > removal from the premises <poistaminen koulun alueelta>

määritelmä

kurinpitokeino, jossa *oppilas* tai *opiskelija*, joka ei noudata *poistumismääräystä*, poistetaan luokahuoneesta tai muusta tilasta, jossa *opetusta (1)* annetaan, taikka *oppilaitoksen* järjestämästä tilaisuudesta, tarvittaessa käyttäen tarpeellisia voimakeinoja

huomautus

Oppilaan poistaminen on käytössä *perusopetuksessa*, *lukiokoulutuksessa* ja *ammattillisessa koulutuksessa*. Näiden *koulutusasteiden* lainsäädännön mukaan *rehtorilla* ja *opettajalla* on lisäksi oikeus poistaa oppilaitoksen alueelta oppilas tai opiskelija, joka ei poistu alueelta saatuaan tiedon *opetukseen osallistumisen epäamisestä*.

Perusopetuslaissa (628/1998), lukiolaissa (629/1998) ja ammattillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017) todetaan, että jos poistettava *oppija* koettaa vastarintaa tekemällä välttää poistamisen, *rehtorilla* ja *opettajalla* on oikeus käyttää sellaisia oppijan poistamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina oppijan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen.

Käsitteen tunnus: c1540

Luokka: perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus

Käsittekaavio: [Kurinpitoon liittyviä käsitteitä](#)

548

opetukseen osallistumisen epääminen

sv ~ förvägra (någon) rätt att delta i undervisning *verb*

määritelmä

kurinpitokeino, jossa *oppilaan* tai *opiskelijan* häiritsevän, uhkaavan tai väkivaltaisen käyttäytymisen vuoksi häneltä kielletään *opetukseen (1)* osallistuminen

huomautus

Opetukseen osallistumisen epääminen on perusopetuslain (628/1998), lukiolain (629/1998) ja ammattillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) sekä ammattikorkeakoululain (932/2014) ja yliopistolain (558/2009) mukainen kurinpito- ja turvaamiskeino. Opetukseen osallistumisen epääminen voidaan tehdä vain lain nojalla.

Perusopetuksessa, *lukiokoulutuksessa*, *ammattillisessa koulutuksessa* ja *korkeakouluissa (1) oppijan* osallistuminen opetukseen (1) voidaan evätä, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan tai opiskelijan tai *oppilaitoksessa*, korkeakoulussa (1) tai muussa *opetustilassa* työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii opiskelijan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi tai jos opetus (1) tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan tai opiskelijan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi.

Perusopetuksessa oppilaan osallistuminen opetukseen (1) voidaan evätä enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi.

Lukiokoulutuksessa ja *ammattillisessa koulutuksessa* opiskelijan osallistuminen opetukseen (1) voidaan evätä enintään kolmeksi työpäiväksi.

Vrt. *poistumismääräys*, *oppilaan poistaminen*.

Käsitteen tunnus: c527

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulutus

Käsittekaavio: [Kurinpitoon liittyviä käsitteitä](#)

549

kirjallinen varoitus

sv skriftlig varning
 en written warning
 not: written caution

määritelmä

kurinpitorangeistus, jossa *oppilaalle* tai *opiskelijalle* annetaan asiakirja, jossa todetaan hänen *opetusta (1)* häiritsevä, vilpillinen tai muuten *oppilaitoksen* tai *korkeakoulun (1)* järjestystä rikkova toimintansa tai - *ammattillisessa koulutuksessa* ja korkeakouluissa (1) - huumausainetestiä koskevan todistuksen esittämisestä kieltäytymisensä tai toimintakykyä heikentävä huumausaineiden käyttämisensä sekä varoitetaan häntä toiminnan tai menettelyn mahdollisista seurauksista

huomautus

Kirjallinen varoitus on käytössä *perusopetuksessa*, *ammattillisessa koulutuksessa*, *lukiokoulutuksessa*, *ammattikorkeakouluissa* ja *yliopistoissa*.

Perusopetuslain (628/1998) ja lukiolain (629/1998) mukaan seurata *opetuksen (1)* häiritsemisestä, koulun järjestyksen rikkomisesta ja vilpillisestä menettelystä.

Ammattillisessa koulutuksessa, yliopistossa ja ammattikorkeakoulussa opiskelijalle voidaan ammattillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017), yliopistolain (558/2009) tai ammattikorkeakoululain (932/2014) mukaan antaa kirjallinen varoitus, jos opiskelija häiritsee opetusta, käyttäytyy väkivaltaisesti tai uhkaavasti, menettelee vilpillisesti tai muuten rikkoo oppilaitoksen tai korkeakoulun (1) järjestystä, kieltäytyy huumausainetestiä koskevan todistuksen esittämisestä tai on selvityksen perusteella käyttänyt huumausaineita muihin kuin lääkinnällisiin tarkoituksiin siten, että hänen toimintakykynsä on heikentynyt.

Ammattillisessa koulutuksessa kirjallinen varoitus voidaan antaa myös *koulutuksen järjestäjän* asuntolassa asuvalle, jos hän käyttäytyy väkivaltaisesti tai uhkaavasti asuntolan tiloissa tai rikkoo asuntolan järjestystä.

written caution: Englannin termin written caution käyttöä kirjallisen varoituksen vastineena ei suositella, sillä termi viittaa poliisiin liittyvissä yhteyksissä eri käsitteeseen.

Ks. myös *vilppi*.

Käsitteen tunnus: c529

Luokka: perusopetus, ammattillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulutus

Käsittekaavio: [Kurinpitoon liittyviä käsitteitä](#)

550

opiskeluoikeuden pidättäminen; ~ pidättää oikeus opiskeluun *verbi*

sv avstängning från studierna; avhållande *n* från studierätt; ~ avhålla från studier *verb*
 en suspension of a student from school

määritelmä

koulutusorganisaation tai *koulutuksen järjestäjän kurinpitotoimenpide*, jolla *ammattillisen koulutuksen* tai *korkeakoulun (1) opiskelijan opiskeluoikeus* pidätetään, kunnes opiskelija suostuu todistamaan täyttävänsä opiskeluoikeuden säilyttämisen edellytykset terveydentilan, toimintakyvyn ja mahdollisen rikostaustan osalta, tai jolla *lukiokoulutuksen* opiskelijan opiskeluoikeus pidätetään siihen saakka, kunnes opiskelija ei enää ole tutkimuksen alaisena rikoksesta

huomautus

Ammattillisessa koulutuksessa ja *korkeakouluissa (1)* opiskeluoikeuden pidättäminen tulee ammattillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017), ammattikorkeakoululain (932/2014) ja yliopistolain (558/2009) mukaan kyseeseen tapauksessa, jossa opiskelija kieltäytyy tietyistä em. laeissa tarkoitetuista terveydentilansa tai toimintakykynsä toteamiseksi suoritettavista tarkastuksista tai tutkimuksista tai em. laeissa tarkoitetusta rikosrekisteriotteen nähtäväksi antamisesta. Opiskeluoikeus voidaan pidättää siihen saakka, kunnes opiskelija suostuu tarvittaviin tarkastuksiin tai tutkimuksiin tai rikosrekisteriotteen toimittamiseen nähtäväksi.

Lukiolain (629/1998) mukaan lukiokoulutuksessa opiskeluoikeuden pidättäminen tulee kyseeseen tapauksessa, jossa opiskelija on tutkimuksen alaisena rikoksesta ja jos pidättäminen on opiskelijan tekemäksi epäiltyyn rikokseen tai siihen liittyviin seikkoihin nähden perusteltua.

Käsitteen tunnus: c1539

Luokka: ammattillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulutus

Käsittekaavio: [Kurinpitoon liittyviä käsitteitä](#)

551

<perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut>

määräaikainen erottaminen

sv avstängning för viss tid

en suspension

määritelmä

kurinpitorangaistus, jossa *oppilas* tai *opiskelija*, jonka tekemä *opetuksen (1)* häiritseminen, vilpillinen tai muuten *oppilaitoksen* tai *korkeakoulun (1)* järjestystä rikkova toiminta tai - *ammattillisessa koulutuksessa* ja korkeakouluissa (1) - huumausainetestiä koskevan todistuksen esittämisestä kieltäytyminen tai toimintakykyä heikentävä huumausaineiden käyttö on vakava tai oppilas tai opiskelija, joka jatkaa epäasiallista käyttäytymistään *kirjallisen varoituksen* saatuaan, erotetaan *oppilaitoksesta* tai *korkeakoulusta (1)* määräajaksi

huomautus

Määräaikainen erottaminen merkitsee opiskelijalle *opiskeluoikeuden menettämistä* määräaikaisesti.

Perusopetuslain (628/1998) mukaan oppilas, jonka opetuksen (1) häiritseminen, muu oppilaitoksen järjestyksen rikkominen tai vilpillinen menettely on vakava, samoin kuin oppilas, joka jatkaa aiempaa epäasiallista käyttäytymistään *jälki-istunnon* tai kirjallisen varoituksen saatuaan, voidaan erottaa määräaikaisesti, enintään kolmeksi kuukaudeksi.

Ammattillisessa koulutuksessa opiskelija voidaan erottaa oppilaitoksesta enintään yhdeksi vuodeksi. Ks. myös *asuntolasta erottaminen*.

Lukiolain (629/1998) mukaan opiskelija voidaan erottaa oppilaitoksesta enintään yhdeksi vuodeksi.

Yliopistossa ja *ammattikorkeakoulussa* opiskelija voidaan erottaa enintään yhdeksi vuodeksi.

Ks. myös *vilppi*.

Käsitteen tunnus: c530

Luokka: perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut

Käsittekaaviot: [Opiskelun keskeytyminen](#) ja [Kurinpitoon liittyviä käsitteitä](#)

552

asuntolasta erottaminen

sv uppsägning från elevhemmet <lukiokoulutus>

inte: uppsägning från studieboenden

en denial of access to dormitory accommodation

määritelmä

kurinpitorangaistus, jossa *opiskelija*, jonka tekemä *oppilaitoksen* tai *koulutuksen järjestäjän* asuntolan järjestyksen rikkominen tai vilpillinen menettely on vakava tai joka jatkaa epäasiallista käyttäytymistään *kirjallisen varoituksen* saatuaan, erotetaan *koulutuksen järjestäjän* asuntolasta

huomautus

Asuntolasta erottamista voidaan käyttää *lukiokoulutuksessa* ja *ammattillisessa koulutuksessa*, ja lukiolain (629/1998) ja ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaan se voidaan tehdä määräajaksi tai opintojen jäljellä olevaksi ajaksi.

uppsägning från studieboenden: Termiä uppsägning från studieboenden ei tule käyttää asuntolasta erottamisen vastineena, sillä sana studieboend viittaa ylipäänsä opiskelija-asuntoon, ei pelkästään asuntolaan.

Ks. myös *vilppi*.

Käsitteen tunnus: c528

Luokka: lukiokoulutus, ammatillinen koulutus

Käsittekaavio: [Kurinpitoon liittyviä käsitteitä](#)

6.8 Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa

553

<ammatillinen koulutus>

henkilökohtaistaminen

sv personlig tillämpning

en personalisation

määritelmä

toiminta, jossa tehdään *opiskelijan* aiemmin hankkiman *osaamisen tunnistaminen* ja *tunnustaminen* sekä suunnitellaan opiskelijan tarvitseman *osaamisen hankkiminen* ja *osoittaminen* ja tarvittavat ohjaus- ja tukitoimet

huomautus

Määritelmän ilmaisu ”suunnitellaan opiskelijan tarvitseman osaamisen hankkiminen ja osoittaminen” kattaa tarvittaessa *ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeamisen* ja *osaamisen arvioinnin mukauttamisen*.

Henkilökohtaistaminen tehdään opiskelijan esittämien asiakirjojen ja muiden selvitysten perusteella. Henkilökohtaistamisessa otetaan huomioon opiskelijan edellytykset ja valmiudet sekä hänen *urasuunnitelmansa*.

Määritelmässä mainittuihin ”tarvittaviin ohjaus- ja tukitoimiin” voivat opiskelijan tarpeesta riippuen sisältyä myös *opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot* ja *erityinen tuki (2)*.

Henkilökohtaistamisesta laaditaan *henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma*.

Ennen ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantuloa henkilökohtaistamisella tarkoitettiin ”näyttötutkintoon tai siihen valmistavaan *koulutukseen (2)* hakeutumisen, näyttötutkinnon suorittamisen ja tarvittavan ammattitaidon hankkimisen suunnittelua ja toteuttamista asiakaslähtöisesti”. Lain (531/2017) mukaisesti vuoden 2018 jälkeen ei ole enää näyttötutkintojärjestelmää eikä näyttötutkintoja, joten henkilökohtaistamisen käsite on muuttunut yllä kuvatun kaltaiseksi.

Käsitteen tunnus: c440

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaavio: [Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa](#)

554

urasuunnitelma

sv karriärplan

määritelmä

henkilökohtaiseen osaamiseen kehittämissuunnitelmaan sisältyvä suunnitelma, joka koskee toimenpiteitä, joilla edistetään *opiskelijan* työllistymistä tai jatko-opintoihin sijoittumista välittömästi *tutkinnon* tai *koulutuksen (2)* suorittamisen jälkeen

huomautus

Opiskelijan tavoitteena voivat olla esimerkiksi työllistyminen määrättyihin työtehtäviin, yrittäjyys tai jatko-opinnot.

Urasuunnitelma koskee opiskelijan opintojen aikaisen *osaamisen hankkimisen* sisällön ja toteutuksen suunnittelua sekä yksilöllisten valintojen tekemistä, jotta yksilön osaaminen vastaisi työelämän tarpeita ja edesauttaisi työllistymistä. Toisaalta urasuunnitelmaan voi sisältyä jatko-opintosuunnitelma taikka suunnitelma työelämään siirtymiseksi tai työuralla etenemiseksi.

Opetushallituksen ohjeistuksen mukaan urasuunnitelman sisältöön vaikuttavista tekijöistä sovitaan opintojen aloittamisesta lähtien tutkinnon suorittamisen loppuun asti.

Käsitteen tunnus: c1728

Käsittekaavio: [Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa](#)

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

555

ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeaminen; ammatillisen tutkinnon ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeaminen

hakusana: poikkeaminen

en exception to vocational competence requirements or to key competence requirements

määritelmä

järjestely, jossa *ammattillisen perustutkinnon* suorittajan ei tarvitse osoittaa jotakin *tutkinnon perusteiden* edellyttämää osaamista

huomautus

Ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeaminen tehdään osana *henkilökohtaistamista*. Siitä on tehtävä päätös, josta *opiskelijalla* on oikeus hakea oikaisua.

Ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeaminen on mahdollista siinä tapauksessa, että *tutkinnon perusteiden* tai *valmentavan koulutuksen perusteiden* mukaiset *ammattitaitovaatimukset* tai *osaamistavoitteet (2)* ovat joko olosuhteet tai aiemmin hankittu osaaminen huomioiden joltakin osin *opiskelijalle* kohtuuttomia tai jos poikkeaminen on perusteltua opiskelijan vammaan tai terveydentilaan liittyvistä syistä.

Esimerkiksi maahanmuuttaja, joka ei ole koskaan opiskellut ruotsin kieltä, voi suorittaa vastaavan osaamispistemäärän suomen kieltä tai omaa äidinkieltään.

Käsitteen tunnus: c1308

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaavio: [Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa](#)

556

(vanhentunut)

hakeutumisen henkilökohtaistaminen

määritelmä

henkilökohtaistamisen osa, jossa *näyttötutkintoon* tai siihen valmistavaan *koulutukseen (1)* *hakeutuminen* suunnitellaan ja toteutetaan asiakaslähtöisesti

huomautus

Hakeutumisen henkilökohtaistamisessa selvitetään *hakijan* näyttötutkinnon suorittamiseen ja *opiskeluun* vaikuttavat lähtökohdat, soveltuva *tutkinto*, aiemmin hankittu osaaminen, koulutustarve sekä *ohjauksen* ja *erityisen tuen (2)* tarve. Hakeutumisvaiheeseen sisältyy hakijan saavutetun *osaamisen tunnistaminen* sekä osoitetun *osaamisen tunnustaminen*.

Henkilökohtaistaminen alkaa viimeistään silloin, kun *koulutuksen järjestäjä* vastaanottaa *hakemuksen (1)* ja käsittelee sen.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c441

Luokka: ammatillinen koulutus

557

(vanhentunut)

tutkinnon suorittamisen henkilökohtaistaminen

määritelmä

henkilökohtaistamisen osa, jossa *näyttötutkinnon* suorittaminen suunnitellaan ja toteutetaan asiakaslähtöisesti

huomautus

Tutkinnon suorittamisen henkilökohtaistamisessa etsitään *tutkinnon suorittajalle* soveltuvat ja perustellut tutkintosuoritustavat ja toteutetaan ne. Henkilökohtaistetussa tutkinnon suorituksessa noudatetaan *tutkinnon perusteissa* määriteltyjä *ammattitaitovaatimuksia*, *arviointin (2)* kriteereitä sekä *ammattitaidon osoittamistapoja*. Tutkintosuorituksiksi hyväksytään myös aikaisemmin osoitettu osaaminen (vrt. *osaamisen tunnustaminen*).

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c442

Luokka: ammatillinen koulutus

558

(vanhentunut)

tarvittavan ammattitaidon hankkimisen henkilökohtaistaminen

määritelmä

henkilökohtaistamisen osa, jossa *näyttötutkintoon* liittyvä tarvittavan ammattitaidon hankkiminen suunnitellaan ja toteutetaan asiakaslähtöisesti

huomautus

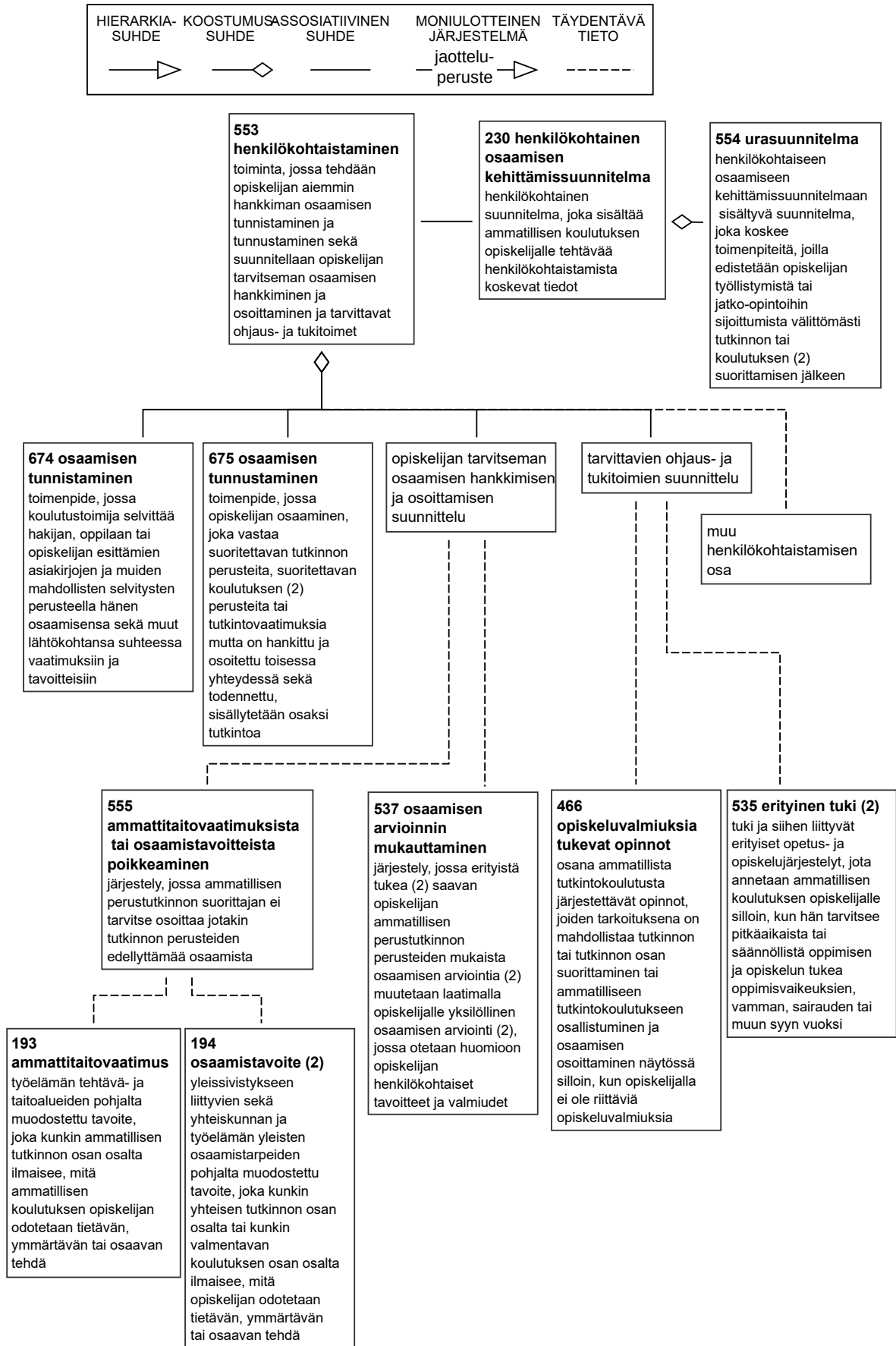
Tarvittavan ammattitaidon hankkiminen tarkoittaa *opiskelijan* osaamisen täydentämistä niiltä osin kuin tavoitteena oleva osaaminen tai ammattitaito on vielä vajaa.

Tarvittavan ammattitaidon hankkimisen henkilökohtaistaminen tarkoittaa sellaisten joustavien opiskelujärjestelyjen ja oppimismahdollisuuksien suunnittelua ja toteutusta sekä *oppimisympäristöjen* valintaa, joissa otetaan huomioon *opiskelijan* elämän- ja työtilanne, aikaisemmin hankittu osaaminen ja todetut oppimistarpeet ja oppimisvalmiudet. Ammattitaidon hankkimisen henkilökohtaistamisessa käytetään *ohjauksen*, neuvonnan ja *opetuksen (1)* menetelmiä sekä erilaisia tukitoimia.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c443

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaavio 63. Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa.

6.9 Opiskelijaliikkuvuus

559

opiskelijaliikkuvuus

sv studentmobilitet; studerandemobilitet; studentrörlighet

en student mobility; > credit mobility (1); > degree mobility

määritelmä

toiminta, jossa *opiskelija* tekee *tutkintoonsa* tai *henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaansa* sisältyviä opintoja muualla kuin varsinaisessa *oppilaitoksessaan*, *korkeakoulussaan (1)* tai koulutustyöpaikassaan tai jossa opiskelija suorittaa koko tutkintonsa maassa, johon on muuttanut opintojen suorittamista varten ja joka on muu kuin se maa, jossa hän on suorittanut *hakukelpoisuuden* antavan *pohjakoulutuksensa*

huomautus

Opiskelijaliikkuvuus on käsite, joka kattaa esimerkiksi kansainvälisen *opiskelijavaihdon*, kotimaisen opiskelijaliikkuvuuden (esimerkiksi korkeakoulujen (1) välisiin sopimuksiin perustuva kotimainen liikkuvuus, ks. *joustava opiskeluoikeus*) ja tutkintoon johtavan kansainvälisen opiskelijaliikkuvuuden.

Tutkinnon suorittamisen sisällä tapahtuvaa opiskelijaliikkuvuutta ovat mm. kansainvälinen *opiskelijavaihto* sekä *oppilaitoksen* tai korkeakoulun (1) ulkopuolella suoritettava työharjoittelu.

Opiskelijaliikkuvuudesta, jossa opiskelija suorittaa toisen maan oppilaitoksessa tai korkeakoulussa (1) osan lähtömaan tutkintoonsa sisältyvistä opinnoista, käytetään englanniksi termiä credit mobility.

Opiskelijaliikkuvuudesta, jossa opiskelija suorittaa koko tutkintonsa muussa maassa kuin siinä jossa on suorittanut korkeakoulun (1) hakukelpoisuuden antavan pohjakoulutuksensa, käytetään englanniksi termiä degree mobility.

Ruotsin yhdyssana-alkuosa "student-" on modernimpaa kieltä kuin "studerande-". Edellistä muotoa käytetään esimerkiksi opiskelijaviestinnässä, jälkimmäistä esimerkiksi *yliopistojen* johtosäännöissä.

Käsitteen tunnus: c531

Luokka: ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut

Käsittekaavio: [Opiskelijaliikkuvuus](#)

560

opiskelijavaihto; oppilasvaihto <lukiokoulutus>

sv studentutbyte; studerandeutbyte *n*

en student exchange; credit mobility (2) <tilastot>

määritelmä

toiminta, jossa *opiskelija* suorittaa osan yhden maan *oppilaitoksen* tai *korkeakoulun (1) tutkinnosta* toisen maan oppilaitoksessa tai korkeakoulussa (1)

huomautus

Opiskelijavaihto-termin englanninkielinen vastine on student exchange. Euroopan komission alainen tilastotietoa tuottava Eurostat käyttää kuitenkin termiä credit mobility erottaakseen käsitteen nk. degree mobility -käsitteestä (ks. määritelmät kohdasta *opiskelijaliikkuvuus*).

Ruotsin yhdyssana-alkuosa "student-" on modernimpaa kieltä kuin "studerande-". Edellistä muotoa käytetään esimerkiksi opiskelijaviestinnässä, jälkimmäistä esimerkiksi *yliopistojen* johtosäännöissä.

Käsitteen tunnus: c532

Käsittekaavio: [Opiskelijaliikkuvuus](#)

561

vaihto-opiskelija; vaihto-oppilas <lukiokoulutus>

sv utbytesstudent; utbyteselev <lukiokoulutus>

en exchange student

määritelmä

opiskelija, joka osallistuu *opiskelijavaihtoon*

huomautus

Käsitteen tunnus: c533

Käsittekaaviot: [Opiskelijan rooleja](#) ja [Opiskelijaliikkuvuus](#)

562

lähtevä vaihto-opiskelija

sv utresande utbytesstudent
en outgoing exchange student

määritelmä

vaihto-opiskelija, joka lähtee *oppilaitoksesta* tai *korkeakoulusta (1) opiskelijavaihtoon* toiseen maahan
huomautus
Käsitteen tunnus: c534

Käsittekaavio: [Opiskelijaliikkuvuus](#)

563

saapuva vaihto-opiskelija

mieluummin kuin: tuleva vaihto-opiskelija
sv inkommande utbytesstudent
en incoming exchange student

määritelmä

vaihto-opiskelija, joka saapuu *opiskelijavaihtoon oppilaitokseen* tai *korkeakouluun (1)* toisesta maasta
huomautus
Termiä tuleva vaihto-opiskelija ei suositella sen monitulkintaisuuden vuoksi.
Käsitteen tunnus: c535

Käsittekaavio: [Opiskelijaliikkuvuus](#)

564

joustava opiskeluoikeus; joustava opinto-oikeus; JOO

hakusana: JOO-opinnot; JOO-opiskelija

määritelmä

määräaikainen *opiskeluoikeus*, joka mahdollistaa suomalaisen *yliopiston opiskelijalle tutkintoonsa* sisällytettävien opintojen suorittamisen toisessa suomalaisessa yliopistossa

huomautus

Joustavaa opiskeluoikeutta koskeva kansallinen sopimus, nk. JOO-sopimus, on tehty 11. kesäkuuta 2003. JOO-sopimuksen piiriin kuuluvat perustutkinto- ja jatkotutkinto-oikeuden saaneet opiskelijat. Joustavan opiskeluoikeuden tarkoittamat opinnot ovat lähtökohtaisesti sellaisia, joita ei ole tarjolla opiskelijan kotiyliopistossa, mutta jotka on mahdollista ja tarkoituksenmukaista liittää osaksi opiskelijan tutkintoa. JOO-opinnot ovat opiskelijalle maksuttomia, mutta opiskelijan kotiyliopisto sitoutuu suorittamaan korvauksen joustavan *opiskelijaliikkuvuuden* kustannuksista kohdeyliopistolle. JOO-opiskelijaksi pääseminen edellyttää kotiyliopiston puolta ja kohdeyliopiston vahvistusta määräaikaiselle *opiskeluoikeudelle*. Yliopistoilla on myös alueellisia JOO-sopimuksia yhteistyöyliopistojen ja *ammattikorkeakoulujen* kanssa.

Joustavan opiskeluoikeuden käyttäminen on *kotimaista opiskelijaliikkuvuutta*.

Käsitteen tunnus: c903

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: [Opiskelijaliikkuvuus](#)

565

<ammatillinen koulutus>

ulkomaanjakso

sv period av utbildning utomlands

määritelmä

ammatillisen koulutuksen opiskelijan henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelmaan kirjattu ajanjakso, jonka aikana opiskelijan *osaamisen hankkiminen* tapahtuu ulkomailla

huomautus

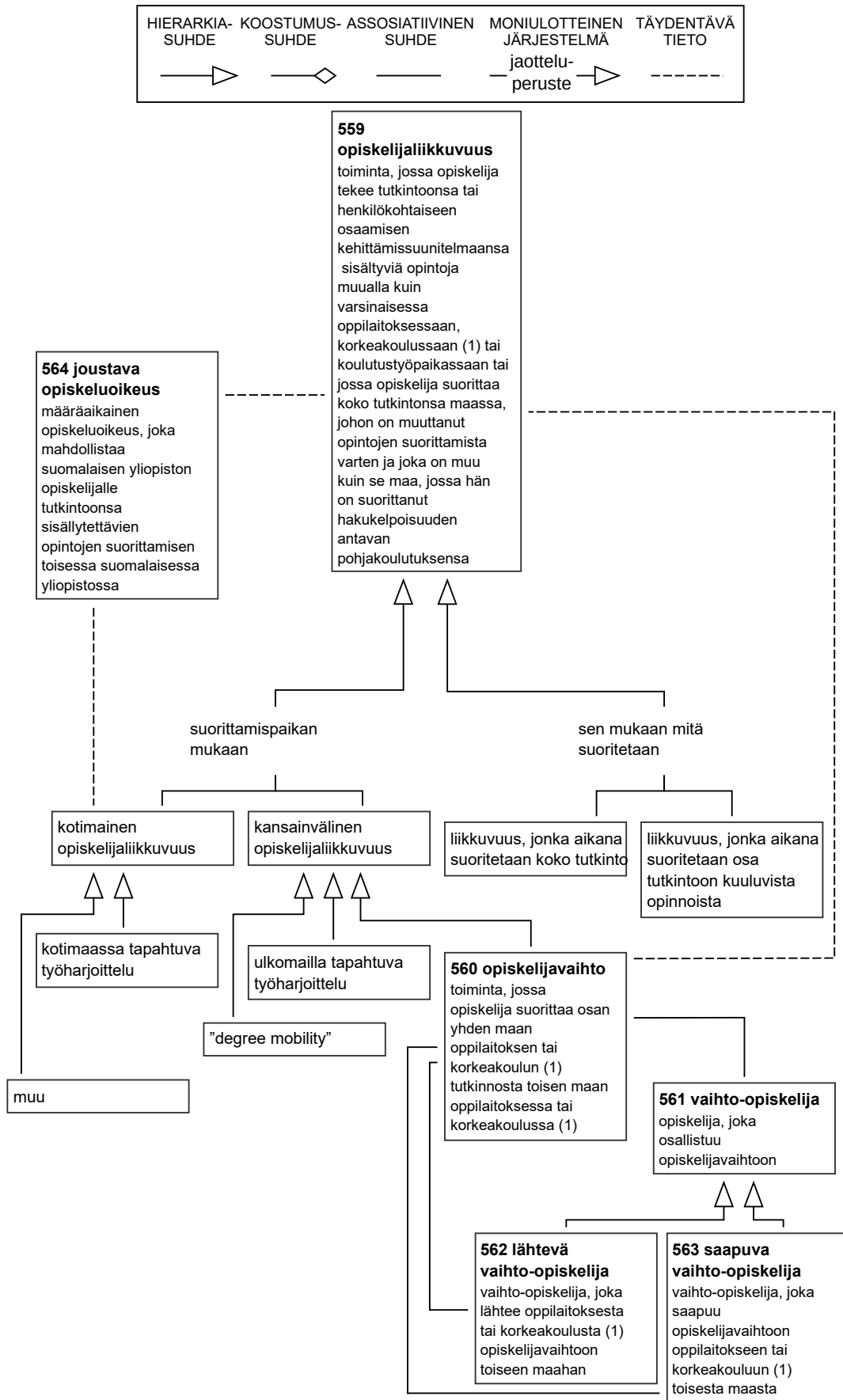
Osaamisen hankkiminen ulkomailla voi tapahtua *koulutussopimuksen* perusteella tai muulla sovitulla tavalla, kuten *opiskelijavaihdossa*.

Tietojärjestelmissä oletuksena on, että osaamisen hankkiminen tapahtuu kotimaassa, ja tämän vuoksi tietojärjestelmissä rajataan erikseen ainoastaan ne tapaukset, joissa osaamisen hankkiminen tapahtuu ulkomailla.

Käsitteen tunnus: c1729

Luokka: ammatillinen koulutus

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

Käsitekaavio 64. Opiskelijaliikkuvuus.

6.10 Työelämään tutustuminen ja työharjoittelu

566

työelämään tutustuminen; TET

määritelmä

perusopetukseen kuuluva jakso, jonka aikana *oppilas* tutustuu työelämään ja ammatteihin aidossa työympäristössä

huomautus

Käsitteen tunnus: c536

Luokka: perusopetus

Käsittekaavio: [Työelämään tutustuminen ja työharjoittelu](#)

567

kliininen harjoittelu

sv klinisk praktik

en clinical training

määritelmä

lääketieteen tai terveystieteiden *korkeakoulututkintoon* johtavan *koulutuksen (2)* tai erikoislääkärikoulutuksen aikana aidossa toimintaympäristössä tapahtuva harjoittelu

huomautus

Käsitteen tunnus: c1033

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: [Työelämään tutustuminen ja työharjoittelu](#)

568

auskultointi (1); tuomioistuinharjoittelu

sv auskultering

en court training

määritelmä

oikeustieteen *ylemmän korkeakoulututkinnon* jälkeen tuomioistuimessa suoritettavissa oleva harjoittelu

huomautus

Auskultointi (1) pätevöittää varatuomariksi, ja siinä perehdytään käräjäoikeuden, hovioikeuden ja hallinto-oikeuden lainkäyttötehtäviin.

Käsitteen tunnus: c538

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: [Työelämään tutustuminen ja työharjoittelu](#)

569

opetusharjoittelu

ei: auskultointi (2) (vanhentunut)

sv undervisningspraktik

en teaching practice

not: teacher training

määritelmä

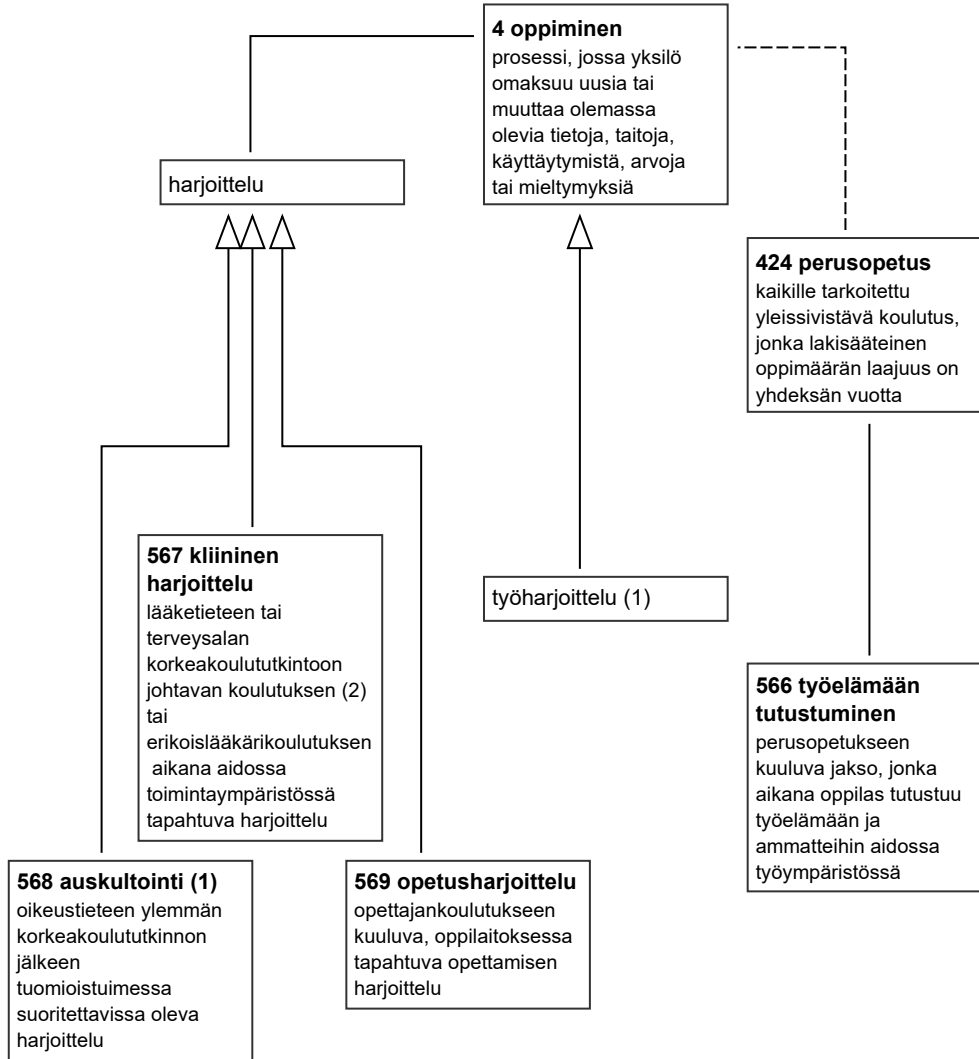
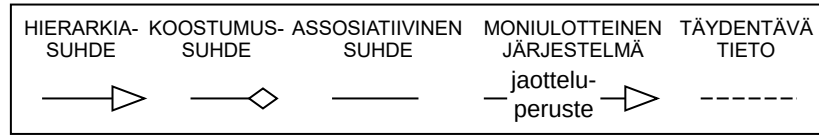
opettajankoulutukseen kuuluva, *oppilaitoksessa* tapahtuva *opettamisen* harjoittelu

huomautus

Käsitteen tunnus: c904

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: [Työelämään tutustuminen ja työharjoittelu](#)

Käsitekaavio 65. Työelämään tutustuminen ja työharjoittelu.

6.11 Oppilaan suoritukset, arvosanat ja näytöt

6.11.1 Todistus

570

todistus

en certificate; diploma (3); report card; ~ licence

määritelmä

asiakirja, joka todistaa *opetukseen (1)* tai *koulutukseen (1)* osallistumisesta, *koulutuksen (2)*, *tutkinnon*, *oppimäärän* tai *näytön* suorittamisesta, *oppimisen* tai opintojen etenemisestä tai muusta *oppijan* koulutusprosessiin liittyvästä tapahtumasta tai seikasta

huomautus

Esiopetuksessa käytettävä todistustyyppi on *lukuvuoden* päätteeksi annettava esiopetuksen *osallistumistodistus*.

Perusopetuksessa käytettävät todistustyytit ovat *lukuvuositolodistus*, *välitolodistus*, *päätötolodistus* ja *erotodistus* sekä *erityiseen tutkintoon* liittyvät todistukset eli *tolodistus perusopetuksen oppiaineen oppimäärän suorittamisesta*, *tolodistus osittain suoritettusta perusopetuksen oppimäärästä* ja *tolodistus perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisesta*.

Ammatillisessa koulutuksessa todistustyytit ovat *tutkintotodistus*, *tolodistus suoritetuista tutkinnon osista*, *tolodistus opiskelijän osaamisesta*, *tolodistus suoritettusta valmentavasta koulutuksesta*, *tolodistus suoritetuista koulutuksen osista* ja *tolodistus koulutukseen osallistumisesta* (yhtäältä *tutkintokoulutukseen* ja toisaalta *valmentavaan koulutukseen* osallistumisesta). Lisäksi ammatillisessa koulutuksessa voidaan antaa *tolodistus osaamisesta*.

Lukiokoulutuksessa käytettävät todistustyytit ovat *päätötolodistus*, *tolodistus lukion oppiaineen oppimäärän suorittamisesta* ja *erotodistus*. Päätötolodistukseen voi sisältyä liitteinä muita *tolodistuksia*.

Korkeakouluissa (1) käytettäviin todistustyypeihin kuuluu muiden muassa *tutkintotodistus*. Lisäksi korkeakouluissa (1) annetaan *tolodistuksia* esimerkiksi *erikoistumiskoulutuksen* suorittamisesta. Korkeakoulun (1) opiskelijalle voidaan antaa *tolodistus suoritetuista opinnoista* myös *opiskelun* kestäessä. *Yliopistojen* ja *ammattikorkeakoulujen* *tolodistuksista* säädetään *asetuksissa 794/2004* ja *1129/2014*.

Vapaassa sivistystyössä yleisimmin käytettävä todistustyyppi on *osallistumistodistus*. Käytössä on myös *tolodistus opiskelijän osaamisesta*.

Käsitteen tunnus: c1386

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulutus, vapaa sivistystyö

Käsittekaaviot: [Todistus](#) ja [Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät tolodistukset](#)

571

päätötolodistus

ei: päästötolodistus (vanhentunut)

sv avgångsbetyg *n*

en school-leaving certificate; diploma (2)

määritelmä

tolodistus tietyn *koulutuksen (2)* koko *oppimäärän* suorittamisesta

huomautus

Käsite päätötolodistus on käytössä mm. *perusopetuksessa*, *lukiokoulutuksessa* sekä *taiteen perusopetuksessa* (kuten musiikki- ja tanssiopistoissa).

Ks. myös *perusopetuksen päätötolodistus*, *lukion päätötolodistus*.

Käsitteen tunnus: c539

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus

Käsittekaaviot: [Todistus](#) ja [Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät tolodistukset](#)

572

todistus lisäopetuksessa suoritetuista opinnoista <perusopetuksen lisäopetus>; todistus suoritetuista opinnoista (1) <lukiokoulutus>

sv betyg *n* över slutförda studier <lukiokoulutus>

en transcript of completed studies <perusopetuksen lisäopetus, lukiokoulutus>; > transcript of completed study units <lukiokoulutus>

määritelmä

todistus, jossa on tieto *oppilaan* tai *opiskelijan opintosuorituksista*

huomautus

Suoritetuista opinnoista voidaan antaa todistus opintojen aikana tai keskeytyneen *koulutuksen (2)* jälkeen.

Todistus lisäopetuksessa suoritetuista opinnoista annetaan *perusopetuksen lisäopetuksen* opiskelijalle, joka on suorittanut vain osan opinnoista hyväksytysti tai keskeyttänyt opintonsa.

Lukiokoulutuksessa todistus suoritetuista opinnoista (1) ei kuulu lukiokoulutuksen *opetussuunnitelman perusteissa* lueteltuihin todistustyypeihin, mutta lukiokoulutuksessa voidaan antaa todistus suoritetuista opinnoista (1) esimerkiksi jos opiskelija opiskeluaikanaan tarvitsee todisteen opiskelijastatuksestaan.

transcript of completed studies / transcript of completed study units: *Lukiokoulutuksessa* englanninkielinen termi transcript of completed studies on suositettavampi (kuin transcript of completed study units), sillä opintosuoritukset eivät välttämättä ole *opintojaksuja*.

Vrt. *ammattillisen koulutuksen* käsitteet *todistus suoritetuista tutkinnon osista* ja *todistus suoritetuista koulutuksen osista*.

Vrt. *opintosuoritusote*, *erotodistus*.

Käsitteen tunnus: c546

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus

Käsitekaavio: [Todistus](#)

573

opintosuoritusote; opintorekisteriote; ote opintosuoritusrekisteristä

sv studieprestationsutdrag *n*

en transcript of study records

määritelmä

koulustoitimijan antama asiakirja, jossa on tieto *opiskelijan* rekisteröidyistä *opintosuorituksista*

huomautus

Lukiokoulutuksessa käsite opintosuoritusote on käytössä, mutta siitä ei ole säädetty lukiolainsäädännössä.

Korkeakouluissa (1): Tarvitessaan todisteen opintosuorituksistaan opiskelija voi ladata *korkeakoulun (1)* tietojärjestelmästä epävirallisen sähköisen opintosuoritusotteen tai tilata virallisen, allekirjoituksella ja korkeakoulun (1) leimoilla varmennetun opintosuoritusotteen.

Vrt. *todistus suoritetuista opinnoista (1)* ja *erotodistus*.

Käsitteen tunnus: c1625

Luokka: ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulutus

Käsitekaavio: [Todistus](#)

574

todistus suoritetuista tutkinnon osista; todistus tutkinnon osan suorituksesta

en certificate of completed qualification units

määritelmä

todistus, jonka *koulutuksen järjestäjä* antaa *opiskelijalle ammatillisen tutkinnon osan* tai osien suorittamisesta

huomautus

Ennen 1.1.2018 voimaan astunutta ammatillisen koulutuksen refomia todistuksen suoritetuista tutkinnon osista antoi *tutkinnon suorittajalle tutkintotoimikunta*.

Vrt. *todistus suoritetuista koulutuksen osista* sekä *todistus suoritetuista opinnoista (1)*.

Käsitteen tunnus: c547

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaavio: [Todistus](#)

575

todistus suoritetuista koulutuksen osista

määritelmä

todistus, jonka *koulutuksen järjestäjä* antaa *opiskelijalle valmentavan koulutuksen* osan tai osien suorittamisesta

huomautus

Käsite todistus suoritetuista koulutuksen osista on käytössä *ammattilliseen koulutukseen valmentavassa koulutuksessa* sekä *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavassa koulutuksessa*.

Vrt. *todistus suoritetuista tutkinnon osista* sekä *todistus suoritetuista opinnoista (1)*.

Käsitteen tunnus: c1682

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaavio: [Todistus](#)

576

todistus suoritetusta koulutuksesta; > todistus suoritetusta valmentavasta koulutuksesta <amatillinen koulutus>

en certificate of completed education and training; > certificate of completed preparatory education and training <todistus suoritetusta valmentavasta koulutuksesta>

määritelmä

todistus, joka annetaan *tutkintoon* johtamattoman *koulutuksen (2)* suorittamisesta

huomautus

Esimerkkejä tutkintoon johtamattomista koulutuksista (2), joista saa todistuksen, ovat *ammattilliseen koulutukseen valmentava koulutus* ja *työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus*.

Muita esimerkkejä tutkintoon johtamattomista koulutuksista (2), joista saa todistuksen, ovat *perusopetuksen lisäopetus* ja *yliopistoissa* erilliset *opettajan* pedagogiset opinnot.

Vrt. *tutkintokoulutuksesta* annettava *tutkintotodistus*.

Käsitteen tunnus: c545

Luokka: perusopetus, ammatillinen koulutus, korkeakoulut

Käsitekaavio: [Todistus](#)

577

tutkintotodistus

sv examensbetyg *n*

en qualification certificate <amatillinen koulutus>; degree certificate <korkeakoulut>; degree diploma <korkeakoulut>; < certificate (2)

määritelmä

suoritetusta *tutkinnosta* annettava *todistus*

huomautus

Tutkintotodistus on käsitteenä käytössä *lukiokoulutuksessa*, *ammattillisessa koulutuksessa* ja *korkeakouluissa (1)*. Lukiokoulutuksessa tutkintotodistuksena pidetään *ylioppilastutkintotodistusta*.

Tutkintotodistuksiin voidaan rinnastaa myös *perusopetuksen päättötodistus* ja *lukion päättötodistus*, mutta ne eivät ole tutkintotodistuksia, sillä *perusopetuksen* tai lukiokoulutuksen *oppimäärän* suorittamista ei tavata pitää tutkinnon suorittamisena.

certificate, diploma: Englannin termeillä certificate ja diploma viitataan todistuksen lisäksi joskus myös tutkintoon. Certificate viittaa myös muihin todistuksiin kuin tutkintotodistukseen, mutta sitä voidaan käyttää termin tutkintotodistus käännöksenä, kun kontekstista on muuten selvää, että kyseessä on tutkintotodistus (esim. käännettäessä tutkintotodistuksen otsikkoa).

Vrt. *todistus suoritetusta koulutuksesta*.

Käsitteen tunnus: c550

Luokka: lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulut

Käsitekaaviot: [Todistus](#), [Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät todistukset](#), [Tutkintotodistus](#) ja [Tutkinto](#)

578

osallistumistodistus; > todistus tutkintokoulutukseen osallistumisesta <ammatillinen koulutus>;
> todistus valmentavaan koulutukseen osallistumisesta <ammatillinen koulutus>

en certificate of participation in VET <ammatillinen koulutus>; > certificate of participation in education and training to complete a qualification <todistus tutkintokoulutukseen osallistumisesta>; > certificate of participation in preparatory education and training <todistus valmentavaan koulutukseen osallistumisesta>

määritelmä

todistus opetukseen (1) tai *koulutukseen (2)* osallistumisesta

huomautus

Esiopetuksessa on käytössä *lukuvuoden* päätteeksi annettava esiopetuksen osallistumistodistus.

Osallistumistodistus annetaan myös esimerkiksi *perusopetukseen valmistavaan opetukseen* osallistumisesta, maahanmuuttajien oman äidinkielen *opetukseen (2)* osallistumisesta ja *muuhun ammatilliseen koulutukseen* osallistumisesta.

Ammatillisessa koulutuksessa ovat käytössä käsitteet todistus tutkintokoulutukseen osallistumisesta ja todistus valmentavaan koulutukseen osallistumisesta.

Käsitteen tunnus: c549

Luokka: esiopetus, perusopetus, ammatillinen koulutus

Käsitekaavio: [Todistus](#)

579

kielitodistus

sv språkintyg *n*; > intyg *n* över avlagd allmän språkexamen <yleisestä kielitutkinnosta>

en certificate of language proficiency; language proficiency certificate

määritelmä

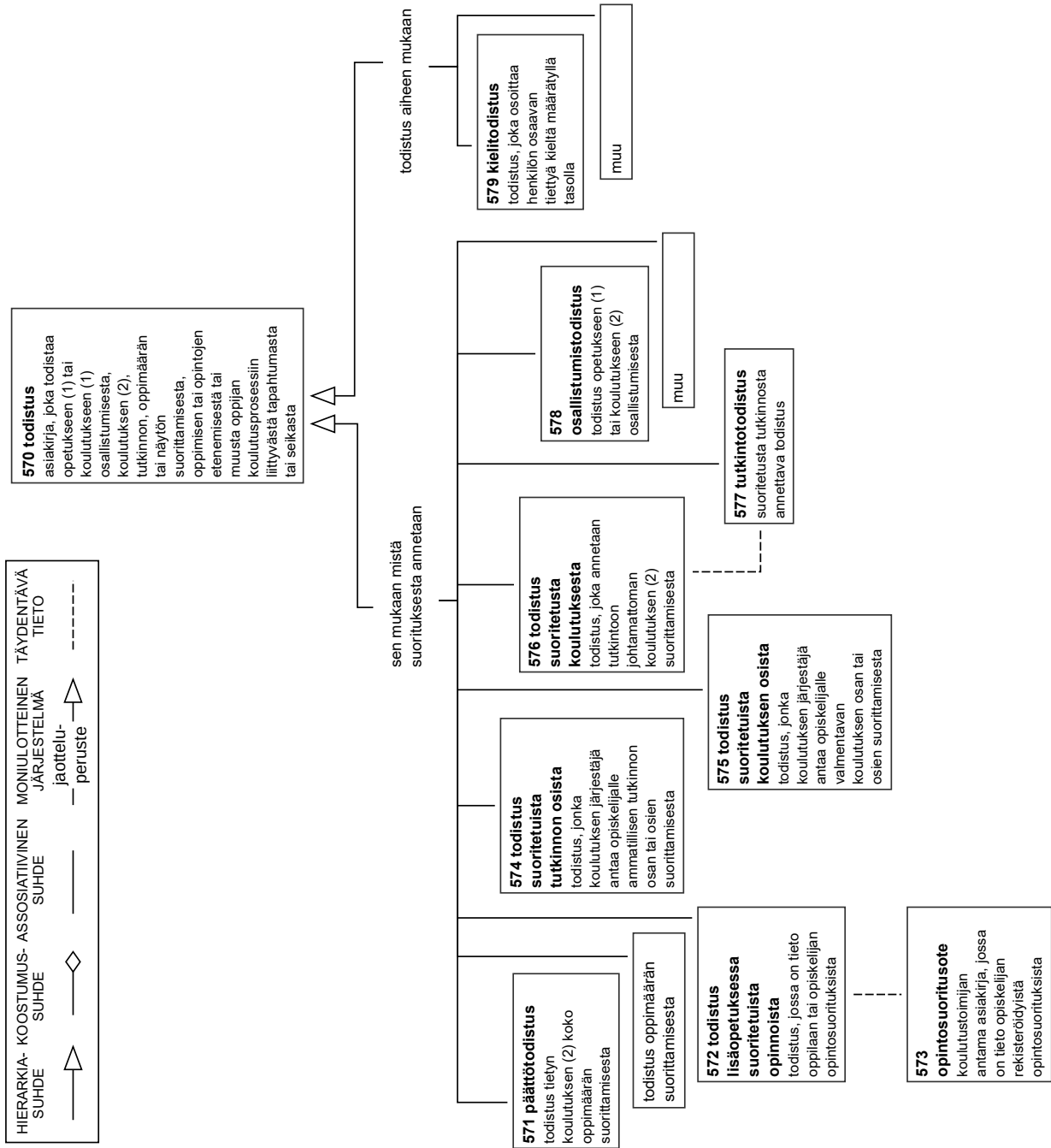
todistus, joka osoittaa henkilön osaavan tiettyä kieltä määrätyllä tasolla

huomautus

Käsitteen tunnus: c559

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsitekaavio: [Todistus](#)

Käsitekaavio 66. Todistus.

580

välitodistus

sv mellanbetyg *n*
sökord: periodbetyg *n*
en interim report card

määritelmä

perusopetuksessa lukuvuoden aikana, muulloin kuin lopussa, annettava *todistus*

huomautus

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaan lukuvuoden aikana voidaan antaa välitodistuksia *opetuksen järjestäjän opetussuunnitelmassa* päätettävällä tavalla. Välitodistuksen sisällöstä määrätään perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa.

Vrt. *lukuvuositolistus* sekä mm. *lukiokoulutuksessa* käytettävä käsite *opintosuoritusote*.

Käsitteen tunnus: c558

Luokka: perusopetus

Käsitekaavio: [Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät todistukset](#)

581

lukuvuositolistus

en school year report card

määritelmä

perusopetuksessa lukuvuoden päättyessä annettava *todistus*

huomautus

Käsitteen tunnus: c557

Luokka: perusopetus

Käsitekaavio: [Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät todistukset](#)

582

perusopetuksen päättötodistus

en primary and lower secondary education certificate; basic education certificate
not: final certificate

määritelmä

päättötodistus perusopetuksen koko *oppimäärän* suorittamisesta

huomautus

Käsitteen tunnus: c540

Käsitekaavio: [Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät todistukset](#)

583

lukion päättötodistus

sv avgångsbetyg *n* från gymnasiet
en general upper secondary education certificate
not: high school diploma

määritelmä

päättötodistus lukiokoulutuksen koko *oppimäärän* suorittamisesta

huomautus

Amerikanenglannin termi high school diploma viittaa suunnilleen Suomen lukion päättötodistusta vastaavaan käsitteeseen Yhdysvalloissa. Termiä ei kuitenkaan voi käyttää suomalaisesta lukion päättötodistuksesta.

Ks. myös *lukio (1)*.

Käsitteen tunnus: c541

Luokka: lukiokoulutus

Käsitekaaviot: [Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät todistukset](#) ja [Tutkintotodistus](#)

584

todistus perusopetuksen oppiaineen oppimäärän suorittamisesta

määritelmä

todistus perusopetuksen jonkin *oppiaineen oppimäärän* suorittamisesta

huomautus

Käsitteen tunnus: c542

Luokka: perusopetus

Käsitekaavio: [Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät todistukset](#)

585

todistus osittain suoritetusta perusopetuksen oppimäärästä

määritelmä

todistus perusopetuksen oppimäärän osan suorittamisesta

huomautus

Todistus voidaan antaa esimerkiksi yhden *vuosiluokan* oppimäärän suorittamisesta.

Käsitteen tunnus: c543

Luokka: perusopetus

Käsitekaavio: [Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät todistukset](#)

586

todistus perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisesta

määritelmä

todistus perusopetuksen koko *oppiaineen oppimäärän* suorittamisesta

huomautus

Käsitteen tunnus: c544

Luokka: perusopetus

Käsitekaavio: [Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät todistukset](#)

587

todistus lukion oppiaineen oppimäärän suorittamisesta

sv betyg *n* över en slutförd lärokurs i ett läroämne inom gymnasieutbildningen

en certificate for completion of a subject syllabus

määritelmä

todistus lukiokoulutuksen jonkin *oppiaineen oppimäärän* suorittamisesta

huomautus

Käsitteen tunnus: c887

Luokka: lukiokoulutus

Käsitekaavio: [Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät todistukset](#)

588

<lukiokoulutus>

todistus suullisesta kielitaidosta; todistus suullisen kielitaidon kokeen suorittamisesta

sv intyg *n* över muntlig språkfärdighet

en certificate of oral skills

määritelmä

todistus, joka annetaan *lukion päättötodistuksen* liitteenä kielen suullisen kielitaidon kokeen suorittamisesta

huomautus

Käsitteen tunnus: c1057

Luokka: lukiokoulutus

Käsitekaavio: [Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät todistukset](#)

589

lukiodiplomitodistus

en certificate of a general upper secondary school diploma

määritelmä

todistus, joka annetaan *lukion päättötodistuksen* liitteenä *lukiodiplomin* suorittamisesta

huomautus

Käsitteen tunnus: c1678

Luokka: lukiokoulutus

Käsittekaavio: [Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät todistukset](#)

590

puheviestintätaitojen päättökokeen todistus; puhvi-todistus <arkikielessä>

hakusana: puheviestintätaitojen päättökoe; puhvi-koe

en certificate of final examination for oral communications skills

not: certificate for puhvi test; puhvi certificate

search term: final examination for oral communications skills

määritelmä

todistus, joka annetaan *lukiokoulutuksen* aikana puheviestintätaitojen päättökokeen suorittamisesta

huomautus

Puheviestintätaitojen päättökoe (engl. final examination for oral communications skills) on Opetushallituksen vuosittain lukiolaisille ja *ammattillisen peruskoulutuksen opiskelijoille* laatima koe, jossa arvioidaan opiskelijan puhe- ja vuorovaikutustaitoja. Kokeen järjestämisestä päätetään paikallisesti.

certificate for puhvi test; puhvi certificate: Näitä termimuotoja ei tulisi käyttää, sillä englannin kielen termissä ei pitäisi käyttää suomenkielistä lyhennettä.

Käsitteen tunnus: c1680

Luokka: lukiokoulutus

591

erotodistus <perusopetus, lukiokoulutus>; > todistus lukiosta eroamisesta <lukiokoulutus>; > todistus suoritetuista opinnoista (2) <lukiolaissa 714/2018>

sv skiljebetyg *n*

en certificate of termination of studies <perusopetus, lukiokoulutus>

rather than: > proof of completed study units <lukiokoulutus>

not: certificate of resignation; > certificate of resignation from general upper secondary school <lukiokoulutus>

määritelmä

todistus, josta ilmenevät todistuksen antamisajankohtaan mennessä suoritettut opinnot ja joka annetaan *perusopetuksen oppilaalle*, joka vaihtaa toiseen *peruskouluun (1)*, eroaa koulusta kesken perusopetuksen *oppimäärän* suorittamista tai ei ole saanut *oppivelvollisuutta* suoritetuksi oppivelvollisuusiän aikana, taikka *lukiokoulutuksen opiskelijalle*, joka eroaa *lukiosta (1)* ennen lukiokoulutuksen koko oppimäärän suorittamista tai jonka *opiskeluoikeus* on päättynyt kesken lukiokoulutuksen

huomautus

Perusopetuksen erotodistuksesta säädetään perusopetusasetuksessa (852/1998).

Lukiokoulutuksessa erotodistus annetaan myös opiskelijalle, jonka opiskeluoikeus päättyy kesken *lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen* oppimäärän suorittamisen. Lukiokoulutuksen erotodistuksesta säädetään lukioasetuksessa (810/1998).

certificate of resignation; certificate of resignation from general upper secondary school:

Erotodistuksen vastineena ei pitäisi käyttää sanan "resignation" sisältäviä termejä, sillä verbi "resign" viittaa työstä irtisanoutumiseen, ei *opiskelupaikan* jättämiseen, ja lisäksi 'resignation' tapahtuu aina henkilön omasta aloitteesta.

Käsitteen tunnus: c548

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus

Käsittekaavio: [Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät todistukset](#)

592

ylioppilastutkintotodistus

sv studentexamensbetyg *n*

en matriculation examination certificate

määritelmä

tutkintotodistus ylioppilastutkinnon suorittamisesta

huomautus

Ks. myös *lukion päättötodistus*.

Käsitteen tunnus: c551

Luokka: yleinen/yhteinen, lukiokoulutus

Käsittekaaviot: [Hakukelpoisuus](#), [Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät todistukset](#) ja [Tutkintotodistus](#)

593

(vanhentunut)

ammattillisen peruskoulutuksen päättötodistus

määritelmä

ammattillisen peruskoulutuksen tutkintotodistuksen osa, johon on merkitty tiedot kaikkien *ammattilliseen perustutkintoon* kuuluvien *tutkinnon osien* suorittamisesta

huomautus

Toisen osan ammattillisen peruskoulutuksen tutkintotodistuksesta muodostaa *näyttötodistus*.

Ammattillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c886

Käsittekaavio: [Hakukelpoisuus](#)

594

(vanhentunut)

näyttötodistus

määritelmä

ammattillisen peruskoulutuksen tutkintotodistuksen osa, johon on merkitty *opiskelijan* hyväksytysti suorittamat *näytöt*

huomautus

Ammattillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c552

Luokka: ammattillinen koulutus

595

(vanhentunut)

näyttötutkintotodistus

en competence-based qualification; certificate of skills demonstration

määritelmä

tutkintotodistus ammattillisen tutkinnon suorittamisesta *näyttötutkintona*

huomautus

Näyttötutkintotodistuksen voi saada *ammattillisen perustutkinnon*, *ammattitutkinnon* tai *erikoisammattitutkinnon* suorittamisesta.

Ammattillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c553

Luokka: ammattillinen koulutus

596
(vanhentunut)
ammattikirja

määritelmä

Opetushallituksen hyväksymä asiakirja, jonka voi saada *ammattillisen perustutkinnon*, *ammattitutkinnon* tai *erikoisammattitutkinnon* hyväksytysti suorittanut henkilö ja johon tehty merkintä *tutkinnosta* tai *tutkinnon osasta* on erilliseen todistukseen verrattava *todistus* tutkinnon tai sen osan suorittamisesta

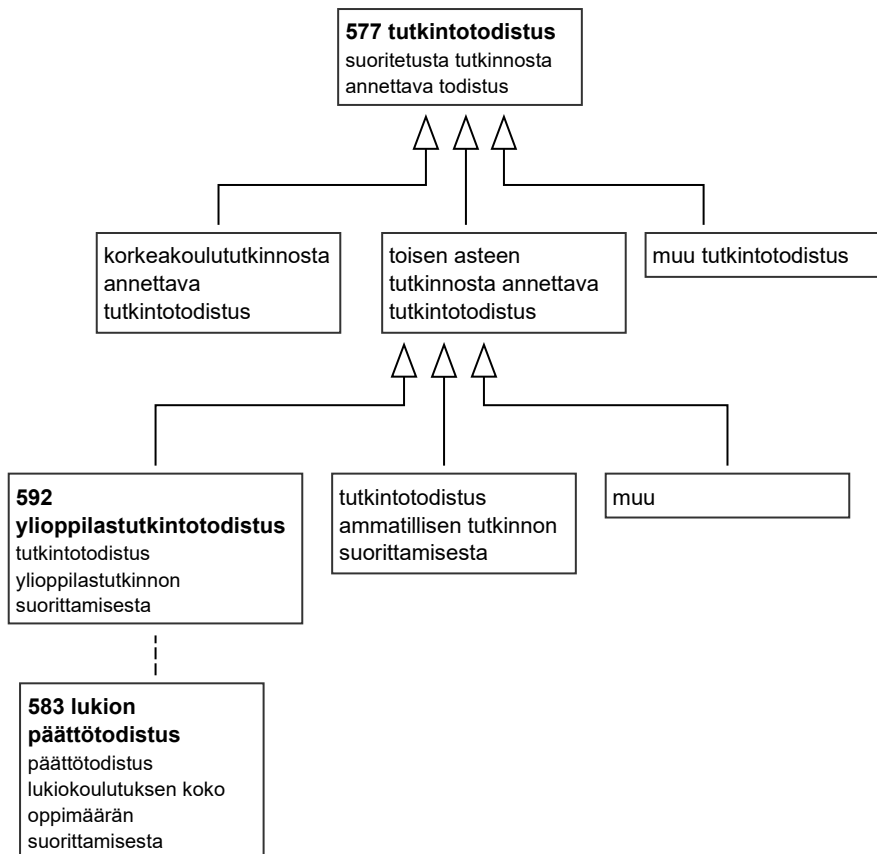
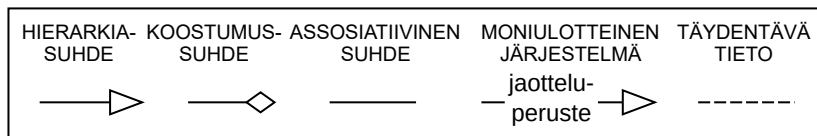
huomautus

Ammattikirjaan merkitään seuraavat tiedot: ammattikirjan haltija henkilötunnuksineen, suoritettut tutkinnot ja tutkinnon osat, muut *koulutukset (2)* ja *pätevyydet* sekä työ- ja muut palvelussuhteet.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c554

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaavio 68. Tutkintotodistus.

6.11.2 Tutkinto

597

tutkinto

sv examen

en qualification (1); degree (1) <korkeakoulut>; < certificate (1) <sekä tutkinnosta että todistuksesta>; < diploma (1) <sekä tutkinnosta että todistuksesta>; ~ studies (3) <tutkinnon edellytyksenä oleva koulutus (2)>

määritelmä

opetuksesta (1) vastaavan viranomaisen vahvistamien vaatimusten mukainen suoritus, josta tehdään hallintopäätös

huomautus

Tutkinnon saaminen edellyttää A) jonkin **koulutuksen (2)** suorittamista ja/tai B) osallistumista **tutkintotilaisuuteen** ja tilaisuudessa annetun suorituksen hyväksymistä. Esimerkiksi filosofian maisterin tutkinto edellyttää tietyn koulutuksen (2) läpikäymistä, kun taas esimerkiksi **näyttö** edellyttää tutkintotilaisuuteen osallistumista ja tilaisuudessa annetun suorituksen hyväksymistä. **Ylioppilastutkinto** puolestaan edellyttää kumpaakin: A) **lukiokoulutuksen** suorittamista sekä B) tutkintotilaisuuteen osallistumista ja suorituksen hyväksymistä.

Se, mitä viranomaisen vahvistamien vaatimusten mukaisia suorituksia pidetään tutkintoina, perustuu osin konventioihin. Esimerkiksi **perusopetuksen** ja lukiokoulutuksen koko **oppimääriä** ei pidetä tutkintoina eikä niiden suorittamista tutkinnon suorittamisena.

certificate, diploma: Englannin termit certificate ja diploma viittaavat tutkinnon lisäksi todistukseen (ks. **tutkintotodistus**).

studies: Englanniksi suomen tutkinto-termin vastineena voidaan joissakin tilanteissa käyttää myös termiä studies. Tällöin on yleensä kyseessä terminologisesti epätäsmällinen kielenkäyttö, jossa suomen termillä tutkinto viitataan tutkinnon edellytyksenä olevaan **koulutukseen (2)**.

Käsitteen tunnus: c560

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsitekaaviot: **Koulutusjärjestelmä, Tutkintorakenne, Tutkinnon rakenne (osien pakollisuuden mukaan), Ammatillisten tutkintojen rakenne, Osaamistavoitteet, Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan, Tutkinto, Ulkomainen tutkinto, Aiemmat ammatilliset tutkinnot, Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen ja Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut**

598

tutkintonimike

hakusana: tutkinnon nimi

sv examensbenämning; ~ akademisk grad

en qualification title <toisen asteen koulutus>; degree title <korkeakoulut>

määritelmä

nimike, jota henkilö voi käyttää suoritettuaan sen käyttöön oikeuttavan **tutkinnon**

huomautus

Ammatillisten perustutkintojen sekä **ammatti-** ja **erikoisammattitutkintojen** osalta tutkintonimikkeistä on 1.8.2015 lähtien päättänyt Opetushallitus.

Ammattikorkeakoulujen osalta tutkintonimikkeistä säädetään asetuksella (1129/2014).

Yliopistoissa tutkintonimikkeiden säätely ei ole yhtä yksityiskohtaisella tasolla kuin ammattikorkeakouluissa. Esimerkkejä yliopistojen tutkintonimikkeistä ovat filosofian maisteri, tekniikan tohtori ja proviisori.

Epätäsmällisessä kielenkäytössä termiä tutkintonimike käytetään joskus myös viitattaessa tutkinnon nimeen. Tutkinnon nimi ja tutkintonimike ovat kuitenkin kaksi eri käsitettä. Esimerkki tutkinnon nimestä on "filosofian maisterin tutkinto" ja esimerkki tutkintonimikkeestä "filosofian maisteri".

Ruotsin termi akademisk grad ei viittaa tutkintonimikkeeseen eikä tutkintoon, vaan arvoon (esimerkiksi kunniatohtorin arvo).

Käsitteen tunnus: c588

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsitekaavio: **Tutkinto**

599

perusasteen tutkinto

sv examen på grundstadiet; examen på grundnivå
en comprehensive school qualification; basic education qualification

määritelmä

perusopetuksen oppimäärän mukainen *tutkinto*

huomautus

Suomessa Tilastokeskus käyttää ruotsinkielistä termiä examen på grundnivå.

Käsitteen tunnus: c561

Luokka: yleinen/yhteinen, perusopetus

Käsitekaavio: [Tutkinto](#)

600

toisen asteen tutkinto

sv examen på andra stadiet
en upper secondary qualification

määritelmä

toisen asteen koulutuksessa suoritettava *tutkinto*

huomautus

Toisen asteen tutkintoja ovat esimerkiksi *lukiokoulutuksen tutkinnot* (*ylioppilastutkinto*, *EB-tutkinto*, *IB-tutkinto*, *Reifeprüfung-tutkinto*) ja *ammattillinen tutkinto*.

Käsitteen tunnus: c562

Luokka: yleinen/yhteinen, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus

Käsitekaaviot: [Tutkinto](#), [Toisen asteen tutkinnot](#) ja [Aiemmat ammatilliset tutkinnot](#)

601

korkeakoulututkinto

sv högskoleexamen
en > university degree <yliopistotutkinto>; > university of applied sciences degree <ammattikorkeakoulututkinto>; academic degree; degree (2)
rather than: higher education degree
not: polytechnic degree <ammattikorkeakoulututkinto> (obsolete)

määritelmä

toisen asteen tutkinnon jälkeen *korkeakoulussa (1)* suoritettava *tutkinto*

huomautus

Käsitteen tunnus: c573

Käsitekaaviot: [Opintokokonaisuus ja opintojakso](#), [Tutkinto](#), [Korkeakoulututkinto](#) ja [Aiemmat ammatilliset tutkinnot](#)

602

kielitutkinto

hakusana: kielikoe (2)

sv språkexamen
en language proficiency test (2)
search term: TOEFL

määritelmä

kielitaidon osoittamiseen tarkoitettu *tutkinto*

huomautus

Kielitutkintoja ovat *yleiset kielitutkinnot* ja *valtionhallinnon kielitutkinto*.

Viranomaisten määrittelemien kielitutkintojen lisäksi on olemassa esimerkiksi kaupallisten tahojen järjestämiä kokeita, kuten TOEFL-kielikoe.

Käsitteen tunnus: c581

Käsitekaavio: [Tutkinto](#)

603

yleinen kielitutkinto

en national certificate of language proficiency
not: national language examination

määritelmä

kielitaidon hankkimistavasta riippumaton, toiminnallisen kielitaidon osoittamiseksi järjestetty *kielitutkinto*

huomautus

Yleisellä kielitutkinnolla mitataan viestinnällistä kielitaitoa tehtävissä, joita aikuinen voi kohdata henkilökohtaisissa, julkisissa, *koulutukseen (1)* ja työhön liittyvissä kielenkäyttötilanteissa, joissa puhutaan, kuunnellaan, kirjoitetaan tai luetaan vierasta kieltä joko Suomessa tai ulkomailla.

Yleisen kielitutkinnon voi suorittaa seuraavissa kielissä: englanti, espanja, italia, ranska, ruotsi, saame, saksa, suomi, venäjä (tilanne v. 2014).

Englannin sana examination viittaa koetilaisuuteen, joten termimuotoa national language examination ei suositella yleisen kielitutkinnon vastineeksi.

Käsitteen tunnus: c582

Käsitekaavio: [Tutkinto](#)

604

valtionhallinnon kielitutkinto

en public administration language examination

määritelmä

julkishallinnon *henkilöstöltä* vaadittavan toisen kotimaisen kielen hallinnan osoittamiseen tarkoitettu *kielitutkinto*

huomautus

Laissa julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta (*424/2003*) käsitteestä käytetään termiä valtionhallinnon kielitutkinto. Tutkintoa käytetään kuitenkin nykyisin paitsi valtion, myös esimerkiksi kuntien ja evankelis-luterilaisen kirkon palveluksessa olevalta henkilöstöltä vaadittavan kielitaidon osoittamiseen. Tässä mielessä termi on suppea.

Valtionhallinnon kielitutkinnosta suositellaan käyttämään englanninkielistä termiä public administration language examination mieluummin kuin termiä state administration language examination, sillä edellinen kattaa valtionhallinnon lisäksi muun julkishallinnon, kuten kunnallishallinnon ja kirkon. Termiä state administration language examination on kuitenkin käytetty lain *424/2003 englanninkielisessä käännöksessä*.

Käsitteen tunnus: c583

Käsitekaavio: [Tutkinto](#)

605

auktorisoidun kääntäjän tutkinto

sv examen för auktoriserade translatorer

en examination for authorised translators; authorised translators' examination

määritelmä

tutkinto, joka järjestetään auktorisoidun kääntäjän ammatinharjoittamisessa tarvittavan kieli-, kääntämis- ja muun taidon osoittamiseksi

huomautus

Käsitteen tunnus: c584

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsitekaavio: [Tutkinto](#)

606

(vanhentunut)

opetussuunnitelmaperusteinen tutkinto

määritelmä

opetussuunnitelmaan (2) perustuvana *koulutuksena (2)* suoritettava *tutkinto*

huomautus

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (*531/2017*) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c589

607

(vanhentunut)

näyttötutkinto

sv fristående examen

määritelmä

ammattitaidon hankkimistavasta riippumaton *tutkinto*, jossa ammattitaito osoitetaan työtä tekemällä *tutkintotilaisuudessa*

huomautus

Näyttötutkintona on mahdollista suorittaa *ammattillinen perustutkinto*, *ammattitutkinto* tai *erikoisammattitutkinto*.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c590

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaavio: [Toisen asteen tutkinnot](#)

608

<perusopetus, lukiokoulutus>

erityinen tutkinto

sv särskild examen

en separate examination <perusopetus, lukiokoulutus>

not: special examination

määritelmä

tietojen ja taitojen hankkimistavasta riippumaton *tutkinto*, jossa osoitetaan tietojen ja taitojen vastaavan *perusopetuksen* tai *lukiokoulutuksen oppimäärää* tai jommankumman oppimäärän osaa

huomautus

Eriyisestä tutkinnosta on säädetty perusopetuslaissa (628/1998) ja -asetuksessa (852/1998) sekä lukiolaissa (714/2018) ja -asetuksessa (810/1998).

Käsitteen tunnus: c580

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus

Luokka: arviointi

Käsittekaavio: [Tutkinto](#)

609

kaksoistutkinto

hakusana: kansainvälinen kaksoistutkinto; kolmoistutkinto

sv dubbelexamen

en ~ parallel studies to complete two or more qualifications <toisen asteen koulutus>; > double degree <korkeakoulutus>; > dual degree <korkeakoulutus>

määritelmä

koulutusorganisaatioiden väliseen sopimukseen perustuva kahden eri *tutkinnon* muodostama kokonaisuus

huomautus

Yleiskielessä sanalla kaksoistutkinto viitataan usein nimenomaan *ylioppilastutkinnosta* ja *ammattillisesta perustutkinnosta* muodostuvaan kokonaisuuteen. Lainsäädännöstä ei kuitenkaan löydy kaksoistutkinnolle tällaista määritelmää. Yleiskielen ilmaus kaksoistutkinto on tässä tapauksessa myös osin harhaanjohtava, sillä kyseessä on kaksi erillistä tutkintoa.

Korkeakouluiissa (1) termillä kaksoistutkinto puolestaan tarkoitetaan useimmiten nimenomaan kansainvälistä kaksoistutkintoa eli kaksoistutkintoa, jonka *opiskelija* saa kahden eri maissa sijaitsevan korkeakoulun (1) opintojen suorittamisesta.

Vrt. myös termi kolmoistutkinto, jolla viitataan *lukiokoulutuksen oppimäärän*, *ylioppilastutkinnon* ja *ammattillisen perustutkinnon* muodostamaan kokonaisuuteen. Termi kolmoistutkinto ei esiinny lainsäädännössä, mutta sitä käytetään yleiskielessä. Termi on myös osin harhaanjohtava, sillä lukiokoulutuksen oppimäärä ei ole tutkinto.

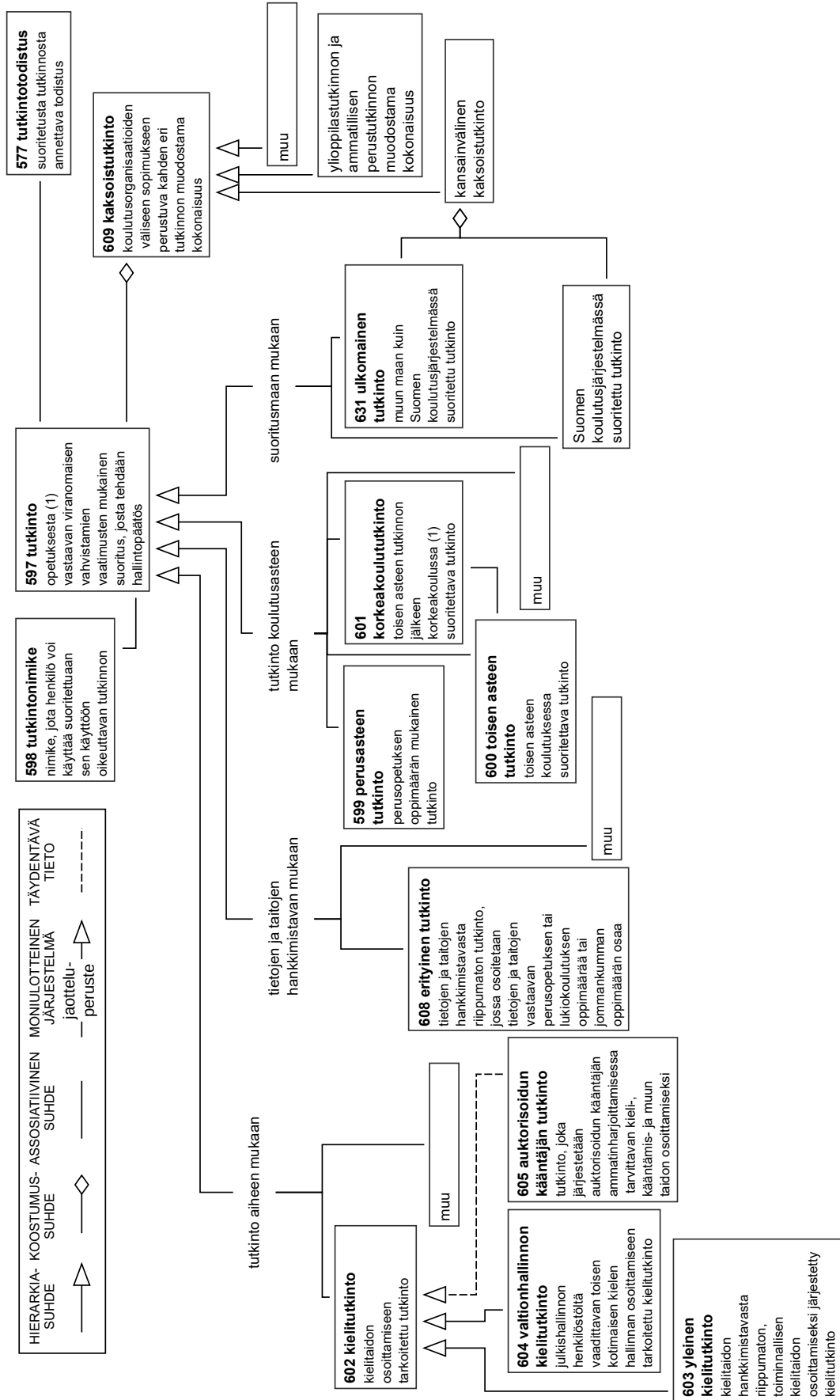
Ks. myös *yhdistelmäopinnot*.

Käsitteen tunnus: c1038

Luokka: ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulutus

Käsittekaaviot: [Tutkinto](#) ja [Ulkomainen tutkinto](#)

308

Käsitekaavio 69. Tutkinto.

6.11.2.1 Toisen asteen tutkinnot

610

lukiokoulutuksen tutkinto

sv gymnasieexamen
en general upper secondary qualification

määritelmä

[ylioppilastutkinto](#) tai [tutkinto](#), jonka suorittaminen tuottaa samat oikeudet kuin ylioppilastutkinnon suorittaminen

huomautus

Lukiokoulutuksen tutkinnot ovat [toisen asteen tutkintoja](#). Lukiokoulutuksen tutkinnot antavat keskenään yhteneväiset [jatko-opintokelpoisuudet \(1\)](#).

Lukiokoulutuksen tutkintoja ovat ylioppilastutkinnon lisäksi [EB-tutkinto](#), [IB-tutkinto](#), [Reifeprüfung-tutkinto](#) ja [DIA-tutkinto](#).

Käsitettä lukiokoulutuksen tutkinto käytetään tilastoissa.

Ruotsin termi gymnasieexamen pienellä alkukirjaimella kirjoitettuna viittaa tässä määriteltyyn käsitteeseen; isolla alkukirjaimella kirjoitettuna se viittaa ahvenanmaalaiseen tutkintoon ([Gymnasieexamen](#)). Myös Ruotsissa termi gymnasieexamen on käytössä merkityksessä 'lukiokoulutuksen tutkinto'.

Ks. myös [lukiokoulutus](#).

Käsitteen tunnus: c563

Luokka: yleinen/yhteinen, lukiokoulutus

Käsittekaavio: [Toisen asteen tutkinnot](#)

611

ylioppilastutkinto

sv studentexamen; finländsk studentexamen
sökord: högskoleprov
en matriculation examination; Finnish matriculation examination; national school-leaving examination <selittävä käännös>

määritelmä

[lukiokoulutuksen oppimäärän](#) mukainen valtakunnallinen yleissivistävä [tutkinto](#)

huomautus

Ylioppilastutkinto laaditaan valtakunnallisesti ja sen kokeet tarkastetaan keskitetysti yhtenäisin perustein. Ylioppilastutkintoon kuuluu vähintään neljä koetta. Kokeita järjestetään keväisin ja syksyisin. Kokelas saa suorittaa tutkinnon kerralla tai osina enintään kolmena peräkkäisenä tutkintokertana.

finländsk studentexamen: Ruotsinruotsalaiselle yleisölle viestittäessä voi olla tarpeen käyttää pelkän termin "studentexamen" sijaan täsmentävää synonyymia "finländsk studentexamen", jottei käsite sekoittuisi Ruotsin studentexamen-käsitteeseen. Ruotsissa ei ole suomalaistyyppistä lukiokoulutuksesta erillistä ylioppilastutkintoa kokeineen, vaan kun [opiskelija](#) on suorittanut kaikki [lukiokoulutuksen kurssit \(1\)](#), hän saa ylioppilastutkinnon. Ruotsissa on erikseen vapaaehtoinen nk. högskoleprov, jota voidaan käyttää pyrittäessä [korkeakoulutukseen](#).

Käsitteen tunnus: c564

Luokka: yleinen/yhteinen, lukiokoulutus

Käsittekaaviot: [Toisen asteen tutkinnot](#) ja [Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut](#)

612

EB-tutkinto; European Baccalaureate -tutkinto

sv European Baccalaureate-examen; Europaskolornas European Baccalaureate -examen; EB-examen

en European Baccalaureate diploma <tutkinto ja tutkintotodistus>; EB diploma <tutkinto ja tutkintotodistus>; ~ European Baccalaureate certificate <päättötodistus>; ~ EB certificate <päättötodistus>; < European Baccalaureate

määritelmä

suomalaista *ylioppilastutkintoa* vastaava *Eurooppa-koulujen tutkinto*, joka suoritetaan kaksivuotisen *lukiokoulutuksen* päätteeksi

huomautus

European Baccalaureate: Englannin termi European Baccalaureate viittaa paitsi EB-tutkintoon myös tämän tutkinnon suorittaneeseen henkilöön.

Käsitteen tunnus: c565

Luokka: lukiokoulutus

Käsittekaavio: [Toisen asteen tutkinnot](#)

613

IB-tutkinto; International Baccalaureate -tutkinto

sv International Baccalaureate-examen; IB-examen

en International Baccalaureate diploma <tutkinto ja tutkintotodistus>; IB diploma <tutkinto ja tutkintotodistus>; ~ International Baccalaureate certificate <todistus osin suoritetusta IB-tutkinto-ohjelmasta>

määritelmä

suomalaista *ylioppilastutkintoa* vastaava kansainvälinen englanninkielinen *tutkinto*, johon johtavaa *opetusta (1)* annetaan Suomessa *erityisen koulutustehtävän* saaneissa *lukioissa (1)*

huomautus

Englannin termi International Baccalaureate viittaa paitsi IB-tutkintoon myös tämän tutkinnon suorittaneeseen henkilöön.

International Baccalaureate diploma, International Baccalaureate certificate:

Englanninkieliset termit International Baccalaureate diploma ja International Baccalaureate certificate viittaavat eri käsitteisiin. IB diploma annetaan *opiskelijalle*, joka suorittaa koko IB-tutkinto-ohjelman eli kuusi ainetta, kun taas IB certificate annetaan opiskelijalle, joka suorittaa ohjelman vain osittain (esimerkiksi viisi ainetta).

Käsitteen tunnus: c566

Luokka: lukiokoulutus

Käsittekaavio: [Toisen asteen tutkinnot](#)

614

Reifeprüfung-tutkinto; Abiturprüfung-tutkinto

sv Reifeprüfung-examen; RP-examen

en Reifeprüfung diploma

määritelmä

suomalaista *ylioppilastutkintoa* vastaava Saksan ulkomaankouluissa suoritettava vanhempi *tutkinto*

huomautus

Suomessa Reifeprüfung -tutkinnon voi suorittaa Helsingin Saksalaisessa koulussa, jossa *koulutusorganisaation opetuskieli* on saksa.

Reifeprüfung-tutkinnon korvaa kevästä 2019 lukien *DIA-tutkinto*.

Käsitteen tunnus: c567

Luokka: lukiokoulutus

Käsittekaavio: [Toisen asteen tutkinnot](#)

615

DIA-tutkinto; Deutsche Internationale Abitur -tutkinto

sv Deutsche Internationale Abitur-examen; DIA-examen

en German International Abitur Diploma

määritelmä

suomalaista *ylioppilastutkintoa* vastaava Saksan ulkomaankouluissa suoritettava uusi *tutkinto*, joka korvaa *Reifeprüfung-tutkinnon*

huomautus

Suomessa DIA-tutkinnon voi suorittaa Helsingin Saksalaisessa koulussa, jossa *koulutusorganisaation opetuskieli* on saksa. DIA-tutkintoon tähtäävä *koulutus (2)* on alkanut lukuvuonna 2016–2017.

DIA-tutkinto korvaa *Reifeprüfung-tutkinnon* kevästä 2019 lukien.

Käsitteen tunnus: c1498

Luokka: lukiokoulutus

Käsittekaavio: [Toisen asteen tutkinnot](#)

616

Gymnasieexamen

sv Gymnasieexamen

en Gymnasieexamen diploma; general upper secondary school Gymnasieexamen diploma

not: Gymnasieexamen high school diploma

määritelmä

ahvenanmaalaisen Ålands lyceum -lukion myöntämä *tutkinto*, joka yhdessä kansallisen *ylioppilastutkinnon* kanssa muodostaa yleissivistävän *lukiokoulutuksen tutkinnon*, tai Ålands yrkesgymnasium -ammattilukion myöntämä *tutkinto*, joka yhdessä *näyttötutkinnon* kanssa muodostaa ammattisuuntautuneen lukiokoulutuksen tutkinnon

huomautus

Opiskelija voi käyttää Gymnasieexamen-tutkinnosta saamaansa *todistusta* (gymnasieexamensbetyg) esimerkiksi hakeutuessaan opiskelemaan Ruotsiin.

Käsitteen tunnus: c568

Luokka: lukiokoulutus, ammatillinen koulutus

Käsittekaavio: [Toisen asteen tutkinnot](#)

617

ammattillinen tutkinto

sv yrkesinriktad examen

en vocational qualification

määritelmä

ammattillisen osaamisen kohottamiseen ja ylläpitämiseen sekä ammattitaidon osoittamiseen tarkoitettu *tutkinto*

huomautus

Ammatillisia *tutkintoja* ovat *ammattillinen perustutkinto*, *ammattitutkinto* ja *erikoisammattitutkinto*.

Käsitteen tunnus: c569

Käsittekaaviot: [Ammatillisten tutkintojen rakenne](#), [Osaamistavoitteet](#), [Toisen asteen tutkinnot](#) ja [Tutkinnon suorittaminen ammatillisessa koulutuksessa](#)

618

ammattillinen perustutkinto

sv yrkesinriktad grundexamen

en initial vocational qualification

määritelmä

ammattillinen tutkinto, jossa osoitetaan laaja-alaiset ammatilliset perusvalmiudet alan eri tehtäviin sekä erikoistuneempi osaaminen ja työelämän edellyttämä ammattitaito vähintään yhdellä työelämän toimintakokonaisuuteen liittyvällä osa-alueella

huomautus

Käsitteen tunnus: c570

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaavio: [Toisen asteen tutkinnot](#)

312

619

ammattitutkinto

sv yrkesexamen

en further vocational qualification

määritelmä

[ammattillinen tutkinto](#), jossa osoitetaan työelämän tarpeiden mukaisesti kohdennettua ammattitaitoa, joka on [ammattillista perustutkintoa](#) syvällisempää tai kohdistuu rajatumpiin työtehtäviin

huomautus

Käsitteen tunnus: c571

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaavio: [Toisen asteen tutkinnot](#)

620

erikoisammattitutkinto

sv specialyrkesexamen

en specialist vocational qualification

määritelmä

[ammattillinen tutkinto](#), jossa osoitetaan työelämän tarpeiden mukaisesti kohdennettua ammattitaitoa, joka on [ammattitutkintoa](#) syvällisempää ammatin hallintaa tai monialaista osaamista

huomautus

Käsitteen tunnus: c572

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaavio: [Toisen asteen tutkinnot](#)

6.11.2.2 Korkeakoulututkinto

621

ammattikorkeakoulututkinto

sv yrkeshögskoleexamen

en bachelor's degree (2); Bachelor's degree (2)

not: first-cycle polytechnic degree (obsolete); polytechnic Bachelor's degree (obsolete)

määritelmä

alin [ammattikorkeakoulussa](#) suoritettava [korkeakoulututkinto](#)

huomautus

Termin bachelor's degree / Bachelor's degree kirjoitusmuoto (pieni vs. iso alkukirjain) vaihtelee kansainvälisesti ja myös Ison-Britannian sisällä. Nykyinen suuntaus englannin kielessä kuitenkin on, että isoja alkukirjaimia sisältävistä muodoista siirrytään kohti pienillä kirjaimilla kirjoitettuja muotoja. Tämän vuoksi tässä sanastossa on annettu ensisijaiseksi pienellä kirjaimella alkava muoto. Kuitenkin mm. monissa ammattikorkeakouluissa Suomessa käytetään edelleen isolla B-kirjaimella alkavaa muotoa.

Englannin termin bachelor's degree kirjoittaminen pienellä b:llä koskee kuitenkin ainoastaan yläkäsitettä, tässä tapauksessa käsitettä ammattikorkeakoulututkinto. Kun puhutaan ammattikorkeakoulututkinnon alakäsitteistä ja [tutkintojen](#) nimistä, esim. Bachelor of Health Care, on kunkin nominin alussa käytettävä isoa alkukirjainta.

Käsitteen tunnus: c575

Käsittekaaviot: [Korkeakoulututkinto](#) ja [Aiemmat ammatilliset tutkinnot](#)

622

alempi korkeakoulututkinto

sv lägre högskoleexamen

en bachelor's degree (1); Bachelor's degree (1); first-cycle degree

not: lower university degree

määritelmä

alin [yliopistossa](#) suoritettava [korkeakoulututkinto](#)

huomautus

Termin bachelor's degree / Bachelor's degree kirjoitusmuoto (pieni vs. iso alkukirjain) vaihtelee kansainvälisesti ja myös Ison-Britannian sisällä. Nykyinen suuntaus englannin kielessä kuitenkin on, että isoja alkukirjaimia sisältävistä muodoista siirrytään kohti pienillä kirjaimilla kirjoitettuja muotoja. Tämän vuoksi tässä sanastossa on annettu ensisijaiseksi pienellä kirjaimella alkava muoto. Kuitenkin mm. monissa [korkeakouluissa \(1\)](#) Suomessa käytetään edelleen isolla B-kirjaimella alkavaa muotoa.

Englannin termin bachelor's degree kirjoittaminen pienellä b:llä koskee kuitenkin ainoastaan yläkäsitettä, tässä tapauksessa käsitettä alempi korkeakoulututkinto. Kun puhutaan alemman korkeakoulututkinnon alakäsitteistä ja [tutkintojen](#) nimistä, esim. Bachelor of Arts, on kunkin nominin alussa käytettävä isoa alkukirjainta.

Englannin termi first-cycle degree (samoin kuin second-cycle degree ja third-cycle degree) on peräisin Bolognan prosessista eli vuonna 1999 käynnistetystä eurooppalaisen korkeakoulualan luomisesta, johon kuului mm. kolmiportaisen [tutkintorakenteen \(2\)](#) (alempi ja [ylempi korkeakoulututkinto](#) sekä [jatkotutkinnot](#)) vakiinnuttaminen. Termiä first-cycle degree voidaan käyttää niputtavana yläkäsitteenä esimerkiksi puhuttaessa useiden eri alojen keskenään samantasoisista tutkinnoista.

Käsitteen tunnus: c574

Käsittekaavio: [Korkeakoulututkinto](#)

623

ylempi ammattikorkeakoulututkinto

sv högre yrkeshögskoleexamen

en master's degree (2); Master's degree (2)

not: second-cycle polytechnic degree (obsolete); polytechnic Master's degree (obsolete)

määritelmä

[ammattikorkeakoulututkinnon](#) tai muun soveltuvan korkeakoulututkinnon pohjalta [ammattikorkeakoulussa](#) suoritettava [korkeakoulututkinto](#)

huomautus

Termin master's degree / Master's degree kirjoitusmuoto (pieni vs. iso alkukirjain) vaihtelee kansainvälisesti ja myös Ison-Britannian sisällä. Nykyinen suuntaus englannin kielessä kuitenkin on, että isoja alkukirjaimia sisältävistä muodoista siirrytään kohti pienillä kirjaimilla kirjoitettuja muotoja. Tämän vuoksi tässä sanastossa on annettu ensisijaiseksi pienellä kirjaimella alkava muoto. Kuitenkin mm. monissa [korkeakouluissa \(1\)](#) Suomessa käytetään edelleen isolla M-kirjaimella alkavaa muotoa.

Englannin termin master's degree kirjoittaminen pienellä m:llä koskee kuitenkin ainoastaan yläkäsitetä, tässä tapauksessa käsitettä ylempi ammattikorkeakoulututkinto. Kun puhutaan ylempään ammattikorkeakoulututkinnon alakäsitteistä ja [tutkintojen](#) nimistä, esim. Master of Business Management, on kunkin nominin alussa käytettävä isoa alkukirjainta.

Käsitteen tunnus: c577

Käsitekaavio: [Korkeakoulututkinto](#)

624

ylempi korkeakoulututkinto

sv högre högskoleexamen

en master's degree (1); Master's degree (1); second-cycle degree

not: higher university degree

määritelmä

[alemman korkeakoulututkinnon](#) tai vastaavien opintojen pohjalta [yliopistossa](#) suoritettava [korkeakoulututkinto](#)

huomautus

Termin master's degree / Master's degree kirjoitusmuoto (pieni vs. iso alkukirjain) vaihtelee kansainvälisesti ja myös Ison-Britannian sisällä. Nykyinen suuntaus englannin kielessä kuitenkin on, että isoja alkukirjaimia sisältävistä muodoista siirrytään kohti pienillä kirjaimilla kirjoitettuja muotoja. Tämän vuoksi tässä sanastossa on annettu ensisijaiseksi pienellä kirjaimella alkava muoto. Kuitenkin mm. monissa [korkeakouluissa \(1\)](#) Suomessa käytetään edelleen isolla M-kirjaimella alkavaa muotoa.

Englannin termin master's degree kirjoittaminen pienellä m:llä koskee kuitenkin ainoastaan yläkäsitetä, tässä tapauksessa käsitettä ylempi korkeakoulututkinto. Kun puhutaan ylempään korkeakoulututkinnon alakäsitteistä ja [tutkintojen](#) nimistä, esim. Master of Arts, on kunkin nominin alussa käytettävä isoa alkukirjainta.

Englannin termi second-cycle degree (samoin kuin first-cycle degree ja third-cycle degree) on peräisin Bolognan prosessista eli vuonna 1999 käynnistetyistä eurooppalaisen korkeakoulualan luomisesta, johon kuului mm. kolmiportaisen [tutkintorakenteen \(2\)](#) (alempi ja ylempi korkeakoulututkinto sekä [jatkotutkinnot](#)) vakiinnuttaminen. Termiä second-cycle degree voidaan käyttää niputtavana yläkäsitteenä esimerkiksi puhuttaessa useiden eri alojen keskenään samantasoisista tutkinnoista.

Käsitteen tunnus: c576

Käsitekaavio: [Korkeakoulututkinto](#)

625

jatkotutkinto

sv påbyggnadsexamen; forskarexamen
 en third-cycle degree; ~ licenciate and doctoral degrees *pl*; ~ licenciate or doctoral degree rather than: < postgraduate degree

määritelmä

ylemmän korkeakoulututkinnon jälkeen *yliopistossa* suoritettava *korkeakoulututkinto*

huomautus

Jatkotutkintoja ovat *tohtorin tutkinnot* ja *lisansiaatin tutkinnot* lukuun ottamatta eläinlääketieteen, hammaslääketieteen ja lääketieteen lisensiaatin tutkintoja.

Termiä jatkotutkinto käytettiin myös *ammattikorkeakoulujen* jatkotutkintokokeilussa (v. 2002–2005). Tästä kokeilusta annetussa laissa tarkoitettuja ammattikorkeakoulujen jatkotutkintoja olivat ammattikorkeakoulun liiketalouden jatkotutkinto, ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalan jatkotutkinto ja ammattikorkeakoulun tekniikan jatkotutkinto. Kokeilun jälkeen ammattikorkeakouluihin vakiintui kuitenkin termin jatkotutkinto sijaan termi *ylempi ammattikorkeakoulututkinto*. Ylempi ammattikorkeakoulututkinto vastaa yliopistojen *ylempää korkeakoulututkintoa*.

Englannin postgraduate-termiä käytettäessä tulee ottaa huomioon, että sillä voidaan viitata tässä määritellyn jatkotutkinnon lisäksi myös ylempään korkeakoulututkintoon (esim. maisterin tutkinto).

Käsitteen tunnus: c593

Luokka: korkeakoulut

Käsitekaavio: [Korkeakoulututkinto](#)

626

lisansiaatin tutkinto; lisensiaatintutkinto

sv licentiatexamen
 en licentiate degree; Licentiate degree; interim degree preceding the doctorate <kuvaileva vastine>; pre-doctoral degree <kuvaileva vastine>

määritelmä

yliopistossa suoritettava alempi *jatkotutkinto*

huomautus

Lisansiaatin tutkinto on jatkokoulutuksen välitutkintona toiseksi ylin *korkeakoulututkinto*.

Poikkeuksia ovat lääketieteen, hammaslääketieteen ja eläinlääketieteen alat, joilla lisensiaatin tutkinto on *ylempi korkeakoulututkinto*. Näiden alojen lisensiaatintutkinnot ovat laajempia kuin tavanomainen ylempi korkeakoulututkinto, maisterintutkinto.

Jatkokoulutukseen otettu *opiskelija* voi suorittaa lisensiaatin tutkinnon, kun hän on suorittanut yliopiston määräämän osan jatkokoulutukseen kuuluvista opinnoista, *tutkintoon* mahdollisesti sisältyvän *erikoistumiskoulutuksen* sekä laatinut *opinnäytetyönä* lisensiaatintutkimuksen, jossa opiskelija osoittaa hyvää perehtyneisyyttä tutkimusalaansa sekä valmiutta itsenäisesti ja kriittisesti soveltaa tieteellisen tutkimuksen menetelmiä. Musiikin, teatterin ja tanssin alalla lisensiaatintutkimuksen voi korvata myös julkisilla opin- ja taidonnäytteillä.

Termin licentiate degree / Licentiate degree kirjoitusmuoto (pieni vs. iso alkukirjain) vaihtelee kansainvälisesti ja myös Ison-Britannian sisällä. Nykyinen suuntaus englannin kielessä kuitenkin on, että isoja alkukirjaimia sisältävistä muodoista siirrytään kohti pienillä kirjaimilla kirjoitettuja muotoja. Tämän vuoksi tässä sanastossa on annettu ensisijaiseksi pienellä kirjaimella alkava muoto.

Englanniksi ensisijainen termi on licentiate degree, mutta mikäli tarvitaan kuvailevaa vastinetta, niin voidaan käyttää muotoja 'interim degree preceding the doctorate' tai 'pre-doctoral degree'.

Käsitteen tunnus: c578

Käsitekaavio: [Korkeakoulututkinto](#)

627

tohtorin tutkinto

sv doktorsexamen
en doctoral degree; doctorate; Doctor's degree
rather than: PhD /US/

määritelmä

yliopistossa suoritettava ylin *jatkotutkinto*

huomautus

Tohtorin tutkinto koostuu tieteellisen tai taiteellisen jatkokoulutuksen opinnoista sekä julkisesti puolustetusta väitöskirjatutkimuksesta tai kuvataiteen, musiikin, taideteollisella ja teatteri- ja tanssialalla väitöskirjalle vaihtoehtoisesti julkisesta opin- ja taidonnäytteestä. Tutkintoon liittyvissä opinnoissa ja *opinnäytetöissä* tulee *tutkinnon* suorittajan osoittaa hyvää perehtyneisyyttä omaan tutkimusalaan sekä valmiutta itsenäisesti ja kriittisesti soveltaa tieteellisen tutkimuksen menetelmiä.

Yhdysvalloissa termiä PhD käytetään tohtorin tutkinto -käsitteen vastineena (ei esimerkiksi vain filosofian tohtorin tutkinto -käsitteen vastineena).

Käsitteen tunnus: c579

Käsittekaavio: [Korkeakoulututkinto](#)

628

yhteistutkinto

sv gemensam examen
en joint degree

määritelmä

korkeakoulututkinto, jonka *opiskelija* saa kahden tai useamman *korkeakoulun* (1) yhdessä kehittämän ja järjestämän *koulutusohjelman* (2) suorittamisesta

huomautus

Yhteistutkinnon suorittamisesta annetaan yksi *tutkintotodistus*. Kun kahden tai useamman korkeakoulun (1) yhdessä järjestämän koulutusohjelman (2) suorittaminen tuottaa kaksi tutkintotodistusta, kyseessä on *kaksoistutkinto*.

Käsitteen tunnus: c888

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: [Korkeakoulututkinto](#)

629

<korkeakoulut>

koulutusohjelma (2); ~ tutkinto-ohjelma

sv utbildningsprogram *n*

en degree programme (3); degree studies

määritelmä

kokoelma opintoja, joiden perusteella *opiskelija* saa *korkeakoulututkinnon*

huomautus

Korkeakouluissa (1) termillä koulutusohjelma (2) viitataan tapaan järjestää *tutkintoon* johtavat opinnot. Opintojen järjestäminen koulutusohjelmapohjaisesti on vaihtoehto oppiainepohjaiselle järjestämiselle.

Joskus termejä koulutusohjelma (2) ja tutkinto-ohjelma käytetään synonyymisesti, mutta usein näitä käsitteitä pidetään toistensa lähikäsitteinä tai jompaa kumpaa käsitettä pidetään toisen yläkäsitteenä.

Esimerkiksi Tampereen yliopistossa tutkinto-ohjelmaksi kutsutaan tutkintoon johtavaa koulutusohjelmaa (2). Tällöin tutkinto-ohjelma on koulutusohjelman (2) hierarkkinen alakäsite.

Jossakin korkeakoulussa (1) puolestaan koulutusohjelma (2) (kuten sähkötekniikan koulutusohjelma) voi koostua useista tutkinto-ohjelmista (kuten sähkötekniikan kandidaattiohjelmasta ja sähkötekniikan DI-ohjelmasta). Tällaisessa tapauksessa koulutusohjelma (2) voidaan hahmottaa tutkinto-ohjelman koostumussuhteiseksi yläkäsitteeksi.

Vrt. toisen asteen *ammattillisen koulutuksen osaamisala*, josta käytetään myös termiä koulutusohjelma (1).

Vrt. *erikoistumiskoulutus*.

Käsitteen tunnus: c300

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: [Korkeakoulututkinto](#)

630

maisteriohjelma

sv magisterprogram

en Master's degree programme; Master's programme

määritelmä

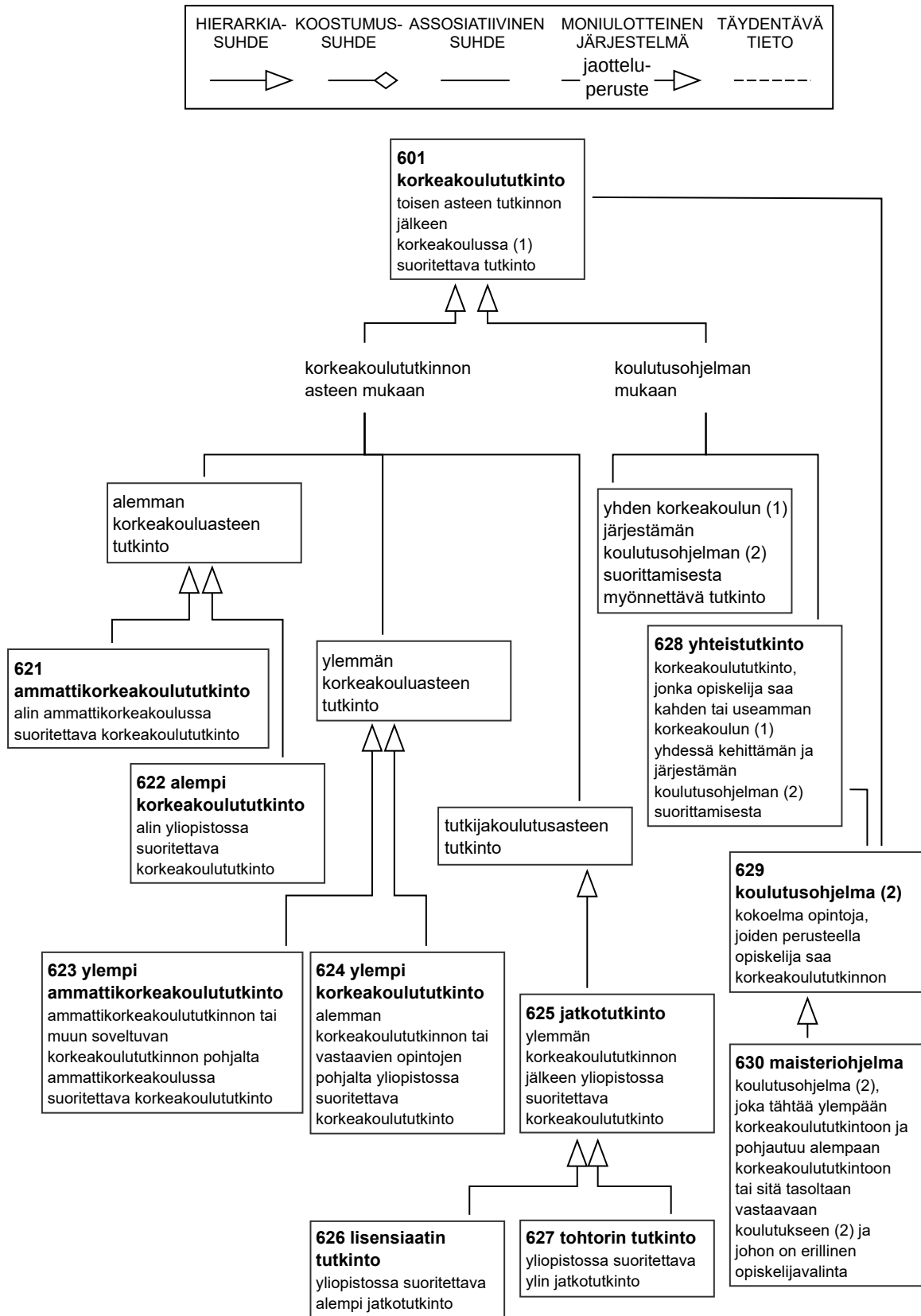
koulutusohjelma (2), joka tähtää *ylempään korkeakoulututkintoon* ja pohjautuu *alempaan korkeakoulututkintoon* tai sitä tasoltaan vastaavaan *koulutukseen (2)* ja johon on erillinen *opiskelijavalinta*

huomautus

Opetusministeriön asetuksessa *767/2008* on lueteltu maisteriohjelmat, jotka kussakin *yliopistossa* voi suorittaa. Asetuksessa mainittujen maisteriohjelmien lisäksi on olemassa muita maisterivaiheen *koulutuksia (2)*, joihin on erilliset opiskelijavalinnat. Myös niistä käytetään arkikielessä termiä maisteriohjelma.

Käsitteen tunnus: c301

Käsittekaavio: [Korkeakoulututkinto](#)

Käsitekaavio 71. Korkeakoulututkinto.

6.11.2.3 Ulkomainen tutkinto

631

ulkomainen tutkinto

mieluummin kuin: ulkomailla suoritettu tutkinto

sv examen som avlagts utomlands; utomlands avlagd examen; > utländsk utbildning som i landet i fråga ger behörighet för motsvarande högskolestudier <Helsingin yliopisto>

en foreign qualification; foreign diploma; foreign degree <korkeakoulut>

määritelmä

muun maan kuin Suomen *koulutusjärjestelmässä* suoritettu *tutkinto*

huomautus

Ulkomainen tutkinto voi tuottaa *hakijalle hakukelpoisuuden koulutukseen (2)* Suomessa.

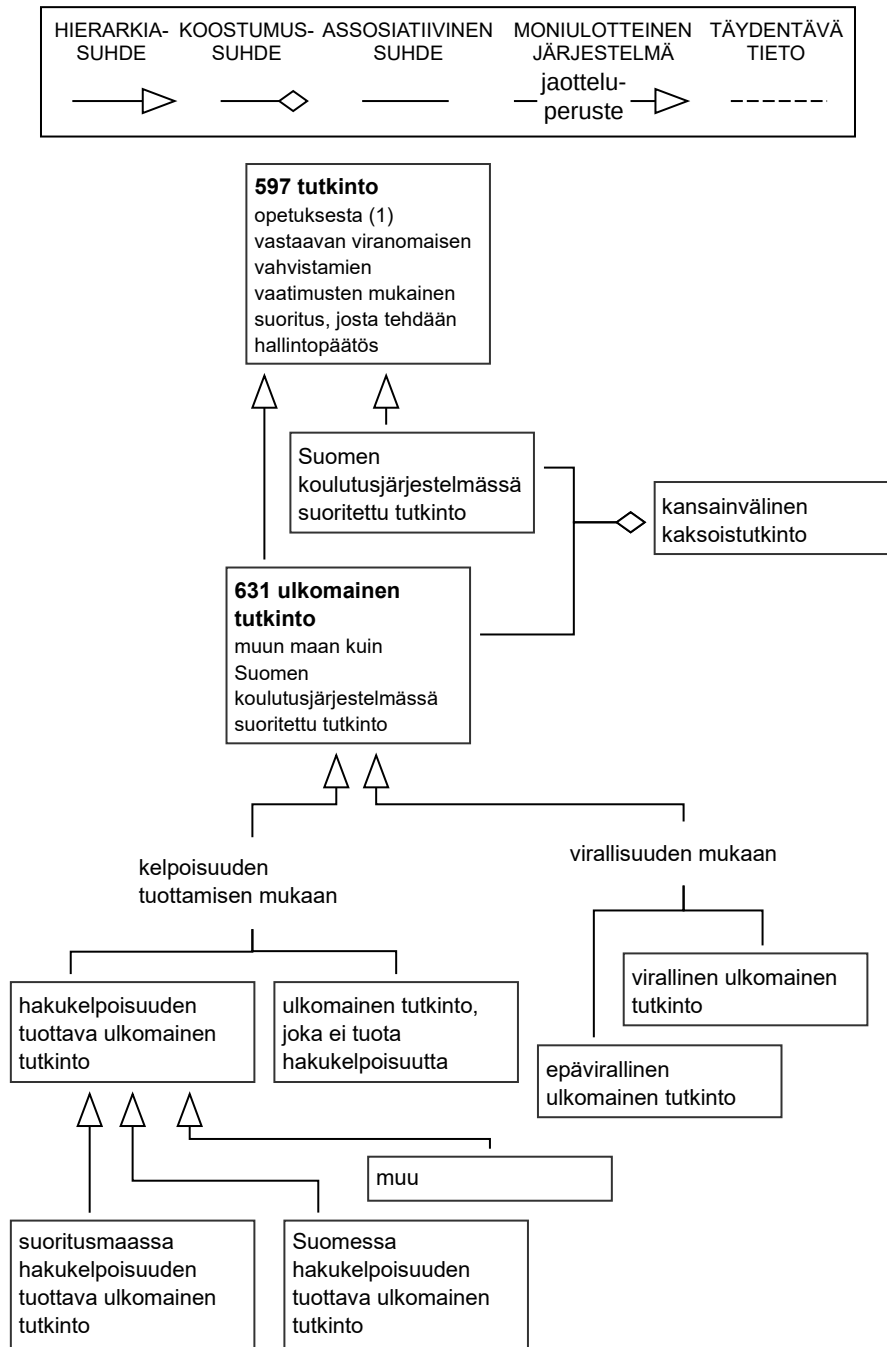
Yliopistolain (558/2009) mukaan pelkästään *alempaan korkeakoulututkintoon* tai sekä alempaan että *ylempään korkeakoulututkintoon* johtaviin opintoihin voidaan ottaa *opiskelijaksi* henkilö, joka on suorittanut ulkomaisen koulutuksen (2), joka asianomaisessa maassa antaa *kelpoisuuden* vastaaviin korkeakouluopintoihin.

Ammattikorkeakoululain (932/2014) mukaan *ammattikorkeakoulututkintoon* johtaviin opintoihin voidaan ottaa opiskelijaksi henkilö, joka on suorittanut ulkomaisen koulutuksen (2), joka asianomaisessa maassa antaa kelpoisuuden korkeakouluopintoihin.

Käsitteen tunnus: c591

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaaviot: [Tutkinto](#) ja [Ulkomainen tutkinto](#)

Käsitekaavio 72. Ulkomainen tutkinto.

6.11.2.4 Aiemmat ammatilliset tutkinnot

632

(vanhentunut)

kouluasteen tutkinto

määritelmä

ammattillisten *oppilaitosten* aikaisempien, alemman asteen opintolinjojen *tutkinto*

huomautus

Käsite kouluasteen tutkinto poistui käytöstä 1990-luvun puolivälissä *ammattillisen koulutuksen* rakenneuudistuksen myötä. Nykyisin kouluasteen tutkintoja vastaavat *toisen asteen tutkinnot*.

Ammatillisten oppilaitosten aiemmat opintolinjat alimmasta ylimpään olivat kouluaste, opistoaste ja ammatillinen korkea-aste.

Ks. myös *opistoasteen tutkinto*, *ammattillisen korkea-asteen tutkinto*.

Käsitteen tunnus: c585

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaavio: [Aiemmat ammatilliset tutkinnot](#)

633

(vanhentunut)

opistoasteen tutkinto

määritelmä

ammattillisten *oppilaitosten* aikaisempien, keskimmäisen asteen opintolinjojen *tutkinto*

huomautus

Opistoasteen *koulutuksen (1)* sisäänotto päättyi 1990-luvun lopussa *ammattillisen koulutuksen* rakenneuudistuksen myötä. Nykyisin opistoasteen tutkintoja vastaavat lähinnä *toisen asteen tutkinnot* ja *ammattikorkeakoulututkinnot*.

Opetushallinnon koulutusasteluokituksessa opistoasteen tutkinnot ovat käytössä edelleen.

Ammatillisten oppilaitosten aiemmat opintolinjat alimmasta ylimpään olivat kouluaste, opistoaste ja ammatillinen korkea-aste.

Ks. myös *kouluasteen tutkinto*, *ammattillisen korkea-asteen tutkinto*.

Käsitteen tunnus: c586

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaavio: [Aiemmat ammatilliset tutkinnot](#)

634

(vanhentunut)

ammattillisen korkea-asteen tutkinto

määritelmä

ammattillisten *oppilaitosten* aikaisempien, ylimmän asteen opintolinjojen *tutkinto*

huomautus

Ammattillisen korkea-asteen *koulutuksen (1)* sisäänotto päättyi 1990-luvun lopussa *ammattillisen koulutuksen* rakenneuudistuksen myötä. Nykyisin ammatillisen korkea-asteen tutkintoja vastaavat lähinnä *ammattikorkeakoulututkinnot*.

Opetushallinnon koulutusasteluokituksessa ammatillisen korkea-asteen tutkinnot ovat käytössä edelleen.

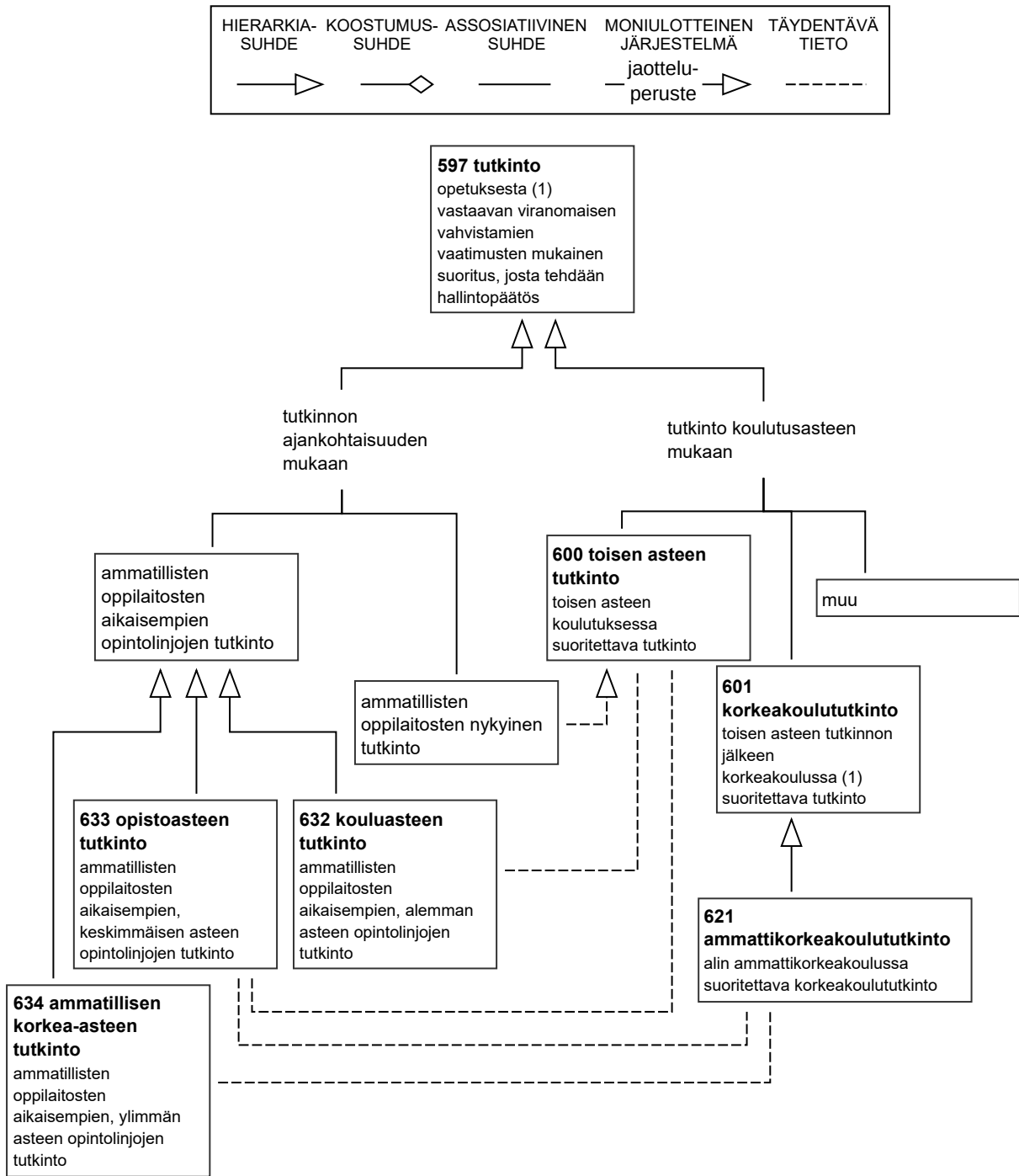
Ammatillisten oppilaitosten aiemmat opintolinjat alimmasta ylimpään olivat kouluaste, opistoaste ja ammatillinen korkea-aste.

Ks. myös *kouluasteen tutkinto*, *opistoasteen tutkinto*.

Käsitteen tunnus: c587

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaavio: [Aiemmat ammatilliset tutkinnot](#)

Käsitekaavio 73. Aiemmat ammatilliset tutkinnot.

6.11.3 Opintosuorituksia

635

opintosuoritus

sv studieprestation

en completed study unit <suoritettu opintojakso>; completed course <suoritettu opintojakso korkeakoulussa>; completed credit <lukiokoulutus, korkeakoulutus>; performance; study attainment <erityisesti säädöksissä>; successful pass <hyväksyty opintosuoritus, esim. ylioppilastutkinnon koe>; ~ assessment result

määritelmä

oppijan koulutukseen (2) liittyvä suoritus, jonka laajuus on määritetty ja joka arvioidaan

huomautus

Opintosuorituksen laajuus voidaan ilmaista esimerkiksi *opintopisteinä* (1), *opintopisteinä* (2), *opintoviikkoina* tai *osaamispisteinä*.

Opintosuoritus-käsitteelle tarvitaan englanniksi useita eri vastinetermejä, joita kutakin käytetään hiukan eri konteksteissa. Käyttöesimerkkejä:

[opiskelijan omassa tietojärjestelmänäkymässä, jossa opintosuoritukset pisteinä:]

'completed study units: --' tai

'completed courses: --'

fi: Mattin opintosuoritus liittyy kokonaisuuteen "Maantieteen perusopinnot".

en: Matti's study attainment is a part of the module 'Basic Studies in Geography'.

fi: *Opettaja* syöttää tulevaisuudessa opintosuoritukset itse tietojärjestelmään.

en: In the future, the teacher enters the assessment results to the data system.

fi: *Opiskelijalla* on hyväksyty opintosuoritus *opintojaksosta* "Johdatus kasvatustieteeseen".

en: The student has successfully passed the course 'Introduction to Educational Science'.

fi: Voitko tulostaa minulle opintosuoritusotteeni?

en: Can you print me my transcript of study records, please?

Vrt. *opintosuoritusote*.

Ks. myös *arviointi* (2).

Käsitteen tunnus: c624

Luokka: ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulutus

Käsitekaaviot: *Varhaiskasvatuksessa*, *opetuksessa* (1), *koulutuksessa* (1), *opintosuorituksessa* ja *tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus* (1) ja *koulutus* (1) kielen mukaan, *Opintosuorituksia* ja *Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen*

636

opinnäytetyö; ~ opinnäyte

hakusana: pro gradu -työ; diplomityö; väitöskirja

sv lärdomsprov *n*; examensarbete *n* <akademisk>; ~ vetenskapligt arbete *n* <akademisk>

en thesis <lähinnä korkeakoulut>; thesis project <lähinnä korkeakoulut>; final project <lähinnä toinen aste>

määritelmä

opiskelijan koulutuksen (1) aikana hankkimaa tietoa ja osaamista kokoava ja osoittava kirjallinen tai muu työ

huomautus

Ammatillisessa koulutuksessa opinnäytetyö voi olla esimerkiksi **opiskelijan** suunnittelema ja tekemä tuote, portfolio tai esitys. **Korkeakouluissa (1)** opinnäytetöitä ovat esimerkiksi pro gradu- ja diplomityöt sekä väitöskirjat.

Opinnäyte-termiä käytetään usein opinnäytetyö-termin synonyymina. Toisaalta opinnäyte-termillä voidaan viitata opinnäytetyön koostumussuhteiseen yläkäsitteeseen (opinnäyte voi koostua useista opinnäytetöistä). Kolmanneksi opinnäyte-termillä voidaan viitata **tutkinnon** osaan, jonka suorittamistapa on opinnäytetyön tekeminen.

Ruotsin termi lärdomsprov on käytössä myös akateemisessa ympäristössä; esim. Åbo Akademi viittaa tällä termillä pro gradun ja **kypsyysnäytteen** muodostamaan kokonaisuuteen.

Helsingin yliopisto käyttää opinnäytetyöstä (esim. pro gradu) ruotsiksi vastinetta examensarbete.

Englannin kielessä sana thesis viittaa kirjalliseen tuotokseen. Tämän vuoksi thesis-sanaa ei voi käyttää (ainakaan yksinään), jos opinnäytetyökokonaisuus sisältää kirjallisen työn lisäksi myös muuta.

Ruotsin termillä "vetenskapligt arbete" viitataan tietoa ja osaamista kokoavaan ja osoittavaan **opintojaksoon** tai **kurssiin (3)**.

Käsitteen tunnus: c606

Luokka: ammatillinen koulutus, korkeakoulut

Käsittekaavio: [Opintosuorituksia](#)

637

kypsyysnäyte; maturiteetti

sv mognadsprov *n*; mogenhetsprov *n*

inte: maturitetsprov *n* (föråldrad)

en maturity essay; maturity test

määritelmä

kirjallinen työ, jolla **korkeakoulun (1) opiskelija** osoittaa perehtyneisyytensä **opinnäytetyönsä** alaan sekä **tutkintoa** varten vaadittavan suomen tai ruotsin kielen taitonsa

huomautus

Kypsyysnäyte muodostuu lyhyehköstä opinnäytetyön alaan liittyvästä esseekirjoitelmasta.

Kypsyysnäytteellä pyritään varmentamaan opinnäytetyön ja sen tekijän yhteys.

Kypsyysnäyte vaaditaan **ammattikorkeakoulututkintoa** sekä **alempaa korkeakoulututkintoa** ja **ylempää korkeakoulututkintoa** varten. Kun kypsyysnäyte edellytetään jo alempaa korkeakoulututkintoa varten, sillä usein kuitataan myös ylempään tutkintoon liittyvä näytevaatimus.

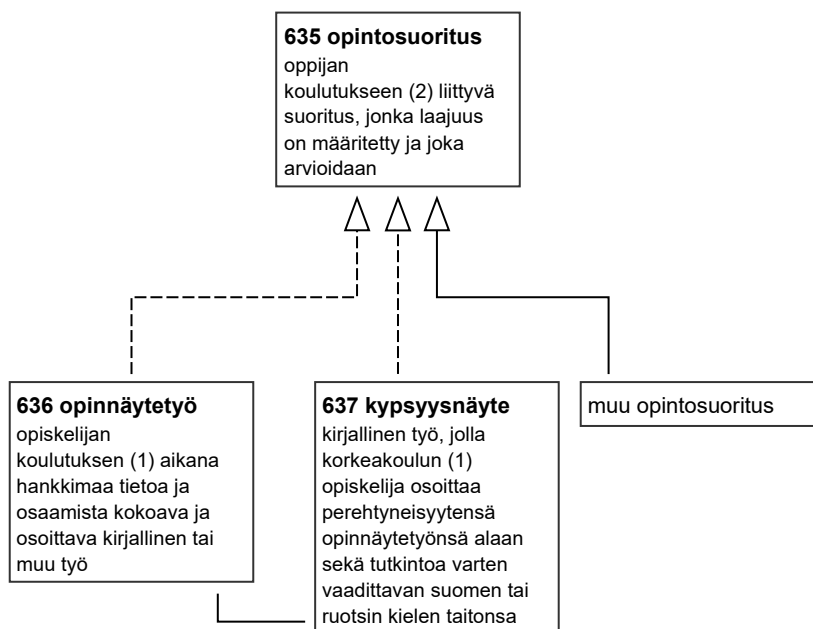
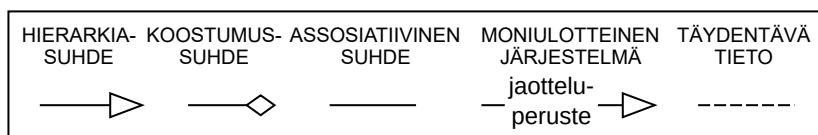
Mikäli **yliopiston** opiskelijalta ei tutkintoa varten vaadita suomen tai ruotsin kielen taitoa, yliopisto määrää kypsyysnäytteen kielestä erikseen.

Mikäli **ammattikorkeakoulun** opiskelijalta ei tutkintoa varten vaadita suomen tai ruotsin kielen taitoa, ammattikorkeakoulu päättää kypsyysnäytteestä.

Käsitteen tunnus: c1050

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: [Opintosuorituksia](#)

Käsitekaavio 74. Opintosuorituksia.

6.11.4 Tutkinnon suorittaminen ammatillisessa koulutuksessa

638

<ammatillinen koulutus>

osaamisen osoittaminen

en demonstration of competence
not: skills demonstration (obsolete)

määritelmä

toiminta, jolla *ammatillisen tutkintokoulutuksen* tai *valmentavan koulutuksen opiskelija* osoittaa *ammatillisen tutkinnon perusteissa* tai *valmentavan koulutuksen perusteissa* määritellyn ammattitaidon tai osaamisen

huomautus

Osaamisen osoittaminen voi tapahtua *näytön* kautta tai muulla tavalla.

Käsitteen tunnus: c1317

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaavio: [Tutkinnon suorittaminen ammatillisessa koulutuksessa](#)

639

<ammattillinen koulutus>

näyttö

sv yrkesprov *n*

en competence demonstration

määritelmä

toiminta, jossa *opiskelija* osoittaa käytännön työtehtäviä tekemällä, miten hyvin hän on saavuttanut *ammattillisen tutkinnon perusteissa* määritellyn keskeisen ammattitaidon ja osaamisen

huomautus

Ammatilliset tutkinnot (*ammattillinen perustutkinto*, *ammattitutkinto* ja *erikoisammattitutkinto*) suoritetaan näytön avulla.

Näyttö arvioidaan suhteessa tutkinnon perusteissa määriteltyihin *arviointikriteereihin*.

Näyttö on yhdenlaista *osaamisen osoittamista*.

Näyttö korvaa *ammattillisen koulutuksen* aikaisemmat käsitteet *ammattiosaamisen näyttö* ja *tutkintotilaisuus*.

Ks. myös *osaamisen arviointi (2)*.

Käsitteen tunnus: c1318

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaavio: [Tutkinnon suorittaminen ammatillisessa koulutuksessa](#)

640

näyttöympäristö

sv yrkesprovsmiljö; > plats för yrkesprovet <fyysinen paikka>

määritelmä

ympäristö, jossa *opiskelija* osoittaa ammatillisen osaamisen käytännön työtehtäviä tekemällä

huomautus

Näyttöympäristö on paikka, jossa *näyttö* suoritetaan.

Tavoitteena on, että näyttöympäristö on mahdollisimman autenttinen eli ensisijaisesti todellinen työympäristö tai, mikäli se ei ole mahdollista, mahdollisimman pitkälle todellista työympäristöä vastaava.

Näyttöympäristönä toimii usein työpaikka, mutta perustellusta syystä näyttöympäristö voi olla myös muu paikka, esimerkiksi *oppilaitoksen* oma ympäristö tai simulaattori.

Käsitteen tunnus: c1730

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaavio: [Tutkinnon suorittaminen ammatillisessa koulutuksessa](#)

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

641

(vanhentunut)

ammattiosaamisen näyttö

määritelmä

ammattillisessa peruskoulutuksessa käytettävä *tutkinnon osien arviointimenetelmä (2)*, jossa *opiskelija* osoittaa osaamisensa käytännön työtehtäviä tekemällä

huomautus

Eryistä tukea (2) tarvitseva opiskelija voi suorittaa näytön mukautetuin ammattitavoittein ja *arviointikriteerein*; ks. *osaamisen arvioinnin mukauttaminen*.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika. Lain 513/2017 voimaan tullessa tämän käsitteen korvasi käsite *näyttö*.

Käsitteen tunnus: c604

Luokka: ammatillinen koulutus

642

(vanhentunut)

<ammattillisen koulutuksen näyttötutkinnot>

tutkintotilaisuus

määritelmä

tilaisuus, jossa *näyttötutkinnon* suorittaja osoittaa *tutkinnon perusteissa* määritellyn, tiettyyn *tutkinnon osaan* liittyvän ammattitaidon

huomautus

Tutkintotilaisuuksia järjestetään tutkinnonosittain.

Ammattillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika. Lain 513/2017 voimaan tullessa tämän käsitteen korvasi käsite *näyttö*.

Käsitteen tunnus: c605

Luokka: ammatillinen koulutus

643

(vanhentunut)

näyttötutkinnon tutkintosuoritus

hakusana: tutkintosuoritus

määritelmä

näyttötutkinnon suorittajan *tutkintotilaisuudessa* antama osoitus *tutkinnon perusteissa* vaadittavasta ammattitaidosta

huomautus

Ammattillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c619

Luokka: ammatillinen koulutus

644

<ammattillinen koulutus>

ammattitaidon osoittamistavat

määritelmä

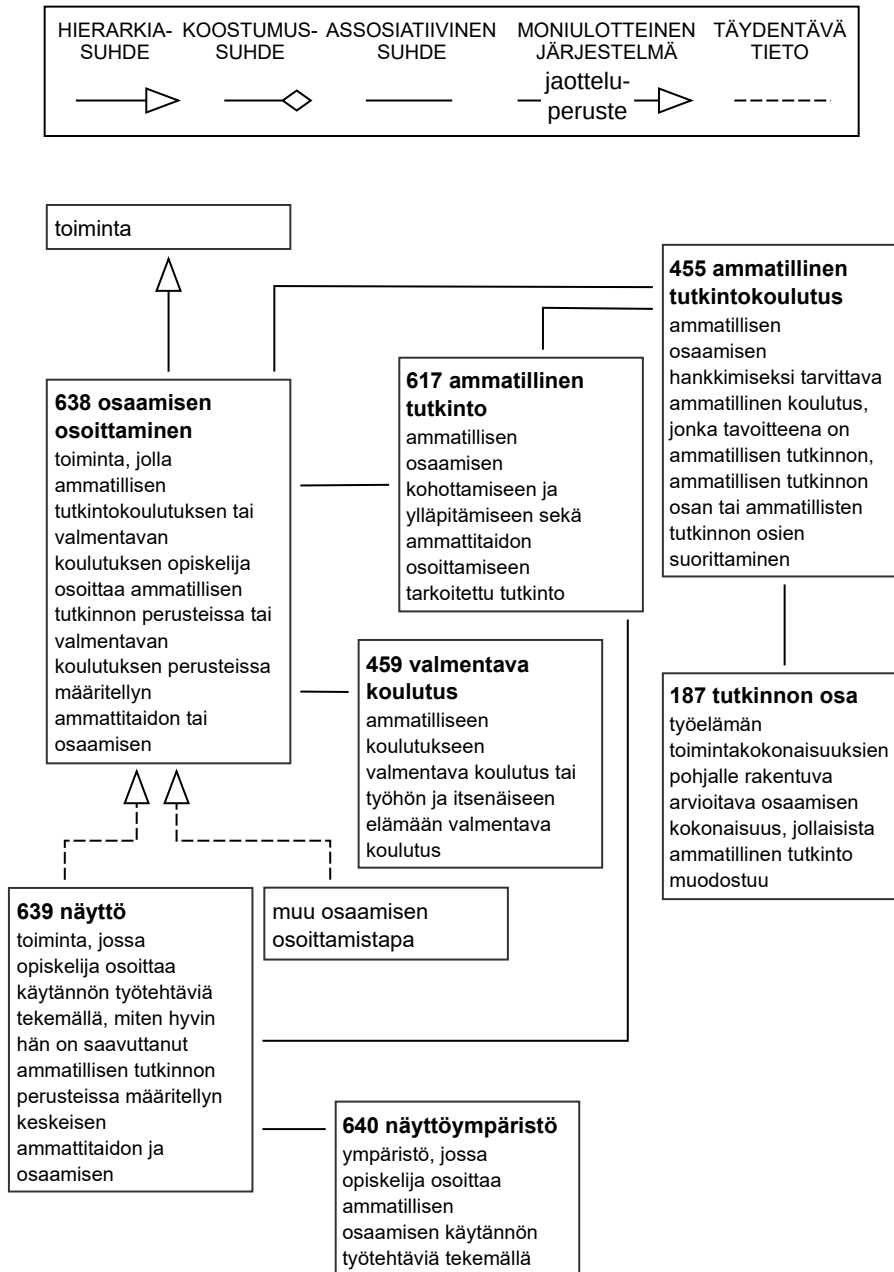
määräys siitä, miten *ammattillisten tutkinnon osien* edellyttämä ammattitaito osoitetaan

huomautus

Ammattitaito osoitetaan *ammattiosaamisen näytöissä* tai *tutkintotilaisuuksissa*.

Käsitteen tunnus: c620

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaavio 75. Tutkinnon suorittaminen ammatillisessa koulutuksessa.

6.11.5 Oppilaan ja opiskelijan suorituksen arviointi

645

arviointi (2); oppilaan arviointi; opiskelijan arviointi; opintosuorituksen arviointi <korkeakoulut>; > arvostelu

- sv bedömning; elevbedömning <oppilaan arviointi>; bedömning av eleven <oppilaan arviointi>; bedömning av den studerande <opiskelijan arviointi>; bedömning av studieprestationer <opintosuorituksen arviointi korkeakouluissa>
 inte: utvärdering (2); evaluering (2)
- en assessment (1); student assessment <opiskelijan arviointi>; > assessment of learning;
 > assessment of learning outcomes <oppimistulosten arviointi>; > assessment for learning <formatiivisessa arvioinnissa>; > marking <arvostelu>; > grading <arvostelu>
 not: evaluation (2)
 search term: grading

määritelmä

arviointi (1), jonka tavoitteena on *oppilaan* tai *opiskelijan oppimisen*, osaamisen tai *oppimistulosten* arvottaminen

huomautus

Perusopetuslain (628/1998) mukaan oppilaan arvioinnissa arvioidaan oppilaan oppimista, työskentelyä, käyttäytymistä ja *opintosuorituksia*.

Arviointia (2) voidaan tehdä opintojen aikana ja opintojen päättyessä (nk. *päättöarviointi*). Opintojen aikaista arviointia (2) on esimerkiksi kokeen tai tentin pisteyttäminen ja kurssiarvosanan antaminen.

Arvioinnin (2) tyyppejä ovat *numeerinen arviointi* ja *sanallinen arviointi*.

Termiä arvostelu käytetään suppeammassa merkityksessä; esimerkiksi kokeen arvostelu.

Englannin termi assessment viittaa tavoitteen ja tuloksen vertailuun mittausten perusteella, joten se voidaan kääntää suomeksi paitsi sanalla "arviointi", myös sanalla "mittaaminen".

assessment / evaluation: Kun on kyse yksilön oppimisen, osaamisen tai oppimistulosten arvioinnista (2), englannin kielessä käytetään termiä assessment, ei evaluation. Englannin termi evaluation tarkoittaa arvottavaa analyysia, ja koulutuksen alalla evaluation liittyy lähinnä järjestelmän *arviointiin (1)* (esimerkiksi *koulutuksen arviointi*).

assessment / evaluation: Käytösesimerkki englannin termien evaluation ja assessment käytöstä opetus- ja koulutusalailla:

fi: Tämän oppimisen ja osaamisen arviointiin perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa kohdentuneen arvioinnin tarkoituksena on [--].

en: The purpose of this evaluation focusing on the assessment of learning and competence in basic education and general upper secondary education is to [--].

Käsitteen tunnus: c594

Luokka: perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulutus

Luokka: arviointi

Käsittekaaviot: *Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi*, *Arvosanan korottaminen ja muutoksenhaku arviointiin (2)*, *Arviointi* ja *Arviointeihin liittyviä käsitteitä*

646

arviointiaineisto

määritelmä

kaikki *arvioinnissa (1)* tai *arvioinnissa (2)* käytetty ja sitä varten kerätty tieto ja materiaali tai annettu näyttö, johon arviointi (1) tai arviointi (2) perustuu

huomautus

Arviointiaineisto voi olla tuotettu esimerkiksi myös kyselyillä, haastatteluilla tai muilla *arviointimenetelmillä (1)*.

Arviointiaineistoa voi olla esimerkiksi kirjallinen tai muuten tallennettu opintoja tai osaamista koskeva aineisto.

Määritelmässä käytetty sana näyttö on merkitykseltään laajempi kuin *ammattillisessa koulutuksessa* käytettävä käsite *näyttö*.

Käsitteen tunnus: c609

Luokka: yleinen/yhteinen

Luokka: arviointi

Käsittekaavio: *Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi*

647

arviointikriteeri; arvioinnin kriteeri <ammattillinen koulutus>; **arviointiperuste** <lukiokoulutus>

sv bedömningskriterium *n*; utvärderingskriterium *n*; kriterium *n* för bedömning; kriterium *n* för utvärdering

en > evaluation criterion <arvioinnin (1) kriteeri>; > assessment criterion <arvioinnin (2) kriteeri>

määritelmä

peruste, jonka avulla [arvioinnin \(1\)](#) tai [arvioinnin \(2\)](#) kohteen tai kohteiden arvo, tila tai keskinäinen järjestys määritetään

huomautus

Arvioinnissa (1) ja arvioinnissa (2) käytetään usean arviointikriteerin kokonaisuutta.

Toiminnan arvioinnissa (1) arviointikriteerit kertovat millaista toimintaa, tulosta tai laatutasoa tavoitellaan.

Arviointikriteeri on [varhaiskasvatuksessa laatuindikaattoria](#) tarkemmin määrittävä tai erotteleva ominaisuus.

[Oppilaan](#) tai [opiskelijan](#) arvioinnissa (2) arviointikriteerit määrittelevät eri [arvosanoihin](#) vaadittavan osaamisen tason. Arviointikriteerit on määritelty esimerkiksi [perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa](#) ja [lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteissa](#). Vertaa [päättöarvioinnin kriteeri](#).

[Ammatillisessa koulutuksessa](#) arvioinnin kriteereitä ovat [osaamisen arvioinnissa \(2\)](#) käytettävät kuvaukset kunkin [arvosanan](#) edellyttämästä osaamisesta. Määritelmässä mainittu ”kohteiden keskinäisen järjestyksen määrittäminen” ei päde ammatilliseen koulutukseen, sillä ammatillisessa koulutuksessa [arvioinnin \(2\)](#) tarkoitus on osoittaa [opiskelijan](#) osaamisen taso suhteessa ennalta määrättyihin arvioinnin kriteereihin, ei esimerkiksi asettaa opiskelijoita paremmuusjärjestykseen.

evaluation criterion: Esimerkki termin käytöstä: ”One evaluation criterion used in evaluating learning outcomes is the number of students who enter higher education.”

assessment criterion: Esimerkki termin käytöstä: ”When assessing a pupil’s knowledge and skills for the purpose of issuing reports and certificates, assessment criteria derived from the objectives defined in the core curriculum are used.”

Käsitteen tunnus: c613

Luokka: yleinen/yhteinen, varhaiskasvatus, perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus

Luokka: arviointi

Käsittekaaviot: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#), [Arviointi](#) ja [Laatukäsitteitä](#)

648

<perusopetus>

päättöarvioinnin kriteeri

määritelmä

[arviointikriteeri](#), jota käytetään [perusopetuksen oppilaan](#) kunkin [oppiaineen](#) päättöarvosanaa muodostettaessa ja joka perustuu oppiaineelle määriteltyihin [arvosanoihin](#) vaadittavaan tieto- ja taitotasoon

huomautus

[Arvioinnissa \(2\)](#) käytetään usean arviointikriteerin kokonaisuutta.

Perusopetuksen [yhteisten oppiaineiden](#) päättöarvioinnin kriteerit on määritelty perusopetuksen [opetussuunnitelman perusteissa](#).

Perusopetuksen päättöarvioinnin kriteerit arvosanoille 5, 7, 8 ja 9 otetaan käyttöön 1.8.2021 alkaen. Tätä aikaisemmin kriteerit on määritelty vain arvosanalle 8.

Käsitteen tunnus: c614

Luokka: perusopetus

Luokka: arviointi

Käsittekaavio: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#)

649

arvosana; > numeroarvosana

sv vitsord *n*; > siffervitsord *n* <numeroarvosana>

en grade (2); mark; > matriculation examination grade (ylioppilastutkinnon arvosana);
> matriculation examination test grade (ylioppilaskokeen arvosana)

määritelmä

arvioinnin (2) tuloksena *oppilaalle* tai *opiskelijalle* annettava, järjestetystä joukosta valittava numeerinen tai sanallinen ilmaus

huomautus

Numeromuotoinen arvosana voidaan antaa esimerkiksi asteikolta 4–10 (*perusopetus* ja *lukiokoulutus*) tai 1–5.

Esimerkki sanallisen ilmauksen muotoisesta arvosanasta on magna cum laude approbatur.

Käsitteen tunnus: c617

Luokka: yleinen/yhteinen, perusopetus, lukiokoulutus, korkeakoulut

Luokka: arviointi

Käsittekaaviot: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#) ja [Arvosanan korottaminen ja muutoksenhaku arviointiin \(2\)](#)

650

arvosana-asteikko

sv vitsordsskala

hellre än: bedömningskala

en grading scale; marking scale

määritelmä

asteikko, joka määrittää *arvosanojen* keskinäisen järjestyksen ja suhteet

huomautus

Eri *koulutusasteilla* käytetään eri asteikkoja. Esimerkiksi *perusopetuksessa* käytetään numeroasteikkoa 4–10.

Arvosana-asteikoista on säädetty lainsäädännössä, esimerkiksi perusopetusasetuksessa (1998/852) ja asetuksessa lukiokoulutuksesta (1998/810).

Ruotsin termi bedömningskala viittaa mihin tahansa arviointiasteikkoon.

Käsitteen tunnus: c618

Luokka: yleinen/yhteinen, perusopetus, lukiokoulutus, korkeakoulut

Luokka: arviointi

Käsittekaavio: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#)

651

arviointimenetelmä (2)

määritelmä

oppilaan tai *opiskelijan oppimisen*, osaamisen tai *oppimistulosten arvioinnissa (2)* käytettävä kohdekohtainen *arviointimenetelmä (1)*

huomautus

Käsitteen tunnus: c610

Luokka: yleinen/yhteinen

Luokka: arviointi

Käsittekaaviot: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#) ja [Arviointeihin liittyviä käsitteitä](#)

652

osaamisen arviointi (1)

määritelmä

oppilaan tai *opiskelijan* tiedollisen ja taidollisen osaamisen tason *arviointi (2)*

huomautus

Perusopetuksessa osaamisen arvioinnissa (1) käytetään perusopetuksen *opetussuunnitelman perusteissa* määriteltyjä, tavoitteista johdettuja *arviointikriteereitä* kuudennen *vuosiluokan* päätteeksi annettavassa arvioinnissa (2) ja *päättöarvioinnissa*.

Käsitteen tunnus: c1736

Luokka: yleinen/yhteinen, perusopetus

Luokka: arviointi

Käsittekaavio: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#)

653

<ammattillinen koulutus>

osaamisen arviointi (2)

sv bedömning av kunnandet

en competence assessment

määritelmä

ammattillisen tutkintokoulutuksen tai *valmentavan koulutuksen opiskelijan* osaamisen olemassaolon ja tason *arviointi (2)*

huomautus

Osaamisen arviointi (2) tapahtuu vertaamalla osaamista *tutkinnon perusteissa* tai *koulutuksen (2)* perusteissa määrättyihin *ammattitaitovaatimuksiin* tai *osaamistavoitteisiin (2)* ja niiden *arviointikriteereihin*.

Erityistä tukea (2) saavalle opiskelijalle voidaan laatia yksilöllinen osaamisen arviointi (2) (ks. *osaamisen arvioinnin mukauttaminen*). Lisäksi ammattitaitovaatimuksista ja osaamistavoitteista (2) on mahdollista poiketa (ks. *ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeaminen*).

Osaamisen arviointia (2) tehdään *osaamisen tunnistamisen* ja *osaamisen tunnustamisen* yhteydessä sekä erilaisten osaamisen osoittamistapojen, kuten *näyttöjen*, yhteydessä.

Osaamisen arviointi (2) tehdään *arviointiaineiston* pohjalta.

Käsitteen tunnus: c1099

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaaviot: [Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä](#), [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#) ja [Arvosanan korottaminen ja muutoksenhaku arviointiin \(2\)](#)

654

<oppijan arviointi>

sanallinen arviointi

määritelmä

arviointi (2), jonka tulos ilmaistaan tekstinä

huomautus

Sanallinen arviointi voidaan ilmaista yhteydestä riippuen määrättyssä muodossa tai yksilöllisenä tekstinä.

Käsitteen tunnus: c595

Luokka: perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut

Luokka: arviointi

Käsittekaavio: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#)

655

numeerinen arviointi

määritelmä

arviointi (2), jonka tulos ilmaistaan numerona *arvosana*-asteikolla

huomautus

Käsitteen tunnus: c1535

Luokka: yleinen/yhteinen, perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulutus

Luokka: arviointi

Käsittekaavio: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#)

656

päätösarviointi

en final assessment

määritelmä

opintojen päättyessä tehty *arviointi (2)*

huomautus

Perusopetuksessa päätösarvioinnin tehtävänä on määrittää, kuinka hyvin ja missä määrin *oppilas* on saavuttanut perusopetuksen *opetussuunnitelman perusteissa oppiaineille* asetetut tavoitteet perusopetuksen päättyessä.

Käsitteen tunnus: c1423

Käsittekaaviot: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#) ja [Arvosanan korottaminen ja muutoksenhaku arviointiin \(2\)](#)

657

itsearviointi (2); oppilaan itsearviointi; opiskelijan itsearviointi

sv självbedömning

en self-assessment

määritelmä

arviointi (2), jossa *oppilas* tai *opiskelija* itse arvottaa *oppimistaan*, osaamistaan tai työskentelyään

huomautus

Itsearvioinnin (2) tulee tapahtua suhteessa tavoitteeseen ja perustellusti.

Vrt. *itsearviointi (1)*, jossa arvioinnin kohde on yleisempi.

Käsitteen tunnus: c616

Luokka: yleinen/yhteinen, perusopetus, lukiokoulutus

Luokka: arviointi

Käsittekaaviot: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#) ja [Arviointi](#)

658

<varhaiskasvatus, opetus ja koulutus>

palaute

hakusana: palautekeskustelu; palauteraportti

määritelmä

oppimisesta, osaamisesta, työskentelystä tai toiminnasta saatava kommentti tai arvio, joka tukee kohteen kehittämistä tai kehittämistä

huomautus

Palaute voi olla luonteeltaan hyvin erilaista ja se voi olla henkilökohtaista tai kohdistua esim. *koulutuksen* tai *varhaiskasvatuksen järjestäjään* tai *koulutukseen (1)*.

Palaute voi olla positiivista tai negatiivista.

Jotta palautetta voidaan saada tai antaa, tavoitteen saavuttamista on pitänyt ensin arvioida.

Palautetta voidaan käsitellä palautekeskustelussa tai siitä voidaan laatia palauteraportti.

Palaute on osa *formatiivista arviointia*.

Käsitteen tunnus: c1737

Luokka: yleinen/yhteinen, varhaiskasvatus, perusopetus

Luokka: arviointi

Käsittekaaviot: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#) ja [Arviointi](#)

659

vertaispalaute

määritelmä

palaute, jonka ryhmän jäsenet antavat toisilleen

huomautus

Esimerkiksi *oppilaan* tai *opiskelijan* toisen oppilaan tai opiskelijan *oppimisesta*, osaamisesta tai työskentelystä antama palaute.

Vertaispalautteen tavoite oppilaan ja opiskelijan työskentelyssä on myös kehittää palautetaitoja.

Vertaispalaute on lähellä *vertaisarviointia* (1).

Perusopetuksessa itsearviointi (2) ja vertaispalaute ovat osa *formatiivista arviointia*.

Käsitteen tunnus: c1739

Luokka: arviointi

Luokka: yleinen/yhteinen, perusopetus

Käsitekaaviot: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#) ja [Arviointi](#)

660

<ammattillinen koulutus>

palaute osaamisen kehittymisestä

määritelmä

ammattillisen koulutuksen opiskelijalle annettava *palaute*, jolla ohjataan ja kannustetaan *henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman* tavoitteiden saavuttamiseen sekä kehitetään edellytyksiä *itsearviointiin* (2)

huomautus

Opiskelijan osaamisen kehittymistä arvioi ja siitä palautetta voi antaa esimerkiksi *opetuksesta* (2) vastaava *opettaja* tai *työpaikkaohjaaja*. Palaute osaamisen kehittymisestä annetaan *ammattillisen tutkintokoulutuksen* aikana tai *ammattillisen tutkinnon* suorittamisen ja *osaamisen arvioinnin* (2) yhteydessä.

Ks. myös *näyttö*.

Käsitteen tunnus: c1313

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaavio: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#)

661

tieteellisen julkaisun vertaisarviointi; vertaisarviointi (2)

määritelmä

menettely, jossa tutkimustuloksia julkaiseva taho pyytää tieteenalan asiantuntijoita ennakolta arvioimaan julkaistavaksi tarjotun käsikirjoituksen tieteellisen julkaisukelpoisuuden

huomautus

Tieteellisen julkaisun vertaisarvioinnilla pyritään varmistamaan, että tutkimustulokset ovat valideja, ajanmukaisia ja kiinnostavia. Vertaisarviointi (2) liittyy myös julkaisukanavien tasoluokitusvaatimuksiin.

Vertaisarviointia (2) voivat käyttää esimerkiksi lehdet, konferenssit ja kirjankustantajat.

Käsitteen tunnus: c1547

Luokka: korkeakoulut

662

(vanhentunut)

<ammattillisen koulutuksen näyttötutkinnot>

arviointikeskustelu

määritelmä

keskustelu, joka käydään *tutkinnon suorittajan* sekä opetusalan ja työelämän edustajien välillä osana *arviointia (2)*

huomautus

Arviointikeskustelu käydään esimerkiksi *tutkintotilaisuuden* arvioinnin (2) yhteydessä.

Ammattillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c607

Luokka: ammatillinen koulutus

663

(vanhentunut)

näyttötutkinnon arviointikokous

hakusana: arvioija

määritelmä

kokous, jossa työnantaja, työntekijöitä ja *opettajia* edustavat, *tutkintotoimikunnan* hyväksymät arvioijat tekevät *arviointiaineiston* perusteella esityksen *tutkinnon osan arvioinnista (2)* tutkintotoimikunnalle

huomautus

Arvioijilla tarkoitetaan henkilöitä, jotka arvioivat *opiskelijan* oppimista, osaamista tai tutkintosuoritusta.

Ammattillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c608

Luokka: ammatillinen koulutus

664

(vanhentunut)

tutkinnon osan arviointisuunnitelma

määritelmä

suunnitelma *tutkinnon osan arvioinnin (2)* tekemisestä ja *arviointimenetelmistä (2)*

huomautus

Ammattillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c611

Luokka: ammatillinen koulutus

665

(vanhentunut)

<ammattillinen koulutus>

arviointiesitys

määritelmä

työnantaja, työntekijöitä ja *opettajia* edustavan arvioijaryhmän tekemä tutkinnonosakohtainen esitys, joka tehdään *tutkintotoimikunnalle* päätöksentekoa varten ja joka perustuu kattaviin *näyttötutkintojen tutkintosuoritusten arviointeihin (2)*

huomautus

Arvioijaryhmä esittää tutkintotoimikunnalle, miltä osin *opiskelijan* todennettu osaaminen soveltuu tunnustettavaksi vastaamaan suoritettavan *tutkinnon tutkinnonosia*.

Ammattillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c615

Luokka: ammatillinen koulutus

6.11.5.1 Arvosanan korottaminen ja muutoksenhaku arviointiin (2)

666

<ammattillinen koulutus>

arvioinnin uusiminen (2)

määritelmä

toiminta, jossa *opiskelija*, joka ei ole suorittanut hyväksytysti *koulutukseen (2)* kuuluvia opintoja tai jonka *arviointi (2)* tai *osaamisen arviointi (2)* on hylätty, tekee *opintosuorituksensa* uudelleen tai osoittaa osaamisensa uudelleen

huomautus

Ks. myös *osaamisen osoittaminen*.

Käsitteen tunnus: c600

Luokka: ammatillinen koulutus

Luokka: arviointi

Käsittekaavio: [Arvosanan korottaminen ja muutoksenhaku arviointiin \(2\)](#)

667

arvosanan korottaminen

sv höjning av vitsord

en grade improvement; mark improvement; improving a grade; improving a mark; ~ raise a grade *verb*; ~ raise a mark *verb*

määritelmä

toiminta, jossa *oppilas* tai *opiskelija* uusii *arvioinnin (2)* tai *osaamisen arvioinnin (1)* perustana olleen *opintosuorituksen* tai muun *osaamisen osoittamisen* tai tekee lisäsuorituksen saadakseen korkeamman *arvosanan*

huomautus

Lukiokoulutuksessa opiskelijalla on oikeus korottaa sekä hyväksytyä että hylättyä arvosanaa osoittamalla osaamistaan uusimalla suorituksensa.

Esimerkiksi *perusopetuksessa* oppilas voi *opetukseen (1)* osallistumatta korottaa *lukuvuositodistukseen* merkittyä hylättyä arvosanaa. Hyväksytyyn arvosanan korottamisesta ei ole erikseen säädetty, mutta *opetuksen järjestäjä* voi antaa tällaisen mahdollisuuden oppilaalle. Muu kuin perusopetuksen oppilas voi korottaa perusopetuksen arvosanojaan *lisäopetuksessa* tai *erityisessä tutkinnossa*.

Vrt. *arvioinnin oikaisuvaatimus*.

Käsitteen tunnus: c603

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulutus

Luokka: arviointi

Käsittekaavio: [Arvosanan korottaminen ja muutoksenhaku arviointiin \(2\)](#)

668

arvioinnin tarkistaminen

en rectification of assessment (1)

määritelmä

ratkaisu, jossa *osaamisen arvioijat opiskelijan* kirjallisesta pyynnöstä tarkistavat *osaamisen arviointia (2)* tai hylkäävät pyynnön

huomautus

Jos *ammattillisen tutkintokoulutuksen* opiskelija on tyytymätön arvioinnin tarkistamista koskevaan päätökseen, hän voi pyytää *arvioinnin oikaisua* asianomaiselta *työelämätoimikunnalta*.

Valmentavan koulutuksen opiskelija pyytää arvioinnin oikaisua *rehtorilta*.

Ks. myös *arvioinnin tarkistuspyyntö*.

Perusopetuksessa ammatillisen koulutuksen käsitettä arvioinnin tarkistaminen vastaa lähinnä käsite *arvioinnin uusiminen (1)*.

Yliopistojen ja *ammattikorkeakoulujen* osalta vrt. *arvioinnin oikaisu*.

Käsitteen tunnus: c1314

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaavio: [Arvosanan korottaminen ja muutoksenhaku arviointiin \(2\)](#)

669

arvioinnin tarkistuspyyntö

en request for rectification of assessment

määritelmä

kirjallinen pyyntö, jolla *ammattillisen koulutuksen opiskelija* hakee *arvioinnin tarkistamista* saamaansa *osaamisen arviointiin (2)*

huomautus

Mikäli opiskelija on tyytymätön osaamisen arviointiin (2), hän voi tehdä *osaamisen arvioijille* arvioinnin tarkistuspyynnön.

Perusopetuksessa ammatillisen koulutuksen käsitettä arvioinnin tarkistuspyyntö vastaa lähinnä käsite arvioinnin uusimispyyntö.

Yliopistojen ja *ammattikorkeakoulujen* osalta vrt. *arvioinnin oikaisupyyntö*.

Käsitteen tunnus: c1315

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsittekaavio: [Arvosanan korottaminen ja muutoksenhaku arviointiin \(2\)](#)

670

arvioinnin uusiminen (1)

sv ombedomning

en reassessment

not: revised decision on assessment

määritelmä

ratkaisu *huoltajan*, *oppilaan* tai *opiskelijan* pyyntöön tehdä uusi sellainen *arviointi (2)*, johon liittyy opinnoissa etenemistä tai (*perusopetuksessa*) *vuosiluokalle* jättämistä koskeva päätös, tai ratkaisu huoltajan, oppilaan tai opiskelijan pyyntöön tehdä uusi *päättöarviointi*

huomautus

Arvioinnin uusimista (1) voi itse pyytää 15 vuotta täyttänyt oppilas.

Perusopetuksessa ja *lukiokoulutuksessa* arvioinnin uusimista (1) koskevan ratkaisun antaa *oppilaitoksen rehtori*.

Ratkaisu voi olla uuden arvioinnin (2) tekeminen tai pyynnön hylkääminen.

Ammatillisessa koulutuksessa perusopetuksen käsitettä arvioinnin uusiminen (1) vastaa lähinnä *arvioinnin tarkistaminen*.

Yliopistojen ja *ammattikorkeakoulujen* osalta vrt. *arvioinnin oikaisu*.

Käsitteen tunnus: c601

Luokka: yleinen/yhteinen, perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulut

Luokka: arviointi

Käsittekaavio: [Arvosanan korottaminen ja muutoksenhaku arviointiin \(2\)](#)

671

arvioinnin oikaisuvaatimus <perusopetus, lukiokoulutus, korkeakoulut>; **arvioinnin oikaisuapyyntö** <ammattillinen koulutus, korkeakoulut>

sv begäran om omprövning; ~ begära omprövning av bedömningen *verb*

en request for an administrative review of an assessment

not: claim for a revised assessment; request for rectification of an assessment; appeal (2) <valitus>; challenge <yleiskieltä>

määritelmä

pyyntö, jolla *arvioinnin uusimiseen (1)*, *arvioinnin tarkistamiseen* tai – *korkeakoulussa (1)* – opintosuorituksen *arviointiin (2)* tai *opintosuorituksen hyväksilukemiseen* tyytymätön *huoltaja* tai *oppija* hakee oikaisua arvioinnin uusimista (1), arvioinnin tarkistamista, *opintosuorituksen* arviointia (2) tai *hyväksilukemista* koskevaan päätökseen

huomautus

Arvioinnin oikaisuvaatimuksen tai -pyynnön voi tehdä oppilaan huoltaja tai 15-vuotias tai sitä vanhempi *oppilas* tai *opiskelija* itse.

Perusopetuksessa ja *lukiokoulutuksessa* arvioinnin oikaisuvaatimus osoitetaan aluehallintovirastolle.

Ammatillisessa tutkintokoulutuksessa arvioinnin oikaisuapyyntö on myös oltava kirjallinen, ja pyyntö osoitetaan ammatillista koulutusta koskevan lain mukaisesti *työelämätoimikunnalle* ja *valmentavassa koulutuksessa rehtorille*.

Yliopistossa ja *ammattikorkeakoulussa* opiskelija voi yliopistolain 558/2009 ja ammattikorkeakoululain 932/2014 mukaan suullisesti tai kirjallisesti pyytää oikaisua *opintosuorituksensa arviointiin (2)* tai muualla suoritettujen opintojensa tai muulla tavoin osoitetun osaamisensa hyväksilukemiseen. Opintosuorituksen arviointia (2) koskeva oikaisuapyyntö on tehtävä arvostelun suorittaneelle *opettajalle*. Hyväksilukemista koskeva oikaisuapyyntö on tehtävä päätöksen tehneelle henkilölle.

Yliopistossa ja *ammattikorkeakoulussa* arvioinnin oikaisuapyyntö johdosta tehtyyn päätökseen (*arvioinnin oikaisu*) saa vaatia oikaisua tutkintolautakunnalta tai muulta siihen tehtävään määrättyltä toimielimeltä siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään.

Käsitteen tunnus: c1316

Luokka: perusopetus, ammatillinen koulutus lukiokoulutus, korkeakoulut

Käsittekaavio: [Arvosanan korottaminen ja muutoksenhaku arviointiin \(2\)](#)

672

arvioinnin oikaisu

sv omprövning av bedömning

en administrative review of an assessment; ~ correction of an assessment <virheellisten tietojen korjaaminen>

not: revised decision; rectification of assessment (2); assessment rectification

määritelmä

ratkaisu *arvioinnin oikaisuvaatimukseen tai -pyyntöön*

huomautus

Perusopetuksessa ja *lukiokoulutuksessa* kirjallinen *arvioinnin oikaisuvaatimus* osoitetaan aluehallintovirastolle. Aluehallintoviraston ratkaisuna voi olla kyseisen *arvioinnin uusimista (1)* koskevan hallintopäätöksen muuttaminen, hallintopäätöksen kumoaminen, arvioinnin oikaisua koskevan vaatimuksen hylkääminen tai asian palauttaminen *rehtorille* uudelleen käsiteltäväksi.

Ammatillisessa koulutuksessa arvioinnin oikaisu koskee vain *osaamisen arviointia (2)* ja *ammattillisen koulutuksen järjestäjä* voidaan perustellusta syystä myös edellyttää asettamaan uudet *osaamisen arvioijat*.

Yliopistossa ja *ammattikorkeakoulussa* *opiskelija* voi yliopistolain 558/2009 ja ammattikorkeakoululain 932/2014 mukaan pyytää oikaisua *opintosuorituksensa arviointiin (2)* tai muualla suoritettujen opintojensa tai muulla tavoin osoitetun osaamisensa *hyväksilukemiseen* (ks. *arvioinnin oikaisuapyyntö*).

Yliopistossa ja *ammattikorkeakoulussa* arvioinnin oikaisuapyyntö johdosta tehtyyn arvioinnin oikaisuun saa vaatia oikaisua tutkintolautakunnalta tai muulta siihen tehtävään määrättyltä toimielimeltä siten kuin hallintolaissa säädetään.

Käsitteen tunnus: c602

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulut

Luokka: arviointi

Käsittekaavio: [Arvosanan korottaminen ja muutoksenhaku arviointiin \(2\)](#)

6.12 Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen

673

opinnollistaminen

määritelmä

toimenpide, jossa sovitaan, että osaaminen, jota *opiskelija* tulee hankkimaan *oppilaitoksen* tai *korkeakoulun (1)* ulkopuolella muuten kuin opiskelemalla, tullaan dokumentoimaan, tunnistamaan (ks. *osaamisen tunnistaminen*) ja tunnustamaan (ks. *osaamisen tunnustaminen*) osaksi tavoitteena olevaa *tutkintoa*

huomautus

Opinnollistamisessa voidaan jo ennen osaamista tuottavaa toimintaa (esimerkiksi työ tai harrastustoiminta) pohtia, miten kyseinen toiminta olisi sellaista, että se edistäisi oppimistavoitteiden saavuttamista.

Opinnollistaminen eroaa *osaamisen tunnustamisesta* siten, että opinnollistamisesta sovitaan ennen osaamisen hankkimista (esimerkiksi työn aloittamista).

Käsitteen tunnus: c1636

Luokka: ammatillinen koulutus, korkeakoulut

Käsittekaavio: [Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen](#)

674

osaamisen tunnistaminen

sv identifiering av kunnande

en identification of prior learning; identification of learning; identification of competence

määritelmä

toimenpide, jossa *koulutustoimija* selvittää *hakijan*, *oppilaan* tai *opiskelijan* esittämien asiakirjojen ja muiden mahdollisten selvitysten perusteella hänen osaamisensa sekä muut lähtökohtansa suhteessa vaatimuksiin ja tavoitteisiin

huomautus

Ammatillisessa koulutuksessa tapahtuvan osaamisen tunnistamisen yhteydessä 'osaaminen' viittaa myös ammattitaidon hankkimistavasta riippumattomaan osaamiseen, josta *oppijalla* ei ole asiakirjoja, jotka riittävästi ilmaisisivat taidon tason vastaavuutta *tutkinnon perusteissa* määrättyjen *ammattitaitovaatimusten* tai *osaamistavoitteiden (2)* kanssa.

Ammatillisessa koulutuksessa tapahtuvan osaamisen tunnistamisen yhteydessä *koulutuksen järjestäjän* edustaja selvittää hakijan tai opiskelijan saavuttaman osaamisen erilaisin menetelmin, mukaan lukien verkkosivusto www.osaan.fi. Niiltä osin kuin todennettu osaaminen vastaa suoritettavan *tutkinnon* osia tai *yhteisten tutkinnon osien* osa-alueita, osaaminen tunnustetaan osaksi *tutkintoa*. Jos opiskelijalla on asiakirjojen tai muiden selvitysten perusteella osaamista, jonka perusteella *tutkinto*, *tutkinnon osa* tai *yhteisten tutkinnon osien* osa-alue on mahdollista suorittaa ilman osaamisen hankkimista, koulutuksen järjestäjän tulee ohjata opiskelija osoittamaan osaamisensa (ks. *osaamisen osoittaminen*). Osaaminen osoitetaan vain siltä osin, kuin sitä ei ole aiemmin arvioitu ja todennettu.

identification of prior learning: Englannin termi identification of prior learning on peräisin Euroopan unionin teksteistä, mutta nykyisin sitä käytetään laajemminkin. Termin ilmaus "prior learning" ei viittaa siihen, että tunnistettavan osaamisen täytyisi olla hankittu esimerkiksi ennen *koulutuksen (2)* aloittamista, vaan siihen, että osaaminen on aina hankittu ennen tunnistamistoimenpidettä.

Ks. myös *osaamisen tunnustaminen*, *osaamisen arviointi (2)*.

Käsitteen tunnus: c628

Luokka: ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut

Käsittekaaviot: [Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa](#) ja [Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen](#)

675

osaamisen tunnustaminen

mieluummin kuin: aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen; AHOT; ahointi

sv erkännande av kunnannde; > erkännande av tidigare förvärvad kompetens

en recognition of prior learning; accreditation of prior learning (2); recognition of learning; recognition of competence; accreditation of competence

määritelmä

toimenpide, jossa *opiskelijan* osaaminen, joka vastaa suoritettavan *tutkinnon perusteita*, suoritettavan *koulutuksen (2)* perusteita tai *tutkintovaatimuksia* mutta on hankittu ja osoitettu toisessa yhteydessä sekä todennettu, sisällytetään osaksi *tutkintoa*

huomautus

Toisessa yhteydessä hankittu osaaminen tulee todentaa, mikä voi tapahtua esimerkiksi opiskelijan esittämällä *todistuksella*.

Esimerkiksi *korkeakoulujen (1)* osaamisen tunnustamisen prosessissa yksi tai useampi asiantuntija arvioi todennetun osaamisen ja valitun tutkinnon *tutkintovaatimusten* vastaavuuden sekä esittää tutkinnon myöntäjälle osaamisen tunnustamista tutkinnoksi tai sen osaksi.

Osaamisen tunnistaminen ja osaamisen tunnustaminen muodostavat yhdessä vastaavan toimenpiteen kuin *opintosuorituksen hyväksilukeminen*, mutta tunnistettava ja tunnustettava osaaminen voi olla muutakin kuin *opintosuorituksia*.

aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen; AHOT; ahointi: Suomenkielinen termi aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen on tässä sanastossa merkitty epäsuositettavaksi termiksi, koska siitä saattaa syntyä virheellinen mielikuva, että tunnustettavan osaamisen täytyisi olla hankittu esimerkiksi ennen koulutuksen (2) aloittamista. (Osaaminen on kuitenkin aina hankittu ennen tunnustamistoimenpidettä.)

erkännande av tidigare förvärvad kompetens: Ruotsin sana kompetens (ilmauksessa "tidigare förvärvad kompetens") viittaa yksittäiseen taitoon. Taito-käsite on suppeampi kuin käsite osaaminen.

recognition of prior learning, accreditation of prior learning (2): Englannin termit recognition of prior learning ja accreditation of prior learning (2) ovat peräisin Euroopan unionin teksteistä, mutta nykyisin niitä käytetään laajemminkin. Termien ilmaus "prior learning" ei viittaa siihen, että tunnustettavan osaamisen täytyisi olla hankittu esimerkiksi ennen *koulutuksen (2)* aloittamista, vaan siihen, että osaaminen on aina hankittu ennen tunnustamistoimenpidettä.

Vrt. tutkinnon tunnustaminen.

Käsitteen tunnus: c629

Luokka: ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut

Käsittekaaviot: [Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa](#) ja [Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen](#)

676

ennakollinen hyväksilukeminen; ennakollinen hyväksiluku

määritelmä

toimenpide, jossa *opiskelijan* kotikorkeakoulu päättää, että opinnot, jotka opiskelija tulee suorittamaan muussa *oppilaitoksessa* tai *korkeakoulussa (1)*, tullaan sisällyttämään osaksi opiskelijan tavoitteena olevaa *tutkintoa opintosuorituksen hyväksilukemisen* kautta

huomautus

Käsitteen tunnus: c1635

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: [Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen](#)

677

opintosuorituksen hyväksilukeminen; opintosuorituksen hyväksilukusv tillgodoräknande *n* av studieprestation

en accreditation of prior learning; credit transfer <lukiokoulutus, korkeakoulut>

määritelmä

toimenpide, jossa *opiskelijan* aiempi *opintosuoritus* sisällytetään osaksi tavoitteena olevaa *tutkintoa*

huomautus

Opintosuorituksen hyväksilukeminen voi tapahtua *opintosuorituksen korvaamisen* tai *opintosuorituksen sisällyttämisen* kautta.*Ammatillisen koulutuksen* osalta käsite opintosuorituksen hyväksilukeminen on vanhentunut.Ammatillisessa koulutuksessa *osaamisen tunnistaminen* ja *osaamisen tunnustaminen*

muodostavat yhdessä vastaavan toimenpiteen kuin opintosuorituksen hyväksilukeminen, mutta tunnistettava ja tunnustettava osaaminen voi olla muutakin kuin opintosuorituksia.

Lukiokoulutuksessa lukiolain (714/2018) mukaan *koulutuksen järjestäjän* on tunnustettava toisessa lukiolain mukaista koulutusta antavassa *oppilaitoksessa* suoritettut lukiokoulutuksen *oppimäärään* kuuluvat opinnot hyväksilukemalla ne osaksi lukiokoulutuksen oppimäärää.**sisällyttää:** Opintosuorituksen hyväksilukeminen -käsitteen määritelmässä esiintyvää sanaa "sisällyttää" käytetään tässä sanastossa (ja ylipäänsä opintosuoritusten hyväksilukemisen ja osaamisen tunnustamisen yhteydessä) kahdessa merkityksessä. Laajemmin ajateltuna sisällyttäminen toimii opintosuorituksen korvaamisen ja opintosuorituksen sisällyttämisen yhteisenä yläkäsitteenä. Suppeammin ajateltuna sisällyttämisellä viitataan nimenomaan sanastossa määriteltyyn *opintosuorituksen sisällyttämiseen* (erotukseksi opintosuorituksen korvaamisesta).Ks. myös *osaamisen tunnustaminen*.

Käsitteen tunnus: c625

Luokka: lukiokoulutus, korkeakoulut

Käsittekaavio: [Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen](#)

678

opintosuorituksen korvaaminen

hakusana: korvaaminen

sv ersättande av studieprestation

en substitution of studies; substitution of a course; > substitution of a credit <korkeakoulut>

määritelmä

opintosuorituksen hyväksilukemisen muoto, jossa *opiskelijan* eri yhteydessä suorittaman *opintosuorituksen* todetaan vastaavan jotakin tavoitteena olevan *tutkinnon tutkintovaatimusten* kohtaa ja jossa kyseisen tutkintovaatimusten kohdan suorittaminen kokonaan tai osittain korvataan eri yhteydessä suoritettulla opintosuorituksella

huomautus

Esimerkiksi Helsingin yliopistossa matematiikkaa opiskeleva voi mahdollisesti korvata tutkintovaatimusten edellyttämän *opintojakson* Analyysi I Turun yliopistossa tehdyllä suorituksella Analyysi I.*Ammatillisessa koulutuksessa* ei käytetä käsitteitä opintosuorituksen korvaaminen ja *opintosuorituksen sisällyttäminen*, vaan näitä vastaavan toimenpiteen muodostavat *osaamisen tunnistaminen* ja *osaamisen tunnustaminen*.

Käsitteen tunnus: c626

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: [Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen](#)

679

opintosuorituksen sisällyttäminen

hakusana: sisällyttäminen

sv inkluderande av studieprestation

en inclusion of studies; inclusion of a course; > inclusion of a credit

määritelmä

opintosuorituksen hyväksilukemisen muoto, jossa *opiskelijan* jossakin *koulutusorganisaatiossa* tekemä *opintosuoritus* sisällytetään osaksi toisen *koulutusorganisaation tutkintoa* ilman, että suoritus korvaa mitään sisällöllisesti tarkasti määriteltyä kohtaa *tutkintovaatimuksissa*

huomautus

Esimerkiksi opiskelija sisällyttää kauppatieteen *perusopinnot sivuaineeksi* tutkintoonsa *yliopistossa*, jossa ei järjestetä kauppatieteen *koulutusta (2)*.

sisällyttäminen: Opintosuorituksen sisällyttäminen -käsitteen nimityksessä esiintyvää sanaa "sisällyttäminen" käytetään tässä sanastossa (ja ylipäänsä opintosuoritusten hyväksilukemisen ja *osaamisen tunnustamisen* yhteydessä) kahdessa eri merkityksessä. Suppeammin ajateltuna sisällyttämisellä viitataan nimenomaan tässä määriteltyyn opintosuorituksen sisällyttämiseen (erotukseksi *opintosuorituksen korvaamisesta*). Laajemmin ajateltuna sisällyttäminen toimii opintosuorituksen korvaamisen ja opintosuorituksen sisällyttämisen yhteisenä yläkäsitteenä.

Ammatillisessa koulutuksessa ei käytetä käsitteitä opintosuorituksen sisällyttäminen ja *opintosuorituksen korvaaminen*, vaan näitä vastaavan toimenpiteen muodostavat *osaamisen tunnistaminen* ja *osaamisen tunnustaminen*.

Käsitteen tunnus: c627

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: [Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen](#)

680

oppijan arvio osaamisen tunnustamisen mahdollisuuksista (uudistermi); ~ esi-HOKS <ammattillinen koulutus>

mieluummin kuin: esiahotointi <korkeakoulut>

määritelmä

toiminta, jossa *oppija* vertaa jo hankittua tai tavoitteena olevaa osaamistaan tarjolla olevan *koulutuksen (2)* sisältöön ja arvioi mahdollisuuksia *osaamisen tunnustamiseen* tai *opintosuoritusten hyväksilukemiseen*

huomautus

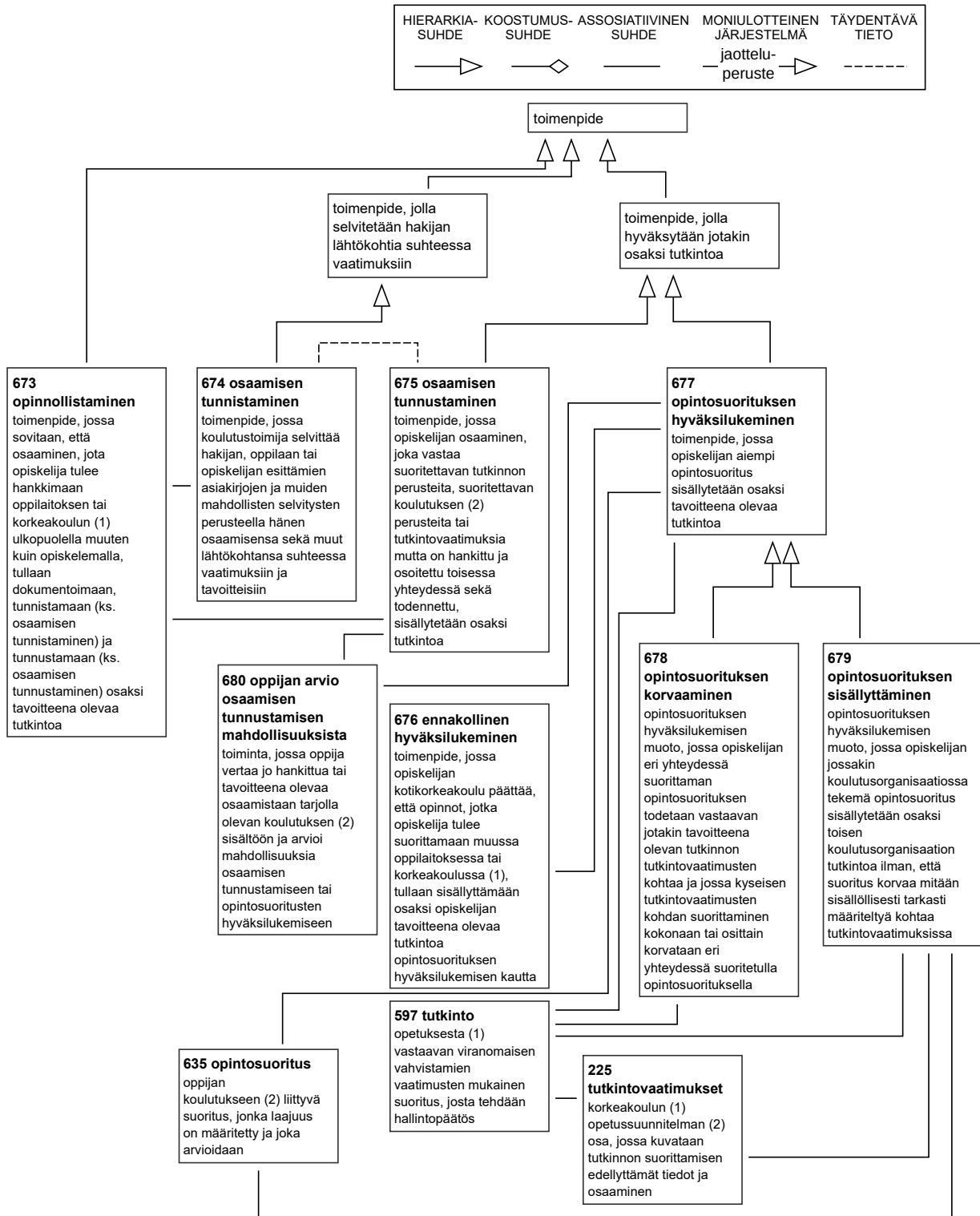
Oppijan arvio osaamisen tunnustamisen mahdollisuuksista voi sisältää pohdintaa siitä, mihin vaihtoehtoiseen *oppilaitokseen* tai *koulutukseen (2)* hakemalla oppija voisi tarkoituksenmukaisesti saada hyväksiluetuksi olemassa olevaa tai tavoitteena olevaa osaamistaan.

Korkeakoulun (1) opiskelija voi tehdä arvion osaamisen tunnustamisen mahdollisuuksista (eli nk. esiahotoinnin) ennen koulutusta (2), koulutuksen (2) aikana tai uuteen koulutukseen (2) hakeutuessaan.

Käsitteen tunnus: c1634

Luokka: ammatillinen koulutus, korkeakoulut

Käsittekaavio: [Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen](#)

Käsittekaavio 78. Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen.

6.13 Varhaiskasvatukseen, opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut

681

varhaiskasvatuksen asiakasmaksu

sv klientavgift för småbarnspedagogik; kundavgift för småbarnspedagogik

määritelmä

[varhaiskasvatuksesta](#) perittävä asiakasmaksu

huomautus

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksu on aina lapsikohtainen ja siitä tehdään maksupäätös.

Laissa varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista (1503/2016) säädetään kunnan järjestämässä [päiväkotitoiminnassa](#) ja [perhepäivähoidossa](#) perittävistä asiakasmaksuista. Muusta kunnan järjestämästä varhaiskasvatuksesta, esimerkiksi [avoimesta varhaiskasvatustoiminnasta](#) kunta voi periä päättämänsä asiakasmaksun.

Käsitteen tunnus: c1602

Luokka: varhaiskasvatus

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen maksut](#)

682

kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksu

sv klientavgift för småbarnspedagogik på heltid; kundavgift för småbarnspedagogik på heltid

määritelmä

[kokoaikaisesta varhaiskasvatuksesta](#) perittävä [varhaiskasvatuksen asiakasmaksu](#)

huomautus

Kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta on säädetty varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaissa (1503/2016).

Käsitteen tunnus: c1603

Luokka: varhaiskasvatus

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen maksut](#)

683

osa-aikaisen varhaiskasvatuksen maksu

sv klientavgift för småbarnspedagogik på deltid; kundavgift för småbarnspedagogik på deltid

määritelmä

[osa-aikaisesta varhaiskasvatuksesta](#) perittävä [varhaiskasvatuksen asiakasmaksu](#)

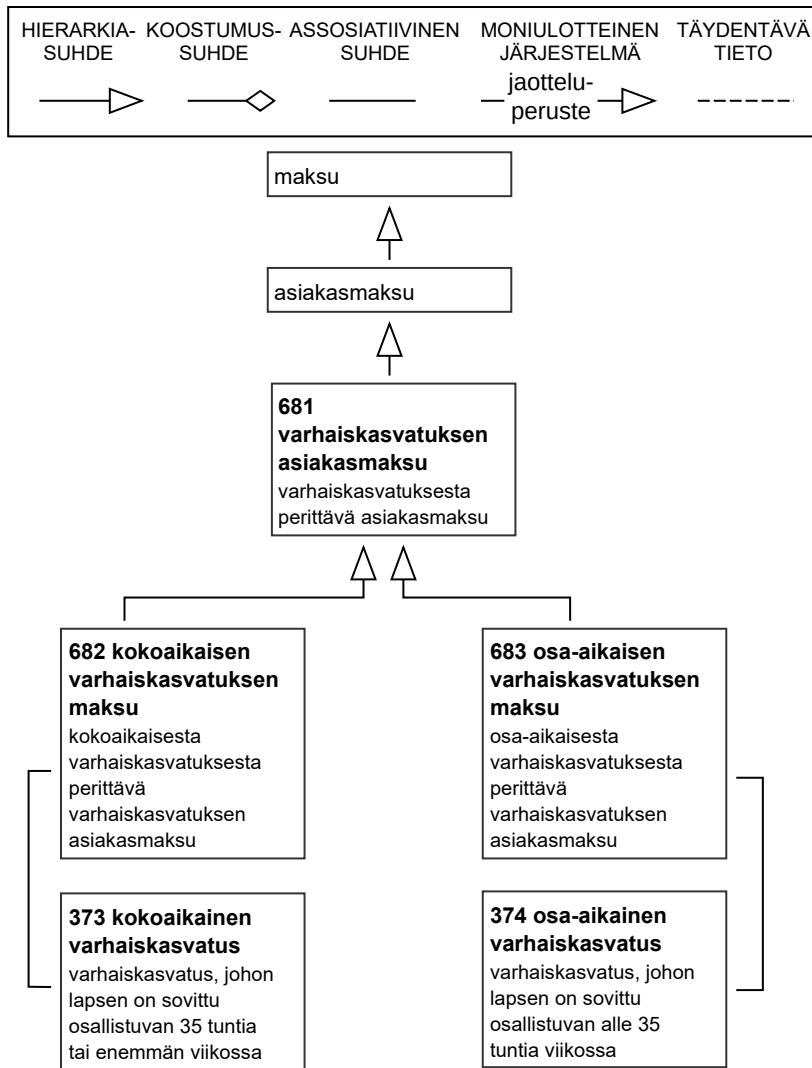
huomautus

Osa-aikaisen varhaiskasvatuksen maksusta on säädetty varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain 6 §:ssä (1503/2016).

Käsitteen tunnus: c1604

Luokka: varhaiskasvatus

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen maksut](#)

Käsitekaavio 79. Varhaiskasvatuksen maksut.

684

opiskelumaksu; opintomaksu; opiskelijamaksu; maksu opetukseen osallistumisesta <esim. aikuisten lukiokoulutuksessa aineopiskelijalta perittävä maksu>; **opetuksesta perittävä maksu** <korkeakoulut>; ~ **materiaalimaksu**

hakusana: kurssimaksu

en > course fee <esim. aikuisten lukiokoulutuksessa aineopiskelijalta perittävä maksu opetukseen osallistumisesta>; > education and training fee <ammattillinen koulutus>; ~ materials fee <materiaalimaksu>

määritelmä

koulutukseen (1) osallistumisesta perittävä maksu

huomautus

Toisen asteen koulutukseen (*lukiokoulutus* ja *ammattillinen koulutus*) liittyvä *opetus (1)* ja *ohjaus* on maksutonta, mutta *opiskelijoilta* voidaan periä esimerkiksi materiaalimaksuja.

Ammattitutkintokoulutuksessa, *erikoisammattitutkintokoulutuksessa* ja *muussa ammatillisessa koulutuksessa koulutuksen järjestäjä* voi periä opiskelijalta kohtuullisen opiskelumaksun, jolla katetaan osittain *koulutuksen (2)* järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia.

Aikuisten *lukiokoulutuksessa* yksittäisen *oppiaineen* opiskelijalta (nk. aineopiskelija) voidaan periä maksu opetukseen osallistumisesta.

Vapaan sivistystyön lainsäädännössä käytetään termiä opiskelumaksu, mutta yleiskielessä vapaan sivistystyön opiskelumaksuista käytetään nimityksiä kurssimaksu, *lukukausimaksu* ja lukuvuosimaksu. Vapaan sivistystyön koulutuksessa voi olla myös materiaalimaksuja.

Ammattikorkeakoulujen toiminnassa perittävistä maksuista annetun valtioneuvoston asetuksen (1440/2014) mukaan *ammattikorkeakoulu* voi periä maksuja avoimista ammattikorkeakouluopinnoista ja *erillisellä opiskeluoikeudella* suoritettavista opinnoista.

Yliopistojen toiminnassa perittävistä maksuista annetun valtioneuvoston asetuksen (1082/2009) mukaan *yliopisto* voi periä maksuja avoimista yliopisto-opinnoista ja *erillisellä opiskeluoikeudella* suoritettavista opinnoista.

Korkeakouluissa (1) voidaan edellä mainittujen opetuksesta perittävien maksujen lisäksi periä myös mm. materiaalimaksuja.

Käsitteen tunnus: c634

Luokka: lukiokoulutus, ammattillinen koulutus, korkeakoulut, vapaa sivistystyö

Käsittekaavio: [Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut](#)

685

lukukausimaksu; ~ lukuvuosimaksu

sv terminsavgift; ~ läsårsavgift <lukuvuosimaksu>

en tuition fee /GB/; ~ annual tuition fee <lukuvuosimaksu>
rather than: tuition (2) /US/

määritelmä

koulutuksesta (1) *lukukautta* kohti perittävä *opiskelumaksu*

huomautus

Termillä lukuvuosimaksu viitataan *lukuvuotta* kohti perittävään opiskelumaksuun.

Lainsäädännössä termi lukuvuosimaksu (tai lukukausimaksu) on käytössä ainoastaan *korkeakoulujen (1)* osalta. Kuitenkin myös muilla *koulutusasteilla* (esim. *perusopetuksessa erityisen koulutustehtävän* saaneilla *oppilaitoksilla* sekä *vapaassa sivistystyössä*) perittäviä maksuja voidaan nimittää lukukausi- tai lukuvuosimaksuiksi.

Suomen *korkeakouluissa (1)* lukukausimaksu on käytössä EU- ja ETA-alueen ulkopuolelta tuleville *opiskelijoille vieraskielisessä koulutuksessa*.

Englannin sana tuition viittaa *opettamiseen*. Amerikanenglannissa termi tuition viittaa myös *opetukseen (1)* liittyvään maksuun, kuten lukukausimaksuun; brittienglannissa tuition-sanan perään on lisättävä 'fee'. On suositettavampaa käyttää sanaa tuition *opettamisesta* ja tuition fee opetukseen liittyvästä maksusta, jotta käsitteiden välille saadaan tehtyä ero.

Käsitteen tunnus: c630

Luokka: perusopetus, korkeakoulut, vapaa sivistystyö

Käsittekaavio: [Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut](#)

686

lukuvuosimaksuvelvollisuus

määritelmä

opiskelijan velvollisuus suorittaa lukuvuosimaksu

huomautus

Lukuvuosimaksulla tarkoitetaan *koulutuksesta (1) lukuvuotta* kohti perittävää *opiskelumaksua*, ks. *lukukausimaksu*.

Suomen *korkeakouluissa (1)* lukuvuosimaksu ja lukuvuosimaksuvelvollisuus liittyy *koulutukseen (1)*, joka on muun kuin suomen- tai ruotsinkielistä, johtaa *alempaan* tai *ylempään korkeakoulututkintoon* eikä ole *tilauskoulutusta*. Esimerkki tällaisesta koulutuksesta (1) on vieraskielinen perustutkintokoulutus, kuten englanninkielisen *maisteriohjelman koulutus (2)*.

Yliopistolain (558/2009) ja ammattikorkeakoululain (932/2014) mukaan opiskelijalla ei ole lukuvuosimaksuvelvollisuutta, mikäli hän on Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalainen tai mikäli hänet Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden muun sopimuspuolen kanssa tekemän sopimuksen mukaan rinnastetaan Euroopan unionin kansalaiseen, tai mikäli hän on edellä mainittujen perheenjäsen. Lukuvuosimaksuvelvollisuutta ei ole myöskään opiskelijalla, jolla on ulkomaalaislaissa tarkoitettu Euroopan unionin sininen kortti, jatkuva tai pysyvä oleskelulupa tai pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EU-oleskelulupa tai jos hän on edellä mainittujen perheenjäsen.

Käsitteen tunnus: c1541

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: [Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut](#)

687

lukuvuosimaksuvelvollinen opiskelija

määritelmä

opiskelija, jolla on *lukuvuosimaksuvelvollisuus*

huomautus

Lukuvuosimaksuvelvollisia ovat *korkeakoulujen (1) tutkinto-opiskelijat*, joilta korkeakoulu (1) lain mukaisesti perii *opiskelusta* lukuvuosimaksun.

Yliopistolain (558/2009) mukaan *yliopiston* on perittävä muuhun kuin suomen- tai ruotsinkieliseen *alempaan* tai *ylempään korkeakoulututkintoon* johtavaan *koulutukseen (2)* hyväksytyltä opiskelijalta vähintään 1 500 euron suuruinen maksu *lukuvuodessa*.

Ammattikorkeakoululain (932/2014) mukaan *ammattikorkeakoulun* on perittävä muuhun kuin suomen- tai ruotsinkieliseen *ammattikorkeakoulututkintoon* tai *ylempään ammattikorkeakoulututkintoon* johtavaan koulutukseen (2) hyväksytyltä opiskelijalta vähintään 1 500 euron suuruinen maksu lukuvuodessa.

Ks. myös *lukukausimaksu*.

Käsitteen tunnus: c1542

Luokka: korkeakoulut

Käsittekaavio: [Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut](#)

688

tutkintomaksu

määritelmä

tutkintoon osallistumisesta perittävä maksu

huomautus

Esimerkiksi *ylioppilastutkintoon* osallistuvalla tutkintomaksu peritään tutkintoon ilmoittautumisen yhteydessä.

Käsitteen tunnus: c631

Luokka: lukiokoulutus

Käsittekaavio: [Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut](#)

689

ylioppilaskunnan jäsenmaksu

sv studentkårens medlemsavgift; studentkårsavgift

en student union membership fee

määritelmä

maksu, joka peritään *ylioppilaskunnan* jäsenyydestä

huomautus

Ylioppilaskunnan jäsenmaksu on *yliopistojen perustutkinto-opiskelijoille* pakollinen.

Käsitteen tunnus: c632

Luokka: korkeakoulut

Käsitekaavio: [Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut](#)

690

opiskelijakunnan jäsenmaksu

en student association membership fee

määritelmä

maksu, joka peritään *opiskelijakunnan (1)* jäsenyydestä

huomautus

Käsitteen tunnus: c1051

Luokka: korkeakoulut

691

YTHS-maksu; Ylioppilaiden terveydenhuoltosäätiön maksu

sv SHVS-avgift; avgift för studenternas hälsovårdsstiftelse

en Finnish Student Health Service fee

rather than: FSHS fee

määritelmä

terveydenhuoltopalveluista *korkeakoulun (1) lukukausi-ilmoittautumisen* yhteydessä perittävä maksu

huomautus

YTHS-maksu on *opiskelijalle* pakollinen, jos hän ilmoittautuu läsnä olevaksi.

Käsitteen tunnus: c633

Luokka: korkeakoulut

Käsitekaavio: [Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut](#)

692

(vanhentunut)

maksu tutkinnon järjestämisestä

määritelmä

maksu, joka voidaan periä *ammattitutkintoon* tai *erikoisammattitutkintoon* osallistuvilta, joka suorittaa *tutkinnon* osallistumatta tutkintoon valmistavaan *koulutukseen (2)*

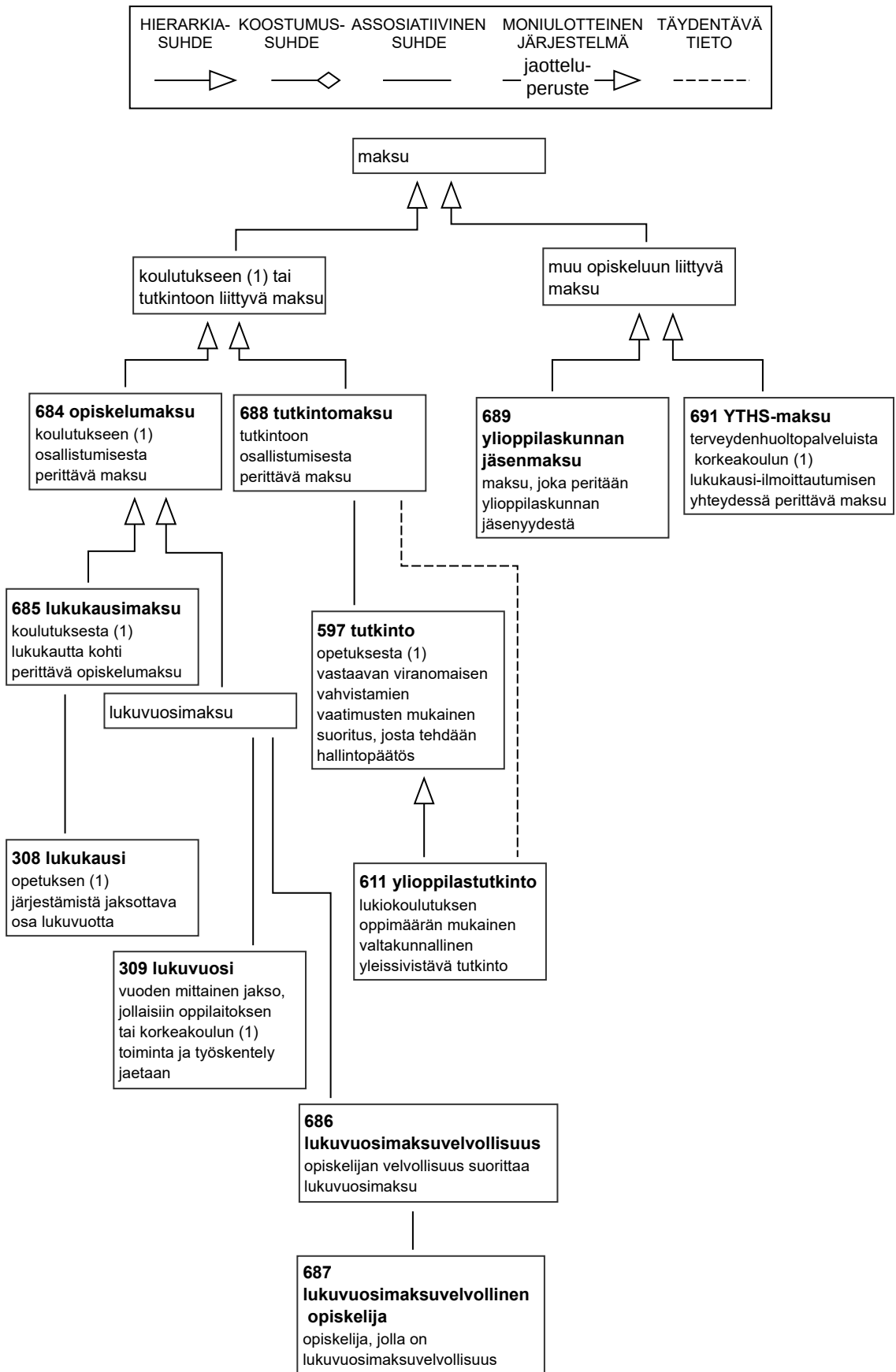
huomautus

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c635

Luokka: ammatillinen koulutus

Käsitekaavio 80. Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut.

6.14 Muita koulutuksen toteuttamiseen/läpivientiin ja opintoprosesseihin liittyviä käsitteitä

693

aamu- ja iltapäivätoiminta

hakusana: aamupäivätoiminta; iltapäivätoiminta

määritelmä

perusopetuksen oppilaille ennen koulupäivää tai sen jälkeen järjestettävä vapaaehtoinen toiminta

huomautus

Aamu- ja iltapäivätoiminta on tarkoitettu 1- ja 2-luokkalaisille sekä niille muiden *vuosiluokkien* oppilaille, jotka saavat *erityistä tukea (1)*.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisestä on säädetty perusopetuslaissa (628/1998).

Opetushallitus päättää aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteista.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa ovat esimerkiksi *koulun kerhotoiminta* ja *taiteen perusopetus*.

Toiminnan järjestäjinä voivat olla esimerkiksi *peruskoulut (1)*, kunnan nuorisopalvelut, järjestöt tai seurakunnat.

Käsitteen tunnus: c454

Käsittekaavio: [Muu koulutuksen henkilöstö](#)

694

koulun kerhotoiminta

hakusana: kerhotoiminta

määritelmä

perusopetuksen oppilaille järjestetty vapaa-ajan toiminta, jonka lähtökohtana ovat *peruskoulun (1)* kasvatukselliset, opetukselliset ja ohjaukselliset tavoitteet

huomautus

Perusopetuslain (628/1998, 47 §) mukaan perusopetuksen yhteydessä voidaan oppilaille järjestää kirjastotoimintaa, kerhotoimintaa ja muuta *opetukseen (1)* läheisesti liittyvää toimintaa.

Koulun kerhotoimintaa järjestetään *perusopetuksen* yhteydessä oppituntien ulkopuolella.

Kerhotoiminnan tavoitteena on olla monipuolista, lasten ja nuorten kasvua tukevaa toimintaa, joka vakiintuu osaksi lasten ja nuorten iltapäivää.

Käsitteen tunnus: c876

Luokka: perusopetus

695

varhaiskasvatuksen ruokailu

määritelmä

varhaiskasvatuksessa olevalle *lapselle* järjestetty tarkoituksenmukainen ja ohjattu ruokailu

huomautus

Vertaa *kouluateria*.

Käsitteen tunnus: c976

Luokka: varhaiskasvatus

696

kouluateria <perusopetus>; **maksuton ateria** <ammattillinen koulutus ja lukiokoulutus>; ~ **kouluruokailu** <perusopetus>; ~ **maksuton ruokailu** <ammattillinen koulutus ja lukiokoulutus>

sv skolmåltid
en school meal

määritelmä

oppilaitoksen oppilailleen tai *opiskelijoilleen* maksutta tarjoama ateria

huomautus

Aterian järjestämisestä vastaa *opetuksen järjestäjä* tai *koulutuksen järjestäjä*, mutta käytännössä aterian tarjoaa oppilaitos.

Esiopetuksessa ja *perusopetuksessa* opetuksen järjestäjällä on velvollisuus järjestää oppilaille maksuton ateria työpäivittäin. Oikeus kouluateriaan koskee perusopetukseen valmistavan *opetuksen (1)* oppilaita, perusopetuksen ja *perusopetuksen lisäopetuksen* oppilaita sekä oppivelvollisuusiän ylittäneitä perusopetuksen opiskelijoita.

Lukiokoulutuksessa koulutuksen järjestäjällä on velvollisuus järjestää maksuton ateria päätoimisille opiskelijoille työpäivittäin. Velvollisuus järjestää maksuton ateria liittyy nuorten lukiokoulutukseen sekä toisaalta sisäoppilaitosmuotoisesti järjestettävään lukiokoulutukseen. Ks. tarkemmin lukiolaki 714/2018, 35 §.

Ammatillisessa koulutuksessa koulutuksen järjestäjällä on velvollisuus järjestää maksuton ateria muun muassa päätoimisille ammatillisen perustutkintokoulutuksen ja *valmentavan koulutuksen* opiskelijoille sellaisina päivinä, joina opiskelijan on oltava läsnä koulutuksen järjestäjän osoittamassa koulutuspaikassa. Ks. tarkemmin laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017, 100 §.

Ammatillisessa koulutuksessa oikeus maksuttomaan ruokailuun ei kuitenkaan koske *oppisopimuskoulutuksen*, *työvoimakoulutuksen* eikä *henkilöstökoulutuksen* opiskelijoita.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (1) mukaan *peruskoulu (1)* määrittelee omassa *opetuksen järjestäjän opetussuunnitelmassaan* kouluruokailun keskeiset periaatteet sekä kuvaa järjestämisessä huomioon otettavat terveys-, ravitsemus- ja tapakasvatuksen tavoitteet.

Vrt. *varhaiskasvatuksen ruokailu*.

Käsitteen tunnus: c637

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus

697

koulumatka

sv skolväg <koulumatka etäisyytenä tai konkreettinen tie tai reitti>; skolresa <koulumatka siirtymisenä paikasta toiseen>
en distance between a student's home and school
not: school travel

määritelmä

oppilaan tai *opiskelijan* matka asuinpaikasta *oppilaitokseen*

huomautus

Perusopetuksessa oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen, jos matka kodin ja koulupaikkakoulun välillä on yli viisi kilometriä tai jos matka on oppilaalle esimerkiksi liian vaarallinen.

Oppilas tai opiskelija voi koulumatkatukilain (48/1997) mukaan olla oikeutettu koulumatkatukeen (katso koulumatkatuki-käsitteen määritelmä *Kelan sanastosta*).

Käsitteen tunnus: c638

Luokka: perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus

698

koulumatkaetu

määritelmä

[perusopetuksen oppilaalle koulumatkan](#) pituuden, vaikeuden, rasittavuuden tai vaarallisuuden perusteella myönnetty etu

huomautus

Koulumatkaetu voidaan myöntää, jos [oppilaan](#) koulumatka on yli viisi kilometriä tai jos koulumatka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Koulumatkaetu voi olla maksuton kuljetus tai oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä avustus.

[Lukiokoulutuksessa](#) perusopetuksen koulumatkaetua vastaa Kelan maksama koulumatkatuki (katso koulumatkatuki-käsitteen määritelmä [Kelan sanastosta](#)).

Käsitteen tunnus: c639

Luokka: perusopetus

Käsittekaavio: [Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut](#)

699

kuljetuspäätös

sv beslut *n* om skolskjuts

määritelmä

[koulumatkaedun](#) myöntämistä koskeva päätös

huomautus

Kuljetuspäätös tehdään oppijakohtaisesti. Kuljetuspäätös tehdään myös väliaikaisesta kuljetusedusta, jollainen voi tulla kyseeseen esimerkiksi loukkaantumistapauksessa.

Käsitteen tunnus: c641

Luokka: perusopetus

700

kodin ja koulun yhteistyö <perusopetus>; kodin ja oppilaitoksen yhteistyö <lukiokoulutus>

sv samarbete *n* mellan hem och skola <perusopetus>; samarbete *n* mellan hem och läroanstalt <lukiokoulutus>

en cooperation between home and school <perusopetus, lukiokoulutus>; home-school cooperation <perusopetus, lukiokoulutus>; ~ homes and schools working together

määritelmä

toiminta, jossa [huoltajilla](#) on mahdollisuus yhdessä [opettajan](#) ja [oppilaiden](#) kanssa osallistua [oppilaitoksen](#) opetus- ja kasvatustyön suunnitteluun ja [arviointiin \(1\)](#)

huomautus

[Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden \(1\)](#) mukaan huoltajille tulee antaa tietoa [opetussuunnitelmasta \(1\)](#), [opetuksen \(1\)](#) järjestämisestä, [oppilashuollosta](#) ja mahdollisuudesta osallistua kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön.

Käsitteen tunnus: c514

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus

7 Varhaiskasvatus- ja koulutusjärjestelmän, oppimistulosten ja osaamisen arviointi

7.1 Arvioinnin peruskäsitteitä

701

arviointi (1)

sv utvärdering (1); evaluering (1)

en evaluation (1); > assessment (2)

määritelmä

tarkastelun kohdetta koskevan tiedon analysointi ja tulkitseminen ja niiden pohjalta tehtävä kohteen arvottaminen

huomautus

Arviointi (1) tehdään [arviointikriteerien](#) tai tavoiteasetannan perusteella.

Arviointi (1) voi kohdistua esimerkiksi toiminnan tai sen tulosten laatuun tai tehokkuuteen.

Opetustoimen alueella tehtävää arviointia (1) ovat mm. [opintosuoritusten](#) arviointi (ks. [arviointi \(2\)](#)) ja [koulutuksen arviointi](#).

utvärdering / bedömning: Ruotsin kielessä terminkäyttö poikkeaa suomen kielestä. Tässä määritellystä yläkäsitteestä arviointi (1) sekä käsitteestä koulutuksen arviointi käytetään termiä utvärdering, kun taas mm. käsitteistä oppilaan arviointi, opiskelijan arviointi ja opintosuorituksen arviointi (ks. [arviointi \(2\)](#)) käytetään termiä bedömning.

assessment (2): Englannin termi assessment (2) viittaa ennen kaikkea mittausten perusteella tehtävään tavoitteen ja tuloksen vertailuun, ja suomeksi assessment käännetään usein sanalla mittaaminen. Termiä assessment käytetään myös käsitteen oppilaan arviointi / opiskelijan arviointi / opintosuorituksen arviointi (ks. [arviointi \(2\)](#)) englanninkielisenä vastineena.

Ks. myös [arviointikriteeri](#).

Käsitteen tunnus: c750

Luokka: yhteinen/yleinen

Luokka: arviointi

Käsitekaaviot: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#), [Arvosanan korottaminen ja muutoksenhaku arviointiin \(2\)](#), [Arviointi](#), [Arviointeihin liittyviä käsitteitä](#) ja [Laatukäsitteitä](#)

702

seuranta

sv uppföljning

määritelmä

tiedonkeruun perusteella tehtävä kohteen järjestelmällinen havainnointi

huomautus

Opetus- ja koulutussektorilla seurannan kohteena voivat olla yhtäältä [oppijoiden oppiminen](#), osaaminen ja [oppimistulokset](#) ja toisaalta [opetukseen \(1\)](#) ja [koulutukseen \(1\)](#) liittyvä toiminta ja järjestelmät.

Seuranta ei ole luonteeltaan arvottavaa, vrt. [arviointi \(1\)](#).

Käsitteen tunnus: c752

Luokka: yleinen/yhteinen

Luokka: arviointi

Käsitekaavio: [Arviointi](#)

703

kehittävä arviointi

määritelmä

arviointin (1) toimintaperiaate, jossa kehitetään toimintaa sitomalla yhteen arviointi (1) ja aktiivinen kehittäminen

huomautus

Kehittävä arviointi on osallistavaa ja sen perustana on arvioinnin (1) toteuttajan ja arviointiin osallistuvan välinen luottamus ja *koulutusorganisaation* vastuu toimintansa kehittämisestä.

Kehittävän arvioinnin menetelmät voidaan räätälöidä tapauskohtaisesti tukemaan *arviointien vaikuttavuutta* ja toiminnan kehittämistä jo arviointiprosessin aikana.

Kehittävän arvioinnin tuloksena osallistujat saavat *palautetta* toimintansa kehittämiskohteista, hyvistä käytänteistä ja vahvuuksista.

Käsitteen tunnus: c1742

Luokka: yleinen/yhteinen

Luokka: arviointi

Käsittekaavio: [Arviointi](#)

704

kansallinen arviointi; kansallisen tason arviointi

määritelmä

arviointi (1), joka tehdään valtakunnallisesti samoilla yhteisillä periaatteilla

huomautus

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi) vastaa *varhaiskasvatuksen, opetuksen (1)* ja *koulutuksen (1)* kansallisesta arvioinnista.

Kansallinen arviointi voi kohdistua esimerkiksi *koulutustoimijoihin* tai oppilas- tai opiskelijaryhmiin. Kansallinen arviointi voi olla myös esimerkiksi *teema-arviointia*.

Kansallinen arviointi on *ulkoista arviointia*.

Käsitteen tunnus: c1744

Luokka: yleinen/yhteinen

Luokka: arviointi

Käsittekaavio: [Arviointi](#)

705

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus; Karvi

määritelmä

koulutuksen (1) ja *varhaiskasvatuksen ulkoisen arvioinnin* riippumaton asiantuntijaorganisaatio, jonka tehtävät määritellään laissa

huomautus

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus tuottaa *arviointiin (1)* perustuvaa tietoa koulutuspoliittista päätöksentekoa ja koulutuksen (1) ja varhaiskasvatuksen kehittämistä varten.

Arviointikeskuksen päätehtävänä on toteuttaa koulutukseen (1) ja varhaiskasvatukseen sekä *varhaiskasvatuksen, opetuksen* ja *koulutuksen järjestäjien* ja *korkeakoulujen (1)* toimintaan sekä *vapaaseen sivistystyöhön* liittyviä arviointeja (1), tehdä *arviointisuunnitelman* mukaisia *oppimistulosten arviointeja*, tukea *varhaiskasvatuksen, opetuksen* ja *koulutuksen järjestäjiä* sekä korkeakouluja (1) arviointia (1) ja *laadunhallintaa* koskeissa asioissa sekä kehittää koulutuksen (1) ja varhaiskasvatuksen arviointia (1).

Arviointikeskuksesta on säädetty laissa Kansallisesta koulutuksen arviointikeskuksesta (2013/1295).

Käsitteen tunnus: c1745

Luokka: yleinen/yhteinen

Luokka: arviointi

Käsittekaavio: [Arviointi](#)

706

arviointineuvosto

määritelmä

valtioneuvoston nimittämä asiantuntijaelin, joka seuraa ja kehittää *Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen* toimintaa ja laatii toiminnan strategiset linjaukset sekä vastaa kansallisesta koulutuksen *arviointisuunnitelman* laatimisesta

huomautus

Arviointineuvostoilla on keskeinen rooli kansallisten arviointikohteiden määrittämisessä.

Arviointineuvoston kokoonpanosta, tehtävistä ja päätösvaltaisuudesta säädetään asetuksessa Kansallisesta koulutuksen arviointikeskuksesta (1317/2013).

Käsitteen tunnus: c1746

Luokka: yleinen/yhteinen

Luokka: arviointi

Käsitekaavio: [Arviointi](#)

707

paikallinen arviointi; paikallisen tason arviointi

määritelmä

arviointi (1), joka tehdään alueellisesti tai yhden toimijan alueella

huomautus

Paikallinen arviointi voi olla esimerkiksi yhden *koulutuksen* tai *varhaiskasvatuksen järjestäjän* tai *palveluntuottajan* tekemä arviointi (1).

Käsitteen tunnus: c1747

Luokka: yleinen/yhteinen

Luokka: arviointi

Käsitekaavio: [Arviointi](#)

708

toiminnan tasolla tehtävä arviointi; yksikössä tehtävä arviointi

määritelmä

paikallinen arviointi, joka tehdään yhden toimijan alueella tai *varhaiskasvatuksen toimipaikassa* tai *koulutusorganisaation toimipisteessä*

huomautus

Toiminnan tasolla tehtävä arviointi on *itsearviointia (1)*.

Käsitteen tunnus: c1748

Luokka: yleinen/yhteinen

Luokka: arviointi

Käsitekaavio: [Arviointi](#)

709

<varhaiskasvatus>

pedagogisen toiminnan arviointi

määritelmä

toiminnan tasolla tehtävä arviointi, joka tehdään *varhaiskasvatuksen toimipaikassa* tai *lapsiryhmässä*

huomautus

Pedagogisen toiminnan tasolla *arviointiin (1)* kohteena on *varhaiskasvatushenkilöstön* toiminta ja *lapsen* kohtaama *varhaiskasvatuksen* laatu. Arviointiin kohteena eivät ole lasten ominaisuudet, kehitys tai *oppiminen*.

Pedagogisen toiminnan tason arviointi on pääasiassa *itsearviointia (1)*.

Käsitteen tunnus: c1749

Luokka: varhaiskasvatus

Luokka: arviointi

Käsitekaavio: [Arviointi](#)

710

ulkoinen arviointi; ulkopuolinen arviointi

määritelmä

arviointi (1), jonka tekee kohteen ulkopuolinen arvioija

huomautus

Varhaiskasvatus- ja *koulutustoimijoita* on laeissa velvoitettu osallistumaan ulkoiseen arviointiin, esimerkiksi varhaiskasvatuslaki [540/2018](#), perusopetuslaki [628/1998](#), lukiolaki [714/2018](#), laki ammatillisesta koulutuksesta [531/2017](#), ammattikorkeakoululaki [932/2014](#), ja yliopistolaki [558/2009](#).

Kansallista koulutusta koskeva ulkoinen arviointi on laissa ([2013/1295](#)) säädetty *Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen* (Karvi) tehtäväksi.

Vertaa *itsearviointi (1)*.

Käsitteen tunnus: c1479

Luokka: yleinen/yhteinen, varhaiskasvatus, perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut

Luokka: arviointi

Käsittekaavio: [Arviointi](#)

711

itsearviointi (1)

en self-evaluation

määritelmä

arviointiin (1) kohteen itse tekemä *arviointi (1)*

huomautus

Itsearviointiin (1) kautta tuotetaan tietoa toiminnasta, *toimintakulttuurista* sekä vallitsevista arvoista ensisijaisesti toimijan sisäiseen käyttöön. Itsearviointi (1) auttaa tunnistamaan kehittämiskohteita sekä olemassa olevia vahvuuksia, joita voidaan edelleen hyödyntää systemaattisen kehittämisen tukena.

Itsearviointi (1) on keskeisessä asemassa laadun ylläpitämisessä ja kehittämisessä.

Itsearviointi (1) on osa *formatiivista arviointia*.

Esimerkiksi varhaiskasvatuslaki ([540/2018](#)) ja perusopetuslaki ([628/1998](#)) velvoittavat *koulutuksen järjestäjiä* oman toiminnan arviointiin (1).

Itsearviointi (1) on käytössä *oppilaiden* ja *opiskelijoiden* arvioinnissa. Vrt. *itsearviointi (2)*

Vertaa *ulkoinen arviointi*.

Käsitteen tunnus: c1029

Luokka: yleinen/yhteinen

Luokka: arviointi

Käsittekaavio: [Arviointi](#)

712

vertaisarviointi (1)

sv kamratbedömning; kollegial bedömning; referentgranskning

määritelmä

arviointi (1), jossa arvioitavat arvioivat toisiaan tai jossa arvioinnin (1) tekevät arvioitavia vastaavassa ryhmässä toimivat ulkoiset arvioijat

huomautus

Esimerkiksi **oppilaan** tai **opiskelijan** tekemä toisen oppilaan tai opiskelijan **oppimisen**, osaamisen tai työskentelyn vertaisarviointi (1).

Vertaisarvioinnin (1) tavoite oppilaan ja opiskelijan työskentelyssä on myös kehittää arviointitaitoja.

Vertaisarviointia (1) voidaan käyttää myös **varhaiskasvatus-** tai **koulutustoimijoiden** arvioinnissa.

Vrt. **tieteellisen julkaisun vertaisarviointi** ja **vertaispalaute**.

Käsitteen tunnus: c1094

Luokka: yleinen/yhteinen, perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut

Luokka: arviointi

Käsitekaaviot: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#) ja [Arviointi](#)

713

systemaattinen arviointi

määritelmä

arviointi (1), jossa kohteesta kerätään tietoa suunnitelmallisesti eri tavoin ja menetelmin ja tietoa verrataan ennalta asetettuihin ominaisuuksiin ja tavoitteisiin

huomautus

Systemaattiseen arviointiin liittyy myös ajallinen suunnitelmallisuus ja toistettavuus.

Määriteltyjä tavoitteita voidaan kuvailla tarkemmin **laatuindikaattorien** avulla.

Systemaattisen arviointitiedon kerääminen edellyttää, että indikaattorit käsitteellistetään vielä arviointiperusteiksi, **arviointikriteereiksi**.

Käsitteen tunnus: c1750

Luokka: yleinen/yhteinen

Luokka: arviointi

Käsitekaavio: [Arviointi](#)

714

diagnostinen arviointi

määritelmä

etukäteen tehtävä **arviointi (1)**, jonka tarkoitus on selvittää **oppilaan** tai **opiskelijan** lähtötaso

huomautus

Diagnostisen arvioinnin tarkoitus on kartoittaa oppimisedellytyksiä ja sitä, miten oppilas tai opiskelija hallitsee arvioitavia tietoja ja taitoja.

Diagnostinen arviointi on tyypillistä myös oppimisvaikeuksien seulonnassa.

Diagnostiseen arviointiin voi liittyä **seurantaa**.

Käsitteen tunnus: c1041

Luokka: yleinen/yhteinen

Luokka: arviointi

Käsitekaavio: [Arviointi](#)

715

formatiivinen arviointi; ohjaava arviointi

määritelmä

oppimisprosessin aikainen arviointi (1), jonka tarkoitus on ohjata ja tukea *oppilaan* tai *opiskelijan oppimisen* edistymistä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin

huomautus

Formatiivinen arviointi auttaa oppilasta tai opiskelijaa ymmärtämään omaa oppimistaan, tunnistamaan vahvuuksiaan ja kehittämään työskentelyään asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Formatiiivinen arviointi on osa *opetusta (1)*.

Itsearviointi (1) ja *vertaispalautte* ovat osa formatiivista arviointia.

Käsitteen tunnus: c1043

Luokka: yleinen/yhteinen

Luokka: arviointi

Käsittekaavio: [Arviointi](#)

716

summatiivinen arviointi

määritelmä

tarkastelujakson lopussa tehtävä *arviointi (1)*, jonka tarkoitus on selvittää, saavutettiinko asetetut tavoitteet

huomautus

Summatiivinen arviointi voi kohdistua esimerkiksi *oppilaan* tai *opiskelijan* osaamiseen. Summatiivista arviointia käytetään esimerkiksi kuvaamaan, kuinka hyvin ja missä määrin oppilas tai opiskelija on saavuttanut *opetussuunnitelmassa (2)* asetetut tavoitteet.

Esimerkiksi perusopetusasetus (852/1998) velvoittaa antamaan kunkin *lukuvuoden* päättyessä oppilaalle *lukuvuositolodistuksen*, joka perustuu summatiiviseen arviointiin. Myös opintojen päättyessä annettu *päättötodistus* perustuu summatiiviseen arviointiin.

Koulutuksen (1) summatiivisesta arvioinnista käytetään ruotsin termiä *summativ utvärdering av utbildning*.

Käsitteen tunnus: c1044

Luokka: yleinen/yhteinen, perusopetus

Luokka: arviointi

Käsittekaavio: [Arviointi](#)

717

koulutuksen arviointi; < arviointi (3)

en evaluation of education; < evaluation (3)

määritelmä

arviointi (1), jossa selvitetään, missä määrin *opetus (1)* tai *koulutus (1)* on saavuttanut lainsäädännön mukaiset tavoitteensa

huomautus

Koulutuksen arviointi koskee kaikkia *koulutusasteita*. Koulutuksen arvioinnilla pyritään tukemaan *koulutuksen (1)* toteuttamista ja kehittämistä ja parantamaan *oppimisen* edellytyksiä.

Koulutuksen järjestäjällä voi olla velvollisuus arvioida järjestämänsä koulutusta (1) itse (ks. *itsearviointi (1)*) ja osallistua ulkopuolisen tahon tekemään koulutuksen arviointiin (1) (nk. *ulkoinen arviointi*).

Käsitteen tunnus: c642

Luokka: yleinen/yhteinen, perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulutus

Luokka: arviointi

Käsittekaavio: [Arviointi](#)

718

oppimistulosten arviointi

määritelmä

opetussuunnitelman (1) tavoitteiden saavuttamisen, *oppiaineen* osaamisen tason sekä *koulutuksen (2)* tasa-arvon toteutumisen *arviointi (1)*

huomautus

Oppimistulosten arviointi koostuu yleensä tehtäväsarjasta, joka voi kohdistua osaamisen eri osa-alueille.

Esi- ja *perusopetuksessa* kansallinen oppimistulosten arviointi kohdistuu *opetussuunnitelman perusteiden* tavoitteiden saavuttamiseen ja on yleensä *otantaperustaista arviointia*, jonka tulokset voidaan yleistää koskemaan koko ikäluokkaa.

PISA (Programme for International Student Assessment) on esimerkki kansainvälisestä oppimistulosten arvioinnista. PISA on OECD:n jäsenmaiden yhteinen tutkimusohjelma, joka tuottaa tietoa *koulutuksen (2)* tilasta ja tuloksista kansainvälisessä vertailukehyksessä. Muita esimerkkejä kansainvälisistä arvioinneista ovat TIMMS (Trends in International Mathematics and Science Study) ja PIRLS (Progress in International Reading Literacy Study).

Käsitteen tunnus: c1752

Luokka: arviointi

Luokka: yleinen/yhteinen, esiopetus, perusopetus

Käsittekaavio: [Arviointi](#)

719

otantaperustainen arviointi

hakusana: otos

määritelmä

arviointi (1), jossa tarkastellaan vain osaa kohteista ja otoksen perusteella tehdään päätelmiä kokonaisuudesta

huomautus

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus arvioi *oppimistuloksia* otantaperustaisesti. Kansalliset *oppimistulosten arvioinnit* eivät ensisijaisesti arvioi yksittäisiä kouluja, *oppilaita* tai *opiskelijoita*, vaan ne arvioivat *koulutusjärjestelmää*.

Otos on varsinaisen kohderyhmän osa, joka valitaan joko satunnaisotannalla tai systemaattisella otannalla. Otoksen edustavuus ratkaisee, kuinka tarkasti tulokset kuvaavat koko kohderyhmää.

Käsitteen tunnus: c1754

Luokka: yleinen/yhteinen

Luokka: arviointi

Käsittekaavio: [Arviointi](#)

720

kriteeriperustainen arviointi; kriteeriperusteinen arviointi

määritelmä

arviointi (1), jossa kohdetta verrataan ennalta määriteltuihin *arviointikriteereihin*

huomautus

Esimerkiksi *varhaiskasvatuksessa arvioinnin (1)* kohteena olevaa toimintaa verrataan arviointikriteereihin ja sen perusteella päätellään, miten toiminta toteutuu.

Perusopetuksessa yhteisten oppiaineiden päättöarvioinnin kriteerit on määritelty perusopetuksen *opetussuunnitelman perusteissa*.

Oppilaan tai *opiskelijan arvioinnissa (2)* arviointikriteerit määrittelevät eri *arvosanoihin* vaadittavan osaamisen tason

Toiminnan laatua ja tuloksia verrataan yleensä yhdessä sovittuihin arviointikriteereihin.

Käsitteen tunnus: c1756

Luokka: yleinen/yhteinen, varhaiskasvatus, perusopetus

Luokka: arviointi

Käsittekaaviot: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#) ja [Arviointi](#)

721

teema-arviointi

määritelmä

arviointi (1), joka kohdistuu johonkin sisällölliseen kokonaisuuteen tai aihepiiriin

huomautus

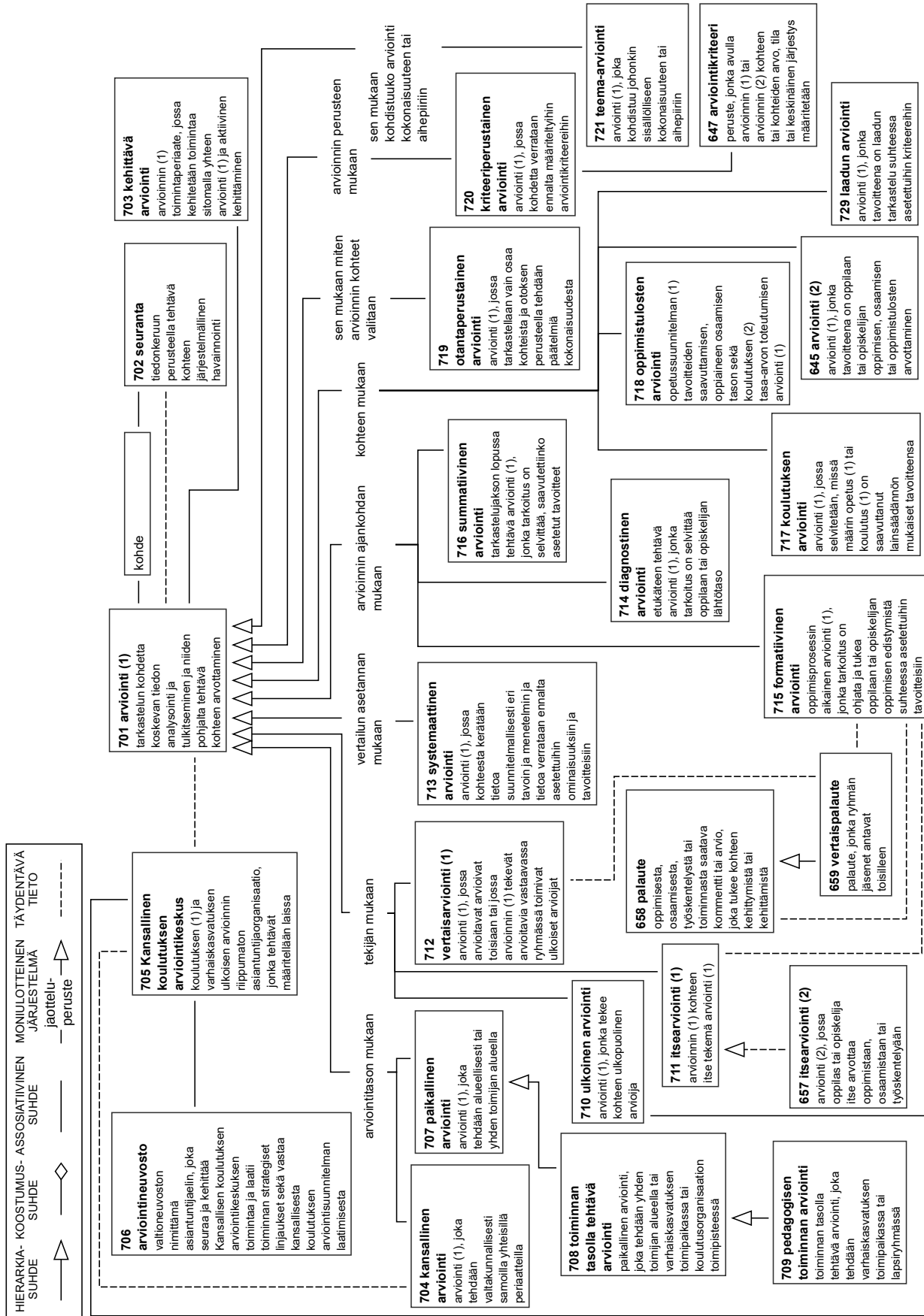
Teema-arviointi voi kohdistua **koulutusta (1)** tai **varhaiskasvatusta** käsitteleviin, yhteiskunnallisesti ajankohtaisiin ja kriittisiin teemoihin tai **koulutusjärjestelmän** osaan tai tilaan.

Käsitteen tunnus: c1758

Luokka: yleinen/yhteinen

Luokka: arviointi

Käsittekaavio: [Arviointi](#)

Käsitekaavio 81. Arviointi.

722

arvioinnin vaikuttavuus

määritelmä

arviointitiedon hyödyntämisen aikaansaama ensi- tai toissijainen muutos

huomautus

[Arvioinnilla \(1\)](#) haetaan ensisijaisesti positiivista vaikuttavuutta. Vaikuttavuus voi olla suoraa tai epäsuoraa.

Arvioinnin vaikuttavuus voi ilmetä tietyllä aikajänteellä sekä [arvioinnin \(1\)](#) kohteille että päätöksenteossa ja kehittämisessä [koulutusjärjestelmän](#) eri tasoilla.

Esimerkki epäsuorasta vaikuttavuudesta on [ylioppilastutkinnon](#) kielikoetyyppien heijastuminen [oppimateriaaleihin](#) ja koetyyppien käyttö lukio-opetuksessa.

Arvioinnin vaikuttavuus on esimerkiksi myös yksi [Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen](#) strategisista tavoitteista.

Käsitteen tunnus: c1759

Luokka: yleinen/yhteinen

Luokka: arviointi

Käsittekaavio: [Arviointeihin liittyviä käsitteitä](#)

723

arvioinnin viitekehys

määritelmä

[arvioinnin \(1\)](#) runkona toimivat ja sitä ohjaavat osaamisen ja laadun määrittelyt

huomautus

Arvioinnin viitekehys voi arvottaa eri osaamisen tasoja ja tavoitteita. Sen voivat muodostaa esimerkiksi laatustandardit, erilaisten osaamiskokonaisuuksien määrittelyt tai arviointi- tai laatukriteerit.

[Tutkintojen](#) viitekehuksesta säädetään tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehuksesta annetussa laissa (93/2017) sekä tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehuksesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (120/2017). Viitekehys perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston suositukseen eurooppalaisesta tutkintojen viitekehuksesta (European Qualifications Framework, EQF).

Muita arvioinneissa (1) käytettäviä viitekehymiä ovat esimerkiksi perusopetuksen laatukriteerit ja Varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin perusteet ja suositukset (Karvi 24:2018) sekä esimerkiksi myös kansainväliset varhaiskasvatuksen laadun teoreettinen viitekehys (European Quality Framework for Early Childhood and Care 2014) ja kieltenopetuksessa käytettävä Eurooppalainen viitekehys (Common European Framework of Reference, CEFR).

Käsitteen tunnus: c1760

Luokka: yleinen/yhteinen

Luokka: arviointi

Käsittekaavio: [Arviointeihin liittyviä käsitteitä](#)

724

arviointisuunnitelma

hakusana: kansallinen arviointisuunnitelma

määritelmä

suunnitelma, joka sisältää [arvioinnin \(1\)](#) kohteet ja arviointien (1) aikataulun

huomautus

[Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen](#) toimintaa ohjaa koulutuksen arviointisuunnitelma, jonka opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa.

[Varhaiskasvatuksen](#) tai [koulutuksen järjestäjillä](#) tai palveluntuottajilla voi olla organisaatio- tai kuntakohtainen arviointisuunnitelma

Käsitteen tunnus: c1761

Luokka: yleinen/yhteinen

Luokka: arviointi

Käsittekaavio: [Arviointeihin liittyviä käsitteitä](#)

725

arviointiraportti

hakusana: kansallinen arviointiraportti

määritelmä

[arviinnista \(1\)](#) ja sen tuloksista kirjoitettu raportti

huomautus

Arviointiraportit voivat olla paikallisesti, kansallisesti tai kansainvälisesti julkaistavia. Paikallisia raportteja julkaisevat esimerkiksi [varhaiskasvatuksen](#) ja [koulutuksen järjestäjät](#). Kansallisia arviointiraportteja julkaisee esimerkiksi [Kansallinen koulutuksen arviointikeskus](#).

Käsitteen tunnus: c1762

Luokka: yleinen/yhteinen

Luokka: arviointi

Käsittekaavio: [Arviointeihin liittyviä käsitteitä](#)

726

arviointimenetelmä (1); arviointimetodi

hakusana: arviointityökalu

määritelmä

menettelyiden ja menetelmien kokonaisuus, joiden avulla tuotetaan tietoa [arviointia \(1\)](#) tai [arviointia \(2\)](#) varten

huomautus

Eri arviointimenetelmiä (1) voidaan käyttää esimerkiksi [varhaiskasvatuksen](#), [koulutuksen \(2\)](#) tai [opetuksen \(1\)](#) toteuttamisen arviointiin (1) tai [oppilaan](#) tai [opiskelijan oppimisen](#) ja osaamisen arviointiin (2).

Arviointimenetelmien (1) käyttöön liittyviin kokonaisuuksiin, esimerkiksi arviointikriteeristöihin (ks. [arviointikriteeri](#)) tai [itsearviointin \(1\)](#) kyselylomakkeisiin, voidaan joissain yhteyksissä viitata termillä arviointityökalu.

Vrt. [arviointimenetelmä \(2\)](#)

Käsitteen tunnus: c1763

Luokka: yleinen/yhteinen

Luokka: arviointi

Käsittekaaviot: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#), [Arviointi](#) ja [Arviointeihin liittyviä käsitteitä](#)

727

arviointijärjestelmä (1)

hakusana: laadunarviointijärjestelmä

määritelmä

tietojärjestelmä, jonka avulla kerätään arviointitietoja ja tuotetaan [arviointiin \(1\)](#) tai [arviointiin \(2\)](#) perustuvaa tietoa

huomautus

Esimerkki arviointijärjestelmästä (1) on [varhaiskasvatuksen](#) laadunarviointijärjestelmä.

Käsitteen tunnus: c1769

Luokka: yleinen/yhteinen

Luokka: arviointi

Käsittekaavio: [Arviointeihin liittyviä käsitteitä](#)

728

arviointijärjestelmä (2); kansallinen laadun arviointijärjestelmä

määritelmä

kokonaisuus, jonka avulla *arviointeja (1)* toteutetaan ja arviointitietoa kerätään

huomautus

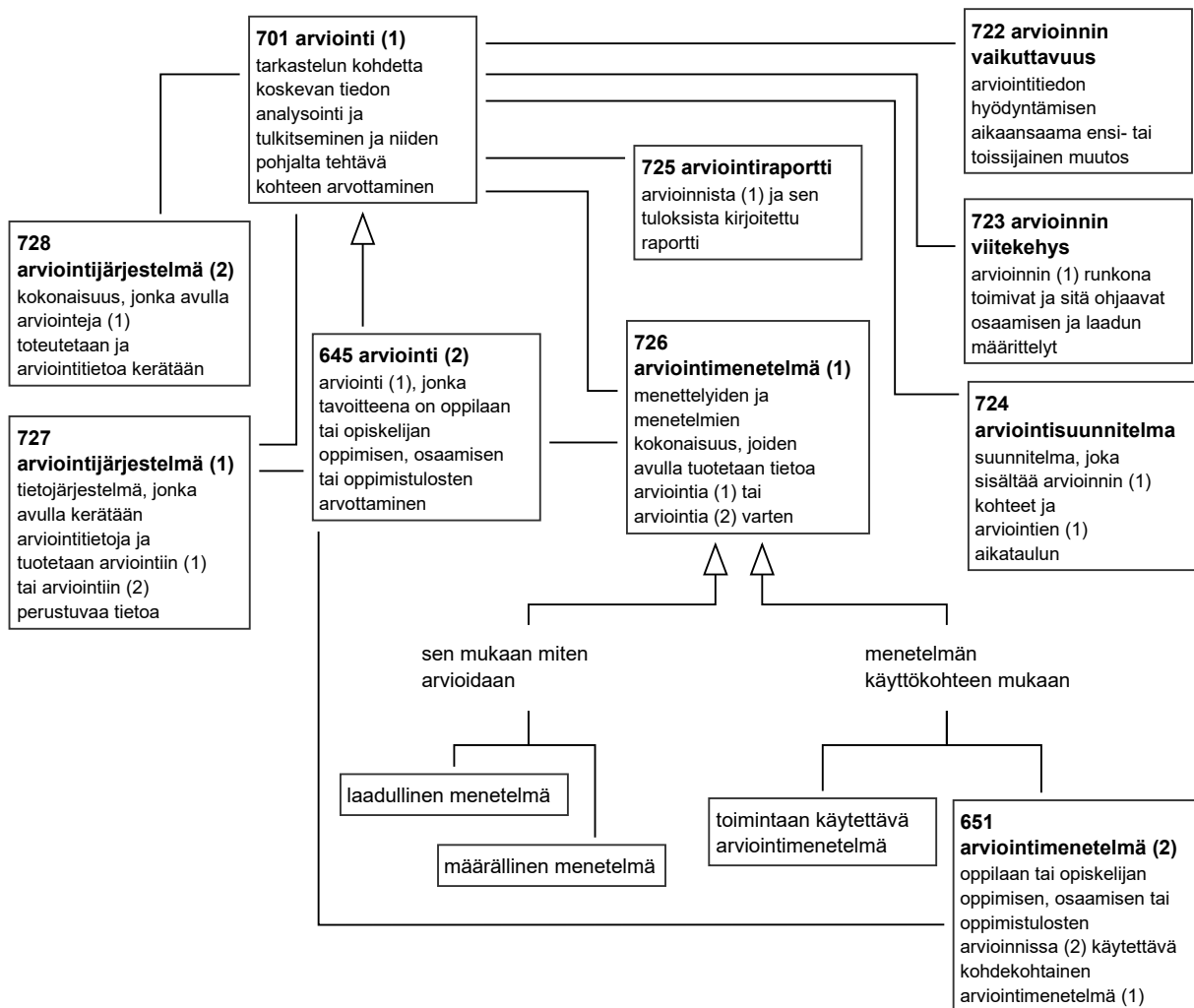
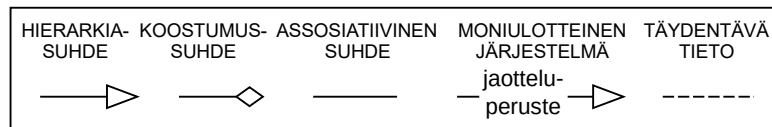
Yhtenäisellä arviointijärjestelmällä (2) pyritään suunnitelmalliseen ja kumuloituvaan arviointi- ja seurantatiedon tuotantoon. Kansallisella laadun arviointijärjestelmällä pyritään myös arviointien (1) luotettavuuden lisäämiseen.

Käsitteen tunnus: c1770

Luokka: yleinen/yhteinen

Luokka: arviointi

Käsitekaaviot: [Arviointeihin liittyviä käsitteitä](#) ja [Laatukäsitteitä](#)

Käsitekaavio 82. Arviointeihin liittyviä käsitteitä.

7.2 Laatu

729

laadun arviointi

määritelmä

arviointi (1), jonka tavoitteena on laadun tarkastelu suhteessa asetettuihin kriteereihin

huomautus

Varhaiskasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen järjestäjien tulee arvioida toimintaansa (Esimerkiksi varhaiskasvatustalaki 540/2018, perusopetuslaki 628/1998, lukiolaki 714/2018, laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017, ammattikorkeakoululaki 932/2014, ja yliopistolaki 558/2009). **Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen** tehtävänä on tukea varhaiskasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen järjestäjiä sekä **korkeakouluja (1)** arviointia (1) ja **laadunhallintaa** koskevissa asioissa (1295/2013, § 2).

Laatukriteeri on ominaisuus, joka on valittu laadun määrittämisen perusteeksi. Ks. myös **arviointikriteeri**.

Käsitteen tunnus: c1773

Luokka: arviointi

Luokka: yleinen/yhteinen

Käsittekaaviot: [Arviointi](#) ja [Laatukäsitteitä](#)

730

laadunarviointimalli

määritelmä

arviointimalli, jonka tukee **laadunhallintaa** ja laadun kehittämistä

huomautus

Laadunarviointimalli voi kohdistua esimerkiksi järjestäjätasolle tai pedagogiseen toimintaan esimerkiksi **varhaiskasvatuksessa**.

Esimerkki yleisesti käytetystä järjestäjätason laadunarviointimallista on CAF-arviointimalli (Common Assessment Framework, European Public Administration Network).

Käsitteen tunnus: c1774

Luokka: yleinen/yhteinen

Luokka: arviointi

Käsittekaavio: [Laatukäsitteitä](#)

731

laatuindikaattori

määritelmä

laatulausuma, jolla kuvataan millaista toimintaa, tulosta tai laatutasoa tavoitellaan

huomautus

Laatuindikaattorit muunnetaan systemaattisen arviointitiedon keräämiseksi **arviointikriteereiksi**.

Varhaiskasvatuksessa laatuindikaattori on kuvaus laadukkaan varhaiskasvatuksen olennaisista ja tavoiteltavista ominaisuuksista. Varhaiskasvatuksen laatuindikaattorit kuvaavat tavoitetason ja ne luovat pohjan kansallisesti yhtenäisille toimintatavoille ja periaatteille, joiden mukaisesti varhaiskasvatuksen **arviointia (1)** ja kehittämistä voidaan toteuttaa.

Käsitteen tunnus: c1775

Luokka: yleinen/yhteinen, varhaiskasvatus

Luokka: arviointi

Käsittekaavio: [Laatukäsitteitä](#)

732

laadunhallinta

määritelmä

toimenpiteet, joilla pyritään määrittämään ja saavuttamaan organisaation laatutavoitteet

huomautus

Laadunhallinta sisältää johtamista, suunnittelua, [arviointia \(1\)](#) ja toiminnan kehittämistä.

Laadunhallinta kattaa laadun suunnittelun ja ohjauksen, laadunvarmistuksen ja laadun parantamisen tai kehittämisen. Laadunhallinta on laadukasta organisaation johtamista, eikä sitä voi toteuttaa organisaation johtamisjärjestelmästä erillisenä.

[Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen](#) tehtävänä on tukea [varhaiskasvatuksen](#), [opetuksen](#) ja [koulutuksen järjestäjiä](#) sekä [korkeakouluja \(1\)](#) [arviointia \(1\)](#) ja laadunhallintaa koskevissa asioissa ([1295/2013](#), § 2).

Käsitteen tunnus: c1776

Luokka: yleinen/yhteinen

Luokka: arviointi

Käsitekaavio: [Laatukäsitteitä](#)

733

laadunhallintajärjestelmä; laatujärjestelmä; laadunvarmistusjärjestelmä

määritelmä

kokonaisuus, jonka avulla laatua hallitaan ja [laadunhallintaan](#) liittyvää tietoa kerätään ja käsitellään

huomautus

Laadunhallintajärjestelmä kattaa yleensä ainakin laadunhallinnan organisaatiosta, vastuunjaosta, menettelytavoista ja resursseista muodostuvan kokonaisuuden.

Vrt. [arviointijärjestelmä \(2\)](#)

Käsitteen tunnus: c1777

Luokka: yleinen/yhteinen

Luokka: arviointi

Käsitekaavio: [Laatukäsitteitä](#)

734

laatutekijä; laadun tekijä

määritelmä

tekijä, joka kuvaa laatua tietyistä näkökulmasta

huomautus

Käsitteen tunnus: c1778

Luokka: yleinen/yhteinen

Luokka: arviointi

Käsitekaavio: [Laatukäsitteitä](#)

735

laadun rakennetekijä

määritelmä

varhaiskasvatuksen tai *koulutuksen (2)* järjestämiseen liittyvä *laatutekijä*, jota määrää lainsäädäntö tai muu säätely

huomautus

Laadun rakennetekijöitä voidaan säädellä esimerkiksi laeissa, asetuksissa tai muissa valtakunnallisissa asiakirjoissa, esimerkiksi *opetussuunnitelmissa (1)*.

Esimerkiksi *varhaiskasvatuksessa* laadun rakennetekijät liittyvät toiminnan puitteisiin, kuten varhaiskasvatuksen järjestämiseen, toimintamuotoihin, tiloihin ja turvallisuuteen, *varhaiskasvatushenkilöstön* ja *lasten* suhdelukuihin, *kelpoisuuksiin* ja henkilöstörakenteeseen.

Laadun rakennetekijät ovat suhteellisen pysyviä ja ne luovat reunaehtoja pedagogisen toiminnan toteuttamiselle eli *laadun prosessitekijöille*.

Käsitteen tunnus: c1780

Luokka: yleinen/yhteinen, varhaiskasvatus

Luokka: arviointi

Käsittekaavio: [Laatukäsitteitä](#)

736

laadun prosessitekijä

määritelmä

laatutekijä, joka kuvaa miten toiminnalle asetettuja tavoitteita ja sisältöjä toteutetaan

huomautus

Esimerkiksi *varhaiskasvatuksessa* laadun prosessitekijät ovat pedagogiikan ydintoimintoja ja yksikön pedagogista *toimintakulttuuria* kuvaavia tekijöitä, joilla on suora yhteys *lapsen* kokemuksiin.

Esimerkiksi *varhaiskasvatuksessa* laadun prosessitekijät ovat pedagogista toimintakulttuuria, kuten vuorovaikutusta, pedagogista prosessia tai toiminnan sisältöjä kuvaavia tekijöitä, joilla on suora yhteys *lapsen* kokemuksiin, *oppimiseen*, kehitykseen ja hyvinvointiin.

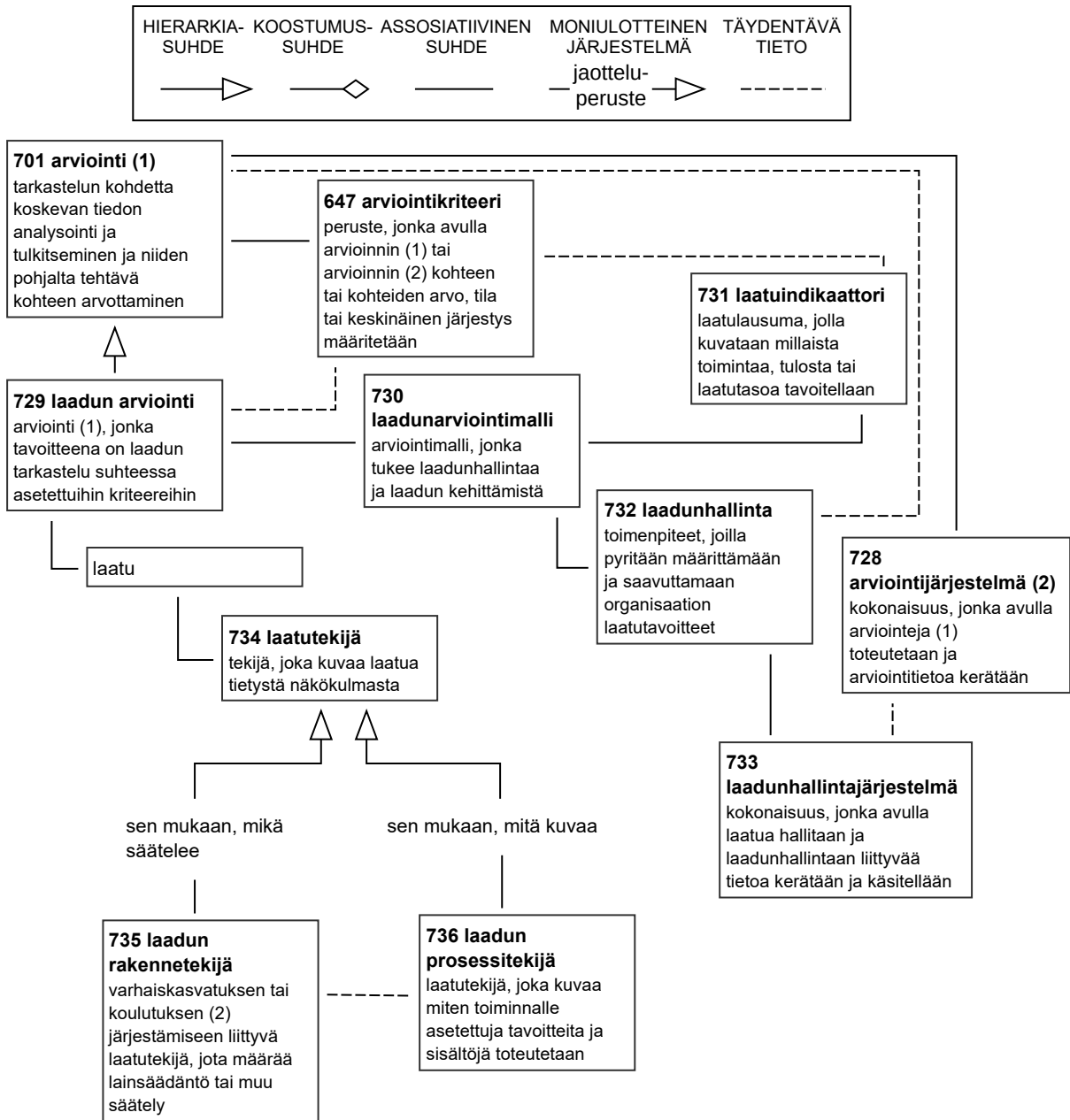
Laadun rakennetekijät luovat reunaehtoja pedagogisen toiminnan toteuttamiselle eli laadun prosessitekijöille.

Käsitteen tunnus: c1782

Luokka: yleinen/yhteinen, varhaiskasvatus

Luokka: arviointi

Käsittekaavio: [Laatukäsitteitä](#)

Käsitekaavio 83. Laatukäsitteitä.

8 Muutoksenhaku

737

muutoksenhaku

en request for a review; review procedure; ~ appeal (1)

määritelmä

toimenpide, jolla tuomioistuimelta tai muulta muutoksenhakuviranomaiselta pyritään saamaan muutos hallintoviranomaisen tai tuomioistuimen ratkaisuun

huomautus

Ammatillisessa koulutuksessa muutoksenhaku osoitetaan hallinto-oikeudelle, jos se koskee *opiskelijalle* annettavaa *kirjallista varoitusta*, opiskelijan *määräaikaista erottamista*, asuntolasta erottamista, *opiskeluoikeuden* pidättämistä tai säädettyjä etuja ja oikeuksia.

Ammatillisessa koulutuksessa muutoksenhaku osoitetaan opiskelijoiden oikeusturvalautakunnalle, jos se koskee *opiskeluoikeuden peruuttamista* tai *opiskeluoikeuden palauttamista*.

Käsitteen tunnus: c1320

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulutus

738

oikaisuvaatimus

en request for an administrative review

not: claim for a revised decision

määritelmä

oikaisukeino, jossa hallintoviranomaiselle tehdään kirjallinen pyyntö viranomaisen päätöksen muuttamiseksi

huomautus

Hallintolain (434/2003) mukaan oikaisua saa vaatia laissa säädettyihin päätöksiin. Opetustoimen alalla päätöksistä, joihin saa vaatia oikaisua, on säädetty eri *koulutusasteita* koskevissa laeissa.

Varhaiskasvatuksessa saa vaatia oikaisua *lapsen* varhaiskasvatusta koskevaan päätökseen kunnan toimielimeltä (varhaiskasvatustilaki 540/2018).

Perusopetuksessa saa vaatia oikaisua perusopetuslaissa (628/1998) tarkoitettuun päätökseen, joka koskee *oppilaaksi ottamista*, oikeutta saada uskonnon ja elämäntutkimustiedon *opetusta (1)*, *erityisen tuen (1)* järjestämistä, *erityisiä opetusjärjestelyjä*, *pidennettyä oppivelvollisuutta* tai perusopetuksen poikkeavaa aloittamisajankohtaa. Oikaisuvaatimus tehdään aluehallintovirastolle.

Ammatillisessa koulutuksessa saa vaatia oikaisua päätökseen, joka koskee *opiskelijaksi ottamista*, *opiskelijalle* annettavaa *erityistä tukea (2)* tai *osaamisen arvioinnin mukauttamista*, *ammattitaitovaatimuksista* ja *osaamistavoitteista (2)* poikkeamista, *valmentavan koulutuksen* suoritusaikaa, opiskelijan *eronneeksi katsomista* tai huumausainetestiä koskevan todistuksen esittämisvelvollisuutta. Oikaisuvaatimus tehdään aluehallintovirastolle.

Lukiokoulutuksessa saa vaatia oikaisua esimerkiksi päätökseen, joka koskee *opiskelijaksi ottamista*, lisäajan myöntämistä opintoihin, *opiskeluoikeuden* päättymistä, suoritettujen *opintosuoritusten hyväksilukemista*, *opiskelun* poikkeavaa järjestämistä tai oikeutta saada uskonnon tai elämäntutkimustiedon opetusta (1). Edellä mainittuja päätöksiä koskevat oikaisuvaatimukset tehdään aluehallintovirastolle.

Lukiokoulutuksessa oikaisuvaatimus voi koskea myös *ylioppilastutkintolautakunnan* tekemää päätöstä.

Korkeakouluissa (1) saa vaatia oikaisua päätökseen, joka koskee *opintosuorituksen* arvostelua tai *opiskelijavalintaa*. Oikaisuvaatimus tehdään korkeakoululle (1) itselleen.

Vrt. käsite *arvioinnin oikaisuvaatimus; arvioinnin oikaisuvaatimus*.

Käsitteen tunnus: c1321

Luokka: perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulutus

9 Muita opetustoimeen liittyviä käsitteitä

739

ammattiala

määritelmä

ammatteja koskeva luokittelu, joka kuvaa ammattien sijoittumista yhteiskunnan tai työelämän aloille

huomautus

Ammattialoja ovat esimerkiksi elektroniikka, sähköteollisuus ja kauneudenhoitoala.

Käsitteen tunnus: c754

Luokka: yleinen/yhteinen

740

elinikäinen oppiminen

sv livslångt lärande *n*

en lifelong learning

määritelmä

oppiminen, joka jatkuu ihmisen koko eliniän

huomautus

Elinikäisen oppimisen käsitteellä halutaan korostaa, että oppimista tapahtuu myös muulloin kuin esimerkiksi *perusopetuksen* aikana tai henkilön ensimmäiseen *tutkintoon* tähtäävässä *koulutuksessa (1)*. Elinikäinen oppiminen alkaa jo ennen *oppivelvollisuutta* ja jatkuu termin mukaisesti elämänkaaren loppuun saakka.

Elinikäistä oppimista tapahtuu paitsi erilaisissa *koulutuksissa (2)*, myös kaikissa arjen ja työn tilanteissa.

Vertaa käsite jatkuva oppiminen, jonka määrittely tapahtuu työ- ja elinkeinoministeriön ja opetus- ja kulttuuriministeriön yhteisessä sanastohankkeessa (2020–2021).

Käsitteen tunnus: c753

Luokka: yleinen/yhteinen, perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut, vapaa sivistystyö

741

elinikäisen oppimisen avaintaidot

määritelmä

niiden tietojen, taitojen, asenteiden ja arvojen kokonaisuus, jollaisia yksilöt tarvitsevat *elinikäisessä oppimisessa*

huomautus

Tämän käsitte kuvauksen lähde on Euroopan parlamentin ja neuvoston suositus elinikäisen oppimisen avaintaidoista (2018/C 189/01). Suosituksen mukaiset kahdeksan avaintaitoa ovat 1) lukutaito, 2) monikielitaito, 3) matematiikan taidot sekä luonnontieteiden, teknologian ja insinööritieteiden alan taidot, 4) digitaalitaidot, 5) henkilökohtaiset, sosiaaliset ja oppimistaidot, 6) kansalaistaidot, 7) yrittäjyystaidot ja 8) kulttuuritietoisuuteen ja kulttuurin ilmaisumuotoihin liittyvät taidot.

Ks. myös *elinikäinen oppiminen*.

Käsitteen tunnus: c622

742

<koulutus, työnhaku>

kelpoisuus

sv behörighet

en eligibility (2); qualification (2); competence; ~ meet the requirements *verb*

määritelmä

ominaisuus, joka ilmentää sitä, että henkilö täyttää *koulutukseen (2)* tai työtehtävään valituksi tulemisen edellytykset

huomautus

Koulutukseen (2) liittyvien edellytysten täyttämiseen viitataan täsmällisemmin termillä *hakukelpoisuus*.

Työtehtävään liittyvien edellytysten täyttämässä voidaan joissakin tapauksissa erottaa toisistaan lähikäsitteet kelpoisuus ja *pätevyys*.

Ks. myös *pääsyaatimukset*.

Käsitteen tunnus: c755

743

kokelasnumero

en matriculation examination candidate ID

määritelmä

tunnus, joka annetaan *ylioppilastutkintoon* osallistuvalla henkilöllä kunkin tutkintokerran yksilöimistä varten

huomautus

Vrt. *oppijanumero*, *opiskelijanumero*.

Käsitteen tunnus: c1683

Luokka: lukiokoulutus

744

koulunkäyntihistoria

en student education record; education record

määritelmä

tieto *oppilaitoksista*, joissa *oppilas* on opiskellut

huomautus

Koulunkäyntihistoria on usein opintohallintojärjestelmään liittyvä, ja historiatietoja kerätään esimerkiksi koulunvaihtotilanteissa.

Käsitteen tunnus: c756

745

lähtökoulu

määritelmä

peruskoulu (1), josta *oppilas* siirtyy kesken *oppivelvollisuuden* suorittamisen toiseen peruskouluun (1) tai *perusopetuksen* päätyttyä jatko-opintoihin

huomautus

Käsitteen tunnus: c757

Luokka: perusopetus

746

opetustila

- sv undervisningslokal
hellre än: undervisningsutrymme
- en teaching facilities; education facilities; > classroom <luokkahuone>; > lecture room <luentosali>
search term: luokkahuone; luentosali

määritelmä

fyysinen tila, jossa *opetusta (1)* järjestetään

huomautus

Opetustiloja ovat esimerkiksi luokkahuone, luentosali ja auditorio.

Opetustila ja *opiskelutila* on tässä sanastossa määritelty fyysisiksi tiloiksi. Muut kuin fyysiset tilat kattava käsite on *oppimisympäristö*.

Käsitteen tunnus: c758

Luokka: yleinen/yhteinen, perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut

747

opiskelutila

- sv studierum *n*
- en study facilities *pl*; learning facilities *pl*

määritelmä

fyysinen tila, joka on tarkoitettu *oppijan* itsenäiseen *opiskeluun*

huomautus

Esimerkkejä opiskelutiloista ovat ryhmätyöskentelytila ja mikroluokka.

Opiskelutila ja *opetustila* on tässä sanastossa määritelty fyysisiksi tiloiksi. Muut kuin fyysiset tilat kattava käsite on *oppimisympäristö*.

Käsitteen tunnus: c759

Luokka: yleinen/yhteinen

748

opiskelijakunta (1)

- sv studerandekår (1)
- en student association
rather than: student body (2); student union (2)

määritelmä

ammattikorkeakoulun opiskelijoiden julkisoikeudellinen yhteisö

huomautus

Ammattikorkeakoulun opiskelijakuntaan kuuluminen on vapaaehtoista; vrt. *yliopiston ylioppilaskunta*.

student body (2), student union (2): Opiskelijakunnan vastineina käytetään joskus myös termejä student body ja student union, mutta niiden käyttöä ammattikorkeakoulun opiskelijakunnan (1) englanninkielisenä vastineena ei suositella. Student body -termi viittaa *oppilaitoksen* kaikkien opiskelijoiden muodostamaan kokonaisuuteen, ja sitä käytetään perusasteen *oppilaskunnista* ja *toisen asteen oppilaitosten opiskelijakunnista (2)*. Student union puolestaan on *yliopistojen* vastaavan käsitteen, *ylioppilaskunnan*, englanninkielinen vastine.

Vrt. *oppilaskunta, ylioppilaskunta*.

Käsitteen tunnus: c774

Luokka: korkeakoulut

749

opiskelijanumero

sv elevnummer *n*; studienummer *n*; studentnummer *n* (1) <korkeakoulut>; studerandenummer *n* <lukiokoulutus, korkeakoulut>; ~ matrikelnummer <korkeakoulut juhlavissa yhteyksissä>
 inte: inlärandenummer (1)
 en student number

määritelmä

koulutusorganisaation sisäisessä käytössä oleva **opiskelijan** yksilöivä tunnus

huomautus

Toisen asteen oppilaitoksissa käytäntö vaihtelee: joissakin **oppilaitoksissa** on oppilaitoksen sisäisessä käytössä oleva opiskelijanumero, toisissa ei.

studentnummer (1), studerandenummer, matrikelnummer: Joissakin **yliopistoissa** termi matrikelnummer on täysi synonyymi termeille studentnummer (1) ja studerandenummer. Toisissa yliopistoissa matrikelnummer on puolestaan lähinnä historiallinen ja juhlavissa yhteyksissä käytettävä termi. Joissakin yliopistoissa studerandenummer- ja matrikelnummer-nimiset tunnukset muodostetaan keskenään eri tavalla.

Vrt. **oppijanumero**.

Käsitteen tunnus: c897

Luokka: ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut

750

opiskelijapalaute

sv studentrespons
 en student feedback

määritelmä

toiminta, jossa **opetukseen (1)** tai **koulutuksen toteutukseen** osallistunut **oppija** antaa tietoa niitä koskevista näkemyksistään huomioonotettavaksi opetuksen (1) tai **koulutuksen (2)** arvioimisessa, suunnittelussa ja kehittämisessä, tai tällaisen toiminnan tulos

huomautus

Opetukseen (1) tai koulutuksen toteutukseen osallistunut **opiskelija** voi olla velvoitettu tai oikeutettu antamaan siitä **palautetta**.

Käsitteen tunnus: c623

751

oppijanumero

sv studentnummer *n* (2) <lain 1058/1998 mukainen termi kaikille koulutusasteille>; nationellt elevnummer *n*
 inte: inlärandenummer *n* (2)
 en national learner ID

määritelmä

oppijan yksilöivä valtakunnallinen tunnus

huomautus

Oppijanumeroa voidaan käyttää yksilöintiin ja indeksointiin, ja sitä voivat käyttää niin **koulutuksen** ja **opetuksen järjestäjät** kuin viranomaisetkin.

Henkilölle luodaan oppijanumero, kun hän asioi ensimmäistä kertaa Opintopolku-palvelussa.

Oppijanumero on valtakunnallisesti yksikäsitteinen, joten sitä voidaan käyttää korvaamaan **koulutusorganisaatioiden** paikalliset **opiskelijanumerot** ja -tunnukset. Oppijanumero on 11 numeroa pitkä luku, jonka viimeinen numero on tarkistusmerkki. Teknisesti oppijanumero rakentuu osaksi JHS 159:n ohjeistamaa ISO OID -yksilöintitunnusta (International Standard Organization: Object Identifier). ISO OID -koodi on puurakenteinen hierarkia, jonka haara 1.2.246.562.24 on varattu oppijanumerolle.

studentnummer (2), nationellt elevnummer: Laissa **1058/1998** (laki opiskelijavalintarekisteristä, korkeakoulujen valtakunnallisesta tietovarannosta ja ylioppilastutkintorekisteristä) oppijanumeron ruotsinkielisenä vastineena käytetään termiä studentnummer **koulutusasteesta** riippumatta. Tämän termin sijaan voi käyttää termiä nationellt elevnummer niissä yhteyksissä, joihin termi studentnummer ei konnotaatioidensa vuoksi sovi (ruotsin sana 'student' viittaa **ylioppilaaseen** ja korkeakouluopiskelijaan).

Käsitteen tunnus: c760

Luokka: varhaiskasvatus, perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulut

752

oppilaskunta <perusopetus>; **opiskelijakunta (2)** <lukiokoulutus, ammatillinen>

hakusana: oppilaskunnan hallitus; opiskelijakunnan hallitus

sv elevkår <perusopetus>; studerandekår (2) <lukiokoulutus>

en student body (1) <perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>

määritelmä

perusopetusta antavan *oppilaitoksen oppilaista* tai *toisen asteen oppilaitoksen opiskelijoista* muodostuva yhteisö

huomautus

Perusopetuksessa oppilaskunta voi muodostua yhden *peruskoulun (1)* oppilaista tai olla useamman koulun yhteinen. Perusopetuslain (628/1998) mukaan oppilaskunnan tehtävänä on edistää oppilaiden yhteistoimintaa, vaikutusmahdollisuuksia ja osallistumista sekä kehittää oppilaiden ja *opetuksen järjestäjän* välistä yhteistyötä.

Ammatillisessa koulutuksessa koulutuksen järjestäjän oppilaitoksella tulee olla opiskelijakunta (2). Koulutuksen järjestäjän eri oppilaitoksilla voi olla myös yhteinen opiskelijakunta (2). Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaan opiskelijakunnan (2) tehtävänä on edistää opiskelijoiden yhteistoimintaa, vaikutusmahdollisuuksia ja osallistumista sekä kehittää opiskelijoiden ja koulutuksen järjestäjän välistä yhteistyötä.

Lukiokoulutuksessa jokaisella oppilaitoksella tulee olla opiskelijakunta (2). Koulutuksen järjestäjän eri oppilaitoksilla voi olla myös yhteinen opiskelijakunta. Lukiolain (714/2018) mukaan opiskelijakunnan (2) tehtävänä on edistää opiskelijoiden yhteistoimintaa, vaikutusmahdollisuuksia ja osallistumista sekä kehittää opiskelijoiden ja koulutuksen järjestäjän välistä yhteistyötä. Opiskelijakunnat myös osaltaan valmistavat opiskelijoita aktiiviseen ja kriittiseen kansalaisuuteen.

Oppilas- tai opiskelijakunta voi keskuudestaan valita hallituksen. Käsitteet oppilaskunta ja oppilaskunnan hallitus (*toisen asteen oppilaitoksissa* opiskelijakunta (2) ja opiskelijakunnan hallitus) sekaantuvat toisinaan keskenään.

Vrt. *opiskelijakunta (1)*, *ylioppilaskunta*.

Käsitteen tunnus: c773

Luokka: perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus

753

koulutusmateriaali; > kurssimateriaali

sv utbildningsmaterial

en educational material; > course material <erityisesti korkeakoulut; kurssimateriaalista>

määritelmä

aineisto, jota *opettaja* tai *oppija* käyttää *opetuksen (1)* yhteydessä

huomautus

Käsite koulutusmateriaali kattaa oppijan käyttämän *oppimateriaalin* ja opettajan käyttämän *opetusmateriaalin* (esim. tehtävien ratkaisut).

Termillä kurssimateriaali viitataan esim. *korkeakoulun (1) opintojaksolla* käytettävään koulutusmateriaaliin.

Käsitteen tunnus: c1072

754

opetusmateriaali

sv undervisningsmaterial; ~ lärarens material

en teaching material; instructional material

määritelmä

aineisto, jota *opettaja* käyttää *opetuksen (1)* yhteydessä tai jonka avulla *opettaminen* tapahtuu

huomautus

Opettajan käyttämä opetusmateriaali voi poiketa *oppijan* käyttämästä *oppimateriaalista* esim. siten, että edellinen sisältää tehtävien ratkaisut.

Käsitteen tunnus: c1073

755

oppimateriaali

hakusana: kurssin kirjallisuus

sv studiematerial; ~ elevens material

en learning material; study material

määritelmä

aineisto, jota *oppija* käyttää *opetuksen (1)* yhteydessä tai jonka avulla *oppiminen* tapahtuu

huomautus

Oppimateriaaleja voivat olla kirjat ja muut painotuotteet, audiovisuaaliset aineistot kuten televisio-ohjelmat sekä mm. erilaiset sähköiset aineistot.

Kullakin *opintojaksolla* käytettävä oppimateriaali voidaan mainita opetustarjontatietojen yhteydessä (kohdassa "kurssin kirjallisuus").

Käsitteen tunnus: c761

Luokka: yleinen/yhteinen

756

<työnhaku>

pätevyys; ammattipätevyys

en professional competence; occupational competence; vocational competence; vocational skill

määritelmä

se, että henkilö täyttää työtehtävään liittyvät vaatimukset

huomautus

Työtehtävään liittyvien vaatimusten täyttämisen voidaan joissakin tapauksissa erottaa toisistaan lähikäsitteet pätevyys ja *kelpoisuus*.

Käsitteen tunnus: c763

757

työkokemus

määritelmä

taitojen ja tietojen kokonaisuus, jonka työssäolo ja ammatillinen toiminta tuottaa

huomautus

Käsitteen tunnus: c748

758

ylioppilaskoe; ylioppilastutkinnon koe

sv studentexamensprov *n*; prov *n* i studentexamen

en matriculation examination test; test

määritelmä

ylioppilastutkinnon myöntämisen edellytyksenä oleva koe

huomautus

Lukiolain (714/2018) mukaan ylioppilaskokeita järjestetään äidinkielessä ja kirjallisuudessa, toisessa kotimaisessa kielessä, vieraissa kielissä, matematiikassa ja reaaliaineissa. Jokainen ylioppilaskoe arvostellaan erikseen. Mikäli kokelas saa vähintään neljässä ylioppilaskokeessa hyväksytyt *arvosanan* tietyin lisäehdoin, hänelle myönnetään ylioppilastutkinto.

matriculation examination test: Esimerkiksi käsitteen "äidinkielen (suomi) ylioppilaskoe" vastine englanniksi on "matriculation examination test in Finnish language and literature".

Käsitteen tunnus: c770

Luokka: lukiokoulutus

759

ylioppilastutkintolautakunta

sv studentexamensnämnden
en Matriculation Examination Board

määritelmä

opetus- ja kulttuuriministeriön alainen virasto, joka vastaa [ylioppilastutkinnon](#) johtamisesta, järjestämisestä ja toimeenpanosta sekä ylioppilastutkinnon hallinnosta

huomautus

Opetus- ja kulttuuriministeriö nimittää ylioppilastutkintolautakunnan jäsenet kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Lautakunnalla on oikeus ottaa apujäseniä.

Käsitteen tunnus: c771

Luokka: lukiokoulutus

760

ylioppilastutkinnon suoritusvuosi

sv år *n* då studentexamen har avlagts
en year of completion of the matriculation examination

määritelmä

vuosi, jona henkilölle on myönnetty [ylioppilastutkinto](#)

huomautus

Käsitteen tunnus: c772

Luokka: lukiokoulutus

761

ylioppilaskunnan jäsen

sv studentkårsmedlem
en student union member

huomautus

[Ylioppilaskunnan](#) jäsenyyden saa maksamalla jäsenmaksun. Jäsenyys oikeuttaa tiettyihin sosiaalipalveluihin ja taloudellisiin etuihin. Kaikkien [yliopistojen ylempää korkeakoulututkintoa](#) ja [alempaa korkeakoulututkintoa](#) suorittavien tulee maksaa [ylioppilaskuntien jäsenmaksu](#) ilmoittautuessaan läsnä olevaksi [opiskelijaksi](#). [Jatkotutkintoa](#) suorittaville maksun suorittaminen on vapaaehtoista.

Käsitteen tunnus: c776

Luokka: korkeakoulut

762

ylioppilaskunta

sv studentkår
en student union (1)

määritelmä

[yliopiston opiskelijoiden](#) julkisoikeudellinen yhteisö

huomautus

Yliopistolain (558/2009) mukaan ylioppilaskuntaan kuuluvat kaikki yliopiston opiskelijat, jotka on otettu opiskelijoiksi [alempaan korkeakoulututkintoon](#) tai [ylempään korkeakoulututkintoon](#) johtaviin opintoihin, lukuun ottamatta [tilauskoulutukseen](#) osallistuvia opiskelijoita.

Ylioppilaskunta voi hyväksyä jäsenikseen myös muita yliopiston opiskelijoita, esimerkiksi [jatko-opiskelijoita](#).

Vrt. [oppilaskunta](#), [opiskelijakunta \(1\)](#).

Käsitteen tunnus: c775

Luokka: korkeakoulut

10 Liite: European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS) -tietoelementtien nimiä ja sisältökuvauksia suomeksi

Tässä OKSA-sanaston liitteessä on annettu noin 45 European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS) -tietoelementin suomenkieliset nimet sekä lyhyet kuvaukset tietoelementtien sisällöstä. Tietoelementtien sisältökuvaukset on laadittu terminologisen sanastotyön periaatteista poikkeavalla tavalla.

10.1 Koulutustoimija (Learning Opportunity Provider)

763

esteettömyys ja vammaisten tukipalvelut

en GeneralInformationOnFacilitiesForStudentsWithSpecialNeeds

määritelmä

tietoa [koulutustoimijan](#) esteettömyydestä ja palveluista vammaisille [opiskelijoille](#)

huomautus

ECTS-tiedon kuvaus englanniksi: Descriptive information about facilities that would be useful to students with special needs contemplating study at an institution providing ECTS learning opportunities

Käsitteen tunnus: c777

764

hakukohteeseen liittyvän organisaation nimi; organisaation nimi; koulutustoimija (ECTS-termi)

en InstitutionName

määritelmä

[koulutustoimijan](#) yksilöivä tunnus

huomautus

Käsitteen tunnus: c778

765

kansainväliset koulutusohjelmat; vieraskieliset koulutusohjelmat

en GeneralInformationOnInternationalProgrammes

määritelmä

kuvaus kansainvälisille [opiskelijoille](#) suunnatuista [koulutusohjelmista \(2\)](#)

huomautus

Käsitteen tunnus: c779

766

kieliopinnot

en GeneralInformationOnLanguageCourses

määritelmä

tietoa [koulutuksen järjestäjän](#) tarjoamista kieliopinnoista

huomautus

Käsitteen tunnus: c780

767

opetuksen vastuuhenkilöt

en InstitutionAcademicAuthorities

määritelmä

tietoa [koulutuksen \(2\)](#) suunnittelun, toteutuksen ja korvaavuuksien määrittelystä vastaavista henkilöistä

huomautus

Käsitteen tunnus: c781

768

opetuksen vuosikello

en InstitutionAcademicCalendar

määritelmä

lukukausien ja periodien sekä *opetustarjonnan* ajankohdat kertova *koulutustoimijan* kalenteri

huomautus

Käsitteen tunnus: c782

769

opintojen rahoitus

en GeneralInformationOnFinancialSupport

määritelmä

tietoa opintotuesta, stipendeistä ja muusta rahoitukseen liittyvästä

huomautus

Käsitteen tunnus: c783

770

opintojen tunnustamissäännöt organisaatiossa

en InstitutionMainUniversityRegulations

määritelmä

opintojen hyväksilukemista koskeva *koulutustoimijan* ohjeisto

huomautus

Käsitteen tunnus: c784

771

opiskelijapalvelut; opintotoimisto; ~ hakutoimisto <ammattikorkeakoulut>

en GeneralInformationOnStudentAffairsOffice

määritelmä

tietoa opiskelijapalveluiden yhteystiedoista ja palveluista

huomautus

Käsitteen tunnus: c785

772

opiskelijaruokailu

en GeneralInformationOnMeals

määritelmä

tietoa ruokailusta, opiskelijaravintoloista ja opiskelijalounaan hinnoista

huomautus

Käsitteen tunnus: c786

773

organisaation ECTS-koordinaattori

en InstitutionalEctsCoordinator

huomautus

ECTS User's Guide -dokumentissa ei ole nimetty/määritelty organisaation ECTS-koordinaattoria. Annettu tarkkuustaso kuvattavalle asialle on yleisempi: organisaation tiedoista tulee löytyä kuvaus *opiskelijalle* tarjottavista opintopalveluista. Kyseessä on siis *koulutustoimijan* itse määrittelemä ja asettama kansainvälisiin opintohallintoasioihin liittyvä vastuurooli.

Käsitteen tunnus: c787

774

opintoihin liittyvät työharjoittelut

en GeneralInformationOnInternships

määritelmä

tietoa siitä, miten työharjoittelun voi liittää opintoihin, mahdollisesta rahoituksesta ja *opintopisteistä (2)* sekä työpaikan hankkimismenettelyistä

huomautus

Käsitteen tunnus: c788

775

organisaation yleiskuvaus

en InstitutionGeneralDescription

määritelmä

[koulutustoimijaa](#) koskevaa tietoa, josta käy ilmi mm. organisaation tyyppi

huomautus

Käsitteen tunnus: c789

776

opiskelijajärjestöt

en GeneralInformationOnStudentAssociations

määritelmä

tietoa opiskelijajärjestöjen toiminnasta ja yhteistyöstä [korkeakoulun \(1\)](#) kanssa

huomautus

Käsitteen tunnus: c790

777

terveydenhuoltopalvelut

en GeneralInformationOnMedicalFacilities

määritelmä

tietoa opiskelijaterveydenhuollosta (ml. yhteystiedot ja hinnat) (ks. OKSA-sanaston käsite [opiskeluterveydenhuolto](#))

huomautus

Käsitteen tunnus: c791

778

tietoa elämisen kustannuksista

en GeneralInformationOnCostOfLiving

määritelmä

[opiskelijaa](#) ohjaavaa tietoa siitä, mihin kaikkeen opintojen rahoituksen tulisi riittää

huomautus

Käsitteen tunnus: c792

779

tietoa opiskelijaliikkuvuudesta

en GeneralInformationForMobileStudents

määritelmä

käytännön tietoa [vaihto-opiskelijoille](#), vaihtoon lähteville, koko [tutkinnon](#) suorittamista harkitseville ulkomailla asuville ja [yhteistutkinnoista](#) kiinnostuneille henkilöille (vrt. OKSA-sanaston käsite [opiskelijaliikkuvuus](#))

huomautus

Käsitteen tunnus: c793

780

tietoa opiskelijaliikkunnasta

en GeneralInformationOnSportsFacilities

määritelmä

tietoa [koulutustoimijan](#), [opiskelijajärjestöjen](#) ja muiden yhteistyötahojen [opiskelijoille](#) tarjoamista liikuntapalveluista

huomautus

Käsitteen tunnus: c794

781

tietoa oppimisympäristöstä

en GeneralInformationOnStudyFacilities

määritelmä

konkreettinen kuvaus [opetuksen \(1\)](#) fyysisistä (mm. tilat, välineet ja opetusmateriaalit) ja tietoteknisistä resursseista (vrt. OKSA-sanaston käsite [oppimisympäristö](#))

huomautus

Käsitteen tunnus: c795

782

tietoa vakuutuksista

en GeneralInformationOnInsurance

määritelmä

koulustoitimijan tarjoamaa tietoa *opiskelun* aikaisista vakuutuksista

huomautus

Käsitteen tunnus: c796

783

valintamenettely (ECTS-termi)

en InstitutionAdmissionProcedures

määritelmä

tietoa *opiskelijavalintojen* toteutuksesta

huomautus

Käsitteen tunnus: c797

784

vapaa-ajanpalvelut

en GeneralInformationOnExtraMuralAndLeisureFacilities

määritelmä

tietoa tarjolla olevista vapaa-aikaan liittyvistä palveluista

huomautus

Käsitteen tunnus: c798

10.2 Koulutus (Learning Opportunity)

785

arviointikriteerit (ECTS-termi)

en DegreeProgrammeExaminationAndAssesmentRegulations

määritelmä

sanallinen kuvaus arviointikriteereistä (vrt. OKSA-sanaston käsite *arviointikriteerit*)

huomautus

Käsitteen tunnus: c799

786

arviointimenetelmät (ECTS-termi)

en CourseUnitAssessmentMethods

määritelmä

menetelmä, jolla *opiskelijan* osaaminen mitataan ja todetaan (vrt. OKSA-sanaston käsite

arviointimenetelmä (2))

huomautus

Esimerkiksi kirjalliset kokeet, testit, haastattelut, portfoliot.

Käsitteen tunnus: c800

787

jatko-opintomahdollisuudet

en DegreeProgrammeAccessToFurtherStudies

määritelmä

tietoa mahdollisista jatko-opintoväylistä

huomautus

Käsitteen tunnus: c802

788

koulutukselliset ja ammatilliset tavoitteet

en DegreeProgrammeEducationAndProfessionalGoals

määritelmä

kuvaus siitä, mitä *oppija* tietää, ymmärtää tai kykenee tekemään *koulutuksen (2)* suoritettuaan (vrt. OKSA-sanaston käsite *osaamistavoitteet (1)*)

huomautus

Käsitteen tunnus: c803

384

789

koulutuksen nimi; tutkintoon johtavan koulutuksen nimi

en DegreeProgrammeTitle

määritelmä

koulutuksen (2) yksilöivä, luonnollista kieltä oleva tunnus

huomautus

Käsitteen tunnus: c804

790

koulutuksen rakenne (ECTS-termi)

en DegreeProgrammeStructureDiagram

määritelmä

osat, joista *tutkintoon* johtavat tai *koulutukseen (2)* kuuluvat opinnot koostuvat (vrt. OKSA-sanaston käsite *tutkintorakenne (1)*)

huomautus

Koulutuksen rakenne esitetään kaaviona ja kuvauksena. Koulutuksen rakenne -tiedoista ilmenevät osat, joista opinnot koostuvat, sekä *tutkinnon osien* laajuudet ja mahdollisesti suoritusajataulu.

Käsitteen tunnus: c805

791

koulutuksen tyyppi

en LearningOpportunityType

määritelmä

tieto siitä, minkä tyyppinen *koulutus (2)* on kyseessä

huomautus

Arvoja ovat esimerkiksi *tutkinto*, *tutkinnon osa*, *opintokokonaisuus (2)* ja *opintojakso*.

Käsitteen tunnus: c806

792

koulutustunnus

mieluummin kuin: koulutusmoduulitunnus

määritelmä

oppilaitoksen tai *korkeakoulun (1) koulutukselle (2)* antama tunnus

huomautus

Koulutustunnus voidaan antaa Learning Opportunitylle tai LO-instancelle.

Tunnuksen on oltava yksikäsitteinen kontekstissa, jossa sitä käytetään.

Käsitteen tunnus: c807

793

kuvaus valmistumiseen vaadittavista opinnäytetöistä; kuvaus valmistumiseen vaadittavista loppukokeista

en DegreeProgrammeFinalExamination

määritelmä

sanallinen kuvaus *koulutuksen (2)* loppukokeista/opinnäytetyöstä

huomautus

Käsitteen tunnus: c808

794

luennoitsija (ECTS-termi); opettaja (ECTS-termi)

en Lecturer

määritelmä

koulutuksen (2) sisällöllisestä toteutuksesta vastaava henkilö

huomautus

Vrt. Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) käsite *opettaja*.

Käsitteen tunnus: c809

795

ohjeellinen suoritusvuosi

en CourseUnitYearOfStudy

määritelmä

tieto siitä, millä *vuosiluokalla opintojakso* on tarkoitus suorittaa

huomautus

Käsitteen tunnus: c810

796

opetuskieli (ECTS-termi); opetuskielet (ECTS-termi)

en LanguageOfInstruction

määritelmä

kieli, jolla *opetusta (1)* annetaan (vrt. OKSA-sanaston käsite *koulutusorganisaation opetuskieli*)

huomautus

Käsitteen tunnus: c811

797

opetusmenetelmät

en CourseUnitTeachingMethods

määritelmä

kuvaus opetusmenetelmistä

huomautus

Käsitteen tunnus: c812

798

opintojakso (ECTS-termi); kurssi (ECTS-termi); opinto (ECTS-termi)

en CourseUnit

määritelmä

vrt. Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) käsite *opintojakso*

huomautus

Käsitteen tunnus: c813

799

opintojakson kuvaus

en CourseUnitContent

määritelmä

kuvaus *opintojakson* sisällöstä

huomautus

Käsitteen tunnus: c814

800

opintojakson nimi; kurssin nimi; opinnon nimi

en CourseUnitTitle

määritelmä

opintojakson yksilöivä tunnus

huomautus

Käsitteen tunnus: c815

801

opintojakson taso ; kurssin taso; opinnon taso

en CourseUnitLevel

määritelmä

kansallisella tasolla käytetyn tasoluokituksen mukainen tieto

huomautus

Esimerkiksi *korkeakouluissa (1) perusopinnot, aineopinnot* ja *syventävät opinnot*.

Käsitteen tunnus: c816

802

opintojakson tunnus; kurssin tunnus; opinnon tunnus

en CourseUnitCode

määritelmä

opintojakson, kurssin tai opinnon yksiselitteisesti yksilöivä tunnus

huomautus

Käsitteen tunnus: c817

803

opintojakson tyyppi <ECTS-termi>; kurssin tyyppi; opinnon tyyppi

en CourseUnitType

määritelmä

opintojakson, kurssin tai opinnon pakollisuutta kuvaava tieto

huomautus

Käsitteen tunnus: c818

804

oppimateriaali (ECTS-termi); > kirjallisuus

en CourseUnitRecommendedReading

määritelmä

aineisto, jota käytetään *opetuksessa (1)* tai jonka avulla *oppiminen* tapahtuu (vrt. OKSA-sanaston käsite *oppimateriaali*)

huomautus

Käsitteen tunnus: c819

805

pääsyvaatimukset; edellytykset

en prerequisite

määritelmä

vaatimukset, jotka *hakijan* tai *opiskelijan* täytyy täyttää päästäkseen *koulutukseen (2)* tai tietyille *opintojaksolle*

huomautus

Esimerkiksi mitä opintoja tai millainen *työkokemus* hakijalla (1) on oltava.

Vrt. Opetus- ja koulutussanastossa (OKSA) määritelty osittain vastaava käsite *hakukelpoisuus*.

Käsitteen tunnus: c820

806

toistuva opetuksen järjestämisanjako

en CourseUnitTermPattern

huomautus

Esimerkiksi "syyslukukausittain", "joka toinen vuosi kevätlukukaudella", "vuosittain periodissa 2".

Käsitteen tunnus: c821

807

tutkintonimike (ECTS-termi)

en qualification (ECTS)

määritelmä

nimike, jota henkilö voi käyttää, kun hän on suorittanut jonkin *tutkinnon* (vrt. OKSA-sanaston käsite *tutkintonimike*)

huomautus

Käsitteen tunnus: c822

Englanninkielinen hakemisto / English index

Numbers in the index refer to the term record numbers.

_index_start_en		
academic advice	518	application ID
academic continuing education	441	application number
academic degree	601	application period
academic staff	86	application procedure
academic support services	525	application round
academic year	309	application semester
academy	76	application term
accepting an offered student place	283	application year
accepting an offer of admission	283	applied course
accepting a student place	283	applying for education
accreditation of competence	675	applying for education and training
accreditation of prior learning	677	apprenticeship agreement
accreditation of prior learning (2)	675	apprenticeship training
achieved learning outcomes	247	aptitude test
acquiring competence	8	area of study
acquisition of competence	8	assessment (1)
additional application round	295	assessment (2)
additional proof of competence	314	assessment criterion
administrative review of an assessment	672	assessment for learning
admission based on prior academic record	328	assessment of learning
admission decision	321	assessment of learning outcomes
admission of a student	312	assessment rectification
admission offered	329	assessment result
admission point	315	assessor of competence
admission queue	350	authorisation to award a qualification and to provide VET
admission ranking phase	345	authorisation to provide education
admission score	315	authorised translators' examination
admissions criterion	313	authority
admissions procedure (1)	285	autoplagerism; see cheating
admissions procedure (2)	348	available courses
admissions proposal	356	available courses and modules
admissions result	353	available instruction
admission status	352	available intake
admissions type listing	350	available student place
admitted	332	available teaching
admitted student (2)	130	average weekly instruction time per year
admitted student (1)	332	bachelor's degree (2)
admittee	332	bachelor's degree (1)
adult education and training	434	Bachelor's degree (2)
advance assignments	322	Bachelor's degree (1)
advanced or supplementary VET	457	basic education
advanced or supplementary vocational education and training	457	basic education certificate
advanced studies	213	basic education qualification
alumna	154	basic studies
alumnae	154	bilingual educational institution
alumni	154	blended teaching
alumnus	154	business and industry committee
ancillary student support services	525	campus
annual registration	505	careers adviser
annual tuition fee	685	caregiver
appeal (2)	671	certificate
appeal (1)	737	certificate (2)
applicant	278	certificate (1)
applicant category	316	certificate-based admission
application	281	certificate for completion of a subject syllabus
application and admissions system	344	certificate for puhvi test
application cycle	310	certificate of a general upper secondary school diploma
application data	337	certificate of completed education and training

Numbers in the index refer to the term record numbers.

certificate of completed preparatory education and training	576	course material	753
certificate of completed qualification units	574	course preparatory to general upper secondary education	482
certificate of final examination for oral communications skills	590	course registration	273
certificate of language proficiency	579	course selection	241
certificate of oral skills	588	courses on offer	241
certificate of participation in education and training to complete a qualification	578	CourseUnit	798
certificate of participation in preparatory education and training	578	course unit; see study unit.....	185
certificate of participation in VET	578	CourseUnitAssessmentMethods	786
certificate of resignation	591	CourseUnitCode	802
certificate of resignation from general upper secondary school	591	CourseUnitContent	799
certificate of skills demonstration	595	CourseUnitLevel	801
certificate of termination of studies	591	CourseUnitRecommendedReading	804
challenge	671	CourseUnitTeachingMethods	797
cheating	540	CourseUnitTermPattern	806
cheating on exam; see cheating.....	540	CourseUnitTitle	800
claim for a revised assessment	671	CourseUnitType	803
claim for a revised decision	738	CourseUnitYearOfStudy	795
classroom	746	court training	568
classroom assistant	98	cr	261
class supervisor	115	credit (1)	259
class teacher	115	credit (2)	261
clinical training	567	credit mobility (1)	559
college	75	credit mobility (2)	560
commissioned education	437	credit transfer	677
common unit	189	credit unit	262
competence	742	cross-curricular theme	235
competence area	244	curriculum	222
competence assessment	653	custodian	132
competence-based qualification	595	data model for admissions	357
competence demonstration	639	date of entry into the student register	509
competence point	260	date of registration for the academic term	510
completed course	635	date of registration for the academic year	510
completed credit	635	decide which courses to take	273
completed study unit	635	decision on admission	321
composition of qualification	182	decision on student admission	321
comprehensive education	424	deem to have discontinued studies	138
comprehensive school education	424	deem to have dropped out	138
comprehensive school qualification	599	deem to have resigned	138
compulsory course (2)	203	deferral of the start of studies	503
compulsory course (1)	214	defined learning outcomes	246
compulsory studies	203	degree (1)	597
compulsory study unit	214	degree (2)	601
computation model for admissions	357	degree certificate	577
computer-aided teaching	398	degree diploma	577
conditional acceptance of an offer of admission ..	284	degree mobility	559
conditional acceptance of student place	284	degree programme (1)	10
contact teaching	395	degree programme (2)	11
continuing education	440	degree programme (4)	435
continuing professional development	440	degree programme (3)	629
cooperation between home and school	700	DegreeProgrammeAccessToFurtherStudies	787
coordinating teacher	119	DegreeProgrammeEducationAndProfessionalGoals ..	788
core curriculum	177	DegreeProgrammeExaminationAndAssesmentRegul	785
core studies	211	ations	785
correction of an assessment	672	DegreeProgrammeFinalExamination	793
course (2)	167	DegreeProgrammeStructureDiagram	790
course (1)	185	DegreeProgrammeTitle	789
course (2)	202	degree structure	182
course coordinator	119	degree student	140
course fee	684	degree studies	629
		degree system	17
		degree title	598
		demonstration of competence	638

demonstration of eligibility	303	education provider offering general upper secondary education	28
denial of access to dormitory accommodation	552	education provider-specific curriculum	223
designated person	88	education record	744
detention	545	education system	13
differentiation of teaching	237	education trial	473
diploma (3)	570	elementary school	42
diploma (2)	571	eligibility (1)	297
diploma (1)	597	eligibility (2)	742
direct admission	328	eligibility for doctoral studies	301
disciplinary action (1)	542	eligibility for further studies	300
disciplinary action (2)	543	eligibility for postgraduate studies	301
disciplinary measure	542	eligibility for third-cycle studies	301
disciplinary sanction	543	enrolment	502
discipline	539	enrolment date	510
discretionary admission	327	entrance exam	318
distance between a student's home and school	697	entrance examination	318
distance teaching	396	entrance examination group	343
distribution of lesson hours	166	entrance test	318
distribution of study hours	166	entrant	130
doctoral degree	627	entry into the student register	504
doctorate	627	e-teaching	398
Doctor's degree	627	European BaccaLaureate	612
double degree	609	European BaccaLaureate certificate	612
dropout	136	European BaccaLaureate diploma	612
dual degree	609	European School	61
EB certificate	612	European Schooling	61
EB diploma	612	evaluation (2)	645
ECTS cr	261	evaluation (1)	701
ECTS credit	261	evaluation (3)	717
education (1)	1	evaluation criterion	647
education (2)	2	evaluation of education	717
education (3)	9	examination for authorised translators	605
educational background	299	exception to vocational competence requirements or to key competence requirements	555
educational establishment (1)	39	exchange student	561
educational establishment (2)	40	extension of the right to study	498
educational institute (1)	39	extension of the time for completing studies	498
educational institute (2)	40	extension studies	440
educational institution (1)	39	extent of studies	243
educational institution (2)	40	facilitation	5
educational level	14	faculty (1)	76
educational material	753	faculty (2)	86
educational organisation	39	falsification; see cheating.....	540
educational premises	41	fee-paid teacher	124
educational trial	473	fee-paying service	54
education and training fee	684	field of education (1)	15
education and training provision	240	field of education (2)	16
education and training to complete a qualification	435	field of study (1)	15
education and training unit	460	field of study (2)	16
education assistant	98	field of vocational education and training	15
education facilities	746	final assessment	656
education institution (1)	39	final certificate	582
education institution (2)	40	final examination for oral communications skills; see certificate of final examination for oral communications skills.....	590
education licence	30	final project	636
education pilot	473	financial compensation for education and training	524
education programme (1)	10	Finnish matriculation examination	611
education programme (2)	11	Finnish Student Health Service fee	691
education provided by universities of applied sciences	428	first calendar year of educational programme	307
education provided in a foreign language	256	first-cycle degree	622
education provider (1)	27	first-cycle polytechnic degree	621
education provider (2)	28		
education provider offering comprehensive education	27		

first semester of studies	306	Gymnasieexamen high school diploma	616
first term of school	306	higher education	427
first term of studies	306	higher education degree	601
first-time applicant	279	higher education institution	72
foreign degree	631	higher university degree	624
foreign diploma	631	high school	58
foreign qualification	631	high school diploma	583
forfeiture of the right to study	495	homeroom group	405
form of education	242	homeroom teacher	115
form of instruction	416	homes and schools working together	700
form of learning	415	home-school cooperation	700
form teacher	115	hourly-paid teacher	124
fresher	130	IB diploma	613
freshman	130	identification of competence	674
FSHS fee	691	identification of learning	674
further training	440	identification of prior learning	674
further vocational qualification	619	improving a grade	667
general education	418	improving a mark	667
GeneralInformationForMobileStudents	779	inclusion of a course	679
GeneralInformationOnCostOfLiving	778	inclusion of a credit	679
GeneralInformationOnExtraMuralAndLeisureFacilitie s	784	inclusion of studies	679
GeneralInformationOnFacilitiesForStudentsWithSpec ialNeeds	763	incoming exchange student	563
GeneralInformationOnFinancialSupport	769	in-depth course	204
GeneralInformationOnInsurance	782	individual study plan	227
GeneralInformationOnInternationalProgrammes	765	initial intake	335
GeneralInformationOnInternships	774	initial vocational qualification	618
GeneralInformationOnLanguageCourses	766	in-service training	440
GeneralInformationOnMeals	772	institute-specific curriculum	223
GeneralInformationOnMedicalFacilites	777	InstitutionAcademicAuthorities	767
GeneralInformationOnSportsFacilities	780	InstitutionAcademicCalendar	768
GeneralInformationOnStudentAffairsOffice	771	InstitutionAdmissionProcedures	783
GeneralInformationOnStudentAssociations	776	InstitutionalEctsCoordinator	773
GeneralInformationOnStudyFacilities	781	InstitutionGeneralDescription	775
general upper secondary education	426	InstitutionMainUniversityRegulations	770
general upper secondary education certificate	583	InstitutionName	764
general upper secondary education syllabus	167	instruction (1)	2
general upper secondary qualification	610	instruction (2)	5
general upper secondary school	58	instructional material	754
general upper secondary school diploma	201	instruction given in the form of lectures	388
general upper secondary school Gymnasieexamen diploma	616	instruction preparatory to general upper secondary education	482
geographical area of operation of a vocational education and training provider	51	instruction preparing for general upper secondary education	482
German International Abitur Diploma	615	instructor	112
grade (1)	404	intake quota	317
grade (2)	649	intended learning outcomes	246
grade improvement	667	intensive special needs support	536
grading	645	interim degree preceding the doctorate	626
grading; see assessment (1).....	645	interim report card	580
grading scale	650	intermediate studies	212
graduate programme	435	International Baccalaureate certificate	613
graduate studies	435	International Baccalaureate diploma	613
group	405	joint admissions	326
group supervisor	115	joint application procedure	290
group tutor	115	joint application system; see joint application procedure.....	290
guardian	132	joint degree	628
guidance	6	key competence requirement	194
guidance counselling	518	labour market training	442
guidance counsellor	121	language immersion	402
guidance for studies (2)	6	LanguageOfInstruction	796
guidance for studies (1)	518	language of instruction (1)	251
Gymnasieexamen diploma	616	language of instruction (2)	252
		language of instruction, examinations and degrees ...	

251			
language of instruction and degrees	251	master's degree (1)	624
language of instruction and examination	251	Master's degree (2)	623
language of learning	254	Master's degree (1)	624
language of qualification	254	Master's degree programme	630
language proficiency certificate	579	Master's programme	630
language proficiency test (1)	320	materials fee	684
language proficiency test (2)	602	matriculation examination	611
language programme	221	Matriculation Examination Board	759
language test	320	matriculation examination candidate ID	743
learner	128	matriculation examination certificate	592
learning	4	matriculation examination grade (ylioppilastutkinnon arvosana)	649
learning achievements	247	matriculation examination test	758
learning attainments	247	matriculation examination test grade (ylioppilaskokeen arvosana)	649
learning environment	411	maturity essay	637
learning facilities	747	maturity test	637
learning material	755	maximum intake	335
learning objectives	246	meet the requirements	742
learning opportunity (1)	10	migrant student	150
learning opportunity (2)	11	minor	209
learning opportunity (3)	12	minor subject	209
learning opportunity instance	11	misappropriation; see cheating	540
learning opportunity specification	10	misrepresentation; see cheating	540
LearningOpportunityType	791	mission of education	238
learning outcomes (1)	246	mission of general upper secondary education	238
learning outcomes (2)	247	mode of teaching	414
learning outcomes (2)	247	module	187
lecture	388	multiform teaching	397
lecturer	113	national application procedure; see joint application procedure	290
Lecturer	794	national certificate of language proficiency	603
lecture room	746	national core curriculum	177
lectures	388	national core curriculum for preparatory education for general upper secondary education	178
legal entity for education	26	national language examination	603
lesson	239	national learner ID	751
level of education	14	national qualification requirements	179
liberal adult education	420	national school-leaving examination	611
licence	570	non-academic student support services	525
licence to award a qualification and to provide VET	30	non-attending student	135
licence to provide education	30	non-degree right to study	500
licentiate and doctoral degrees	625	obligatory course (2)	203
licentiate or doctoral degree	625	obligatory course (1)	214
licentiate degree	626	obligatory studies	203
Licentiate degree	626	obligatory study unit	214
lifelong learning	740	occupational competence	756
listing based on admissions type	350	online teaching	398
local curriculum	223	open higher education studies	431
LOI; see organisation of studies	11	open polytechnic education	433
LOS; see studies (1)	10	open UAS studies	433
lower secondary school	43	open university of applied sciences studies	433
lower university degree	622	open university route	349
luentosali; see teaching facilities	746	open university studies	432
luokkahuone; see teaching facilities	746	open university track	349
major	208	operating culture	413
major subject	208	operating licence	30
mandatory course (2)	203	operational unit	45
mandatory course (1)	214	option available for application	340
mandatory studies	203	order of preference	342
mandatory study unit	214	order someone to leave	546
mark	649	order to leave	546
mark improvement	667	organisation of studies	11
marking	645	other VET	456
marking scale	650		
master's degree (2)	623		

Numbers in the index refer to the term record numbers.

other vocational education and training	456	primary right to study	499
outgoing exchange student	562	primary school	42
parallel studies to complete two or more qualifications	609	principal	87
parent	132	principal lecturer	126
parent or guardian	132	principal workplace instructor	157
parent or other person who has custody of a student	132	prior degree	299
partner institution for open university instruction	78	procurement of education	53
part-time teacher	124	professional competence	756
performance	635	professional specialisation education	472
personal competence development plan	230	professor	95
personalisation	553	programme leading to a general upper secondary qualification	435
personalised study plan	227	proof of completed study units	591
personal study plan	227	proposal for placement phase	354
person having custody	132	provision of study opportunities	240
person in charge	88	PSP	227
personnel	83	public administration language examination	604
personnel training	438	public health nurse	99
person of compulsory school age	169	puhvi certificate	590
person who has custody of a child	132	punishment	543
person who qualifies as a first-time applicant	280	pupil and student welfare	520
person within the scope of compulsory education 169		pupil in compulsory education	169
PhD	627	put studies on hold	492
placement	346	qualification (1)	597
placement results	355	qualification (2)	742
place of activity	45	qualification (ECTS)	807
plagiarism; see cheating.....	540	qualification certificate	577
polytechnic	73	qualifications level	248
polytechnic Bachelor's degree	621	qualification structure (2)	17
polytechnic degree	601	qualification structure (1)	182
polytechnic education	428	qualification title	598
polytechnic Master's degree	623	qualification unit	187
postgraduate degree	625	raise a grade	667
postgraduate programme	435	raise a mark	667
postponement of the start of studies	503	range of studies	243
potential applicant	129	readmission	494
potential intake	335	reassessment	670
pre-application stage	269	recognition of competence	675
pre-doctoral degree	626	recognition of learning	675
preferred option for application	341	recognition of prior learning	675
preferred study programme	341	rectification of assessment (1)	668
preliminary assignments	322	rectification of assessment (2)	672
preliminary selection phase	325	rector	87
preparatory education and training	459	registration (1)	273
preparatory education and training for work and independent living	462	registration (2)	502
preparatory education for general upper secondary education	482	registration for the academic term	506
preparatory education for general upper secondary education for immigrants and foreign-language speakers	482	registration for the academic year	505
preparatory education for immigrants for vocational education and training	487	registration status for the academic term	508
prerequisite	805	registration status for the academic year	508
prerequisites for admission of a student	297	Reifeprüfung diploma	614
president	87	reinstatement of the right to study	494
previous degree	299	religion and worldview studies	220
previous qualifications	299	remote teaching	396
primary and lower secondary education	424	removal from the class	547
primary and lower secondary education certificate 582		removal from the premises	547
primary application round	294	renouncement of the right to study	496
		report card	570
		request for an administrative review	738
		request for an administrative review of an assessment	671
		request for a review	737
		request for rectification of an assessment	671
		request for rectification of assessment	669
		required course	214

required prior studies	298	set of study units	196
required study unit	214	shared application procedure	289
requirements for preparatory education and training . 181		sixth form	58
review procedure	737	skills demonstration	638
revised decision	672	social benefit for students	519
revised decision on assessment	670	special educational mission	46
revocation of the right to study	493	special educational needs teacher	118
revoking the right to study	493	special education teacher	118
right to complete non-degree studies	500	special examination	608
right to study	490	specialisation	245
rolling admissions	292	specialisation course	204
rolling application procedure	292	specialist education	472
rules	541	specialist option	245
rules and regulations	541	specialist training	472
rules of procedure	541	specialist vocational qualification	620
sanction	543	special needs assistant	98
school (1)	40	special needs education	392
school (2)	76	special needs support	535
school culture	413	special needs teacher	118
school doctor	100	specific educational mission	46
school dropout	136	staff	83
school ethos	413	stage of admissions procedure	351
school head	87	start date of studies	512
school-leaving certificate	571	start date of the right to study	511
school meal	696	status of the right to study	491
school nurse	99	student	134
school ordinance	541	student admissions	311
school psychologist	96	student admissions register	347
school rules	541	student advice	518
school rules and regulations	541	student advisor	89
school social worker	97	student assessment	645
school-specific annual plan	224	student association	748
school travel	697	student association membership fee	690
school values, practices and procedures	413	student body (2)	748
school year	309	student body (1)	752
school year report card	581	student care services	520
scope of studies	243	student counsellor	121
scope of syllabus	167	student education record	744
screening of application opportunities	269	student entitled to special needs education	155
secondary application round	296	student exchange	560
secondary educational establishment	57	student feedback	750
secondary education establishment	57	student health care	522
secondary education institution	57	student in compulsory education	169
secondary school graduate	156	student mobility	559
second-cycle degree	624	student number	749
second-cycle polytechnic degree	623	student place	490
selection criterion	313	student selection	311
selection decision	321	student selection register	347
selection method	348	student services	525
selection procedure	348	student studying for an upper secondary qualification	140
select students	311	students who begin their studies in the same year 409	
self-assessment	657	student taking part in a program leading to an upper secondary qualification	140
self-evaluation	711	student union (2)	748
semester	308	student union (1)	762
senior high school	58	student union member	761
SEN teacher	118	student union membership fee	689
separate admissions procedure	291	student welfare	520
separate application procedure	291	student welfare body	520
separate examination	608	student who has discontinued studies	136
separate non-degree right to study	500	student who has forfeited the right to study	136
service and production supporting instruction	55	student who has relinquished the right to study ...	137
service and production supporting tuition	55		
set of study options available for applicants	338		

Numbers in the index refer to the term record numbers.

student who has resigned	137	teaching and research staff on the 4th level of their career path	94
student who has waived the right to study	137	teaching and research staff on the first level of their career path	91
student with special needs	155	teaching and research staff on the fourth level of their career path	94
student year group	409	teaching and research staff on the second level of their career path	92
studies (1)	10	teaching and research staff on the third level of their career path	93
studies (2)	11	teaching assistant	98
studies (3)	597	teaching facilities	746
studies supporting learning skills	466	teaching group	406
study (4)	7	teaching group size	408
study attainment	635	teaching hour	239
study counsellor	121	teaching material	754
study entitlement	490	teaching on offer	241
study entitlement status	491	teaching practice	569
study entity	196	teaching premises	44
study facilities	747	teaching provided in a foreign language	255
study group	406	teaching staff	85
study guidance	518	teaching time	417
study material	755	technical vocational education and training	419
study module (1)	195	temporary discontinuation of the right to study on employment policy grounds	515
study module (2)	210	term	308
study opportunities available	240	termination of the right to study	497
study place	490	tertiary education	427
study programme (1)	10	tertiary-level institution for occupational teacher training	74
study programme (2)	11	test	758
study programme available for application	340	thematic studies	199
study right	490	thesis	636
study support services	525	thesis project	636
study unit	185	third-cycle degree	625
study week	262	time period when instruction takes place	417
study year	309	time period when teaching takes place	417
subfield	16	time-restricted admissions	293
subject	215	time-restricted application procedure	293
subject group	219	TOEFL; see language proficiency test (2).....	602
subject of common unit	215	training	9
subject student	144	training agreement	444
subject syllabus	167	training programme	244
subject teacher	117	training staff	85
subject teaching	399	training trial	473
substitution of a course	678	transcript of completed studies	572
substitution of a credit	678	transcript of completed study units	572
substitution of studies	678	transcript of study records	573
subunit	187	transfer application procedure	277
successful pass	635	transfer student	150
summer university	66	transversal competence	236
supplementary application round	295	tuition (1)	5
support for learning	538	tuition (2)	685
suspension	551	tuition fee	685
suspension of a student from school	550	tutor group	405
syllabus	167	TVET	419
syllabus student	144	type of application procedure	286
teacher	112	type of application round	287
teacher-in-charge	119	type of education	242
teacher training	569	UAS	73
teacher's aide	98	unit (1)	45
teaching (1)	2	unit (2)	187
teaching (2)	5	unit of scope	257
teaching aide	98	unit of the scope of studies	257
teaching and research staff	86		
teaching and research staff on the 1st level of their career path	91		
teaching and research staff on the 2nd level of their career path	92		
teaching and research staff on the 3rd level of their career path	93		

university	75	VET	419
university consortium	77	VET provider	28
university degree	601	vocational competence	756
university education	429	vocational competence requirement	193
university of applied sciences	73	vocational education and training	419
university of applied sciences degree	601	vocational qualification	617
university of applied sciences education	428	vocational skill	756
untenured teacher	124	vocational skills requirement	193
upbringing	1	vocational teacher training institution	74
upper secondary education	425	vocational unit	188
upper secondary general education	426	vocational upper secondary education and training ...	419
upper secondary general school	58	workplace education and training	443
upper secondary qualification	600	workplace instructor	157
upper secondary school (1)	57	written caution	549
upper secondary school (2)	58	written warning	549
upper secondary vocational education	419	year	404
waiver of the right to study	496	year of completion of the matriculation examination ..	760
validated competence	247	_index_end_en	
validated learning	247		
web-based teaching	398		
weekly lesson per year	258		

Ruotsinkielinen hakemisto / Svenskt register

Numren i registret anger term-postnumren.

_index_start_sv	
akademi	76
akademisk grad	598
aktör inom läroavtalsutbildning	82
aktör inom småbarnspedagogik	18
allmänbildande utbildning	418
alumn	154
anmälan till undervisning	273
anmälan	502
anordnare av gymnasieutbildning	28
anordnare av småbarnspedagogik	19
anordnare av utbildning (1)	27
anordnare av utbildning (2)	28
anordnare av yrkesutbildning	28
anses ha avgått	138
anskaffning av utbildning	53
anställda	83
anställda inom småbarnspedagogik	84
ansvarig arbetsplatshandledare	157
ansvarig handledare	161
ansvarig lärare (2)	88
ansvarig lärare (1)	119
ansvarig lärare (3)	161
ansvarig person inom småbarnspedagogik	104
ansvarsperson	88
ansvarsperson för läroavtal	159
ansvarsperson för utbildningsavtal	159
ansvarsperson för utbildning som ordnas på en arbetsplats	159
ansvarsperson inom småbarnspedagogik	104
ansökan (2)	281
ansökan (1)	337
ansökan för överflyttande studerande	277
ansökan med ansökningstid	293
ansökan om överflyttning	277
ansökans nummer	358
ansökan till flera mål samtidigt	289
ansökan till småbarnspedagogik	264
ansökan till utbildning (1)	276
ansökan till utbildning (2)	281
ansökningsalternativ	340
ansökningsbehörighet	297
ansökningsförfarande till utbildning	285
ansökningsmål	340
ansökningsnummer	358
ansökningsobjekt	340
ansöknings- och antagningssystem	344
ansökningsomgång (2)	287
ansökningsomgång (1)	310
ansökningsperiod	304
ansöknings sätt	286
ansökningsstermin	304
ansökningstid	288
ansökningstyp	287
ansökningsår	305
ansökningsönskemål	341
ansökning till utbildning	276
antagen (2)	329
antagen (1)	332
antagning av studerande (1)	311
antagning av studerande (2)	312
antagning enligt provning	327
antagning på basis av betyg	328
antagningsbehörighet	297
antagningsbeslut	321
antagningsframställning	356
antagningsförfarande	348
antagningsförslag	354
antagningsgrund	313
antagningskriterium	313
antagningskvot	317
antagningskö	350
antagningskörning	345
antagnings- och lämplighetsprov	319
antagning som studerande	312
antagningspoäng	315
antagningsprincip (1)	313
antagningsprincip (2)	348
antagningsprov	318
antagningsregister	347
antagningsresultat	353
antagningsskede	351
antagningsstatus	352
antagnings sätt	348
antal nybörjarplatser; se nybörjarplats	335
arbetsplatshandledare	157
arbetsplatshandledarutbildning	474
arbetsplatshandledning	516
arbetsplatsutbildare	157
assistent inom småbarnspedagogik	110
auskultering	568
avbrott i studierna	515
avdelning	45
avgift för studenternas hälsovårdsstiftelse	691
avgångsbetyg	571
avgångsbetyg från gymnasiet	583
avhålla från studier	550
avhållande från studierätt	550
avlägsnande av en elev	547
avlägsnande av en studerande	547
avstå sin studierätt	496
avstängning från studierna	550
avstängning för viss tid	551
avtalsansvarig för anskaffning av utbildning	160
barn	131
barnets individuella plan för småbarnspedagogik	176
barnets plan för småbarnspedagogik	176
barngrupp inom småbarnspedagogik	22
barnskötare	108
barnskötare inom småbarnspedagogik	108
barntädgårdslärare	105
bedömning av kunnandet	164
bedömning	645
bedömning av den studerande	645
bedömning av eleven	645
bedömning av kunnandet	653
bedömning av studieprestationer	645
bedömningskriterium	647
bedömningskala	650

begynnelseperiod	306	erkännande av tidigare förvärvad kompetens	675
begynnelsetermin för utbildningen	306	ersättande av studieprestation	678
begynnelseår för utbildningen	307	Europaskolornas European Baccalaureate -examen	612
begäran om omprövning	671	European Baccalaureate-examen	612
begära omprövning av bedömningen	671	evaluerings (2)	645
behörighet	742	evaluerings (1)	701
behörighet att ansöka	297	examen	597
behörighet för doktorandstudier	301	examen för auktoriserade translatorer	605
behörighet för doktorsutbildning	301	examen på andra stadiet	600
behörighet för forskarutbildning	301	examen på grundnivå	599
behörighet för fortsatta studier (vid viss läroanstalt) ..	300	examen på grundstadiet	599
behörighet för påbyggnadsstudier	301	examensarbete	636
behörighet för viss utbildning	297	examensbenämning	598
behörighet till viss utbildning	297	examensbetyg	577
beslut om anordnande av småbarnspedagogik ..	266	examensinriktad utbildning	435
beslut om antagning som studerande	321	examenskravnivå	248
beslut om skolskjuts	699	examens kvalifikationsnivå	248
betygsbaserad antagning	328	examen som avlagts utomlands	631
betyg över en slutförd lärokurs i ett läroämne inom		examensrätt	490
gymnasiutbildningen	587	examensstruktur	182
betyg över slutförda studier	572	examenssystem	17
biträde inom småbarnspedagogik	110	examensutbildning	435
biämne	209	examinator	88
campus	41	fakultet	76
daghem	23	familjedaghem	24
daghemschef	102	familjedagvård	366
daghemsföreståndare	102	familjedagvårdare	109
daghemsverksamhet	365	familjedagvårdschef	103
dag inom småbarnspedagogik	379	familjedagvårdsföreståndare	103
dagvård	421	familjedagvårdsledare	103
dagvårdsplats	267	finländsk studentexamen	611
dagvårdsservice	363	flerformsundervisning	397
datum för terminsanmälan	510	form för ordnande av utbildning	34
den som anses ha avgått	136	form i vilken utbildningen ordnas	34
den som avgått	137	forskarexamen	625
den som avstått	137	forskarutbildning; se tidigare utbildning.....	299
den som har förlorat sin studierätt	136	fortbildning (1)	440
Deutsche Internationale Abitur-examen	615	fortbildning (2)	441
DIA-examen	615	fortgående ansökan	292
differentiering av undervisningen	237	fortsatt studierätt	498
direkt ansökan	291	fostran	1
direktantagning	328	fristående examen	607
direktör för småbarnspedagogik	101	frånvaroanmäld studerande	135
disciplin	539	fusk	540
disciplinstraff	543	fördjupade studier	213
disciplinärt straff	543	fördjupad kurs	204
disciplinär åtgärd	542	föreläsning	388
distansundervisning	396	föreläsningundervisning	388
doktorsexamen	627	företagarens läroavtalsutbildning	451
dokumentering av handledning	517	förhandsantagning	325
dubbelexamen	609	förhandsuppgifter	322
dygnetruntvård	382	förlust av studierätten	495
dygnetruntvård inom småbarnspedagogik	382	förlängning av studierätt	498
EB-examen	612	förlängning av studietid	498
egentlig ansökan	294	förskola	421
elevbedömning	645	förstagångssökande	279
elevens material	755	första urval	325
elevhälsa	520	förrval	325
elevkår	752	förvägra (någon) rätt att delta i undervisning	548
elevnummer	749	förvärvande av kunnande	8
elevvård	520	gemensam ansökan (2)	289
enhet för studiernas omfattning	257	gemensam ansökan (1)	290
erkännande av kunnande	675	gemensam antagning	326

gemensam examen	628	intagning av studerande	311
grunderna för gymnasieförberedande utbildning .	178	International Baccalaureate-examen	613
grunderna för läroplanen	177	introduktion av bedömare	475
grunderna för planen för småbarnspedagogik	174	inträdes- och lämplighetsprov	319
grunderna för utbildning som förbereder för		inträdesprov	318
gymnasieutbildning	178	intyg över avlagd allmän språkexamen	579
grund för ansökning	303	intyg över muntlig språkfärdighet	588
grundläggande utbildning	424	ISP	227
grundskola	424	kamratbedömning	712
grundstudier	211	karriärplan	554
grundutbildning (1)	299	klass	405
grundutbildning (2)	299	klassföreståndare	115
grupp av ansökningsalternativ	338	klientavgift för småbarnspedagogik	681
grupp av ansökningsmål	338	klientavgift för småbarnspedagogik på deltid	683
grupp av ansökningsobjekt	338	klientavgift för småbarnspedagogik på heltid	682
gruppfamiljedaghem	25	klinisk praktik	567
gruppfamiljedagvård	367	kollegial bedömning	712
grupp för urvalsprovssamarbete	343	kollegialt organ hos utbildningsanordnaren	50
grupp inom småbarnspedagogik	22	kompetensbaserat lärande	452
gymnasiediplom	201	kompetensområde	244
gymnasieexamen	610	kompetenspoäng	260
Gymnasieexamen	616	kompletteringsansökan	296
gymnasieutbildning	426	kontaktundervisning	395
gymnasieutbildningens mål	238	kontinuerlig ansökan	292
gymnasium	58	kontor	45
halvdagsverksamhet inom småbarnspedagogiken	376	krav på grundutbildning	298
376		krav på tidigare utbildning	298
halvdagsvård	376	krav på yrkeskunskap	193
handledande lärare	161	krav på yrkesskicklighet	193
handledning	6	kriterium för bedömning	647
heldagsverksamhet inom småbarnspedagogiken	375	kriterium för utvärdering	647
375		kundavgift för småbarnspedagogik	681
heldagsvård	375	kundavgift för småbarnspedagogik på deltid	683
huvudämne	208	kundavgift för småbarnspedagogik på heltid	682
högre högskoleexamen	624	kurator	97
högre yrkeshögskoleexamen	623	kurs (2)	185
högskola (1)	72	kurs (1)	202
högskola (2)	76	kursanmälan	273
högskoleexamen	601	kvällsvård	384
högskoleprov; se studentexamen.....	611	kvällsvård inom småbarnspedagogik	384
högskoleutbildning	427	LA	446
högskolornas fortbildning	441	lektor	113
höjning av vitsord	667	LIA	443
IA	443	licentiatexamen	626
IB-examen	613	livslångt lärande	740
identifiering av kunnande	674	lokal läroplan	223
individuell studieplan	227	lokal plan för småbarnspedagogik	175
indragning av studierätten	493	luntning; se fusk.....	540
inkluderande av studieprestation	679	lägre högskoleexamen	622
inkommande utbytesstudent	563	läkare inom studerandehälsovård	100
inledningstermin för utbildningen	306	lämplighetsprov	319
inlärandenummer (1)	749	lärande	4
inlärandenummer (2)	751	lärande i arbetet	443
inlärare	128	lärandemiljö	411
inläring	4	lärandemål	246
inläring i arbetet	443	lärare	112
inläring i arbetslivet	443	lärare inom småbarnspedagogik	105
inläring i yrkeslivet	443	lärarens material	754
inlärningsmiljö	411	lära sig	4
inriktningsalternativ	245	lära ut	5
inskrivning (1)	502	lärdomsprov	636
inskrivning (2)	504	lärmiljö	411
inskrivning i matrikeln	504	läroanstalt	40
inskrivningsdatum	509	läroanstaltens verksamhetsplan för läsåret	224

läroanstalt på andra stadiet	57	plan för anordnande av fristående examen	33
läroavtal	446	plats för yrkesprovet	640
läroavtalsexpert	162	plats inom småbarnspedagogiken	267
läroavtalskoordinator	162	primär studierätt	499
läroavtalsutbildning för företagare	451	prioritering av ansökningsönskemål	342
läroavtalsutbildning som grundar sig på arbetsavtalsförhållande	448	privat småbarnspedagogik	370
läroavtalsutbildning som grundar sig på ett offentligrättsligt anställningsförhållande som kan jämföras med ett tjänsteförhållande	450	privat småbarnspedagogisk verksamhet	370
läroavtalsutbildning som grundar sig på tjänsteförhållande	449	professor	95
läroinrättning	40	prov i studentexamen	758
läroplan	222	psykolog	96
läroplansgrunderna	177	PUK	230
läroämne	215	PUK-handledare	163
läroämnesgrupp	219	påbyggnadsexamen	625
läsår	309	rangordning av ansökningsönskemål	342
läsårsanmälan	505	referentgranskning	712
läsårsavgift	685	Reifeprüfung-examen	614
magisterprogram	630	rektor	87
matrikelnummer	749	religion och livsåskådningkunskap	220
maturitetsprov	637	resultat av placeringen	355
mellanbetyg	580	RP-examen	614
mentor	158	rätt till småbarnspedagogik	165
modell för antagningsgrunderna	357	sakkunnig inom läroavtalsutbildning	162
mogenhetsprov	637	samarbete mellan hem och läroanstalt	700
mognadsprov	637	samarbete mellan hem och skola	700
mottagande av plats inom småbarnspedagogik	268	samarbetsläroanstalt för ordnandet av öppen universitetsundervisning	78
mottagande av studieplats	283	separat ansökan	291
mål för den grundläggande utbildningen	238	separat studierätt	500
mål för kunnandet (2)	194	serviceproducent av småbarnspedagogik	20
mål för kunnandet (1)	246	SHVS-avgift	691
måltidsersättning för studerande	523	siffervitsord	649
nationellt elevnummer	751	självbedömning	657
nyantagen	332	skiftesvård	381
nybörjarplats	335	skiftesvård inom småbarnspedagogik	381
närundervisning	395	skiljebetyg	591
nätbaserad undervisning	398	skjuta upp studiestarten	503
nätundervisning	398	skolhälsovårdare	99
obligatorisk kurs (2)	203	skolläkare	100
obligatorisk kurs (1)	214	skolmåltid	696
obligatorisk studieperiod	214	skolning	9
obligatoriskt studieavsnitt	214	skolpsykolog	96
ombedömning	670	skolresa	697
omfattning av lärokurs	167	skolunderbyggnad	299
omfattning av studierna	243	skolväg	697
omprövning av bedömning	672	skriftlig varning	549
ordningsbestämmelser	541	småbarnspedagogik	421
ordningsregler	541	småbarnspedagogik på deltid	374
ordningsstadga	541	småbarnspedagogik på heltid	373
period av utbildning utomlands	565	småbarnspedagogik som ordnas dagligen	378
periodbetyg; se mellanbetyg	580	småbarnspedagogik under en del av veckan	377
personal	83	småbarnspedagogik under veckoslut	383
personal inom småbarnspedagogik	84	småbarnspedagogiska tjänster	363
personlig tillämpning	553	småbarnspedagogisk dag	379
personlig utvecklingsplan för kunnandet	230	småbarnspedagogisk miljö	410
person som behandlas som förstagångssökande	280	småbarnspedagogisk service	363
person som börjat studera	130	småbarnspedagogisk verksamhet (2)	364
person som inlett studier	130	småbarnspedagogisk verksamhet (1)	421
person som påbörjat studier	130	socionom inom småbarnspedagogik	107
placering	346	sommaruniversitet	66
plagiering; se fusk	540	specialbarträdgårdslärare	106
		specialiseringsstudier	472
		specialiseringsutbildning	472
		speciallärare	118
		speciallärare inom småbarnspedagogik	106

specialundervisning	392	studievecka	262
specialyrkesexamen	620	stödtkjänster för studerande	525
språkbad	402	särskild examen	608
språkexamen	602	särskild utbildningsuppgift	46
språkintyg	579	söka information om utbildningar	269
språkprogram	221	sökande (3)	128
språkprov	320	sökande (2)	129
startdatum för studierätten	511	sökande (1)	278
starttermin för utbildningen	306	sökande som antagits	332
status för terminsanmälan	508	sökande till småbarnspedagogik	265
steinerpedagog inom småbarnspedagogik	111	söka sig till utbildning	269
student (1)	134	söka utbildning	269
student (2)	156	ta emot studieplatsen villkorligt	284
studentantagning	311	temaområde	235
studentexamen	611	tematiska studier	199
studentexamensbetyg	592	tentator	119
studentexamensnämnden	759	termin	308
studentexamensprov	758	terminsanmälan	506
studenthälsovård	522	terminsavgift	685
studentkår	762	tidigare utbildning	299
studentkårens medlemsavgift	689	tillgodoräknande av studieprestation	677
studentkårsavgift	689	tillstånd att ordna utbildning	30
studentkårsmedlem	761	tilläggsansökan	295
studentmobilitet	559	tilläggsprestation	314
studentnummer (1)	749	tillämpad kurs	205
studentnummer (2)	751	tjänster inom småbarnspedagogik	363
studentrespons	750	tvåspråkig läroanstalt	63
studenttrörlighet	559	typ av ansökan	287
studentutbyte	560	typ av utbildning inom utbildningsutbud	242
studerande	134	UA (1).....	443
studerandehälsovård	522	.....	444
studerandekår (1)	748	undervisning (1)	2
studerandekår (2)	752	undervisning (2)	5
studerandemobilitet	559	undervisning på främmande språk	255
studerandenummer	749	undervisningsform	414
studerande som har tillfälligt avbrutit studierna	135	undervisningsgrupp	406
studerandeutbyte	560	undervisningsgruppens storlek	408
studerandevård	520	undervisningslokal	746
studieavsnitt	185	undervisningsmaterial	754
studieform	415	undervisningsmetod	416
studiehandledare	121	undervisnings- och examensspråk	251
studiehandledning	518	undervisnings- och forskningspersonal	86
studiehelhet	210	undervisnings- och forskningspersonal på andra nivån	92
studieinriktning	245	undervisnings- och forskningspersonal på andra steget	92
studiematerial	755	undervisnings- och forskningspersonal på fjärde nivån	94
studienummer	749	undervisnings- och forskningspersonal på fjärde steget	94
studieområde	16	undervisnings- och forskningspersonal på första nivån	91
studieperiod	185	undervisnings- och forskningspersonal på första steget	91
studieplats	490	undervisnings- och forskningspersonal på nivå 1 ..	91
studiepoäng (1)	259	undervisnings- och forskningspersonal på nivå 2 ..	92
studiepoäng (2)	261	undervisnings- och forskningspersonal på nivå 3 ..	93
studieprestation	635	undervisnings- och forskningspersonal på nivå 4 ..	94
studieprestationsutdrag	573	undervisnings- och forskningspersonal på nivå ett	91
studier	7	undervisnings- och forskningspersonal på nivå fyra ..	94
studieriktning	245		
studiernas omfattning	243		
studiernas startdatum	512		
studierum	747		
studierådgivare	89		
studierådgivning	518		
studierätt	490		
studierättens status	491		
studiesocial förmån	519		
studiespråk	254		

undervisnings- och forskningspersonal på nivå tre 93	utbildning som grundar sig på utbildningsavtal 445
undervisnings- och forskningspersonal på nivå två ... 92	utbildning som leder till examen 435
undervisnings- och forskningspersonal på tredje nivån 93	utbildning som ordnas på en arbetsplats 443
undervisnings- och forskningspersonal på tredje steget 93	utbildningsområde 15
undervisningspersonal 85	utbildningsorganisation 39
undervisningsplan 223	utbildningsprogram 629
undervisningspraktik 569	utbildningsstadium 14
undervisningsspråk (1) 251	utbildningssystem 13
undervisningsspråk (2) 252	utbildningstillfälle 11
undervisningsställe 44	utbildningsutbud 240
undervisningssätt 416	utbyteselev 561
undervisningstidpunkt 417	utbytesstudent 561
undervisningstimme 239	utländsk utbildning som i landet i fråga ger behörighet för motsvarande högskolestudier ..631
undervisningsutbud 241	utomlands avlagd examen 631
undervisningsutrymme 746	utresande utbytesstudent 562
universitet 75	utvidgad uppgift att ordna läroavtalsutbildning 52
universitetscenter 77	utvärdering (2) 645
universitetsutbildning 429	utvärdering (1) 701
uppdragsutbildning 437	utvärderingskriterium 647
uppföljning 702	webbaserad undervisning 398
uppmaning att avlägsna sig 546	verksamhet inom småbarnspedagogik 364
uppsägning från elevhemmet 552	verksamhetsdag inom småbarnspedagogik 380
uppsägning från studiebostaden 552	verksamhetsenhet 41
urval 311	verksamhetskultur 413
urvalsförfarande 348	verksamhetsperiod inom småbarnspedagogik ...372
urvalsförslag 354	verksamhetspunkt 41
urvalsgrupp 339	verksamhetsställe (1) 41
urvalskörning 345	verksamhetsställe (2) 45
urvalsmetod 348	verksamhetsställe inom småbarnspedagogik 21
urvalsparti 337	verksamhetsår inom småbarnspedagogik 371
urvalsprov 318	vetenskapligt arbete 636
urvalsprovgrupp 343	villkorligt mottagande av studieplats 284
urvalsresultat 353	vitsord 649
urvalsskede 351	vitsordsskala 650
urvalsstatus 352	vuxenutbildning 434
urvalssätt 348	vård 3
utbildning (1) 9	vårdnadshavare 132
utbildning (2) 10	vård under veckoslut 383
utbildning (3) 11	yrksexamen 619
utbildningen inleds 306	yrkeshögskola 73
utbildningens mål 238	yrkeshögskoleexamen 621
utbildning på andra stadiet 425	yrkeshögskoleutbildning 428
utbildning på främmande språk 256	yrkesinriktad examen 617
utbildning på högskolenivå 427	yrkesinriktad grundexamen 618
utbildningsaktör 26	yrkespedagogisk lärarhögskola 74
utbildningsanordnare (1) 27	yrkesprov 639
utbildningsanordnare (2) 28	yrkesprovsmiljö 640
utbildningsavtal 444	yrkesutbildning 419
utbildningsbakgrund 299	yrkesutbildningsanordnare 28
utbildningsersättning 524	år då studentexamen har avlagts 760
utbildningsform 34	årskurs (1) 404
utbildningsförsök 473	årskurs (2) 409
utbildningsinstitution 39	årsveckotimme 258
utbildningsmaterial 753	återställande av studierätten 494
utbildningsmöjlighet 12	ämne 215
utbildningsnivå 14	ämneshelhet 235
utbildning som behövs för förvärvande av yrkeskompetens 463	ämneslärare 117
utbildning som förbereder för gymnasieutbildning 482	ämneslärarkurs 167
	ämnesstuderande 144
	ämnesstudier 212
	ämnesundervisning 399
	öppen daghemsverksamhet 369
	öppen högskoleundervisning 431

öppen småbarnspedagogisk verksamhet	368	överlärare	126
öppen universitetsundervisning	432	övrig personal; se undervisnings- och forskningspersonal.....	86
öppen yrkeshögskoleundervisning	433	övrig småbarnspedagogik; se öppen småbarnspedagogisk verksamhet.....	368
öppna universitetsleden	349	_index_end_sv	
öpu-leden	349		
överflyttande studerande	150		

Suomenkielinen hakemisto

Hakemiston numerot viittaavat termittietuenumeroihin.

_index_start_fi

1. portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö	91	ammattillisen koulutuksen erityinen tuki	535
10. luokka	476	ammattillisen koulutuksen hakumenettely	285
2. portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö	92	ammattillisen koulutuksen jatkuva haku; ks. jatkuva haku	292
3. portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö	93	ammattillisen koulutuksen järjestäjä	28
4. portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö	94	ammattillisen koulutuksen järjestämistapa	35
aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaaja	90	ammattillisen koulutuksen opetuskieli	251
aamu- ja iltapäivätoiminta	693	ammattillisen koulutuksen tutkintokieli	254
aamupäivätoiminta; ks. aamu- ja iltapäivätoiminta	693	ammattillisen koulutuksen tutkintorakenne	17
Abiturprüfung-tutkinto	614	ammattillisen koulutuksen valtakunnallinen hakumenettely; ks. yhteishaku	290
AHOT	675	ammattillisen osaamisen hankkimiseksi tarvittava koulutus	463
ahotointi	675	ammattillisen peruskoulutuksen päättötodistus ...	593
aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen	675	ammattillisen tutkinnon ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeaminen	555
aihekokonaisuus	235	ammattillista osaamista syventävä tai täydentävä koulutus	457
aikuiskoulutus	434	ammattillista osaamista yksilöllisesti syventävä osa ...	192
aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus	485	ammattillisten opintojen opettaja	122
aikuisten maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon koulutus	483	ammattiala	739
aikuisten perusopetuksen alkuvaihe	478	ammattikirja	596
aikuisten perusopetuksen lukutaitovaihe	479	ammattikorkeakoulu	73
aikuisten perusopetuksen päättövaihe	480	ammattikorkeakoulun toimilupa	30
aikuisten perusopetus	477	ammattikorkeakoulutus	428
aineenopettaja	117	ammattikorkeakoulututkinto	621
aineenopetus	399	ammattikoulutus	419
ainekokonaisuus	219	ammattiosaamisen näyttö	641
aineopinnot	212	ammattiosaamisen näyttöjen toimielin	49
aineopiskelija	144	ammattipätevyys	756
aineryhmä	219	ammattistartti	486
ainevalinta	218	ammattitaidon osoittamistavat	644
ajallisesti määritelty haku	293	ammattitaitoa täydentävä tutkinnon osa	189
akatemia	76	ammattitaitovaatimukset	193
ala-aste; ks. perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulu	42	ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeaminen	555
alakoulu; ks. perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulu	42	ammattitaitovaatimus	193
alempi korkeakoulututkinto	622	ammattitutkinto	619
aloituspaikka	335	anastaminen; ks. vilppi	540
aloituspaikkamäärä; ks. aloituspaikka	335	arvioija; ks. näyttötutkinnon arviointikokous	663
alumni	154	arviointin kriteeri	647
ammattillinen aikuiskoulutus	469	arviointin oikaisu	672
ammattillinen erikoisoppilaitos	70	arviointin oikaisupyyntö	671
ammattillinen erityisoppilaitos	60	arviointin oikaisuvaatimus	671
ammattillinen koulutus	419	arviointin tarkistaminen	668
ammattillinen lisäkoulutus	468	arviointin tarkistuspyyntö	669
ammattillinen opettajakorkeakoulu	74	arviointin uusiminen (2)	666
ammattillinen oppilaitos	59	arviointin uusiminen (1)	670
ammattillinen peruskoulutus	467	arviointin vaikuttavuus	722
ammattillinen perustutkinto	618	arviointin viitekehys	723
ammattillinen tutkinnon osa	188	arviointi (2)	645
ammattillinen tutkinto	617	arviointi (1)	701
ammattillinen tutkintokoulutus	455	arviointi (3)	717
ammattilliseen koulutukseen valmentava koulutus	461	arviointiaineisto	646
ammattilliseen peruskoulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus	486	arviointiesitys	665
ammattilliseen peruskoulutukseen valmentava koulutus	461	arviointijärjestelmä (1)	727
ammattilliseen tehtävään valmistava koulutus	458	arviointijärjestelmä (2)	728
ammattillisen korkea-asteen tutkinto	634	arviointikeskustelu	662
		arviointikriteeri	647

Hakemiston numerot viittaavat termittietuenumeroihin.

arviointikriteerit (ECTS-termi)	785	erityinen tuki (1)	528
arviointimenetelmä (2)	651	erityinen tuki (2)	535
arviointimenetelmä (1)	726	erityinen tutkinto	608
arviointimenetelmät (ECTS-termi)	786	erityiseen tukeen oikeutettu opiskelija	155
arviointimetodi	726	erityisen tuen päätöksen saanut oppilas	155
arviointineuvosto	706	erityisen tuen päätös; ks. erityinen tuki (1).....	528
arviointiperuste	647	erityiset opetus- ja opiskelujärjestelyt	534
arviointiraportti	725	erityiset opetusjärjestelyt	534
arviointisuunnitelma	724	erityiskoulu	71
arviointityökalu; ks. arviointimenetelmä (1).....	726	erityislastentarhanopettaja	106
arvosana	649	erityisluokka	407
arvosana-asteikko	650	erityisopettaja	118
arvosanan korottaminen	667	erityisopetukseen oikeutettu opiskelija	155
arvostelu	645	erityisopetuksena järjestettävä ammatillinen koulutus	465
asiointikieli	249	erityisopetus (1)	391
asuntolasta erottaminen	552	erityisopetus (2)	392
auktorisoidun kääntäjän tutkinto	605	erityisopiskelija	155
auskultointi (1)	568	erityisoppilas	155
auskultointi (2)	569	eroaminen	496
autoplagiointi; ks. vilppi.....	540	eroamisesta ilmoittaminen	496
avoimen korkeakoulutuksen opiskelija	147	eronneeksi katsominen	138
avoimen väylä	349	eronneeksi katsottu	136
avoimen yliopisto-opetuksen järjestämisen yhteistyöoppilaitos	78	eronnut	137
avoin ammattikorkeakouluopetus	433	erotodistus	591
avoin HOPS; ks. henkilökohtainen opintosuunnitelma	227	esiahointi	680
avoin korkeakouluopetus	431	esi-HOKS	680
avoin päiväkotitoiminta (2)	368	esikouluopetus	423
avoin päiväkotitoiminta (1)	369	esiopetukseen ilmoittautuminen	270
avoin varhaiskasvatustoiminta	368	esiopetuksen keskeyttäminen	513
avoin yliopisto-opetus	432	esiopetuksen opettaja	114
Deutsche Internationale Abitur -tutkinto	615	esiopetuksen tavoitteet	238
diagnostinen arviointi	714	esiopetus	423
DIA-tutkinto	615	esiopetusvelvollisuus (1)	170
diplomityö; ks. opinnäytetyö.....	636	esiopetusvelvollisuus (2)	171
EB-tutkinto	612	esitehtävät	322
edellytykset	805	esivalinta	325
elinikäinen oppiminen	740	esteettömyys ja vammaisten tukipalvelut	763
elinikäisen oppimisen avaintaidot	741	etäopetus	396
ennakkotehtävät	322	Eurooppa-koulu	61
ennakollinen hyväksilukeminen	676	European Baccalaureate -tutkinto	612
ennakollinen hyväksiluku	676	formatiivinen arviointi	715
ensikertalainen	279	Gymnasieexamen	616
ensikertalainen hakija	279	hakemus (1)	281
ensikertalaisena kohdeltava	280	hakemus (2)	282
ensikertalaisena kohdeltava hakija	280	hakemus koulutukseen	281
ensimmäisen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö . 91		hakemus kouluun	282
ensimmäistä opiskelupaikkaa hakeva hakija	279	hakemusnumero	358
ensisijainen koulu	360	hakemus painotettuun opetukseen	282
ensisijainen opiskeluoikeus	499	hakemus toissijaiseen kouluun	282
erikoisammattitutkinto	620	hakeutuja	129
erikoisluokka; ks. painotettu opetus.....	453	hakeutuminen	269
erikoistumisala	245	hakeutumisen henkilökohtaistaminen	556
erikoistumiskoulutus	472	hakija	278
erikoistumisopinnot	472	hakijan valinnan tila	352
erillinen opinto-oikeus	500	hakijarekisteri	347
erillinen opiskeluoikeus	500	hakijaryhmä	316
erilliset opinnot	471	haku (1)	285
erillishaku	291	haku (2)	337
erillisopiskelija	146	hakuaika	288
erillisvalinta	291	haku- ja valintajärjestelmä	344
erityinen koulutustehtävä	46	hakukausi	304
		hakukelpoisuus	297
		hakukierros	310

hakukohde	340	joustava perusopetus	394
hakukohdejoukko	338	joustava valinta	327
hakukohteeseen liittyvän organisaation nimi	764	julkisrahoitteinen henkilöstökoulutus	439
hakukohteiden priorisointi	342	jälki-istunto	545
hakumenettely; ks. koulutuksen hakumenettely	285	järjestysmääräykset	541
haku painotettuun opetukseen	275	järjestyssäännöt	541
hakuperuste	303	järjestämislupa; ks. opetuksen järjestämislupa.....	30
hakutapa	286	kaikille pakolliset tutkinnon osat; ks. pakollinen	
hakutoimisto	771	tutkinnon osa.....	183
hakutoive	341	kaikille valinnaiset tutkinnon osat; ks. valinnainen	
hakutoiveiden priorisointi	342	tutkinnon osa.....	184
hakutyypit	287	kaksikielinen opetus	401
hakuvuosi	305	kaksikielinen oppilaitos	63
harkinnanvarainen valinta	327	kaksoistutkinto	609
havaintojen vääristely; ks. vilppi.....	540	kansainvälinen kaksoistutkinto; ks. kaksoistutkinto....	609
henkilökohtainen näyttösuunnitelma	232	kansainväliset koulutusohjelmat	765
henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva		kansalaisopisto	67
suunnitelma	231	kansallinen arviointi	704
henkilökohtainen opinto- ja valmennussuunnitelma ...	233	kansallinen arviointiraportti; ks. arviointiraportti....	725
henkilökohtainen opintosuunnitelma	227	kansallinen arviointisuunnitelma; ks.	
henkilökohtainen opiskeluohjelma	228	arviointisuunnitelma.....	724
henkilökohtainen opiskelusuunnitelma	227	Kansallinen koulutuksen arviointikeskus	705
henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma .	230	kansallinen laadun arviointijärjestelmä	728
henkilökohtaistaminen	553	kansallisen tason arviointi	704
henkilökohtaistamista koskeva asiakirja	234	kansanopisto	65
henkilöstö	83	Karvi	705
henkilöstökoulutus	438	kasvatus	1
HENSU	232	kasvatuskeskustelu	544
hoito	3	katsomusaine	220
HOJKS	231	kehittävä arviointi	703
HOKS	230	kelpoisuus	742
hoksaaja; ks. HOKS-ohjaaja.....	163	kelpoisuus korkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin	
hoksaajaopettaja; ks. HOKS-ohjaaja.....	163	.....	297
HOKS-ohjaaja	163	kerhotoiminta; ks. koulun kerhotoiminta.....	694
HOPS	227	keskeyttänyt	135
HOVS	233	kesäyliopisto	66
huoltaja	132	kielikoe (1)	320
hylätty	330	kielikoe (2); ks. kielitutkinto.....	602
hylätty hakija	334	kielikylpy	402
hyväksytty	329	kieliohjelma	221
hyväksytty hakija	332	kieliopinnot	766
IB-tutkinto	613	kielisuihku	403
iltahoito	384	kielitodistus	579
iltaopetus (1); ks. opetusmuoto.....	414	kielitutkinto	602
iltaopetus (2); ks. opetusajankohta.....	417	kielivalinta	218
iltaopiskelu; ks. opetusmuoto.....	414	kirjallinen varoitus	549
iltapäivätoiminta; ks. aamu- ja iltapäivätoiminta...	693	kirjallisuus	804
International Baccalaureate -tutkinto	613	kirjoihintulopäivämäärä	509
itsearviointi (2)	657	kirjoilletulo	504
itsearviointi (1)	711	kirjoilletulopäivämäärä	509
jatko-opintokelpoisuus (1)	300	kirjoittautuminen	502
jatko-opintokelpoisuus (2)	301	kliininen harjoittelu	567
jatko-opintomahdollisuudet	787	kodin ja koulun yhteistyö	700
jatko-opiskelija	142	kodin ja oppilaitoksen yhteistyö	700
jatkotutkinto	625	kohdekieli	253
jatkuva haku	292	kokelasnumero	743
jonotus	284	kokoaikainen varhaiskasvatus	373
JOO	564	kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksu	682
JOO-opinnot; ks. joustava opiskeluoikeus.....	564	kokopäivähoito	375
JOO-opiskelija; ks. joustava opiskeluoikeus.....	564	kokopäiväinen varhaiskasvatus	375
joustava opinto-oikeus	564	kolmannen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö .	93
joustava opiskeluoikeus	564	kolmoistutkinto; ks. kaksoistutkinto.....	609
		korkeakoulu (1)	72

korkeakoulu (2)	76	koulutus (4)	12
korkeakoulujen täydennyskoulutus	441	koulutusala	15
korkeakoulun opetus- ja tutkintokieli	251	koulutusaste	14
korkeakoulutus	427	koulutusjärjestelmä	13
korkeakoulututkinto	601	koulutuskokeilu	473
korvaaminen; ks. opintosuorituksen korvaaminen.....	678	koulutuskorvaus	524
korvaava opetus	400	koulutuslaji	242
kotitalousopetus	488	koulutusmahdollisuus	12
koulu	56	koulutusmateriaali	753
kouluasteen tutkinto	632	koulutusmoduulitunnus	792
kouluateria	696	koulutusmuoto (1)	36
koulujärjestelmä; ks. koulutusjärjestelmä.....	13	koulutusmuoto (2)	37
koulukuraattori	97	koulutusohjelma (1)	244
koululainen	133	koulutusohjelma (2)	629
koululykkäys	173	koulutusorganisaatio	39
koululääkäri	100	koulutusorganisaation opetuskieli	251
koulumatka	697	koulutusorganisaation toimipiste	41
koulumatkaetu	698	koulutussopimukseen perustuva koulutus	445
koulumuoto	36	koulutussopimus	444
koulun kerhotoiminta	694	koulutussopimuskoulutus; ks. koulutussopimukseen	
koulunkäynnin aloittamisen lykkääminen	173	perustuva koulutus.....	445
koulunkäynnin aloittamisen varhentaminen	172	koulutussopimusvastaava	159
koulunkäynnin keskeyttäminen	514	koulutustarjonnan koulutuslaji	242
koulunkäyntiavustaja	98	koulutustarjonta	240
koulunkäyntihistoria	744	koulutustausta	299
koulun opetuskieli	251	koulutustoimija	26
koulupsykologi	96	koulutustoimija (ECTS-termi)	764
kouluruokailu	696	koulutustoimikunta	79
koulutarjonta	359	koulutustunnus	792
kouluterveydenhoitaja	99	kouluun hakeutuminen muualle kuin kunnan	
kouluterveydenhuollon lääkäri	100	oppivelvolliselle osoittamaan kouluun	274
kouluterveydenhuolto	521	kouluun ilmoittautuminen	272
koulutukseen hakeminen	276	kouluverkko	359
koulutukseen hakija	278	kriteeriperustainen arviointi	720
koulutukseen haku (2)	276	kriteeriperusteinen arviointi	720
koulutukseen haku (1)	285	kuljetuspäätös	699
koulutukseen ilmoittautuminen	273	kuraattori	97
koulutukselliset ja ammatilliset tavoitteet	788	kurinpito	539
koulutuksen alkamiskausi	306	kurinpitokeino	542
koulutuksen alkamisvuosi	307	kurinpitorangeistus	543
koulutuksen arviointi	717	kurinpitotoimenpide	542
koulutuksen hakumenettely	285	kurssi (2)	185
koulutuksen hankinta	53	kurssi (3)	185
koulutuksen hankintasopimusvastaava	160	kurssi (1)	202
koulutuksen järjestäjä	28	kurssi (ECTS-termi)	798
koulutuksen järjestäjän monijäseninen toimielin ...	50	kurssi-ilmoittautuminen	273
koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelma	223	kurssimaksu; ks. opiskelumaksu.....	684
koulutuksen järjestäjän toiminta-alue	51	kurssimateriaali	753
koulutuksen järjestämislupa	30	kurssin kirjallisuus; ks. oppimateriaali.....	755
koulutuksen järjestämisluoto	34	kurssin nimi	800
koulutuksen järjestämistapa; ks. ammatillisen		kurssin taso	801
koulutuksen järjestämistapa.....	35	kurssin tunnus	802
koulutuksen nimi	789	kurssin tyyppi	803
koulutuksen osa	460	kurssitarjotin	241
koulutuksen rakenne	182	kurssivalinnat	273
koulutuksen rakenne (ECTS-termi)	790	kuvaus valmistumiseen vaadittavista loppukokeista ..	
koulutuksen tavoitteet	238	793	
koulutuksen toteutus	11	kuvaus valmistumiseen vaadittavista opinnäytetöistä	
koulutuksen tyyppi	791	.....	793
koulutulokas	153	kympiluokka	476
koulutus (1)	9	kypsyysnäyte	637
koulutus (2)	10	laadun arviointi	729
koulutus (3)	11	laadunarviointijärjestelmä; ks. arviointijärjestelmä (1).	
		727	

laadunarviointimalli	730	lukuvuosimaksuvelvollinen opiskelija	687
laadunhallinta	732	lukuvuosimaksuvelvollisuus	686
laadunhallintajärjestelmä	733	lukuvuosisuunnitelma	224
laadun prosessitekijä	736	lukuvuositodistus	581
laadun rakennetekijä	735	luntaaminen; ks. vilppi.....	540
laadun tekijä	734	luokanohjaaja	115
laadunvarmistusjärjestelmä	733	luokanopettaja	116
laaja-alainen osaaminen	236	luokanvalvoja	115
laajennettu oppilaaksiottoalue; ks. oppilaaksiottoalue	362	luokka	405
laajennettu oppisopimuskoulutuksen järjestämistehtävä	52	luokkaopetus	386
laatuindikaattori	731	luopunut	137
laatujärjestelmä	733	lykkääminen; ks. koulunkäynnin aloittamisen lykkääminen.....	173
laatutekijä	734	lähikoulu	360
lapsen henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma	176	lähiohjausryhmä	405
lapsen kodissa toimiva perhepäivähoitaja; ks. perhepäivähoitaja.....	109	lähiopetus	395
lapsen varhaiskasvatussuunnitelma	176	lähtevä vaihto-opiskelija	562
lapsi	131	lähtökoulu	745
lapsikohtainen avustaja; ks. varhaiskasvatuksen avustaja.....	110	läsnäoloilmoittautuminen (1)	505
lastenhoitaja	108	läsnäoloilmoittautuminen (2)	506
lastentarhanopettaja	105	lääkäri	100
lehtori	113	maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus	487
liikunnan koulutuskeskus	69	maahanmuuttajien ja vieraskielisten lukiokoulutukseen valmistava koulutus	482
linja	245	maisteriohjelma	630
lisensiaatintutkinto	626	maksullinen palvelutoiminta	54
lisensiaatin tutkinto	626	maksu opetukseen osallistumisesta	684
lisääjän myöntäminen opiskeluoikeuteen	498	maksuton ateria	696
lisähaku	295	maksuton ruokailu	696
lisänäyttö	314	maksu tutkinnon järjestämisestä	692
lisäopetus	476	materiaalimaksu	684
luennoitsija (ECTS-termi)	794	maturiteetti	637
luento-opetus	388	mentori	158
lukio (1)	58	moduuli (1)	195
lukio (2)	426	moduuli (2); ks. opintokokonaisuus (2).....	210
lukiodiplomi	201	monimuoto-opetus	397
lukiodiplomitodistus	589	monimuoto-opiskelu; ks. opetusmuoto.....	414
lukiokoulutukseen valmistava koulutus	482	muu ammatillinen koulutus	456
lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen perusteet	178	muu henkilöstö; ks. opetus- ja tutkimushenkilöstö. 86	86
lukiokoulutuksen järjestäjä	28	muuntokoulutus	436
lukiokoulutuksen oppimäärä	167	muutoksenhaku	737
lukiokoulutuksen oppimäärään sisältyvät opinnot	166	muu varhaiskasvatus	368
lukiokoulutuksen tarkoitus	238	määräaikainen erottaminen	551
lukiokoulutuksen tavoitteet	238	neljännen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö ..	94
lukiokoulutuksen tehtävät	238	nivelvaihe	412
lukiokoulutuksen tutkinto	610	numeerinen arviointi	655
lukiokoulutus	426	numeroarvosana	649
lukion oppimäärä; ks. oppimäärä.....	167	näyttö	639
lukion päättötodistus	583	näyttötodistus	594
lukukausi	308	näyttötutkinnon arviointikokous	663
lukukausi-ilmoittautuminen	506	näyttötutkinnon järjestäjä	31
lukukausi-ilmoittautumisen tila	508	näyttötutkinnon järjestämissopimus	32
lukukausi-ilmoittautumispäivämäärä	510	näyttötutkinnon järjestämissuunnitelma	33
lukukausimaksu	685	näyttötutkinnon perusteet	180
lukuvuosi	309	näyttötutkinnon tutkintosuoritus	643
lukuvuosi-ilmoittautuminen	505	näyttötutkinto	607
lukuvuosi-ilmoittautumisen tila	508	näyttötutkintoon valmistava koulutus	470
lukuvuosi-ilmoittautumispäivämäärä	510	näyttötutkintotodistus	595
lukuvuosimaksu	685	näyttöympäristö	640
		ohjaava arviointi	715
		ohjaava opettaja; ks. oppilaitosohjaaja.....	161
		ohjaus	6
		ohjauskirjaus	517

ohjausmerkintä	517	opinnäyte	636
ohjausosaaminen; ks. työpaikkaohjaaja.....	157	opinnäytetyö	636
ohjeellinen suoritusvuosi	795	opinto (ECTS-termi)	798
oikaisuvaatimus	738	opintoala	16
oikeus varhaiskasvatukseen	165	opintoetus; ks. opintososiaalinen etu.....	519
oman ilmoituksen perusteella eronneeksi katsottu	137	opintoihin ilmoittautuminen	273
omaopettaja; ks. HOKS-ohjaaja.....	163	opintoihin liittyvät työharjoittelut	774
oma opinto-ohjelma	227	opintojakso	185
omassa kodissa toimiva perhepäivähoitaja; ks.		opintojakso (ECTS-termi)	798
perhepäivähoitaja.....	109	opintojakson kuvaus	799
omistajatyypit	38	opintojakson nimi	800
opettaja	112	opintojakson taso	801
opettaja (ECTS-termi)	794	opintojakson tunnus	802
opettaminen	5	opintojakson tyyppi	803
opetukseen ilmoittautuminen	273	opintojaksotarjotin	241
opetukseen osallistumisen epääminen	548	opintojaksovalinnat	273
opetuksen eriyttäminen	237	opintojen aloittamispäivämäärä	512
opetuksen järjestäjä	27	opintojen laajuus	243
opetuksen järjestäjän opetussuunnitelma	223	opintojen laajuusyksikkö	257
opetuksen järjestämislupa	30	opintojen mitoitusyksikkö	257
opetuksen järjestämismuoto	34	opintojen ohjaus	6
opetuksen tavoitteet	238	opintojen rahoitus	769
opetuksen vastuuhenkilöt	767	opintojen tunnustamissäännöt organisaatiossa ...	770
opetuksen vuosikello	768	opintojen työvoimapolitiittinen keskeyttäminen	515
opetuksesta perittävä maksu	684	opintokeskus	68
opetus (1)	2	opintokokonaisuus (1)	196
opetus (2)	5	opintokokonaisuus (2)	210
opetusaika	417	opintomaksu	684
opetusajankohta	417	opintoneuvoja	89
opetusharjoittelu	569	opintoneuvonta	518
opetushenkilöstö	85	opinto-ohjaaja	121
opetusjakso	185	opinto-ohjaus (1)	518
opetus- ja tutkimushenkilöstö	86	opinto-ohjaus (2)	518
opetus- ja tutkintokieli; ks. koulutusorganisaation		opinto-ohjelma	229
opetuskieli.....	251	opinto-oikeus	490
opetuskielen hallinnan osoittamiseksi järjestettävä		opintopiste (1)	259
kielikoe	320	opintopiste (2)	261
opetuskielet (ECTS-termi)	796	opintopsykologi	96
opetuskieli (1)	251	opintorekisteriote	573
opetuskieli (2)	252	opintososiaalinen etu	519
opetuskieli (ECTS-termi)	796	opintososiaalinen etuus	519
opetusmateriaali	754	opintososiaalinen palvelu	519
opetusmenetelmät	797	opintosuorituksen arviointi	645
opetusmuoto	414	opintosuorituksen hyväksilukeminen	677
opetusohjelma	224	opintosuorituksen hyväksiluku	677
opetuspiste	44	opintosuorituksen kieli	254
opetusryhmä (1)	405	opintosuorituksen korvaaminen	678
opetusryhmä (2)	406	opintosuorituksen sisällyttäminen	679
opetusryhmäkoko	408	opintosuoritus	635
opetussuunnitelma (1)	222	opintosuoritusote	573
opetussuunnitelma (2)	223	opintosuunta	245
opetussuunnitelman perusteet	177	opintotarjotin	241
opetussuunnitelmaperusteinen tutkinto	606	opintotoimisto	771
opetustapa	416	opintoviikko	262
opetustarjonta	241	opiskelija	134
opetusta tukeva palvelu- ja tuotantotoiminta	55	opiskelijahuolto	520
opetustila	746	opiskelijajärjestöt	776
opetustunti	239	opiskelijaksi ilmoittautuminen (2)	273
opinnollistaminen	673	opiskelijaksi ilmoittautuminen (1)	502
opinnot	800	opiskelijaksi ottaminen	312
opinnot taso	801	opiskelijaksi ottamisen edellytykset	297
opinnot tunnus	802	opiskelijakunnan hallitus; ks. oppilaskunta.....	752
opinnot tyyppi	803	opiskelijakunnan jäsenmaksu	690
		opiskelijakunta (1)	748

opiskelijakunta (2)	752	oppilaanohjaaja	120
opiskelijaliikkuvuus	559	oppilaanohjaus	518
opiskelijamaksu	684	oppilaan poistaminen	547
opiskelijan arviointi	645	oppilaan poistumaan määrääminen	546
opiskelijan aterikorvaus	523	oppilaitoksen opetuskieli	251
opiskelijaneuvonta	518	oppilaitoksen työsuunnitelma	224
opiskelijan itsearviointi	657	oppilaitoksen ylläpitämislupa	30
opiskelijan poistaminen	547	oppilaitos	40
opiskelijan poistumaan määrääminen	546	oppilaitosohjaaja	161
opiskelijanumero	749	oppilas	133
opiskelijapalautte	750	oppilashuolto	520
opiskelijapalvelut	771	oppilaskunnan hallitus; ks. oppilaskunta.....	752
opiskelijaruokailu	772	oppilaskunta	752
opiskelijaryhmä	405	oppilasvaihto	560
opiskelijaterveydenhuolto	522	oppilasvalinta	324
opiskelijavaihto	560	oppimaan oppiminen; ks. oppiminen.....	4
opiskelijavalinta	311	oppimateriaali	755
opiskelijavalintarekisteri	347	oppimateriaali (ECTS-termi)	804
opiskelijaviikko	263	oppiminen	4
opiskelu	7	oppimisen tuki	538
opiskeluhoito	520	oppimisjakso	185
opiskelumaksu	684	oppimissuunnitelma	226
opiskelumuoto (1)	414	oppimistulokset	247
opiskelumuoto (2)	415	oppimistulosten arviointi	718
opiskelun alkamisen siirtäminen	503	oppimisympäristö	411
opiskelun aloittaja	130	oppimäärä	167
opiskelun tukipalvelut	525	oppimäärän laajuus (1)	167
opiskeluoikeuden alkamispäivämäärä	511	oppimäärän laajuus (2)	243
opiskeluoikeuden jatkaminen	498	oppisopimus	446
opiskeluoikeuden menettäminen	495	oppisopimusasiantuntija	162
opiskeluoikeuden menettänyt	136	oppisopimuskoordinoija	162
opiskeluoikeuden palauttaminen	494	oppisopimuskoulutus	447
opiskeluoikeuden peruuttaminen	493	oppisopimustoimija	82
opiskeluoikeuden pidättäminen	550	oppisopimustaava	159
opiskeluoikeuden päättyminen	497	oppivelvollinen	169
opiskeluoikeuden tila	491	oppivelvollisuus	168
opiskeluoikeuden väliaikainen keskeyttäminen	492	oppivelvollisuusilmoitus	271
opiskeluoikeudesta luopuminen	496	oppivelvollisuusian ylittäneiden perusopetuksen alkuvaihe	478
opiskeluoikeudesta luopunut	137	oppivelvollisuusian ylittäneiden perusopetuksen lukutaitovaihe	479
opiskeluoikeus	490	oppivelvollisuusian ylittäneiden perusopetuksen päättövaihe	480
opiskelupaikan ehdollinen vastaanotto	284	oppivelvollisuusian ylittäneiden perusopetus	477
opiskelupaikan vastaanotto	283	organisaation ECTS-koordinaattori	773
opiskelupaikka	490	organisaation nimi	764
opiskeluterveydenhuollon lääkäri	100	organisaation yleiskuvaus	775
opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitaja	99	osa-aikainen erityisopetus	390
opiskeluterveydenhuolto	522	osa-aikainen varhaiskasvatus	374
opiskelutila	747	osa-aikaisen varhaiskasvatuksen maksu	683
opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot	466	osaamisala	244
opiskeluympäristö	411	osaamisen arvioija	164
opistoasteen tutkinto	633	osaamisen arvioijan perehdytys	475
oppiaine	215	osaamisen arvioinnin mukauttaminen	537
oppiaineen oppimäärä	167	osaamisen arviointi (1)	652
oppiainekokonaisuus	219	osaamisen arviointi (2)	653
oppiaineryhmä	219	osaamisen hankkiminen	8
oppija	128	osaamisen laajuus	243
oppijan arvio osaamisen tunnustamisen mahdollisuuksista	680	osaamisen laajuusyksikkö	257
oppijanumero	751	osaamisen osoittaminen	638
oppilaaksi ilmoittautuminen	501	osaamisen tavoitteet	246
oppilaaksi ottaminen	323	osaamisen tunnistaminen	674
oppilaaksiotto	323	osaamisen tunnustaminen	675
oppilaaksiottoalue	362	osaamisperustaisuus; ks. osaamisperusteisuus..	452
oppilaan arviointi	645		
oppilaan itsearviointi	657		

osaamisperusteisuus	452	pohjakoulutusvaatimus	298
osaamispiste	260	poikkeaminen; ks. ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeaminen.....	555
osaamistavoite (2)	194	poissaolevaksi ilmoittautuminen	507
osaamistavoitteet (2)	194	poissaoleva opiskelija	135
osaamistavoitteet (1)	246	poistumismääräys	546
osakunnan kuraattori; ks. koulukuraattori.....	97	professori	95
osallistumistodistus	578	pro gradu -työ; ks. opinnäytetyö.....	636
osapäivähoito	376	psykologi	96
osapäiväinen varhaiskasvatus	376	psykologi- ja kuraattoripalvelut; ks. oppilashuolto.	520
osaviikkoinen varhaiskasvatus	377	puheviestintätaitojen päättökoe; ks. puheviestintätaitojen päättökokeen todistus....	590
otantaperustainen arviointi	719	puheviestintätaitojen päättökokeen todistus	590
ote opintosuoritusrekisteristä	573	puhvi-koe; ks. puheviestintätaitojen päättökokeen todistus.....	590
otos; ks. otantaperustainen arviointi.....	719	puhvi-todistus	590
paikallinen arviointi	707	puuttuvan osaamisen hankkiminen; ks. osaamisen hankkiminen.....	8
paikallinen soveltava kurssi	205	puuttuva osaaminen; ks. osaamisen hankkiminen..	8
paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma	175	päivittäinen varhaiskasvatus	378
paikallisen tason arviointi	707	päivähoito (2)	363
paikallisesti tarjottava tutkinnon osa	191	päivähoito (2)	421
paikalliset valinnaiset opinnot	200	päivähoitopaikka	267
paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa	191	päivähoitopalvelun tuottaja	20
painotettu opetus	453	päiväkodin johtaja	102
pakollinen kurssi	203	päiväkoti	23
pakollinen opintojakso	214	päiväkotitoiminta	365
pakollinen tutkinnon osa	183	päiväopetus (1); ks. opetusmuoto.....	414
pakolliset opinnot	197	päiväopetus (2); ks. opetusajankohta.....	417
palaute	658	päivöopiskelu; ks. opetusmuoto.....	414
palauttekeskustelu; ks. palaute.....	658	pätevyys	756
palaute osaamisen kehittymisestä	660	pääaine	208
palauteraportti; ks. palaute.....	658	päästötodistus	571
palpa; ks. aloituspaikka.....	335	pääsy- ja soveltuvuuskoee	319
palveluntuottajakohtainen varhaiskasvatussuunnitelma; ks. paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma.....	175	pääsykoee	318
pedagoginen arvio tehostettua tukea varten	529	pääsyvaatimukset	805
pedagoginen selvitys erityistä tukea varten	530	päättöarvioinnin kriteeri	648
pedagogisen toiminnan arviointi	709	päättöarviointi	656
perhepäivähoidon johtaja	103	päättötodistus	571
perhepäivähoidon ohjaaja	103	päätöksen mukaiset aloituspaikat; ks. aloituspaikka... 335	
perhepäivähoitaja	109	päätös opiskelijaksi ottamisesta	321
perhepäivähoito	366	päätös oppilaaksi ottamisesta	321
perhepäiväkoti	24	päätös päivähoidosta	266
perusasteen tutkinto	599	rajattu HOPS; ks. henkilökohtainen opintosuunnitelma.....	227
peruskoulu (1)	56	rajattu opinto-oikeus	490
peruskoulu (2)	424	rajattu opiskeluoikeus	490
peruskouluun ilmoittautuminen	272	rehtori	87
perusopetukseen ilmoittautuminen	272	Reifepprüfung-tutkinto	614
perusopetukseen valmistava opetus	481	ristiinopiskelija	151
perusopetuksen lisäopetus	476	ruokaraha	523
perusopetuksen oppimäärä	167	ryhmä	405
perusopetuksen oppimäärä; ks. oppimäärä.....	167	ryhmäkohtainen avustaja; ks. varhaiskasvatuksen avustaja.....	110
perusopetuksen päättötodistus	582	ryhmäkohtainen varhaiskasvatussuunnitelma; ks. paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma.....	175
perusopetuksen tavoitteet	238	ryhmänohjaaja	115
perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulu	42	ryhmänohjausryhmä	405
perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 koulu	43	ryhmäopetus	385
perusopetuksen yksilöllistetty oppimäärä	531	ryhmäperhepäivähoitaja; ks. perhepäivähoitaja....	109
perusopetus	424	ryhmäperhepäivähoito	367
perusopetuslain mukainen opetuskieli	251	ryhmäperhepäiväkoti	25
perusopinnot	211	saapuva vaihto-opiskelija	563
perustutkinto-opiskelija	141		
pidennetty oppivelvollisuus	532		
pidättää oikeus opiskeluun	550		
plagiointi; ks. vilppi.....	540		
pohjakoulutus	299		

saavutetut osaamistavoitteet	247	suorittamisesta	584
sairaalaopetus	454	todistus suoritetuista koulutuksen osista	575
sanallinen arviointi	654	todistus suoritetuista opinnoista (1)	572
seuranta	702	todistus suoritetuista opinnoista (2)	591
siirto-opiskelija	277	todistus suoritetuista tutkinnon osista	574
sijoittelu	150	todistus suoritetuista koulutuksesta	576
sijoittelun tulos	346	todistus suoritetusta valmentavasta koulutuksesta	576
sisällyttäminen; ks. opintosuorituksen sisällyttäminen	679	todistus suullisen kielitaidon kokeen suorittamisesta .	588
.....	679	todistus suullisesta kielitaidosta	588
sivuaine	209	todistus tutkinnon osan suorituksesta	574
sopimus oppisopimuskoulutuksen järjestämisestä;		todistus tutkintokoulutukseen osallistumisesta ...	578
ks. oppisopimuskoulutus.....	447	todistusvalinta	328
soveltava kurssi	205	todistus valmentavaan koulutukseen osallistumisesta	578
soveltavuuskoe	319	.....	578
starttiluokka	393	tohtorin tutkinto	627
starttiopetus	393	toiminnan tasolla tehtävä arviointi	708
steinerpedagoginen varhaiskasvattaja	111	toiminta-alue	51
sulautuva opetus; ks. etäopetus.....	396	toiminta-alueittain järjestetty opetus	533
summatiivinen arviointi	716	toimintakulttuuri	413
suorahaku	291	toimintamuotokohtainen	
suoravalinta	328	varhaiskasvatussuunnitelma; ks. paikallinen	
suoritusajan pidennys	498	varhaiskasvatussuunnitelma.....	175
suunnitelma kurinpitokeinojen ja		toimipaikka	45
kasvatuskeskustelun käyttämisestä; ks.		toimipiste; ks. koulutusorganisaation toimipiste.....	41
kurinpitokeino.....	542	toisen asteen koulutus	425
suuntautumisvaihtoehto	245	toisen asteen opettaja	125
systemaattinen arviointi	713	toisen asteen oppilaitos	57
syventävä kurssi	204	toisen asteen tutkinto	600
syventävät opinnot	213	toisen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö	92
taiteen perusopetus	430	toissijainen hakija; ks. toissijainen koulu.....	361
taiteiden välinen kurssi	206	toissijainen koulu	361
tarvittavan ammattitaidon hankkimisen		toistuva opetuksen järjestämisaikajakso	806
henkilökohtaistaminen	558	tukiopetus	389
teema-arviointi	721	tuleva vaihto-opiskelija	563
teemaopinnot	207	tuntijako	166
tehostettu tuki	527	tuntiopettaja	124
TELMA	462	tuomioistuinharjoittelu	568
temaattiset opinnot	199	tutkinnon järjestäjä	31
tenttivilppi; ks. vilppi.....	540	tutkinnon muodostuminen	182
terveydenhoitaja	99	tutkinnon nimi; ks. tutkintonimike.....	598
terveydenhuoltopalvelut	777	tutkinnon osa	187
TET	566	tutkinnon osan arviointisuunnitelma	664
tiedekunta	76	tutkinnon pakollinen osa	183
tieteellisen julkaisun vertaisarviointi	661	tutkinnon perusteet	179
tietoa elämisen kustannuksista	778	tutkinnon rakenne	182
tietoa opiskelijaliikkuvuudesta	779	tutkinnon suorittaja	139
tietoa opiskelijaliikunnasta	780	tutkinnon suorittamisen henkilökohtaistaminen	557
tietoa oppimisympäristöstä	781	tutkinnon vaativuustaso	248
tietoa vakuutuksista	782	tutkinnon valinnainen osa	184
tilauskoulutus	437	tutkinto	597
tilauskoulutusopiskelija	143	tutkintoa yksilöllisesti laajentava tutkinnon osa	192
todennettu osaaminen	247	tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa	30
todistus	570	tutkintojärjestelmä	17
todistus lisäopetuksessa suoritetuista opinnoista	572	tutkintoa kohtainen terveydentilavaatimus	302
.....	572	tutkintokoulutuksen opiskelija	140
todistus lukion oppiaineen oppimäärän		tutkintokoulutus	435
suorittamisesta	587	tutkintomaksu	688
todistus lukiosta eroamisesta	591	tutkintonimike	598
todistus osittain suoritetusta perusopetuksen		tutkintonimike (ECTS-termi)	807
oppimäärästä	585	tutkinto-ohjelma	629
todistus perusopetuksen koko oppimäärän		tutkintoon johtava koulutus	435
suorittamisesta	586	tutkintoon johtavan koulutuksen nimi	789
todistus perusopetuksen oppiaineen oppimäärän			

tutkintoon johtava opinto-oikeus	490	valintalaskenta	345
tutkintoon johtava opiskeluoikeus	490	valintamenettely	348
tutkinto-opiskelija	140	valintamenettely (ECTS-termi)	783
tutkintorakenne (2)	17	valintaperuste	313
tutkintorakenne (1)	182	valintaperustemalli	357
tutkintosuoritus; ks. näyttötutkinon tutkintosuoritus... 643		valintaperuste	315
tutkintotilaisuus	642	valintapäätös	321
tutkintotodistus	577	valintaryhmä	339
tutkintotoimikunta	80	valintatapa	348
tutkintovaatimukset	225	valintatapajono	350
työelämän kehittämis- ja palvelutehtävä	48	valintatieto	352
työelämän kehittämis- ja palvelutoiminta	47	VALMA	461
työelämässä oppiminen	443	valmentava koulutus	459
työelämätoimikunta	81	valmentavan koulutuksen opiskelija	145
työelämään tutustuminen	566	valmentavan koulutuksen osa	460
työharjoittelu (2)	443	valmentavan koulutuksen perusteet	181
työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus . 462		valpa; ks. aloituspaikka.....	335
työkokemus	757	valtakunnallinen hakumenettely; ks. yhteishaku..	290
työpaikalla järjestettävä koulutus	443	valtakunnallinen soveltava kurssi	205
työpaikalla järjestettävän koulutuksen sopimusvastaava	159	valtakunnalliset valinnaiset opinnot	198
työpaikalla järjestettävä ohjaus	516	valtionhallinnon kielitutkinto	604
työpaikalla opiskelu	443	vammaisten valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus	489
työpaikalla oppiminen	443	vapaa-ajanpalvelut	784
työpaikkakouluttaja	157	vapaan sivistystyön koulutus	420
työpaikkaohjaaja	157	vapaan sivistystyön lukutaitokoulutus	484
työpaikkaohjaajakoulutus	474	vapaan sivistystyön opettaja	127
työpaikkaohjaus	516	vapaan sivistystyön oppilaitoksen ylläpitäjä	29
työssäoppiminen	443	vapaan sivistystyön oppilaitos	64
työssä oppiminen	443	vapaa sivistystyö	420
työsuhteeseen perustuva oppisopimuskoulutus .	448	vapaasti valittava tutkinon osa	190
työvoimakoulutus	442	varasija	336
työvoimapoliittinen koulutus	442	varasijalla	331
työväenopisto	67	varasijalla oleva hakija	333
täydennysshaku	296	varhaiskasvatukseen hakeminen	264
täydennyskoulutuksen opiskelija	149	varhaiskasvatukseen hakija	265
täydennyskoulutus	440	varhaiskasvatuksen asiakasmaksu	681
täydennysopiskelija	148	varhaiskasvatuksen avustaja	110
täydentävä varhaiskasvatus	422	varhaiskasvatuksen erityisopettaja	106
ulkoinen arviointi	710	varhaiskasvatuksen iltahoito	384
ulkomaanjakso	565	varhaiskasvatuksen järjestäjä	19
ulkomailla suoritettu tutkinto	631	varhaiskasvatuksen järjestämismuoto; ks. varhaiskasvatuksen järjestäjä.....	19
ulkomainen tutkinto	631	varhaiskasvatuksen lapsiryhmä	22
ulkopuolinen arviointi	710	varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	108
urasuunnitelma	554	varhaiskasvatuksen opettaja	105
urheilijan ammatillinen koulutus	464	varhaiskasvatuksen palveluntuottaja	20
vaativa erityinen tuki	536	varhaiskasvatuksen ruokailu	695
vaihto-opiskelija	561	varhaiskasvatuksen ryhmä	22
vaihto-oppilas	561	varhaiskasvatuksen sosionomi	107
valinnainen aine	217	varhaiskasvatuksen toimintakausi	372
valinnainen tutkinon osa	184	varhaiskasvatuksen toimintakieli	250
valinnan aloituspaikat; ks. aloituspaikka.....	335	varhaiskasvatuksen toimintamuoto (1); ks. opetusmuoto.....	414
valinnan tila	352	varhaiskasvatuksen toimintamuoto (2); ks. varhaiskasvatus.....	421
valinnan tulos	353	varhaiskasvatuksen toimintapäivä	380
valinnan vaihe	351	varhaiskasvatuksen toimintavuosi	371
valintaehdotus	354	varhaiskasvatuksen toimipaikka	21
valintaesitys	356	varhaiskasvatuksen vastuuhenkilö	104
valintakelpoisuus	297	varhaiskasvatuksen viikonloppuhoito	383
valintakiintiö	317	varhaiskasvatuksen vuorohoito	381
valintakoe	318	varhaiskasvatus	421
valintakoeryhmä	343	varhaiskasvatushenkilöstö	84
valintalaskennan tulos	354		

varhaiskasvatusjohtaja	101	väyläopiskelija	152
varhaiskasvatusoikeus	165	yhdistelmäopinnot	186
varhaiskasvatuspaikan vastaanottaminen	268	yhdysluokka; ks. luokka.....	405
varhaiskasvatuspaikka	267	yhteinen haku	289
varhaiskasvatustalvelu	363	yhteinen oppiaine	216
varhaiskasvatuspäivä	379	yhteinen tutkinnon osa	189
varhaiskasvatuspäätös	266	yhteisen tutkinnon osan osa-alue	215
varhaiskasvatussuunnitelman perusteet	174	yhteishaku	290
varhaiskasvatustoimija	18	yhteisten opintojen opettaja	123
varhaiskasvatustoiminta	364	yhteistutkinto	628
varhaiskasvatusympäristö	410	yhteistyöoppilaitos; ks. avoimen yliopisto-opetuksen järjestämisen yhteistyöoppilaitos.....	78
varsinainen haku	294	yhteisvalinta	326
vastuuhenkilö (1)	88	yksikkökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma; ks. paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma.....	175
vastuuhenkilö (2)	104	yksikössä tehtävä arviointi	708
vastuullinen työpaikkaohjaaja	157	yksilöopetus	387
vastuuopettaja	119	yksityinen varhaiskasvatus	370
vastuuopettaja (1); ks. oppilaitosohjaaja.....	161	yleinen kielitutkinto	603
vastuuopettaja (2); ks. HOKS-ohjaaja.....	163	yleinen tuki	526
velvollisuus osallistua esiopetukseen; ks. esiopetusvelvollisuus (1).....	170	yleissivistävä koulutus	418
verkko-opetus	398	ylempi ammattikorkeakoulututkinto	623
vertaisarviointi (2)	661	ylempi korkeakoulututkinto	624
vertaisarviointi (1)	712	yliopettaja	126
vertaisohjaus; ks. ohjaus.....	6	yliopisto	75
vertaispalautte	659	yliopistokeskus	77
vieraskielinen koulutus	256	yliopistokoulutus	429
vieraskielinen opetus	255	Ylioppilaiden terveydenhuoltosäätiön maksu	691
vieraskielinen oppilaitos	62	ylioppilas	156
vieraskieliset koulutusohjelmat	765	ylioppilaskoe	758
viikonloppuhoito	383	ylioppilaskunnan jäsen	761
viikonloppuopetus; ks. opetusajankohta.....	417	ylioppilaskunnan jäsenmaksu	689
vilppi	540	ylioppilaskunta	762
virkasuhteeseen perustuva oppisopimuskoulutus	449	ylioppilastutkinnon koe	758
virkasuhteeseen verrattavaan julkisoikeudelliseen palvelussuhteeseen perustuva oppisopimuskoulutus	450	ylioppilastutkinnon suoritusvuosi	760
vuorohoito	381	ylioppilastutkinto	611
vuoropäivähoito	381	ylioppilastutkintolautakunta	759
vuosikurssi (1)	404	ylioppilastutkintotodistus	592
vuosikurssi (2)	409	yläaste; ks. perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 koulu	43
vuosiluokka	404	yläkoulu; ks. perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 koulu.....	43
vuosisuunnitelma	224	ympäri vuorokautinen hoito	382
vuositaso	404	ympäri vuorokautinen päivähoito	382
vuosittain laadittava opetussuunnitelmaan perustuva suunnitelma	224	ympäri vuorokautinen varhaiskasvatus	382
vuosiviikkotunti	258	yrittäjän oppisopimuskoulutus	451
väitöskirja; ks. opinnäytetyö.....	636	YTHS-maksu	691
väliaikaisesti keskeyttänyt	135	YTO	215
välitodistus	580	_index_end_fi	